

Z

Z, z n. (-,-) : Z, z g. ; z. [*berradur evit Zeile*], linenn b. ; *von A bis Z*, penn-da-benn, eus an eil penn d'egile, eus ur penn d'egile, a-benn-da-benn, penn-dre-benn, war e hed, hed-ha-hed, a-bezh, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile ; *etwas von A bis Z erfinden*, drougijinañ udb, ijinañ (forjañ) udb penn-da-benn, sevel udb diwar netra.

Zabaglione b. (-,-s) / **Zabaione** b. (-,-s) : [kegin.] sabailhon g. [*liester sabailhonou*] ; *Portwein-Zabaione*, sabailhon porto g.

Zabel g. (-s,-) : damer g., tablez g., marell b.

Zabern n. (-s) : [Bro-Elzas] Zabern b. (*galleg* : Saverne) ; *Zaberner Steige*, ode Zabern b.

Zabier g. (-s,-) : [relij.] sabaad g. [*liester sabaiz*].

zack ag. : [Bro-Aostria] 1. diaes, start, kalet., hezalc'h, kendalc'hus ; 2. tenn, poanius-bras, gloazus, labourus, bec'huis, terridik, drastus, krueel, trevellus, skuizhant, diblaen, pounner ; 3. *zack an einer Ansicht festhalten*, bezañ start en e vennozh, derc'hel start d'e vennozh ; 4. *zaches Fleisch*, flegenn b., flañch g., fleñch g., flech g., kig lêrek g., kig korreok g., kig korreok g., kig storeek g., kig kalet d'an dent g., kig kalet da zebriñ g., kig start da droc'hañ g., kig start da chaokat g., kig a dri lonk hag un astenn gouzoug g., kig sach g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] tamm kig gwevn g.

Zacharias g. : Zakarias g., Zakaria g.

zack estl. : *und zack !* ha dao ! ; *bei ihm muss alles zack gehen*, hennezh a zo ur paotr difrae, hennezh a zo ur paotr anterin, gantañ n'eus ket tu chom da strañ, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra d'ober labour, dilo en devez da labourat, hennezh a labour gant dilo, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; *die Angelegenheit wurde zack, zack erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *zack, zack !* traoù dezhi ! bec'h dezhi ! dalc'hit tomm ! rousin dezhi ! hastomp !

Zack g. (-s) : 1. *jemanden auf Zack bringen*, strilhañ u.b., lakaat bole e divesker u.b., horjellat u.b., hejañ leziregezh u.b., ober un hejañ d'u.b., didortañ u.b., ober un tamm hejadenn d'u.b. ; 2. *er ist auf Zack*, en e blom emañ, en e lec'h emañ, en e jeu emañ, e barr e nerzh emañ, leun a nerzh hag a yec'hed eo, e-kreiz e nerzh emañ, en e charreou emañ ; 3. *alles ist auf Zack*, mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok, a ya brav-bras) en-dro, pep tra a ya plaen evel an dis, tremen a ra pep tra hep spar ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an

traoù, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, mont a ra pep tra reizh hag en urzh.

Zacke b. (-,-n) / **Zacken** g. (-s,-) : 1. dant g. [*liester dent*], dantenn b. [*liester dantennoù*], biz g. [*liester bizied*], pikern g., pikernenn b., kranell b. ; *die Zacken*, an dentadur g. ; *Zacken eines Berges*, begoù lemm (begoù dantek, pikernioù) ur menez ls. ; *Mauerzacken*, kranelloù ls., kranelladur g. ; *Zacken des Rechens*, bizied (dent) ar rastell ls. ; *Radarzacken*, regoù radar ls. ; *die Zacken einer Briefmarke*, dentigoù un timbr ls. ; *etwas mit Zacken versehen*, dantelezañ udb. ; 2. kamm g. ; *mach mir keine Zacken in diesem Stoff*, n'a ket d'ober kammoù en ur droc'hañ an entof-se, kae war-eeun gant da droc'h, troc'h eeun an entof-mañ, arabat chakoniad ar mezher ; 3. brec'h b. ; *Zacken eines Sternes*, brec'hioù ur steredenn ls. ; 4. [dre skeud.] *es wird dir keine Zacke aus der Krone fallen, da fällt dir kein Zacken aus der Krone*, ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; P. *einen Zacken zulegen*, plantañ tizh, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni, hastañ buan, hastañ a-fo, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, en em zifreñ, lakaat kas war e gorf, kabalat, sevel kabal en an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, dipadapañ, doublañ da labourat.

zacken V.k.e. (hat gezackt) : dentañ, dantelezañ, drailhañ, kranellañ.

Zackenband n. (-s,-bänder) : bandenn dantet b., dantelezenn b.

Zackenbarsch g. (-es,-e) : [loen.] merou g. [*liester meroued*].

Zackenblatt n. (-s,-blätter) : follenn dantelezet b.

Zackenbogen g. (-s,-bögen) : bolz dantet b., bolz dantelezet b.

Zackenlinie b. (-,-n) : linenn kamm-digamm b., kammigelloù ls., kammoù ls.

Zackenmeißel g. (-s,-) : kizell daouvizek b.

Zackennaht b. (-,-nähte) : [korf.] mellez heskennek b.

Zackenornament n. (-s,-e) : [tisav.] *Zackenornament an gotischen Werken*, dantenn b.

Zackenschnitt g. (-s,-e) : dantelezenn b., dantelezennad b.

Zackenwerk n. (-s) : dantelezenn b., dantelezennad b.

Zackenwolle b. (-) : reputailhoù gloan ls.

zackig ag. : 1. dantet, dantelezet, kranellet, dantek, dentek, dantelezek, kranet, troc'h-didroc'h, hoskadek, kammigellek, heskennek ; *fünfzackiger Stern*, steredenn pemp brec'h b. ; *zackig ausschneiden*, dantelezañ, ober kammoù, drailhañ, troc'hañ ha didroc'hañ (Gregor) ; *zackiger Ausschnitt*, drailh g., drailhadur g., drailhadenn b., kammoù ls. ; 2. birvilhus, lañsus. ; 3. leun a startijenn, begon ennañ, difrae, anterin.

zag ag. : gouher, aonik, doanik, spontidik, digalon, abaf, lent, lentik, etre-daou, diegus, digadarn, dismeg, amgred, flav, arvarek.

zagen V.gw. (hat gezagt) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, chom etre ober ha paouez, chom e bili-bann, termal, tarlaskat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, chom da dartañ, heniñ, hezañ, tardañ, daleañ, dandrelliñ, dandoniñ, etredaouiñ, chom da arvariñ, chom en amzivin, bezañ etre daou bleg, kaeañ, soetiñ, digareziñ, ober daou soñj, daousoñjal, marc'hata, chom da varc'hata, chipotal, arvariñ.

Zagen n. (-s) : digalonder g., abafted b., lentegezh b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., termadennoù ls., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls. ; *mit Zittern und Zagen*, en ur dermal, en ur c'hinañ, e diegi dezhañ, evel ur c'hi o vont d'ar groug, gant kerteri, gant lure.

zaghaft ag. : gouher, aonik, doanik, spontidik, digalon, abaf, lent, lentik, etre-daou, diegus, digadarn, dismeg, amgred, flav, arvarek.

Zaghaftigkeit b. (-) / **Zagheit** b. (-) : digalonder g., abafted b., lentegezh b., lentidigezh b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., termadennoù ls., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls.

zäh ag. / **zähe** ag. : 1. start, kalet, hezalc'h, kendalc'hus ; *die Katze hat ein zähes Leben*, start (kalet) eo ar c'hizhier ouzh ar marv ; *zäh an einer Ansicht festhalten*, bezañ start en e vennozh, derc'hel start d'e vennozh ; *zähes Fleisch*, flegenn b., flañch g., fleñch g., flech g., kig lêrek g., kig korreok g., kig korreok g., kig storeek g., kig kalet d'an dent g., kig kalet da zebriñ g., kig start da droc'hañ g., kig start da chaokat g., kig a dri lonk hag un astenn gouzoug g., kig sach g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] tamm kig gwevn g. ; *seine Fußsohlen sind zäh wie Horn*, treid karnek en deus, ur c'harneg a zo anezhañ, seul e dreid a zo aet ken kalet ha karn ; *zäher Wille*, youl start (disaouzan, dibleg, divrall, rankles, didrec'h, didrec'hus) b., bolontez didrec'h b., mennerezh kreñv-meurbet g. ; 2. [dre skeud.] kilvers, penvers ; *ein zäher Gegner*, un enebour kilvers g., ur c'hevezer penvers g. ; 3. flibous, gludek, gludennek, libous, frontek, neudennek, yodennek, toazek ; *eine zähe Flüssigkeit*, un dourenn c'hludek b., un dourenn c'hludennek b., un dourenn flibous b. ; 4. [tremenir] *zäher Verkehrsfluss*, hentred start (gorrek, stank, ... a ya goustadik war-raok) g. ; 5. [douar] *zäher Boden*, douar pounner g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., douar start en e chadenn g. ; 6. [gwin, sistr] *eoulet ; zäher Wein*, gwin eoulet g. ; *der Wein wird zäh*, eoulenniñ a ra ar gwin, eouliñ a ra ar gwin.

zähflüssig ag. : 1. flibous, gludek, gludennek, libous, frontek, neudennek, yodennek, toazek ; *eine zähflüssige Masse*, un dolzennad flibous b., un dolzenn c'hludek b., ul libouz g. ; *zähflüssig sein*, chadenniñ, neudenniñ ; 2. *zähflüssiger Verkehr*, tremenir ruz-diruz b., tremenir c'horrek b., tremenir difonnik b., tremenir lugudus b., tremenir landrammus b., tremenir arvarv b., tremenir landrennek b.

Zähflüssigkeit b. (-) : gludegezh b.

Zähheit b. (-) : kaleter g., started b., starter g.

Zähigkeit b. (-) : 1. pennegezh b., penverzegezh b., penverzerezh g., aheurtterezh g., aheurtiz b., aheurtegezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'husted b., pegadur g., kilpennad g., pennad g. ; 2. kaleter g., started b., starter g. ; 3. [fizik, kimiezh] gwevnded b. ; 4. herrusted b., taerded b., taerder g., bouilhder g., bouilhded b., brouez b.,

brouezenn b., ernez b., frenezi b., gouezded b., herrder g., herder g., intampi g., youl b.

Zahl b. (-, -en) : 1. sifr g., niverenn b. ; . *römische Zahl*, sifr roman g. ; . *arabische Zahl*, sifr arab g., sifr berr g. / sifr Indez (Gregor) g. ; . *eine hohe Zahl*, ur sifr uhel g. ; . *ungefähre Zahl*, unpräzise *Zahl*, ungenaue *Zahl*, approximative *Zahl*, sifr diwar-dro g. ; . *runde Zahl*, sifr krenn g., sifr klok g., sifr hep an disterajoù (hep ar mibilijou) g. ; . *die Zahlen beweisen es*, ar sifroù a ziskouez splann an dra-se ; . *bei den oben aufgeführten Zahlen handelt es sich um Näherungswerte*, ar sifroù meneget amañ a-us n'int nemet sifroù diwar-dro ; . *Kopf oder Zahl spielen*, c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur) ; . [armerzh.] *mein Konto ist in den roten Zahlen*, *ich bin in den roten Zahlen*, trazennet eo va c'hont ; . *in die roten Zahlen kommen*, labourat diwar goll, kaout muioc'h a goll eget a c'hounid ; . *wieder in die schwarzen Zahlen kommen*, aus den roten Zahlen kommen, labourat en-dro war c'hounid, kaout en-dro muioc'h a c'hounid eget a goll, sevel war gorre an dour ; . *die Zahlen durcheinanderbringen*, en em luziañ en e gontoù.

2. niver g., pegementad g., savad g., kementad g., kont b., klotad g. ; . *ihre Zahl ist Legion*, kalz int, n'eus niver ebet dezho, ne oufed niver ebet dezho ; . *die Zahl der Besucher ist Legion*, ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement, ken-ha-ken e teu ar weladennerien, gweladennerien a zeu ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ e teu ar weladennerien, gweladennerien a zeu mui-pegenn-mui, a-hentadoù e teu ar weladennerien, mac'h-är-vac'h e teu ar weladennerien ; . *die Zahl der Leute, die das können, ist Legion* ! a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se ! ; . *sie waren zehn an der Zahl*, dek a oa anezho ; . *in großer Zahl*, niverus, pezh a garer, e-leizh, helaezh, a-vil-vern, a-vern, a-vernioù, a-vernadoù, a-bezhadoù, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-vordilh, forzh pegement, na pegement, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, mac'h-är-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegenn-mui, niverek, dizamant, paot-mat, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell ; . *in großer Zahl erscheinen*, dont niverus ; . *überlegen an Zahl*, trec'h dre an niver, niverusoc'h, brasoc'h an niver anezho ; . *eine Unzahl*, un niver dreistkont a ..., un diniver bras a ..., un niver divent a ... g., niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegenn-mui, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, stank evel ar raden, mac'h-är-vac'h, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, evel dour eus ar vilin, ken a findaon, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, un niver diniverus (Gregor), na pet, P. ... d'ober teil, ... a-dropiti, ... a-dorimell ; . *ihre Zahl wächst von Tag zu Tag*, *ihre Zahl nimmt täglich zu*, stankaat a ra bemdez an niver anezho, niverusaat a reont a zeiz da zeiz.

3. [yezhadur] niver g. ; . *Einzahl*, unander g., niver unan g. ; . *Mehrzahl*, liester g., niver lies g. ; . *Zweizahl*, daouder g., niver daou g.

4. [fizik, kimiezh] *Massenzahl*, *Nukleonenzahl*, niver tolz g. ; *Quantenzahl*, niver pementadel g. ; *Ordnungszahl*, *Kernladungszahl*, *Protonenzahl*, niverenn atom b.

5. [mat.] niver g. ; . *eine fünfstellige Zahl*, un niver pemp sifr g. ; . *die Zahl Null*, an niver mann g. ; . *gerade Zahl*, niver hebar g. ; .

ungerade Zahl, niver ampar g. ; *. ganze Zahl*, niver anterin g., niver kevan g., kevan daveel g. ; *. einen Betrag auf die nächste ganze Zahl abrunden*, rontaat ur sammad d'an unanenn ; *. rationale Zahl*, kevan kemezel g. ; *. Dezimalzahl*, niver degel g., niver dekrannel g. ; *. triadische Zahl*, niver trirannel g. ; *. natürliche Zahl*, **a)** [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9] niver naturel g., niver kevan naturel g., kevan naturel g. ; **b)** [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9] niver kevan muiel g. ; *. die Folge der natürlichen Zahlen*, kenheuilh an niveroù g. ; *. Primzahl*, niver kentañ g. ; *. eine natürliche Zahl in ein Produkt aus Primzahlen zerlegen*, digenaozañ un niver naturel e periadoù kentañ ; *. endliche Zahl*, niver bevennek g. ; *. irrationale Zahl*, niver ankemezel g. ; *. befreundete Zahlen*, niveroù keneil ls. ; *. gebrochene Zahl*, niver kemezel g. ; *. zusammengesetzte Zahl*, niver kenaozat g. ; *. perfekte Zahl*, *. vollkommene Zahl*, niver parfet g. ; *. Quadratzahl*, niver karrez g., niver kehed g., karrez kevanien g. ; *. algebraische Zahl*, niver algebrél g. ; *. reelle Zahlen*, niveroù gwerch'el ls. ; *. runde Zahl*, niver krenn (klok, leun) g., niver hep an disterajoù (hep ar mibilijoù) g. ; *. dyadische Zahl*, niver daourannel g. ; *. transzendente Zahl*, niver trehontel g. ; *. Rechteckzahl*, *. Rechteckszahl*, *. pronische Zahl*, niver heteromek g., niver damgehed ; *. ideale Zahlen*, niveroù eorizhek ls. ; *. goldene Zahl*, niver aour g. ; *. Grundzahl*, *. Kardinalzahl*, niver pegementiñ g., niver priñvel g. ; *. imaginäre Zahl*, niver derc'hel g. ; *. rein imaginäre Zahl*, niver derc'hel glez g. ; *. Ordnungszahl*, niver urzhel g., niver petvediñ g. ; *. Bruchzahl*, niver rannel g., niver kevrennek g. ; *. genaue Zahl*, niver dik g. ; *. Gesetz der großen Zahlen*, reolenn an niveroù bras b., delakadenn an niveroù bras b. ; *. komplexe Zahl*, niver kemplezh g., kemplezh g. ; *. algebraische Form einer komplexen Zahl*, rezh algebrél an niver kemplezh g. ; *. kartesische Form einer komplexen Zahl*, rezh karteel an niver kemplezh g. ; *. Argument der komplexen Zahl*, arguzenn ar c'hemplezh b. ; *. die Differenz zweier komplexer Zahlen*, diforc'h daou kemplezh g. ; *. Betrag einer komplexen Zahl*, mol ur c'hemplezh g. ; *. die Zahl zehn als Basis des Zahlensystems*, an diazez dek g. ; *. die Zahl zwanzig als Basis des Zahlensystems*, an diazez ugent g. ; *. mit einer Folge von ungeraden Zahlen*, dre an dis ; *. die behaltene Zahl*, an dalc'hadenn b., an astaol g. ; *. die behaltene Zahl übertragen*, asteurel an dalc'hadenn ; *. eine in eine andere aufgehende Zahl*, ur ranngementenn b., un niver ranngement g.

Zahladjektiv n. (-s,-e) : anv-gwan niveriñ g., adanv niveriñ g.

Zahladverb n. (-s,-en) : adverb niveriñ g.

Zahlamt n. (-s,-ämter) : teñzordi g., teñzorizezh b., teñzorerezh b., kef g.

Zählapparat g. (-s,-e) : konter g. [*liester konterioù*], niverez b. [*liester niverezioù*].

zahlbar ag. : dastaladus, taladus, ... a c'hall bezañ paeet, ... da baeañ, ... da vezañ paeet ; *zahlbar in einem Monat*, da baeañ a-benn ur miz, da baeañ en deiz-mañ a-benn ur miz ; *zahlbar bei Fälligkeit*, da baeañ d'an termen ; *zahlbar bei Lieferung*, da baeañ pa vo degemeret ar varc'hadourezh, taladur da geñver an deroadur ; *zahlbar bei Sicht*, taladus ouzh gwel, da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, ... a c'hall bezañ paeet da neb piv bennak en diskouezo, ... a c'hall bezañ paeet kerkent (kenkent) ha degemeret ; *zahlbar an Vorzeiger (an Inhaber)*, da vezañ paeet d'an dalc'her, da vezañ paeet d'an douger, da baeañ da neb a ziskouezo anezhañ ; *zahlbar an Herrn Schmidt (ak.)*, da baeañ d'an aotrou Schmidt, da lakaat war kont-vank an aotrou Schmidt, da lakaat e gourc'hemenn an aotrou Schmidt ; *einen Wechsel zahlbar stellen*, lakaat anv un ti-bank war ul lizher-tennañ, tallec'hiañ un dennadenn, ober talañ un dennadenn en ur bank.

zählbar ag. : ... a c'haller niveriñ, ... a c'haller kontañ, niveradus ; *nicht zählbar*, diniveradus. ; [yech.] *zählbares Nomen*, *zählbares Substantiv*, pennanv niveradus g.

Zahlbarkeit b. (-) : dastaladuster g., taladusted b.

Zählbarkeit b. (-) : niveradusted b.

Zahlbrett n. (-s,-er) : taol-gont b., kontouer g.

Zahlbruch g. (-s,-brüche) : kevrenn niverel b.

Zahlbuchstabe g. (-ns/-n,-n) : lizherenn niver b.

zählebig ag. : padus, start ouzh ar marv, kalet ouzh ar marv ; *die Katze ist zählebig*, start (kalet) eo ar c'hizhier ouzh ar marv.

zahlen V.k.e. ha V.gw. (hat gezahlt) : paeañ, talañ, ober ur paeamant, ardalañ, dic'hodellañ, meudañ, P. pochañ, bilheoziañ ; *bar zahlen*, paeañ diouzhtu, paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al le'h, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ war an tach, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik, paeañ war an taol, paeañ tout pizh-razh en un taol - paeañ tout, riget mat, en un taol ; *ich zahle dann alles bar auf die Kralle / ich zahle dann alles bar auf die Hand*, me 'baeo tout pizh-razh en un taol - me 'baeo tout, riget mat, en un taol ; *passend zahlen*, rigiñ, reiñ ar gont rik, paeañ gweneg evit gweneg, paeañ gant ar sammad dik, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ dik ; *mit Scheck zahlen*, *per Scheck zahlen*, paeañ gant ur chekenn ; *das Doppelte zahlen*, paeañ an doubl ; *im Voraus zahlen*, rakpaeañ, paeañ en a-raok, paeañ diaraok, paeañ a-ziaraok, reiñ ur pae bourev ; *in Raten zahlen*, rannbaeañ, paeañ a-lodennoù (miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, daskoulzañ an dle, etrekoulzañ an taladurioù ; *den halben Preis zahlen*, paeañ hanter briz ; *Reugeld zahlen*, paeañ un dic'her, talañ un dic'her ; *einen Beitrag zahlen*, paeañ e skodenn, skodenniñ ; *pünktlich zahlen*, paeañ rik-ha-rik war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gweneg evit gweneg, paeañ betek an diner ruz (betek an diner diwezhañ) (Gregor), peurbaeañ e zle, na azezañ war e votoù ; *Herr Ober, bitte zahlen !* ostiz ! pegement a zleañ deoc'h, mar plij ? - ostiz ! grit ho kont, mar plij, ha lavarit din pegement a zleañ deoc'h ! - ostiz ! pegement eo ar gont, mar plij ? ; *ohne einen Pfennig zu zahlen*, hep diyalc'hañ, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gweneg toull, evit un hollvad.

Zahlen n. (-s) : paeamant g., paeañ g.

zählen V.k.e. ha V.gw. (hat gezählt) : 1. kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, jediñ, sifrañ, diniveriñ, digejañ ; *rückwärts zählen*, *herunterzählen*, kontañ war an tu-gin ; *hochzählen*, kontañ war an tu mat ; *zählen können*, gouzout kontañ ; *sein Geld zählen*, kontañ e arc'hant ; *an den fünf Fingern (ab)zählen*, kontañ war e vizied ; *in Zweierschritten zählen*, *paarweise zählen*, kontañ dre zaouioù, niveriñ dre zaouadoù ; *in Hundertersritten zählen*, kontañ dre gantoù, niveriñ dre gantadoù ; *in Fünferschritten zählen*, kontañ dre bempoù ; *in Zehnerschritten zählen*, kontañ dre zegoù, kontañ dre zegadoù, niveriñ dre zek, niveriñ dre zegadoù ; *die Kinder zählen die Tage bis zum Fest*, ar vugale a gont an devezhioù a chom a-raok ar gouel ; [polit.] *die Stimmzettel zählen*, *die Stimmen zählen*, kontañ ar mouezhioù, niveriñ ar mouezhioù, debarzh ar vouezhiadeg ; 2. c'hoarvezout eus, bezañ en dra-mañ-tra ; *er zählt schon achtzig Jahre*, en e bevarugentvet bloaz emañ dija, krog eo en e bevarugent vloaz, deuet eo dija d'e bevarugent vloaz, en (gant) e bevarugent vloaz emañ dija ; *das Dorf zählt immer noch zweihundert Einwohner*, daou-c'hant den a zo o chom c'hoazh er vourc'hadenn, ar vourc'hadenn a zo daou c'hant annezad enni c'hoazh ; *die Gemeinde zählt an die fünftausend Einwohner*, war-

dro da bemp mil den a zo o chom er barrez ; *die Mitgliederzahl dieser Partei zählt nach Hunderttausenden*, niver izili ar strollad-se a sav da veur a gant mil den ; **3.** [dre skeud.] dougen, bezañ ar penn kentañ, kontañ, bernout, talvezout, lazout ; *was für mich zählt*, ar pezh a vern din, ar pezh a laz din ; *hier zählen nur Leistungen*, an disoc'hoù eo hag a gont amañ ; *was zählt, ist die Gesundheit*, ar yec'hed eo ar penn kentañ, pezh a zoug eo ar yec'hed, n'eus nemet ar yec'hed hag a gont, ur pinvidig hep yec'hed 'zo ur c'horf gwisket en arched, anez ar yec'hed n'eus netra ; *das einzige, was für sie zählt, ist der Lohn*, betek ma c'hounezint arc'hant eo heñvel an traoù dezho ; *du hast gemogelt, das zählt nicht !* truchet ac'h eus, ne gont ket ! ; *das zählt am meisten für mich*, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; *nur eins zählt : am Leben bleiben bis zum Tod*, n'eus nemet un dra a bouez : chom bev a-hed e vuhez ; *was schert mich die Flasche, was zählt ist der Rausch [Alfred de Musset]*, ingal gant petore dour lazhañ an tan ; *mehr zählen als etwas*, trec'hiñ war udb, talvezout war udb, souriñ war udb, bezañ trec'h war udb ; **4.** bezañ unan eus, aparchantañ ouzh, kontañ e-touez, bezañ e-mesk, bezañ e renk ar ; *jemanden unter seinen Freunden zählen*, kontañ u.b. bezañ unan eus e vignoned, kontañ u.b. e-touez e vignoned, lakaat u.b. e-touez e vignoned ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt*, kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet ; *wir zählen jetzt zu den Alten*, erru omp bremañ e renk ar re gozh ; **5.** fiziout war, kontañ war ; *auf jemanden zählen*, fiziout war u.b., kontañ war u.b., lakaat e fiziañs (kaout fiziañs) en u.b., ober font war u.b. ; *du kannst auf mich zählen*, bez e c'hallez kaout fiziañs ennon (kontañ warnon, fiziout warnon), gra font warnon ; *ich zähle auf dich*, fiziañ a ran warnout ; *ich sage es euch : auf mich dürft ihr nicht mehr zählen*, lavarout a ran deoc'h na gontañ ken warnon ; *er zählte darauf, ihn zu sehen*, en gortoz a welet anezhañ e oa, kontañ a rae gwelet anezhañ ; *auf die Mithilfe der anderen zählen*, kontañ war sikour ar re all ; **6.** [c'hoari toull-kuzh, *Versteckspiel*] *du musst zählen*, dit-te eo da vont er yod, dit-te eo da vont da bouk, dit-te eo da vont er pod, dit-te eo da vezañ dindan ; **7.** troioù-lavar ; *Erbsen zählen*, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, arguziñ, spazhañ laou, ingenniñ, nageniñ, pismigañ, chipotal, taskagnat, liardañ, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket ; *seine Tage sind gezählt*, hennezh ne ray ket kozh kroc'h, dibunet eo e gudenn, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, sklaer eo e abadenn, sklaer eo e stal, arouez plankenn a zo gantañ, arouez plankenn a zo warnañ, c'hwezh an arched a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziweshadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, tostaat a ra e dermen, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziweshañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, erru eo pell ganti, straket eo e graoñenn, ne raio ket ruskenn vat, n'emañ ket pell an diwezhañ gantañ, lipet eo, du eo e revr, debret eo e goan, aet eo er sac'h, echu pizh eo ; *er kann nicht bis drei zählen*, hennezh n'eo ket stank e damouez, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket speredet-fin, ne oar na diouzh "sou" na diouzh "diha", ne oar na Pater na Noster, seizh bloavezh kompren a zo ennañ, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, n'eus netra en e gokenn, n'eus netra dindan e gokenn, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, ganet eo

war-lerc'h e dad, parañ a ra al loar en e c'henoù ha ne oar ket, gwelet e vez (parañ a ra, kuzhat a ra) al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan pa oa an holl o tebriñ kistin, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hampouezh, un tammig lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, hennezh a zo bet lakaet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiad primañsonat, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, hennezh a zo tapet war ar portolof, hennezh a zo dall e gazh. **Zählen** n. (-s) : kontañ g., kont b., konterezh g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b., sifradur g.

Zahlenalphabetismus g. (-) : isjed g.

Zahlenangabe b. (-, -n) : menegadur e sifroù g., menegadur dre sifroù g., stlenn e sifroù g., roadenn sifroù b., meneg niverel g., kemennadenn niverel b.

Zahldreher g. (-s, -) : eilpennadur sifroù g. (d.sk. 46 e-lec'h 64).

Zahlenebene b. (-) : [mat.] *gaußsche Zahlenebene*, *komplexe Zahlenebene*, plaenenn gemplezh b.

Zahlenfolge b. (-, -n) : sifroù lerc'h-ouzh-lerc'h ls., steudad sifroù b. ; *mit einer Folge von ungeraden Zahlen*, dre an dis.

Zahlengeber g. (-s, -) : [tredan.] kaser luskadennoù g. [*liester* kaserioù luskadennoù].

Zahlgedächtnis n. (-ses) : memor ar sifroù g./b., memor evit ar sifroù g./b.

Zahlengruppe b. (-, -n) : [mat.] troc'had g.

Zahlenkombination b. (-, -en) : kod sifret g., boneg niverel b. [*liester* bonegoù niverel].

Zahlenlehre b. (-) : niveroniezh b.

Zahlenleiter b. (-, -n) : skeul niverel b.

zahlenmäßig ag. : niverel ; *zahlenmäßige Erfassung*, stadegoù ls., stadegennoù ls., feurjed g. ; *zahlenmäßiges Ergebnis*, disoc'h niverel g. ; *zahlenmäßig gelöste Gleichung*, atalad niverel g. ; *zahlenmäßig ausgedrücktes Produkt*, liesadur niverel g. ; *manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen*, tud 'zo a ra niver ha netra ken ; *zahlenmäßig gleich stark*, hegement ; *zahlenmäßig überlegen*, *zahlenmäßig im Vorteil*, trec'h dre an niver, niverusoc'h, brasoc'h an niver anezho ; *sie sind den anderen zahlenmäßig unterlegen*, koll int a-fet niver, nebeutoc'h int eget ar re all, bihanoc'h eo an niver anezho ; *wenn wir zahlenmäßig stärker gewesen wären*, mar bijemp bet ouzhpenn ; *zahlenmäßig zunehmen*, *zahlenmäßig wachsen*, *zahlenmäßig steigen*, niverusaat.

Zahlenmaterial n. (-s) : feurjeddennoù ls., stadegoù ls., stadegennoù ls.

Zahlenreihe b. (-, -n) : sifroù lerc'h-ouzh-lerc'h ls., steudad sifroù b.

Zahlschieber g. (-s, -) : aritmograp g.

Zahlschloss n. (-es, -schlösser) : prenn gant ur c'hod sifret g., prenn gant ur voneg sifret g., potailh a vez dibrennet gant ur c'hod sifret g./b., potailh a vez dibrennet gant ur voneg sifret g./b., potenn a vez dibrennet gant ur c'hod sifret b., potenn a vez dibrennet gant ur voneg sifret b., morailh a vez dibrennet gant ur c'hod sifret g., morailh a vez dibrennet gant ur voneg sifret g., kadrana a vez dibrennet gant ur c'hod sifret g., kadrana a vez

dibrennet gant ur voneg sifret g., krabotinell a vez dibrennet gant ur c'hod sifret b., krabotinell a vez dibrennet gant ur voneg sifret b.
Zahlensystem n. (-s,-e) : reizhiad niveriñ b. ; [mat.] *Basis des Zahlensystems*, diazez niveriñ g. ; *die Zahl zehn als Basis des Zahlensystems*, an diazez dek g. ; *die Zahl zwanzig als Basis des Zahlensystems*, an diazez ugent g. ; *quinäres Zahlensystem*, reizhiad niveriñ pempredel b.

Zahlentafel b. (-,-n) : taolenn-feuriou b.

Zahlentheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh an niveroù b.

zahlentheoretisch ag. : [mat.] niveroniel ; *zahlentheoretische Funktion*, kevreizhenn niveroniel b.

Zahlenverhältnis n. (-ses,-se) : kenfeur g.

Zahlenwert g. (-s,-e) : feuriader g. [*liester* feuriaderiou], talvoud niverel g., indeks g., faktor g., niver g.

Zahler g. (-s,-) : [den] paeer g., taler g. ; *säumiger Zahler*, kozh dieour g., dilerc'hiad g. [*liester* dilerc'hiaded, dilerc'hidi], gwall baeer g. / paeer fall g. / paeamanter fall g. (Gregor) ; *ein schlechter Zahler sein, ein säumiger Zahler sein*, bezañ fall da baeañ.

Zähler¹ g. (-s,-) : 1. konter g. [*liester* konterioù], diskonter g. [*liester* diskonterioù], niveres b. [*liester* niverazioù] ; *elektrischer Zähler, Stromzähler*, konter tredan g. ; *die Zähler ablesen*, sevel ar c'honterioù ; *der Zähler zeigt den Stromverbrauch an*, ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan ; *Umdrehungszähler, Tourenzähler*, konter-troioù g. ; [dispredet] *Gesprächszähler*, konter ar pellgomzer g. ; 2. [mat.] niverer g. [*liester* nivererioù], ranned g.

Zähler² g. (-s,-) : niverer g. [*liester* nivererien], gwazour an niveradeg g.

Zählerableser g. (-s,-) : [micher] saver konterioù g.

Zählerablesung b. (-,-en) : savad konter g.

Zählerregister n. (-s,-) : [stlenn.] marilh diskonter g.

Zählerstand g. (-s,-stände) : bevezerezh merket war ar c'honter g.

zahlfähig ag. : gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek ; *zahlfähig sein*, kaout arc'hant a-walc'h evit paeañ, kaout peadra da baeañ.

Zähl-Frequenzmesser g. (-s,-) : [tredan.] talmventer g. [*liester* talmventerioù].

Zählgerät n. (-s,-e) : konter g., niveres b.

Zählkarte b. (-,-n) : kartenn niveriñ b., fichenn b., kartoñsenn b.

Zahlkarte b. (-,-n) : paper-arc'hant g., talurzh post g.

zahllos ag. : diniver, diniverus, dreistniver, dreistkont, a-dropiti, a-dorimell, e-leizh, helaezh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho, n'ouzon ket pet hini, n'ouzon niver ebet d'an dra-se, nouspet, ken-ha-ken, mui-pegem-mui, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, forzh pegement, na pegement, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, a-vern, a-vordilh, un niver diniverus a... (Gregor), un niver dreistkont a ..., un diniver bras a ..., un afin a ..., un niver divent a ... ; *zahllos wie die Sterne am Himmel*, diniver evel ar stered en oabl ; *zahllos wie Sand am Meer*, diniver evel traezh ar mor, stank evel traezh ar mor, stank evel brenn, ken stank hag an delioù, stank evel ar glizh, puilh evel ar glizh, kement anezho ma n'eur ket evit anavezout an niver anezho, niver ebet dezho, hep na oufed niver ebet dezho ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir zahllosen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh hon eus gallet sikour nouspet den.

Zahlmeister g. (-s,-) : paeer g., teñzorier g., komiser kontoù g., komiser ar c'hontoù g.

Zahlmittel n. (-s,-) : doare da baeañ g., moneiz g.

Zählregister n. (-s,-) : [stlenn.] marilh konter g.

zahlreich ag. : niverus, niveres, lies, paot, paot-mat, stank, stank-ha-stank, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, diniver, e-leizh, a-leizh, helaezh, druz, a-niver, a-vern, a-vordilh, a-zruilh, a-zruilhoù, a-dorimell ; *in zahlreichen Städten*, en ur bern kêrioù, e kalz a gêrioù, e paot a gêrioù, en un niver bras a gêrioù, en un niver kêrioù, en un toullad mat a gêrioù, e lies kêr ; *zahlreich werden*, stankaat, paotaat, paotañ ; *zahlreicher werden*, niverusaat ; *zahlreich erscheinen, zahlreich kommen*, dont niverus.

Zählrohr n. (-s,-e) / **Zählrohrgerät** n. (-s,-e) : konter Geiger g. [*liester* konterioù Geiger], muzulier Geiger g. [*liester* muzulierioù Geiger].

Zählstab g. (-s,-stäbe) : tailhenn b.

Zahlstelle b. (-,-n) : teñzordi g., teñzorier b., teñzorerezh b., kef g.

Zählstock g. (-s,-stöcke) : tailhenn b.

Zahlsystem n. (-s,-e) : reizhiad niveriñ b.

Zahltag g. (-s,-e) : [dispredet, gopradur] deiz ar bae g., deiz ar pae g.

Zahltsch g. (-es,-e) : taol-gont b., kontouer g. [*liester* kontouerioù].

Zähluhr b. (-,-en) : konter g. [*liester* konterioù].

Zahlung b. (-,-en) : paeamant g., taladur g., paeañ g., taladenn b., paeadenn b. ; *monatliche Zahlung, a)* sammad mizek g. ; *b)* paeamant miz-ha-miz g., paeamant dre viz g., paeamant diouzh ar miz g., mizegezh b. ; *seine Zahlungen einstellen*, lakaat diwezh d'e baeamantoù, paouez a baeañ, ehanañ (chom a-sav) gant e baeamantoù ; *ausstehende Zahlung*, antaled g. [*liester* antaledoù] ; *sichere Zahlung, sichergestellte Zahlung*, paeamant suraet g. ; *eine Zahlung leisten*, paeañ, ober ur baeadenn, ober ur paeamant ; *gegen Zahlung*, gant ma vo paeet, *a)* kerkent (kenkent) ha ma vo paeet, kentañ ma vo paeet ; *b)* gant paeañ, war-bouez arc'hant, a-bouez talañ, a-bouez paeañ ; *eine Zahlung eintreiben*, enkefiañ ur paeamant ; *zur Zahlung vorlegen*, kinnig d'an enkef ; *zur Zahlung anweisen*, urzhtalañ, ordren paeañ, reiñ kemenn da baeañ, reiñ urzh da baeañ ; *Zahlung erhalten, Zahlung dankend erhalten*, paeet, akuitet, graet eo bet ar paeamant ; *Teilzahlung*, lod (lodenn b.) eus ar paeamant g., paeamant a-zarn g., rannbae b. ; [gwir] *zur Zahlung der Gerichtskosten verurteilen*, kondaoniñ d'ar mizoù.

Zahlung b. (-,-en) : kontañ g., niveriñ g., niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b. niveradeg b. ; *Volkszählung*, niveridigezh b., niveradeg b.

Zahlungsabkommen n. (-s,-) : emglev evit paeañ g.

Zahlungsanweisung b. (-,-en) : urzh talañ g., urzh paeañ g. ; *per Zahlungsanweisung zahlen*, talañ gant un urzh, paeañ gant un urzh.

Zahlungsart b. (-,-en) : mod paeañ g., mod talañ g.

Zahlungsaufschub g. (-s,-aufschübe) : goursez-dle g.

Zahlungsaufforderung b. (-,-en) : galv da gevalaoù g.

Zahlungsauftrag g. (-s,-aufträge) / **Zahlungsbefehl** g. (-s,-e) : urzh talañ g., urzh paeañ g. ; *elektronischer Zahlungsauftrag*, pelladaladur g., pelldaladenn b., pellbaeamant g., pellbaeadenn b. ; *per Zahlungsauftrag zahlen*, talañ gant un urzh, paeañ gant un urzh.

Zahlungsbedingung b. (-,-en) : divizoù evit paeañ ls., modelezhoù talañ ls. ; *günstige Zahlungsbedingungen*, aezamantoù evit paeañ ls., aesterioù paeañ ls., aesterioù talañ ls.

Zahlungsbeleg g. (-s,-e) : diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g., akuit g., fakturrennig b.

Zahlungsbescheinigung b. (-,-en) / **Zahlungsbestätigung** b. (-,-en) : diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g., fakturenig b. ; *sich (dat.) eine Zahlungsbestätigung holen*, dont da dennañ kuitañs.

Zahlungsbetrag g. (-s,-beträge) : somm da baeañ b., sammad da baeañ g., hollad da baeañ g., pegementad da baeañ g., pegement da baeañ g., sav g. ; *der Zahlungsbetrag für die gekauften Artikel*, sav ar prenaadennoù g.

Zahlungsbilanz b. (-,-en) : mentel ar paemantoù b., bilañs ar paemantoù g.

Zahlungseingang g. (-s,-eingänge) : enkefiadur g., enkefierezh b.

Zahlungsempfänger g. (-s,-) : gounideg ar baeadenn g., taladour g.

Zahlungserleichterung b. (-,-en) : aesterioù paeañ ls., aesterioù talañ ls.

zahlungsfähig ag. : gouest da baeañ, kap da baeañ, gouest, barrek, talus ; *zahlungsfähiger Bürge*, kred gouest g. ; *zahlungsfähig sein*, kaout arc'hant a-walc'h evit paeañ, kaout peadra da baeañ ; *er ist nicht zahlungsfähig*, kras eo, diarc'hant eo, ne c'hall ket paeañ, hennezh a zo dic'halloud da baeañ, roustet eo, n'eo ket el lec'h da baeañ, ur c'hrog ramp 'zo war hennezh.

Zahlungsfähigkeit b. (-) : gouested-paeañ b., talusted b.

Zahlungsform b. (-,-en) : mod paeañ g., mod talañ g.

Zahlungsfrist b. (-,-en) : termen paeañ g. ; *jemandem eine Zahlungsfrist zugestehen*, asantiñ astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle, grataat astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle.

Zahlungsgebühr b. (-,-en) : mizoù enkef ls.

zahlungskräftig ag. : pinvidik-bras, pinvidik-mor, pinvidik evel ar mor, pinvidik-peurfonn, pinvidik-brein, brein gant an arc'hant, pinvidik-parfont, pinvidik-lous, pinvidik-dreist, hollbinvidik, an arc'hant war ar raden gantañ, moaienet mat, leveet mat, plousaet mat e votoù, plouzet mat e votoù, aes e borpant, aes dezhañ, uhel an dour gantañ, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, arc'hant leizh e walc'h gantañ, arc'hantet bravik, frank an arc'hant gantañ, frank an traoù gantañ, kreñv an traoù gantañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, kreñv a gein, klok, war flod e-kreiz ar pinvidigezhioù, mat ar bed gantañ, start war e elloù, foenn er rastell gantañ, gouest, barrek, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *zahlungskräftig sein*, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, kaout madoù, bezañ aes d'an-unan, kaout aez, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv a gein, bezañ kreñv e chouk.

Zahlungsmethode b. (-,-n) : mod paeañ g., mod talañ g.

Zahlungsmittel n. (-s,-) : araez talañ g., araez paeañ g., mod paeañ g., mod talañ g., doare da baeañ g. ; *unbares Zahlungsmittel*, moneiz skritur g., moneiz bank g. ; *gesetzliches Zahlungsmittel*, araez talañ lezennel g.

Zahlungsmodalitäten ls. : modelezhioù talañ ls.

Zahlungsmodus g. (-,-modi) : mod paeañ g., mod talañ g.

Zahlungsort g. (-s,-e) : tallec'h g.

Zahlungsrückstand g. (-s,-rückstände) : dilerc'h-dle g. ; *Zahlungsrückstände*, restaloù ls.

Zahlungstermin g. (-,-e) : [kenw.] termen darevezh g., deiziad an darevezh g., dibenn darevezh g., deiziad an termen g., termen an taladur g., termen an dastaladur g., termen evit paeañ g.

zahlungsunfähig ag. : amdalus, divarrek da baeañ, dic'halloud da baeañ, dibaer ; *er ist zahlungsunfähig*, kras eo, diarc'hant eo, ne c'hall ket paeañ, hennezh a zo dic'halloud da baeañ, roustet eo, n'eo ket el lec'h da baeañ, ur c'hrog ramp 'zo war hennezh.

Zahlungsunfähigkeit b. (-) / **Zahlungsunvermögen** n. (-s) : dic'hallusted da baeañ e zleoù b., dic'halluster da baeañ e zleoù g., dic'housted-paeañ b., dic'halloud da baeañ g., amdalusted b.

Zahlungsverbindlichkeit b. (-,-en) / **Zahlungsverpflichtung** b. (-,-en) : redi paeañ g.

Zahlungsverbot n. (-s,-e) : kael ouzh ar paeamant b., skoilh ouzh ar paeamant g.

Zahlungsverkehr g. (-s) : oberiadennoù arc'hant ls., eskemm arc'hant g. ; *elektronischer Zahlungsverkehr*, moneizeg b.

Zahlungsverweigerung b. (-,-en) : refuz paeañ g.

Zahlungsverzug g. (-s,-verzüge) : dale paeañ g.

Zahlungsweise b. (-,-n) : mod paeañ g., mod talañ g. ; *elektronische Zahlungsweise*, pelldalañ g., P. pellbaeañ g.

Zahlungsziel n. (-s,-e) : termen darev g.

Zählwerk n. (-s,-e) : konter g. [*liester konterioù*], hollader g. [*liester holladerioù*].

Zahlwert g. (-s,-e) : talvoudegezh niverel b.

Zahlwort n. (-s,-wörter) : [yecz.] anv-gwan niveriñ g., adanv niveriñ g. ; *Grundzahlwort, Hauptzahlwort*, adanv pegementiñ g., anv-gwan pegementiñ g. ; *Ordnungszahlwort, ordnendes Zahlwort*, adanv petvediñ g., anv-gwan petvediñ g.

Zahlzeichen n. (-s,-) : sifr g., niverenn b.

Zählzeit b. (-,-en) : [sonerezh] pred g. ; *betonte Zählzeit*, pred kreñv g. ; *unbetonte Zählzeit*, pred gwan g.

zahn ag. : doñv, sentus, kuñv, reizh, habask ; *ein zahmes Pferd*, ur marc'h sentus g., ur marc'h habask g., ur marc'h kuñv g., ur marc'h reizh g. ; *zahn werden*, doñvaat, kuñvaat, dic'houezañ ; *zahmer werden*, sentusaat, furaat, reishaat.

zähmbar ag. : doñvadás, ... a c'haller doñvaat, ... a c'haller digrizañ, ... a c'haller kuñvaat, ... a c'haller damesaat, ... a c'haller dic'houezañ ; *sehr schwer zähmbar*, diaes-meurbet da zoñvaat.

zähmen V.k.e. (hat gezähmt) : doñvaat, doñvañ, doñvikaat, dic'houezañ, kuñvaat, digrizañ, pleustriñ, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, rañjennañ, derc'hel war, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr da, dont a-benn eus, souplaat, plegañ, lakaat da blegañ d'an-unan, lakaat da sentiñ ouzh an-unan, reizhañ, furaat ; *ein wildes Tier zähmen*, doñvaat ul loen gouez, digrizañ ul loen gouez, maoutañ ul loen gouez ; *dieses Tier lässt sich nicht leicht zähmen*, al loen-se ne vez ket doñvaet aes, al loen-se n'eo ket aes da zoñvaat.

Zähmer g. (-s,-) : doñvaer g., damesaer g.

Zahmheit b. (-) : doñvded b., sentusted b., hesentidigezh b., reizhder g. soublded b., kuñvded b., kuñvder g., kuñvelezh b., kuñvnez b., habaskter g., habaskted b., doñvegezh b.

Zähmung b. (-) / **Zähmen** n. (-s) : 1. doñvidigezh b., doñvadur g., damesaerezh g., damesaat, digrizadur g. ; 2. [dre skeud.] kabestriñ g., sujidigezh b.

Zahn g. (-s,Zähne) : 1. dant g. ; *Zähne*, dentadur g., dent ls., [P. dre fent] milinoù ls. ; *fauler Zahn, Zahn mit Karies, von Karies befallener Zahn, angefaulter Zahn*, dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant bruket g., dant merglet g. ; *hohler Zahn*, dant toull g., dant kleuz g. ; *hohler Zahn mit Karies*, dant toull brein g. ; *falsch stehende Zähne*, dent a-dreuz ls., kammlec'hiadur an dent g. ; *scharfe Zähne*, dent lemm ls. ; *retinierter Zahn*, dant kaelet g. ; *überzähliger Zahn, Doppelzahn*, addant g. [*liester addent*] ; *das Kind bekommt Zähne, die Zähne des Kindes kommen durch, die Zähne des Kindes brechen durch*, sevel a ra dent d'ar bugel, ar bugel a gas dent ; *das Kind hat einen neuen Zahn bekommen, bei dem Kind ist ein neuer Zahn durchgekommen, bei dem Kind ist ein neuer Zahn durchgebrochen*, savet ez eus un dant nevez d'ar bugel ; *Milchzähne*, dent-laezh ls. ; *Vorderzahn*, dant a-raok g., rakdant g. ; *Augenzahn, Eckzahn*, dant-lagad g., ankant g. ; *Mahlzahn, Backenzahn*, dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g. ; *Schneidezahn*, rakdant g. ; *breiter, großer Schneidezahn*, P.

golvazh b. ; *Weisheitszahn*, dant-korn g. ; *Stiftzahn*, falscher Zahn, dant lakaet war un ibil g., dant ibiliet g., dant faos ibiliet g., dant nevez g., dant oberiet g., dant kalvezadel g. ; *die unteren Zähne*, an dent traoñ ls. ; *die oberen Zähne*, an dent krec'h ls. ; *Seitenzahn*, dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g. ; *die Seitenzähne*, an dent kostez ls. ; [loen.] *Reißzahn*, dant-krog g., dant-skilf g., stilhon g., skilf g. ; *mit Reißzähnen versehen sein*, bezañ skilfek ; *der Zahn fault*, breinañ (brukañ, merglañ) a ra an dant ; *ihm klappern die Zähne*, emañ o strakal (o stakat, o tarzhañ) e zent, emañ o chilpiñ, emañ e zent o krenañ en e benn, emañ e javedoù o stlakañ evel rigedagoù ; *mit den Zähnen knirschen*, skrignal e zent, grigoñsal e zent, rigognat, grignosañ e zent, chourikal e zent, charoñsiñ e zent, tarzhañ e zent ; *sich die Zähne putzen*, broustañ (gwalc'hiñ) e zent, frotañ e zent (Gregor) ; *sich die Zähne reinigen*, skarzhañ e zent, karzhañ e zent ; *nach dem Essen muss man sich die Zähne putzen*, goude en devout debret e rank an den gwalc'hiñ e zent ; *mein Zahn wackelt*, *mein Zahn ist wackelig*, *mein Zahn sitzt locker*, va dant a hej em genoù, va dant a loc'h, erru laosk eo va dant, brallañ a ra va dant ; *einen Zahn entblößen*, disklosañ un dant ; *die Zähne zusammenbeißen*, stardañ e garvanoù (e vuzelloù, e javedoù) ; *einen Zahn ziehen*, tennañ un dant, turkezañ un dant ; *Extraktion eines Zahnes*, *Ziehung eines Zahnes*, tennadur ur dant g. ; *einen Zahn mit einer künstlichen Krone versehen*, kuruniñ un dant ; *einen Zahn mit Gold füllen*, aourekaat un dant ; *Füllung eines Zahnes mit Gold*, aourekadur un dant g. ; *einen Zahn füllen*, *einen Zahn plombieren*, plomañ un dant ; *sich die Zähne plombieren lassen*, lakaat plomañ e zent ; *plombierter Zahn*, *gefüllter Zahn*, dant plomet g. ; *jemandem die Zähne ausbrechen*, *jemandem die Zähne zerbrechen*, *jemandem die Zähne ausreißen*, *jemandem die Zähne entfernen*, dizantañ u.b. ; *seine ersten Zähne bekommen*, kas dent ; *seine Zähne verlieren*, dizantañ ; *einen Zahn devitalisieren*, *den Nerv eines Zahnes abtöten*, *den Nerv im Zahn töten*, ezvevekaat un dant, tennañ nervenn un dant, dinervennañ un dant ; *dem Alten fehlten einige Zähne*, toull e oa rastell ar paotr kozh ; *der Alte hatte keine Vorderzähne mehr*, ratous e oa ar paotr kozh ; *diese Äpfel reizen mir die Zähne*, an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, an avaloù-se a doezeñ va dent, gwrac'hellet e vez va dent gant an avaloù-se, hegaz a zeu em dent goude debriñ an avaloù-se, kleret e vez va dent goude debriñ an avaloù-se ; *die Spritze hatte nichts bewirkt*, *abgesehen davon*, *dass nun der Zahn schmerzte*, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *dieser Zahn schmerzt mir (mich)*, *wenn ich darauf drücke*, pa bouezan war an dant-se em bez poan ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln*, diwar dent ur marc'h ez anavezere oad ; *der Hund fletscht die Zähne*, *der Hund bleckt die Zähne*, diskouez a ra ar c'hi e zent, diskouez a ra ar c'hi an dent, diskrognal a ra ar c'hi, diskrognal a ra ar c'hi e zent, skrignal a ra ar c'hi e zent ; *die Pfeife zwischen den Zähnen festhalten*, stardañ e gorn-vutun etre e javedoù ; [bev.] *mit verschiedenartigen Zähnen ausgestattet*, heterodontek.

2. [dre skeud.] *die Zähne zusammenbeißen*, moustrañ (derc'hel) war e boan, derc'hel kuzh e boan, gouzaviñ ur boan bennak hep diskouez anezhi, stardañ e garvanoù (e vuzelloù, e javedoù) ; *sich (dat.) die Zähne an etwas (dat.) ausbeißen*, chom berr war udb, chom berr d'ober udb, chom dre an hent, tapout un enkenñ, bezañ lutet, bezañ e penn e spered hep gouzout petra ober evit dont a-benn eus udb, bezañ gwall nec'het o c'houzout penaos dont a-benn eus udb, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom tarluch, chom boud, en em gavout boud, na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti,

na c'houzout penaos ober diouti, na vezañ evit udb, ober kazeg, chom kazeg, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober un tenn gwenn, ober chat, ober un dro gazh, ober kazh, bezañ udb ouzhpenn d'an-unan, na zont a-benn eus un taol bennak, bezañ null ganti, bezañ udb dreist e vaner (dreist e nerzh) ; *jemandem lange Zähne machen*, lakaat an dour da zont e (war) genoù u.b., tennañ dour eus dent u.b., lakaat genoù u.b. da zourenniñ, lakaat u.b. da c'hlaourenniñ, lakaat dent u.b. da wadañ, tennañ gwad eus dent u.b. ; *jemandem die Zähne zeigen*, diskouez e zent d'u.b., diskouez an dent d'u.b., diskrognal ouzh u.b., kinnig tagañ u.b., skrignal (Gregor), skrignal e zent ; *jemandem den Zahn ziehen*, a) [dre skeud.] digoc'hennañ daoulagad u.b., digoc'hennañ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., divleupañ u.b. [evit ur gwaz], divleupezañ u.b. [evit ur vaouez], sklêrjennañ u.b., dileueiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., diseitegañ u.b., divouchañ e zaoulagad d'u.b., difaziañ u.b., didouellañ u.b., dibikouzañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dilabaniñ u.b., diziodiñ u.b., P. diseitegañ u.b., digleizañ u.b. ; b) [dre skeud.] kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., lavaret (reiñ) e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b. ; *bis an die Zähne gerüstet*, *bis an die Zähne bewaffnet*, armet kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù gantañ mui-pegem-mui, armoù dreistpenn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern ; *jemandem auf den Zahn fühlen*, mont e-barzh bouzellenn u.b., palvata u.b. war e nav zu, fuketal e kalon u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., furchal betek e kreiz u.b. / furchal e kalon u.b. (Gregor) ; *Haare auf den Zähnen haben*, kavout atav an ibil da lakaat en toull, na vezañ yod en e c'henoù, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vezañ ar bibid gant an-unan, na vezañ rabat ebet war e deod, na vezañ a yod stag ouzh e deod, na vezañ bet roet d'an-unan an teod evit lipat mogerioù (*dezhañ e deod*, *dezhi he zeod h.a.*), bezañ beget mat, bezañ distagellet mat, bezañ teodet mat, bezañ lañchennet mat, bezañ latennet mat, na vezañ stag e deod ouzh an daou benn, bezañ frank e c'henoù, na vezañ bet laeret he femp gwenneg gant ar warc'h he doa e zistagellet, bezañ distagellet evit e bemp gwenneg, bezañ dic'hlud e lañchenn, bezañ ledan eus plas al loa, bezañ bras e veg evel beg ur puñs, bezañ lampr e deod, bezañ lampr e deod, bezañ libr ha drant e deod, bezañ latennet kaer, bezañ klakenn, bezañ dilu a deod, bezañ begek, bezañ teodek, bezañ ur paotr flav, kaout teod, bezañ un teod mat a zen, bezañ un teod kaer a zen, na vezañ nodet e deod, bezañ mat e deod, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, na vezañ morse kavet berr da respont ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn*, blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se ; *sich (dat.) was zwischen die Zähne schieben*, debriñ un tamm bennak, kemer un tamm bennak, krignat un tamm bennak, debriñ un elfenn voued, klakañ un tamm, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn, lakaat ur c'hriñsenn etre e zent, chaokat un tamm, debriñ ur begad ; *er hat Haare auf den Zähnen*, hennezh ne ziwano ket ar fav en e c'henoù, an drap 'zo gantañ, hennezh ne serr ket ur genoù, hag a c'hloubous

a zo war e c'henoù, n'eus rabat ebet war e deod, e latenn a gerzh mat en-dro, ul latenn a zo dezhañ, hennezh a zo klakenn ; *sich mit Zähnen und Klauen wehren*, en em zifenn par d'un diaoul (a-holl-nerzh e gorf), distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, ober dispac'hioù, dispac'hañ, en em vaniañ, en em zifenn d'ar mud ; *Auge um Auge, Zahn um Zahn*, kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - losk evit losk, gouli evit gouli - krog evit krog - da gazh mat razh heñvel - evel a raio a gavo - n'eus den fin n'en deus e goulz - lagad evit lagad - stoub evit stoub / lin evit lin (Gregor) ; *der Zahn der Zeit*, ivin an amzer g., ivinoù an amzer ls., roud an amzer g., tres an amzer g., tres an oad g., roud an oad g. ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben*, e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer ; P. *einen Zahn zulegen*, plantañ tizh, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni, hastañ buan, hastañ a-fo, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, kabalat, sevel kabal en an-unan, reiñ kent d'e varc'h, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, dipadapañ, doublañ da labourat ; *einen Zahn drauf haben*, c'hwistañ, tizhañ, plantañ tizh, sankañ tizh, frizañ d'an druilh-drask, frizañ d'an druilh-drast, reiñ kent d'e varc'h, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz).

3. [tekn.] dant g. [*liester dent*], dantig g. [*liester dentigoù*], harañson g. ; *Sägezähne*, dent an heskenn ls., dentigoù an heskenn ls., bizied an heskenn ls. ; *Zähne eines Kammes*, dent ur grib ls. ; *die Zähne eines Kammes abbrechen*, dizantañ ur grib.

4. [lun, arouez] dant g. ; *etwas mit Zähnen versehen*, dantelezañ udb.

Zahnabrasion b. (-) : [mezeg.] taravad g.

Zahnarme(n) ag.k. ls. : [loen.] *die Zahnarmen*, loened eus an urzhiad Pilosa ls.

zahnartig ag. : dantek, heñvel ouzh an dent, heñvel ouzh un dant, stummet evel un dant, e doare un dant, a-zoare gant un dant, a-seurt gant un dant.

Zahnarzt g. (-s,-ärzte) : dentour g., mezeg-dent g., P. tenner-dent g. ; *zum Zahnarzt gehen*, mont da di an dentour.

Zahnarzthelfer g. (-s,-) : skoazeller dentour g.

Zahnärztin b. (-,-nen) : dentourez b.

zahnärztlich ag. : ... dent ; *zahnärztliche Behandlung*, intentoù dent ls., prederioù dent ls. ; *zahnärztlicher Zement*, simant dent g.

Zahnarztschule b. (-,-n) : skol dentouriezh b., kevrenn dentouriezh b.

Zahnattrition b. (-) : [mezeg.] taravad g., tarav g.

Zahnausziehen n. (-s,-) : tennerezh dent g.

Zahnausfall g. (-s) : [mezeg.] kouezh an dent g.

Zahnauszieher g. (-s,-) : [den] tenner-dent g.

Zahnbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] intentoù dent ls., prederioù dent ls.

Zahnbein n. (-s,-e) : [korf.] olifant an dent g., ivor an dent g., dentin g.

Zahnbelag g. (-s,-beläge) : kresten dent str., tartr g.

Zahnbett n. (-s,-en) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant b.

Zahnbogen g. (-s,-/bögen) : 1. [korf.] gwareg an dent b. ; 2. [tekn.] gwareg dentek b., gwareg dantet b.

Zahnbrecher g. (-s,-) : [den] tenner-dent g.

Zahnbrücke b. (-,-n) : [mezeg.] pont g., pont-dent g.

Zahnbürste b. (-,-n) : broust-dent g.

Zähnchen n. (-s,-) : dantig g. [*liester dentigoù*] ; *Zähnchen bekommen*, dentigaouiñ.

Zahnchirurgie b. (-) : [mezeg.] dentsurjianerezh g.

Zahncreme b. (-,-s) : toaz-dent g.

Zahndurchbruch g. (-s,-brüche) : kas dent g.

Zähneausreißen n. (-s) : dizantañ g.

zähnefietschend ag. : ... a skrign e zent, ... a ziskrogn, ... a ginnig tagañ.

Zähneklappen n. (-s) : skrignadeg dent b., grigoñs g., grigoñserezh dent g., grigoñsadek dent b., skrign dent g., skrignerezh dent g., chourik dent g., chourikadenn dent b., chourikerezh dent g., chourikadek dent b., tarzhadeg dent g., skrignadenn b., rigogn g., tarzherezh-dent g. ; *Heulen und Zähneklappen*, goueladegoù ha grigoñsadegoù dent, leñvad ha skrign dent, leñvadeg ha skrignadeg dent, daeroù ha skrignadeg dent, gouelerezh ha tarzherezh dent, gouelvan ha grigoñs an dent (Gregor).

zähneklappernd ag. : ... a strak e zent, ... a darzh e zent.

Zähneknirschen n. (-s) : skrignadeg dent b., grigoñs g., grigoñserezh dent g., grigoñsadek dent b., skrign dent g., skrignerezh dent g., chourik dent g., chourikadenn dent b., chourikerezh dent g., chourikadek dent b., tarzhadeg dent g., skrignadenn b., rigogn g., tarzherezh dent g., tozonañ g.

zähneknirschend ag. : ... a skrign e zent, ... a c'hrigoñs.

zähneln (hat gezähnt) / **zähnen** (hat gezähnt) V.k.e. : dentañ, kranellañ, tarzheñañ.

zahnen V.gw. (hat gezähnt) : sevel dent d'an-unan, kas dent, dentigaouiñ ; *das Kind zähnt*, sevel a ra dent d'ar bugel, ar bugel a gas dent.

Zahnen n. (-s) : kas dent g.

Zahnersatz g. (-es) : [mezeg.] dant faos g., dant lakaet g., dant kalvezadel g., dentosod g.

Zahnfach n. (-s,-fächer) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant g.

Zahnfäule b. (-) : [mezeg.] bruk an dent g., brein-krign g., dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g.

Zahnfehlstellung b. (-,-en) : [mezeg.] kammlec'hiadur an dent g.

Zahnfleisch n. (-es,-e) : 1. muñsunoù ls., kig-dent g., kig an dent g., karvan b., mougnoù ls. ; *das Zahnfleisch schmerzt mich (mir)*, poan am eus e kig va dent ; *das Zahnfleisch ablösen*, dizoleiñ gwrizienn un dant, dizoleiñ gwrizioù an dent, disklosañ un dant ; *das Zahnfleisch ist entzündet*, gor a zo er muñsunoù ; 2. [dre skeud.] P. *auf dem Zahnfleisch kriechen*, bezañ flakik, bezañ flak, bezañ flaket, bezañ diflaket, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ asiket, bezañ flep, bezañ mac'homet, bezañ eok, bezañ eoget (ôget) gant ar skuizhder, bezañ tanailhet, bezañ damaouet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-stank, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout an izili dindan an-unan (*tout e izili dindanañ, tout hec'h izili dindani h.a.*), bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret

gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip.

Zahnfleischabläßer g. (-s,-) : diskloser g. [*liester* diskloseriù].

Zahnfleischbluten n. (-s) : [mezeg.] diwadañ ar muñsunoù g.

Zahnfleischentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] muñsunfo g.

Zahnfleischreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] resediñ ar muñsunoù g.

Zahnfleischschwellung b. (-,-en) : [mezeg.] muñsunad b.,

Zahnfleischschwund g. (-s) : [mezeg.] disklosañ g.

Zahnformel b. (-,-n) : [mezeg.] delun dentel g.

zahnförmig ag. : heñvel ouzh an dent, heñvel ouzh un dant, a-stumm gant un dant, stummet evel un dant, e doare un dant, e doare dent, a-zoare gant un dant, a-seurt gant un dant.

Zahnfüllung b. (-,-en) : plomadur g., plomadenn b.

Zahnfüllungsinstrument n. (-s,-e) : plomouer g. [*liester* plomoueriù].

Zahngestänge n. (-s,-) : [tekn.] drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh drezenn b.

Zahnhal g. (-es,-halse) : [korf., *Cervix dentis*] chouk an dant g., gouzoug an dant g.

Zahnhalteapparat g. (-s,-e) : [korf., mezeg.] parodont g., amzantenn b.

Zahnheilkunde b. (-) : [mezeg.] dentouriezh b., odontologiezh b.

Zahnhöhle b. (-,-n) : [korf.] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant g.

Zahnhöhlenbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf.] gwareg al logigoù b.

zahnig ag. : dantek, dentek.

Zahnimplantat n. (-s,-e) : [mezeg.] ensteud dentel g.

Zahnkaries b. (-) : [mezeg.] bruk an dent g., brein-krign g., dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant toull brein g., dant bruket g., dant merglet g.

Zahnkitt g. (-s) : [mezeg.] semant g., diraskorn g.

Zahnklammer b. (-,-n) : [mezeg.] rastell-dent b., stern dent g.

Zahnklempner g. (-s,-) : [dre fent] tenner-dent g.

Zahnklinik b. (-,-en) : klinikenn prederiù dent b.

Zahnkranz g. (-es,-kränze) : [tekn.] kurunenn dantek b., kurunenn dentek b., kurunenn dantet b.

Zahnkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Zahnkrone b. (-,-n) : [korf.] kurunenn an dant b. ; *die Zahnkrone abnehmen*, didogañ an dant ; *eine Zahnkrone einsetzen*, *eine Zahnkrone anbringen*, kuruniñ un dant ; *eine neue Zahnkrone einsetzen*, *eine neue Zahnkrone anbringen*, adkuruniñ un dant.

Zahnlaut g. (-s,-e) : [yezh.] dentenn b., kensonenn dent b.

Zahnlehre b. (-) : [mezeg.] studi an dent g., dentouriezh b.

Zahnleiste b. (-,-n) : [tekn.] drezenn b., bazh drezenn b.

zahnlos ag. : 1. dizant, dizent, dizantet, dizantet-holl ; *zahnloser Kiefer*, moñsenn b. [*ls.* moñsoù], muñsun b., muñsun dizant b., javedad dizent (dizant) b., karvan dizant (dizent) b. ; *mit zahnlosen Kiefern essen*, mougnañ ; *mit zahnlosen Kiefern kauen*, gogniñ, moustougnañ ; *zahnloser Mensch*, den dizantet-holl g., genoù dizantet a zen g. ; 2. [tekn.] dizent ; *zahnloser Rechen (in Salinen)*, rozell b.

Zahnlose(n) ag.k. *ls.* : [loen., dispredet] *die Zahnlosen*, an dizantedeg *ls.*, loened eus an urzhiad bet *Edentata* *ls.*

Zahnlosigkeit b. (-) : dizantegzh b.

Zahnlücke b. (-,-n) : dant diant er rastell dent g., toull er rastell dent g. ; *Kiefer mit Zahnlücken*, javedad ratous b., karvan ratous b., rastell doull b., rastell ratous b. ; *Mensch mit Zahnlücken*, ratouz g. [*liester* ratouzed], genoù ratous a zen g.

Zahnlücken-Lächeln n. (-s) : c'hoarzh ratous g.

zahnlückig ag. : ratous.

Zahnmark n. (-s) : bouedenn an dant b.

Zahnmaul n. (-,-mäuler) : [loen] sandrenn b. [*liester* sandred].

Zahnmedizin b. (-) : [mezeg.] dentouriezh b., odontologiezh b.

zahnmedizinisch ag. : ... dent ; *zahnmedizinische Behandlung*, intentoù dent *ls.*, prederiù dent *ls.* ; *zahnmedizinischer Zement*, simant dent g.

Zahnoberfläche b. (-,-n) : gorre an dant g.

Zahnoberhäutchen n. (-s,-) : [korf.] amgoc'henn an dant b.

Zahnpasta b. (-,-pasten) : toaz-dent g.

Zahnpastalächeln n. (-s) : mousc'hoarzh a ziskouez div rastellad dent yac'h ha gwenn g., dent a sked e skrin an diweuz *ls.*

Zahnpastatube b. (-,-n) : korzennad toaz-dent b.

Zahnpflege b. (-) : prederiù dent *ls.*, intentoù dent *ls.* ; *Mund- und Zahnpflege*, yec'hedouriezh dent b., yec'hedoni dent b.

Zahnplombe b. (-,-n) : plomadur g., plomadenn b.

Zahnprothese b. (-,-n) : [mezeg.] dentosod g., dant faos g., dant lakaet g., dant kalvezadel g.

Zahnpulpa b. (-,-pulpæ) : [korf.] bouedenn an dant b.

Zahnputzglas n. (-es,-gläser) : gwerenn dent b.

Zahnrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod dentek b., rod dantek b., dentrod b., kraouenn b., kraoñenn b., rod-drez b., rod-kendantañ b.

Zahnradantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre rodoù dentek g., erlusk dre zentrodoù g.

Zahnradbahn b. (-,-en) : [tekn.] hent-houarn dre drezenn g.

Zahnradchen n. (-s,-) : [tekn.] kraouenn vihan b., kraoñenn vihan b.

Zahnräderwerk n. (-s,-e) / **Zahnradgetriebe** n. (-s,-) : [tekn.] rodeg b., rodaoueg b., kendentadur g.

Zahnreihe b. (-,-n) : rez dent b., regennad dent b., renkad dent b., rastell b./g., rastellad b./g.

Zahnreihenschluss g. (-es) : [mezeg., dent] keharz g., keharzañ g.

Zahnregulierung b. (-) : [mezeg.] denteeunerezh g., ortodontiezh b.

Zahnretention b. (-,-en) : [mezeg.] kaeladur dant g.

Zahnschein g. (-s,-e) : paperenn evit intentoù dent digoust b., paperenn evit prederiù dent digoust b.

Zahnschmelz g. (-es,-e) : amailh an dent g.

Zahnschmerzen *ls.* : poan dent b., droug dent g., [mezeg.] dentost g. ; *Zahnschmerzen haben*, kaout poan dent, kaout droug dent, bezañ klañv gant e zent, kaout poan en e zent, kaout diaezamant gant ar boan dent, bezañ gant an droug dent, bezañ un dant fall o c'hoari gant an-unan, kaout dishegar en dent ; *wütende Zahnschmerzen*, ur boan dent araj b., un droug dent araj g., ur gwall varrad (ur gwall grogad, ur gwall daol) droug dent g., ur gwall gaouad droug dent g./b. ; *meine Zahnschmerzen sind vorbei*, torret eo ar boan dent din, torret eo ar boan dent warnon, aet eo ar boan dent diwarnon.

Zahnseide b. (-,-n) : neudenn da naetaat an dent b., neudenn skarz-dent b.

Zahnsichel b. (-,-n) : [tekn.] falz dentek b.

Zahnspange b. (-,-n) : [mezeg.] rastell-dent b., stern dent g.

Zahnstange b. (-,-n) : [tekn.] drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh-drezenn b., rez-dent g.

Zahnstein g. (-s,-e) : kresten dent str., tartr g. ; *Zahnstein bekommen*, krestenenniñ, meleniñ ; *den Zahnstein entfernen*, diveleniñ an dent, digrestenañ an dent ; *die Entfernung des Zahnsteins*, an digrestenañ dent g., an diveleniñ dent g.

Zahnstift g. (-s,-e) : [mezeg.] ibil g.

Zahnstocher g. (-s,-) : skarz-dent g., karzh-dent g.

Zahnstummel g. (-s,-) / **Zahnstumpf** g. (-s,-stümpfe) : skodig dant g., morisenn dant b., skilfenn dant b., skarvenn-dant b.

Zahntechniker g. (-s,-) : dentosodour g.

Zahnung b. (-,-en) / **Zähnung** b. (-,-en) : [tekn.] dentadur g., dent ls.

Zahnwal g. (-s,-e) : 1. [loen.] morvil dantet g., morvil dantek g., danteg g. [*liester* danteged] ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen*, ur morvil fanoliek eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir ; 2. [henloen.] skoualodon g. [*liester* skoualodoned].

Zahnwechsel g. (-s,-) : eil dent o sevel ls.

Zahnweh n. (-s) : [mezeg.] poan dent b., droug dent g. ; *schlimmes Zahnweh haben*, kaout dishegar en e zent, kaout ur boan dent araj, kaout ur droug dent araj, kaout ur gwall varrad droug dent, kaout ur gwall grogad droug dent, kaout ur gwall daol droug dent, kaout ur gwall gaouad droug dent.

Zahnwurzel b. (-,-n) : gwrizienn an dant b. [*liester* gwriziennoù an dent, gwrizioù an dent].

Zahnwurzelkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol gwrizienn an dant b.

Zahnwurzelzange b. (-,-n) / **Zahnzange** b. (-,-n) : [mezeg.] bukorvu g., bikorbi g., turkez da dennañ an dent b. [*liester* turkeziou da dennañ an dent], tenner dent g. [*liester* tennerioù dent].

Zahnzement n. (-s,-e) : [mezeg.] semant g., diraskorn g.

Zähre b. (-,-n) : [barzh.] daer g./str., daeraouenn b., gouel g., gouelerezh g., goueladeg b., leñv g., leñvadenn b., garm g., garmadenn b.

Zähwerden n. (-) : [gwin, sistr] eouliñ g., eoulenniñ g.

Zaibatsu n. (-,-/-s) : [armerzh] zaibatsu g.

Zain g. (-s,-e) : 1. [metal.] bandenn vetal b. ; 2. [louza.] gwialenn b., gwial str./g., kelastrenn b., flip g., gwalenn b., kelastrenn b., blefich g.

zainen V.k.e. (hat gezaint) : plezhañ, kordañ, kordigellañ, korvigellañ, kordennañ, nazhenniñ, tortisañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortigellañ, tortilhañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, klouedenniñ, plioniñ, treilherisiñ.

zäkal ag. : [korf.] ... ar sac'henn b.

Zäkum n. (-s, Zäka) : [korf.] sac'henn b.

Zamak n. (-) : [metal.] zamak g.

Zambo g. (-s,-s) : hiron g. [*liester* hironed], mulzen g. [*liester* mulzened].

Zamperl n. (-s,-/-n) [Bro-Vavaria] kozh ki g., albin g., chinegr g., grifon g.

Zander g. (-s,-) : [loen.] sandrenn b. [*liester* sandred].

Zange b. (-,-n) : 1. pigosell b., piñsetez b., piñsetenn b. ; *Nagelzange*, pigosell-ivinoù b., piñsetez-ivinoù b., piñsetenn-ivinoù b. ; 2. gevell b., gwask g., piñsedoù ls. ; *Beißzange*, *Kneifzange*, turkez b. ; *mit einer Beißzange herausziehen*, turkezañ ; *Schmiedezange*, gevell b. ; [istor, jahin] *mit glühenden Zangen zwicken*, gevelliñ, turkezañ, tanailhañ ; *das Zwicken mit glühenden Zangen*, an turkezañ g., an tanailhañ g. ; 3. [mezeg.] kregier ls., loaioù-gwilioudiñ ls. ; *hämostatische Zange*, gwask gwadkaeañ g. ; 4. [loen.] meud g., pav-drailh g., pav-sizailh g., biz bras g., pav bras g., pav meudek g. ; *die Zange der Krabbe*, meud ar c'hrank g., pav-drailh ar c'hrank g., pav-sizailh ar c'hrank g., biz bras ar c'hrank g., pav bras ar c'hrank g. ; 5. [dre skeud.] *ihn möchte man nicht einmal mit der Zange anfassen*, lous eo evel un targazh, lous eo evel un hoc'h, du eo ken na gomz, lous eo ken na gomz, lous-mezhus eo, tarasennet-holl eo, ur gramenn (un ounezer) a zo warnañ, n'eus nemet loustoni anezhañ, kac'hus eo,

lous-brein eo, lous eo evel un hoc'h, lous-gagn eo, lous-pemoc'h eo, lous eo evel ul laouenn, lous-lous eo, lous-teil eo, lous-spontus eo, lous eo evel ar seizh pec'hed, ken hudur eo hag ar seizh pec'hed ; *jemanden in der Zange haben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor) ; *jemanden in die Zange nehmen*, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., tennañ c'hwibez d'u.b.

zängen V.k.e. (hat gezängt) : godeliañ.

Zangenbewegung b. (-,-en) : [lu] turkezerezh g., turkezañ g., gronnadur g., kaeliadur g., kelc'hiadur g., enkelc'hiadur g. ; *den Feind durch eine Zangenbewegung einkesseln*, turkezañ an enebourien, serriñ an durkez war an enebourien, pakañ an enebourien e gwask an durkez, gronnañ an enebourien a bep tu, enkañ an enebourien, enkaat an enebourien.

Zangengeburt b. (-,-en) : gwilioud gant sikour ar loaioù-gwilioudiñ g.

Zank g. (-s, Zänke) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., chav g., stag g., distok g., diskrog g., diskrap g., kevenebadur g., kevenebiezh b., luz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., jel g., breud g., striv g., reuz g., freuz g., chak g., c'hoari g., debr g., tag g., fred g., riot g., rioterezh g., chikan g., sinkan b., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., kabal b., kabalad b., sach-blev g., sach-kreoñ g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g., krogou ls., krogadeg b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester* meskadegoù], patati g., salamantenn b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., hennon g., dispeoc'h g., arvell g., bretac'h g., brete g., soroc'h g., storlok g., noaz g., tatin g., arguz g., arguzerezh g., bec'h g., butun g., pigell b., trouz g. ; *mit jemandem Zank suchen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, arvell, jeu, noaz, kapailh, katailh) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., ober an heg ouzh u.b., kapailhat ouzh u.b. ; *in diesem Haus gibt es nur Zank und Streit*, sach-blev (sach-kreoñ, krog-blev, fich-blev, krogou, diskrap, patati, kroz, reuz) a vez bemdez-c'houloù ganto en o ziegezh, nag a chabous a vez bemdez gant ar re-mañ, nag a ziskrap bemdez en ti-mañ, bepred c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) a vez etrezo, dael a vez bepred ganto, emaint bepred en arvell, amañ avat e strak an traoù, chao a vez du-se, ganto e vez buheziou, atav e vezont oc'h en em zebriñ (oc'h en em zrailhañ, oc'h en em gatailh), n'eus peoc'h diouzh o genoù na noz na deiz, pebezh reuz ganto, ganto ne vez fin ebet d'an todionoù ; *zwischen uns hat es nie Zank gegeben*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *einen Zank schlichten*, kompezañ ur rendael, ingalañ ur rendael, reizhañ ur rendael, kompezañ an traoù [etre an dud], kempouezañ un diemglev, heñvelaat ar mennozhioù, renkañ un diemglev, didrenkañ ar soubenn, reizhañ un dizunvaniezh, ingalañ un tabut, diveskañ arguzoù, lakaat diwezh d'un tabut, plaenaat an traoù.

Zankapfel g. (-s,-äpfel) : draen-fulh g., digarez d'en em zebriñ g., abeg da ziemglev g., abeg a zizemglev g., abeg da arguz g., abeg a arguz g., abeg a zael b., abeg da zael b., abeg da vreud g., abeg a vreud g., abeg da striv g., abeg a striv g., abeg da ziskrap g., abeg a ziskrap g., arguz g., poent ruz g.

Zankdrache g. (-n,-n) : rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwespedenn b. [gwesped str.], bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn

b., diaoulez b., kevnidenn b. [kevnid str.], gwrac'h b., pig-spern b., tarzbigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

zanken V.gw. (hat gezankt) : takahiniñ, tabutal, riotal, rendaeliñ, en em rezoniñ, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat, en em bigailhat, en em gatailhat, kavailhañ ; *mit jemandem herumzanken*, bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., kaout ger ouzh u.b., kapailhat ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) gant an-unan hag unan all, bezañ sach-blev (sach-kreoñ, dael, chabous, patati, c'hoari, blev, fich-blev, krog-blev, krogou, butun, jeu, kroz) etre an-unan hag unan all, arguziñ ouzh u.b., tabutal ouzh u.b., razailhat war u.b., arvellat ouzh u.b., krignat fri u.b. ; *er zankt gern*, un tabuter an hini eo, atav e vez oc'h ober e gilhog, atav e vez o kastilhezañ, hennezh a vez atav e trouz gant unan bennak, atav e vez o klask kint (kign, jeu, kastilhez) ouzh ar re all, ur gilhenn eo hennezh, un arveller eo hennezh, tabuter hag arveller eo, ober a ra ur bern ardoù, plijout a ra dezhañ klask afer ouzh ar re all ; *um des Kaisers Bart zanken*, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober kalz a drouz evit distredra, ober trouz bras evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all.

V.k.e (hat gezankt) : *jemanden zanken*, ober dael ouzh u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., krignat fri u.b., kroual (gourdrouz, skandalat) u.b., kroual d'u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., ober brud d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., soroc'hal d'u.b. V.em. : **sich zanken** (hat sich (ak.) gezankt) : takahiniñ, tabutal, riotal, rendaeliñ, en em randaeliñ, en em vreutaat, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em bigailhat, en em gatailhat, en em chakat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, en em gribinañ, regasal, kas anezhi, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat ; *sich über Kleinigkeiten zanken*, en em bigailhat, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober kalz a drouz evit distredra, ober trouz bras evit bihan dra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all ; *sich mit jemandem über (um) etwas zanken*, tabutal (ober dael) ouzh u.b. a-zivout udb, kaout tabut gant u.b. diwar-benn udb, kaout un taol hek gant u.b. a-zivout udb., en em langajat gant u.b. a-zivout udb, kaout ger ouzh u.b. a-zivout udb., rendaeliñ ouzh u.b. diwar-benn udb, arguziñ ouzh u.b. a-zivout udb ; *sie haben sich gezankt*, un dra bennak a zo bet etrezo, un tamm pigell a zo bet etrezo, savet e oa kign ha frot etrezo, savet e oa bekiñ etrezo.

Zänker g. (-s,-) : tabuter g., rendaeler g., rioter g., sikaner g., chikaner g., noazour g., nagenner g., tregaser g., trabaser g., kilhog g., kilhenn b., arguzer g., droukklemmer g., soroc'her g., chabouser g., arveller g., pikailher g., kannataer g., kanner g., emganner g., chilper g., kavailher g., penn bervet g., kapailher g.

Zänkerei b. (-,-en) : tabut g., tabuterezh g., trouz g., frot g., jeu b., chav g., stag g., distok g., diskrog g., diskrap g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., breud g., reuz g., chak g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., kastilhez str., kann b., kavailh g., kapailh g., katailh g., sach-blev g., sach-kreoñ g., krog-blev g., fich-blev g., peg-blev g., krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester meskadegoù*], arguz g., arguzerezh g., arvell g., bec'h g. ; *es gab öfters Zänkereien unter den Geschwistern*, broc'hadennoù a veze alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz, kroz, bekiñ, kign ha frot) a veze alies etre bugale an ti.

Zankgeist g. (-es,-er) : spered tabuter a zen g., spered rioter a zen g., spered sikaner a zen g., spered chikaner a zen g., spered nagenner a zen g., spered droukklemmer a zen g., noazour g., tabuter g., rendaeler g., rioter g., sikaner g., chikaner g., chabouser g., nagenner g., chilper g., tregaser g., trabaser g., kilhog g., kilhenn b., arguzer g., soroc'her g., arveller g., pikailher g., kannataer g., kavailher g., penn bervet g., kapailher g.

zankhaft ag. / **zänkisch** ag. : hek, blech, hegaz, hegazus, hegus, hegad, arbennus, huernek, huernus, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, tagnous, ourz, rachous, arous, dirukel, kroz, krouz, bellus, kannus, tagus, kavailhus, kivioul, put, rendaelus, riotus, regasus, ur razailher anezhañ ; *zänkisches Weib*, rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval b., gwespedenn b. [gwesped str.], bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b. [kevnid str.], gwrac'h b., pig-spern b., tarzbigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Zankschrift b. (-,-en) : flemmskrid g.

Zanksucht b. (-) : doug da glask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan) ouzh ar re all g., doug da glask dael (frot, kastilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh ar re all g., tagnousted b., mouzherezh g., araousted b., araouster g.

zanksüchtig ag. : hek, blech, hegaz, hegazus, hegus, hegad, arbennus, huernek, huernus, droukklemmer, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, tagnous, ourz, rachous, arous, dirukel, kroz, krouz, bellus, kannus, tagus, kavailhus, kivioul, put, rendaelus, riotus, regasus, ur razailher anezhañ.

Zankteufel g. (-s,-) : [dre skeud.] 1. [paotr] kef-tan g., penn-tan g., nagenner g., ingennour g., droukklemmer g., arveller g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered treuz g., spered kamm g., spered rekin g., penn tortis g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trous g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., razailher g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., chabouser g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester kagaleien*], kac'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., penn bervet g., fouin g., ebeul g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; 2. [plac'h] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., gwespedenn b. [gwesped str.], pikez b., pikez du b., pikez fall b., bleizez b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b. [kevnid str.], gwrac'h b., pig-spern b., tarzbigell b., beg m'en argarzh g., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Zanza b. (-,-s) : [sonerezh] sanza b. [*liester sanzaou*].

Zapf g. (-s, Zäpfe) : *sellit ouzh Zapfen*.

Zapfanlage b. (-, -n) : tennerez b. [*liester tennereziou*].

Zäpfchen n. (-s, -) : 1. [tekn.] steudenn vihan b., bont g., stouvell vihan b., broch g., bilh b. ; 2. [korf.] hugenn b., huged g., hugedenn b. ; *Aufhebemuskel am Zäpfchen im Hals*, kigenn ar ouel staon b. ; 3. [mezeg.] dianaouenn b., kilhenn b., P. obus g., louzoù revr g., [yech ar vugale] boñboñ kouign g.

Zäpfchen-R n. (-) : *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen, das Zäpfchen-R sprechen*, komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilh, riziñ, komz ris ; *Mensch, der Zäpfchen-R spricht*, P. rastellour g. ; *das Sprechen des R als Zäpfchen-R*, ar riziñ g.

zapfen V.k.e. (hat gezapft) : 1. tennañ eus ar varrikenn ; *Bier zapfen*, P. goro ur varrikenn vier, goro ar vuoc'h vesk ; 2. [mezeg.] ober un tennañ da.

Zapfen g. (-s, -) : 1. bont g., stouvell b., boustouv g., kog g. [*liester kogoù*], pint g., pin g., alc'hwez g., c'hwitell b., brikezenn b. ; *Bier vom Zapfen schenken*, diskargañ bier diwar wask ; *den Zapfen aus einem Fass herausziehen*, divontañ ur varrikenn, distouellañ ur varrikenn.

2. [tekn.] ibil g., steudenn b., piped g., ahel g., paoell g., marc'h g. [*liester marc'hoù*], tarval g., sankell b., fichell b., draen g., draenenn b., filenn b., dant g. [*liester dantoù*], dornellig b. [*liester dornelligoù*] ; *Holzzapfen*, ibil koad g., ibil prenn g., bilh g., broch g., dant g. [*liester dantoù*] ; *Zapfen und Zapfenloch*, steudenn ha garan, filenn ha garan ; *Zusammenfügen durch Zapf und Zapfenloch*, ibiliadur ur steudenn hag un ingoch g. ; *durch Zapfen und Zapfenloch zusammenfügen*, ibiliañ gant ur steudenn hag un ingoch g. ; *mit Zapfen befestigen, durch Zapfen verbinden*, ibiliañ, steudennañ ; *die Zapfen aus etwas herausziehen*, dizibiliañ udb, disteudennañ udb ; *die Holzzapfen halten den Schrank zusammen*, an ibilioù a zalc'h an armel.

3. *Tannenzapfen*, aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig*, an avaloù-pin (ar blogoù, ar moc'h-pin) a zo pikernioù anezho.

4. [douar.] hinkin g. ; *Eiszapfen*, dant-Genver g., chutell c'hliz b., hinkin g., hinkin skorn g., kleze-spilh g.

5. [korf.] hinkin al luc'hsae g.

6. [gwin, Bro-Suis] blaz ar bont g.

Zapfenbohrer g. (-s, -) : talar g.

Zapfenkupplung b. (-, -en) : [tekn.] koublañ gant brochoù g., koubladur gant berioù g., koubladur gant sankelloù g., koubladur gant fichelloù g.

Zapfenlager n. (-s, -) : [tekn.] kador b., kib b.

Zapfenloch n. (-s, -löcher) : 1. toull ar varrikenn g. ; 2. [tekn.] garan b., ingoch g. ; *Zapf und Zapfenloch*, steudenn hag ingoch, filenn ha garan ; *mit einem Zapfenloch versehen, Zapfenlöcher [in das Holz] einstemmen, Zapfenlöcher [aus einem Werkstück] ausstemmen*, ingochiñ ; *Zusammenfügen durch Zapf und Zapfenloch*, ibiliadur ur steudenn hag un ingoch g. ; *durch Zapfen und Zapfenloch zusammenfügen*, ibiliañ gant ur steudenn hag un ingoch g.

Zapfensäge b. (-, -n) : [tekn.] heskenn rezañ b.

Zapfenschneidmaschine b. (-, -n) : [tekn.] steudennerez b. [*liester steudennereziou*].

Zapfensehen n. (-s) : [mezeg.] gweled fotopek g.

Zapfenstein g. (-s, -e) : bolzhinkin g., hinkin-bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.

Zapfenstreich g. (-es, -e) : keulfe g., laz-h-gouloù g., kloc'h-noz g., kloc'h an noz g., [tavarnioù] kloc'h an digouvi g. ; *den Zapfenstreich blasen, Zapfenstreich blasen (schlagen)*, seniñ keulfe (Gregor), seniñ kloc'h an digouvi.

Zapfenträger g. (-s, -) : [louza.] gwez-rousin str., avalpineg g. [*liester avalpineged*].

Zapfentropfstein g. (-s, -e) : bolzhinkin g., hinkin-bolz g., hinkin-maen bolz g., stalaktit g.

Zapfenzieher g. (-s, -) : distouver g.

Zapfhahn g. (-s, -hähne) : kog g., c'hwitell ar varrikenn b., pin g., alc'hwez barrikenn g., c'hwitell b., brikezenn b., broch g., brochenn b., tuellenn b., mouchenn b., pluenn b., touchenn b., klaouitenn b.

Zapfjunge g. (-n, -n) : mous boutailher g.

Zapfloch n. (-s, -löcher) : 1. toull ar varrikenn g., toull-bont g. ; 2. [tekn.] garan b., ingoch g. ; *Zapf und Zapfloch*, steudenn hag ingoch, filenn ha garan ; *etwas mit einem Zapfloch versehen*, ingochañ udb.

Zapfpistole b. (-, -n) : pistolenn ar bourvezerez dour-tan b., pistolenn ar blomenn dour-tan b., pistolenn an dour-tan b.

Zapfsäule b. (-, -n) : pourvezerez dour-tan b., plomenn strilheoul b., plomenn dour-tan b.

Zapfstelle b. (-, -n) : pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b., porzh-servij g.

zappelig ag. : filifil, fringus, fistoul, feul, fichfich, fiñvfiñv, drant.

Zappelman g. (-s, -männer) : margodenn b., Yann-blev g.

zappeln V.gw. (hat gezappelt) : 1. filañ, fichañ, fistoulat, difreता, lammat, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, en em zifreता, en em vaniañ, fichfichal, disgwinkal, difrinkal, frinkal ha difrinkal, difelpañ, firbouchal, feulañ, flipata, rigasat, tarlaskat, friantañ, fringal, turlutañ, meskañ, merat ; *das Tierchen zappelt mit den Beinchen*, pafalañ a ra al loenig ; 2. [dre skeud.] *jemanden zappeln lassen*, ober d'u.b. langisañ / lezel u.b. da langisañ (Gregor), lezel udb da zizeriañ (da c'houlerc'hiñ), lezel u.b. da sec'hañ, delc'her u.b. e bec'h.

Zappeln n. (-s) : difretezh g., difretadennoù ls., filifil g.

Zappelfilipp g. (-s, -e/-s) : P. 1. preñv g., buzhug str., kontron str. ; 2. [dre skeud.] ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr betvet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., jestraouer g., ribouler g., fich-e-doull g., reder-e-doull g. ; *er ist ein Zappelfilipp*, ne ra nemet lavigat, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, un hinkin a vogel eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, fich-fich e vez atav, boullant eo, riboul-diriboul e vez atav, holen kras a zo en e revr, ne bad neblec'h, ne bad e revr neblec'h, ne bad e revr e nep lec'h, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal eo, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad bev a zo ennañ, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, fiñv-difiñv eo, fiñv-fiñv eo, loc'h-loc'h eo atav, ur reder-e-doull a zo anezhañ, emañ atav war voull, emañ atav war lusk, ur fich-e-doull a zo anezhañ.

zappen V.gw. (hat gezappt) : zapiñ.

Zappen n. (-s) : zaperezh g., zapiñ g.

zappenduster ag. : *damit sieht es zappenduster aus*, gwallfinvezhiñ a raio, droukfinvezhiñ a raio, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvezh) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, echuiñ a raio fall an abadenn, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ an traoù o korboniñ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, ar gor a zeu da vegañ, c'hwazh ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Zapper g. (-s, -) : zaper g.

Zapping n. (-s) : zapiñ g.

Zappler g. (-s,-) : ficher g., mesker g., breser g., fistoul g., breskenner g., trapikell b., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g.

zapplig ag. : *sellit ouzh zappelig*.

Zar g. (-en,-en) : 1. tsar g. ; *Väterchen Zar*, hon tadig an tsar g. ; 2. [dre skeud.] chevañsour g. ; *Medienzar*, chevañsour e bed ar mediaoù g., chevañsour eus ar c'hleweledva g.

Zarathustra g. : Zaratoustra g., Zoroaster g., Zoroastr g.

Zarathustrier g. (-s,-) : zoroastrad g. [*liester zoroastriz*].

Zarathustrismus g. (-) : zoroastrouriezh b., zoroastregezh b.

Zarentum n. (-s) : tsarelezh b.

Zarin b. (-,nen) : tsare b.

Zarismus g. (-) : tsarelouriezh b.

Zarist g. (-en,-en) : tsarelour g.

zaristisch ag. : 1. tsarelour ; *zaristische Zeitung*, kazetenn dsarelour b. 2. tsarek ; *zaristisches Regime*, renad tsarek g.

Zarge b. (-,n) : 1. stern g., framm g., kant g., kouskerez b. ; 2. garan b., janabl g., jerbldur g.

Zargzieher g. (-s,-) : garaner g., jerbler g.

zart ag. : 1. tener, bouk, gwak ; *zartes Fleisch*, kig gwak g., kig tener g., kig bouk g., kig brusk g., kig blot g., kig tener-glizh g. ; *zartes Gras*, geot blein str., geot blin str., geot tener str., geot flour str. ; *das zarte Gras zertreten*, mac'hañ ar geot tener ; *zartes biegsames Gras, das beim Mähen unversehrt bleibt*, flipenn b. [*liester flipoù*], flipennad str. ; *mit so zarten Händen kannst du nicht Bauer werden*, re wak eo da zaouarn evit ma rafes ul labourer-douar ; *eine zarte, empfindliche Haut haben*, kaout kroc'hen berr ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich*, ar vabiged o devez kroc'hen berr ; *ein Mensch von zartem Knochenbau*, un den askornet munut g. ; *sehr zart*, tener-glizh ; *sie hat zarte Gesichtszüge*, dremmet flour eo ; 2. tener, kizidik, gwiridik, peñver, santidik, flav, blin, blouch, bouk e galon, meizh a galon ; *zartes Kindesalter*, oad tener g., oad kentañ g., hoal kentañ g. ; *von zartem Kindesalter an*, a-barzh ma oa den ac'hanon (Gregor), a-vihanik, a-yaouank-flamm, abaoe an oad tener ; *die zarteste Jugend*, ar yaouankiz vunut b., ar yaouankiz flamm b. ; *zartes Herz*, kalon gizidik b., kalon wiridik b., kalon beñver b. ; *von zarter Gesundheit*, stummet diouzh bezañ klañv alies, kizidik ouzh ar c'hleñvedoù, klañvidik, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, atav vi pe labous o c'hoari gantañ, ... a gouezh alies en arwez ar yer, bepred klañvigoù, fall e gorf, ... en deus korf fall, disterik e yec'hed, ampalaeret-fall : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all ; *zarter Pinsel*, barr-livañ kizidik g. ; 3. blot, blouch, flour, blin, kuñv, dous, skañv, moan, gwak, c'hwek, c'hwek d'ar galon, dilikat, gwar, habask, jentil, klouar, meizh, sev, dic'harv, tener-glizh ; *zarte Haut*, kroc'hen flour g. ; *zarte Stimme*, mouezh flour b., mouezh dous b., mouezh skañv b., mouezh voan b. ; *zarte Weisen*, kanaouennoù eus ar c'hwekañ ls. ; *zarte Melodie*, ton dudius g., ton c'hwek g., ton flour g. ; *zarte Hände*, daouarn flour ls., daouarn gwak ls. ; *zarte Worte*, komzoù dous ls., komzoù brav ls., gerioù sev ls., komzoù flour ls., komzoù tener-glizh ls. ; *zarte Küsse*, pokoù flour ls., pokoù tener ls. ; *zartes Gefühl*, teneridigezh b., douster g., tenerded b., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., kizidigezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., blizidigezh b. ; *ein zarter Duft*, ur c'hwezh dudius b., ur frond c'hwek g., ur frond flour g.

Adv. : tener, gant teneridigezh ; *ein zart besaitetes Gemüt*, ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g. ; *das Korn wagt zart im Wind*, an aezhenn a laka an ed da vrañsellat milzin war o c'horzennoù.

zartbesaitet ag. : fromidik, santidik, trivlidik, bouk e galon, dreistkizidik, gourc'hizidik, gwall gizidik, santidik betek re, kizidik betek re, anoazus betek re, kizidik e lèr ; *ein zartbesaitetes Gemüt*, ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g.

zartbitter ag. : [chokolad] du.

Zartbitterschokolade b. (-) : chokolad du g., chokolad debriñ g.

Zärte b. (-) : teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourenn b., kizidigezh b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., blizidigezh b.

Zärtelei b. (-) : falsteneridigezh b., brizhtenerded b., brizhteneridigezh b.

zärteln V.k.e. (hat gezärtelt) : *jemanden zärteln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., kaeraat ouzh u.b., chersañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., flodañ u.b., ober kamambre d'u.b., ober moutig d'u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moudounañ u.b., kañjoliñ u.b., glochat d'u.b., ober gloch d'u.b., loloiñ u.b., menoniñ u.b.

zartfühlend ag. : tener, kizidik, dous, kuñv, dilikat, blizidik, santidik, leun a guñvelezh, sichant, sev, dilikat, klouar, meizh a galon, bouk e galon, flour.

Zartgefühl n. (-s) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh, kuñvnez b., blizidigezh b., dilikatiri b., santidigezh b., klouarder g., klouarded b., kensant g., kensantidigezh b., kendriviañ g., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b.

zartgliederig ag. : moan, mistr, freilhennek, lank.

zarthäutig ag. : kroc'henet flour.

Zartheit b. (-,en) : 1. teneridigezh b., douster g., tenerded b., tenerder g., c'hwekter g., c'hwekded b., flour g., flourder g., flourded b., dilikatiri b., flourenn b., habaskted b., habaskter g., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., klouarder g., klouarded b. ; *die Zartheit ihrer Haut*, flour he c'hroc'hren g., flourder he c'hroc'hren g., flourenn he c'hroc'hren b. ; 2. kizidigezh b., gwiridigezh b.

zarttherzig ag. : kizidik, gwiridik, peñver, truezus, trugarezus, klouar, kuñv, meizh a galon, tener, bouk e galon.

zärtlich ag. : 1. dous, tener, flour, karantezus, karantek, karadek, karus, c'hwek, kuñv, meizh, chersus, floursus, cherus, chourus, gwar, hegarat, hegar, jentil, klouar, sev ; *eine zärtliche Mutter*, ur vamm dener b. ; *für jemanden zärtliche Gefühle hegen* (*empfinden*), kaout teneridigezh en andred u.b. ; *sie sind sehr zärtlich zueinander*, sev eo ar bed kenetrezo ; *zärtliche Küsse*, pokoù flour ls., pokoù tener ls. ; *zärtliche Worte*, komzoù dous ls., komzoù brav ls., gerioù sev ls., komzoù flour ls., komzoù tener-glizh ls. ; 2. falleganik, blin, blinik, tener, kizidik, gwiridik, peñver, santidik, flav, disterik, moanik, bouk e galon, gouezel, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, bresk e yec'hed, flour an temz anezhañ, tener an temz anezhañ, youst, youstek.

Adv. : tener, gant teneridigezh ; *zärtlich lieben*, karout gant ur galon tener-glizh, karout a-greiz-kalon ; *ihre Eltern gingen mit ihr nicht besonders zärtlich um*, he zud ne vezent ket gwall dener outi ; *er blickte sie zärtlich an*, ober a rae al lagad dous dezhi, ober a rae lagad flour dezhi, ober a rae lagad mignon dezhi, ober a rae lagadig outi, luc'hañ a rae outi, lugerniñ a rae outi, ober a rae selloù doñv outi, ober a rae selloù kuñv outi, ober a rae selloù livrizh outi, ober a rae selloù milliour outi, teuler a rae gwilc'hadennoù milliour dezhi,

ober a rae lagadigoù outi, ober a rae selloù sant Langis dezhi (Gregor), sellet a rae a-druez outi, chom a reas e selloù tener da barañ warni, sellout a rae outi gant teneridigezh, e alan a oa warnezi, sellet a rae brav outi ; *jemanden zärtlich streicheln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., kaeraat ouzh u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., bezañ sev ouzh u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober kuñv d'u.b., mont d'u.b. gant flouradennoù, mounounañ u.b.

Zärtlichkeit b. (-en) : teneridigezh b., douter g., tenerded b., tenerder g., chwekter g., chwekted b., flour g., flourder g., flourenn b., hegarated b., kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., klouarder g., klouarded b. ; *Anwendung von Zärtlichkeit, plötzlicher Anfall von Zärtlichkeit*, barr teneridigezh g., barrad teneridigezh g., lusk karantez g.

Zärtlichkeiten ls. : mounounerezh g., kouloucherezh g., kañjolezh g., kamambrierezh g., mounounoù lies, kaezhigoù ls., kaezh g., noilh g., kamambre g./b., allazigoù ls., lallaigoù ls., flouradoù ls., flouradennoù ls., sev g., karantezioù ls., chalantiz b., chouradennoù ls., flodadennoù ls., flourigoù ls., flourikadennoù ls.

Zärtling g. (-s,-e) : penn pezhell g., paotr maouezet g., katell b., gwregig b., chuchuenn b., gogez g., kateller g., polez b., lallaig g., pitell g., piteller g., tarzheiler g., Yann-Vari Gogez g.

zaseln V.gw. (hat gezaselt) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilhoù, mont e pilpouz.

Zäsium n. (-s) : keziom g.

Zaspel b. (-,-n) : kudenn b., kudennad b.

ZAST b. (-) : [berradur evit Zinsabschlagsteuer] tailhoù war kampi ar postadurioù arc'hant g.

Zaster g. (-s) [liester ebet] : P. [arc'hant] glazarded ls., glaou g., kailh str., kailhez str., kregin str., segal str., mouilh g., moullou ls., kokez str., louzoù str., lut g., pesked ls., pekun g., grifoù ls., tachoù ls., kraf str., bilheoz g., mougou ls., mell str. ; *los, rück den Zaster raus ! her mit dem Zaster ! raus mit dem Zaster ! zamañ din ar bilheoz ! deus amañ ar bilheoz !*

Zäsur b. (-,-en) : 1. troc'h g. ; *das stellt eine historische Zäsur dar*, an dra-se a zo un troc'h en istor ; 2. [barzh.] dambaouez g., troc'h-gwerzenn g. ; *falsche Zäsur*, kammdroc'h g.

Zauber g. (-s,-) : boem b., strobinnell b., hud g., achantouriezh b., achanterezh g., breoù g./lies, kilh g., boemerezh g., strobinnellerezh g., fuzik g., kazell-ge b., rouestl-hud g., tro-hud b., trugar b., dudi g., bam g., chalm g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberezh g., moliaç'h g., touellerezh g., touellenn b., sort g., gouestl g. ; *böser Zauber*, gwallavel g., drougavel g., drougaviz g. ; *fauler Zauber*, bratellerezh g., fliperezh g., korbinnerezh g., tromplerezh g., trufflerezh g. ; *Zauber benutzen*, ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, stigmañ strobinnelloù, kaout breoù, ober fuzik, ober fizik, ober troioù fuzik, ober troioù fizik, ober moliaç'hoù, ober troioù sorserezh ; *einen Zauber lösen, einen Zauber auheben, einen Zauber brechen*, terriñ (treiñ) ar blanedenn, terriñ ar strobinnell, terriñ ar breoù, distrobinnellañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *jemanden von einem Zauber befreien*, digilhañ u.b., diachantañ u.b., distrobellañ u.b., lemel u.b. a-zindan gazell-ge, disorsañ u.b., divamañ u.b., divoemañ u.b. ; *unter jemandes Zauber stehen*, bezañ dindan gazell-ge u.b., bezañ dindan gazell-ge gant u.b., bezañ boemet (bamet, desevet, gouestlet e spered) gant u.b. ; *wie durch Zauber entstanden*, evel dre hud, evel dre vurzjud, evel dre achantouriezh, evel dre un dro-hud ; [kanenn d'al Levenez] *deine Zauber binden wieder, was die*

Mode streng geteilt, adunaniñ a rez bep eur ar re a c'houzañv disrann ; *der Zauber ist verflogen*, steuziet ar voem ; *der Zauber der Nacht*, hud an noz g., boem gevrius an noz b.

Zauberbann g. (-es,-e) : boem b., hoal g., chalm g., strobinnell b., hud g., achantouriezh b., achanterezh g., breou g., boemerezh g., strobinnellerezh g., kazell-ge b., rouestl-hud g., trugar b., dudi g., bam g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberezh g., touellerezh g., touellenn b., sort g., gouestl g.

Zauberblick g. (-s,-e) : sell teogus g., sell boemus g.

Zauberbrecher g. (-s,-) : diachanter g., distrobinneller g.

Zauberbuch n. (-s,-bücher) : agripa g., levr breganoù g.

Zauberei b. (-,-en) : sorserezh g., hud g., huderezh g., hudoniez b., hudouriezh b., achantouriezh b., boemerezh g., strobinnellerezh g., fuzik g., breoù g./ls., chalm g. ; *jemanden durch Zauberei heilen*, digejañ u.b., diskontañ u.b. diouzh un droug bennak, kroaziañ u.b. klañv ; *Zauberei treiben*, ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, stigmañ strobinnelloù, kaout breoù, ober fuzik, ober fizik, ober troioù fuzik, ober troioù fizik, ober moliaç'hoù, ober troioù sorserezh ; *die Zauberei auflösen*, digilhañ u.b., diachantañ u.b., distrobellañ u.b., lemel u.b. a-zindan gazell-ge, disorsañ u.b., divamañ u.b., divoemañ u.b., diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor).

Zauberer g. (-s,-) : 1. chalmer g., achantour g., achanter g., strobinneller g., huder g., hudour g., bamer g., bamour g., boemer g., breganer g., sorser g., jodouin g., kelc'hier g., signer g., amboubal g., teoger g. ; 2. majisian g., sigoter g.

Zauberflöte b. (-,-n) : [sonerezh] *die Zauberflöte*, ar Fleüt Hud b.

Zauberformel b. (-,-n) : garm-hud g., bregan g., bre g., diskonterezh hud g., komzoù hud ls., gerioù hud ls., frazenn hud b., gerioù moliaç'hus ls., komzoù moliaç'hus ls., orezon b. ; *jemanden durch Zauberformeln von einer Krankheit heilen*, digejañ u.b., diskontañ u.b. diouzh un droug bennak, kroaziañ u.b. klañv ; *Zauberformeln*, orezonoù ls., oremuzoù ls.

Zaubergehänge n. (-s,-) / **Zaubergehenk** n. (-s,-e) : ardigell hud g., tasman g., tilsam b., amusetez b., grigri g., breved g.

zauberhaft ag. : boemus, teogus, marzhus, hollvarzhus, burzhodus, moliaç'hus, moliaç'hel, hudek, hudel, ... hud, drouizel, estlammus ; *zauberhaftes Gemälde*, taolenn voemus b. ; *zauberhaftes Schauspiel*, marzharvest g.

Adv. : *zauberhaft schön*, ur c'haer gwelet anezhañ, kaer (koant) evel an heol, koant evel un ael, koant da lazhañ (da lipat), kaer-mantrus, dreist da gaer, kaer-distailh, kaer-eston, kaer-meurbet, kaer-kaer, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, brav-brav, hoalus dreist, koant-barbar, hollgaer, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, koant evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, brav ha kempenn, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; *diese Musik ist zauberhaft anzuhören*, un drugar eo klevet ar sonerezh-se, ur yec'hed eo klevet ar sonerezh-se, ur chalm eo klevet ar sonerezh-se, ur voem eo klevet ar sonerezh-se.

Zauberin b. (-,-nen) : 1. achantourez b., strobinnellerezh b., hudourez b., sorserezh b., boudig b., gweñnvoudig b., amboubalez b. ; 2. majisianezh b., sigoterez b.

zauberisch ag. : strobinnellus, teogus, boemus, marzhus, estlammus, hud, moliaç'hus, bamus.

Zauberknoten g. (-s,-) : ere-hud g., rouestl-hud g.

Zauberknüpfen n. (-s) : ereerezh-hud g.

Zauberkraft b. (-) : huderezh g., hudoniez b., hudouriezh b., achantouriezh b., boemerezh g., strobinnellerezh g., drouizelezh b.,

achantouriezh b., sorserezh g., galloudoù hud ls., gouestl g. ; *Zauberkräfte benutzen*, ober sorserezhoù (Gregor), ober sorserezh, stignañ strobinoù, kaout breoù, ober fuzik, ober fizik, ober troioù fuzik, ober troioù fizik, ober moliaç'hoù, ober troioù sorserezh.

Zauberkunst b. (-, -künste) : hudouriezh b., hudoniezh b., huderezh g., hud g., boemerezh g., strobinoùerezh g., achantouriezh b., sorserezh g., fuzik g. ; *Zauberkünste*, troioù fuzik ls., taolioù fuzik ls., taolioù fizik ls., strobinoù ls., sorserezhoù (Gregor) ls., breoù g./ls., troioù-hud ls., moliaç'hoù ls. **Zauberkünstler** g. (-s, -) : majisian g., sigoter g., huder g., hudour g., sorser g., bamer g.

Zauberkunstnummer b. (-, -n) : abadenn sigotañ b., abadenn sigoterezh b.

Zauberkunststück n. (-s, -e) : tro fuzik b., taol fuzik g., taol fizik g., taol majisian g., strobinoù b., tro-hud b., moliaç'h g.

Zauberland g. (-s, -länder) : bro ar marzhoù b., bro ar marvailhoù b., bro varvailhus b., bro vurzhus b., rouantelezh ar boudiged b.

Zauberlaterne b. (-, -n) : kleuzeur hud b., lamp hud g.

Zauberlehrling g. (-s, -e) : paotrig a zo o teskiñ evit mont da sorser g., paotrig a zo o teskiñ bezañ sorser g.

Zaubermärchen n. (-s, -) : marvailh g., moliaç'h g.

Zaubermittel n. (-s, -) : breoù g./lies, touellenn b. ; *jemanden durch Zaubermittel heilen*, digejañ u.b., diskontañ u.b. diouzh un droug bennak, kroaziañ u.b. klañv.

zaubern V.k.e. (hat gezaubert) : 1. lakaat da zont war wel gant un taol bazh-hud, lakaat da zont war wel dre achantouriezh ; 2. [kegin.] mitonañ, prientiñ.

V.gw. (hat gezaubert) : 1. stignañ strobinoù, kaout breoù, ober fuzik, ober fizik, ober troioù fuzik, ober troioù fizik, ober moliaç'hoù, ober troioù sorserezh, ober troioù-hud, bezañ strobinoù, bezañ hudour ; *ich kann doch nicht zaubern*, n'on ket sorser me, n'em eus ket breoù me ; 2. kinnig troioù fuzik, kinnig taolioù fuzik, kinnig taolioù fizik, kinnig taolioù majisian.

Zauberpilze ls. : [louza.] foue trezerc'heiat str.

zauberreich ag. : leun a varvailhoù, leun a achanterezh, achantet, marzhus, marvailhus, burzhodus, moliaç'hus, moliaç'hel.

Zauberring g. (-s, -e) : gwalenn-hud b.

Zauberrute b. (-, -n) : bazh-hud b., bazh-vurzhus b., gwalenn-hud b.

Zauberschlag g. (-s, -schläge) : taol bazh-hud g. ; *wie mit einem Zauberschlag*, evel dre hud, evel dre vurzhus, evel dre achantouriezh.

Zaubersiegel n. (-s, -) : tilsam g.

Zauberspiegelung b. (-, -en) : touell g., touellwel g.

Zauberspiel n. (-s, -e) : sorserezh g.

Zauberspruch g. (-s, -sprüche) : garm-hud g., bregan g., bre g., frazenn hud b., diskonterezh hud g., komzoù hud ls., gerioù hud ls., orezoù ls., oremuzoù ls.

Zauberstab g. (-s, -stäbe) : 1. bazh-hud b., bazh-vurzhus b., gwalenn-hud b. ; 2. P. pidenn b., bitouzen b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalç'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [*liester gamachoù*], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulen b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kelliid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., P. piñsev g.

Zauberstimme b. (-, -n) : mouezh voemus b., mouezh teogus b.

Zauberstück n. (-s, -e) : tro fuzik b., tro fizik b., taol fuzik g., taol fizik g., taol majisian g., moliaç'h g., strobinoù b., tro-hud b.

Zaubertinte b. (-, -n) : liv-skrivañ hud g.

Zaubertrank g. (-s, -tränke) : died hud b., broued hud g., dramm hud g., c'hwistantin g., kilh g. ; *jemandem einen Zaubertrank verabreichen*, reiñ kilh d'u.b., kilhañ u.b., reiñ ur c'hwistantin d'u.b., reiñ c'hwistantin d'u.b.

Zaubertrick g. (-s, -s) : tro fuzik b., tro fizik b., taol fuzik g., taol fizik g., taol majisian g., moliaç'h g., strobinoù b., tro-hud b., sigotadenn b.

Zauberwelt b. (-, -en) : bed marvailhus g., bed burzhodus g., bed achantet g., bed moliaç'hus g., bro ar marzhoù b.

Zauberwesen n. (-s) : sorserezh g., hudouriezh b., achantouriezh b., strobinoùerezh g., fuzik g.

Zauberwort g. (-s, -e) : ger hud g., komz moliaç'hus b., ger moliaç'hus g., garm-hud g., bregan g., bre g.

Zauberwurzel b. (-, -n) : mandragon b.

Zauche b. (-, -n) : 1. kiez b. ; 2. P. louvigez b., gast b. [*liester gisti*], boulenn b. [*liester boulennd*], frizenn b. [*liester frizennnd*], forç'h b., bleizez b., gouin g. [*liester gouined*], pezh fall g., gwallbez g., pezh-lêr g., lêrgen b., marc'hken b., kroc'henn g., lovrigen b., libouzell b., libouzen b., libouz g., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., friantell b. [*liester friantelled*], ribodell b., lousken b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., flaeriasenn b., loudourenn b., louzen b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., landourc'henn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., lustrugenn b., strouilhenn b., strodenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verç'h b., plac'h fall b., oriadez b., friolez b., P. bilhez viñson b.

Zauderei b. (-, -en) : temerezh g., termadenn b., termadennoù ls., lure g., entremar g., tarc'hwezherezh g., mordo g., argred g., argrederezh g., lugud g.

Zauderer g. (-s, -) : 1. torter g., tastorner g., termer g., den mont-dont g., paotr dizibab g., dandoner g., amzerier g., argreder g., hejer g., chipoter g. ; 2. P. luguder g., ruzer g., belbeter g.

zauderhaft ag. : diziviz, hedro, breskik, bresk, tro-didro, diyoul, silwink, horell, war vordo, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, aonik, lugut, gant lure, amziviz, dizibab, mont-dont, moliber, mondivis.

Zauderhaftigkeit b. (-) : temerezh g., tarc'hwezherezh g., argrederezh g., lugud g., termadennoù ls.

zaudern V.gw. (hat gezaudert) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, chom etre ober ha paouez, chom e bili-bann, termal, tarlaskat, tastornat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, chom da dartañ, tartañ, daleañ, digareziñ, lureiñ, dandrelliñ, dandoniñ, hakiñ, etredaouiñ, chom da arvariñ, chom en amzivin, bezañ etre daou, bezañ etre an daou, bezañ etre daou soñj, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre daou c'hoant, bezañ etre daou bleg, soetiñ, chom (bezañ, menel) war vordo, bezañ etre mont ha dont, kaeañ, amzeriñ, amzeriñ, douetiñ, heniñ, hezañ, ober daou soñj, daousoñjal, marc'hata, chom da varc'hata, chipotal, tortilhañ, arvariñ ; *nicht gezaudert ! da darf nicht gezaudert werden !* n'eus ket da dartañ ! n'eus ket da varc'hata ! n'eus ket da gaeañ ! arabat chom (arabat menel) da dartañ ! arabat chom da dermal ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ha diouzhtu ! bec'h dezhi hep termal ! ; *ohne zu zaudern*, hep tartañ, hardizh, dihop, dichipot, her, hep chom da yariñ na da varc'hata, didaskagn, hep termal, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata,

hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, dizale, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep argilañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, a-brest, a-brestik, brav-mat.

Zaudern n. (-s) : termerezh g., tarc'hwezherezh g., argrederezh g., lugud g., argred g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls., termadennoù ls.

zaudernd ag. : aonik, diasur, arvarus, arvarek, horell, diziviz, amziviz, mont-dont, dizibab, mondivis, moliber, hedro, breskik, bresk, tro-didro, diyoul, en amzivin, etre daou soñj, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre daou c'hoant, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, silwink.

Zaum g. (-s, Zäume) : 1. kabestr g., brid g./b., rañjenn b. ; *Zaum mit Scheuklappe*, brid-mouch g., brid-vouch b. ; *ein Pferd am Zaume halten*, derc'hel e varc'h war-bouez e vrid ; *ein Pferd am Zaume führen*, ren ur marc'h, sachañ e varc'h war-bouez e gabestr ; *einem Pferd den Zaum anlegen*, lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, kabestrañ ur marc'h ; 2. [dre skeud.] *seine Zunge im Zaume halten*, diwall (derc'hel, beilhañ) war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloc'h draf e c'henoù, beilhañ war e soñjoù, mirout (gouarn) e deod, beilhañ war e galon, diverraat e deod ; *er kann seine Zunge nicht halten*, n'eo ket evit e deod, ne oar ket derc'hel war e deod, ne oar ket derc'hel war e latenn, hennezh a zo toull e deod, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhañ, ur genoù dibrenn en deus, ur sac'h dizere eo, hennezh n'en deus ket dorjoù war e holl doullou, re hir eo e deod, un teod bresk en deus, ur beg abred en deus ; *jemanden im Zaum halten*, derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor), kemer ar c'hreñv war u.b., kemer an hol war u.b., ober ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., pennañ ouzh u.b., pennañ d'u.b., ober penn d'u.b., ober ouzh u.b., derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., rañjennañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b. ; *seine Leidenschaften im Zaume halten*, gwakoliañ e c'hoantoù, plegañ c'hoantegezhiou e galon, kabestrañ e c'hoantegezhiou, kabestrañ e c'hoantoù, kabestrañ e youlou, kabestrañ e youlou fall, damesaat e youlou fall, sujañ e youlou fall, reoliñ e c'hoantoù, brezelekaat ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), moustrañ war pistigoù e galon, stourm enep lañs e galon, moustrañ war froudoù e galon, moustrañ war e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, chom mestr war e c'hoantoù, bezañ mestr d'e youlou, kaout al levezon war e youlou fall, ober (derc'hel) penn d'e youlou fall, trec'hiñ e youlou fall, bezañ war e du, dont war e du, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel ouzh e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor) ; *sich im Zaum halten*, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (*e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.*), en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ, gwaskañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e

c'hoantegezhiou, kabestrañ e youlou, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; *seine Ungeduld kaum noch im Zaum halten können*, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziñ, morfontiñ, chaokat e vrid, chakañ e vrid, moustrañ war e zibasianted, gwaskañ war e zibasianted, chom da reuziñ, tridal, chaokat e ivinoù, gedal dibasiant, na gaout ken mall ; *etwas in Zaum halten, etwas im Zaum halten, etwas im Zaume halten*, lakaat harz d'udb, lakaat un harp d'udb, lakaat morch d'udb, lakaat ur morch d'udb, troc'hañ udb, troc'hañ d'udb, reiñ harz d'udb, mougañ udb, troc'hañ groñs a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb, skodiñ udb, skoilhañ udb, sparlañ ouzh udb, kas a-enep udb, ober brezel d'udb, kaeañ ouzh udb, diarbenn udb ; *die öffentliche Zügellosigkeit im Zaum halten*, sevel ramparzhioù a-enep an dirollou (an oriadezh), rentañ penn ouzh an oriadezh, pennañ ouzh an oriadezh.

zäumen V.k.e. (hat gezäumt) : 1. kabestrañ, bridañ, rañjennañ ; 2. [dre skeud.] gwakoliañ, moustrañ war, gwaskañ war, bezañ mestr da, kaout al levezon war, ober (derc'hel) penn da, trec'hiñ, trec'hiñ da, bezañ trec'h da, reoliañ, lakaat da sujañ, herzel ouzh, mougañ, plegañ.

Zaumgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gweneg ar chañs g.

Zaumzeug n. (-s,-e) : harnez g., harnaj g. ; *das Zaumzeug abnehmen*, dirañjennañ, divridañ, digabestrañ, diharnezañ.

Zaun g. (-s, Zäune) : 1. kael [*liester* kaelioù, kilij b., sklotur g., kae g., kaead g., kleuz g., treilh b., tresenn, bouredenn b. ; *Drahtzaun*, kael orjal b., treilheris g., treilh orjal b., treilhenn orjal b. ; *Lattenzaun*, kael c'houlazhoù b., kael bannoù prenn b., treilh c'houlazhoù b., kaead peulioù g. ; *lebender Zaun*, garzh b. [*liester* girzhier, girzhi], kae g., kleuz g., treilh b., bouredenn b. ; *geflochtener Zaun*, treilh(enn) b., plezhenn b., plegenn b., plionenn b., tresenn b. ; *elektrischer Zaun*, sklotur dredan b., orjalenn dredan b., paotr-saout tredan g., P. mous-saout g. ; *schlecht errichteter Zaun*, gougleuz g. ; *etwas mit einem Zaun umgeben*, kaeañ udb, klozañ udb, kaelat udb, peulgaañ udb, peuliañ udb, kleuziañ udb, plezhenniñ udb ; *er sprang gelenkig über den Zaun*, lammat a reas gwevn dreist ar gael ; *das Huhn war über den Zaun geflogen*, ar yar a oa aet war nij dreist ar gael ; 2. [dre skeud.] *einen Streit vom Zaun brechen*, dirollañ da skandalat u.b., dirollañ da chikanañ u.b., klask dael (afer, fred, rev, chikan, trouz, frot, heskin, kastilhez, noaz) ouzh u.b. ; *einen Krieg vom Zaun brechen*, digeriñ brezel ; *eine Prügelei vom Zaun brechen*, lakaat kann da sevel, lakaat frigas da sevel ; 3. [dre skeud.] *nicht mehr alle Latten am Zaun haben*, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), bezañ darnkollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad

d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (*e sterenn gantañ, he sterenn ganti h.a.*), bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzh, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan ar spered (*dezhañ e spered, dezhi he spered h.a.*) el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, fiziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn er chapeled.

Zaunammer b. (-,-n) : [loen.] brean ar c'harzh g., brean zizi g.

Zaunblume b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.

Zaunbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-put str.

zaundürr ag. : P. [Bro-Aostria] treut evel un harink, treut evel ur vazh-kloved, distruj.

zäunen V.k.e. (hat gezäunt) : garzhañ, kaeañ, kaelat, kaeliañ, klozañ, kleuziañ.

Zaungast g. (-es,-gäste) : 1. klapez g., tarieller g. ; 2. an hini a sell ouzh un abadenn hep paeañ g., c'hwib g.

Zaungrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-drez g., devedig-garzh g.

Zaunkönig g. (-s,-e) : [loen., *Regulus* ha *Leptopoecile*] dreolan g. - [*Regulus regulus*] laouenan-gwenn g., bobelan g., dreolan kabell-aour g. - [*Troglodytes troglodytes*] laouenan troc'hanik g., laouenanig g., draouennig-vihan b., - minorig g. - troc'han g. - roueig g. - evn-Doue g.

Zaun-Lattich g. (-s,-e) : [louza.] letuz-gouez str., laezhegez str

Zäunling g. (-s,-e) : [louza.] gwezvoud g., boued-gavr g., iliaevrez g.

Zaunpfahl g. (-s,-pfähle) : 1. peul sklotur g. ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem mit dem Zaunpfahl winken*, ober sin a-wel-kaer d'u.b.

Zaunrecht n. (-s) : gwir a sell ouzh ar skloturioù g.

Zaunriegel g. (-s,-) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Zaunrose b. (-,-n) : [louza.] agroaz str.

Zaunrübe b. (-,-n) : [louza.] bara-an-hoc'h g., boked-ar-chas-klañv g. ; *weiße Zaunrübe*, [*Bryonia alba* L.] gwinenn-wenn b. ; *schwarzbeerige Zaunrübe*, *schwarzfrüchtige Zaunrübe*, [*Bryonia nigra*, *Bryonia alba baccis nigris*] kaol-du str. ; *rotfrüchtige Zaunrübe*, *zweihäusige Zaunrübe*, *rotbeerige Zaunrübe*, *rote Zaunrübe*, gouezirvin str., irvin an diaoul str., kolarinenn b., boked ar chas klañv g., louzoù rogn str.

Zaunschlüpfer g. (-s,-) : [loen.] dreolan g., laouenan-gwenn g., laouenan g., laouenanig g., draouennig-vihan b., minorig g., troc'han g.

Zauntritt g. (-s,-e) / **Zaunübertritt** g. (-s,-e) : skalier g., tremenell b., tremengae g.

Zaunweide b. (-,-n) : [louza.] lugustr str.

Zaunwicke b. (-,-n) : [louza.] jarjerell g.

Zaunwinde b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b.

Zaupe b. (-,-n) : 1. kiez b. ; 2. heizez b., karvez b. ; 3. P. louvigez b., gast b. [*liester gisti*], boulenn b. [*liester boulenned*], frizenn b. [*liester frizenned*], forc'h b., bleizez b., gouin g. [*liester gouined*], pezh fall g., gwallbezg g., pezh-lêr g., lêrgen b., marc'hken b., kroc'hen g., lovrigen b., libouzell b., libouzen b., libouz g., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., friantell b. [*liester friantelled*], ribodell b., lousken b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., vilgen b., ribod g., ribodez b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., flaeriasenn b., loudourenn b., louzen b., pezh fall a vaouez b., gagn b., groilhenn b., kailhostrenn b., landourc'henn b., flavenn b., ruiherez-he-c'horf b., maouez an holl b., lustrigen b., strouilhenn b., strodenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., oriadez b., friolez b., P. bilhez viñson b.

zausen V.k.e. (hat gezaust) : 1. hilgenniñ, hilgennat, sachañ-disachañ ; *jemanden bei den Haaren zausen*, sachañ war blev u.b. ; 2. fuilhañ, houpañ ; 3. gwallgas, atahinañ, chigardiñ, hegaziñ.

Zausel g. (-s,-) : P. *oller Zausel*, kozh kripon g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon babala g., kripon luo g., kozh straker g., loufer g.

z.B : [berradur evit **zum Beispiel**] d.sk. [da skouer].

z.b.V : [berradur evit **zur besonderen Verwendung**] evit kefridiezhoù dreistordinal.

z.D : [berradur evit **zur Disposition**] e gourc'hemenn [u.b.]

ZDF n. (-pe -s) : [berradur evit **Zweites Deutsches Fernsehen**] eil chadenn skinwel alaman b., eil ristenn skinwel alaman b.

Zebra n. (-s,-s) : roudenneg g. [*liester roudenneged*], rouden nazen [*liester rouden nezen*] g. ; *die Zebras gehören zur Familie der Pferde*, javed a zo eus an rouden neged, ekuideged a zo eus an rouden neged.

zebraartig ag. : roudennek, dazroudennek ; *zebraartig streifen*, dazrouden nañ, rouden nañ.

Zebraastreifen ls. : treuzenn gerzhourien b.

Zebu g. (-s,-s) : zebu g. [*liester zebued*], ejen Indez g. [*liester ejened Indez*, oc'hen Indez].

Zecchine b. (-,-n) : [istor, moneiz] sekin g. [*liester sekinou*].

Zechbruder g. (-s,-brüder) : 1. kile riboul g., mignon riboul g., kenribouler g. ; 2. peul-tavarn g., lamprezenn b., reder tavarnioù g., rouler g., ivragn g., riñser tasadoù g., skarzher tasadoù g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., kluker g., trezer g., penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., staoter g., mezvier arloupet g., chuker g., toullader g., trezenner g., lip-ar-bont g., lip-e-vanne g., korfader g., beg chopin g., poch mezv g. [*liester pochoù mezv*], P. kecher g., charinker g., piardour g.

Zeche b. (-,-n) : 1. lodenn b., kenskod g., skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., [dre astenn.] boued g., evajoù ls., festailhoù ls., notenn b., fakturren b. ; *die Zeche bezahlen*, a)

paeañ an notenn ; **b**) [dre skeud.] derc'hel ar c'holl en tu an-unan (*en e du e-unan, en he zu hec'h-unan h.a.*), mont d'e c'hodell, mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, meudañ, bezañ en e c'haou, koustañ ker d'an-unan, paeañ ar mizou, kaout miz, pochañ, bilheouziñ, kaout mizou, en em gavout gwazh eus udb, en em gavout diaes eus udb, paeañ diwar-bouez e yalc'h, bezañ d'an-unan bremañ da zougen an toaz d'ar forn, pakañ ; *für jemanden die Zeche bezahlen*, dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all ; *Anteil an der Zeche*, skodenn b. ; *seinen Anteil an der Zeche bezahlen*, skodenniñ, talañ e skodenn ; *jeder bezahlt seinen Anteil an der Zeche*, boutinañ a reont ; *die Zeche prellen*, dibaean, mont kuit eus an ostaleri hep paeañ.

2. mengleuz b., min g., poull-mengleuz g. ; *Kohlenzeche*, poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.

3. korfuniad g., kevredigezh b.

zechen V.gw. (hat gezecht) : pintal, trezenañ, lakaat e-barzh, toulladiñ, kleuzañ gwer, disec'hañ gwer, evañ kaer, chopinat, chopinata ; *wacker zechen*, lonkañ (distagañ) forzh banneou, evañ brav, kargañ e doull, kargañ e boch, lonkañ evel un toull goz, trezenañ, chopinat start, kleuzañ gwer, disec'hañ gwer, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneou, ober bos, evañ kaer, evañ hardizh, pintal, pakañ friadoù, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak ; *er hat schwer gezecht !* hennezh en deus karget muioc'h evit ne c'hall charreat, distaget en deus forzh banneou, e ratre vat emañ, tapet en deus ur garg, re garg eo e garg.

Zeichenbau g. (-s) : mengleuzerezh g.

Zeichenhof g. (-s,-höfe) : penn ar poull-mengleuz b.

Zeichenholz n. (-es,-hölzer) : prenn mengleuz g.

Zechenkoks g. (-es,-e) : glaou-kok evit ar vetalouriezh g., glaou-gouloek evit ar vetalouriezh g.

Zechenplatz g. (-es,-plätze) / **Zechenvorplatz** g. (-es,-plätze) : penn ar poull-mengleuz b.

Zecher g. (-s,-) : ever g., trezer g., lonker g., mezhier g., pantier g., korfeg g., sac'h gwin g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., chopiner g., paotr glout g., glout g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., ivragn g., riñser tasadoù g., skarzher tasadoù g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barriken didalet b., mezhier arloupet g., chuker g., toullader g., trezenner g., penn boeson g., beg chopin g., lip-ar-bont g., lip-e-vanne g., korfader g., P. kecher g., charinker g., piardour g. ; *von Kneipe zur Kneipe pilgernder Zecher*, lamprezenn b., rouler g., ribouler g.

Zecherei b. (-,-en) : evadeg b., mezhvadeg b., kenevadeg b., lonkadeg b., ribouladeg b.

zechfrei ag. : *jemanden zechfrei halten*, reiñ chervad d'u.b. diwar-bouez e yalc'h, gwalc'hiñ e gorzailhenn d'u.b.

Zechgast g. (-es,-gäste) : kouviad g., kenbreder g., banvezer g.

Zeichelage n. (-s,-) : evadeg b., mezhvadeg b., kenevadeg b., lonkadeg b., ribouladeg b., everezh g.

Zechnosse g. (-n,-n) / **Zecheselle** g. (-n,-n) : kile riboul g., mignon riboul g., kenribouler g.

Zechgesellschaft b. (-,-en) : strollad tud o riboulat g.

Zechine b. (-,-n) : [istor, moneiz] sekin g. [*liester* sekinou]

Zeckumpan g. (-s,-e) : kile riboul g., mignon riboul g., kenribouler g.

Zeckpreller g. (-s,-) : droukpreder g., dibaer g.

Zeckprellerei b. (-) : droukpred g., dibaean g.

Zechstein g. (-s) : [douarouriezh] permian uhelañ g.

Zechtour b. (-,-en) : riboul g., ribouladenn b., ribouladeg b., taol bos g., bos g. ; *eine Zechtour machen*, ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, ober ur bordead, bezañ e godin, mont e riboul, mont da riboulat, mont da vatiñ anezhi, mont da gas anezhi, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn.

Zeck g. (-s,-en) [Bro-Aostria] : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g. [*liester* tilhed], boskard g. [*liester* boskarded], megal b. [*liester* megeled], porailh g. [*liester* porailhed], tarag str., tortis str., bosour g. [*liester* bosourien].

Zeckbeere b. (-,-n) : [louza.] lus du str., lusenn zu b., lus str., lusenn b. ; *Zeckbeeren pflücken*, lusa.

Zeckbeerkraut n. (-s) : [louza.] gwez-lus str., plant lus str.

Zecke b. (-,-n) : [loen.] teureug str., tarlask str., tilh g. [*liester* tilhed], boskard g. [*liester* boskarded], megal b. [*liester* megeled], porailh g. [*liester* porailhed], tarag str., tortis str., bosour g. [*liester* bosourien].

Zeckentaxi n. (-s,-s) : [dre fent, ki, kazh h. a.] sac'h laou g.

Zedent g. (-en,-en) : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).

Zeder b. (-,-n) : [louza.] sedrez str., gwez-sedrez str., sedrezenn b.

Zedernfrucht b. (-,-früchte) : sedrez str.

Zedernholz n. (-es) : koad sedrez g., sedrez g.

Zedernuss b. (-,-nüsse) : [louza., kegin.] sedrez str.

Zedernussöl n. (-s,-e) : [kegin.] eoul sedrez g.

Zedernwald g. (-s,-wälder) : [louza.] sedrezeg b. [*liester* sedrezeg].

zedieren V.k.e. (hat zediert) : dilezel, ober dilez eus, dizerc'hel ; *sein Eigentum zedieren*, ober dilez eus e beadra, riklañ e vragoù ; *jemandem Rechte zedieren*, ober aotreoù d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b.

Zedierung b. (-,-en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigezh b.

Zedrachgewächs n. (-es,-e) : [louza.] melieg g. [*liester* melieged].

Zedratbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] [gwez] sedratezenn b. [*liester* sedratezenned].

Zedratzitron b. (-,-n) : [louza.] 1. [gwez] sedratezenn b. [*liester* sedratezenned] ; 2. [frouezh] sedrez str., sedratezenn b. [*liester* sedratezennoù].

Zeh g. (-s,-en) : biz-troad g. [*liester* bizied-troad] ; *der große Zeh*, biz-meud an troad g., ar meud-troad g. ; *der kleine Zeh*, biz-bihan an troad g. ; *auf den Zehen*, war beg e droad, war begoù e dreid ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus*, patatez nevez am eus em loeroù ; [dre skeud.] *jemandem auf die Zehen treten*, gwalennata (feukañ, broc'hañ, anoaziñ) u.b.

Zehe b. (-,-n) : 1. biz-troad g. [*liester* bizied-troad], biz g. ; *die große Zehe*, biz-meud an troad g., ar meud-troad g. ; *die kleine Zehe*, biz-bihan an troad g. ; *auf den Zehen*, war beg e droad, war begoù e dreid ; *meine Zehen blicken aus den Strümpfen heraus*, patatez nevez am eus em loeroù ; *sich auf die Zehen stellen*, sevel war beg e dreid, en em wintañ war beg e dreid ; *Pferde haben nur eine funktionale Zehe*, pavioù ar marc'h n'o deus nemet ur biz, unkarnek eo ar c'hezeg ; [dre skeud.] *jemandem auf die Zehen treten*, gwalennata (feukañ, broc'hañ, anoaziñ) u.b. ; *vom Wirbel bis zur Zehe*, penn-ha-troad, penn-kil-ha-troad, penn-ha-korf, penn-korf-ha-troad, glez.

2. [louza.] ivin g., oeñs g., bochad g. ; *Knoblauchzehe*, ivin kignen g., oeñs kignen g., bochad kignen g., ur gignenn b.

3. [dre skeud.] *P. jemandem auf die Zehen treten*, feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhkaat u.b., tennañ mezh war u.b., glabousañ u.b.,

dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b.

Zehenfüßler g. (-s,-) / **Zehengänger** g. (-s,-) : [loen.] biztroadgerzher g., bleñchkerzher g.

Zehenglied n. (-s,-er) / **Zehenknochen** g. (-s,-) : [korf.] oefs g., mell-biz g., mailh g. ; *mittleres Zehenglied*, mailh-etre g., oefs krenn g. ; *Körpermahes Zehenglied*, *proximales Zehenglied*, oefs hogozek g. ; *Körperfermes Zehenglied*, *distales Zehenglied*, oefs pellek g.

Zehennagel g. (-s,-) : ivin biz-troad g.

Zehenspitze b. (-,-n) : beg an troad g., bleñch an troad g. ; *Zehenspitzen*, begoù an treid ls., bleñchoù an treid ls. ; *sich auf die Zehenspitzen stellen*, en em wintañ war begoù e dreid, sevel war begoù e dreid, en em wintañ war bleñchoù e dreid, sevel war bleñchoù e dreid ; *auf Zehenspitzen*, goustadik, siouluk, en ur selaou e bazioù, en ur gontañ e gammedoù, sioul-ser, sioul-sibouron, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, sioul evel ul logodenn, sioul evel ul logodenn er bleud, didrouz evel un naer, plarik, kempennik, evel ar c'hazh war an erc'h, sioul-ha-sioul, sioul-logod, didrouz war kapichoù e votoù ; *auf Zehenspitzen gehen*, mont war beg e droad, mont war begoù e dreid, mont war bleñchoù e dreid, kerzhed war-dav, mont didrouz war kapichoù e votoù.

Zehenspitzen-gänger g. (-s,-) : [loen.] karngerzher g.

Zehenstand g. (-s,-stände) : [sport] stumm war begoù an treid g.

Zehent g. (-s,-en) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *Zehenten erheben*, kamparzhñ, deogañ.

zehentbar ag. : deogus.

Zehentherr g. (-n,-en) / **Zehentner** g. (-s,-) : deoger g., kamparzhher g.

zehentpflichtig ag. : deogus.

Zehenwand b. (-,-wände) : [loen., karn kezeg] beg-troad g.

zehn niv. : dek ; *die zehn Finger*, an dek biz ; *die zehn Gebote*, dek gourc'hemenn Doue / dek gourc'hemenn ar Reizh / an dek gourc'hemenn reizh (Gregor), an dek gourc'hemenn eus ar Reizh ls., gourc'hemenn Doue, gourc'hemenn ar Reizh ; *zehn Uhr*, dek eur ; *zehn Kühe*, dek buoc'h ls., un dek a saout g. ; *zehn schöne Pferde*, dek vrav a gezeg ls. ; *etwa zehn*, un dek bennak, war-dro dek ; *ungefähr zehn Euro*, un dek euro, un dek euro bennak ; *es waren unser zehn*, dek a oa ac'hanomp ; *zu zehnen*, a-zegoù, a-zegadoù, dre zegoù, dre zegadoù, dek ha dek ; *durch zehn dividieren*, dekdennñ ; *mit zehn mal nehmen*, *mit zehn multiplizieren*, dekkementñ ; *von zehn jeweils einer*, unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek ; *etwa zehn Menschen*, *ungefähr zehn Menschen*, *um die zehn Menschen*, un dek den bennak, un dek bennak a dud.

Zehn b. (-,-en) : deg g., degad g. ; *eine römische Zehn*, un deg skrivet e sifroù roman g., [kartoù] *Herz-Zehn*, deg keur g., deg a geur g.

zehnbändig ag. : ... a ya dek levrenn d'ober anezhañ, ... dek levrenn.

Zehneck n. (-s,-e) : dekkogneg g., dekkorneg g., dektueg g.

zehneckig ag. : dekkogneg, dekkorneg.

Zehnder g. (-s,-) : karv seizh vloaz g., karv dek korn g.

Zehner g. (-s,-) : 1. barzhoneg dek gwerzenn g./b. ; 2. [mat.] degad g. ; 3. bilhed dek euro g., bilhed dek mark g. ; 4. pezh dek pfennig g., pezh dek santim g. ; 5. [kartoù] *vier Zehner*, ur pevarad degoù g.

Zehnerblock g. (-s,-blöcke) : [stlenn.] damer sifrennoù g., pavez niverel g.

Zehnerkarte b. (-,-n) : karned dek tiked g., karned dek bilhed g.

Zehnerkomplement n. (-s,-e) : [stlenn.] klokaenn da zek b.

zehnerlei Adv. : dek seurt ..., ... a zek seurt ; *auf zehnerlei Art*, en dek doare disheñvel ; *er betreibt zehnerlei zugleich*, un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro.

Zehnerpackung b. (-,-en) : pakad dek g.

Zehnerreihe b. (-,-n) : [mat.] kolonnenn an degadoù b., bann an degadoù g.

Zehnerschritt g. (-s,-e) : *in Zehnerschritten zählen*, kontañ dre zegoù, kontañ dre zegadoù, niveriñ dre zek.

Zehnersystem n. (-s) : reizhiad dre zegoù b., niveradur dekdennel g., niveradur dre zegadoù g., niveriñ dre zek g., niveriñ dekdredel g., dekdred g.

Zehnerstatur b. (-,-en) : [stlenn.] damer sifrennoù g., pavez niverel g.

zehnfach ag. / **zehnältig** ag. : dekkement, dek gwech kement all ; *die Preise sind um das Zehnfache gestiegen*, dek gwech kement all eo kresket ar prizioù ; *das Zehnfache*, *ein Zehnfaches*, un dekkementad.

Zehnfüßer g. (-s,-) [loen.] dektroadeg g. [*liester dektroadeged*].

Zehnfußkrebs g. (-n,-n) : [loen.] kresteneg dektroadeg g.

Zehnfüßler g. (-s,-) : 1. [loen.] dektroadeg g. [*liester dektroadeged*] ; 2. [barzh.] dekdeder g.

Zehn-Gebote-Tafeln ls. : [relij.] *die Gebotstafeln*, *die Zehn-Gebote-Tafeln*, taolennoù al Lezenn ls.

Zehnherrschaft b. (-,-en) : [istor] renad diazezet war ur skolaj a zek reizhaouer g., dekemvirelezh b., dekemvirezh b.

zehnjährig ag. : ... dek vloaz, dek vloaz dezhañ, dekvloaziek ; *zehnjähriger Jahrestag*, dekdeder g.

zehnjährlich ag. : dekvloaziat, ... a c'hoarvez bep dek vloaz.

Zehnkampf g. (-s,-kämpfe) : [sport] dekatlon g.

Zehnkämpfer g. (-s,-) : [sport] dekatlonour g.

zehnmal Adv. : dek gwech ; *zehnmal mehr*, *zehnmal so viel*, dekkement.

Zehnmarschein g. (-s,-e) : bilhed dek mark g., P. tamm a zek mark g., pezh dek mark g.

Zehnmeterbrett n. (-s,-er) : [sport, splujell] plankenn lammat dek metrad g., plankenn lammat dek metr g.

10-Runden-Kampf g. (-s,-Kämpfe) : [boks] krogad e dek krog g.

zehnseitig ag. : dekkogneg.

Zehnsilber g. (-s,-) / **Zehnsilbler** g. (-s,-) : [barzh.] deksilabenn b., dekdeder g.

zehnsilbig ag. : [barzh.] deksilabennek.

Zehnstädtebund g. (-s) : [istor] dekkêr b.

zehnständig ag. : ... dek eurvezh, ... a bad dek eurvezh.

Zehnt g. (-en,-en) : [istor] deog g., dekim g., kamparzh g. ; *Kleinzehnt*, aoteraj g. ; *den Zehnten abgeben*, paeañ an deog ; *den Zehnten eintreiben*, sevel an deog, treiñ an deog, deogiñ, deokaat, kamparzhñ ; *jemandem den Zehnten auferlegen*, deogañ u.b.

zehntägig ag. : ... dek devezh, ... a bad dek devezh.

zehntausend niver : dek mil ; *die oberen Zehntausend*, brasañ juloded (pitaoded, pinarded, richaoded, ruped, krokanted, tarined, oc'haned, oterien, mondianed) ar vro ls. ; [relij.] *die Speisung der Zehntausend*, kresk ar bara g. ; P. *den Dieben ging die Muffe eins zu zehntausend*, al laeron a oa flaeer en o bragoù ha krenañ munut a raent

zehnte(r,s) ag. : dekvet ; *der zehnte September / der 10. September*, an dek (an 10) a viz Gwengolo ; *Oktober ist der zehnte Monat des Jahres*, Here eo an dekvet miz eus ar bloaz ; *die zehnte*

Ausgabe, an deket embannadur g. ; *der Zehnte*, *die Zehnte*, an deket g./b. ; *je der Zehnte*, unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek ; *Karl der Zehnte*, *Karl X.*, *Karl dek*, *Karl X* ; *Papst Clemens X.* (*der Zehnte*), ar Pab Klemant Dekvet g. ; *zu zehnt*, a-zegoù, dre zegoù, dek ha dek.

Zehnte g. (-n,-n) : deog g., dekim g., kamparzh g. ; *den Zehnten abgeben*, paeañ an deog ; *den Zehnten eintreiben*, dastum an deog, sevel an deog, treiñ an deog, deogañ, deokaat, kamparzhñ ; *jemandem den Zehnten auferlegen*, deogañ u.b.

Zehnteiler g. (-s,-) : [skinwel] heuliadenn e dek rann b., heuliad e dek rann g., stird skinwel e dek rann g., feilheton e dek rann g. ; [sonerezh, lenn.] dekpezh g., dekalogiezh b.

Zehnteilung b. (-) : reizhiad dre zegoù b., niveradur dekvedennel g.

Zehnteintreiber g. (-s,-) : deoger g., deogour g., kamparzh g. **zehntel** niver : *drei zehntel Liter*, *drei Zehntelliter*, teir dekvedenn eus ul litrad ls., tri dekilitr ls.

Zehntel n. (-s,-) / [Bro-Suis] g. (-s,-) : dekvedenn b., dekved g.

Zehntelgramm n. (-s,-e) : dekigramm g.

Zehntelliter g./n. (-s,-) : dekilitr g. ; *drei Zehntelliter*, teir dekvedenn eus ul litrad ls., tri dekilitr ls.

Zehntelmeter g./n. (-s,-) : dekimetr g.

zehntens Adv. : da zekvet, d'an deket.

zehntfrei ag. : kuit a zeog.

zehntpflichtig ag. : ... a vez savez an deog diwarnañ, deogus.

Zehnzeiler g. (-s,-) : [lenn.] degadenn b.

zehren V.gw. ha V.k.d. (hat gezeht) : 1. bevañ diwar, debrñ ; *von seinen Vorräten zehren*, boulc'hañ (kemer diouzh, sachañ war) e bourveziou ; *auf anderer Leute Beutel los zehren*, *aus anderer Leute Beutel zehren*, bevañ war gein ar re all, debrñ tud 'zo, bevañ e mizoù ar re all, bevañ diwar-goustik tud all, bevañ diwar-goust (ar-goust) tud all (Gregor).

2. P. [dre skeud.] *von seinem Ruhm zehren*, kousket war e lore ; *von eigenem Fett zehren*, tennañ hep lakaat ; *aus einem Beutel zehren*, rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo.

3. krignat, drastañ, ragnat, dinerzhañ ; *das Fieber zehrt an ihm*, malet e vez gant an derzhienn, an derzhienn a laka anezhañ da zizeriañ, emañ o tisec'hañ gant an derzhienn ; *zehrendes Fieber*, terzhienn sec'hedus b. / terzhienn itik b. / terzhienn itik yen b. (Gregor) ; *der Kummer zehrt an ihm*, krignet (rannet, ragnet) eo e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, o vagañ (o valañ, o lonkañ, o tennañ, o chaokat) soñjoù du emañ, emañ o valañ glaou, aet eo izel e galon, izel eo ar banniel gantañ, gant kleñved ar penn du emañ, gant ur barrad „blues“ emañ, pounner eo e spered, kastizañ a ra, dizeriañ a ra ; *die Seeluft an der Küste zehrt*, an aod a zo naonus, divouedañ a ra aer an aod.

4. aezhenniñ, mont da aezhenn, koazhañ.

Zehrer g. (-s,-) : trezer g. ; *dem Sparer gehört ein Zehrer*, tad ha mamm vailhant, bugale feneant - goude ar rastell, ar forc'h - goude ar serrer e teu an diserrer - war-lerc'h un dastumer e teu un dispigner - war-lerc'h un daspigner e teu un dispigner - ar-lerc'h an tolpour e teu ar strewour - henhont a zo o verniañ gant ar rastell e-pad m'emañ e vugale o ledañ gant ar forc'h.

Zehrfieber n. (-s,-) : langis b., terzhienn sec'hedus b. / terzhienn itik b. / terzhienn itik yen b. (Gregor).

Zehrkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Zehrpennig g. (-s,-e) : pourveziou-beaj ls., beajadur g.

Zehrung b. (-,-en) : 1. pourveziou-beaj ls., beajadur g. ; 2. tremen-hent g., aluzen roet d'ur beajour b. ; 3. [mezeg.] langis b. ; 4. [relij.] nouenn b., pask-klañvourien g., an Aotrou Doue g. ; *die heilige (Weg)zehrung*, sakramant an Aoter a gaser da neb zo dare, bezent pe ne vezent ket war yun (Gregor) g.

Zehrwurz b. (-,-en) : [louza.] boued-naer g., troad-leue g.

Zeichen n. (-s,-) : 1. arouez b., arouezinti b., sin g., arverk g., merk g., merkad g., kemenn g., sinal g. ; *ein Zeichen mit der Hand machen*, ober ur sin gant e zorn, ober un hejadenn gant e zorn, ober un hejadenn d'e zorn, gwignal gant e zorn ; *das Zeichen zum Aufbruch geben*, ober sin da vont kuit (da vont el lev, da vont en hent), reiñ an arouez da vont en hent ; *das Zeichen zum Aufstand geben*, sevel banniel an dispac'h ; *ein Zeichen von Gesundheit*, *ein Zeichen für Gesundheit*, un arouez a yeched b. ; *konventionelles Zeichen*, arouez emglevel b., sin emglevel g. ; *Abfahrtszeichen*, arouez da vont kuit b. ; *Verkehrszeichen*, merkoù ha pannelloù an hentoù ls., merkoù ha pannelloù arhentañ ls., merkoù ha pannelloù ardameziñ ls., merkoù ha pannelloù hentañ ls. ; *sichtbare Zeichen von Reichtum*, anadoù pinvidigezh ls. ; [dre skeud.] *ein Zeichen des Himmels*, ur c'hemenn a-berzh Doue g.

2. micher b. ; *er ist seines Zeichens Maurer*, mañsoner eo diouzh (dre) e vicher, mañsoner a vicher eo.

3. [kenwerzh] dave g., daveenn b. ; *Ihr Zeichen*, *Ihr Briefzeichen*, ho tave g., dave ho lizher g. ; *unser Zeichen*, hon dave g.

4. [kenwerzh] *Warenzeichen*, label g., merk kenwerzhel g., merk oberierezh g., merk al labouradeg b. ; *eingetragenes Warenzeichen*, merk marilhet g.

5. *Lesezeichen*, a) merker-pajenn g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g. ; b) [stlenn.] sined g.

6. ardamez g., arouezenn b., arouez b., sin g., lun g., azon g., testeni g. ; *Symbol und Zeichen*, argel hag arouez ; *mit einem Zeichen versehen*, aroueziañ, merkañ, ardameziñ ; *unter dem Zeichen der Hoffnung*, dindan ardamez ar spi ; *chemisches Zeichen*, arouez kimiek b. ; *zum Zeichen (+ gen.)*, evit diskouez [udb], e sin a ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen*, sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *als Zeichen meiner Dankbarkeit*, en testeni eus va anaoudegezh-vat.

7. [hudstereouriezh] *astrologisches Zeichen*, *Sternzeichen*, *Tierkreiszeichen*, arouez b., azon g., rann an arouezkelc'h b. ; *die zwölf Tierkreiszeichen*, *die zwölf Sternzeichen*, Kambrou-an-Heol ls., steredegoù ar zodiak ls., azonoù ar zodiak ls., daouzek rann an arouezkelc'h ls. ; *das Zeichen des Widders*, azon ar Maout g., arouez ar Maout b., sin ar Maout g. ; *astrologisches Zeichen der Jungfrau*, azon ar Werc'hez g. ; *im Zeichen des Löwen geboren*, ganet dindan azon al Leon, ganet dindan arouez al Leon, ganet dindan sin al Leon ; *unter einem guten Zeichen*, dindan ur blanedenn vat.

8. raksin g., rakarouez b., kentrouez b., diougan g., seblant g., sin g., sinad g., anad g., azon g., ster g., ditour g., arverk g., merk g., feson b., reze g. ; *gutes Zeichen*, sin vat g., seblant vat g. ; *schlechtes Zeichen*, sin fall g., seblant fall g. ; *das ist kein gutes Zeichen*, sin gwall fin eo an dra-se, an dra-mañ a zo gwall sinadoù dimp, kement-se a lusk diskouez ez echuo fall an traoù, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, feson fall ! feson fall eo ! ; *die Zeichen der Zeit*, sinoù an amzer o ren ls. ;

Zeichen der Ermüdung erkennen lassen, diskouez bezañ skuizh ; *er lässt Zeichen von Müdigkeit erkennen*, e liv a ziskouez ez eo skuizh, e liv a ziskuilh ez eo skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, kaer eo gwelet diouzh e neuz ez eo skuizh, tres ar skuizhder a zo war e zremm, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnañ, stumm skuizh a zo warnañ, un neuz skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnañ, aer ar skuizhder a zo warnañ, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezañ skuizh.

9. [moull.] *Schriftzeichen*, arouezenn b. ; *serifenloses Schriftzeichen*, arouezenn didroad b. ; *Satzzeichen*, *Interpunktionszeichen*, arouezenn boentaouiñ b. ; *stenografisches Zeichen*, arouezenn verskrivañ b. ; *diakritisches Zeichen*, arouezenn amlizherennel b., adarouezenn b.

10. [sonerezh] sonverk g. ; *Vorzeichen*, ardamez g., sonverk amparus g. ; *Versetzungszeichen*, sonverk anamparus g. ; *Versetzungszeichen innerhalb eines Taktes*, sonverk deberzhel g.

11. [relij.] *das Zeichen des Kreuzes*, arouez ar Groaz b, sin ar Groaz g., ar Groez b. ; *das Kreuzzeichen machen*, a) ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn ; b) kroaziañ war udb ; *drei Kreuzzeichen über den Kelch machen*, ober teir gwech sin ar Groaz war ar c'halir.

Zeichenblock g. (-s,-blöcke/-blocks) : bloc'h-tresañ g.

Zeichenbrett n. (-s,-er) : plankenn tresañ g.

Zeichendeuter g. (-s,-) : divinour g., urisinour g.

Zeichendeuterei b. (-) / **Zeichendeutung** b. (-) : divinouriezh b., urisinerezh g.

Zeichendreieck n. (-s,-e) : skouer b.

Zeichenerklärung b. (-,-en) : leadell b., alc'hwez g., disklêriadur g.

Zeichenfeder b. (-,-n) : pluenn dresañ b.

Zeichenfolge b. (-,-n) : [stlenn.] hedad arouezennoù g.

Zeichengebung b. (-,-en) : kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennerezh g., rakkemenn g.

Zeichengeld n. (-s,-er) : moneiz fiziek g., moneiz leek g., moneiz paper g.

Zeichenkette b. (-,-n) : [stlenn.] hedad arouezennoù g.

Zeichenkohle b. (-,-n) : glaouenn-dresañ b., kreion glaou g.

Zeichenkunst b. (-,-n) : 1. tresouriezh b., linennerezh g.

Zeichenlehrer g. (-s,-) : kelenner war an tresañ g., kelenner war an treserezh g.

Zeichenmappe b. (-,-n) : malizennig tresañ b.

Zeichenpapier n. (-s,-e) : paper tresañ g.

Zeichenreihe b. (-,-n) : [stlenn.] hedad arouezennoù g.

Zeichensaal g. (-s,-säle) : sal dreserezh b.

Zeichensatz g. (-es,-sätze) : [stlenn.] strobard arouezennoù g.

Zeichensetzung b. (-,-en) : [yezh.] *die Zeichensetzung*, ar poentadur g., ar poentaouiñ g., an arouezennoù poentaouiñ ls.

Zeichensprache b. (-,-n) : 1. *die Zeichensprache*, ar yezh veidel b., yezh an arouezioù b., ar bouzareg g., ar yezh vouzarek b. ; *die Zeichensprache lernen*, deskiñ yezh an arouezioù, deskiñ ar yezh veidel, deskiñ bouzareg, deskiñ ar bouzareg, deskiñ ar yezh vouzarek ; 2. [kimiezh] *chemische Zeichensprache*, notadur kimiek g.

Zeichenstunde b. (-,-n) : kentel tresañ b.

Zeichentrickfilm g. (-s,-e) : blivadenn b., P. tresadennoù-bev ls., skeudennoù-bev ls.

Zeichenunterricht g. (-s) : kentelioù tresañ ls.

Zeichenvorlage b. (-,-n) : patrom g., skouer b., stalon g.

zeichnen V.k.e. (hat gezeichnet) : 1. tresañ, linennañ, arroudennañ, tennañ ; *nach der Natur (nach dem Leben) zeichnen*, tresañ diouzh an traoù (diouzh an natur) ; *mit Kreide zeichnen*, tresañ gant kleiz ; *mit der Feder zeichnen*, tresañ gant ar bluenn ; *mit Kohle zeichnen*, glaouenniñ ; *eine Karte zeichnen*, sevel ur gartenn ; *etwas perspektivisch zeichnen*, lakaat udb e diarsell, tresañ udb e diarsell.

2. merkañ, araoueziañ ; *die Wäsche zeichnen*, lakaat merkoù war ar pezhioù dilhad, ardameziañ ar pezhioù dilhad ; [dre skeud.] *ihr Gesicht war vom Leid gezeichnet*, merket e oa he dremm gant an tourmant hag ar glac'har, merkoù an tourmant hag ar glac'har a oa war he dremm ; *vom Alter gezeichnet*, gwrac'hennet, gwrac'het gant an oad ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht*, un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *vom Schicksal gezeichnet*, bet gwallgaset gant ar vuhez, bet ruilhet-diruilhet gant an avel.

3. sinañ, lakaat e argif ; *einen Brief (unter)zeichnen*, sinañ ul lizher ; [dre skeud.] *per Prokura zeichnen*, sinañ dre brokul.

4. foñsañ arc'hant ; *eine Anleihe zeichnen*, asantiñ d'ur brestadenn.

5. isskridañ da ; *Aktien zeichnen*, isskridañ da gevrannoù ; *eine Anleihe zeichnen*, isskridañ d'ur brestadenn, isskridañ d'un amprest ; *das gezeichnete und auf sein Konto voll eingezahlte Kapital*, ar c'hevala isskridet dezhañ penn-da-benn.

V.gw. (hat gezeichnet) : [hemolc'h] *das Wildschwein zeichnet*, an hoc'h-gouez a ziskouez bezañ bet gwallskoet.

Zeichnen n. (-s) : tresadur g., treserezh g., tresañ g., linennerezh g. ; *Freihandzeichnen*, treserezh diwar sav g. ; *technisches Zeichnen*, treserezh kalvezel g., tresañ kalvezel g. ; *Zeichnen mit dem Bleistift*, kreoniñ g.

Zeichner g. (-s,-) : 1. treser g., tresour g., skeudennaouer g., skeudenner g., skeudennour g., linenner g. ; *technischer Zeichner*, treser kalvezel g. ; 2. [Yalc'h] isskridour g.

zeichnerisch ag. : -tresañ, grafek, skeudennel.

Zeichnung b. (-,-en) : 1. tresadenn b., tres g., tresad g., lun g. ; *Bleistiftzeichnung*, tresadenn greion b. ; *Federzeichnung*, tresadenn bluenn b., pludresadenn b. ; *Kohlezeichnung*, glaoudresadenn b., tresadenn c'hlaou b. ; *lavierte Zeichnung*, tresadenn dourlivet b., gwalc'hlivadur g. ; *eine Zeichnung lavieren*, dourlivañ un dresadenn ; *eine Zeichnung schattieren*, skeudenniñ un dresadenn, teñvaliñ un dresadenn ; *mit dem Papierwischer gewischte Zeichnung*, stompenn b. ; *perspektivische Zeichnung*, selldres g., selldresadenn b., selldresadur g. ; *eine Strichzeichnung*, un dresadenn a-linenn b. ; [mat] *Maßzeichnung*, tresadenn skeuliadet b., lun skeuliadet g. ; *geometrische Zeichnung*, lun geometrek g., lun mentoniel g.

2. treserezh g., tresañ g.

3. [Yalc'h] iskridad g., iskridadur g.

Zeichnungsschein g. (-s,-e) : testeni iskridadur g.

Zeidler g. (-s,-) : [dispredet] gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g., melaer g.

Zeidlerei b. (-) : [dispredet] gwenanerezh g., magerezh-gwenan g., sevel-gwenan g., mela g.

zeigbar ag. : ... a c'heller diskouez, diskouezadus.

Zeigefinger g. (-s,-) : biz-yod g., biz-ar-vagerezh g., biz-liper g., eil biz g., bizig-yodoù g., biz ar yod g. ; *Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz*, skalf an dorn g., gaol an dorn b. ; *jemandem mit erhobenem Zeigefinger drohen*, ober biz d'u.b., ober dorn d'u.b., ober nebaon d'u.b.

Zeigefürwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] raganv-diskouez g.

zeigen V.k.e. (hat gezeigt) : 1. diskouez, lakaat e gwel, lakaat war wel, gwereañ, [en doare-gourc'hemenn nemetken : gwel din !] gwelet ; *erneut zeigen*, addiskouez ; *einen Film zeigen*, bannañ ur film, kinnig ur film, diskouez ur film ; *einen Film noch einmal zeigen*, advannañ ur film, adkinnig ur film, addiskouez ur film ; *ich werde dir die Briefmarke zeigen*, bez' e tiskouezin an timbr-se dit ; *jemandem den Weg zeigen*, poentañ u.b., hennañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b. ; *flüchtig zeigen*, damziskouez ; *seine Freude zeigen*, diskouez e levez, diavaeziñ e levez, ezteuler e levez ; *echte und tiefe Reue zeigen*, diskouez ur c'heuz bev ha gwirion, diskouez ur gwir keuz bev ; *er zeigt, was er kann*, diskouez a ra peseurt danvez a zo ennañ, diskouez a ra pezh a c'hall ober, diskouez a ra pegen barrek eo ; *na los, zeig mal was du kannst !* dispak da grampouezh 'ta ! ; *Ausdauer zeigen*, diskouez dalc'hamant ; *er kann noch ab und zu Mitgefühl zeigen*, un tamm kalon en deus c'hoazh ; *er zeigt größtes Interesse für die Geschichte seiner Stadt*, poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *zeig mir deine Hand !* gwel da zorn din ! diskouez da zorn din ! ; *zeig mir mal deine Jacke*, gwel din da chupenn, diskouez din da chupenn ; *ich werde dir, was zeigen*, fritañ a rin vioù dit ; *eine freundliche Miene zeigen*, mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin, gwiskañ ur penn hegarat ; 2. merkañ ; *die Uhr zeigt zehn nach acht*, an horolaj a verk eizh eur dek ; *das Thermometer zeigt fünf (Grad) unter Null*, ar gwrezverker a verk pemp derez dindan vann ; *die Ampel zeigte Gelb*, melen e oa ar gouloù ; *die Ampel zeigte Rot*, ruz e oa ar gouloù.

V.gw. (hat gezeigt) : *wie der Name schon zeigt*, evel ma verk e anv ; *mit dem Finger auf jemanden/ auf etwas zeigen*, diskouez u.b./udb gant e viz, astenn e viz etrezek u.b./udb., astenn e viz a-du gant u.b./udb. ; *er zeigte in die Richtung, aus der wir gekommen waren*, astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden*, biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh ; *der Wegweiser zeigt nach Süden*, ar banell-hent a verk ar su ; *die Uhr zeigt auf neun*, an horolaj a verk nav eur.

V.dibers. *es hat sich gezeigt, dass ...*, lakaet (diskouezet) e oa bet anat e ..., anat eo bremañ e ...

V.Em. **sich zeigen** (hat sich (ak.) gezeigt) : 1. diskouez bezañ ; *sich feige zeigen*, diskouez bezañ digalon, diskouez bezañ ur c'hrenn-e-revr eus an-unan, diskouez bezañ ur c'hrener gwak a zen, diskouez bezañ un toull-foer, diskouez bezañ ur revr aonik a zen ; *sich gegen jemanden dankbar zeigen*, dougen grad vat d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., gouzout grad d'u.b., diskouez e anaoudegezh-vat d'u.b., diskouez bezañ anaoudek ouzh u.b., kas an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b., bezañ trugarekaus ouzh u.b., kaout anaoudegezh-vat e-keñver u.b. ; *sich gegen jemanden gütig zeigen*, bezañ kuñv hag hegarat ouzh u.b., bezañ hegarat e-keñver u.b., bezañ mat e-keñver u.b. ; *sich von seiner besten Seite zeigen*, ober e baotr brav ; 2. dont war wel, mont war wel, dont a-wel, en em ziskouez, en em ziskuliañ, en em lakaat en heol, diskoachañ, divouchañ, difourkañ, nodiñ, tarzhañ, diguzhat, dispakañ, dizoleiñ, dispakañ e benn, tennañ e fri er-maez, diskouez beg e fri, en em zispakañ ; [dre skeud.] *er kann sich überall zeigen*, hennezh a c'hall bale sonn e benn dirak an dud, hennezh a c'hall sellet ouzh an dud etre o daoulagad.

V.em. **diber.** (es hat sich (ak.) gezeigt) : *es wird sich zeigen, ob ...*, gwelet e vo ha ...

Zeiger g. (-s,-) : 1. merker g., meneger g., biz g., spletenn b., nadoz b., nadozenn b., touchenn b. ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken*, kas biz e eurier war-raok, kas nadozenn e eurier war-raok, kas nadoz e eurier war-raok, lakaat an eurier abretoc'h, lakaat an eurier en a-raok, diaraogiñ an eurier, abretaat an eurier ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken*, kas biz (nadozenn, nadoz) e eurier war-gil, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat an eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ an eurier, diwezhataat an eurier ; *Stundenzeiger*, nadoz (biz g., nadozenn b., spletenn b.) an euriou b. ; *der große Zeiger (der Minutenzeiger)*, nadoz (nadozenn b.) ar munutoù b., an nadoz vras b., biz ar munutennoù g., spletenn ar munutennoù b. ; *Zeiger einer Waage*, nadoz ur bouezerez b., nadozenn ur ventel b., biz ur ventel ; 2. [stlenn.] biz al logodenn g., reti g., poenter g. [liester poenterioù].

Zeigerausschlag g. (-s,-ausschläge) : diarroudennadur an nadozenn g.

Zeigerbarometer n./g. (-s,-) : aerbouezer gant dremm g.

Zeigerwaage b. (-,-n) : krog-pouezer g.

Zeigestock g. (-s,-stöcke) : gwialenn b.

zeihen V.k.e. (zieh / hat gezogen) : tamall, kendrec'hiñ, faezhañ ; *jemanden einer Lüge zeihen*, kendrec'hiñ (faezhañ) u.b. war ur gaou (Gregor), lakaat anat e liv u.b. gevier, ober ur penn gaouiad eus u.b., tamall u.b. a c'haou ; *jemanden des Verrats zeihen*, tamall u.b. da vezañ trubard.

Zeile b. (-,-n) : 1. linenn b., linennad b., roudennad b., roudenn b. ; *in der vierten Zeile*, war al linenn pevar, war ar pedervet linenn, war ar pevare linenn ; *neue Zeile !* krogit gant ul linenn nevez ! dilinennit ! ; *eine neue Zeile anfangen*, dilinennañ ; *eine Zeile einrücken, eine Zeile einziehen*, kizañ ul linenn ; [kazetenner] *er wird nach Zeilen bezahlt*, gopret e vez diouzh an oeñsad ; 2. [dre skeud.] *zwischen den Zeilen lesen*, kompren ster damguzh ur skrid bennak ; 3. steudad b., heuliad g., renk b., aridennad b., andennad b., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad g., renkennad b. renkenn b., rizennad b., chadennad b. ; *Häuserzeile*, renkennad tiez b., steud tiez b., steudad tiez b., chadennad tiez b. ; *eine neue Böe wuchtete durch die Häuserzeilen*, ur gaouad avel all en em zisvantis war ar renkennadoù tiez ; *in Zeilen pflanzen (setzen)*, plantañ a-rizennoù (dre rizennoù, dre renkennoù, a-regennadoù).

Zeilenabstand g. (-s,-abstände) : etrelinennad b., etrelinenn b. ; *den Zeilenabstand regeln*, etrelinennañ ; *zu geringer Zeilenabstand*, etrelinenn re vihan b. ; *großer Zeilenabstand*, etrelinenn vras b. ; *mittlerer Zeilenabstand*, etrelinenn grenn b., etrelinenn etre b..

Zeilenende n. (-s,-n) : diwez al linenn g.

Zeilendurchschuss g. (-es,-schüsse) : [moull.] etrelinenn g. ; *den Zeilendurchschuss regeln*, etrelinennañ ; *Regelung des Zeilendurchschusses*, etrelinennadur g., etrelinennañ g.

Zeilendurchschussreglette b. (-,-n) : [moull.] etrelinenn g. [liester etrelinennerioù].

Zeilenfrequenz b. (-,-en) : [skinwel] frekañs al linenoù b.

Zeilenhonorar n. (-s,-e) : gopr diouzh al linenoù embannet g. ; *er bekommt ein Zeilenhonorar*, gopret e vez diouzh an oeñsad.

Zeilenlänge b. (-,-n) : hirder al linenn g., marzekadur kleiz-dehou g.

zeilenmäßig ag. : linenn-ha-linenn ; *dem Original zeilenmäßig gegenübergestellte Übersetzung*, troidigezh linenn ouzh linenn b.

Zeilenschaltung b. (-,-en) : [stlenn.] lamm linenn g., dislinennañ g.

Zeilensprung g. (-s,-sprünge) : 1. [barzh.] fourch-gwerzennoù g., gwerzenn a-c'haoliad b., gaoliañ g. ; 2. [stlenn.] lamm linenn g., dislinennañ g.

Zeilenumbruch g. (-s,-umbrüche) : [stlenn.] lamm linenn g., dislinennañ g.

zeilenweise Adv. : linenn-ha-linenn.

Zeilenzwischenraum g. (-s,-räume) : etrelinenn b. ; *das Geschriebene im Zeilenzwischenraum*, an etrelinennad b.

Zeisig g. (-s,-e) : 1. [loen.] **a** [*Carduelis carduelis*] pabor g. [*liester* pabored], kanaber g. [*liester* kanabered], pabor kanaber g., evnig kanaber g. ; **b** [*Carduelis spinus*] tarin g. [*liester* tarined] ; 2. [tr-l] *er ist munter wie ein Zeisig*, drant eo evel ul labous, joaius eo evel un alc'hweder, sichant eo evel heol miz Mae, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo, seder eo evel un eostig, seder eo evel ur gwiñver, laouen eo evel un eostig, drant eo evel ur pintig, seder eo evel ur pintig, laouen eo evel ur pintig, seder eo evel ul laouenan, seder eo evel ul laouenanig, lirzhin eo evel ul laouenanig, seder eo evel an deiz, seder eo evel an heol, seder eo evel pemp gwenneg, sart eo evel pemp gwenneg, drant eo evel ur sut biniou, lirzhin eo evel ur vleunienn, bliv eo evel ur c'hazh-koad, gwiv eo evel ur c'hant tachou.

Zeising g. (-s,-e) : [merdead.] sumo g., las g., amailhenn b.

Zeit b. (-,-en) :

I. [padelezh] amzer, padelezh, pad
II. [marevezh] marevezh, mare, koulz, koulz-amzer, oadvezh, amzer, ampoent, grez
III. koulz-bloaz, mare ar bloaz
IV. 1. poent, koulz. 2. eur, deiz, deiziad
V. termen
VI. [yezhadur] amzer ar verb
VII [preder.] amzer

I. [padelezh] amzer g./b., padelezh b., pad g., par g., hirnezh amzer b., prantad g., pellder g., pell g., [dre fent] itron Varia an amzer b. ; *eine unbestimmte Zeit*, ur beamzer b. ; *eine ziemlich lange Zeit*, ur pennad mat a amzer g., ur pennad brav a amzer g., ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un tamm brav a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul laziad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *viel Zeit*, maread amzer, kalz amzer, hir amzer ; *das nimmt zu viel Zeit in Anspruch*, se zo re hir da ober ; *die Zeit vergeht (verstreicht)*, *die Zeit läuft*, mont a ra an amzer hebiou, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer en-dro, mont a ra an amzer e sil hag e ber, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro ; *ich weiß nicht, warum mir die Zeit so davonläuft*, n'ouzon ket pelec'h ez a va amzer ganin ; *die Zeit vergeht und man merkt es erst, wenn es darum geht, das Abendessen zuzubereiten*, mont a ra an amzer en-dro ha ne ouzer anv ken a vez deuet ar mare da aozañ koan ; *die Zeit vergeht und das Leben verrinnt zum Tod*, tremen a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, dont a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlagn*, an amzer a dro, an Ankoù a sko ; *die Zeit verbringen (vertreiben)*, tremen (diverrañ, kas) e amzer, ren e amzer, diduiñ e amzer, diduellañ e amzer ; *Zeit mit etwas verbringen*, kas amzer oc'h ober udb ; *eine Zeit lang*, ur pennad amzer g., un nebeud amzer g., un tamm amzer g., ur poulzad amzer g., un herrad amzer g., ul laziad amzer g., un tachad amzer g., ur frapad amzer g., ur c'hwistad g., un taluad g. ; *er verbringt immer mehr Zeit zu Hause*, kreskiñ a ra da chom er gêr ; *die Zeit messen*, muzuliañ an amzer, padventañ ; *das verlangt Zeit und Geld*, kement-se a bad hir amzer hag a goust

pikez, kement-se a c'houlenn un tamm mat a amzer hag a arc'hant, ret eo en devout amzer hag arc'hant evit gallout ober seurt traoù ; *jemandem Zeit lassen, jemandem Zeit geben*, reiñ amzer d'u.b. [d'ober udb], lezel amzer gant u.b. [evit ober udb] ; *keine Zeit zu verlieren haben*, na gaout amzer da zioueriñ ; *wir haben keine Zeit zu verlieren, die Zeit drängt, wir dürfen keine Zeit verlieren*, arabat koll amzer, mall 'zo, en em zifretañ 'zo ret, tremen mall eo, mall bras eo, mall-mall eo, gwall vall eo, poent bras eo, tremen poent eo, pase poent eo, gwall boent eo, milboent eo, poentoc'h eget poent eo, koulsoc'h eget koulz eo, mil mall eo, pase mall eo, tremen pred eo, despailh eo, despailh a zo, kozh poent eo, poent eo kabalat, n'eus ket kalz a amzer da chom da dorañ ; *es wurde auch Zeit !* n'eo ket re boent ! ; *da sind sie ! das wurde auch Zeit !* setu int pelloc'h ! setu int a-belloc'h ! deuet int erfin ! dont a reont, diwar ar mare ! erru int, n'eo ket re boent ! ; *ich hatte keine Zeit, mich darauf einzustellen*, n'em boa ket bet amzer d'en em glask ; *verlorene Zeit*, amzer gollet b. ; *in der spärlichen Zeit, die zur Verfügung steht*, e-pad ar berrig amzer a chom ; *zu wenig Zeit*, re verr amzer ; *wenig Zeit haben*, bezañ berr an amzer gant an-unan, na gaout nemeur a amzer, kaout nebeut a amzer ; *Zeit haben*, kaout amzer ; *wir haben Zeit !* amzer 'zo ! ; *wir haben nur noch wenig Zeit übrig*, ne chom nemet ur c'houlz berr ganeomp, ne chom nemeur a amzer ganeomp ; *viel Zeit übrig haben*, kaout amzer da zioueriñ ; *ich habe viel Zeit verloren*, kalz amzer am eus kollet ; *seine Zeit mit Spielen vertreiben*, tremen e amzer o c'hoari, kas e amzer o c'hoari, chom da c'hoariellañ, c'hoari evit dizenoeiñ, diduiñ e amzer o c'hoari, diduellañ e amzer o c'hoari, c'hoari evit kargañ e amzer, c'hoari evit diverraat e amzer ; *seine Zeit vertrinken*, kas (tremen) e amzer oc'h evañ, kas e vuhez oc'h evañ, na ober ken tra nemet evañ ; *seine Zeit verschlafen*, chom da sac'hañ en e wele, ober grallig en e wele, diveureiñ, chom da ziveureiñ, ober kousk-mintin, chom d'ober laou, ober laou, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeiañ, chom da vuzuliañ lin, chom da lipat an tomm, kousket hed ar mintinvezh, kousket betek pell an deiz / betek uhel an deiz (Gregor), chom d'ober teil tomm en e wele, ober teil, ober teil tomm, chom da vagañ ar c'hwen war e wele, sevel e mare vrav, sevel diwezhat, kemer ar c'hraz ; *die Zeit wird ihm lang*, kavout a ra hir e amzer ; *der Zahn der Zeit*, ivin an amzer g., ivinoù an amzer ls., roud (tres) an amzer g., roud (tres) an oad g. ; *der Zahn der Zeit hat sich tief in sein Gesicht eingegraben*, e zremm a zo roufennet don gant ivin an amzer ; *das hat Zeit*, amzer zo c'hoazh, n'eo ket erru ar mor ; *ich habe keine Zeit*, n'em eus ket amzer, n'em eus ket a amzer da zioueriñ (da goll), amzer a vank din, ne dizhan ket ; *ich habe Zeit dazu*, tizhout a ra din, dibreder (dibrez) a-walc'h on, vak a-walc'h eo warnon, vak a-walc'h on, amzer dibrez am eus, an amzer am eus d'en ober, peadra a amzer am eus evit en ober ; *wenn Sie Zeit haben*, pa dizho deoc'h, pa vezo vak warnoc'h, pa vezo dibrez warnoc'h, pa viot dibrez ; *wir hatten unendlich viel freie Zeit*, amzer dibrez pezh a garemp hor boa ; *in meiner freien Zeit*, etre keuz ha reuz, da'm eurioù vak, pa vez vak warnon, em amzerioù vak, pa 'm bez lezir, pa 'm bez goar ; *sich Zeit nehmen*, na espern e amzer, na varc'hata e amzer, kemer e amzer evit ober udb, kavout an amzer d'ober udb, amzeriñ d'ober udb, kaout an habaskter d'ober udb, ober udb war e blijadur, mont war e bouezig (war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e oar, war e oarig, war e blaen, war e vadober, war e boz, goustadik, ez arouarek, ez arwarek, kempennik, war e damm pouez, dibrez, dousik ha plaen, plarik), en em daleañ, ruihal koutik-koutik e voutig, ruihal „koul“ e vout, ruihal „koulik“ e voutig, chom da heniñ ; *er nahm sich nicht einmal die Zeit, seine*

Hose anzuziehen, ne gavas ket an amzer da wiskañ e vragoù ; *die Zeit, die euch zur Verfügung stand, ist vorüber*, an amzer roet deoc'h 'zo aet hebioù ; *mit seiner Zeit geizen*, bezañ pizh war e amzer, bezañ pizh eus e amzer, bezañ pervezh war e amzer, marc'hata e amzer ; *Zeit gewinnen*, **a)** gounit amzer, diverrañ, espern e amzer ; **b)** amzeriañ, amzeriñ ; *seine Zeit verschwenden*, *seine Zeit verbummeln*, *seine Zeit verplempern*, *seine Zeit vertändeln*, *seine Zeit vertrödeln*, laerezh e amzer, koll e amzer, debriñ e amzer, kaout amzer gollet, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, dispign e amzer, abuziñ e amzer, daleañ e amzer, abuziñ, en em abuziñ, koll e bemp gweneg, kontañ kantikoù, chom da c'hoariellañ, sourrennañ, koc'honiñ e amzer, strañiñ, c'hoari an abuzetez ; *im Laufe der Zeit (mit der Zeit)*, gant an amzer, dre ma'z a an amzer hebioù, dre hir amzer, dre hir c'hortoz, dre hirnezh ; *mit der Zeit gewöhnt man sich daran*, nebeut-ha-nebeut e teuer da voazañ ; *mit der Zeit vergisst man alles*, pep tra a dremen gant an amzer, an amzer a ziverek pep tra, gant an amzer e vez ankounac'haet pep tra ; *sich mit der Zeit ändern*, *sich mit der Zeit verändern*, argemmañ gant an amzer ; *sich mit der Zeit abnutzen*, dont da uzañ gant an amzer, uzañ gant an amzer ; *das ging nur eine Zeit (eine Zeit lang)*, kement-se n'en doa ket graet a fonn, an dra-se n'en doa ket padet gwall bell ; *die ganze Zeit*, *die ganze Zeit über*, an holl amzer-pad, e-pad razh an amzer, a-hed an amzer, e-pad an amzer, etre an daou benn eus an amzer, etre daou benn an amzer, a-drebad, bepred, atav, biken-atav, dalc'hmat, dalc'hmat-atav, dalbec'h, dalberz, ingal, dizehan, diehan, hep ehan, dibaouez, hep diskrog, diastal, dispan, hep spanaenn, taol-ha-taol, da bep mare, hep distenn, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep ec'hoaz, harz-diharz, sav-taol, ingal(-ingal), bep frap, tro-distro, taer-ha-taer, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, hep digeinañ, hep remzi, ordinal ; *sie hat die ganze Zeit geweint*, n'eo ket paouezet a ouelañ ; *der größte Teil seiner Zeit*, *der Großteil seiner Zeit*, *die meiste Zeit*, ar peurluviañ eus e amzer g., an hanter eus e amzer g., ar fonn muiañ eus e amzer g., ar fonn vuiañ eus e amzer g., ar pep brasañ eus e amzer g., ar pezh brasañ eus e amzer g., ar braz eus e amzer g., ar muiañ eus e amzer, ar muiañ bras ag e amzer, al lodenn vrasañ eus e amzer b., an darn vrasañ eus e amzer b. ; *die meiste Zeit*, peurliesañ, ar peurliesañ, peurluviañ, ar peurluviañ eus an amzer, ar fonn muiañ eus an amzer, ar fonn vuiañ eus an amzer, ar pep brasañ eus an amzer g., ar pezh brasañ eus an amzer g., ar braz eus an amzer g., ar muiañ eus an amzer, ar muiañ bras ag e amzer, an hanter eus an amzer, ken alies ha bemdez pe aliesoc'h c'hoazh ; *er hängt die meiste Zeit in der Kneipe*, *er hängt die ganze Zeit in der Kneipe*, delc'her a ra taol-gont an ostaleri en e sav, hennezh a zo ur reder tavarbioù, hennezh a zo ur peul-tavarn, techet eo da daveriñ, er chapel e vez peurliesañ, tremen a ra an hanter eus e amzer e chapel ar bod iliaev, er chapel e vez biken-atav, e chapel ar bod iliaev e vez peurliesañ, e chapel ar bod iliaev e vez dalc'hmat-atav, hennezh a zo un den feal d'ar bod-iliaev, ouzh an daol santel e vez peurluviañ, bevañ a ra en ostaleri, ne denn ket e fri eus an davar, ul lamprezenn a zo anezhañ, un troad bank ostaleri a zo anezhañ, hennezh a gas e amzer en ostaleri ; *von Zeit zu Zeit*, ur wech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, bep en amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù,

gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mareoù a vez, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a amzer da amzer, amzer hag amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *vor einiger Zeit*, *vor kurzer Zeit*, n'eus ket pell, n'eus ket paot, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus tamm 'zo ebet, dabor, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall belloù, n'eo ket kozh an amzer, nevez 'zo, nevezik 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se 'zo, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, ur mareadig amzer 'zo, un tachad 'zo, ur pennadig 'zo ; *vor langer Zeit*, pell 'zo abaoe, pell amzer 'zo abaoe ; *vor langer, langer Zeit*, gwechall-gozh, gwechall-wechall, en amzer wechall-wechall, mil bell 'zo ; *vor nicht allzu langer Zeit*, n'eus ket pell, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket gwall pell 'zo, n'eus ket gwall werso, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket keit-se 'zo, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh ; *seit Gründung unseres Vereins vor schon so langer Zeit konnten wir unzähligen Menschen helfen*, evit a geit 'zo eo savet hor c'hevredigezh hon eus gallet sikour nouspet den ; *für lange Zeit*, evit pell ; *in kurzer Zeit*, *innerhalb kurzer Zeit*, *innerhalb kürzester Zeit*, e berr amzer, en ur par berr, edan berr, e nebeut amzer, dindan nebeut amzer, a-zindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer ; *in weniger Zeit*, *in kürzerer Zeit*, e berroc'h amzer, e nebeutoc'h a amzer, dindan nebeutoc'h a amzer ; *innerhalb kurzer Zeit hatten wir unsere gesamte Munition verschossen*, hon drajez a echuas edan berr ; *in dieser kurzen Zeit*, e-pad ar berrig amzer-se ; *auf kurze Zeit verreisen*, mont da veajiñ e-pad un nebeud amzer, ober ur veaj verbad ; *er blieb nur sehr kurze Zeit auf dem Thron*, chom a reas nebeut-bras a amzer war an tron ; *er blieb jedes Mal nur kurze Zeit bei uns*, chom a rae nemet tammoù ganeomp, chom a rae nemet ur berrig amzer (ur berrig a amzer, ur pellig) ganeomp ; *einige Zeit später*, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, a-benn ur c'hrogad, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, ur c'hrogad goude, ur pennad goude ; *seit einiger Zeit*, *seit geraumer Zeit*, *seit längerer Zeit*, ur pennad 'zo, abaoe ur prantad, abaoe un abadenn, un abadenn 'zo ; *für alle Zeiten*, da viken, da virviken, a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer ; *bis ans Ende der Zeiten*, *bis ans Ende aller Zeiten*, keit ha ma pado ar bed, betek dibenn ar c'hantvedoù ; *durch die Zeiten hindurch*, dre an amzer, a-dreuz ar c'hantvedoù, a-dreuz an oadoù ; *(du) meine Zeit ! (du) liebe Zeit !* va Doue ! va Doue benniget ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! va Doue benniget, pebez torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerchez Vari ! Gwerchez santel ! ; [kr-] *kommt Zeit, kommt Rat*, en noz e taper ar siliou, dale a ra vat a-wechoù, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo

hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket ; *die Zeit heilt Wunden*, pep tra a dremen gant an amzer, ar poanioù ivez - padout a ra hiroc'h ar vuhez eget ar poanioù - gant an amzer hag an avel ez a pep anken war o divaskell ; *unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit*, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro, a-van-da-van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud, goustadik-goustadik e tro rod an istor, ruilhal a ra an istor kempennik e voul ; *die Zeit totschiagen*, kas e amzer, degas e amzer, diverrañ e amzer, tremen e amzer oc'h ober netra, kas e amzer oc'h ober netra, degas e amzer oc'h ober netra, kas e vuhez oc'h ober netra, laerezh e amzer, en em zizenoeiñ, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, falaoueta, debriñ e amzer, diverrañ e amzer, ober udb kement hag abuziñ e amzer, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, turlutañ, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù ; *wir sind ins Kino gegangen, um halt die Zeit totzuschlagen*, aet e oamp d'ar sinema kement hag abuziñ hon amzer, aet e oamp d'ar sinema evit dizenoeiñ (evit diduellañ hon amzer, evit kargañ hon amzer, evit diverraañ hon amzer, evit kas an amzer en-dro, evit diverrañ), aet e oamp d'ar sinema kement ha kaout peadra da gas hon amzer, aet e oamp d'ar sinema da glask dudi.

II. [marevezh] marevezh g., mare g., termen g., koulz g., koulz-amzer g., oadvezh g., oadvezhiad g., amzer g., amzervezh g., hoalad g., ampoent g., grez g., peusad g., poulzad g., prantad g., reuziad g., taolad g., salead g. ; *ich erzähle euch von einer weit zurückliegenden Zeit*, komz a ran deoc'h eus un amzer bell, komz a ran deoc'h eus a-bell ; *das muss im Kontext seiner Zeit gesehen werden*, ret eo lec'hiañ an dra-se en e amzer, bez e ranker lakaat an dra-se en e amzer ; *es gab mal eine Zeit, wo ...*, amzer 'zo bet e ..., un amzer 'zo bet e ..., ur mare 'zo bet e ..., koulz 'zo bet e ..., ur c'houlz 'zo bet e ..., poent 'zo bet e ..., amzer oa bet e ... ; *es hat mal eine Zeit gegeben, wo die Erde frei von Menschen war*, an Douar 'zo bet ha n'oa den warnañ ; *es hat mal eine Zeit gegeben, wo er nicht mehr gehen konnte*, hennezh a oa bet amzer ne c'halle ket kerzhet ken, hennezh 'zo bet ha ne c'halle ket kerzhet ken, ur mare 'zo bet ne c'halle ket kerzhet ken, poent 'zo bet ne c'halle ket kerzhet ken ; *es hat mal eine Zeit gegeben, da konnte ich schön singen*, me 'zo bet hag e ouien kanañ brav ; *es hat Zeiten gegeben, in denen ...*, da vareoù 'zo e ... ; *die Zeit kommt*, dont a ra an amzer ; *es wird eine Zeit kommen, wo dieses Land seine gesamte Bevölkerung einbüßen wird*, ur c'houlz a zeuio hag e vo diboblet-rik ar vro-se, ar mare a zeuio hag e vo diboblet-rik ar vro-se ; *es wird eine Zeit kommen, wo sich keiner an sie erinnern wird*, dont a vo graet hag e vint disoñjet ; *dann kam die Zeit, wo es ihnen nichts mehr ausmachte*, deuet e oant ha ne raent van ebet ken ; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen, wenn es an der Zeit ist*, va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar mare, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar poent ; [Bibl] *die Zeiten sind noch nicht erfüllt*, n'eo ket deuet (n'eo ket degouezhet) an amzer c'hoazh ; *die Zeiten sind erfüllt*, kloz eo an amzerioù ; *diese Zeit ist vorüber, diese Zeit ist vorbei*, an amzer-se n'emañ mui ; *diese Zeit ist längst vorbei, diese Zeit ist längst vergangen*, aet eo an amzer-se da get ur pelloù bras 'zo dija, tremenet eo an amzer-se forzh pell 'zo dija, tremenet eo an amzer-se mil bell 'zo dija, an amzer-se n'emañ mui abaoe pell ; *seine Zeit ist vorbei*, graet en deus e reuz ; *die Urzeit*, an hoalad kentañ g., an amzerioù kentañ, ar c'hentved g. ; *aus alter Zeit*, eus puñs an amzer dremenet ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit*, a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *die Vorzeit*, an amzer en tu-hont da soñj Mab-den b. ; *die gute, alte Zeit*, gwechall-

gozh, an amzer gozh, an amzer wechall, an amzer wechall-wechall, an amzer vat a wechall, ar prantadoù mat a wechall ; *sich nach der guten alten Zeit zurücksehnen*, keuziañ war an amzer dremenet, keuziñ war an amzer dremenet, kaout keuz d'an amzer wechall ; *wie in alter Zeit*, a c'hizh kozh, er c'hizh kozh, evel (diouzh) an henvoaz, hervez al lidoù ; *in einer weit zurückliegenden Zeit*, gwechall-gozh, en amzer wechall-wechall, gwechall-wechall ; *in dieser weit zurückliegenden Zeit*, en amzer-hont ; *die früheren Zeiten*, ar bed kozh g. ; *die jetzige Zeit*, ar bed nevez g. ; *die Steinzeit*, marevezh ar maen g., oadvezh ar maen g. ; *die geologische Zeit*, an amzer douarouriel g. ; *vor Zeiten, in alten Zeiten, in früheren Zeiten*, gwechall, gwechall-gozh, en amzer wechall-wechall, gwechall-wechall, en amzer gozh, en amzer gent, amzer 'zo bet, un amzer 'zo bet, a-gent, diagent, tro-all, tro-arall, gwerso, en amzer-dremenet ; *in jüngster Zeit, in letzter Zeit*, n'eus tamm 'zo ebet, a-nevez-flamm, nevez 'zo, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket pell, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tammig bihan 'zo, un tachadig bihan 'zo, ur pennadig bihan 'zo, en deiz all, en devezh all ; *die Zeit der Renaissance*, amzer (marevezh g.) an azginivelezh b. ; *die Goethezeit*, marevezh Goethe g. ; *die Viktorianische Zeit*, ar marevezh viktorian g. ; *die neuere Zeit*, an amzer nevez b. ; *die Neuzeit*, ar marevezh arnevez g., an nevezmarevezh g. ; *zu Zeiten der Römer*, da vare (en amzer, e grez) ar Romaned ; *zur Zeit (zurzeit)*, evit ar mare, d'ar mare-mañ, a-benn neuze, a-benn bremañ, war-benn bremañ, bremañ, pelloc'h, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en devezhioù-mañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, er mizioù-mañ, er mod 'zo ; *sie haben zur Zeit andere Sorgen*, n'emañ ket gant se, chalet int gant traoù all, n'eo ket gant an dra-se int darbaret ; *er ist zur Zeit krank*, klañv emañ ; *er hat es zur Zeit leicht*, emañ o tebrñ e vara gwenn ; *er muss zur Zeit am Verhungern sein*, a-benn bremañ e tle mougañ gant an naon, pelloc'h e tle mougañ gant an naon ; *so wie die Dinge zur Zeit stehen*, o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *in Zeiten wie diesen, in der heutigen Zeit*, bremañ 'n deiz, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz a hiziv, en devezh hiziv, en deiz hiziv, d'an deiz hiziv, d'an eur hiziv, evit ar mare, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, en amzer vremañ, en amzer hiziv, en hon amzer, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit an deizioù, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer 'zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, gant an amzer a zo o ren, fenoz, en deiz a fenoz ; *sie sind nicht richtig auf der Höhe der Zeit*, dilerc'hiañ a reont, warlerc'hiañ a reont ; *zur Zeit Karls des Großen*, da vare (en amzer, e grez) Karl-Veur ; *zur Zeit seiner Heirat*, en amzer e zimeziñ, d'ar mare ma oa o timeziñ ; *zur Zeit, als er König war*, en amzer ma'z edo roue, e grez bezañ roue ; *in unserer Zeit*, en amzer 'zo bremañ, en amzer vremañ, d'an eur hiziv, dre an amzer a ra, hiziv an deiz, hiziv an amzer, en deiz hiziv, en deiz a hiziv, en amzer a zo o ren ; *zu meiner Zeit*, em amzer dremenet, em amzer yaouank, em amzer-me, d'an amzer-me, gwechall pa oan yaouankoc'h ; *zu welcher Zeit ?* pegoulz ? pe da goulz ? pe en amzer ? pevare ? da be vare ? pe da vare ? ; *zu seinen Lebzeiten*,

zeit seines Lebens, en e vev, war e vev, e-pad e vev, tra ma oa bev, etre pad e vuhez, a-hed e amzer, e vuhez-pad, hed (a-hed, e-hed, dre hed, e-doug, a-zoug, e-tro) e vuhez, e-kerzh e vuhez a-bezh, e-kerzh e vuhez hed-da-hed, e-kerzh e vuhez hed-ha-hed, hed-da-hed d'e vuhez, hed-ha-hed d'e vuhez, abred ha diwezhat, etre daou benn e vuhez ; *um diese Zeit*, d'ar mare-se, war-dro ar c'houlz-se, war-dro ar poentoù-se ; *morgen um diese Zeit*, warc'hoazh d'an eur-mañ ; *voriges Jahr um diese Zeit*, warlene da-geñver ar mare-mañ ; *in letzter Zeit, in der letzten Zeit*, ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *ich war in der letzten Zeit in Brest*, bez e oan e Brest en devezhioù paseet ; *zu dieser Zeit*, d'an ampoent, d'an ampoent-se, d'ar poent-se, d'ar mare-se, d'ar mareoù-se, war-dro ar poentoù-se, d'ar mareadoù-se, er mare-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, en amzer-se, er prantad-se, er salead-se, er saleoù-se, a-neuze, da neuze, a-benn neuze, neuze ; *er war zu dieser Zeit zwanzig*, gant e ugent vloaz edo neuze, ugent vloaz e oa d'an ampoent ; *gestern, zu dieser Zeit*, dec'h, d'ar c'houlz-mañ, - dec'h, d'ar poent-mañ eus an deiz ; *letztes Jahr, zu dieser Zeit*, warlene da-geñver ar mare-mañ ; *mit seiner Zeit mitgehen*, kerzhet gant e amzer, mont da heul ar c'hiz, bezañ war an ton, bevañ gant e amzer ; *in Friedenszeiten*, pa ren ar peoc'h, pa vez peoc'h ; *jetzt ist es an der Zeit dafür*, bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, bremañ eo stagañ ganti, deuet eo ar c'houlz d'ober an dra-se, deuet eo ar mare d'ober an dra-se, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se, setu ar pred, deuet eo ar pred, ar pred a zo deuet, emañ deuet ar mare ; *es ist noch nicht die richtige Zeit, um Bäume zu pflanzen*, n'emañ ket c'hoazh ar c'houlz da blantañ gwez, n'emañ ket c'hoazh ar mare da blantañ gwez ; *düstere Zeiten, schwere Zeiten*, reuziad g., marevezh a drubuilhoù bras g., marevezh gwall drubuilhet g., mougenn b., amzer a strafuilh bras b., amzer a stokadoù g., amzerioù diaes ls., amzerioù tenn ls., amzerioù fall ls., prantadoù trubuilh ls., amzer an aprokoù g. ; *das war eine schwere Zeit*, d'ar mare-se e oa kalz a draoù o hegal, ur vougenn a oa war ar vro d'ar mare-se, amjestr-bras e oa an amzer-se ; *sich (dat.) einen Notgroschen für schlechte Zeiten aufheben*, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz ; *das ist nicht mehr an der Zeit*, divare (digoulz, digoulzet) eo kement-se, dibred eo an dra-se ; [dispredet] *zu der Zeit, da ...*, d'an (en) ampoent ma ..., d'ar mare ma ..., tra ma ..., d'ar c'houlz ma ..., er c'houlz ma ..., en amzer ma ... ; [lu] *seine Zeit abdienen*, ober e goñje, ober e amzer soudard ; [tr-l] *andere Zeiten, andere Sitten*, gwechall diouzh gwechall, hag hiziv diouzh hiziv ; [lennegezh, c'hoariva] *Einheit der Zeit*, unded amzer b.

III. koulz-bloaz g., mare ar bloaz g., rannamzer b. ; *um diese Jahreszeit*, d'ar mare-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, er c'houlz-mañ eus ar bloaz, evit ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz bloaz-mañ, er mare-mañ eus ar bloaz, er mareoù-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ a'r bloaz, er c'houlz-mañ a'r bloaz ; *Herbstzeit*, diskar-amzer g., skub-delioù g., lost an hañv g., dilost-hañv g., dibenn-eost g., dibenn-hañv g., dilost eus ar bloaz g., diskar ar bloaz g., diskar an hañv g., ar mizioù du ls., rageost g. ; *Sommerzeit*, hañv g., hañvezh g. ; *zur Erntezeit*, da vare ar mediñ g., da vare an eost g. ; *Fastenzeit*, koraiz g., vijil g. ; *die Spargelzeit*, mare an asperjez g. ; *die Erdbeerzeit*, mare ar sivi

g. ; *Schonzeit*, [pesketa, chaseal] prantad serridigezh g., mare ma vez berzet mont da chaseal pe da besketa g.

IV. 1. poent g., koulz g., koulzad g., pred g., termen g., ardremez g., mare g., maread g. ; *die Zeit ist gekommen*, deuet eo an termen, deuet eo an amzer ; *wenn die Zeit gekommen ist*, pa vo deuet ar c'houlz, pa vo deuet ar mare ; *es ist Zeit, die Kartoffeln zu ernten*, pred eo tennañ ar patatez, deuet eo ar mare da dennañ ar patatez, erru eo ar c'houlz da dennañ ar patatez ; *es ist Zeit, nach Hause zu gehen*, mall eo kêrat ; *es ist Zeit zum Abendessen*, emañ koulz koan, emañ poent koan, erru eo termen koan, erru eo eur koan, eur koan emañ ; *es ist Zeit (es wird Zeit), das zu beenden*, poent eo echuiñ gant an dra-se ; *es ist Zeit (es wird Zeit), dass ich gehe*, erru eo poent sachañ va zreid ganin, poent eo din sachañ va zreid ganin, ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloc'h an digouvi, pred eo din mont kuit ; *es ist Zeit, sich an die Arbeit zu machen*, es wird Zeit, dass wir uns an die Arbeit machen, poent eo difreñ, pred eo mont dezhi ; *es wird Zeit aufzubrechen*, poent a-walc'h eo mont en hent (mont kuit, kemer foet an nor), pred eo mont kuit ; *es ist höchste Zeit*, poent bras eo, tremen poent eo, kozh poent eo, tremen pred eo, mall 'zo, kozh poent eo, gwall boent eo, milboent eo, mil mall eo, pase mall eo, tremen mall eo, despailh a zo, poent eo kabalat, poent eo deomp hastañ, mall bras eo, mall-mall eo, gwall vall eo, poentoc'h eget poent eo, despailh eo, pase poent eo, en em zifreñ 'zo ret, n'eo ket a-walc'h, koulsoc'h eget koulz eo ; *es ist höchste Zeit, dass du heiratest*, pase poent (tremen poent, kozh poent) eo dit dimeziñ, koulsoc'h eget koulz eo dit dimeziñ, despailh eo da zimeziñ ; *zu seiner Zeit*, en e goulz, en e amzer ; *alles zu seiner Zeit*, pep tra en deus e goulz - pep tra en deus e amzer - un amzer 'zo da bep tra - ur poent 'zo evit pep tra - amzer 'zo da bep tra - ret eo ober pep tra en e amzer - ret eo ober pep tra e poent hag e mare - prenañ keuneud 'zo re ziwezhat pa vez ret c'hoazh ar bizied - ur wech paseet ar mare, n'emañ ket mui ar poent da besketa - n'eo ket er goañv eo mont da glask avaloù en ur wezenn - arabat klask vior fresk e neizhioù warlene - arabat klask vior fresk e neizhioù kozh - pa vez avel eo nizat, pa vez sioul tamouezet ; *er hat keine festen Zeiten, er hält sich an keine festen Zeiten*, n'eus eur diouzh eur gantañ, n'eus eur ebet gantañ, n'en deus ardremez ebet ; *zu gleicher Zeit, zur gleichen Zeit*, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h, en un taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, en hevelep eilenn, keit-ha-keit, en ul lod [gant] ; *sie kamen ungefähr zur gleichen Zeit, sie trafen fast zur gleichen Zeit ein*, erruout a rejont damdost war un dro ; *die Kartoffeln sind alle zu gleicher Zeit aufgegangen*, ar patatez a zo diwanet ingal (keit-ha-keit) ; *zu keiner Zeit*, gwech ebet, pennad ebet ; *zur bestimmten Zeit*, d'ar mare (d'ar poent) merket, d'an eur-mañ-eur, d'an eur-mañ 'n eur ; *zu gelegener Zeit, zu gegebener Zeit*, e-koulz-vat, e ratre, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, a-blom, d'an ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, e pred hag e kentel, e mare hag e poent ; *zur rechten Zeit*, d'e goulz, e-koulz-vat, e-koulz, d'ar mare dleet, krak d'ar c'houlz, e ratre, d'e vare, e poent hag e koulz, e poent hag hag en amzer, e poent hag e mare, e koulz hag e kentel, e pred hag e kentel, pa vo deuet ar c'houlz, pa vo deuet ar mare, pa vo deuet ar poent, pa zere, pa vez ret, pa vezo ret, d'an ampoent, krak d'ar poent, a-blom ; *jetzt ist keine Zeit dazu*, n'eo ket ar c'houlz vat evit seurt traoù ; *es ist noch Zeit dazu*, e mare emaomp c'hoazh d'ober kement-se, abred a-walc'h emaomp evit ober an dra-se ; *das hat noch Zeit*, amzer 'zo, n'eo ket ret bresañ kement-se, n'eo ket krog an tan e plouz ar

botoù, n'eus ket a zespaillh, n'eo ket despaillh, tra ne ra despaillh, n'emañ ket an traoù o vont gant an dour, n'emañ ket an traoù o vont gant ar stêr, n'emañ ket an traoù o vont gant ar mor, n'eo ket erru ar mor, n'eo ket preset (n'eo ket gwall vallus) an afer, n'ez eus ket tan e-barzh an ti, n'emaomp ket gant an dipadapa ; *Hauptverkehrszeit*, eurvezhioù ar brasañ tremeniri ls., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri ls., soulgreskoù mareadek an dremeniri ls. ; *wer nicht kommt zu rechter Zeit, muss essen, was da übrig bleibt*, an eur 'zo an eur - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - ar ruzerien o devezo eskern da grignat.

2. eur b., deiz g., deiziad g. ; *es ist Zeit !* erru eo an eur ! ; *zu jeder Zeit*, n'eus forzh peur, da bep eur, da bep mare, e pep mare, da bep koulz, da bep frap, da bep taol, da seul daol, da bep momed, koulz pe goulz, d'ur pe amzer, da nep mare, e nep amzer, atav, bepred, tro-distro, poent pe boent, e poent pe boent, e mare pe vare, e pep mare, e pep amzer, forzh pegoulz, abred ha diwezhat, noz-deiz, taol-ha-taol, [dispredet] e pep kentel ; *die Uhrzeit*, an eur ; *die genaue Zeit*, *die exakte Zeit*, *die präzise Zeit*, an eur rik b., an eur riget b., an eur resis b. ; *um welche Zeit ?* da bet eur ? ; *morgen um dieselbe Zeit*, *morgen zur gleichen Zeit*, warc'hoazh d'an eur-mañ, warc'hoazh d'an hevelep koulz (d'ar memes eur) ; *mitteleuropäische Zeit (MEZ)*, eur kreiz Europa b., amzer kreiz Europa b. ; *Ortszeit*, eur al lec'h b., eur diouzh an heol b., eur an heol b. ; *bürgerliche Zeit*, amzer geodedel g. ; [fizik] *lokale Zeit*, amzer lec'hel g.

V. termen g. ; *eine Zeit festsetzen*, lakaat termen d'ober udb, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen, deiziadañ udb, deiziañ udb, lakaat un deiziad, koulzadiñ udb ; *auf Zeit*, termenet, amzeriat, berrbad ; *auf Zeit kaufen*, prenañ war zle (war dermen) ; *auf lange Zeit*, war hir dermen.

VI. [yezhadur] amzer ar verb g. ; *zusammengesetzte Zeit*, furm verb kevrennek b., furm verb kenstrollat b., amzer gevrennek b./g.

VII. [preder.] amzer g. ; *der Raum und die Zeit*, an egor hag an amzer.

zeit araog. (gen.) : *zeit seines Lebens*, en e vev, tra ma oa bev, a-hed e amzer, e vuhez-pad, en amzer an den-se, e mare an den-se.

Zeitabschnitt g. (-s,-e) : keit g., mare g., maread g., rannamzer b., amzervezh g., prantad g., reuziad g., skoulad g., boutad g., sachad g., marevezh g., treuziad g., treziad g., frap g., frapad g., grez g., koulz g., koulzad g., pennad amzer g., krogad g., peusad g., poulzad g., pred g., predad g., rabinad g., taolad g., tachad g., salead g., skourrad g., skrapad g., oadvezh g., oadvezhiad g., lankad g.

Zeitabstand g. (-s,-abstände) : koulzad g., keit g., esaouenn amzer b., dislank g. ; *seine Mahlzeiten in sehr großen Zeitabständen einnehmen*, ober hibreduù.

Zeitalter n. (-s,-) : marevezh g., mare g., koulz g., amzervezh g., hoalad g., oadvezh g., oadvezhiad g. [*liester oadvezhiadoù*] ; *das Goldene Zeitalter*, an Oadvezh Aour g., an Oad Aour g. ; *neues Zeitalter*, nevezoadvezh g., nevezvarevezh g. ; *Industriezeitalter*, oadvezh greantel g. ; *Mensch eines bestimmten Zeitalters*, oadvezhiad g. [*liester oadvezhidi*] ; *die Erdzeitalter*, oadvezhioù an douar ls., an amzervezhioù douarouriel g. ; *das Zeitalter des geschlagenen Steins*, aodvezh ar maen benet g. ; *das Zeitalter des geschliffenen Steins*, oadvezh ar maen flouret g. ; *das Viktorianische Zeitalter*, ar marevezh viktorian g.

Zeitangabe b. (-,-n) : **1.** menegadur an eur g., menegadur an eurioù g. ; *telephonische Zeitangabe*, dihuner dre bellgomz g. ; **2.** deiziad g. ; **3.** [yezh.] **a)** renadenn a verk an amzer b. ; **b)** merkadur an amzer g.

Zeitansage b. (-) : horolaj dre gomz g.

Zeitarbeit b. (-,-en) : etrekarg b., etreadeg b., labour termenet e bad g., labour amzeriat g., labour etreadegat.

Zeitarbeiter g. (-s,-) / **Zeitarbeitnehmer** g. (-s,-) : etreadegour g., etrekargiad g., labourer-etretant g., goprlabourer g.

Zeitaufnahme b. (-,-n) : [poltred] poz g., paouezadenn b.

Zeitaufwand g. (-s) : padelezh al labour b., koll amzer g., abuz amzer g., abuzion b., abuzetez b., abuzañs b.

zeitaufwändig / zeitaufwendig ag. : dalc'hus, daletoc'h, daleüs, ... a c'houlenn kalz a amzer, ... a ya kalz a amzer d'e seveniñ, amzerus, a hir amzer, dilañs, ec'hon, bec'huis, labourus, kargus, padus, padel ; *eine zeitaufwendige Arbeit*, un hir a labour g. ; *zeitaufwendige Forschungsarbeit*, imbours'hadenn a hir amzer b., imbours'hadenn studius b., imbours'hadenn dalc'hus b., imbours'hadenn amzerus b., imbours'hadenn badus b., imbours'hadenn badel b.

Zeitausgleich g. (-s) : amzer digoll b., eurvezhioù digoll ls.

Zeitauslöser g. (-s,-) : distigner emgefre g. [*liester distignerioù emgefre*].

Zeitbasis b. (-) : [stlenn.] eurier g.

Zeitberechnung b. (-,-en) : **1.** amzeriatadur g., jedadur an amzer g., stadadur ar mare g. ; **2.** kompod g.

Zeitbestimmung b. (-,-en) : **1.** amzeriatadur g., jedadur an amzer g., stadadur ar mare g. ; **2.** kompod g. ; **3.** [yezh.] renadenn a verk an amzer b.

Zeitbild n. (-s,-er) : taolennadur ar gevredigezh d'ur mare bennak b., taolenn stuzioù b.

Zeitbombe b. (-,-n) : bombezenn a-zilerc'h b.

Zeitdauer b. (-) : padelezh b., pad g.

Zeitdilatation b. (-,-en) : [fizik] amzer biaoel b.

Zeitdruck g. (-s) : termen da zerc'hel g., redadenn a-benn d'an eur b., prez labour g. ; *unter Zeitdruck stehen*, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout amzer verr, bezañ mil brez war an-unan, bezañ seizhdaleet, bezañ chomet al labour a-revr gant an-unan (*e labour a-revr gantañ, he labour a-revr ganti h.a.*), bezañ labour en arrelaj gant an-unan, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ foulet (foulmac'het, penndallet, ampleret, beuzet, debret, friket) gant al labour, bezañ okupet-fin, kaout labour spontus, kaout labour dreistpenn, bezañ war vec'h, bezañ foul war an-unan, bezañ e-kreiz ar bec'h, kaout bec'h labour, bezañ mezh evel ar yer en eost, bezañ machomet gant al labour, bezañ leun a gefridi, bout herr labour war an-unan, bezañ dever war an-unan, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan, kaout labour war ar portolo, P. bezañ bec'h war e lasenn.

Zeiteinheit b. (-,-en) : unanenn amzer b.

Zeiteinteilung b. (-,-en) : implij-amzer g., amzeriadur g.

Zeitenfolge b. (-) : [yezh.] kenglot an amzerioù g.

Zeiterscheinung b. (-,-en) : anadenn arouezius (arouezus) eus ur gevredigezh d'ur mare resis g., arouez ur marevezh bennak b.

Zeitersparnis n. (-ses,-se) : gounid amzer g., espenn amzer g.

Zeitfahren n. (-s) : [sport] redadenn a-benn d'an eur b., redadeg a-benn d'an eur b.

Zeitfenster n. (-s,-) : toull en implij-amzer g. ; *sobald ich ein Zeitfenster gefunden habe*, kerkent ha ma kavin toull.

Zeitfolge b. (-) : 1. urzh hervez red an amzer g., urzh an amzer g. ; 2. [yehz.] kenglotadur an amzerioù g.

Zeitform b. (-,-en) : [yehz.] furm amzerel b. ; *einfache Zeitformen*, furmoù amzerel eeun ls. ; *zusammengesetzte Zeitform*, furm amzerel kevrennek b., furm amzerel kenstrollat b., amzer gevrennek g.

Zeitfrage b. (-,-n) : kraf a vremañ g.

zeitgebunden ag. : 1. liamet gant an amzer ; 2. arouezius (arouezus) eus ur marevezh.

Zeitgeist g. (-es,-er) : spered ar marevezh g.

zeitgemäß ag. : arnevez, a vremañ ; *nicht mehr zeitgemäß*, dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, ... na dalvez mui, deuet e traoñ.

zeitgerecht ag./Adv. : e koulz, d'an termen merket, ... en ur zamantiñ d'ar goursez, a-raok fin an termen, e mare hag e poent, e pred hag e kentel, e koulz hag e kentel.

Zeitgenosse g. (-n,-n) : kempredad g., kenamzeriad g. ; *viele meiner Zeitgenossen*, meur a hini eus va amzer ls. ; *er war ein Zeitgenosse Goethes*, kempred e oa gant Goethe, kempredad da C'hoethe e oa.

Zeitgenossenschaft b. (-) : kempredelezh b.

zeitgenössisch ag. : 1. kempred, kenamzerel, kenoadek ; *zeitgenössische Quellen*, dielloù eus an amzer-se lies, teulioù kempred ls. ; 2. kempred, kempredel, hiziv, a vremañ ; *die zeitgenössische Literatur*, al lennegezh a vremañ b., al lennegezh hiziv b., al lennegezh kempred b., al lennegezh kempredel b. ; *die zeitgenössische Kunst*, an arz a vremañ g.

Zeitgeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn war dermen b., gra war dermen g.

Zeitgeschehen n. (-s) : darvoudoù a vremañ ls., nevezintioù ls., keleier lies, doareoù ls.

Zeitgeschichte b. (-) : istor ar bed a vremañ g.

Zeitgeschmack g. (-s) : goust an dud d'ur mare bennak g.

Zeitgewinn g. (-s,-e) : gounid amzer g., espern amzer g.

zeitgleich ag. : 1. kempred, kenoadek, kendegeuezhuz, diaser, diaheul ; *zeitgleiche Vorgänge*, darvoudoù kempred ls., kendarvoudoù ls. ; *zeitgleiche Zivilisationen*, sevenadurioù kempred ls. ; 2. taotokron.

Adv. : 1. diaser, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war ar memes tro, war an dro, er skeud-se, en un troc'h, en un taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, e-skeud, en hevelep eilenn, en ul lod (gant) ; *die Kartoffeln sind alle zeitgleich aufgegangen*, ar patatez a zo diwanet ingal (keit-ha-keit) ; 2. [sport] keit-ha-keit.

Zeitgleichheit b. (-) : kempredelezh b., kenbredelezh b., kendegeuezh g., diarserd b., diaser g.

zeithaft ag. : amzerel, amzeriat.

Zeithaftigkeit b. (-) : [preder.] amzerelezh b.

zeitig ag. : 1. bremañ, a vremañ ; 2. prim, abred, abred-mat.

Adv. : 1. abred, abredik, war an abred ; *er kam zeitig an*, erruout a reas abredik a-walc'h ; *er hat zeitig seinen Vater verloren*, kollet en deus e dad gwall abred ; *du bist aber zeitig aufgestanden*, gwall veureek out hiziv, gwall vintinek out hiziv ; *was hat dich schon so zeitig aus dem Bett geholt ?* da betra out savet ken abred hiziv ? ; *die Weinlese hat heuer sehr zeitig begonnen*, gwall abred emañ

ar vendem er bloaz-mañ, gwall abred e krog ar vendem er bloaz-mañ ; 2. e koulz, e-koulz-vat, e ratre, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka.

zeitigen V.k.e. (hat gezeitigt) : 1. bezañ abeg da, bezañ arbenn da, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ, talvezout, dougen, reiñ [udb] da frouezh, teurel ; *Früchte zeitigen*, frouezhañ, frouezhiñ, teuler frouezh, dougen frouezh, reiñ frouezh, talvezout, kaout un disoc'h mat, dont da vat, bezañ spletus, ober berzh ; 2. darevaat.

Zeitigung b. (-) : darevaat g.

Zeitkarte b. (-,-n) : [treuzdougen] kartenn goumanant evit an treuzdougen b.

Zeitkauf g. (-s,-käufe) : [arc'hant.] oberiadenn war dermen b., gra war dermen g., marc'had war dermen g.

zeitkritisch ag. : ... a oar burutellañ e varevezh.

Adv. : gant selloù burutellus war e varevezh.

Zeitlauf g. (-s) : 1. [liester ebet] red an amzer g. ; 2. dibun an darvoudoù g.

Zeitläufte ls. : kendarvoudoù ls., kendegeuezhioù ls., kendegeuezhadoù ls., kendrovezhioù ls., kendrovezhioù ls., red an traoù g.

zeitlebens Adv. : va buhez-pad, e vuhez-pad, h.a.

Zeitlehre b. (-) : [preder.] doazhadur an amzer g.

zeitlich ag. : 1. marvel, kollidik, bedel, eus ar bed-mañ ; *das Zeitliche segnen*, rentañ e ene da Zoue, mont d'ar bed all, rentañ e ene d'e Grouer, daskor e spered, daskor e ene, mont da Anaon, mont d'an Anaon, paeañ e zle d'an Ankoù, tremen, tennañ e huanad(enn) diwezhañ, rentañ e huanad(enn) diwezhañ, reiñ e huanad(enn) diwezhañ, leuskel e huanad(enn) diwezhañ, ober e huanad(enn) diwezhañ ; *der wird auch bald das Zeitliche segnen*, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, dibunet eo e gudenn, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne zalc'ho ket pell, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, sklaer eo e stal, arouez plankenn a zo gantañ, arouez plankenn a zo warnañ, c'hwezh an arched a zo gantañ, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, tostaat a ra e dermen, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, erru eo pell ganti, straket eo e graoñenn, ne raio ket ruskenn vat, n'emañ ket pell an diwezhañ, lipet eo, du eo e revr, debret eo e goan, aet eo er sach, echu pizh eo ; 2. amzerel, amzeriat, ... amzer ; *zeitliche Verschiebung*, dislank g. ; *die zeitliche Staffelung der Ferientermine*, an daskoulzañ vakañsoù g. ; *zeitliche Aufteilung*, daskoulzañ g. ; 3. amzeriat, berrbad, dibad ; [relij.] *zeitliche Gelübde*, *zeitliche Profess*, gouestloù berrbad ls., gouestloù dibad ls.

Adv. : ent-amzerel ; *zeitlich kommen*, degouezhout d'an ampoent mat (e ratre, e koulz vat, e koulz brav, krak d'ar c'houlz, d'ar c'houlz vat, P. ku-ha-ka) ; *zeitlich aufteilen*, *zeitlich staffeln*, daskoulzañ ; *das Mittagessen zeitlich nach hinten verschieben*, dilerc'hañ koulz koan ; *das Mittagessen zeitlich nach vorne verschieben*, abretaat koulz koan, abretaat eur ar pred kreisteiz.

Zeitlichkeit b. (-) : amzerelezh b., dibadusted b., dibaduster g. ; [preder.] *Räumlichkeit und Zeitlichkeit*, egorelezh hag amzerelezh.

zeitlos ag. : 1. klasek, klasel, er-maez eus ar gizioù, na c'hall ket dic'hizañ ; 2. [dre astenn.] divarvel, treamzerel, anamzer, anamzerel.

Zeitlose ag.k. b. : [louza.] efloud g., karkailh str., digounnar g.

Zeitlosigkeit b. (-) : diamzer g., treamzerelezh b., anamzer g., anamzerelezh b.

Zeitupe b. (-) : [film] uspun g., uspuñ g.

Zeitlupenaufnahme b. (-,-n) : uspun g., uspunañ g. ; *eine Zeitlupenaufnahme machen*, filmañ en uspun, uspunañ.

Zeitlupentempo n. (-s) : [dre skeud.] arouar g. ; *im Zeitlupentempo arbeiten*, labourat en arouar.

Zeitmangel g. (-s) : diouer a amzer g., berregezh amzer b. ; *aus Zeitmangel*, dre ma oa re verr an amzer gantañ, dre ziouer a amzer, defot amzer ; *aus angeblichem Zeitmangel war er nicht gekommen*, ne oa ket deuet e sigur ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez e vanke amzer dezhañ, ne oa ket deuet e-skeud ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-sin ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ.

Zeitmarke g. (-s,-) : eurdeiziad g. ; *eine Zeitmarke an etwas (dat.) anbringen*, eurdeiziañ udb.

Zeitmarkierung b. (-,-en) : eurdeiziadur g., eurdeiziañ g.

Zeitmaschine b. (-,-n) : mekanik da veajiñ dre an amzer g., ribourzerez b.

Zeitmaß n. (-es,-e) : [soner.] mentad g.

Zeitmesser g. (-s,-) : padventer g. [*liester padventerioù*], kronometr g.

Zeitmessung b. (-,-en) : padventañ g., mentadur an amzer g.

zeitnah ag. : 1. dillo, prim, buan ; 2. nes ; *zeitnahe Prognose*, neswelad g.

Zeitnehmer g. (-s,-) : paotr ar padventer g.

Zeitnot b. (-) : [echedoù] berregezh amzer b., prez g.

Zeitordnung b. (-) : urzh hervez red an amzer g.

Zeitpersonal n. (-s) : etreadegourien ls., etrekargidi ls., labourerien-etretant ls., koskor etreadegat g.

Zeitplan g. (-s,-pläne) : deiziater g., euriadur g., amzeriadur g., implij-amzer g. ; *Ausfertiger von Zeitplänen*, euriadour g.

Zeitpunkt g. (-s,-e) : poent g., mare g., par g., pred g., koulz g., momed g., andred g., ampoent g., arroud g. ; *der Zeitpunkt rückt immer näher, an dem er eintreffen wird*, berraat a ra an amzer ma teuo ; *zu diesem Zeitpunkt, d'an ampoent, en amzer-se, en andred-se, da-geñver an amzer-se, d'ar c'houlz-se, er c'houlz-se, d'ar mare-se, a-neuze, da neuze, a-benn neuze* ; *zu jedem beliebigen Zeitpunkt*, n'eus forzh peur, da bep eur, da bep mare, e pep mare, da bep koulz, da bep frap, da bep taol, da seul daol, da bep momed, koulz pe goulz, d'ur pe amzer, da nep mare, e nep amzer, tro-distro, poent pe boent, e poent pe boent, e mare pe vare, e pep amzer, forzh pegoulz, abred ha diwezhat, noz-deiz, a-drebad, [dispredet] e pep kentel ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man gut*, d'ar c'houlz-se e veze gounid, da neuze e veze gounid ; *zu diesem Zeitpunkt verdiente man ziemlich schlecht*, d'ar c'houlz-se ne oa ket a c'hounidigezh, da neuze ne oa ket a c'hounidigezh ; *zu keinem Zeitpunkt*, gwech ebet, pennad ebet ; *zu welchem Zeitpunkt ?* da be boent ? pe da vare ? pe da goulz ? pe en amzer ? da be vare ? e pe goulz ? ; *zum Zeitpunkt des Erwerbs*, da vare ar pren, da goulz ar pren ; *unbestimmter Zeitpunkt*, peamzer b. ; *zum falschen Zeitpunkt*, en digoulz, digoulzik, e poent fall, fall, e gwall amzer, d'un eur (d'ur c'houlz) n'eo ket dleet, d'un eur dibred, digoulz, divare, dibred, paour, dibropoz ; *bis zu diesem Zeitpunkt*, betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se ; *gerade zu dem Zeitpunkt, als ..., genau zu dem Zeitpunkt, als ...*, diwar-greiz ma ..., a-greiz ma ..., dres pa ..., eeun-hag-eeun pa ..., krak d'ar mare ma ... ; *ab dem Zeitpunkt, wo ..., von dem Zeitpunkt an, an dem ..., von dem Zeitpunkt an, da ...*, adal ma ..., adalek ma ..., diwar ar mare ma ... ; *von diesem Zeitpunkt an*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, diwar se, adal bremañ, goude-henn, goude-se, goude-henn, diwar-neuze, adal neuze, a-zrebi neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar

c'houlz-se, a-c'houdevezh, avamañ, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se ; *ab einem bestimmten Zeitpunkt ...*, dont a ra ur mare ma ... ; *wenn der Zeitpunkt gekommen ist*, pa vo deuet ar pred, pa vo deuet ar poent, pa vo deuet ar mare.

Zeitraffer g. (-s) : [film] tizh buanaet g. ; *im Zeitraffer*, gant un tizh buan-buan.

zeitraubend ag. : a-hiramzer, ... a c'houlenn kalz a amzer, daletoc'h, daleüs, dalc'hus, amzerus, un abuz tud anezhañ, un abuz amzer anezhañ, bec'hius, labourus, kargus, hirbadus, hirbad, padus, padel, sorbus ; *diese Arbeit ist zeitraubend und nimmt mich voll und ganz in Anspruch*, va holl amzer a ya gant al labour-se, gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se, an dra-se a daol labour ganin.

Zeitraum g. (-s,-räume) : mare g., maread g., prantad g., boutad g., sachad g., predad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., amzervezh g., treuziad g., treziad g., koulz g., koulzad g., herrad amzer g., pennad amzer g., pezh a amzer g., gwers b., frap g., frapad g., krogad g., laziaz g., c'hwistad g., peusad g., poulzad g., tachad g., momed g., taluad g., taolad g., salead g., skourrad g., skrapad g., lankad g., hirnezh amzer b. ; *historischer Zeitraum*, istorvezh g. ; *Zeitraum von zwei Monaten*, daouviziad g. ; *etwas auf einen Zeitraum verteilen*, daskoulzañ udb ; *die Ausgaben auf einen längeren Zeitraum verteilen*, daskoulzañ an dispignoù ; *auf einen Zeitraum verteilt sein, sich auf einen Zeitraum verteilen*, bezañ daskoulzet.

Zeitrechnung b. (-) : 1. kronologiezh b., amzeroniezh b. ; 2. hoalad g., amzervezh g. ; *zweihundert Jahre vor unserer Zeitrechnung*, daou-c'hant vloaz kent hon amzervezh, daou-c'hant vloaz kent Hor Salver, daou-c'hant vloaz KHS, daou-c'hant vloaz kent Jezuz-Krist ; *im Jahre 70 nach unserer Zeitrechnung*, er bloavezh 70 eus hon amzervezh, er bloavezh 70 goude Hor Salver, er bloavezh 70 G.H.S., er bloavezh 70 goude donedigezh Hor Salver.

Zeitreise b. (-,-n) : beaj dre an amzer b.

Zeitreisende(r) ag.k. g./b. : beajour dre an amzer g., beajourez dre an amzer b.

Zeitschalter g. (-s,-) / **Zeitschaltuhr** b. (-,-en) : spanaer gant munuterezh g., munuter g., munutennerez b.

Zeitschinder g. (-s,-) : amzerier g.

Zeitschrift b. (-,-en) : kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b., paperenn b. ; *Fachzeitschrift*, rollenn arbennik b. ; *Fachzeitschrift für Imker*, rollenn wenanerezh b. ; *die Periodizität einer Zeitschrift*, mareadegezh ur gelaouenn b. ; *zweimonatlich erscheinende Zeitschrift*, daouviziezh g. [*liester daouviziegoù*] ; *vierzehntäglich erscheinende Zeitschrift*, *zweiwöchentlich erscheinende Zeitschrift*, *halbmonatlich erscheinende Zeitschrift*, hanterviziezh g. [*liester hanterviziegoù*] ; *halbjährlich erscheinende Zeitschrift*, c'hwec'hmez g. [*liester c'hwec'hmezigoù*] ; *von der Zeitschrift aufblicken*, sevel e zaoulagad diwar e gelaouenn ; *eine Zeitschrift abonnieren*, koumanantiñ d'ur gelaouenn ; *auf eine Zeitschrift abonniert sein, eine Zeitschrift abonniert haben, eine Zeitschrift beziehen*, bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *eine Zeitschrift erneut abonnieren*, adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, nevezin e goumanant d'ur gelaouenn.

Zeitschriftengeschäft n. (-s,-e) : ti ar wask g.

Zeitskala b. (-, -skalen) : *geologische Zeitskala*, skeul an amzervezhioù douarouriel b.

Zeitsoldat g. (-en,-en) : [soudard] soudard enlued g., enlued g. [*liester enluidi*]

Zeitspanne b. (-,-n) : keit g., mare g., maread g., prantad g., reuziad g., skoulad g., marevezh g., amzervezh g., treuziad g., herrad amzer g., pennad amzer g., pezh a amzer g., gwers b., frap g., frapad g., krogad g., poulzad g., predad g., rabinad b., taluad g., skourrad g., skrapad g., hirnezh amzer b., lankad g., boutad g., sachad g., tachad g. ; *kurze Zeitspanne*, pennad berr a amzer g. ; *lange Zeitspanne*, pennad hir a amzer g.

zeitsparend ag. : ... a c'haller gounit amzer gantañ.

Adv. : en ur c'hounit amzer.

Zeitstechen n. (-s) : [sport] P. redadenn a-benn d'an eur b.

Zeitstempel g. (-s,-) : eurdeiziad g. ; *etwas mit einem Zeitstempel versehen*, eurdeiziañ udb.

Zeitstempelung b. (-,-en) : eurdeiziadur g., eurdeiziañ g.

Zeittafel b. (-,-n) : taolenn amzeroniel b.

Zeittakt g. (-s,-e) : 1. [pellgomz, dispredet] padelezh an unanenn b. ; 2. [treuzdougen] kadañs an tremen b., stankter g.

Zeitungkehr b. (-) / **Zeitungkehrung** b. (-,-en) : [fizik] tuginadur an amzer g.

Zeitungstände ls. : kendarvoudoù ls., degouezhioù ls., degouezhadoù ls., trovezhioù ls., red an traoù g.

Zeitungstellung b. (-,-en) : kemm eur g., cheñchamant eur g.

Zeitung b. (-,-en) : kazetenn b., kelaouenn b., paperenn b. ; *Sportzeitung*, kelaouenn sport b. ; *die Zeitung lesen*, *Zeitung lesen*, lenn ar gazetenn, lenn ar c'heleier ; *Fachzeitung*, kelaouenn arbennik b. ; *Wochenzeitung*, sizhunieg g., kelaouenn sizhuniek b. ; *Tageszeitung*, pemdezieg g., kelaouenn bemdeziek b., kazetenn bemdeziek b. ; *politisch gefärbte Zeitung*, *politisch orientierte Zeitung*, kazetenn douget d'un tu politikel b. ; *klerikale Zeitung*, kazetenn gloerelour b. ; *die Periodizität einer Zeitung*, mareadegezh ur gazetenn b. ; *aufgabenstarke Zeitung*, *Zeitung mit hoher Auflage*, kazetenn moulet a-vras b. ; *eine Zeitung mit einem Streifband versehen*, *eine Banderole mittig um eine Zeitung legen*, bandennañ ur gazetenn ; *die Zeitung auseinander falten*, dispakañ ar gelaouenn ; *die Zeitung zusammenfallen*, plegañ ar gelaouenn ; *Zeitungen verteilen*, dasparzhañ kelaouennoù ; *von der Zeitung aufblicken*, sevel e zaoulagad diwar e gazetenn ; *eine Zeitung abonnieren*, koumanantiñ d'ur gazetenn ; *auf eine Zeitung abonniert sein*, *eine Zeitung abonniert haben*, *eine Zeitung beziehen*, bezañ koumanantet d'ur gelaouenn ; *die Zeitungen schreiben den letzten Mist*, forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, n'eus forzh petra eo pezh a gont ar c'hazetennoù, kaoc'haj eo pezh a gont ar c'hazetennoù, ar paper hag ar vein a lakaer forzh petra war o c'hein ; *er wurde in den Zeitungen angegriffen*, taget e voe e-barzh ar c'helaouennoù, taget e voe gant ar c'hazetennoù, ar c'hazetennoù o doa chaoket a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e veze kaset a-enep dezhañ, er c'hazetennoù e kased a-enep dezhañ, ar c'hazetennoù a gase a-enep dezhañ.

Zeitungsabnehmer g. (-s,-) : koumanantad g. [*liester koumanantidi*], koumananter g.

Zeitungartikel g. (-s,-) : pennad g., pennad-skrid g. ; *vierspaltiger Zeitungsartikel*, pennad-skrid kinniget war pevar bann g.

Zeitungsausrufer g. (-s,-) : embanner kelaouennoù dre gêr g., youc'her kelaouennoù g., hoper kazetennoù g.

Zeitungsausschnitt g. (-s,-e) : arroudenn tennet eus ur gelaouenn b., pennad g., pennad-skrid g.

Zeitungsausträger g. (-s,-) : dezouger kelaouennoù g., kaser kazetennoù g., paotr ar gazetenn g.

Zeitungsbeilage b. (-,-n) : 1. ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; 2. follenn vruderezh ouzhpenn [*stag ouzh ur gelaouenn*] b.

Zeitungsbericht g. (-s,-) : pennad g., pennad-skrid g. ; *vierspaltiger Zeitungsbericht*, pennad-skrid kinniget war pevar bann g.

Zeitungsent b. (-,-n) : keloù toull g., falskeloù g.

Zeitungsfrau b. (-,-en) : 1. gwerzherez kelaouennoù b., gwerzherez kazetennoù b., marc'hadourez kelaouennoù b. ; 2. dezouger kelaouennoù b.

Zeitungshalter g. (-s,-) : doug-kelaouenn g.

Zeitungshändler g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.

Zeitungsinserat n. (-s,-e) : enmoulladur g., kemennadenn verr b.

Zeitungskiosk g. (-s,-e) : stalig kelaouennoù b.

Zeitungskorrespondent g. (-en,-en) : doaretaer g., kelaouaer war gefridi g.

Zeitungsläser g. (-s,-) : lenner kelaouennoù g.

Zeitungsnachricht b. (-,-en) : keloù g. [*liester keleier*].

Zeitungspapier n. (-s,-e) : paper kazetennoù g.

Zeitungsroman g. (-s,-e) : romant-feilheton g.

Zeitungsschreiber g. (-s,-) : [gwashaus] kelaouenner g., kazetenn, skridacher g.

Zeitungstand g. (-s,-stände) : stalig kelaouennoù b.

Zeitungsständer g. (-s,-) : palier kelaouennoù g.

Zeitungsverkäufer g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.

Zeitungsverkäuferin b. (-,-nen) : gwerzherez kelaouennoù b., gwerzherez kazetennoù b., marc'hadourez kelaouennoù b.

Zeitungsverfleißer g. (-s,-) : gwerzher kelaouennoù g., gwerzher kazetennoù g., marc'hadour kelaouennoù g.

Zeitungsverträge g. (-s,-) : [Bro-Suis] dezouger kelaouennoù g., kaser kazetennoù g., paotr ar gazetenn g.

Zeitungsvertrieb g. (-s) : dasparzhañ kelaouennoù g., dasparzh kelaouennoù g.

Zeitungswesen n. (-s) : kelaouennerezh g., gwask b.

Zeitungswissenschaft b. (-) : skiant ar c'helaouennerezh b., skiant ar c'hazetennerezh b., kazetennouriezh b.

Zeitunterschied g. (-s,-e) : dislank eurioù g., kemm amzer g. ; *der Zeitunterschied zwischen London und Berlin beträgt eine Stunde*, un eur kemm a zo etre Londrez ha Berlin, ur werzhid-eur a zo etre Londrez ha Berlin.

Zeitverhältnisse ls. : kendarvoudoù ls., degouezhioù ls., degouezhadoù ls., trovezhioù ls., red an traoù g.

Zeitvergeudung b. (-,-en) : abuzetez b., abuzañs b., abuzion b., dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., stranerezh g., koll-poan g. ; *das ist reine Zeitvergeudung !* ur c'holl amzer n'eo ken !

Zeitverlauf g. (-s,-verläufe) : red an amzer g., kerzh an amzer g. ; *im Zeitverlauf*, a) gant an amzer ; b) war hir amzer g., war hir dermen g.

Zeitverlust g. (-es,-e) : abuzetez b., abuzañs b., abuzion b., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., koll-poan g. ; *das ist doch kein Zeitverlust*, so was zu lesen, ne vo ket daletoc'h lenn kement-mañ.

Zeitverschiebung b. (-,-en) : kemm amzer g., dale-eur g., kemm-eur g., dislank eurioù g. ; *zwischen Japan und Finnland ist eine Zeitverschiebung von sieben Stunden*, etre Japan ha Finland ez eus seizh eur kemm, seizh gwerzhid-eur a zo etre Japan ha Finland.

Zeitverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [poltred] stanker g., stouwer g.

Zeitverschwender g. (-s,-) : baleant g., arouareg g. [*liester* arouareged], arwareg [*liester* arwareged], den vak g., straner g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g. [*liester* landreidi], landreant g. [*liester* landreanted], breiner-boued g., ranetra g., lezireg g. [*liester* lezireien], gwalleg g. [*liester* gwalleien], fagnouz g. [*liester* fagnouzien], kreouz g. [*liester* kreouzien], brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., labaskenneg g. [*liester* labaskenneien], lugudenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., jalod g., abuzer g.

Zeitverschwendung b. (-,-en) : abuzetez b., abuzañs b., dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g., abuz tud g., abuzion b., stranerezh g., koll-poan g. ; *das ist reine Zeitverschwendung !* ur c'holl amzer n'eo ken !

zeitversetzt ag. : 1. derenet, war-zilerc'h ; *eine zeitversetzte Sendung*, un abadenn derenet b., un abadenn war-zilerc'h b. ; *etwas zeitversetzt senden*, skignañ udb war-zilerc'h ; 2. ampellet ; [stlenn.] *zeitversetztes Drucken*, moulañ ampellet g.

Zeitvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat termenet he fad b., kevrat a badelezh resis b.

Zeitvertreib g. (-s,-e) : diverr-amzer g., degas-amzer g., diduell b., diduadenn b., dihued g., diduamant g., didu g., diduañs b., diverrañs b., tremen-amzer g., trepetoù ls., abuzetez b., abuzañs b.

Zeitverwechslung b. (-,-en) : kammamzeriad b., kammamzeriadur g.

Zeitvielfachvermittlung b. (-) : [pellgehentiñ] trec'haoliñ amzerel g.

zeitweilig ag. : amzeriat, da c'hortoz, da c'hedal, padennek, berbad, spanaus, astalus, mareadek, tremen, tremeniat ; *zeitweilige Maßnahme*, darbar ersezadel g. ; *zeitweilige Unterbrechung*, spanaenn b. ; *zeitweiliger Ausschluss vom Schulbesuch*, diskoliadenn verbad b. ; *zeitweiliger Ausschluss vom Dienst*, torridigezh eus e garg evit ur pennad b., astal g.

Adv. : 1. da c'hortoz, da c'hedal, evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, evit ur pennad, evit ur pennad amzer, evit un abadenn, betek-gouzout, bete gwelet, en etretant ; 2. taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-lajadoù, a-vare, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-bell-da-bell, krog-diskrog, a-reuziadoù, a-brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor) ; *zeitweilig aussetzend*, krog-diskrog ; *er ist zeitweilig geistesabwesend*, hennezh a zo ur pesketaer loar.

zeitweise Adv. : taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-lajadoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-bell-da-bell, krog-diskrog, a-reuziadoù, a-brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor) ; *er ist zeitweise geistesabwesend*, hennezh a zo ur pesketaer loar.

Zeitwert g. (-s,-e) : gwerzh evit ar mare g., talvoudegezh evit ar mare b.

Zeitwind g. (-s,-e) : 1. avel-genwerzh g., avel-guñv g. ; 2. avel vareadek g.

Zeitwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] verb. ; *unvollständiges Zeitwort*, verb diglok g., verb divigek g. ; *starkes Zeitwort*, verb kemmus e bennrann g. ; *sellit ivez ouzh Verb* n.

zeitwörtlich ag. : [yezh.] verbel, ... verb, ... ar verb.

Zeitzeichen n. (-s,-) : [sport] sin top-loc'hañ g.

Zeitzone b. (-,-n) : gwerzhid-eur b., rann-eur b., gennad eur g.

Zeitzünder g. (-s,-) : tarzher gant daleer g., tarzher gant dilerc'hier g.

Zebebrant g. (-en,-en) : lider g., lidour g., oferenner g., ofiser g.

Zebebration b. (-,-en) : lid g., liderezh g.

Zebebret n. (-s,-s) : [relij.] aotre oferenñ g.

zebebrieren V.k.e. (hat zebebriert) : lidañ, goueliañ, ofisiñ ; *das Hochamt zebebrieren*, kanañ an oferenñ veur (an oferenñ bred).

Zebebrität b. (-,-en) : 1. brud g./b., uhelvrud g./b., anv-kaer g. ; 2. den brudet g., penn brudet g.

Zellatmung b. (-) : [bev.] analañ kelligel g.

Zellbiologie b. (-) : bevoniezh kelligel b.

Zellbruder g. (-s,-brüder) : lean manati g.

Zelle b. (-,-n) : 1. [bev, skiantoù] kellig b., kevig g. ; *eukaryotische Zelle*, *eukaryontische Zelle*, kellig eukariot b. ; *prokariotische Zelle*, *prokariotische Zelle*, kellig prokariot b. ; *pluripotente Zelle*, kellig liesac'hus b. ; *unipotente Zelle*, kellig unac'hus b. ; *totipotente Zelle*, kellig hollac'hus b. ; *unbewegliche Zelle*, kellig diloc'h b. ; *Tumorzellen*, kelligoù yoc'hennus ls. ; 2. [kambrig] kell [*liester* kelloù, killi] b., kellig b., log b., toull-kambr g., bac'h b. ; 3. [dispredet] *Telefonzelle*, log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g. ; 4. *lichtelektrische Zelle*, kellig fotoelektrik b., fotokellig b. ; 5. [polit.] kellig b. ; 6. *Zelle eines Wasserrades*, *Zelle eines Mühlrades*, ajell ur rod-vilin b., sailh ur rod-vilin g. ; 7. [fizik] *integrierte Zelle*, kell barzhiat b. ; *primitive Elementarzelle*, *primitive Zelle*, mailh kentek g.

Zellen- : 1. kelligaouek, kelligek, kelligel, ... ar c'helligoù ; 2. ... kell, ... log.

Zellenauflösung b. (-) : [bev.] kelligloezañ g.

zellenförmig ag. : stummet evel kelligoù, e doare kelligoù, kelligaouek.

Zellengang g. (-s,-gänge) : [tisav.] trepas toull-bac'h g.

Zellengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz roman gelligaouek b.

Zellenhaft b. (-) : bac'hadenn b., toullbac'hadenn b.

Zellenlehre b. (-) : [bev.] kitologiezh g., kelligouriezh b., bevoniezh kelligel b.

zellenlos ag. : [bev.] ankelligel, ankelligek, ankellig.

Zellenrad n. (-s,-räder) : [rod-vilin] tourlant loaioù g.

Zellenresistenz b. (-) : [mezeg., bev.] harzusted kelligel b.

Zellenschmelz g. (-es,-e) : prigwer speurennek str., gwer-pri speurennek str., plomeis speurennek g., amailh speurennek g. ; *Zellenschmelz anbringen*, speurrenaouiñ amailh.

Zellenwagen g. (-s,-) : karr-bac'h g., kelligarr g. [*liester* kelligirri].

Zeller g. (-s) : [Bro-Aostria, louza.] ach str., achenn b.

Zellfaser b. (-,-n) : keluloz g.

Zellgewebe n. (-s,-) : gwiad kelligaouek g., gwiadenn b.

Zellglas n. (-es) : [kimiezh] kelofan® g.

Zellhaut b. (-,-häute) : koc'henn b.

Zellhorn n. (-s) : [kimiezh] selluloid g.

zellig ag. : kelligaouek, kelligel, kelligek.

Zellkern g. (-s,-e) : nukleüz g., kraoñell ar gellig b. ; *Teilung des Zellkerns*, rannadur ar graoñell g.

Zellknoten g. (-s,-) : [bev.] skoulm kelligel g.

Zellkörper g. (-s,-) : danvez kelligaouek g.

Zellkultur b. (-,-en) : [bev.] tiñverezh kelligoù g., tiñvañ kelligoù g., tiñvadenn kelligoù b.

Zellmembran b. (-,-en) : [bev., kitologiezh] koc'henn ar gellig b.
Zellophan[®] n. (-s) : kelofan[®] g. ; *in Zellophan*[®] *verpackt*, dindan gelofan[®].
Zellophanhülle n. (-s) : follenn gelofan[®] b.
zellophanieren V.k.e. (hat zellophaniert) : lakaat dindan gelofan[®].
Zellophantüte n. (-s) : sac'hadig kelofan[®] g.
Zellreduplikation (-,-en) / **Zellreplikation** (-,-en) : azeiladur ar c'helligoù g.
Zellstoff g. (-s,-e) : keluloz g.
Zellstoffwatte b. (-) : ouat kelluloz g.
Zellteilung b. (-,-en) : [bev.] rannadur kelligel g., emrannadur ar c'helligoù g., emrannerezh ar c'helligoù g., emrannañ ar c'helligoù g.
zellular ag. / **zellulär** ag. : [bev.] kelligaouek, kelligel, kelligek ; *zellulärer Prozess*, argerzh kelligel g.
Zellulase b. (-,-n) : [bev.] kellulaz g.
Zellulitis b. (-) : 1. [mezeg.] kellulitiz g. ; 2. P. [dre fazi] kellulit g.
Zelluloid n. (-s) : [kimiezh] selluloid g., kelluloid g.
Zellulose b. (-) : kelluloz g.
zellulosehaltig ag. : kellulozek.
Zellulosewatte b. (-) : ouat kelluloz g.
Zellwolle b. (-) : gloan faos g., gloan kellulozek g.
Zelot g. (-en,-en) : 1. [istor, relij.] zelot g. [*liester zeloted*] ; 2. [dre astenn.] gredeg g. [*liester gredeien*], margredour g., diboellgredeg g. [*liester diboellgredeien*], diboellgredenner g., strizhkredenour g., gredalfoeg g. [*liester gredalfoeien*], baraneg g. [*liester baraneien*], fanatiker g., fanatik g. [*liester fanatiked*], diboellgredenner g., margredour g., strizhkredenour g., dalc'hiad untuet (diampleg, untuek) g., dalc'hiad taer-ruz g., dalc'hiad bervus g., dalc'hiad re entanet g., dalc'hiad tretlatet g., penn bervet g.
Zelt n. (-es,-e) : 1. telt g., teltenn b., pabell b., tinell b., kaborell b., koban b., stign g., stegn g. ; *ein Zelt aufschlagen, ein Zelt aufstellen, ein Zelt aufbauen, ein Zelt bauen*, displegañ (sevel, stigmañ, staliañ) un deltenn, teltañ, tinellañ ; *im Zelt schlafen*, kousket en un deltenn, kampañ, teltañ ; *das Zelt abbauen, das Zelt abbrechen*, plegañ e deltenn, dizober e deltenn, divontañ e deltenn, dastum e deltenn ; *in einem Zelt unterbringen*, teltañ, tinellañ ; *Zelt mit doppelter Zelthaut, zweiteiliges Zelt mit Innen- und Außenzelt*, teltenn div doenn b. ; 2. *Zirkuszelt*, pabell ur sirk b. ; 3. [lu] stign g. ; 4. *Himmelszelt*, bolz an neñv b., bolz an neñvoù b., bolz an oabl b., bolz steredennet b., stergann g., kambr ar stered b., pillig vras b., pillig c'hlas b., ebr g., toenn an noz b., toenn an deiz b.
Zeltbahn b. (-,-en) : lien teltenn g., ballin delten b.
Zeltbett n. (-s,-en) : gwele kampañ g., fled g., fledenn b., gwele- rez g.
Zeltblache b. (-,-n) : lien didreuzus d'an dour g., ballin deltenn b.
Zeltboden g. (-s,-böden) : pallenn teltenn g.
Zeltbude b. (-,-n) : telt g., tinell b.
Zeltdach n. (-s,-dächer) : 1. [tisav.] toenn biramidek b. ; 2. velom g., stign g.
Zeltdorf n. (-s,-dörfer) : kêriadennig deltennoù b., teltva g., teltadeg b.
zelten V.gw. (hat gezeltet) : kampañ, teltañ.
Zelten n. (-s) : kamperezh g., kampañ g., teltañ g. ; *wildes Zelten*, kampañ gouez g. ; *unerlaubtes Zelten*, kampañ difennet g. ; *der Spaß beim Zelten*, plijadurioù ar c'hampañ ls.
Zelter g. (-s,-) : 1. [den.] kamper g. ; 2. [loen.] inkane g./b., marc'h inkane g., palafrez g. [*liester palafrezed*].

Zelterschritt g. (-s) : paz-inkane g., paz-aez g. (Gregor) ; *sich im Zelterschritt fortbewegen*, mont d'an inkane, kerzhet d'an inkane, mont d'ar paz inkane, inkaneal.
Zelthaut b. (-,-häute) : toenn an deltenn b. ; *Zelt mit doppelter Zelthaut*, teltenn div doenn b.
Zeltlager n. (-s,-) : 1. kamp teltennoù g., teltva g., teltadeg b. ; 2. [lu] kamp stignoù g.
Zeltler g. (-s,-) : kamper g.
Zeltmast g. (-es,-en/-e) : peul pabell g., peul tinell g., peul teltenn g.
Zeltpflock g. (-s,-pflocke) : piked g., strapenn deltenn b., krog teltenn g.
Zeltplane b. (-,-n) : lien didreuzus d'an dour g., ballin deltenn b.
Zeltplatz g. (-es,-plätze) : tachenn gampiñ b., teltva g., teltadeg b.
Zeltstange b. (-,-n) : gwialenn doenn b., bazh doenn b.
Zeltwagen g. (-s,-) : karr ballinet g.
Zement¹ g. (-s,-e) : simant g., pri-brikenn g., pri-raz g. ; *schnell bindender Zement, schnell abbindender Zement*, simant a galed buan g., simant prim g., simant pront g. ; *hydraulischer Zement*, simant dre zour g. ; *Schlackenzement*, simant koc'hion g., simant kaoc'h-houarn g. ; *feinster Zement*, flourenn ar simant b. ; *dem Sand Zement beimengen*, lakaat simant e-mesk an traezh ; *Zement anrühren*, meskañ simant, merat simant ; [mezeg.] *zahnmedizinischer Zement, zahnärztlicher Zement*, simant dent g.
Zement² n. (-s) : [korf.] diraskorn g., semant g.
Zementarbeit b. (-) : simanterezh g., simantadur g., simantañ g.
Zementarbeiter g. (-s,-) : simanter g.
Zementation b. (-) : 1. [kimiezh] semanterezh g. ; 2. [metal.] glaouziradur g., glaouzirañ g.
Zementbodenwalze b. (-,-n) : [tekn.] ruilher g. [*liester ruilheroù*].
Zementfabrik b. (-,-en) : simanterezh b.
Zementfaser b. (-,-n) : fibrosimant g., simant mesket gant asbest g.
Zementfaserplatte b. (-,-n) : plakenn fibrosimant b.
Zementfußboden g. (-s,-fußböden) : leur simant b.
zementieren V.k.e. ha V.gw. (hat zementiert) : 1. simantañ, mañsonat ; 2. [dre skeud.] startaat, siellañ, stardañ ; 3. [metal.] glaouzirañ.
Zementierer g. (-s,-) : simanter g.
Zementierung b. (-,-en) : 1. simanterezh g., simantadur g., simantañ g. ; 2. [metal.] glaouziradur g., glaouzirañ g.
Zementindustrie b. (-) : simanterezh g.
Zementquarzit n. (-s,-e) : [maenoniezh] krag kouarzik g.
Zementstahl g. (-s) : dir glaouzir g.
Zementunternehmen n. (-s,-) / **Zementwerk** n. (-s,-e) : simanterezh b.
Zen n. (- pe -s) : zen g. ; *Anhänger des Zen*, zenour g.
Zenit g. (-s) / **Zenith** g. (-s) : 1. neinboent g., bannwel g., zenit g. ; *die Sonne steht im Zenit(h)*, an heol a zo plom, emañ an heol en e uhelañ (e barr e redadenn, en e greñvañ), emañ uhel an heol en neinboent ; 2. [dre skeud.] barr g., bog b., mog b., uhelañ g. ; *im Zenit seines Ruhms stehen*, bezañ e barr e vrud, bezañ e bog e vrud, bezañ e kreiz e vrud, bezañ en e vog, bezañ en e uhelañ, bezañ e-kreiz e sked, ober berzh ruz, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegem-mui, bezañ en e wir wellañ, bezañ e bleuñv e vrud, bezañ en e vrud wellañ, bezañ en e varr.
zenital ag. : neinboentel.
Zeno g. / **Zenon** g. : Zenon g.
Zenotaph n. (-s,-e) : bolz-eñvor b., monumant ar re varv g., monumant koun g., maen-koun g., bolz-kañv b.

zensieren V.k.e. (hat zensiert) : 1. barn, priziañ, notennañ ; *einen Schüler zensieren*, notennañ ur skoliad, priziañ labour ur skoliad, reiñ un notenn d'ur skoliad ; 2. kontrollañ g., goursellet, ensellet, P. c'hwennat, spazhañ, minellañ, silzigañ, duañ.

Zensor g. (-s,-en) : 1. [Henamzer, Roma] sensor g., kensor g. ; 2. kontrollor g., eveshaer g., sensor g., enseller g., gourseller g., barner g., aotreer g. ; 3. [bred.] karezer g. ; *der Zensor in uns*, karezer ar me g.

Zensur b. (-,-en) : 1. notenn b. ; *gute Zensuren bekommen*, tapout notennoù mat, kaout notennoù mat ; *zum Ausschluss führende Zensur*, notenn raskus b. ; 2. barnadenn b., skridvarnerezh g. ; *Theaterzensur*, skridvarnerezh a bled gant ur pezh-c'hoari g. ; 3. kontrollerezh g., eveshaerezh g., aotreerezh g., goursell g., goursellerezh g., ensellerezh g. ; *Verschärfung der kirchlichen Zensur*, krizañs b. ; 4. [Henamzer, Roma] kensoriezh b. ; 5. [bred.] karez b.

zensurieren V.k.e. (hat zensuriert) : 1. [Bro-Suis] barn, priziañ, notennañ ; *einen Schüler zensurieren*, notennañ ur skoliad, priziañ labour ur skoliad, reiñ un notenn d'ur skoliad ; 2. [Bro-Aostria / Bro-Suis] kontrollañ g., goursellet, ensellet, P. c'hwennat, spazhañ, minellañ, silzigañ, duañ.

Zensus g. (-,-) : 1. [Henamzer, Roma] kensus g. ; 2. niveridigezh b., niveradeg g. ; 3. [gwir, polit., istor] sens g.

Zensuswahlrecht n. (-s) : [polit., istor] mouezhiañ diouzh ar sens g., mouezhiadeg diouzh ar sens b.

Zent¹ g. (-s) : kant g., kantad g. ; *Prozent*, dregantad g., kementad-dre-gant g.

Zent² b. (-,-en) : [istor] lez-asizoù b.

Zentaur g. (-en,-en) : 1. [mojenn.] denvarc'h [*liester* denvirc'h] g., den-marc'h [*liester* tud-varc'h] g. ; 2. [stered.] steredeg an Den-marc'h b.

Zentenarfeier b. (-,-n) : kantveder g.

zentesimal ag. : kantredel, kantvedennel ; *zentesimale Einteilung*, *zentesimale Teilung*, dereziadur kantvedennel g. ; *zentesimale Temperaturskala*, dereziadur kantvedennel ar wrez g.

Zentesimalbruch g. (-s,-brüche) : rann gantvedennel b.

Zentesimalgrad n. (-s,-e) : derez kantredel g.

Zentesimalskala b. (-) : skeul gantredel b.

Zentiar g./n. (-s,-e) : kentiar g.

Zentigrad n. (-s,-e) : kentigrad g.

Zentigradskala b. (-) : dereziadur kantvedennel ar wrez g.

Zentigramm n. (-s,-e) : kentigramm g.

Zentiliter n./g. (-s,-) : kentilitr g.

Zentimeter n./g. (-s,-) : kentimetr g., kentimetrad g. ; *zehn Zentimeter Abstand*, dek kantrimetrad distok ; *ein drei Zentimeter dickes Brett*, ur plankenn 3 cm treuz dezhañ.

Zentimetereinteilung b. (-) : *Lineal mit Zentimetereinteilung*, reolenn dereziek b.

Zentimetermaß n. (-es,-e) : reglenn vuzuliañ b., reolenn vuzuliañ b.

zentrimetrisch ag. : kentimetrek.

Zentner g. (-s,-) : 1. kantlivr g., kant-lur g., kant lur ls., kant pouez g., hanter-kant kilo ls. ; *Doppelzentner*, kant kilo, daou c'hant lur, kantolz g. ; *pro Zentner*, dre gant lur, ar c'hant-lur ; *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgesetzt*, *einen Preis von dreißig Euro pro Zentner wurde festgelegt*, tregont euro e voe graet ar priz eus ur c'hant-lur ; *die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf*, ar gargad a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargad ; *ein Zentner Seeohren*, ur c'hant pouez a ourmel g.

2. [Bro-Suis / Bro-Aostria] kant kilo, daou c'hant lur, kantolz g.

Zentnerlast b. (-,-en) : bec'h pounner g.

zentnerschwer ag. : pounner-bec'h.

zentnerweise Adv. : sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, leizh e walc'h, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, a-flec'henn, a-grugell, a-niver, a-goñfont, diouzh sour, a-yoc'h, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilh, a-druihadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-leizh, e-leizh, helaezh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, stank evel ar raden, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, puilh-ha-puilh, a-flav, d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell.

zentral ag. : 1. kreiz, kreizek, kreizel, kreizennel, kreizennek, kreizus ; *zentrale Stellung*, *zentrale Position*, savlec'h kreiz g. ; [stlenn.] *zentrale Recheneinheit*, unvez kreiz b. ; [sport] *zentraler defensiver Mittelfeldspieler*, kreizer adapter g. ; 2. [Bro-Suis] krennus, skarus, a-bouez dreist, gourfouezus, hollbouezus ; *ein zentrales Problem*, *eine zentrale Frage*, ur gudenn grennus b. ; *von zentraler Bedeutung*, a-bouez dreist, gourfouezus, hollbouezus.

Zentralabitur n. (-s) : bachelouriezh kevreadel b.

Zentralafrika n. (-s) : Afrika ar C'hreiz b.

zentralafrikanisch ag. : eus Afrika ar C'hreiz.

Zentalamerika n. : Kreizamerika b., Amerika ar C'hreiz b.

Zentralbank b. (-,-en) : bank kreiz g.

zentralbankfähig ag. : ... a c'hell bezañ asantet gant ar bank kreiz, bankadus.

Zentralbankpräsident g. (-en,-en) : pennrener ar bank kreiz g.

Zentralbau g. (-s,-ten) : [tisav.] savadur savet tro-dro d'ur poent kreiz g.

Zentrale b. (-,-n) : kreizenn b., kreizennad b., sez kreiz g., pennsez g. ; *Verbraucherzentrale*, kevredigezh vezezerien b., uniad bevezerien g.

Zentraleinheit b. (-,-en) : [stlenn.] unvez kreiz b.

Zentralgewalt b. (-,-en) : gouarnamant-kreiz g., galloud-kreiz g., beli greiz b.

Zentralheizung b. (-,-en) : tommerezh-kreiz g.

Zentralisation b. (-,-en) : 1. kreizennerezh g., kreizennadur g., kreizennañ g. ; 2. [polit.] kreizennouriezh b.

zentralisieren V.k.e. (hat zentralisiert) : kreizennañ ; *zentralisierter Staat*, Stad kreizennet b., riez kreizennet b.

Zentralisierung b. (-,-en) : kreizennerezh g., kreizennadur g., kreizennañ g.

Zentralismus g. (-) : kreizennelouriezh g. ; *Anhänger des Zentralismus*, kreizennelour g. ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt*, savelet e voe ar greizennelouriezh gant an dispac'herien.

zentralistisch ag. : [polit.] kreizennelour, [P.] jakobin.

Adv. : en un doare kreizennelour ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert*, ar republik-se a zo diazezet holl war ar greizennelouriezh, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se.

Zentralkanal g. (-s,-kanäle) : [korf., *Canalis centralis*] kanol greiz ar mel a-livenn b., kanol greiz b.

Zentralkomitee n. (-s,-s) : [polit.] poellgor kreiz g.

Zentralkörperchen n. (-s,-) : [bev.] kentrozom g.

Zentralkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreizus g.

Zentrallinie b. (-,-n) : linenn greiz b.

Zntralmächte ls. : [istor] damanioù bras kreiz Europa ls., impalaeriezhoù kreiz Europa ls.

Zentralmassiv n. (-s) : [Bro-C'hall] Tolzenn Greiz b., Kein ar Frañs g.

Zentralnervensystem n. (-s,-e) (**ZNS**) : [korf.] nerveg kreiz b., nervreizhiad-kreiz b., reizhiad nerval kreiz b., nervahel g.

Zentralprojektion b. (-,-en) : bannañ kreizel g., bannad kreizel g.

Zentralprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] unvez kreiz b.

Zentralregierung b. (-,-en) : *die Zentralregierung*, ar gouarnamant-kreiz g.

Zentralschlüssel g. (-s,-) : potenn b., alc'hwez boutin g.

Zentralstaat g. (-es,-en) : [polit.] Stad unelour b., Stad greizennelour b.

Zentralsymmetrie b. (-,-n) : [mat.] kemparzh kreizel g., kemparzhadur kreizel g., kemparzhñ kreizel g.

Zentralteil g. (-s,-e) : lodenn greiz b.

Zentralverriegelung b. (-,-en) : *die Zentralverriegelung der Türen*, prennadur-kreiz an dorioù g., morailhadur-kreiz an dorioù g.

Zentralverwaltung b. (-,-en) : melestradur kreiz g., meradur kreiz g., mererezh kreiz g., melestradurezh kreiz b.

Zentralwert g. (-s,-e) : [stadegouriezh] kreizad g., savlec'h kreizel g.

zentrieren V.k.e. (hat zentriert) : kreizañ ; *erneut zentrieren*, *wieder zentrieren*, adkreizañ ; *ein Rad zentrieren*, diwariañ ur rod.

Zentriergerät n. (-s,-e) : [tekn.] kreizer g. [*liester kreizerioù*].

Zentrierung b. (-,-en) : kreizadur g., kreizañ g. ; *erneute Zentrierung*, adkreizadur g., adkreizañ g.

zentrifugal ag. : kreiztec'h, digreizus.

Zentrifugalkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreiztec'h g., nerzh digreizus g., nerzh digreizañ g.

Zentrifugation b. (-) : [fizik] tronizherezh g., tronizhañ g. ; *durch Zentrifugation*, dre dronizhañ.

Zentrifuge b. (-,-n) : tronizherez b., dizourerez b., heskerez b. ; *Milchzentrifuge*, tronizherez diennañ b., tronizherez digoaveniñ b., bregenn b., diennerez b., digoavenez b.

zentrifugieren V.k.e. (hat zentrifugiert) : tronizhañ.

Zentrifugieren n. (-s) / **Zentrifugierung** b. (-) : tronizherezh g., tronizhañ g. ; *durch Zentrifugierung*, dre dronizhañ.

Zentriol n. (-s,-e) : [bev.] kentriol g.

zentripetal ag. : kreizker'h, kreizus, war zastum.

Zentripetalkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kreizker'h g., nerzh kreizus g.

Zentrismus g. (-) : [polit.] kreizouriezh b.

Zentrist g. (-en,-en) : [polit.] kreizour g., [gwashaus] tra bechar g.

zentristisch g. (-) : [polit.] kreizour.

Zentriwinkel g. (-s,-) : [mat.] korn war greizenn g.

Zentromer n. (-s,-e) : [genetik] kentromer g.

zentromer ag. / **zentromerisch** ag. : kentromerek.

Zentroplasma n. (-s) : [bev.] kenstrolasm g.

Zentrosom n. (-s,-en) : [bev.] kentrozom g.

Zentrosphäre b. (-) : [douar.] kentrosfer g.

Zentrum n. (-s,Zentren) : 1. kreiz g., kreizenn b., kalon b., kalonenn b., kreizlec'h g. ; [tekn.] *aus dem Zentrum bringen*, digreizañ, eskreizañ ; 2. [kimiezh] load g. ; *stereogenes Zentrum*, load eskilezh g., load stereogen g. ; 3. [dre skeud.] *intellektuelles Zentrum*, toull-berv g., kreñvlec'h ar vuhez sevenadurel g., kreizenn a sevenadurezh b. ; 4. kreizenn b., diazezadur g. ; *medizinisches Zentrum*, diazezadur mezegel g. ; 5. [sonerezh] *tonales Zentrum*, tonegell b., son diazez g.

Zentrumspartei b. (-,-en) : kostezenn greiz b., tu kreiz g., tu marellet g., tu pechar g.

Zentrumspolitiker g. (-s,-) : kreizour g. ; [gwashaus] tra bechar g.

Zenturie b. (-,-n) : [istor] kompagnunezh kant soudard b., kantad soudarded g.

Zenturio g. (-s, Zenturionen) : [istor, lu] kantener g.

Zephalgie b. (-) : [mezeg.] klopennost g., poan-benn b., droug-penn g., pennad g., klopennad b., P. poan vlev b., droug blev, terzienn logod b.

Zephalisation b. (-) : [loen.] kefa-lekaat g.

Zephalothorax g. (-,-e/ Cephalothoraces) : [loen., korf.] kefalotoraks g. ; *Länge des Zephalothorax*, hirder kefalotoraksek g.

Zephir g. (-s,-e) / **Zephyr** g. (-s,-e) : 1. [avel] aezhenn b., mouchig-avel g., bannig avel g., mouch-avel g., strilh avel g., suc'hadenn b. ; 2. [mojenn.] Zefir g., Favonius g. ; 3. [gwiad] zefir g.

Zeppelin® g. (-s,-e) : zepelin® g., aerlestr g.

Zepter n./g. (-s,-) : bazh rieg b. [*liester bizhier rieg*], bazh-veli b. [*liester bizhier-beli*], bazh-roue b. [*liester bizhier-roue*], gwalenn-roue b., gwalenn b., [dispredet] heizh g. [*liester heizhoù*] ; [dre skeud.] *das Zepter schwingen*, *das Zepter führen*, bezañ ouzh ar stur, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan, delc'her penn ar vazh, ober e renkoù, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, kas ar penn hag an troc'h, bezañ e penn an traoù, bezañ e penn ar jeu, bezañ e penn an abadenn, bezañ an damani gant an-unan.

Zer n. (-s) : [kimiezh] seriom g.

zer- rakverb stag a verk :

1. an didorbezerezh, an didouezierezh. d. sk. : *zerlegen*, dibezhiañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, diskolpañ, dispenn ; *zerspalten*, disrannañ.

2. ar gwastadur. d. sk. : *zerschießen*, kanoliata ; *zerstechen*, toullañ-didoullañ.

3. an dispennadur, an dismantridigezh, an distrujadur. d. sk. : *zerstören*, dispenn, distrujañ, gwastañ.

zerbeißen V.k.e. (zerbiss, hat zerbissen) : terriñ gant e zent, regiñ gant e zent, diframmañ gant e zent.

zerbersten V.gw. (zerbirst, zerbarst, ist zerborsten) : frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, mont e tammoù, disklopenniñ, difloskiñ, difloskañ, mont a-dammoù, didammañ, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ a-dammoù, terriñ a-darzh, bruzunañ, disklipañ, sklisenñ, skilfennañ, drailhañ, strimpiñ, mont e bruzun, freuzañ, terriñ, mont e mil damm, mont etre mil damm, strinkañ, diskolpañ, kreviñ.

Zerbersten n. (-s) : tarz g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerbersten*, dre ziskolp.

Zerberus g. (-,-se) : 1. [mojenn.] dogez bras an ifern g. (Gregor), Kerberos g. ; 2. [dre skeud.] porzhier dibleg g., kerberos g.

zerbeulen V.k.e. (hat zerbeult) : koagañ, kabosañ, bosigernañ, koagennañ, bosaat, bosigellat, bolbosañ.

zerbeult ag. : kabosek, bosigellet, koaget, botezek.

zerbomben V.k.e. (hat zerbombt) : bombezennañ, bombezañ, distrujañ gant ur vombezadeg.

zerbrechbar ag. : ... a c'haller terriñ, torrus, bresk, hedorr.

zerbrechen V.gw. (zerbricht, zerbrach, ist zerbrochen) : terriñ, breviñ, tammañ, tammata, didammañ, difloskiñ, diskolpañ, findaoniñ, frinjinañ, peurderriñ, bresañ, frailhañ, brizilhoniñ, drailhañ, mont a-dammoù, darnaouiñ, dibezhiañ ; *wieder zerbrechen*, *erneut zerbrechen*, adterriñ ; *Glas zerbricht leicht*, ar gwer a dorr aes, danvez bresk eo ar gwer ; *beim geringsten Stoß würde die Vase zerbrechen*, an disterañ stok a rafed el lestr-se a dorfe anezhañ, gant an disterañ stok e torfe al lestr, d'an disterañ

stokadenn e torfe al lestr ; *eine zerbrochene Vase reparieren*, krafañ ul lestr.

V.k.e. (zerbricht, zerbrach, hat zerbrochen) : terriñ, drailhañ, freuziñ, breviñ, brevennañ, braeat, diskolpañ, didammañ, grilhañ, miñsañ, broustañ, tarzhañ, munudañ, dispenn ; *wieder zerbrechen, erneut zerbrechen*, adterriñ ; *etwas in Stücke zerbrechen*, lakaat udb a-bezh-e-pezh, puzuilhañ udb, bruzunañ udb evel darbod, brizilhoniñ udb, ober frigousenn gant udb, peurderriñ udb, drailhañ udb, miñsañ udb ; *wir wären ja noch froh, wenn sie nicht zerbrochen werden*, ha c'hoazh mar ne vezont ket torret e vo ur c'hras kaer ; *zerbrich mir bloß die Vase nicht !* diwall da derriñ al lestr-se bepred ! diwall da darzhañ al lestr-se bepred ! V.em. : **sich zerbrechen** (zerbricht sich, zerbrach sich, hat sich (dat.) zerbrochen) : [dre skeud.] *sich (dat.) den Kopf zerbrechen*, klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, kemer reuz gant udb, kemer streuvell, kemer charre gant udb, debriñ e spered, terriñ e benn, jahinañ e spered, trikamardiñ e voulienn, daoubenniñ gant udb, bezañ daoubennet, skrabat (furchal) e eñvor, skrabat e benn hep kaout debren, furchal gant e spered da glask sklêrijennañ udb, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, uzañ e spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, divouedañ e benn, lakaat bec'h war e benn ; *wozu sich den Kopf darüber zerbrechen ?* perak daoubenniñ gant kement-se ?

Zerbrechen n. (-s) : torridigezh b., brevadenn b., torr g., torratur g., brev g., brevatur g., brevidigezh b., freuzerezh g.

Zerbrecher g. (-s,-) : friker g., piler g., torrer g., breser g., freuzer g., drailher g.

zerbrechlich ag. : torrus, bresk, hedorr, tener, gwiridik, aes da derriñ, jel ; *leicht zerbrechlich, zerbrechlich wie Glas*, bresk evel gwer, bresk evel ar gwer.

Zerbrechlichkeit b. (-) : breskder g., breskded b., breskadurezh b.

zerbrochen ag. : torr, torret, frailhet, brev, brevet, drailhet ; *halb zerbrochener Krug*, pod damdorr g., darbod g. ; *eine zerbrochene Vase reparieren*, krafañ ul lestr ; *zerbrochene Puppe*, poupinell diskloset b. ; *zerbrochene Familie*, familh diskloset b.

zerbröckeln V.k.e. (hat zerbröckelt) : bruzunañ, munudañ, brizilhoniñ, puzuilhañ ; *fein zerbröckeln*, bruzunañ tanav ; *zerbröckeltes Brot*, bara miod g.

V.gw. (ist zerbröckelt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, en em zishiliañ, mont a-dammoù, diskolpañ, mont e bruzun, didammañ, tammañ, bezañ brein-puzuilh, bezañ kozh-puzuilh, mont e poultr, poultrennañ, bezañ bresk, drailhañ ; *dieses Brot zerbröckelt*, ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya a-dammoù, a ya e bruzun, a zo bruzunek).

zerbröckelnd ag. : diskolpadus, brein-puzuilh, kozh-puzuilh.

Zerbröckelung b. (-,-en) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b., diskolpañ g., puzuilhadur g.

zerbröseln V.k.e. (hat zerbröselt) : bruzunañ, puzuilhañ, brizilhoniñ, munudañ ; *fein zerbröseln*, bruzunañ tanav ; *Brot zerbröseln*, bruzunañ bara.

V.gw. (ist zerbröselt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, drailhañ ; *dieses Brot zerbröselt*, ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya a-dammoù, a ya e bruzun).

zerdeppern V.k.e. (hat zerdeppt) : breviñ, bruzunañ, frikañ, flastrañ, brizilhoniñ, puzuilhañ, munudañ.

zerdrücken V.k.e. (hat zerdrückt) : 1. breviñ, flastrañ, pilat, frigasañ, frikañ, frukañ, brevennañ, foulañ, gwaskañ, mac'hañ, moustrañ, gourfouliñ, bresañ, bresañ ha divresañ, pladañ ; [labourdouar] *die Erdschollen zerdrücken*, pilprennat ar mouded, dibouloudañ an douar, divosañ, boseal, terriñ ar motad ; 2.

[frouezh] bloñsañ, bronduañ, kotisañ ; *zerdrückte Früchte*, frouezh goloet a vloñsoù str., frouezh goloet a vloñsadennoù str., frouezh bloñset str., frouezh bronduet str., frouezh kotiset str. ; 3. P. jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, rodellañ ; *zerdrückt*, jog, joget, kretilhet, gwrac'hellet, rodellet.

Zerdrücken n. (-s) : 1. flastradur g., flastr g., flastrevezh g., frikadur g., mac'herezh g., bres g. ; 2. jog g., bresadur g., bres g., tramaduilh g.

Zerdrücker g. (-s,-) : flastrer g., mac'her g., moustrer g., paotr mac'her g.

Zerealien ls. : edaj g., ed str., edeier ls., edoù ls.

zerebellar ag. : ilpennel.

Zerebellum n. (-s, Zerebella) : [korf.] ilpenn g.

zerebral ag. : empennel, ... an empenn, ... empenn ; [mezeg.] *zerebraler Insult*, lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g., argrad g., darvoud gwazhiedel empenn g., DGE g., gwallzarvoud gwazhienn en empenn g., GGE g.

zerebrospinal ag. : [mezeg.] empennmelel, ... empenn-mel, ... penn-kein.

Zerebrospinalflüssigkeit b. (-) : [korf.] liñvenn benn-kein b., liñvenn empenn-mel b.

zerebrovaskulär ag. : [mezeg.] *zerebrovaskulärer Unfall*, darvoud gwazhiedel empenn g., DGE g., gwallzarvoud gwazhienn en empenn g., GGE g., lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g., argrad g.

Zeremoniar g. (-s,-e) / **Zeremoniär** g. (-s,-e) : [relij.] pennlader g., mestr al lidoù g.

Zeremonie b. (-,-n) : lid g., lidadenn b., lidadeg b.

zeremoniell ag. : ... lid, lidek, lidel.

Zeremoniell n. (-s,-e) : 1. lidadur g., liderezh g., lid g., reoladegzh b., azeulouriezh b. ; 2. [dre astenn.] digoroù ls., digoradur g., modoù bras ls., modoù randonus ls.

Zeremonienkleid n. (-s,-er) : gwiskamant lid g., dilhad lid g.

Zeremoniekleidung b. (-,-en) : dilhad lid ls.

Zeremonienmeister g. (-s,-) : mestr al lidoù g.

zeremoniös ag. : lidus, meurlidel.

Adv. : gant lid, gant lid bras, gant ton, war an ton bras, war an ton uhelañ, gant tro, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigordet, gant kalz a zigoroù, gant foet bras.

zerfahren ag. : 1. diroll, didailh, direol, direizh, debordet, dirollet, direoliet, debordet, diboell, diboellet, disolit, dibalamour, digempenn, ribot, dizurzh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, foll ; *zerfahrener Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., disolited b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez debordet b., buhez direol ha didailh b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., buhez digempenn b., frankizoù boufon ls., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., plijadurezhioù orgedus ls., riblerezh g., follentezioù ls., follezh b. ; *er führt ein zerfahrendes Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant

ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, hennezh a vez atav e godin, emañ atav o riboulat noz, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, ur panteer a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o pitaouat, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follenteziou, c'hoari a ra anezhi, atav e vez o fringal ; **2.** dievezh, disoñj, skañvbenn.

Zerfahrenheit b. (-) : **1.** pitaouerezh g., gastaouerezh g., gadalerezh g., gadaliezh b., bordelerezh g., oriadezh b., riboderezh g., roulerezh g., pljadurezhioù orgedus ls., dirollerezh g. ; **2.** dirollamant g., dievezhder g., skañvbennegezh b.

Zerfall g. (-s,-fälle) : **1.** diskar g., diskaridigezh b., freuz g., rivin g., kiladenn b., dispenn g., dispennadur g. ; *zum Zerfall führen*, kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, kas da vann ; *Zerfall eines Reiches*, prantad diskar evit un impalaeriezh g., diskaridigezh un impalaeriezh b., kiladenn un impalaeriezh b. ; **2.** diempradur g., dienframmadur g., difloskadur, disklosañ g. ; *der Zerfall der traditionellen Gesellschaft*, difloskadur ar gevredigezh henvoazel g., disklosañ ar gevredigezh hengounel g., diempradur ar gevredigezh henvoazel g., dienframmadur ar gevredigezh hengounel g. ; **2.** [fizik] digevanidigezh b., digevanañ g. ; *Atomzerfall*, digevanidigezh an atomenn b., digevanidigezh an derc'hanel b., digresk ar skinoberiegezh g. ; *Produkt eines radioaktiven Zerfalls*, digevanad g. ; **3.** [mezeg.] *Zerfall der Kräfte*, sioc'hanidigezh b.

zerfallen V.gw. (zerfällt, zerfiel, ist zerfallen) : **1.** terriñ diwar gouezhañ ; **2.** kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ a-rivin, kouezhañ d'an traoñ, mont d'an traoñ, digenstrollañ, dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, mont da fall, treiñ fall, mont da zismantroù, mont en dismantr, mont distruj, dispenn, en em zispenn, emzispenn, difoeltrañ, mont e diframm, dismantrañ, mont a dammoù, distammañ, mont a grennadur, drailhañ, treiñ da fall, mont da fall, mont war fallaat, kilañ, mont da beñse, diemprañ ; *der Schrank zerfällt*, ar pres a zo o tibezhiañ ; *zu Staub zerfallen*, kouezhañ e ludu, mont e poultr, mont da boutrenn (da vleud), poultrenniñ, bezañ brein-puzuilh, bezañ kozh-puzuilh ; *in Fetzen zerfallen*, mont e diframm, truilhennañ, dispenn, en em zispenn, emzispenn, mont a-bilhennoù, mont e pilhoù, mont e truilhoù, mont e pilpouz ; *ihre alten Klamotten zerfielen in Fetzen*, he c'hozh tammoù dilhad a yeas e diframm, truilhennañ a reas he c'hozh tammoù dilhad, dispenn a reas he c'hozh tammoù dilhad, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad a-bilhennoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e pilhoù, mont a reas he c'hozh tammoù dilhad e liboudennoù ; *die Welt zerfällt*, mont a ra ar bed war e gement all ; *die Kampfmoral der Truppen zerfällt*, blankaat a ra argadusted ar soudarded, blankaat a ra stourmidigezh ar soudarded, blankaat a ra stourmused ar soudarded, terriñ a ra deltu ar soudarded, war fallaat e ya deltu ar soudarded, fallaet eo ar soudarded da stourm, diegusaat a ra ar soudarded da stourm ; **3.** [dre skeud] c'hoarvezout eus ; *der Vortrag zerfällt in zwei Teile*, div lodenn (daou luskad) a ya d'ober ar brezegenn, ar brezegenn a c'hoarvez eus div lodenn. Anv-gwan-verb : **zerfallen** *er ist mit ihm zerfallen*, emañ e droug (derc'hel a ra drougiezh, drougiezh en deus) outañ, torret eo ar votez etrezo, rouestl a zo etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, rouzet eo ar bloneg ganto, glazentez (broc'h, c'hoari, jeu) a zo etrezo, e droukrañs emañ gantañ, e treuflez emaint ; *mit der Welt zerfallen sein*, bezañ

dilezet ar bed, bezañ troet kein da safaroù ar bed, bezañ kuitaet ar bed (Gregor).

Zerfalls-kette b. (-,-n) / **Zerfallsreihe** b. (-,-n) : [fizik] ristenn degevanañ b., ristenn skinoberiek b., hil skinoberiek g., degevanidigezh oglennek b. ; *die Zerfalls-kette des Radiums, die Zerfallsreihe des Radiums*, ristenn degevanañ ar radiom b.

Zerfaserer g. (-s,-) : [tekn.] dineudenner g. [*liester* dineudennerioù].

zerfasern V.k.e. (hat zerfasert) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, dispilhañ, dispenn, dishiliañ, dispugnañ.

V.gw. (ist zerfasert) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, mont e pilhoù, dispenn, en em zispenn, emzispenn, en em zishiliañ ; *Wolle guter Qualität zerfasert nicht*, gloan aes ne zispennont ket.

Zerfasern n. (-s) : pilhoustennañ g.

zerfasert ag. : dineudennet, pilhoustonnek, pempilhennek, pilpouzek.

zerfetzen V.k.e. (hat zerfetzt) : dispenn, peurzispenn, drailhañ, regiñ-diregiñ, dispilhañ, pilhotañ, pilhoustennañ ; *jemandem das Gesicht zerfetzen*, arat (kleizhañ, boulc'hañ, troc'hañ) dremm u.b. a-dro-vat.

Zerfetzter g. (-s,-) : drailher g.

zerfetzt ag. : e truilhoù, pilhoustonnek, e pilhoù, nemet pilhoù anezhañ, aet a-bilhennoù, aet e pilhoù, roget-diroget, drailhet, labaskennek, pilhek, pilhennek, pilhaouek, pilhotek, truilhek, truilhennek, truilh, karget a brenester, drailhet ; *zerfetzte Kleidung*, libourc'h g., trabidennoù ls., dilhad truilh g./str., gagnoù ls., liboudennoù ls., dilhadoù karget a brenester ls., pilhoù ls. ; *ein zerfetztes altes Kleid anhaben*, bezañ en e gerc'hen ul labaskenn karget a brenester.

zerflattern V.gw. (ist zerflattert) : bezañ strewet gant an avel, bezañ distrewet gant an avel, bezañ skignet gant an avel.

zerfleddern (hat zerfleddert) / **zerfliedern** (hat zerfliedert) V.k.e. : bostoc'hiñ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, drastañ, gwastañ, glac'hariñ, foeltrañ, drailhañ.

zerfleischen V.k.e. (hat zerfleischt) : drailhañ munut, lakaat a-dammoù, diframmañ, dibezhiañ, dispenn, diregiñ, fregañ, difregañ, difreuzañ, difelpañ, difelpennañ, diskolpañ, diskilpañ, peurzispenn ; *sein Körper wurde durch Folterkrallen zerfleischt*, dispennet e voe e gorf gant ivinoù houarn.

V.em. : **sich zerfleischen** (haben sich (ak.) zerfleischt) : en em zrailhañ, en em zebrñ, en em ziskolpan, en em zispenn ; *sich (ak.) gegenseitig zerfleischen*, bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat, en em zigreviñ.

zerfließen V.gw. (zerfloss, ist zerflossen) : **1.** berañ, deverañ, diruilh, redek ; **2.** teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, gleborennañ, tanavaat ; *die Butter zerfließt*, eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn ; **3.** [dre skeud.] *in Tränen zerfließen*, leñvañ forzh, gouelañ dourek (druz, a-boullad), gouelañ gwalc'h e galon, bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ beuzet e zaoulagad, skuilhañ daeroù puihl (daeroù druz, daeroù stank), daeraouiñ druz, skuilhañ pezh a gar daeroù, leñvañ an holl zaeroù a zo en e ziabarzh, skuilhañ ur mor a zaeroù ; *sein Herz zerfließt*, e galon a zispak.

zerfransen V.gw. (ist zerfranst) : dispilhañ, dineudenniñ, dishiliañ, en em zispenn, pilhoustennañ, mont e pilpouz, mont e pilhoù, pilpouzañ ; *zerfranst*, dineudennet, pilhoustonnek, pilpouzek.

zerfressen V.k.e. (zerfrisst, zerfraß, hat zerfressen) : krignat, daskrignat, dispenn ; *der Kummer zerfrisst ihn*, krignet e vez e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreiz ha glac'har, preñvedet e vez e spered gant ar glac'har, krignet e vez e galon gant preñv ar glac'har, disec'hañ a

ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered ; *von Würmern zerfressen werden*, preñvedañ, bezañ o tebrñ gant ar c'hontron, bezañ o krignat gant ar c'hontron ; *von Würmern zerfressen sein*, bezañ preñvedet, bezañ preñvedek, bezañ preñvouzek, bezañ toulet-didoulet gant ar preñved ; *von den Motten zerfressen werden*, tartouzañ, gaozanañ ; *von den Motten zerfressen*, gaozanet, tartouzet, debret gant an tartouzed, debret gant an astuz ; *hier schmachte ich und werde von Ungeziefer zerfressen*, me 'zo amañ o tebrñ gant ar c'hontron, me 'zo amañ o krignat gant ar c'hontron ; *der Brand zerfrisst seinen Arm*, breinañ a ra e vrec'h ; *vom Rost zerfressen*, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl, daskrignet gant ar mergl ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zerfressen*, aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *die Meeresluft zerfrisst das Eisen*, kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant an aer vor, emañ an houarn o tebrñ (o krignat) gant an aer vor.

zerfressend ag. : kengrignus, krignus, daskrignus.

Zerfressung b. (-,-en) : krign g., krignerezh g.

zerfrieren V.gw. (zerfor, ist zerfrozen) : skamilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, tarzhañ gant ar riv.

zerfurchen V.k.e. (hat zerfurcht) : 1. ober skoselloù, lezel skoaselloù war e lerc'h, lezel rollec'hioù war e lerc'h, diraganiañ, dirañviñ, foursellañ ; 2. [dre heñvel.] roufennañ, lakaat da roufennañ ; *zerfurcht*, roufennet, roufennek, arroudennet, garanet, kaniet, klavet, skarret ; *eine vom Alter zerfurchte Stirn*, un tal roufennet gant ar gozhni g., un tal merkoù an amzer garanet don warnañ g., un tal kaniet gant ar gozhni g. ; *zerfurchtes Gesicht*, penn ridet g., penn roufennet g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm roufennet (roufennek, arroudennet) b., dremm garanet don b., penn kaniet gant ar roufennoù g., dremm kaniet gant ar roufennoù b., penn krinet evel un aval kozh g. ; *von Tränen zerfurchtes Antlitz*, dremm kaniet gant an dareoù b., dremm arroudennet gant an daeroù b., dremm kleuzet gant an daeroù b., dremm klavet ha skarret gant an daeroù b. ; *die Schwerthiebe hatten seinen Körper zerfurcht und tiefe Schnittwunden hinterlassen*, kilviziet e oa bet e gorf a daolioù kleze.

zergehen V.gw. (zerging, ist zergangen) : teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, gleborenañ, tanavaat, dileizhañ ; *auf der Zunge zergehen*, teuziñ evel mel er genoù, fontañ e-barzh ar genoù, teuziñ er genoù ; *auf der Zunge zergehende Birnen*, per blot str. ; *das zergeht richtig auf der Zunge, lecker !* an teuzer ! ; *Zucker zergeht in Wasser*, dileizhañ a ra ar sukr pa vez lakaet en dour ; *Zucker in Wasser zergehen lassen*, dileizhañ sukr en dour ; *Fett in der Pfanne zergehen lassen*, teuziñ lard war ar billig.

zergliedern V.k.e. (hat zergliedert) : 1. dielfennañ, dezrannañ, dezvarn, digenaozañ, didoueziañ, digemmeskañ ; 2. diframmañ, darnaouiñ, distrollañ, digevreañ, dispenn, diemprañ ; 3. [korf.] diskejañ, skejañ, pizhskejañ.

Zergliederer g. (-s,-) : [mezeg., istor] diskejer g. [*liester diskejerien*].

Zergliederung b. (-,-en) : 1. dielfennadur g., digenaozadur g., digenaoz g., digenaozañ g. ; 2. distrolladur g., digenstrolladur g., distroll g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., diempradur g. ; 3. [mezeg., bev., korf.] pizhskejadur g., skej-korf g., diskejadur g., diskejañ g.

Zergliederungsmesser n. (-s,-) : kontell-diskejañ b.

zerhacken V.k.e. (hat zerhackt) : troc'hañ a-dammoù, drailhañ, miñsañ, bouc'haliñ, migailhiñ, skilfennañ, sklisennañ, skiriaouañ,

askloediñ, skolpañ, skolpennañ, chakoniñ ; *in Stücke zerhacken*, difoeltrañ, terriñ e mil damm, dispenn, peurzispenn, drailhañ munut, munudañ, diskolpañ, findaoniñ, diframmañ (difregañ) a-bezhiañ, dibezhiañ, diframmañ, brizilhonañ, ober pezhioù eus, grilhañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, lakaat a-dammoù, laaat a-bezhioù, frigasañ, difreuzañ, ober depailh war, diframmañ a-bezhioù, dispenn a-bezhioù.

Zerhacker g. (-s,-) : braeerez b., drailherez b.

zerhackt ag. : miñs.

zerhauen V.k.e. (zerhieb / zerhaute // hat zerhauen) : troc'hañ a-dammoù, troc'hañ a-bezhioù, troc'hañ a-bezh-e-pezh, troc'hañ pezh-e-pezh, drailhañ, freuziñ, dispenn, dibezhiañ, bouc'haliñ, frigasañ, malañ, chakoniñ, depailhañ.

Zerium n. (-s) : seriom g.

Zeriumeisen n. (-s) : feroseriom g.

Zerkarie b. (-,-n) : [loen., *Cercaria*] kerker str., kerkerenn b.

zerkauen V.k.e. (hat zerkaut) : frigasañ gant e zent, peurfrikañ gant e zent, milmalañ gant e zent, chaokat, chagellat, chakoniñ, drailhañ.

zerkleinern V.k.e. (hat zerkleinert) : munudañ, bruzunañ, braeañ, frikañ, pilat, didammañ, diskolpañ, disklipañ, difelpañ, difelpennañ, grilhañ, pinbreñviñ, brizilhoniñ, frigasañ ; *Steine zerkleinern*, bruzunañ (frikañ, pilat, munudañ) mein.

Zerkleinerer g. (-s,-) : piler g. [*liester pilerioù*], pilouer g. [*liester pilouerioù*], friker g. [*liester frikerioù*], frikerez b. [*liester frikerezioù*], brae b., braeer g. [*liester braerioù*], braeerez b. [*liester braeerezioù*], malerez b. [*liester malerezioù*], malouer g. [*liester malouerioù*], eskaouterez b. [*liester eskaouterezioù*], drailherez b. [*liester drailherezioù*].

Zerkleinerung b. (-,-en) : munuderezh g., breverezh g., braeerezh g.

Zerkleinerungsmaschine b. (-,-n) : piler g. [*liester pilerioù*], pilouer g. [*liester pilouerioù*], friker g. [*liester frikerioù*], frikerez b. [*liester frikerezioù*], brae b., braeer g. [*liester braerioù*], braeerez b. [*liester braeerezioù*], malerez b. [*liester malerezioù*], malouer g. [*liester malouerioù*], eskaouterez b. [*liester eskaouterezioù*], drailherez b. [*liester drailherezioù*].

zerklopfen V.k.e. (hat zerklopft) : terriñ [*gant taolioù morzhof*], dic'hastañ, findaoniñ, dispenn, mont gant ar morzhol da.

zerklüftet ag. : frailhet, faotet, skarnilet, trezaret, hoskadek ; *zerklüftete Küste*, aod hoskadek g./b., aodoù troc'h-didroc'h ls., aodoù leun a droioù hag a gildroioù ls., aod gant he zroioù ha distroioù b./g.

zerknautschen V.k.e. (hat zerknautscht) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, rodellañ ; *zerknautscht*, jog, joget, kretilhañ, gwrac'hellet, rodellet.

Zerknautschen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

zerknirscht ag. : mantret, keuziek, keuzidik, morc'hedek ; *zerknirscht sein*, bezañ mantret, bezañ leun a geuz, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, bezañ mantr en e galon.

Zerknirschttheit b. (-) / **Zerknirschung** b. (-) : mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., keuzidigezh b., azrek g., azreked b.

zerknittern V.k.e. (hat zerknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, malhotiñ.

Zerknittern n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

zerknittert ag. : jog, joget, gwrac'hellet, kretilhet, rodellet ; *zerknitterte Hose*, bragoù joget g., bragoù kretilhet g., bragoù gwrac'hellet g.

zerknüllen V.k.e. (hat zerknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, malhotiñ ; *ein Stück Papier zu einer Kugel zerknüllen*, tamolodiñ un tamm paper.

Zerknüllen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

zerknüllt ag. : jog, joget, gwrac'hellet, kretilhet, rodellet.

zerkochen V.k.e. (hat zerkocht) : poazhañ re bell.

V.gw. (ist zerkocht) : treiñ da yod ; *das Fleisch zerkocht zu Brei*, koazhañ a ra ar c'hig en ur boazhañ da vezañ yod, treiñ a ra ar c'hig da yod dre ma vez poazhet re bell.

zerkratzen V.k.e. (hat zerkratzt) : krabisañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, skrabañ, skilfañ, kignat, klisiañ, diruskañ, graspiñ, rifiñ.

Anv-gwan-verb : **zerkratzt** kignet, krabiset, krafignet, krifinet, ribiñset, dirusket, klisiet, rifet, graspet ; *ich hatte mir die Beine zerkratzt*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, kignet, roget) va divhar ganin ; *meine Brillengläser sind zerkratzt*, roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; *P. sein Gesicht ist völlig zerkratzt*, bet eo ar c'hemener warnañ, kignadennoù a zo leizh e benn, kignet-digignet eo e zremm.

zerkrümeln V.k.e. (hat zerkrümelt) : bruzunañ, munudañ, brizilhoniñ, puzuilhañ ; *fein zerkrümeln*, bruzunañ tanav ; *zerkrümeltes Brot*, bara amiod g. ; *die obere Bodenschicht zerkrümeln*, pigellat an douar, freuzañ an douar.

V.gw. (ist zerkrümelt) : en em zishiliañ, bruzunañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, drailhañ ; *dieses Brot zerkrümelt*, ar bara-mañ a zo dispeg (a vruzun, a zo bruzunus, a ya e bruzun, a ya a-dammoù).

zerlassen V.k.e. (zerlässt / zerließ / hat zerlassen) : teuziñ, lakaat da deuziñ ; *Butter zerlassen*, teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat un tamm amanenn da deuziñ, ober lipig ; *zerlassene Butter*, amanenn teuz g., lipig g.

zerlaufen V.gw. (zerläuft / zerlief / ist zerlaufen) : teuziñ, dourenniñ, liñvenniñ, berañ, deverañ, diruilh, redek ; *die Butter zerläuft*, eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn.

zerlegbar ag. : 1. ... a c'haller divontañ, distrolladus, digenstrolladus ; *zerlegbare Maschine*, mekanik a c'haller divontañ ; 2. ... a c'haller dielfennañ, digenaozadus ; *zerlegbares Ganzes*, hollenn digenaozadus b. ; 3. [loen] depailhadus ; 4. [fizik.] *zerlegbare Kraft*, nerzh dibengennadus g.

zerlegen V.k.e. (hat zerlegt) : 1. darnaouiñ, dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, dispenn, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, diskolpañ, didroc'hañ, difelpañ, difelpennañ, dizastum, dibastellañ, pastellañ, treujañ, depailhañ, diskejañ ; *ein Tier zerlegen*, dibezhiañ (dispenn, didammañ, diskolpañ, karteliañ, karteriañ, karterennañ, pastellañ, dibastellañ, depailhañ) ul loen, dispenn ul loen kig hag eskern, ober depailh war ul loen ; *Fleisch zerlegen*, didammañ kig ; *ein Huhn zerlegen*, didammañ ur penn-yar, didroc'hañ ur penn-yar ; 2. difregañ, dibezhiañ, divontañ, diframmañ, distrollañ, digenstrollañ, diemprañ, digenaozañ, dezrannañ, dezvarn, dielfennañ, didoueziañ, digemmeskañ ; *eine Eisenbahnlinie zerlegen*, difregañ ul linenn hent-houarn ; 3. dielfennañ, elfennañ, dezrannañ, dezvarn ; 4. [fizik.] *eine Kraft in seine Komponente zerlegen*, dibengennañ un nerzh ; *weißes Licht in seine Spektralfarben zerlegen*, das Licht in seine spektralen

Anteile zerlegen, ec'haozañ ar gouloù gwenn ; *Licht zerlegen*, gwaskarat al luc'h ; *eine Bewegung in seine Einzelteile zerlegen*, dezlankadañ ur fiñv, elfennañ ur fiñv ; 5. [kimiezh] digediañ, digenaozañ ; *eine chemische Verbindung zerlegen*, digenaozañ ur c'horf ; *zerlegte chemische Verbindung*, korf diged g. ; 6. [mat.] digenaozañ ; *ein Polynom zerlegen*, digenaozañ ur polinom ; *eine natürliche Zahl in ein Produkt aus Primzahlen zerlegen*, digenaozañ un niver naturel e periadoù kentañ ; 7. [yech.] *ein Wort in seine Bestandteile zerlegen*, digenstrollañ ur ger.

Zerlegung b. (-, -en) : 1. dielfennadur g., digenaozadur g., digenaoz g., digenaozañ g. ; 2. distrolladur g., distrollañ g., digenstrolladur g., digenstrollañ g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., dispennidigezh b., dibezhiadur g., didammerezh g., didammañ g., diempradur g., pastelladur g., depailhañ g. ; 3. [mat.] digenaozañ g., digenaozadur g., parzhadur g. ; *Gleichheit durch Zerlegung*, parder dre zigenaozañ g. ; 4. [kimiezh] digediañ g., digenaozañ g., digenaozadur g. ; 5. [fizik.] *Zerlegung des Lichtes*, gwaskarat ar gouloù g.

zerlesen ag. : [levr] uzet [*dre forzh bezañ bet lennet*], e pilhoù, e truilhoù, aet e pilhoù, aet e truilhoù, pilhennek, pilhaouek.

zerlöchern V.k.e. (hat zerlöchert) : toullañ-didoullañ ; *seine Strümpfe waren zerlöchert*, toull-didoull e oa e loeroù ; *eine von Einschüssen zerlöcherte Mauer*, ur voger bet toullat-didoull gant an tennoù fuzuilh b.

zerlumpen V.k.e. (hat zerlumpt) : dispenn, drailhañ, regiñ-diregiñ, dispilhañ, pilhotañ, pilhoustennañ.

zerlumpt ag. : 1. [dilhad] e pilhoù, e truilhoù, pilhennek, pilhaouek, pilhek, pilhotek, pilhoustennnek, trabidennek, truilhek, truilhennek, aet e pilhoù, lav ; *zerlumpte Kleidung*, *zerlumpte Kleider*, dilhad mod netra ls., dilhad lav ls., libourc'h g., trabidennoù ls., dilhad truilh g./str., dilhad truilhennek g./str., gagnoù ls., liboudennoù ls., dilhadoù karget a brenester ls., pilhoù ls., truilhoù ls. ; 2. [tud] labaskennek, a bilhoù hag a druilhoù, truilhek, truilhennek, pilhennek, pilhaouek, trabidennek, gwisket a-druegezh, gwisket truilh, gwisket truilhek, truilhoù war e dro, truilhoù karget a brenester en e gerc'henn, nemet truilhoù en-dro dezhañ, nemet truilhoù war e dro, dindan druilhoù, gwisket gant gagnoù ; *er läuft zerlumpt herum*, n'eus nemet truilhoù warnañ, n'eus nemet truilhoù war e dro, a bilhoù hag a druilhoù eo, gwisket eo gant liboudennoù karget a brenester, gwidket eo a-druegezh ; *zerlumpter Mensch*, labaskenn b., libourc'henn b., pilheg g. [*liester pilheien*], pilhaoueg g. [*liester pilhaoueged*], lousken g., pilhennek g., truilheg g. [*liester truilheien*], truilhennek g. [*liester truilhenneged*], truilhenn b. [*liester truilhenned*], hailhon g., hailhevod g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., denjentil laou g., laoueg g. ; *zerlumpte Frau*, truilhenn b. [*liester truilhennoù*].

zermahlen V.k.e. (zermahlte / hat zermahlen) : malañ, pilat, flastrañ, bruzunañ, frikañ, braeañ, chikañ, chikanañ, breviñ, munudañ, kommañ, pinbreviñ, puzuilhañ, brizilhoniñ ; *Äpfel zermahlen*, malañ avaloù ; *Stechginster zermahlen*, pilat lann, kommañ lann, pigosat lann.

Zermahlen n. (-s) : malañ g., maladur g., mal g., maladeg b., flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., munuderezh g., breverezh g., brevidigezh b., braeerezh g.

Zermahler g. (-s, -) : flaster g. [*liester flasterioù*], piler g. [*liester pileroù*], pilouer g. [*liester pilouerioù*], friker g. [*liester frikerioù*], frikerez b. [*liester frikereziou*], brae b., brae g. [*liester braeerieou*], braeerez b. [*liester braeereziou*], malerez b. [*liester malereziou*], malouer g. [*liester malouerioù*], eskaouterez b. [*liester eskaoutereziou*].

zermalmen V.k.e. (hat zermalmt) : frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreñ, bruzunañ, brizilhoniñ, braeañ, skarbotiñ, frukañ, breñ, chikañ, chikanañ, munudañ, brevennañ, flastrañ, frikañ, pilat, kommañ, malañ.

Zermalmen n. (-s) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., malañ g.

Zermalmer g. (-s,-) : flaster g. [*liester* flasterioù], piler g. [*liester* pileroù], pilouer g. [*liester* pilouerioù], friker g. [*liester* frikerioù], frikerez b. [*liester* frikereziou], brae b., braeer g. [*liester* braeeroù], braeerez b. [*liester* braeereziou], malerez b. [*liester* malereziou], malouer g. [*liester* malouerioù], eskaouterez b. [*liester* eskaoutereziou].

zermartern V.em. : **sich zermartern** (hat sich zermartert) : [dre skeud.] *sich (dat.) den Kopf (das Hirn, das Gehirn) zermartern*, divouedañ e benn, trikamardiñ e voulienn, daoubenniñ, klask mennozhioù, klask e-barzh e benn, kemer trabas, debriñ e spered, terriñ e benn, bezañ daoubennet, kemer streuvell, skrabañ e eñvor, furchal en e eñvor, skrabat e benn hep kaout debon, disvalañ soñjoù, en em zrailhañ, uzañ e spered, en em zebrñ, bezañ e penn e spered, jahinañ e spered (Gregor), sorbiñ e spered.

zermatschen V.k.e. (hat zermatscht) : skarbotiñ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, braeañ.

Zermelo-Mengenlehre b. (-) : aksiom Zermelo g.

zermürben V.k.e. (hat zermürbt) : **1.** terriñ, freuzañ, drailhañ, fregiñ, breñ, dispenn, digenstrollañ ; **2.** krignat, uzañ, debriñ, dinerzhañ, ragnat ; *der Kummer zermürbt ihn*, krignet e vez e galon gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered, emañ oc'h uzañ gant ar boan-spered, malet e vez e galon gant ar glac'har, emañ o valañ enkrez ha glac'har.

zermürbend ag. : arfleus, erezus, hegazus, hegas, hegas, stellus, torr-penn, un disec'h-tud anezhañ, ur c'hole d'ober, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, lazhus, brevus, mac'hom, divius, chastreüs ; *eine zermürbende Arbeit*, un dismantr spered g., ul labour brevus g., ul labour lazhus g., ul lazhtud g., ul laz-horf g., un uz tud g.

zermürbt ag. : drailhet gant al labour, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, labezet e gorf, torret gant al labour, skuizh-divi gant al labour, motet gant ar yost hag ar skuizh, skuizh-breñ, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-stank, torret gant ar skuizhder, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, darnaoet, darnao, hermet, riñset, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, asik, asiket, flep, mac'homet, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, erru dilañs, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzhet, torr, eok, brev, brevet, divi, war e nerzh, tremen skuizh, erru e penn e nerzh, rentet, krevet, gell, mac'homet gant al labour, brevet gant al labour, friket gant al labour.

Zermürbungskrieg g. (-s,-e) : brezel uzañ g.

zernagen V.k.e. (hat zernagt) : krignat, ragnat, ragnat, rognat, drailhañ ; *die Ratten zernagten die Kleider*, ar razhed a zrailhe an dilhad.

Zernagen n. (-s) : krign g., krignerezh g.

zernagend ag. : krignus.

zernieren V.k.e. (hat zerniert) : [lu, dispredet] gronnañ, enkelc'hiañ, kelc'hiañ, lakaat ar c'helc'h war.

zerpflücken V.k.e. (hat zerpfückt) : **1.** dizeilañ, dizeliaouiñ, dizeliennañ, fregañ, diregiñ, diframmañ, drailhañ, freuzañ ; **2.** [dre skeud.] *einen Text zerpfücken*, studiañ pizh ur pennad-skrid, dibluskañ ur pennad-skrid, nizañ (burutellañ, ridellat) ur pennad-

skrid, mont don e studi ur pennad-skrid, tremen ur pennad-skrid dre ar vurutell, dispenn ur pennad-skrid, dibluskañ ur pennad-skrid.
zerplatzen V.gw. (ist zerplatzt) : **1.** tarzhañ, sklisenñ, kreviñ, terriñ a-darzh, diskolpañ, mont e skolp, mont a-dammoù ; *der Luftballon ist zerplatzt*, tarzhet eo ar c'hweziggell.

2. [dre skeud.] *vor Neid zerplatzen*, tagañ gant ar warizi, kreviñ gant ar warizi, difoñsañ gant an erez, bezañ klañv gant an avi (an erez), bezañ taget gant an droug-kalon, bezañ krog ar c'hi du ennañ, glaouriñ gant ar warizi, disec'hiñ gant ar jalouzi, disec'hiñ gant an erez, duiñ gant ar warizi ; *vor Zorn zerplatzen*, *vor Wut zerplatzen*, dibalediñ, dispakañ e gounnar, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, difronkañ, mont en un euzhenn, breskenn, mont e breskenn, folliñ, belbiañ, mont e belbi, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ brizh-du, bezañ tost da vigañ gant ar gounnar, bezañ fuc'h en an-unan, fuc'hañ gant ar vuanegzh, fuc'hañ gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, bezañ tost da tarzhañ gant ar gounnar, belbiañ, mont e belbi, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ruz, bezañ fuloret mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan (*e gerc'h o tommañ dezhañ, he c'herc'h o tommañ dezhi h.a.*), bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan (*e gerc'h o krazañ dezhañ, he c'herc'h o krazañ dezhi h.a.*).

Zerplatzen n. (-s) : tarz g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerplatzen*, dre ziskolp.

zerpulvern V.k.e. (hat zerpulvert) : bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhoniñ, brizilhañ.

Zerpulvern n. (-s) : bruzunadur g., puzuilherezh g.

zerquetschen V.k.e. (hat zerquetscht) : bronduañ, persduañ, bloñsañ, mortekiniñ, flastrañ, frikañ, frukañ, pilat, foulañ, gourfouliñ, frigasañ, peurfrikañ, pinbreñ, milmalañ, brevennañ, braeañ, chikañ, chikanañ, skarbotiñ, kortisañ ; *Kartoffeln zerquetschen*, frikañ patatez ; [tro-lavar] *2000 Euro und ein paar Zerquetschte*, 2000 euro hag un draig bennak.

V.em. : **sich zerquetschen** (hat sich zerquetscht) : *sich (dat.) den Finger zerquetschen*, frikañ e viz.

Zerquetschen n. (-s) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g.

Zerquetscher g. (-s,-) : flastrer g. [*liester* flastrerioù], mac'her g. [*liester* mac'herioù], piler g. [*liester* pileroù], pilouer g. [*liester* pilouerioù], friker g. [*liester* frikerioù], frikerez b. [*liester* frikereziou], brae b., braeer g. [*liester* braeeroù], braeerez b. [*liester* braeereziou], malerez b. [*liester* malereziou], malouer g. [*liester* malouerioù], eskaouterez b. [*liester* eskaoutereziou].

Zerquetschung b. (-,-en) : flastradur g., flastr g., flastrerezh g., frikadur g., persduadur g., brondudur g., brondug, bronduen b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b., bloñsasurezh b., bloñserezh g.

zerraffen V.k.e. (hat zerrauft) : **1.** diframmañ, regiñ a-grenn ; *2. mit zerrauftem Haar*, disparbuihet (fandrouilhek, foutouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, dispak) e vlev, war e benn-kuch, diskabellet ha dispac'het e vlev (Gregor).
Zerrbild n. (-s,-er) : ludresadenn b., luskeudenn b., flemmskeudenn b., tresadenn c'hodisus b.

zerreden V.k.e. (hat zerredet) : *en Thema zerreden*, stambouc'hañ ur c'hraf bennak, chom ur biken gant ur c'hraf bennak, displegañ ur c'hraf bennak dre gen lies munud a zo holl.

zerreibbar ag. : aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, brusk, dispieg.

Zerreibarkeit b. (-) : puzuilhded b., puzuilhder g., bruzunuster g., bruzunusted b.

zerreiben V.k.e. (zerrieb / hat zerrieben) : frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreñ, bruzunañ, brizilhoniñ, braeañ, chikañ, breñ, munudañ, puzuilhañ.

Zerreibung b. (-, -en) : breverezh g., braeerezh g., brevidigezh b., puzuilherezh g.

Zerreiche g. (-, -n) : [louza.] derv blevek str.

zerreißen ag. : ... a c'heller regiñ ; *leicht zerreißen*, fregus.

zerreißen V.k.e. (zerriss / hat zerrissen) : 1. drailhañ munut, lakaat a-dammoù, tammañ, tammata, didammañ, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, disklipañ, darnaouiñ, dibezhiañ, dispenn, peurzispenn, diregiñ, diframmañ, diframmañ (difregañ) a-bezhioù, fregañ, difregañ, regiñ, difretañ, difreuzañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, brizilhonañ, dichafrañtañ, diskolpañ, disgwriat, findaoniñ, miñsañ, freuzañ, frigasañ, depailhañ, ober depailh war ; *ein Blatt Papier zerreißen*, regiñ ur follenn baper, fregañ ur follenn baper ; *seine Ketten zerreißen*, dichadennañ, terriñ e chadennoù, breñ e chadennoù, strinkañ a dammoù ar chadennoù diouzh an-unan (e *chadennoù dioutañ*, he *chadennoù diouti h.a.*) ; *die Fesseln zerreißen*, terriñ e ereoù, breñ e ereoù, strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan (e *ereoù dioutañ*, hec'h *ereoù diouti h.a.*) ; *der Tiger zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ, difreuzañ) a ra an tigr e breizh, ober a ra an tigr depailh war e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhioù, dispenn (disklipañ) a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; *in Stücke zerreißen*, difoeltrañ, terriñ e mil damm, dispenn, peurzispenn, drailhañ munut, munudañ, diskolpañ, findaoniñ, diframmañ (difregañ) a-bezhioù, dibezhiañ, brizilhonañ, ober pezhioù eus, grilhañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, lakaat a-dammoù, laaat a-bezhioù, frigasañ, difreuzañ, ober depailh war, diframmañ a-bezhioù, dispenn a-bezhioù ; *eine Granate hatte ihm das Gesicht zerrissen*, ur penn obuz en doa finfontet e fas ; *die Frau mit dem zerrissenen Mund*, maouez he genoù flañchet b. ; [merdead.] *die Segel waren zerrissen und die Takelage in Unordnung*, fardaj ha gouelioù a oa en istribilh ; 2. [dre skeud.] *jemandes Herz zerreißen*, rannañ kalon u.b., frailhañ kalon u.b., daouhanteriñ kalon u.b., faoutañ kalon u.b., difelpañ kalon u.b., kalonizañ u.b. ; *das zerreißt mir das Herz*, rannet eo va c'halon diwar gement-se, kement-se a zifelp din va c'halon, kement-se a rann din va c'halon, kement-se a faout din va c'halon (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo kement-se evidon ; *der Anblick seines Sohnes zerriss dem Vater das Herz*, poan a reas gant an tad gwelet e vab ; 3. *diese Musik zerreißt mir die Ohren*, bouzaret eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn din, ar sonerezh-mañ a droc'h va divskouarn din, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor) ; 4. *diese Frage zerreißt innerlich die Partei*, ar c'hraf-se a laka freuz er strollad g.

V.gw. (zerriss / ist zerrissen) : terriñ, difloskiñ, broustañ, freuzañ ; *der Faden zerreißt*, terriñ a ra an neud ; *der Felsblock zerriss von oben nach unten*, a-faout e oa frailhet ar roc'hell.

V.em. : **sich zerreißen** (zerriss sich / hat sich (ak./dat.) zerrissen) : 1. [ak.] en em zrailhañ, en em zebrñ, en em ziskolpan, en em zispenn ; *sich (ak.) gegenseitig zerreißen*, bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; 2. [ak.] na sellet ouzh e boan, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, en em zrastañ, en em hersal da labourat, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ

ganti, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, labourat a-nerzh, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, lorgnañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, c'hweshañ e-barzh, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, bouc'halañ, skrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez ouzh an-unan (*outañ e-unan*, *outi hec'h-unan h.a.*), labourat a-lazh-korf, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, labourat a-drovat, na vouzhañ ouzh al labour ; *sich förmlich zerreißen*, *um etwas zu tun*, en em derriñ d'ober udb, en em zivadeziñ d'ober udb ; 3. [ak.] *sich vor etwas (dat.) zerreißen*, bezañ barret ag udb, bezañ beuzet e-barzh udb, bezañ e barr udb, bezañ leun-barr ag udb, bezañ trefuet-holl gant udb, nijal gant udb, tridal gant udb ; 4. [tro-lavar] [ak.] *ich kann mich doch nicht zerreißen*, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h, ne c'hallan ket tapout e pep lec'h, n'on ket sorser me, n'em eus ket breoù me ; *ich habe mich für ihn förmlich zerrissen*, baleet em eus war ar mor evitañ, en em zivadezet em eus d'ober evitañ ; 5. [ak.] *ich könnte mich zerreißen*, amañ ez eus peadra da goll e benn, amañ ez eus peadra d'an den da vezañ troet, ur gwir bistri eo an dra-se evidon, ur c'holl-skiant eo ; 6. [dat.] *sie fragte ihn, wie er sich die Weste zerrissen habe*, goulenn a reas outañ gant petra e oa bet roget dezhañ e jiletenn.

Zerreiben n. (-s) : rogerezh g., regiñ g., fregerezh g. ; *seine Nerven sind zum Zerreißen gespannt*, gant e elvaj emañ, fioun 'zo ennañ, kintoù 'zo ennañ.

Zerreißenfestigkeit b. (-) : dalc'hañ ouzh an dorridigezh b., kreñvder ouzh an dorridigezh g.

Zerreißenprobe b. (-, -n) : bevenn derriñ b.

Zerreißenprobe b. (-, -n) : 1. amprouadur an dalc'hañ ouzh an dorridigezh g. ; 2. [dre skeud.] amprouenn poanius-kenañ b., amprouenn c'hloazus b.

Zerreißenstelle b. (-, -n) : [douarouriezh] talbenn frailh g.

Zerreißen g. (-, -en) : 1. fregerezh g., rogerezh g., diframm g., diframmad g., diframmerezh g., drailherezh g., diskolperezh g., diskolpadur g. ; 2. dispennadenn b., dispennadur g., dispenn g., dibezhiadur g., didammañ g. ; 3. torr g., torridigezh b.

zerren V.k.e. (hat gezerrt) : 1. sachañ, sklainañ, stlaenañ, stlejañ, tennañ, frapañ war udb, hilgenniñ, sachañ-disachañ, ruzañ ; *jemanden am Ärmel zerren*, sachañ war milgin u.b. ; *er zerrte ihn an den Füßen*, sachañ a rae anezhañ war-bouez e dreid ; *jemanden aus dem Bett (aus dem Schlaf) zerren*, tennañ u.b. er-maez eus e wele ; *hin und her zerren*, hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; 2. [dre skeud.] *jemanden in den Kot zerren*, ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., kas brud u.b. da ludu, stlabezañ enor u.b., stlejañ u.b. e-barzh ar c'hailhar.

V.em. : **sich zerren** (hat sich (dat.) etwas gezerrt) : [mezeg.] *sich (dat.) etwas zerren*, tapout kig-torr, tapout un aveladenn, pakañ ur

forsadenn, ober ur forsadenn, bloñsañ udb, bronduañ udb, forsiñ udb, gweañ udb, diantellañ udb, foulañ udb.

Zerrgestalt b. (-, -en) : penn chin g.

Zerspiegel g. (-s, -) : melezhour disneuziañ g., melezhour disfurmus g.

zerrieseln V.gw. (ist zerrieselt) : ruilhal, redek, goueriañ, riolennat, divalañ, riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, risklañ, disac'hañ, foerañ ; *der Sandhaufen zerrieselt nicht*, chom a ra an traezh en e vern.

zerrinnen V.gw. (zerrann / ist zerronnen) : teuziñ, tremen, steuziañ, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont gant an avel, mont e puñs an avel, dismantrañ ; *wie ein Traum zerrinnen*, *wie ein Traumbild zerrinnen*, steuziañ evel un hunvre ; *das Geld zerrinnt ihm zwischen den Fingern*, hennezh a zo frank war an dispign, ur foet-e-voutikl (ur foet-boutikl, ur foet-e-stal, ur c'hac'h-moudenn) a zo anezhañ, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, kac'hmoudennañ a ra e vadoù, foetañ a ra e drantell, foetañ a ra e beadra, toull eo e zaouarn, ur gwall zispigner a zo anezhañ, skeiñ a ra e arc'hant er mor, skeiñ a ra e arc'hant a-druihl-drast, n'eo ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, n'eo ket mestr da zaou wenneg, stagañ a ra e chas diwar-goust silzig, emañ o tebriñ e draoù, emañ o tebriñ e stal, emañ o tebriñ e beadra, emañ o tebriñ e arc'hant, gouest eo da fontañ an eost, fripañ a ra e zrouin (Gregor), hennezh a zo gwashañ foraner e vadoù eus ar bed-holl ; *seine Träume zerrinnen*, emañ e hunvreoù o vont gant an avel, emañ e hunvreoù o vont e puñs an avel, emañ o tisorc'henniñ (o tispegañ diouzh e sorc'henn) ; *wie gewonnen, so zerronnen*, madoù dastumet gant ar rastell a yelo kuit gant an avel, madoù trumm dastumet buan a vez dishiliet, ar re-se 'zo berr o lostoù (o skouarnioù), an arc'hant 'zo berr o lostoù, goude ar rastell ar forc'h, goude ar serrer e teu an diserrer, bern n'eo ket mammenn.

zerrissen ag. : 1. roget, freget, diroget, difreget, diframmet, freuzet ; *sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war*, gwelet a reas jilet en e vab roget, merzout a reas ar prenester a oa e jiletenn he mab ; [merdead.] *die Segel waren zerrissen und die Takelage in Unordnung*, fardaj ha gouelioù a oa en istribil ; 2. ranngalonet, rannet e galon, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, frailhet e galon, daouhanteret e galon ; *zwischen zwei Gefühlen zerrissen sein*, daoufromañ ; *zerrissene Herzen*, kalonoù rannet, kalonoù frailhet ls., kalonoù daouhanteret ls.

Zerrissenheit b. (-) : ranngalon b., tarz-h-kalon g., diframm g.

zerrühren V.k.e. (hat zerrührt) : glec'hiañ, meskañ.

Zerrung b. (-, -en) : 1. hilgennerezh g., sach g. ; 2. añjinerezh g., g., rendael b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b., disranniezh b. ; 3. [mezeg.] *Muskelzerrung*, a) bloñs g., bloñsador g., bloñsadorezh g., bloñsaden b., brondou g., brondoadur g. ; b) [sport] diantelladen b., reforsador g., reforserezh g., forsador g., forsaden b., trastenn kaher g., gweaden g., darhedañ kigennel g.

zerrütten V.k.e. (hat zerrüttet) : direizhañ, disurzhañ, diaozañ, diemprañ, difloskañ, eilpennañ, lakaat pep eil penn, gwallgas, dispenn, dismantrañ, torimellat, gwallegañ ; *die Finanzen zerrütten*, gwallgas an arc'hanterezh, lakaat dizurzh en arc'hanterezh, lakaat kalz a strap en arc'hanterezh.

V.em. : **sich zerrütten** (hat sich (dat.) etwas zerrüttet) : *sich (dat.) die Gesundheit zerrütten*, ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, dismantrañ, distresañ, distruj, diskar, rivinañ, gwatalañ, euvriñ, kalkennañ, foranañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, na gaout a zamant d'e yec'hed, na gaout a zamant ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv.

zerrüttend ag. : [pred., lenn.] diskejus.

zerrüttet ag. : 1. direizhet, eilpennet, diaozet, gwallgaset ; 2. *zerrüttete Ehe*, priedoù dizunvan ls., priedoù dizunvanet ls., priedoù digar ls. ; *in zerrütteten Verhältnissen leben*, bevañ en ur familh (un tiegezh) dizunvan, bevañ en ur familh (un tiegezh) digar ; *zerrüttete Familie*, familh diskloset b.

Zerrüttung b. (-, -en) : dispennerezh g., direizherezh g., direizh g./b., direizhamant g., dizunvaniezh b., dizunvan g., dizunaniezh b., disranniezh b. ; *die Zerrüttung der traditionellen Gesellschaft*, diempradur ar gevredigezh hengounel g.

zersägen V.k.e. (hat zersägt) : heskennat, treujañ ; *einen Baumstamm zersägen*, depailhañ ur c'hef.

Zersägen n. (-s) : heskennadur g., heskennadorezh b., heskennerezh g., treujañ g., depailhañ g.

Zersäger g. (-s, -) : treujer g. [*liester treujerien*].

zerschellen V.k.e. (hat zerschellt) : frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, drailhañ, broustañ, pladañ, bruzunañ, brizilhoniñ, mazaouiñ, euvriñ, gwallegañ, mekaat.

V.gw. (ist zerschellt) : frigasañ, tarzhañ, dedarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, sklisenañ, drailhañ, broustañ, terriñ a-darzh, mont da flastrañ, bruzunañ, kreviñ ; *die Wellen zerschellen an der Küste*, dirollañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra ar gwagennoù ouzh an aod, dedarzhañ a ra ar gwagennoù ouzh an aod, freuzañ a ra an tonnoù ouzh an aod, foetañ a ra ar mor ouzh an aod, rust e freg an tonnoù ouzh an aod, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, kreviñ a ra ar gwagennoù ouzh an aod ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen*, ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ ; *das Flugzeug zerschellt am Boden*, tarzhañ a ra ar c'harr-nij e tammoù war an douar, mont a ra ar c'harr-nij da vazaouiñ (da flastrañ, da bladañ) war an douar ; *das Schiff zerschellte an der Küste*, deuet e oa ar vag d'an aod da zrailhañ, aet eo bet ar vag d'an aod da freuzañ (da darzhañ, da vroustañ, da zigeriñ), aet e oa ar vag er c'hostez da zrailhañ, aet eo bet ar vag da freuzañ war reier an aod, al lestr a voe bruzunet gant kerreg an aod, mazaouet e oa bet ar vag war kerreg an aod.

zerschießen V.k.e. (zerschoss / hat zerschossen) : 1. toullañ, toullañ-didoullañ, kaniolata ; *zerschossene Wand*, moger toullat-didoullat (mildoullat) gant ar boledoù ; 2. diframmañ ; *eine Kugel zerschoss ihm den Arm*, ur boled a ziframmas e vrec'h.

zerschlagen¹ V.k.e. (zerschlägt / zerschlug / hat zerschlagen) : 1. dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, dispenn, dic'hagnañ, breviñ, dotuañ, brevennañ, peurderriñ, gwastañ, glac'hariñ, distrujañ, dizober, frinjinañ, gwintañ d'an traoñ, tanfoeltrañ, tanfoestrañ, foeltrañ, difoeltrañ, difelpañ, goullonderiñ, broustañ, grilhañ ; *der Hagel hat das Korn zerschlagen*, dismantret eo bet an trevadoù ed gant ar c'hazarc'h, kazarc'het eo bet an trevadoù ed, gwastet eo bet an trevadoù ed gant ar c'hazarc'h, ar c'hazarc'h en deus taolet ar wast war an trevadoù ed ; *jemanden zerschlagen*, breviñ (dotuañ) u.b., skeiñ kalet gant u.b., dorloñ u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dormata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., reiñ ur

gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur pread d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur roustad druz d'u.b. ; [labour-douar] *die Erdschollen zerschlagen*, pilprennat ar mouded, dibouloudañ an douar, divosañ, boseal, terriñ ar motad ; **2.** [lu] disparfoeltrañ, dismantrañ, drouziwezhañ, frigasañ, dic'hastañ, kas e drougatred, diskolpañ, kinkailhañ ; *einen Angriff zerschlagen*, diarbenn an argaderien, lakaat an argaderien da gilañ, falc'hat an argaderien evel ma ra falc'her ar geot er prad, disparfoeltrañ an argaderien ; *den Feind zerschlagen*, diskolpañ arme an enebourien, kinkailhañ an enebourien, frigasañ arme an enebourien, dismantrañ arme an enebourien, disparfoeltrañ arme an enebourien, flastrañ rac'h arme an enebourien, krazañ naet arme an enebourien, dic'hastañ arme an enebourien, minmalañ arme an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o laz d'an enebourien, pladañ an enebourien, kas an enebourien e drougatred.

V.em. : **sich zerschlagen** (zerschlägt sich / zerschlug sich / hat sich (ak.) zerschlagen) : mankout, mankout war, c'hwitañ, c'hwitañ war, ober kazeg, chom kazeg, ober kazh, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz.

zerschlagen² ag. : brev, brevet, divi, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, torret gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, brevet e gorf, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, eoget (ôget) gant ar skuizhder, eok, nodet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, labezet e gorf, torret gant al labour, rentet, krevet, gell ; *ganz zerschlagen sein*, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ faezh-mouch, bezañ yost, bezañ yostet, na c'hallout mui diouti, bezañ skuizh-marv, bezañ brevet e gorf, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh-divi, bezañ tanailhet an holl izili ouzh an-unan (*e holl izili outañ, hec'h holl izili outi h.a.*), bezañ nezet tout an izili dindan an-unan (*tout e izili dindanañ, tout hec'h izili dindani h.a.*), bezañ erru e penn e nerzh, bezañ erru war e nerzh, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ eoget (ôget) gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ eok, bezañ nodet, bezañ diviet, bezañ ban, bezañ divanet lip, bezañ aet d'an eurvar, bezañ ôg gant ar skuizhder, bezañ darnaouet, bezañ darnaou, bezañ hernet, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.

Zerschlagenheit b. (-) : kig-torr g., torridigezh b.

Zerschlagung b. (-, -en) : distruj g., diskar g., diskaradur g., dismantr g., dispenn g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., freuzadur g., freuzerezh g., gwast g./b., gwasterezh g., gwastadur g.

zerschlissen ag. : [dilhad] aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, navet, rouedennet, graet e reuz gantañ, aet, tremen aet, debret, dirapar, parev, lav.

zerschlitz V.k.e. (hat zerschlizt) : skejañ, kochañ, kleizhiañ, regiñ, fregañ, chaokoniad.

zerschmeißen V.k.e. (zerschmiss / hat zerschmissen) : frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, dic'hastañ, findaoniñ, tanfoeltrañ, tanfoestrañ, stlepel a-daol herr, stlepel a-flav, penndraouigelliñ, trojuezañ.

zerschmelzen V.gw. (zerschmilzt / zerschmolz / ist zerschmolzen) : teuziñ, enteuziñ, fontañ.

Zerschmelzen n. (-s) : teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g.

zerschmettern V.k.e. (hat zerschmettert) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, tammañ, tammata, didammañ, disklipañ, dizober, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, difoeltrañ, foeltrañ, peurfoeltrañ, dibarfoeltrañ, tanfoeltrañ, tanfoestrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, glac'hariñ, netraiñ, dic'hastañ, dizalbadiañ, lakaat en un dizalbad spontus, findaoniñ, frinjinañ, broustañ, stlepel a-daol herr, stlepel a-flav, darc'hav, penndraouigelliñ, trojuezañ.

V.gw. : frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont e tammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ e mil damm, sklisenñ, terriñ a-darzh.

zerschneiden V.k.e. (zerschnitt / hat zerschnitten) : **1.** troc'hañ, gweltreañ, drailhañ munut, didroc'hañ, troc'hañ a-bezhioù, troc'hañ a-dammoù, troc'hañ a-bezh-e-pezh, troc'hañ pezh-e-pezh, diskejañ, didammañ, pezhiañ, migailhiñ, disklipañ, dibezhiañ, difelpañ, difelpennañ, munudañ, pastellañ, tammañ, tammata, treujañ, dispenn, chakoniad, frigasañ, depailhañ ; *Kartoffeln zerschneiden*, rannañ patatez ; *Kartoffeln in kleine Stücke zerschneiden*, troc'hañ patatez a bastelladoù munut, troc'hañ patatez a-dammoùigoù, troc'hañ patatez a dammoù bihan, troc'hañ patatez a-dammoù, troc'hañ patatez a-bezhioù, didammañ patatez, tammata patatez, pezhiañ patatez, migailhiñ patatez ; *falsch zerschneiden*, chakoniad ; *etwas in zwei Hälften zerschneiden*, daouhanteriñ udb, hanterañ udb, rannañ udb war zaou hanter, troc'hañ udb dre an hanter, troc'hañ udb dre e hanter, ober hanter-hanter ; *einen Baumstamm zerschneiden*, depailhañ ur c'hef ; *ein Huhn zerschneiden, ein Huhn tranchieren, ein Huhn zerlegen*, didammañ ur penn-yar, didroc'hañ ur penn-yar ; **2.** [dre skeud.] *das zerschneidet mir das Herz*, kement-se a faout e c'halon din (a sko ur c'hlaouenn ruz em c'halon), santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, rannet eo va c'halon diwar gement-se, un diframm eo evidon.

Zerschneidung b. (-, -en) : didammerezh g., didroc'herezh g., didroc'hadur g., didroc'hañ g., dibezhiadur g., dispennadur g., dispennadenn b., drailherezh g., munuderezh g., pastelladur g., depailhañ g.

zerschnippeln V.k.e. (hat zerschnippelt) : drailhañ munut ; *Kartoffeln zerschnippeln*, troc'hañ patatez a bastelladoù munut.

zerschrammen V.k.e. (hat zerschrammt) : krabisat, krafignet, ribiñsat, roudennañ, skrabañ, kignat, graspiñ, diruskañ, rifiñ, klisiañ, kignat.

V.em. : **sich zerschrammen** (hat sich (ak.) zerschrammt / hat sich (dat.) etwas zerschrammt) : [mezeg.] *ich hatte mir die Beine zerschrammt*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, ribiñset, kignet) va divhar ganin.

zerschrammt ag. : kignet, krabiset, krafignet, krifinet, ribiñset, dirusket, graspet, riflet ; *P. sein Gesicht ist völlig zerschrammt*, bet eo ar c'hemener warnañ, kignadennoù a zo leizh e benn, kignet-digignet eo e zremm.

zerschunden ag. : persdu, bronduet, bloñset, du, meüret, mortekinet.

zersetzbar ag. : breinus.

zersetzen V.k.e. (hat zersetzt) : **1.** dielfennañ, digenstrollañ, digejañ, digevreañ, dezrannañ, dezvarn, digenaozañ, didoueziañ, digemmeskañ, distrollañ ; *durch Elektrolyse zersetzen*, elektrolizañ ; **2.** krignat, dizober, dispenn, kregiñ e ; *die Meeresluft*

zersetzt das Eisen, kregiñ a ra aer ar mor en houarn, debret (krignet) e vez an houarn gant aer ar mor ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zersetzt*, aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *das Wasser zersetzt den unteren Teil der Mauer*, disc'hraet (dispennet) e vez traoñ ar voger gant an dour ; **3.** [dre skeud.] gwastañ ; *die Moral zersetzen*, digalonekaat, terriñ deltu u.b., boukaat ar volontez ; **4.** [kimiezh] digediañ, digenaozañ ; *eine chemische Verbindung zersetzen*, digenaozañ ur c'horf ; *pyrolytisch zersetzen*, gwrezrannañ ; *zersetzte chemische Verbindung*, korf diged g.

V.em. : **sich zersetzen** (hat sich (ak.) zersetzt) : breinañ, kuzumiñ, puzuilhañ, en em zebrñ, kouezhañ e poultr, dispenn, en em zispenn, emzispenn, enteuziñ, lizañ, lizennañ, mont e diframm, dismantrañ, dispeuriñ ; *sich völlig zersetzen*, poluañ, tezañ, peurvreinañ, peurzispeuriñ, distronkañ.

zersetzend ag. : dispeurus, dispennus, krignus.

zersetzt ag. : brein, breinek, breinet, puzuilh ; *zersetztter Mist*, teil brein (kozh, yen, poazh, dispeuret, dismuniet) g.

Zersetzung b. (-,-en) : **1.** dispeuradur g., breinadur g., breinerezh g., breinadurezh b., breinder g., breinded b., gwastadur g., kuzumadur g., linkradur g., lizadur g. ; *Zersetzung der organischen Stoffe*, dispeuradur an danveziou bevel g., dispeuradur an danveziou organek g. ; *Kalk dient als Beförderungsmittel bei der Zersetzung des Mistes*, ar raz a servij da zispeuriñ an teil ; **2.** elektrolizenn b. ; *pyrolytische Zersetzung*, gwrezrannadur g. ; **3.** dispenn g., dispennadur g., dispennadenn b., digenstrolladur g., digevreadur g., gwastadur g. ; **4.** [kimiezh] digediadur g.

zersiedeln V.k.e. (hat zersiedelt) : pikouzañ, vilaat, divalavaat, difetiñ, disleberiñ, disneuziañ, mekaat, gwastañ, digoantañ, glac'hariñ, gwallegañ, displetaat [*gant savadurioù strewet er gweledva*] ; *die Ferienhäuser zersiedeln die Landschaft an der Küste*, an arvor a zo debret gant an tiez hañv.

Zersiedelung b. (-,-en) / **Zersiedlung** g. (-,-en) : pikouzadur g.

zerspalten V.k.e. (zerspaltete // hat zerspaltet / hat zerspalten) : faoutañ, rannañ, disrannañ, digevreañ, digevredañ, regiñ, diregiñ, skalfañ.

V.em. : **sich zerspalten** (zerspaltete sich // hat sich (ak.) zerspaltet / hat sich (ak.) zerspalten) : en em rannañ, faoutañ, disrannañ, digevreañ, digevredañ, skalfañ, mont e rann, dont da rannañ.

Zerspaltung b. (-,-en) : disrann g./b., disranniezh b., dizunvaniezh b., dizunaniezh b.

zersplittern V.gw. (ist zersplittet) : mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, mont e tammoù, mont a-dammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ a-dammoù, tarzhañ e mil damm, didammañ, disklopeniñ, disklipañ, sklisenñ, skilfennañ, drailhañ, strimpiñ, strinkañ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, freuzañ, mont e mil damm, mont etre mil damm, diskolpañ, kreviñ, digevreañ, digevredañ, darnaouiñ, dibezhiañ ; *in tausend Stücke zersplittet*, mildammet, puzuilhet.

V.k.e. (hat zersplittet) : *seine Kräfte zersplittern*, darnaouiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant labour disheñvel, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, pleal gant re a draoù war un dro, plediñ gant (ouzh, war) re a draoù war un dro.

V.gw. ha V.em. : **sich zersplittern** (ist zersplittet // hat sich (ak.) zersplittet) **1.** frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, diskolpañ, disklopeniñ, tarzhañ e skolpoù, mont e tammoù, mont a-dammoù, didammañ, tarzhañ e tammoù, tarzhañ

a-dammoù, terriñ a-darzh, bruzunañ, disklipañ, sklisenñ, skilfennañ, drailhañ, strimpiñ, mont e bruzun, freuzañ, mont e mil damm, mont etre mil damm, strinkañ, kreviñ, digevreañ, digevredañ, damaouiñ, dibezhiañ ; **2.** [dre skeud.] en em rannañ, disrannañ, difloskiñ ; *die Volkspartei zersplittete (sich)*, ar gostezenn bopulour a zifloskas, ar gostezenn bopulour a zisrannas, disunvaniezh ha disrann a savas er gostezenn bopulour ; *zersplittete Familie*, familh diskloset b., familh dizunvan g.

Zersplitterung b. (-,-en) : **1.** tarzhañ g., tarzhadenn b., bruzunadur g., darniñ g., darnaouiñ g. ; **2.** [mezeg.] torradur liesdarn g. ; **3.** skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g. ; **4.** [strollad] diflosk g., difloskadur g.

zersprätzen V.gw. (ist zerspritzt) : [douarouriezh, lava war deuz] klogorenniñ ha strakal, klogoriñ ha strakal.

zersprengen V.k.e. (hat zersprengt) : **1.** lakaat da darzhañ, dinamitañ, freuzañ, terriñ, strinkañ a dammoù, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, dic'hastañ, findaoniñ, diskolpañ ; *einen Felsblock zersprengen*, lakaat un dousenn vaen da darzhañ, dinamitañ un dousenn vaen, dispenn ur roc'h gant un taol-min, dispenn ur roc'h gant un tenn-min ; **2.** divodañ, distrollañ, diframmañ, distrewiñ, freuzañ ; *eine Menschengsammlung zersprengen*, kas kuit (diframmañ, divodañ, distrewiñ, freuzañ) an engroez, distrollañ an dud, freuzañ ur vandennad tud ; **3.** [lu] disparfoeltrañ, dismantrañ, drouziwezhañ, kas e drougatred ; *Truppen zersprengen*, disparfoeltrañ rejimantoù, dismantrañ (drouziwezhañ) un arme, kas un armead e drougatred, lakaat lamm rejimantoù, reiñ o lazhañ da rejimantoù.

Zersprengung b. (-,-en) : **1.** dinamitadur g., dinamitañ ; **2.** distrewadur g., distrewerezh g., divodadur g., distrolladur g., freuzadur g.

zerspringen V.gw. (zersprang / ist zersprungen) : **1.** frigasañ, tarzhañ, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, disklopeniñ, diskolpañ, tarzhañ e skolpoù, mont e tammoù, mont a-dammoù, didammañ, tarzhañ e tammoù, tarzhañ a-dammoù, terriñ a-darzh, bruzunañ, disklipañ, sklisenñ, skilfennañ, drailhañ, strimpiñ, mont e bruzun, freuzañ, mont e mil damm, mont etre mil damm, strinkañ, kreviñ, foeltrañ ; *die Granate zerspringt*, tarzhañ a ra an obuz ; *die Fensterscheibe zersprang*, tarzhañ a reas gwerenn ar prenestre e skolpoù, strinkañ a reas gwerenn ar prenestre ; *es friert, dass die Steine zerspringen*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na frailh ar gwez, skornañ taer a ra, skornañ du a ra, skorn bras a ra, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, krazañ a ra, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, yen eo ken a skarnil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra, un amzer da gac'hat tachoù a zo, fraeañ a ra ar skorn ; *diese Pfannen zerspringen nicht*, ar pilligoù-se ne strinkont ket ; *Eier mit zersprungenen Schalen*, vioù brechet ls., vioù darnet ls., vioù brizhaoutet ls. ; **2.** [dre skeud.] **a)** *das Herz will mir vor Schmerzen zerspringen*, frailhet eo va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrez ha glac'har, daouhanteret eo va c'halon gant ar glac'har, rannet eo va c'halon gant ar glac'har, frailhañ a ra va c'halon gant ar glac'har, rannañ a ra va c'halon gant ar glac'har, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon ; **b)** *das Herz zersprang ihm beinahe vor Freude*, tridal a rae e galon en e greiz gant al levenez, mont a rae e galon d'ar pevarlamm gant al levenez, e galon a zaoudaole gant ar joa, e galon a biklamme gant al levenez, e galon a lamme meurbet en e greiz gant ar joa, e galon a bike gant ar joa ; *das*

Herz klopfte ihm zum Zerspringen, das Herz zersprang ihm fast, pilgalon en doa, e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike.

Zerspringen n. (-s) : 1. tarzhad g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; *durch Zerspringen*, dre ziskolp ; 2. [dre skeud.] *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen*, pilgalon en doa, e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike.

zerstampfen V.k.e. (hat zerstampft) : moustrañ, kalemarc'hiñ, bresañ, bresañ ha divresañ, divresañ, gwaskañ, flastrañ, frikañ, braeañ, mac'hañ, pilat, foulañ, fraeañ, gourfouliñ, kommañ, kailhotiñ, pavata, pilouerañ ; *unter (mit) den Füßen zerstampfen*, kalemarc'hiñ, divresañ, bresañ gant an treid, mac'hañ gant an treid, flastrañ gant an treid, moustrañ gant an treid, pladañ gant e dreid ; *um die Erde nicht zu zerstampfen*, evit divresañ an douar ; *zu Pulver zerstampfen*, lakaat e poultr, braeañ (pilat, frikañ) d'ober poultr, puzuilhañ ; *Stechginster zu Pferdefutter zerstampfen*, pilat lann, kommañ lann, pigosat lann ; *Kartoffeln zerstampfen*, frikañ avaloù-douar.

Zerstampfen n. (-s) : bres g., mac'h g., mac'herezh g., moustrezeh g., piloueradur g., pilouerañ g., gwaskadurezh b., pilat g. ; *gemeinsames Zerstampfen*, piladeg b. [liester piladegoù].

Zerstamper g. (-s,-) : [tekn.] friker g. [liester frikerioù], frikerez b. [liester frikerezioù], flastrer g. [liester flastrerioù].

zerstäubbar ag. : glizhennadus.

zerstäuben V.k.e. (hat zerstäubt) : 1. glizhenniñ, difruañ, fuiñ, nivlenniñ ; 2. bruzunañ, puzuilhañ, lakaat e poultr, brizilhoniñ, brizilhañ ; 3. strewiañ.

V.gw. : poultrennañ, mont da bouldrenn.

Zerstäuben n. (-s) : 1. glizhennadur g., glizhenniñ g., difruadur g., fuiñ g. ; 2. bruzunadur g., puzuilherezh g.

Zerstäuber g. (-s,-) : difruer g. [liester difruerioù], strimper g. [liester strimperioù], bombell aerosol b., nivlennet g. [liester nivlennetioù], flistrerez b. [liester flistrerezioù], glizhenner g. [liester glizhennerioù], aezhenner g. [liester aezhennerioù], fuer g. [liester fuerioù].

Zerstäubung b. (-,-en) : 1. glizhennadur g., glizhenniñ g., difruadur g., nivlenniñ g. ; 2. bruzunadur g.

Zerstäubungsdüse b. (-,-n) : flistrer g. [liester flistrerioù]

zerstechen V.k.e. (zersticht / zerstach / hat zerstoichen) : 1. toullañ, toullañ-didoullañ, kontellata ; 2. broudañ, pikañ, flemmañ, gwanañ.

zerstieben V.gw. (zerstieb / ist zerstoben) : 1. poultrennañ, mont da bouldrenn ; 2. [dre skeud.] divodañ, divandenniñ, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini d'e du ; *die Menge zerstob in alle Winde*, pep hini a yeas d'e du, divodañ a reas an dud, divandenniñ a reas an dud.

zerstörbar ag. : ... a c'haller distrujañ, distrujadus.

zerstören V.k.e. (hat zerstört) : 1. distrujañ, dispenn, drastañ, freuzañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, tanfoeltrañ, frailhañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, glac'hariñ, netrañ, kalavriñ, kalkennañ, gwintañ d'an traoñ, dic'hastañ, malamantiñ, diskolpañ, dizalbadiañ, lakaat en un dizalbad spontus, findaoniñ, mazaouiñ, fontañ, finfontañ, miñsañ, rivinañ, reuziañ, bresañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, drailhañ, malañ, goullonderiñ, peurderiñ, peurgoll, peurziskar, diskar a-blad, lakaat an dismantr e, lakaat ar freuz e, kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) ; *eine Hoffnung zerstören*, dipitañ, deseve, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen zerstören*,

mougañ ar fiziañs e kalon u.b. ; *Träume zerstören*, gwintañ hunvreoù d'an traoñ ; *die ganze Stadt wurde zerstört*, kêr-holl a voe dismantr, peurvantret e voe kêr ; *sich selbst zerstören*, en em zistruj ; 2. [dre skeud.] *die Zeit zerstört alles*, pep tra a ya gant an amzer ; *am Boden zerstört*, gwall vantret, fraket ; *sie war am Boden zerstört*, chif bras he doa, dinerzh da vat e oa, digalonekaet naet e oa, dinerzh ha digalon e oa, mantret e oa he c'halon gant glac'har, ur vantr galon a oa koezhnet warni, trec'het en em gavas gant ar glac'har, gwir-c'hlac'haret e oa, en he brasañ anken edo, en he holl ankenioù edo, plaouiet e oa gant an enkrezh hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, izel e oa koezhnet he banniel ganti, izelaet e oa he bannieloù ganti, koezhnet e oa he bannieloù ganti, don e oa aet en he c'halon goullet c'herse, chomet e oa en diaskren, fraket e oa, berlobiañ a rae gant an anken ; *manchmal reicht eine lächerliche Kleinigkeit, um einen Menschen psychologisch völlig zu zerstören*, nebeut a dra a c'hall lakaat un den mat da vann.

zerstörend ag. : 1. distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, gwallreuzus, dizalbadus, dizalbat, distrujer ; *von zerstörender Wirkung sein*, bezañ gwall zistrujus e efedoù, bezañ un dismantr-traoù ; 2. [dre skeud.] dispac'hus.

Zerstörer g. (-s,-) : 1. [den] gwaster g., gwastaour g., gwastaer g., draster g., distrujer g., dismantr g., dispenn g., dismantr-traoù g., diskarer g., diskolper g., dizalbadour g., foeltr g., freuzer g., bostoc'her g., mazaouer g., breser g., flastrer g., drailher g., penn berve g. ; 2. [lestr ar morlu] lestr-distruj g., lestr-distrujer g., lestr-eneptarzh g., distrujer g. [liester distrujerioù], eneptorpede g. [liester eneptorpederioù], eneptarzh g. [liester eneptarzharioù].

zerstörerisch ag. : 1. distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, dizalbadus, dizalbat, distrujer ; *ein zerstörerischer Krieg*, ur brezel dismantrus g. ; *zerstörerisches Feuer*, tan distrujer g. ; 2. [dre skeud.] dispac'hus.

Zerstörung b. (-,-en) : freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., gwast g./b., gwasterezh g., gwastidigezh b., gwastadur g., gwalladenn b., gwallerezh g., drasterezh g., drast g., drastadeg b., distrujadur g., distruj g., distrujadenn b., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadeg b., diskar g., diskaridigezh b., dismantr g., dispenn g., dispennadur g., netraidigezh b., diskolperezh g., dismantrerezh g., dismantridigezh b., dizalbad g., karnaj g., font g.

Zerstörungsanfall g. (-s,-fälle) : [mezeg.] barrad brevel g.

Zerstörungsgeist g. (-es,-er) : 1. spered gwaster a zen g., spered dismantr a zen g. ; 2. dispac'her g.

Zerstörungskraft b. (-,-kräfte) : nerzh distruj g. ; *die schreckliche Zerstörungskraft durch Feuer und Brand der modernen Waffen*, pulluc'h nerzh ha spouronus an armoù a vremañ b.

Zerstörungstrieb (-s,-e) : luzad distrujus g., luzad dismantrañ g., luzad distrujañ g., poulzad dismantrañ g., poulzad distrujañ g., doug d'an drasterezh g.

Zerstörungswut b. (-) : 1. vandalerezh g., bostoc'hiñ g., araj distrujañ g., egar distrujañ g., drasterezh g. ; 2. [mezeg.] barrad brevel g.

zerstoßen V.k.e. (zerstößt / zerstieß / hat zerstoßen) : flastrañ, frikañ, breviñ, braeañ, malañ, mac'hañ, pilat, puzuilhañ, kommañ, pilouerañ, dispenn, bruzunañ, drailhañ ; *Salz zerstoßen*, malañ (frikañ, braeañ, breviñ, pilat) holen ; *Pfeffer zerstoßen*, malañ pebr, breviñ pebr ; *zerstoßenes Eis*, skorn drailhet g., skorn pailhur g.

Zerstoßen n. (-s) / **Zerstoßung** b. (-,-en) : breverezh g., braeerezh g., piloueradur g., pilouerañ g., pilat g. ; *gemeinsames Zerstoßen*, piladeg b. [liester piladegoù] ; [apotikouriezh] *durch Zerstoßen gewonnenes Pulver*, brevel g.

zerstreiten V.em. : **sich zerstreiten** (zerstritten sich / haben sich (ak.) zerstritten) : broc'hañ an eil ouzh egile, en em vroc'hañ, en em fachañ, en em giañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treuflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, sevel dizunvan ganto, treiñ an traoù d'ar put, treiñ d'ar put etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, dizunvaniñ, en em zizunaniñ, flammañ an eil ouzh egile ; *sie sind miteinander zerstritten*, dizunvan a zo savet ganto, traoù kozh a zo etrezo, an diam a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, savet ez eus dizunvan ganto, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treuflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, onglennet int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treuflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, fachtet ruz int, troet eo d'ar put etrezo.

zerstreuen V.k.e. (hat zerstreut) : **1.** strewiñ, dasstrewiñ, distrewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, fouilhezañ, skuilhañ, fuilhañ, didolpañ, divodañ ; *der Wind hat die Blätter zerstreut*, strewet (skignet, fuilhet) eo bet an delioù gant an avel ; *die Wolken zerstreuen*, distrewiñ ar c'houmoul ; *den Nebel zerstreuen*, distrewiñ ar vrumenn ; *die Dunkelheit zerstreuen*, distrewiñ an deñvalded ; *die Gehöfte liegen zerstreut in der Hochebene*, emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn, strewet eo an atantoù en uhelgompezenn ; *ihre Kinder sind in alle vier Winde zerstreut*, skignet ha feltret eo o bugale e pevar c'horn ar bed.

2. [dre skeud.] *jemandes Zweifel zerstreuen*, kas disfiz u.b. da netra, kas disfiz u.b. war netra, goullonderiñ disfiz u.b., kas da vann disfiz u.b., skarzhañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., dispenn diskred u.b., lakaat aes spered u.b. ; *jemandes Ärger zerstreuen*, sioulaat kounnar u.b.

3. [tekn] *Licht zerstreuen*, fennañ sklêrijenn.

4. [fizik] amstrewiñ ; *die Wärme zerstreuen*, amstrewiñ ar wrez ; *das Licht zerstreuen*, amstrewiñ al luc'h.

5. [dre skeud.] diduellañ, diduelliñ, diduiñ, diduañ, dihuediñ, divuzañ, diverrañ, dizenoëiñ, reiñ diduelloù da, degas dudi da ; *einen Kranken zerstreuen*, diverrañ ur c'hlañvour, reiñ diduelloù (degas dudi) d'ur c'hlañvour.

V.em. : **sich zerstreuen** (hat sich (ak.) zerstreut) : **1.** divodañ, en em zivodañ, distrewiñ, divandenniñ, difloskiñ, difloskañ, disklosañ, mont pep hini d'e du, mont pep hini war e du, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini en e avel, mont pep hini en e roud, mont pep hini d'e roud, en em stlabezañ, en em skignañ, en em strewiñ, en em skuilhañ, en em fuilhañ ; *die Menge zerstreute sich*, an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, distrewiñ a reas an engroez, difloskiñ a reas an engroez, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du, pep hini a yeas d'e roud, dichalañ a reas an engroez, difoulañ a reas ; **2.** distrewiñ, mont kuit, steuziañ, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk ; *die Dunkelheit zerstreut sich*, distrewiñ a ra an deñvalder ; *der Nebel zerstreut sich*, distrewiñ a ra

ar vrumenn ; *die Wolken zerstreuen sich*, diskolpañ a ra ar c'houmoul, dismantrañ a ra ar c'hogus, dismantrañ a ra an hurennoù, dismantrañ a ra ar c'houmoul, distrewiñ a ra ar c'houmoul ; **3.** en em zudiañ, en em ziduiñ, en em ziduellañ, en em zihuediñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ, diverrañ e amzer, kemer berramzer, kemer diverr-amzer, kemer diverrañs, berraat e amzer, dizenoëiñ, ebatal, ober joa, bragal, farlotañ, ober bourrus, ober bourrusted, ober bourrapl, ober bourrapltd, kas bourrusted, ober joausted, kemer e ebat, c'hoariellat.

Zerstreuen n. (-s) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg, skuilherezh g.

zerstreund ag. : **1.** distrewus ; **2.** [optik] *zerstreuender Meniskus*, kluzenn genforc'hus b.

zerstreut ag. : **1.** a-strew, dasstrewet, strewet, feltret, distroll, a-strouilh, a-skign, war-skign, a-stlabez, strewet a-drak, ar ziskreleu, a-fuilh, dispac'het, distroll, dre fenn, diwar fenn, strewek, amstrew ; *die Gehöfte liegen zerstreut in der Hochebene*, emañ an atantoù a-strew en uhelgompezenn, an atantoù a zo dasstrewet en uhelgompezenn, distroll eo an atantoù en uhelgompezenn, strewet eo an atantoù en uhelgompezenn ; *zerstreute Schafe wieder zusammenbringen*, *zerstreute Schafe wieder sammeln*, adstrollañ deñved, adstrollañ an tropellad deñved.

2. strantal, dievezh, skañvbenn, disoñj, diaviz, dibarfet, dibenn, flav, avelek, penn-avel, penn-bantek, diank, dianket, dievezh, ur penn skañv anezhañ ; *er ist häufig zerstreut*, diankoù en devez alies, diankadennoù en devez alies, dievezh e vez alies, disoñj e vez alies, hennezh a zo ur pesketaer loar, ur spered avelek a zen a zo anezhañ, alies e vez e spered o nijal, alies e vez azezet war e spered, mont a ra alies e spered da stoupa, gwall alies e lez kabestr gant e spered, techet eo da valafenniñ, alies e vez o lonkañ soñjoù, soñjal a ra alies e lec'h all, gwall alies ne vez ket gant e jeu, treiñ a ra alies e spered e lec'h all, mont a ra alies e spered a-zehoù hag a-gleiz, disoñj e vez e spered alies, diankañ a ra alies diwar e labour, techet eo da vuzhugenniñ e labour, n'eo ket lamprek warni, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eus moned ebet gantañ, mont a ra pouer ganti, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, alies e vez er c'houmoul, techet eo da zibarfedañ, ur penn skañv eo.

3. [gouloù] fennet, a-fenn.

Zerstreutheit b. (-) : **1.** strew g., skign g., fenn g., fuilh g., skuilh g. ; **2.** dievezhder g., dibarfeted b., skañvbennegezh g., disoñjerezh g., dievezhded b., dievezh g., dievezhiegezh b., skañvadurezh b.

Zerstreung b. (-, -en) : **1.** dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., divuz g., ebat g., plijadur b., faribolenn b., diduañs b., diverrañs b. ; *Zerstreung suchen*, klask dudi, klask en em zidiañ, klask diverrañ e amzer, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat.

2. skign g., stlabez g., skignadur g., strew g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., fuilh g., skuilh g., skuilhadeg b., skuilherezh g.

3. [fizik] fenn g., amstrewiñ g., kenforc'h g., kenforc'husted b.

Zerstreungslinse b. (-, -n) : [fizik] ferenn genforc'hus b.

Zerstreungspunkt g. (-s, -e) : [fizik] fokus galloudel g., poent kenforc'hus g.

Zerstreungsspiegel g. (-s, -) : [optik] melezhour argeinek g.

zerstritten ag. : broc'het, fachtet, digar, dizunvanet, dizunvan, mouzhet, onglennet ; *mit jemandem zerstritten sein*, bezañ e luzi bras gant u.b. ; *sie sind miteinander zerstritten*, traoù kozh a zo

etrezo, an diam a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, savet ez eus dizunvan ganto, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, c'hoari, jeu, glazentez, broc'h, broc'hadeg, brouilhes, c'hoari, butun, rouestl) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, c'hoari, jeu, treuflez, bec'h, fachiri, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, e treuflez emaint, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, onglennet int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, deuet int d'en em gilañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, fachtet ruz int, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo ; *die Arbeitgeber waren zerstritten*, ne oa nag unvaniezh na kengred etre an implijerien.

Zerstrittenheit b. (-) : dizunaniezh b., dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., diemglev g., dizemglev g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunanded b., dizunvander g., fuilhadeg b., gwall intent g., teñvalaenn b., diaesterioù ls., fachezh g., mouzherezh g., troublien b., glaster g., glazentez b.

zerstückelbar ag. : dastammadus.

zerstückeln V.k.e. (hat zerstückelt) : darnaouiñ, lodennañ, drailhañ munut, lakaat a-dammoù, lakaat a-bezhioù, lakaat a-bezh-e-pezh, lakaat pezh-e-pezh, diframmañ, dibezhiañ, pezhiañ, migailhiñ, diframmañ (difregañ) a-bezhiadoù, dibarfoeltrañ, disparfoeltrañ, dibarfreuziñ, dispenn, peurzispenn, diregiñ, fregañ, munudañ, difelpañ, difelpennañ, tammañ, tammata, dastammañ, didammañ, malañ, diskolpañ, diemprañ, diskolpañ, dibastellañ, pastellañ, treujañ, bruzunañ, brizilhoñ, dispenn, ober tammoù eus, frigasañ, ober depailh war ; *ein Land zerstückeln*, dibezhiañ ur vro, diframmañ ur vro, dibastellañ ur vro, disrannañ ur vro, bruzunañ ur vro, didammañ ur vro, dastammañ ur vro ; *zerstückelter Tierkadaver*, dispenn g., relegoù diwar korf dispennet ul loen ls.

Zerstückelung b. (-, -en) : didammerezh g., didammañ g., dastammadur g., distrolladur g., dezrann g., dispennadenn b., dispennadur g., dispenn g., dibezhiadur g., diempradur g., diemprañ g., munuderezh g., darnaouiñ g., dibastelladur g., pastelladur g., bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b. ; *das faschistische Vichy-Regime ist an der Zerstückelung der Bretagne schuld*, diwar intrudu renad faskour Vichy eo, eo bet dispennet Breizh.

zerteilbar ag. : rannus, rannadus, herann, herannus.

Zerteilbarkeit b. (-) : rannusted b., rannusted b., rannaduster g., rannaduster g.

zerteilen V.k.e. (hat zerteilt) : 1. rannañ, lodennañ, disrannañ, digevreañ, digevredañ, diemprañ, treujañ, tammañ, darnaouiñ, dibezhiañ, damiñ, dasparzhañ ; *in zwei Hälften zerteilen*, daouhanteriñ, hanterañ, rannañ e div hanterenn, ober hanterhanter ; *in zwei Hälften zerteilt sein*, bezañ e daou hanter ; *in Brüche zerteilen*, kevrennañ ; *die Wogen zerteilen*, regiñ an tonnoù, troc'hañ (digeriñ) an dour ; *ein geschlachtetes Tier in große Stücke zerteilen*, karterennañ ul loen, palefarzhañ ul loen ; 2. [kimiezh] *etwas in seine Bestandteile zerteilen*, dielfennañ udb ; 3. [mezeg.] *eine Geschwulst zerteilen*, didroc'hañ ur gor.

V.em. : **sich zerteilen** (hat sich (ak.) zerteilt) : en em rannañ, en em lodennañ, mont e meur a damm, mont a-dammoù, mont e

meur a lodenn, darnaouiñ, dibezhiañ, distammañ, mont a-dammoù ; *sich in Äste zerteilen*, gaoliñ, brankañ, forc'hañ.

zerteilend ag. : rannus.

Zerteilung b. (-, -en) : rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g., diempradur g., darnaouiñ g., dasparzh g.

Zertifikat n. (-s, -e) : testeni g., skrid-testeni g.

zertifizieren V.k.e. (hat zertifiziert) : testeniekaat, testeniañ.

Zertifizierer g. (-s, -) : testeniekaer g.

Zertifizierung b. (-, -en) : testeniekadur g.

zertragen V.k.e. (zerträgt / zertrug / hat zertragen) : [dilhad] uzañ, teuc'hiñ, teuziñ, kas da bilhoù, lakaat uz [en udb].

zertrampeln V.k.e. (hat zertrampelt) : mac'hañ, mac'hellañ, pilpazañ, flastrañ, bresañ, bresañ ha divresañ, divresañ, kalemarc'hiñ, milmalañ, pasepiañ, pavata, pladañ ; *das Korn wurde zertrampelt*, mac'het eo bet an ed, moustret eo bet an ed gant an treid ; *mit seinen Hufen zertrampeln*, karnflastrañ ; *um die Erde nicht zu zertrampeln*, evit divresañ an douar ; *seine Gebeine werden wir auf den Weg streuen, dass sie von den Vorübergehenden zertrampelt werden*, relegoù hennezh a vo taolet da vresañ dindan treid an dremenidi ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben, c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket flastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket flastret ar vleuñveg.

zertrennen V.k.e. (hat zertrennt) : 1. dispartiañ, rannañ, disrannañ, distagañ, distrollañ, digevreañ, digevredañ, digenaozañ, distekiñ, lakaat an disparti etre ; 2. dizunvaniñ, dizunaniñ ; 3. diemprañ ; 4. diwriat.

V.em. : **sich zertrennen** (hat/haben sich (ak.) zertrennt) : dispartiañ, en em zispartiañ, distagañ, en em zistagañ, digevreañ, digevredañ.

zertrennend ag. : rannus.

Zertrennung b. (-, -en) : disparti g., diforc'h g., disrann g., distrolladur g., disjuntadur g., rannerezh g., rannidigezh b.

zertreten V.k.e. (zertritt / zertrat / hat zertreten) : flastrañ dindan e dreid, mac'hañ, mac'hellañ, pasepiañ, pavata, bresañ, pladañ ; *eine Blume zertreten*, flastrañ ur vleunienn [dindan e dreid], mac'hellañ ur vleunienn ; *das zarte Gras zertreten*, mac'hañ ar geot tener ; *um die Erde nicht zu zertreten*, evit divresañ an douar.

zertrümmern V.k.e. (hat zertrümmert) : frigasañ, drastañ, freuzañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, peurderriñ, difoeltrañ, foeltrañ, peurfoeltrañ, dibarfoeltrañ, dibarfreuziñ, difelpañ, diskolpañ, gwastañ, glac'hariñ, drailhañ, dic'hastañ, findaoniñ, frinjinañ, miñsañ, tanfoeltrañ, ober frigousenn gant, tanfoestrañ, broustañ, bresañ, dizober, malañ, puzuilhañ ; *Gebäude zertrümmern*, atrediñ, puzuilhañ savadurioù, freuzañ savadurioù e mil damm, dic'hastañ savadurioù, findaoniñ savadurioù, lakaat savadurioù a-dammoù, drailhañ savadurioù, foeltrañ savadurioù, difoeltrañ savadurioù, dispenn savadurioù, dismantrañ savadurioù holl-razh.

zertrümmert ag. : drailhet, frigaset, drastet, freuzet, diastet, foeltret, difoeltret, tanfoeltret, dibarfoeltret, findaonet, dismantret, broustet, diskaret, en dismantr, puzuilhet ; *das Heck war zertrümmert*, revr ar vag a oa drailhet, an aros a oa drailhet, an aros a oa bet broustet, an aros a oa freuzet, an aros a oa bet digoret.

Zertrümmerung b. (-,-en) : 1. draillherezh g., freuz g., freuzerezh g., freuzadur g., gwast g.b., gwasterezh g., drasterezh g., distruij g., diskar g., dismantr g., dispenn g., puzuilhadr g. ; 2. [nukl.] *Atomzertrümmerung*, digevanidigezh an atomenn b., digevanidigezh an derc'han b.

Zerumen n. (-s) : [korf.] kerumen g., koar-skouarn g., P. mel-skouarn g., mel-divskouarn g., fank-skouarn g., kaoc'h-skouarn, kaoc'h logod g., kaoc'h laou g.

Zerumenpfropf g. (-s,-e) / **Zerumenpfropfen** g. (-s,-) : [mezeg.] stev kerumen g.

Zervelatwurst b. (-,-würste) : [kegin.] pennsac'henn b.

zervikal ag. : ... ar gouzoug.

Zervikalschwellung b. (-,-en) : [korf.] bolzadur ar gouzoug g.

Zervikalstütze b. (-,-n) : [mezeg.] minerv g., steudell c'houzoug b.

zerwehen V.k.e. (hat zerweht) : [avel] strewiñ, distrewiñ, fuilhañ, skignañ.

zerwerfen V.em. : **sich zerwerfen** (zerwarfen sich / haben sich (ak.) zerworfen) : en em giañ, broc'hañ, en em zebriñ, mont ar moc'h en ed-du etrezo, sevel droug (fachiri, glazentez, treuflez, broc'h, c'hoari, butun, imor, reuz) etrezo, sevel trouz etrezo, sevel etrezo, bezañ rouzet ar bloneg, en em vroc'hañ, dizunvaniñ, en em zizunvaniñ, flammañ an eil ouzh egile ; *sie haben sich zerworfen*, traoù kozh a zo etrezo, savet ez eus dizunvan ganto, an diam a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachiriou a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, broc'hadeg, brouilhes, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treuflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'het int, onglennet int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, en arvell emaint, emaint e treuflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, troet eo d'ar put etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, fachtet ruz int, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile.

zerwühlen V.k.e. (hat zerwühlt) : c'hwiliañ, dispac'hañ, fourdouilh, turiañ, fuilhañ ; *ein Bett zerwühlen*, fourdouilh ar gwele, freuzañ ur gwele, difreuzañ ur gwele, dispenn ur gwele ; *Artilleriegeschosse zerwühlen den Boden*, dispac'het e vez an douar gant an obuzoù.

zerwühlt ag. : 1. c'hwiliet, dispac'het, fuilhet, fandrouilhek, foutouilhek ; *zerwühltes Haar*, blev disparbuilh str., blev fuilh (fuilhet, kreouichennek, fandrouilhek, foutouilhek) str. ; 2. turiet an douar anezhañ.

Zerwürfnis n. (-ses,-se) : dizunvaniezh b., dizunvan g., disrann g., disranniezh b., dizunvanded b., disparti g., kerteri b., chifoni b., broc'hadenn b., broc'hadeg b., broc'h g., broc'had g., teñvalaenn b., diforc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., fachezezh g., facheriz b., fachezon b., mouzherezh g., tabut g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., gwall intent g., troublen b., glaster g., glazentez b., tousmac'h g., bec'h g., droukrañs b. ; *eheliches Zerwürfnis*, dizunvaniezh etre ar priedoù b., gwall intent etre ar priedoù g., disrann etre ar priedoù g., broc'hadeg etre ar priedoù b.

zerwüsten V.k.e. (hat zerwüstet) : lakaat (plantañ, ober e) freuz e, hadañ freuz ha reuz e, ober (c'hoari) e reuz e, reuziañ, degas drast

e, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, freuzañ, dispenn, foeltrañ, dismañtrañ, kalkennañ, dizalbadiñ, drailhañ, malañ.

zerzausen V.k.e. (hat zersaust) : 1. dispakañ, diskabellañ, fuilhañ, disparbuilhañ, fourdouilh, spufañ, luziañ, difoupañ ; *jemandem das Haar zerzausen*, dispakañ (diskabellañ, fuilhañ, disparbuilhañ, fourdouilh, spufañ, luziañ, digribañ, difoupañ) e vlev d'u.b. ; *zerzaustes Haar*, blev foutouilhek (fandrouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, diskempenn, dispak, spufet, luget, truilhek, luziet, digribet, difoupet, distoupet), penn bouc'h g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichennek b., kreof g., paltokennad blev fuilhet b., blev pikek str., krin g. ; *mit zersaustem Haar*, war e benn-kuch ; *Frau mit zerzaustem Haar*, maouez he blev disparbuilhet war he zro b., penn-kuch g. ; *sein Haar war völlig zerzaust*, difoupet holl e oa e vlev ; *die Mähne des Pferdes zerzausen*, luziañ moue ar marc'h ; 2. [dre skeud.] *jemanden zerzausen*, ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b.

zerzupfen V.k.e. (hat zerzupft) : dineudenniñ, pilhoustennañ, pilpouzañ, dispilhañ, dispenn, dishiliañ ; *Wolle zerzupfen*, c'hoalat gloan, ober pitrouilhez ; *zerzupfte Wolle*, pitrouilhez g.

Zese b. (-,-n) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., sac'h-drag g., sac'h-driv g.

Zesenfischerei b. (-) : [merdead.] micher an drag b.

zessieren V.k.e. (hat zessiert) : lezel, dilezel, reiñ.

Zession b. (-,-en) : dilez g., dilezad g., dilezadenn b., dilezidigezh b., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b.

Zessionsurkunde b. (-,-n) : skrid dilez g., testiñ an dilezadenn g., testiñ ar roidigezh g., dilezoù ls.

Zessionar g. (-s,-e) : dilezadour g., dizalc'hadour g.

Zeste b. (-,-n) : [kegin.] pel g. ; *Arbeiterin, deren Aufgabe darin besteht, Zesten abzuziehen*, pelierez b. [liester pelierezed].

Zestenreißer g. (-s,-) : [kegin.] pelier g. [liester pelieroù], pelierez b. [liester pelierezoù].

Zeter n. (-s) : [tro-lavar] *Zeter und Mordio schreien*, youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, krial forzh [war an torfedour], huchal harao war u.b., huperiñ war-lerc'h ur re bennak (Gregor), huchal war-lerc'h u.b., ober an hu hag an hop war (ouzh) u.b.

Zetterschrei n. (-s) : jabadao g., tousmac'h g., diframm g., cholori g., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., sabat g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., bosenn b., harao g.

Zetermordio estl. : harao ! hup ! ; *Zetermordio schreien*, youc'hal ken na spont ar brini, diskordañ da youc'hal, disvantañ da grial, krial forzh e vuhez, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, krial toaz d'ar forn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti, blejal, razailhat, krial forzh [war an torfedour], huchal harao war u.b.,

huperiñ war-lerc'h ur re bennak (Gregor), huchal war-lerc'h u.b., ober an hu hag an hop war (ouzh) u.b.

zeter V.gw. (hat gezetert): faragouilhañ, sklankal, karnajañ, gwich'al, kalkennañ, krial a-bouez-penn, youc'hal leizh e gorzenn, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, loeniñ, razailhat, dirollañ (war u.b., enep udb).

Zetetik b. (-): [preder.] zeteteg g., zetetik g.

zetetisch ag.: zetetek.

Zettel¹ g. (-s,-): 1. paperenn b., tikedenn g., skritellig b., notennig b., fichenn b., kartoñsenn b., bilhetenn b., pegsoñj g.; *Anschlagezettel*, skritell b., liketenn b., parchenn b., skrid-brudañ g., paperenn vruderezh b.; *Stimmzettel*, bilhed-votiñ g., bilhedenn-vouezhiañ b., paperenn-votiñ b., paperenn-vouezhiañ b.; *Steuerzettel*, kemenn telloù g.; *Bücherzettel*, a) paperenn amprestñ evit ul levr; b) paperenn urzhiañ evit ul levr; *Waschzettel*, a) roll an dilhadoù roet da walch'hiñ g.; b) [embann.] notennig an embanner b.; *Theaterzettel*, roll an abadennoù c'hoariva g.

Zettel² g. (-s,-): [gwiad.] steuñvenn b.

Zettelankleber g. (-s,-): [den] peger skritelloù g., skriteller g.

Zettelbank b. (-,-en): bank monañ g.

Zettelbaum g. (-s,-bäume): [stern-gwiadiñ] karvan b.

Zettelkartei b. (-,-en) / **Zettelkasten** g. (-s,-kästen): fichennaoueg b.

Zettelmachine b. (-,-n): [tekn.] steuñvailh b., steuñvlec'h g.

zetteln V.k.e. (hat gezettelt): [gwiad.] steuñviñ; *Leinengame zetteln*, steuñviñ lien.

Zetteln n. (-s): [gwiad.] steuñverezh g., steuñviñ g.

Zettelspießer g. (-s,-): pik-paperennoù g.

Zetterklee g. (-s): [louza.] melchon-lann str., melchon melen bihan str., luzern bihan alaouret str.

Zettler g. (-s,-): [gwiad.] steuñver g. [*liester* steuñverien].

Zeug n. (-s,-e): I. 1. benveg g., dafar g., tra g., reizhoù ls., rikoù ls., traolioù ls., klavioù ls., prestoù ls., pourchasoù ls., pourvezioù ls., traoù ls., traouegezh b., traouerezh g., [gwaschhaus] bernaill g.; *Nähzeug*, rikoù-gwriat ls., reizhoù-gwriat ls., traouegezh wriat b., traouerezh gwriat g.; *Schuhzeug*, reizhoù evit kempenn ar boteier ls.; *Fahrzeug*, karbed g.; *Grünzeug*, glazien g., glazur g., glazenn b., glasvez g., glazadur g., legumaj str.; *altes Zeug*, kozhigelloù ls., kozhkailhoù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., kozh hini g., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traouajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., turubailhoù ls., draillhennoù ls., gagnoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls.; *billiges Zeug*, mataragoù ls.; *das Zeug auf dem Büffet nimmt nur Platz weg*, abuzet (ac'hubet, strobet, sternet, lastret, strumet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell, strumet eo ar ganastell gant ar bitrakoù-se, ar bitrakoù-se ne reont nemet strumiñ ar ganastell.

2. [Riemenzeug] *Zeug eines Sattel- oder Lasttiers*, harnaj g., harnaj g.; *Zeug eines Zugtiers*, stern g., sternaj g.

3. [merdead.] paramantoù ur vag ls., kerdin-lestr ha gouelioù, fardaj ha gouelioù, greiamant g.; *mit vollem Zeug segeln*, mont a-ouel-tout, mont hatoup, mont e holl ouelioù digor gantañ, mont digor-frank e ouelioù gantañ, mont digor al lienaj, mont skoud a-raok, mont lark kaer, mont dispak e holl ouelioù, mont savet e holl ouelioù.

4. [dre skeud.] *sich ins Zeug legen (werfen)*, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, kas ar c'harr a-raok, mont hardizh dezhi, sachañ

hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, mont er vourellenn startañ, pegañ, pegañ ouzh al labour, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, stagañ gant al labour, kregiñ du el labour, c'hwistañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, lorgnañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, teriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hweshañ e-barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehasañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour; *scharf ins Zeug gehen*, mont dezhi a-daol-dak, mont dezhi dizamant, mont dezhi hep damant, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, lakaat leizh ar vourell, mont er vourellenn startañ, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, skrapañ, bouc'halañ; *sich wieder ins Zeug legen (werfen)*, adlakaat ar vourell en e gerc'henn; *sich für jemanden ins Zeug legen (werfen)*, difenn u.b., ober evit u.b., taeriñ evit u.b., kabaliñ evit u.b., toullañ evit u.b., toullañ d'u.b., dougen dorn d'u.b., tuañ u.b. a-du gant u.b. all, ober evit u.b., tuañ (sevel a-du, sevel en tu, sevel en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., difenn kaoz u.b., mont en avel u.b., skeiñ (bezañ erru) e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., sevel lamm u.b., sevel krog u.b., difenn krog u.b.

II. 1. [gwiad.] danvez g., mezher g., gwriad g./b., gwriadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù ls., gwadennoù ls., gwriadur g., gwriaderezh g., entof g., lienaj g.; *feines Zeug*, lien moan g., lien fin g., lien stank g., gwriad skañv ha stank g., entof (danvez) tanav g., danvez fin g., danvez a wiadurezh fin g., danvez a douch fin g. (Gregor), lienaj fin g.; *Wollzeug*, bonederezh g., gloanaj g.; *Leinenzeug*, lienaj g.; *Bettzeug*, a) dafar kousket g.; b) dilhad-gwele ls.

2. [dre skeud.] *das Zeug zu etwas haben*, bezañ danvez udb en an-unan, bezañ udb en e had; *er hat nicht das Zeug zum Bürgermeister*, hennezh n'eus ket danvez ur maer ennañ; *keiner in dieser Gemeinde hat das Zeug zum Bürgermeister*, n'eus ket danvez ur maer er barrez-se; *er hat das Zeug zum Staatsmann*, gobari un den-a-Stad en deus; *jemandem am Zeug flicken, jemandem am Zeuge flicken*, kavout abeg en u.b., kavout si en u.b., kavout tro da abegiñ diwar-benn u.b., kas brav war-lerc'h u.b., kaout da lavaret en (war, enep) u.b., kavout da abegiñ diwar-benn u.b., begonata a-zivout u.b., kavout anv en u.b., gouzout anv en u.b.; P. [fahren, reiten, rennen] *was das Zeug hält*, a-holl-nerzh e varc'h, ken a strak, ken a fu, ken a zaon, par ma c'hell, ken e foeltr, gant ar foeltr, ken na findaon, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, en ur skeiñ kaoc'h en avel, o teurel kaoc'h en avel, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup ruz, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr,

diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foech, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, herañ ma c'hall, her da ma c'hall, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, ken a darto, evel an tan, d'an tan ruz, evel un diskiant ; *schießen, was das Zeug hält*, ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo, ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari an diaoul hag e bevar, mont dizamant dezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober diouzh e wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober gwelikañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e c'halloud, ober e wellañ, lakaat holl e albac'henn da gaout an dizober eus udb, dispakañ e ijin da gaout an dizober eus udb, lakaat e ijin hag e imor da gaout an dizober eus udb, plantañ e holl nerzh da gaout an dizober eus udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor) ; *er schuftet, was das Zeug hält*, hennezh a boagn ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a ra labour tri, dic'hwistañ a ra, dic'hastañ a ra, bountañ a ra ganti, hennezh a zo ki war e labour, gwall boaniañ a ra, plantañ a ra e-barzh, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, terriñ a ra e revr, hennezh en em darzh gant al labour, hennezh a ruilh hag a ver e gorf, ne ra ket goap a labourat, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, labourat a ra evel ur c'hi, hennezh a ro bec'h d'ar c'hanab, hennezh a zo ennañ ur gounnar labourat, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, mont a ra hardizh dezhi, bouc'halañ a ra, skrabañ a ra, en em zrastañ a ra, en em hersal a ra, en em hersal a ra da labourat, sachañ a ra hardizh warni, lakaat a ra ar vourell en e gerc'henn, pegañ a ra, emañ er wakol, emañ ar vourell en e gerc'henn, dont a ra e wakol gantañ, ober a ra ur c'hrogad bleiz, lakaat a ra leizh ar vourell, korfañ a ra, kregiñ a ra du el labour, c'hwistañ a ra, dosiñ a ra, difretañ a ra, diskrapañ a ra, diskrapañ a ra, en em zibilhonañ a ra, daoubenniñ a ra war al labour, en em zuañ a ra gant al labour, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, reiñ a ra bec'h dezhi, labourat a ra hep damantiñ d'e gorf, mont a ra dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lardañ a ra, kordañ a ra da vat gant al labour, lopañ a ra, daoudortañ a ra war an tach, en em arastiñ a ra ouzh al labour, breviñ a ra e gorf ouzh al labour, c'hwezhañ a ra e-barzh, a-stenn emañ gant e labour, difraeañ a ra, dehastañ a ra, ne vouzh ket ouzh al labour.

III. traoù ls., strobelloù ls., strobard g., stalabard g. ; *allerhand Zeug(s)*, traoù a bep seurt ls., a bep seurt traoù ls., traoù mesk-ha-mesk ls., traoù kej-mesk ls., traoù kej-mej ls. ; *und das ganze Zeug*, ha tout ar stal ; *ungereimtes Zeug zusammenschwatzen*, *dummes Zeug reden*, komz sot, lavaret diotajoù, lavaret dioterezh, diotal, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilhata evel piged born, direzoniñ, dinotenniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displeit er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, sorc'henoù, kaozioù, diboellajoù, drocherezh, lerbaj), kontañ plataj, kontañ kantikoù, kontañ pifoù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, tennañ koñchoù born (koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous,

diboellajoù) eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, tennañ siklezonoù, domañ kaozioù, dibunañ kaozioù, mont gant kaozioù iskis, mont gant komzoù brizh, jaodreañ, gallegañ, gallegat, distagañ sotonioù, louadiñ, berlobiañ, rambreal, tariellañ, drailhañ paribolennoù, paribolennat ; *wirres Zeug reden*, lavarout traoù diboell, lavarout traoù hep penn na lost, na vezañ na poell na dalc'h en e gomzoù, dont komzoù besk gant an-unan, treuzkomz, belbiañ, ambren, dinotenniñ ; *er brabbelte unverständliches Zeug*, bout e oa ur vourboutenn gantañ ; *dummes Zeug*, garzaj g., garzennaj g., boutikl g./b., andell tra b., morjinezh g., glabous g., glabousezh g., kaketezh g., ragellerezh g., plataj g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., klakenn b., fistilh g., fistilherezh g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., ravoderezh g., gwrac'herez g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., komzoù gwrac'h ls., kaozioù gwrac'hed kozh ls., koñchoù gwrac'h kozh ls., koñchoù ls., kontoù pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., kantikoù ls., storlok g., strak g., komzerezh goulo g., kaozioù ls., frazennoù ls., krakoù ls., kaozioù toull ls., kaozioù goulo ls., komzoù goulo ls., komzoù didalvez ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., siklezonoù ls., kaotigelloù ls., rimadellerezh g., rimadelloù ls., rimostelloù ls., bourouell g., borod g., arabad g., pifoù ls., rambre g., diotajoù ls., dibennajoù ls., sorc'henoù dibenn ls., diboellajoù ls., follinajoù ls., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennoù ls., koñchoù born ls., koñchennoù born ls., flugaj g., flugez str., flugezennoù ls., rabardellerezh g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., ragacherezh g., rabadiezh b., bidennoù ls., bitrakoù ls., sotonioù ls., trabellerezh g., randonerezh g., randonennoù ls., jaodre g. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden*, genoù ar sodien a zo fonnus evit ar sottoni - ar re sot ne zisodant ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo lod ar re sot - komz sot a zo lod ar re sot.

Zeugbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b.

Zeugdruckerei b. (-) : [gwiad.] moullerezh gwiadoù g., moulladur gwiadoù g.

Zeuge g. (-n,-n) : test g. [*liester* testoù] ; *Zeuge eines Unfalls sein*, bezañ test eus ur gwallzarvoud ; *in Anwesenheit von Zeugen, vor Zeugen*, dirak testoù, testoù o vezañ war al lec'h ; *als Zeuge auftreten*, reiñ (rentañ, dougen) testiñ dirak al lez-varn ; *als Zeuge aussagen*, testiñ ; *die Zeugen abhören*, klevet an testoù ; *jemanden als Zeugen (vor)laden*, gelver u.b. da dest dirak al lez-varn, kas paper d'un test bennak ; *Zeugen stellen*, kinnig testoù ; *einen Zeugen ablehnen*, nac'h un test, nac'hañ un test, nac'h u.b. da dest, nac'hañ u.b. evel test ; *nach Aussagen der Zeugen*, hervez danevell an testoù ; *Hauptzeuge, Kronzeuge*, test pennañ g., test pouezusañ g. ; *ein lästiger Zeuge*, un test kazus g. ; *falscher Zeuge*, test gaouiat g., falstest g. ; *Zeugen bestechen*, loavañ testoù, gounit falstestoù dre arc'hant, gounit falstestoù, prenañ testoù, gwalc'hiñ o daouarn da destoù 'zo gant e arc'hant evit lakaat anezho da devel pe da nac'h ar wirionez ; *Augenzeuge*, test a-lagad g., test diwar wel g., test diwar welet g., test gant e zaoulagad g. ; *Ohrenzeuge*, test a-skouarn g., test diwar glevet g. ; *Belastungszeuge*, test tamaller g. ; *Entlastungszeuge*, test didamaller g. ; *säumiger Zeuge, nicht erscheinender Zeuge*, desfaiñ g., test desfaiñ g. ; *Trauzeuge*, test ar priedoù g. ; *Zeugen der Vergangenheit*, testoù eus an amzer dremenet ls. ; *Zeugen und Akteure der Revolution*, testoù hag obererien an dispac'h ; *den Himmel zum Zeugen anrufen*, gervel (kemer) an Neñv da dest, touiñ dre an Neñv ; *ich nehme den Himmel zum Zeugen*, m'en tou dre an Neñv ; *jemanden als Zeugen anrufen, jemanden zum*

Zeugen anrufen, kemer u.b. da dest ; *Gott ist mein Zeuge*, kemer a ran Doue da dest ; *Zeuge Jehovas*, *Jehovas Zeuge*, test Jehova g.

Zeugekraft b. (-) : nerzh engehentañ g., galloud engehentañ g.
zeugen V.k.e. (hat gezeugt) : engehentañ, gouennañ, koñseviñ, reiñ buhez da, reiñ ar gened da, krouiñ, fardañ, ober ; *Kinder zeugen*, engehentañ bugale, krouiñ bugale, fardañ bugale, ober bugale ; *Nachkommen zeugen*, kenderc'hel an tiegezh, kenderc'hel al lignez ; *Söhne zeugen*, engehentañ mibien ; *er wurde in Berlin gezeugt*, krouet eo bet e Berlin ; *vor der Heirat gezeugtes Kind*, labousig abred g.

V.k.d. (hat gezeugt) : **1.** diskouez, merkañ, testeniañ, reiñ testeni eus, rentañ testeni eus, bezañ test eus, bezañ ur merk eus ; *das zeugt von seiner Kraft*, kement-se a ziskouez splann pegen kreñv eo, ur merk eus e nerzh eo an dra-se ; **2.** *für jemanden zeugen*, mont da dest gant u.b. ; *gegen jemanden zeugen*, dougen (reiñ, rentañ) testeni a-enep u.b.

Zeugen- : testeniel, ... testenius, ... an testoù, ... test, ... an test.

Zeugenaussage b. (-,-n) : testadur g., testeni g., testenabez b., diskuliadur testeniel g., diskuliadur an testoù g., diskuliadur an test g. ; *falsche Zeugenaussage*, falstesteni g., testeni faos g., testeni gaou g. ; *belastende Zeugenaussagen*, testenioù tamallus ls., testenioù karg ls., testenioù grevus ls., testenioù a damall groñs ls., testenioù sammus ls., testenioù bec'huis ls. ; *die Zeugenaussagen widersprechen sich*, an eil testeni a zilavar egile ; *die Zeugenaussagen stimmen alle überein*, kenglotañ a ra an holl destenioù, kordañ a ra an testenioù, kellavar eo an testoù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, a-vouezh emañ an testoù, an testenioù a gouezh kompez an eil gant egile, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile ; *eine Falschaussage machen*, *eine falsche Aussage machen*, falstesteniañ, testeniañ e gaou, dougen falstesteni ; *seine Zeugenaussage zurücknehmen*, en em zianzav, dont en-dro war e desteni, distreiñ war e desteni, P. dislonkañ e desteni, diskanañ (Gregor), dislavaret e desteni, en em zislavaret, distreiñ diwar e desteni.

Zeugenbank b. (-,-bänke) : bank an testoù g.

Zeugenbeeinflussung b. (-) : lorbaj testoù g., lorberezh testoù g.

Zeugenberg g. (-s,-e) : [douarouriezh] torgenn dest b., tosenn dest b.

Zeugenbericht g. (-s,-e) : testadur g., testeni g., testenabez b., diskuliadur an testoù g., diskuliadur an test g. ; *wie die Zeugenberichte besagen*, hervez (diouzh) an testenioù, diouzh pezh a lavar an testoù, hervez ar pezh a lavar an testoù.

Zeugenbeweis g. (-es,-e) : prouenn diazezet war destenioù b.

zeugenlos ag. : didest.

Zeugenstand g. (-s) : *in den Zeugenstand rufen*, gelver da dest dirak al lez-varn.

Zeugenverhör n. (-s,-e) / **Zeugenvernehmung** b. (-,-en) : selaouerezh an testoù g.

Zeughaftigkeit b. (-) : [preder., Heidegger] benvegelezh b.

Zeughaus n. (-es,-häuser) : arsanailh g., mirlec'h armoù ha pourveziou brezel g., armaoueg b., armdi g.

Zeugin b. (-,-nen) : test g. [*liester* testoù].

Zeugkapitän g. (-s,-e) : [istor, lu] pennarmdiour g. ; *Amt als Zeugkapitän*, pennarmdierezh g.

Zeugma n. (-s,-s/Zeugmata) : [yech.] zeugma g.

Zeugmeister g. (-s,-) : [istor, lu] pennarmdiour g. ; *Amt als Zeugmeister*, pennarmdierezh g.

Zeugnis n. (-ses,-se) : **1.** testadur g., testeni g., testenabez b. ; *Zeugnis ablegen*, dougen (reiñ, rentañ) testeni, testeniañ ;

falsch(es) Zeugnis ablegen, reiñ (dougen, rentañ) falstesteni, feizañ war ar gaou, touiñ e gaou ; *belastende Zeugnisse*, testenioù grevus, testenioù a damall groñs ls. ; *Zeugnis ablegend*, testenius ; [Bibl] *du sollst kein falsches Zeugnis von dir geben wider deinen Nächsten*, na gevier na falstesteni mir birviken na liviri.

2. testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g. ; *jemandem ein Zeugnis ausstellen*, reiñ ur skrid-testeni d'u.b. ; *ärztliches Zeugnis*, testeni mezeg g. ; *ärztliches Zeugnis, betreffend Verhinderung, einer gerichtlichen Vorladung zu folgen*, esoni b. ; *Reifezeugnis*, **a)** skrid-testeni a oad deuet (a zen a dra) g. ; **b)** bachelouriezh b.

3. testeni g., merk g. ; *das legt von seinen Fähigkeiten Zeugnis ab*, *das gibt von seinen Fähigkeiten Zeugnis*, kement-se a ziskouez splann pegen barrek eo, ur merk eus e varregezh eo an dra-se.
Zeugnisurkunde b. (-,-n) : testeni-studi g., lizher-testeni g., skrid-testeni g.

Zeugpressen n. (-s) : [gwiad.] lufrezezh g.

Zeugs n. (-) : P. fleùtoù ls., rikoù ls., stal b., reizhoù ls., stalikerezh traoù g., stalikezh b., tammoù traoù ls., rabotoù ls., stalabard g. ; *allerhand Zeugs*, traoù a bep seurt ls., a bep seurt traoù ls., traoù mesk-ha-mesk ls., traoù kej-mesk ls., traoù kej-mej ls.

Zeugschmied g. (-s,-e) : [dispredet] tailhanter g., leterner g.

Zeugung b. (-,-en) : engehentadur g., gouennadur g., ganadur g., ganadurezh b., engehentañ bugale g.

Zeugungsakt g. (-s,-e) : paradur g., paradurezh b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., kediadenn revel b., engehentadur g., P. c'hoari g.

zeugungsfähig ag. : gouest, gouest da engehentañ, sperius ; *im zeugungsfähigen Alter sein*, bezañ en oad a vugale.

Zeugungsfähigkeit b. (-) : gouested da engehentañ b., speriuister g., speriuisted b.

Zeugungskraft b. (-) : nerzh engehentañ g., galloud engehentañ g.

Zeugungsorgane ls. : [korf.] kaezourenn b., kevrennoù ls., organoù ar seks ls., organoù gouennañ ls., organoù revel ls., benvegad gouennañ g., benvegad genel g., benvegenn ouennañ b., organoù engehentiñ ls., takadoù ganadel ls.

Zeugungsreife b. (-) : kaezouerezh b.

Zeugungstrieb g. (-s) : anien ar gouennañ b., anien d'en em barañ b., doug ar gouennañ g.

zeugungsunfähig ag. : steril, disperius ; *zeugungsunfähig machen*, disperiañ ; *zeugungsunfähig sein*, na c'hallout engehentañ, na c'hallout kaout bugale, na c'hallout ober bugale, P. bezañ ur pich null eus an-unan ; *zeugungsunfähig werden*, disperiusaat.

Zeugungsunfähigkeit b. (-) : sterilder g., disperiuisted b.

Zeugwart g. (-s,-e) : [istor, lu] armdiour g. ; *Amt als Zeugwart*, armdierezh g.

Zeus g. : [mojenn.] Zeus g., Jupiter g.

zeuseln (hat gezeuselt) : [Bro-Suis] V.gw. : c'hoari gant alumetez, c'hoari gant an tan.

Zeizidie b. (-,-n) : [louza.] galez b., aval-derv g., aval-tann g., korn-derv g., boul-derv b., kraoñ-liv str.

z. H. / z. Hd. : [berradur evit **zu jemandes Händen**] evit u.b., da reiñ d'u.b., en aked u.b.

Zibebe b. (-,-n) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn, dispredet] rezin-sec'h str.

Zibet g. (-s) : musk kazh Indez g., sivetez b.

Zibetbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] dourianezenn b. [*liester* dourianezed, dourianeze], gwez-dourian str.

Zibetfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] dourianeze str., dourianezenn b.

Zibetkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh Indez g., siveta b. [*liester* sivetaed].

Ziborium n. (-s, Ziborien) : [relij.] kustod g.

Zieche b. (-,-n) : golc'hed pell b. ; *nach der Erntezeit die Spreuzieche erneuern*, ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.

Zichorie b. (-,-n) : [louza.] **a**) gwirsikorea g./b. ; **b**) sikorea-c'hwerv g./b., sikorea ouez b., c'hwelien g.

Zicke b. (-,-n) : P. 1. [loen.] **a**) garv b. [*liester* gevr, givri], bouch b./g. [*liester bouchet*], P. bidiez b. [*liester bidiezed*, bidi], bida g./b. [*liester bidaed*] ; **b**) mamm-yourc'h b., yourc'hez b., bizourc'h g. ; 2. [dre skeud.] pebrenn b., dañvadez b., pikez b., ebeulez b., paborez b. ; 3. *Zicken machen*, reiñ neud da zirouestañ - ober troioù kamm a bep seurt - reiñ koad a-benn - ober troioù a bep seurt, reoù gamm ha reoù dort - lakaat an dud da gaout a bep seurt soubenn gant an-unan (da gaout trenn ha c'hwerv) - ober grimmoù - reiñ darbar - noualantiñ - reiñ koad-tro d'u.b. - reiñ blev gwenn d'u.b. - reiñ bec'h d'u.b. - ober bec'h d'u.b. - lakaat bec'h war u.b. - reiñ dibun d'u.b. - kagalat - ober e Yann Gerdrubuilh - reiñ safar - reiñ fred - reiñ deur - lakaat (c'hwezhañ) trubuilh - c'hoari e fri-butun - lakaat c'hwen e loeroù u.b. - lakaat c'hwen e loeroù ar re all - jabliñ an dud - maritellañ an dud - trabasat an dud - tregasiñ an dud - eoññ an dud - trevelliñ an dud - trubuilhañ an dud - c'hoari e baotr.

zickig ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, stultennus, pennadus.

Zicklein n. (-s,-) : [loen.] menn g., menn-gavr g. [*liester* mennoù-givri, menned-givri], bouchig b./g. [*liester bouchedigoù*] ; *Zicklein bekommen*, menniñ.

zickzack Adv. : treuffez, treuz-didreuz, a-we, a-gilwe, kamm-digamm, a-gammigelloù, a-skelp a-gleiz hag a-zehou, a-skerb a-gleiz hag a-zehou ; *zickzack den Berg hinunterlaufen*, redek a-gammigelloù da drañ ar menez ; *zickzack fahren*, *zickzack laufen*, mont a-skelp a-gleiz hag a-zehou, mont a-skerb a-gleiz hag a-zehou, zigouiñ, mont a-gilwed-kaer.

Zickzack g. (-s,-e) : kammigelloù ls., kammoù ls., gourgammoù ls. ; *im Zickzack gehen*, mont treuffez, treuzigellañ, mont a-we, mont a-gilwe, bale treuffez, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, mont a-c'hourgammoù, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, ober kammigelloù ; *im Zickzack laufen*, *im Zickzack fahren*, ober kammdroioù, heuliañ un hent kammigellek, mont gant un hent korvigellek, mont a-gilwed-kaer ; *Straßenhindernis in Zickzackform*, kammigell b.

Zickzackbalken g. (-s,-) : [ardamezouriezh] treustell granet b.

zickzacken V.gw. (hat gezickzackt / ist gezickzackt) : 1. ober kammigelloù, mont treuffez, treuzigellañ, mont a-we, mont a-gilwe, bale treuffez, mont treuz-didreuz, mont war e zaougostez, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou ; 2. ober kammdroioù, heuliañ un hent kammigellek, mont a-gilwed-kaer.

zickzackförmig ag. : kammigellek, korvigellek, treuz-direuz, forc'hek, kamm-digamm, kamm-gourgamm, jilgamm, a-gammigelloù, pleg-dibleg, gweüs, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, krammdro(i)ennek, plegus / distroüs g. (Gregor).

Zickzackkurs g. (-es,-e) : [merdead.] hent kamm-digamm g., kammigelloù ls., kammoù ls., gourgammoù ls.

Zickzacklinie b. (-,-n) : linenn kamm-digamm b., kammigelloù ls., kammoù ls., gourgammoù ls.

Ziege b. (-,-n) : 1. [loen.] garv b. [*liester* gevr, givri], bouch b./g. [*liester bouchet*], P. bidiez b. [*liester bidiezed*, bidi], bida g./b.

[*liester bidaed*] ; *eine Ziege an den Hörnern festhalten*, delc'her ur c'havr dre he c'herniel ; *seine Ziegen geben nicht viel Milch*, n'en deus ket kalz a laezh eus e c'hivri, n'eo ket fonnus ar mareadoù gant e c'hivri, e c'hivri ne roont ket kalz a laezh, e c'hivri n'int ket mat da laezh, e c'hivri n'eus ket kalz a laezh ganto ; *noch nicht ausgewachsene Ziege*, krennardez b., krennardenn b., gavrig b. ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft*, ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm ; *bei Ziegen beträgt die Tragzeit fünf Monate*, ar givri a zoug e-pad pemp miz, ar givri a ya pemp miz ; *die Ziege wirft ihr Zicklein*, menniñ a ra ar c'havr ; 2. P. [dre skeud.] pikez b. ; *eine doofe Ziege*, *eine dumme Ziege*, ur sodez b., ur bikolenn sodez b., ur sodenn b., ur c'henaouegez b., ur vaouez eus Kerwazi b., danvez pried Yann banezenn b., ur vari vouden b., ul liboudenn b. ; *alte Ziege*, plac'h kozhviret b., gwrac'h kozh b., gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., droilhenn b., kozh lorgnez b. ; *alte Ziege* ! kozh sorserez kozh ! kozh wrac'h kozh ! gwrac'h kozh !

Ziegel g. (-s,-) : 1. brikenn b., brik str. ; *feuerfester Ziegel*, brikenn pri-tan b. ; *luftgetrockneter Ziegel*, brik pri disec'het en aer str., brikenn disec'het en aer b., adobenn b. [*liester adobennoù*] ; *Ziegel brennen*, brikennañ.

2. teol str. ; *Dachziegel*, teol str. ; *Flachziegel*, teol to str., teol plaen str., teol plat str. ; *Firstziegel*, *Hohlziegel*, teol kromm str., teol kleuz str., teol pleg str., kandailh g. ; *mit Ziegeln bedecken*, teoliañ ; *mit Ziegeln bedecktes Haus*, ti-ruz g. ; *das Dach mit Ziegeln decken*, teoliañ an doenn, teiñ an ti e ruz, lakaat un ti dindan deol ; *das Decken mit Ziegeln*, *das Bedecken mit Ziegeln*, an teoliañ g. ; *der Ziegel sitzt nicht fest*, krog-diskrog emañ an deolenn ; *Doppelschicht von Ziegeln*, soudoublenn b. ; *Ziegel stufenförmig anordnen*, lakaat teol levezon-ha-levezon ; [dre skeud.] *es friert*, *das die Ziegel knacken*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na frailh ar gwez, skornañ taer a ra, skornañ du a ra, skorn bras a ra, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, krazañ a ra, yen eo ken a skarnil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra, un amzer da gac'hat tachoù a zo, fraeañ a ra ar skorn.

ziegelartig ag. : ruz-brik ; *ziegelartig bemalen*, brikennañ.

Ziegelbau 1. g. (-s,-ten) : savadur brik g. ; 2. g. (-s) : brikennadur g.

Ziegelbedachung b. (-,-en) : toenn ruz b., toenn mein-ruz b.

Ziegelbrennen n. (-s) : 1. brikennerezh g. ; 2. teolerezh g.

Ziegelbrenner g. (-s,-) : 1. brikenner g. ; 2. teoler g.

Ziegelbrennerei b. (-,-en) : 1. brikennerezh b. ; 2. teolerezh b.

Ziegeldach n. (-s,-dächer) : toenn ruz b., toenn mein-ruz b.

Ziegeldachdecker g. (-s,-) / **Ziegeldecker** g. (-s,-) : toer teol g.

Ziegelei b. (-,-en) : 1. brikennerezh b. ; 2. teolerezh b.

Ziegeleiarbeiter g. (-s,-) : 1. brikenner g. ; 2. teoler g.

Ziegelerde b. (-) : douar pri g.

Ziegelfarbe b. (-) : liv ruz-brik g.

Ziegelhersteller g. (-s,-) : 1. brikenner g. ; 2. teoler g.

Ziegelherstellung b. (-,-en) : 1. brikennerezh g. ; 2. teolerezh g.

Ziegelindustrie b. (-) : teolerezh g.

Ziegelmauerwerk n. (-s,-e) : brikennadur g.

Ziegelofen g. (-s,-öfen) : forn-vrik b., forn-deol b.

Ziegelrohbau g. (-s,-ten) : savadur brik noazh g., savadur brik n'eo ket bet induet g., savadur brik n'eo ket bet fuilhet g., savadur brik n'eo ket bet cheket g.

ziegelrot ag. : ruz-brik.

Ziegelscherbe b. (-,-n) : darn teol g.

Ziegelstein g. (-s,-e) : brikenn b., brik str. ; *Ziegelsteine brennen*, brikennañ.

Ziegenartige ag.k. ls. : kaprineged ls. ; *die Ziegenartigen*, ar c'haprineged ls.

Ziegenbart g. (-s,-bärte) : 1. barbistell b., barbouskenn b., bouchad barv g., bouch g. ; *einen Ziegenbart tragen*, bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgezh, bezañ barv ouzh e elgezh ; 2. [loen.] bouch g., barv ur bouc'h g./str. ; 3. [louza.] korn-karv g.

Ziegenbärtchen n. (-s,-) : bouchig g. [*liester* bouchigou], barbouchoù ls.

Ziegenbock g. (-s,-böcke) : [loen.] bouc'h g. [*liester* bouc'hed, bouc'hien].

Ziegenfell n. (-s,-e) : gavrigen g., kroc'hen gavr g.

Ziegenfuß g. (-s,-füße) : 1. troad gavr g. ; 2. [tekn.] linier g., loc'hennig b. ; 3. [louza.] kabell-touseg ar gwez g.

ziegenfüßig ag. : ... treid-gavr.

Ziegenfüßler g. (-s,-) : [mojenn.] den-bouc'h g.

Ziegenhaar n. (-s,-e) : blev gavr str.

Ziegenhainer g. (-s,-) : pennbazz skoulmek g. [*eus Ziegenhain e-kichen Jena*].

Ziegenhirt g. (-en,-en) : mēsaer-givri g.

Ziegenkäse g. (-s,-sorten) : keuz gavr g., keuz laezh gavr g.

ziegenköpfig ag. : gavrbennek.

Ziegenkot g. (-s) : kagal givri g., kagalennoù givri ls., kaoc'h-givri g. kagal bidiez g., kagalennoù biketik ls., kaoc'h-bidiez g., biliennnoù biketik ls.

Ziegenleder n. (-s) : gavrigen g., menngen g.

Ziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren g., faouter-avel g., labous-skrijer g. ; *ägyptischer Ziegenmelker*, adren Egipt g., adren melenwenn g.

Ziegenmilch b. (-) : laezh gavr g.

Ziegenrasse b. (-,-n) : gouenn c'hivri b. [*liester* gouennnoù givri].

Ziegenpeter g. (-s) : [mezeg.] jotorell b., pennsac'h g., tanienn ar skouarn b. ; *der Junge hat den Ziegenpeter*, gant ar jotorell emañ ar paotr, gant ar pennsac'h emañ ar paotr, gant ar penn-tev emañ ar paotr, gant an danienn-skouarn emañ ar paotr.

Ziegenpilz g. (-es,-e) : [louza.] skoultrog g.

Ziegenpocken ls. : [mezeg., loen.] brec'h an derived b.

Ziegenstall g. (-s,-ställe) : kraou ar givri g.

Ziegentod g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-flemm b.

Ziegenzucht b. (-) : magerezh givri g., magañ givri g., sevel givri g., desevel givri g.

Ziehbänk b. (-,-bänke) : [tekn.] eskemmez orjalennañ g., eskemmez neudenniñ orjal g.

ziehbar ag. : 1. astennadus ; 2. [metal.] orjalus, orjalennus, orjalennadus, gwalignadus ; 3. [fizik, kimiezh] gwevn ; 4. stlejadus.

Ziehbarkeit b. (-) : 1. astennadusted b. ; 2. [metal.] gwalignadusted b. ; 3. [fizik, kimiezh] gwevnded b. ; 4. stlejadusted b.

Ziehbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., pont-gwintus g., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *eine Ziehbrücke hochklappen*, gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine Ziehbrücke herunterlassen*, diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.

Ziehbrunnen g. (-s,-) : puñs g.

Ziehe b. (-) : P. preder g., soursi g., damant g. ; *ein Kind in Ziehe geben*, fiziout ur bugel e preder u.b., fiziñ ur bugel en ur vagerez, lakaat ur bugel gant magerez, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor).

Zieheisen n. (-s,-) : [tekn.] 1. neudennerez b. ; 2. rask g., parouer g.

Zieheltorn ls. : [Bro-Aostria] magerien un advugel ls., tad ha mamm mager.

ziehen (zog / gezogen) :

I. V.k.e. (zog / hat gezogen) :

1. tennañ, sachañ, stlejañ, halañ, kas en-dro

2. degas, dedennañ, tennañ, kas

3. *nach sich ziehen*

4. stigmañ, hiraat, stiral

5. lemel, (ez)tennañ, gounit

6. tresañ, linennañ

7. sevel, gounit, ober war-dro

8. tekn., armoù-tan.

II. V.gw. / V.k.d. (zog // ist gezogen / hat gezogen) :

1. mont, tremen, mont hebiou, mont kuit

2. mont da, mont war-zu

3. dilojañ

4. ober berzh, plijout

5. sachañ war udb

6. [pistolenn] dic'houinañ, dic'hodellañ.

7. troioù-lavar

III. V.Em. (zog / hat sich gezogen) :

1. mont kuit, en em dennañ

2. padout hiroc'h, mont betek

IV. V.dibers. (zog / hat gezogen)

I. V.k.e. (zog / hat gezogen) : 1. tennañ, sachañ, sachañ d'e heul, stlejañ, halañ, kas en-dro, hersal, treinañ, lostañ, frapañ, añchañ ; *einen Wohnwagen ziehen*, stlejañ ur garavan ; *einen Wagen ziehen*, sachañ (tennañ, stlejañ) ur c'harr ; *das Pferd zieht einen Wagen*, stlejañ a ra ar marc'h ur c'harr, hersal a ra ar marc'h ur c'harr ; *den Pflug ziehen*, tennañ an arar, stlejañ an arar ; *jemanden an den Haaren ziehen*, stlejañ u.b. diwar-bouez (dre) e vlev, treinañ u.b. war-bouez e vlev, sachañ war blev u.b. ; *etwas an einem Seil ziehen*, sachañ udb diwar-bouez ur gordenn ; *jemanden an seine Brust ziehen*, *jemanden an sich ziehen*, stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, stardañ u.b. ouzh an-unan, briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., stardañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. en e zivrec'h, strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., kemer u.b. a-dro-vriad, moustrañ u.b. etre e zivrec'h ; *etwas an einem Seil ziehen*, sachañ udb diwar-bouez ur gordenn ; *durch Schieben und Ziehen*, dre vount ha dre sach, a-sach hag a-vount ; *den Hut tief in die Stirn ziehen*, *den Hut ins Gesicht (in die Augen) ziehen*, sankañ e dog don war e benn, sankañ e dog don war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *den Hut ziehen*, diwiskañ (tennañ) e dog, lemel e dog, digabelliñ, didogañ, filañ e dog, en em zigabellañ, dizoleiñ e benn ; *zu sich ziehen*, frapañ, sachañ d'e du, sachañ war e du, tennañ gant an-unan, tennañ d'e du, añchañ ; *nach oben ziehen*, *in die Höhe ziehen*, *heraufziehen*, *hinaufziehen*, frapañ (sachañ, ruzañ) war-laez, frapañ (sachañ, ruzañ) d'an nec'h, frapañ (sachañ, ruzañ) ouzh krec'h, frapañ (sachañ, ruzañ) da laez, frapañ (sachañ, ruzañ) d'al laez, frapañ (sachañ, ruzañ) d'al lein, frapañ (sachañ, ruzañ) war-grec'h, frapañ (sachañ, ruzañ) war an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) etrezek an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) etramek an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) da-

geñver an uhel, frapañ (sachañ, ruzañ) war-lein, frapañ (sachañ, ruzañ) er vann, frapañ (sachañ) war-bouez-krec'h, sevel [udb], tennañ [udb] ouzh krec'h ; *zieh nach oben* ! sach ganit war-bouez-krec'h ! ; *jemanden am Rock ziehen*, tennañ u.b. diwar-bouez lost e chupenn, sachañ war lost chupenn u.b. ; *jemandem die Ohren lang ziehen*, sachañ d'u.b. war e flip, strilhañ e skouarn d'u.b. ; *hin und her ziehen*, hilgenñiñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ, kas ha digas ; *er zog ihn immer heftiger an den Haaren hin und her*, sachañ a rae war e vlev o kas ha digas anezhañ gwashoc'h-gwazh ; *Wasser aus einem Brunnen ziehen*, tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *etwas aus dem Ofen ziehen*, diforniañ udb, tennañ udb eus ar forn ; *etwas aus seiner Tasche ziehen*, dic'hodellañ udb, dichakotañ udb ; *etwas aus einem Sack ziehen*, disachañ udb ; *etwas aus dem Wasser ziehen*, dizourañ udb, diveuziñ udb, diboullañ udb, puñsañ udb, tennañ udb eus an dour ; *etwas aus dem Meer ziehen*, divorañ udb, dizourañ udb, diveuziñ udb, diboullañ udb, puñsañ udb, tennañ udb eus ar mor ; *etwas kurz aufkochen lassen und sofort aus dem Wasser ziehen*, lemel udb eus an dour kerkent hag ar vervadenn gentañ ; *Muscheln aus dem Wasser ziehen*, diboullañ kregin, divorañ kregin ; *Fische aus dem Wasser ziehen*, distlabezañ pesked e-maez an dour ; *Algen aus dem Meer ziehen*, divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ ; *jemanden vor Gericht ziehen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn ; *das zieht schlimme Folgen nach sich*, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul, a vo kiriek d'ar gwalloù a zeuio d'e heul) ; *alle Register ziehen*, [dre skeud.] ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, en em aketiñ e pep doare, mont dizamant dezhi ; *P. Leine ziehen*, diskampañ, skampañ kuit, terriñ e nask, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, fanisañ, kanellat, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasoù, sachañ e c'har, treiñ e gilhorou, sachañ ar c'hilhorou gant an-unan (*e gilhorou gantañ, he c'hilhorou ganti h.a.*), kas e gilhorou, tennañ e gilhou, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, mont d'e dreid, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, sachañ ar c'haravelloù gant an-unan (*e garavelloù gantañ, he c'haravelloù ganti h.a.*), mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr, sachañ e skasoù, kribañ, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, gallout kavout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribouloù, klask e ribinoù, en em skrabañ, flipat er-maez, partial d'an tarv, partial evel un tenn, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, diloriñ ; *er hat Leine gezogen*, torret en deus e nask, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hribat, kribet en deus anezhi, kribet eo er-maez, diloret en deus an dachenn, riñset en deus an dachenn ; *zieh Leine* ! kae da lec'h all d'en em rostañ ! krib er-maez ! skarz ! kae er-maez ac'hanen ! distailh ac'hanen ! kerzh diwar va zro ! kae diwar va zro ! sach da

revr alese ! skarz alese ! dilor alese ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae kuit ! er-maez ! kae gant da hent ! kae en hent ! kerzh gant da hent ! kerzh alese ha kas da revr ganit ! kerzh kuit ! kae lark diouzhin ! sach da dreid ganit ! sach da loa ganit ! skarz kuit ! sach da skasoù ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar an diaoul ! kae da gaolmoc'ha ! da gac'hat ganit ! kae da skidañ ! kae da gouziñ ! va revr ganit ! kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z moug ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout !

2. degas, dedennañ, tennañ, kas, distlabezañ ; *jemanden zu Boden ziehen*, reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., teurel u.b. d'an traoñ, pilat (distroadañ) u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, lakaat u.b. war e c'henoù, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b., leterniñ u.b., astenn u.b. war ar bratell ; *jemanden auf die Seite ziehen*, tennañ u.b. a-gostez ; [dre skeud.] *jemanden in (durch) den Schmutz ziehen*, *jemanden in den Dreck ziehen*, *jemanden durch den Dreck ziehen*, kailharañ enor u.b., ruilhañ u.b. er pri, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, kas enor (brud) u.b. da ludu, duañ u.b., lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, labezañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., regiñ e nesañ, gwalc'hiñ gros saeoù, plaenaat e borpant d'u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., falc'hat e brad d'u.b. ; *jemanden ins Verderben ziehen*, dihenchañ u.b., divarchiñ u.b., lakaat u.b. da vont diwar an hent mat, kas u.b. da zrouziwezh, kas u.b. d'e gollidigezh, bountañ u.b. war an hent a gas da zrouziwezh ; *jemanden in ein Geheimnis ziehen*, diskuliañ ur sekred d'u.b. ; *die Blicke auf sich ziehen*, sachañ selloù an dud war an-unan ; *jemandes Zorn auf sich ziehen*, tennañ drougiezh u.b. war e benn, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dedennañ fulor u.b. war an-unan ; *etwas ins Lächerliche ziehen*, droukc'hoapaat udb, ober goapaerezh ouzh udb, skeiñ tachoù (ober an ogn) gant udb, c'hoari al lu gant udb, ober al lu eus udb, ober al lu (c'hoarzhin goap) gant udb ; *etwas in Betracht ziehen*, *etwas ins Kalkül ziehen*, derc'hel kont eus udb, derc'hel stad eus udb, ober fed (reiñ a fed, reiñ priz) d'udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh ; *ich ziehe so etwas nicht in Betracht*, ne zeu ket an dra-se e-barzh ganin, ne lakaan ket an dra-se e penn-kont, lakaat a ran an dra-se er-maez ; *etwas in Erwägung ziehen*, a) bezañ o soñjal ober udb, bezañ e sell d'ober udb ; b) derc'hel kont eus udb, lakaat udb e penn-kont, reiñ a fed eus udb, ober fed d'udb, lakaat udb e-barzh ; *er zog in Erwägung, dem Präfekten einen Brief zu schreiben*, neuze e troas en e benn skrivañ ul lizher d'ar prefed ; *so was wurde enthaft in Erwägung gezogen*, ar gaoz-se a oa bet kreñv ; *die Bettdecke an sich ziehen*, sachañ ar pallenn d'e du, tennañ ar pallenn en tu gant an-unan (en tu diouzh an-unan) ; *jemanden zur Rechenschaft (zur Verantwortung) ziehen*, goulenn e zigarez digant u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn digant u.b., goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h ; *jemanden zu Rate ziehen*, goulenn ali ouzh u.b., goulenn kuzul (ali, e ali, sikour, skoazell) digant u.b., goulenn ali u.b., goulenn e aviz digant u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., gervel u.b. war e sikour.

3. *nach sich ziehen*, bezañ abeg da, bezañ arbenn da, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ, talvezout, toullañ da, tennañ da ; *eine Frage zieht eine andere nach sich*, un aters a doull d'unan arall, an eil aters a sach egile ; *das eine zieht das andere nach sich*, an eil a denn d'un all ; *ein Unglück zieht ein anderes nach sich*, an eil gwalenn a sach eben, ur walenn a doull d'unan arall, pa erru ur c'holl en ti ez erru daou pe dri, un droug a denn egile ; *und alles, was so etwas noch nach sich zieht*, hag ar rest o tont ac'hano, ha kement 'zo a zeu da heul.

4. stignañ, hiraat, stiral ; *eine Angelegenheit in die Länge ziehen*, amzeriñ d'ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor), mont a-ruz (war-stlej, goustadig, dousik) d'un afer bennak, daleañ udb, daleañ d'ober udb, goulerc'hiñ d'ober udb, deren un afer bennak, dereniñ un afer bennak, lakaat un afer bennak da badout, lakaat un afer bennak da hirbadout, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, ober diouzh pad ; *der Krieg zog sich in die Länge*, ar brezel a gendalc'has pell ; *die Belagerung zieht sich in die Länge*, hirbadout a ra ar seziz ; *die Sitzung zog sich in die Länge*, ne oa diwezh (fin) ebet d'ar vodadeg ; *das Essen zog sich in die Länge*, chomet e oamp da vuzhugenniñ ouzh taol ; *das Gespräch zieht sich in die Länge*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *eine Rede in die Länge ziehen*, ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), astenn kaozioù, na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *die Endsilben ziehen*, hiraat ar silabennoù diwezhañ, ganuzañ gant ar silabennoù diwezhañ ; *Spinnen ziehen Fäden*, ar c'hevnid a steuñv gwiadoù ; *die Spinne zieht ihre Fäden*, emañ ar gevridenn o steuñv he gwiad, stigmañ a ra ar gevridenn he gwiad ; [gwiadoù, dilhad] *glatt ziehen*, diskuihañ, dizober ar c'huilhoù [en ur vrozh], dijogañ, digoñchezañ, divresañ, divouchezañ, plaenañ, plaenaat, diridañ ; *die Betttücher glatt ziehen*, adrollañ ar gwele ; [tekn] *neudennañ*, gwalignañ ; *Draht ziehen*, tennañ (neudennañ, stiral) orjal, orjalenniñ ; *Gold zu einem Faden ziehen*, neudennañ aour, gwalignañ aour ; *Glas zu Fasern ziehen*, *Glas ziehen*, neudennañ gwer ; *ein Gewehr mit gezogenem Lauf*, ur fuzuilh gant ur gorzenn (gant ur c'hanol) roudennet b./g.

5. lemel [pennrann lam-], tennañ, eztennañ, gounit ; *einen Zahn ziehen*, tennañ un dant, turkezañ un dant ; *sein Schwert ziehen*, *den Degen ziehen*, tennañ ar c'hleze (e gleze) / difeuriañ e gleze (Gregor), tapout krog en e gleze, lakaat an dir en avel, dic'houinañ (dispakañ) e gleze, dic'houinañ ; *einen Holzsplitter aus dem Finger ziehen*, tennañ ur sklisen eus e viz, tennañ ur skirienn eus ur biz ; *einen Nagel aus einem Brett ziehen*, tennañ un tach eus ur plankenn, turkezañ un tach ; *Wasser ziehen*, tennañ (puñsañ) dour ; *etwas aus dem Wasser ziehen*, dizourañ udb, diveuziñ udb, diboullañ udb, puñsañ udb, tennañ udb eus an dour ; *etwas aus seinem Kasten ziehen*, *etwas aus seiner Kiste ziehen*, digasediñ udb ; *etwas aus einem Sack ziehen*, disac'hañ udb ; *etwas aus einer Büchse ziehen*, divoestañ udb *meine Schuhe ziehen* *Wasser*, va botoù a garg dour, toull eo va botoù ; *Wein auf Flaschen ziehen*, boutailhañ gwin ; *das Los ziehen*, tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sort, teuler d'ar sort, tennañ d'ar bizenn, tennañ ar bilhed, teuler bilhoù àr udb, teuler kemblac'h war al lodennoù ; *das Halmchen ziehen*, tennañ d'ar plouz berr (d'ar blouzenn, d'ar blouzenig verrañ, d'ar goloenn verr, plouz berr, plouzenig, plouzenig, plouzenig verr, ar blouzenig verr, ar blouzenig verr), tennañ ar vrochenn, tennañ d'ar bizenn, tennañ d'ar bilhoù, bilhiñ, tennañ d'ar sort ; *das große Los ziehen*, dibradañ ar maout (ar priz kentañ), kas ar maout (ar priz kentañ, ar c'hilhog,

ar pae kentañ) gant an-unan, mont ar maout (ar c'hentañ priz, ar c'hilhog, ar c'hrog, ar pae kentañ) gant an-unan, kaout pae, kaout ar maout ; *eine gute Nummer ziehen*, tennañ ur bilhed mat ; *Münzen aus dem Umlauf ziehen*, *Münzen aus dem Verkehr ziehen*, lemel pezhioù moneiz eus an amred ; [mat.] *die Wurzel aus einer Zahl ziehen*, eztennañ gwizienn un niver lakaet ; [dre skeud.] *den Kürzeren ziehen*, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ gwazh a se ; *den Kopf aus der Schlinge ziehen*, en em dennañ eus ur gwall boull, en em lipat, tennañ e spilhenn, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ an ibil gant an-unan (e *ibil gantañ*, *hec'h ibil ganti h.a.*), sachañ ar c'hroc'henn gant an-unan (e *groc'henn gantañ*, *he c'hroc'henn ganti h.a.*), en em zisac'hañ, disac'hañ an denn, c'hoari e hent, en em dennañ a boan, en em zifretañ, en em bakañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abaden, tennañ e fri a wall afer ; *die Lehre aus etwas ziehen*, tennañ ur gentel eus udb evit an-unan (evitañ e-unan, eviti *hec'h-unan h.a.*) ; *Nutzen aus etwas ziehen*, ober (kaout) e vad eus udb, tennañ e vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ vad (splet, gounid, frouezh, akuit) eus udb ; *einen Vorteil aus etwas ziehen*, tennañ splet (gounid) eus udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, tennañ akuit eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, bezañ gwell ag udb, en em gavout gwell ag udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, ober (tennañ, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e ran gant udb ; *die Konsequenzen (Folgen, Folgerungen) ziehen*, sevel heuliadoù, tennañ ur gentel eus udb, dastum skiant diwar udb ; *voreilige Schlussfolgerungen ziehen*, *übereilte Schlussfolgerungen ziehen*, *vorschnelle Schlussfolgerungen ziehen*, dezastum re vuan ; *er hat daraus keine Lehre gezogen*, n'eo ket talvezet dezhañ bezañ bet ar gentel-se ; *Schlüsse ziehen*, sevel heuliadoù (klozadurioù) diwar udb, dezastum, mont pelloc'h gant an erv ; *jemanden aus der Verlegenheit ziehen*, rekouriñ (disac'hañ) u.b., tennañ u.b. eus ur blegenn fall, tennañ u.b. a boan (a wall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divec'hiañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., dilasañ u.b. a boan (Gregor) ; [dre skeud.] *jemanden über den Tisch ziehen*, goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., riañ u.b. diouzh e arc'hant, tennañ arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat u.b., diskantañ (disac'hañ, dibluskañ, skarzhañ, gouloñ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ u.b., diorblañ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., bratellat u.b., touzañ u.b.

6. tresañ, tennañ, linennañ ; *einen Strich ziehen*, tresañ ul linenn ; *Striche ziehen*, linennañ ; *einen Kreis ziehen*, tresañ ur c'helc'h ; *Kreise ziehen*, kelc'hiata ; *einen Kreis um etwas ziehen*, gronnañ udb gant ur c'helc'h ; *noch einmal ziehen*, adtresañ ; *eine Grenze ziehen*, tresañ an harzoù, linennañ an harzoù ; *eine Furche ziehen*, digeriñ ur pengenn, regiñ an douar ; *einen Graben ziehen*, toullañ ur foz, foziñ, kleuzañ un douflez, kleuziñ an douvez, krouziñ ur foz, fozellat, touflañ ; *eine Mauer um ein Grundstück ziehen*, sevel ur voger en-dro d'un dachenn, kelc'hiañ un dachenn gant ur vur ; [dre skeud.] *einen Vergleich ziehen*, sevel ur geñveriadenn, lakaat udb kemm-ouzh-kemm ouzh udb all, keñveriañ daou dra an eil gant egile, lakaat daou dra keñver-ha-keñver, lakaat udb paravis d'un dra all ; *Gesichter (Fratzen) ziehen*, ober minoù (ardoù, arvezioù), bezañ ardoù gant an-unan, kammañ (treuzañ) e c'henoù, astenn e vuzelloù ; *er zog ein langes Gesicht*, kouezhañ a reas e veudig

en e zorn, ober a reas beg a-dreuz, ober a reas penn du, dont a reas ur bod-spern war e dal, ober a reas ur penn kozh, ober a reas kozh vin, dont a reas kozh e benn, teñval e teuas e benn da vezañ, trist e teuas da vezañ evel ur pesk en ur bod lann, kargañ a reas e vazh a spern, dont a reas nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, astenn a reas e vuzelloù, ober a reas ur fri minaoùed, ne oa ket doare ar friko warnañ tamm ebet, mantret (trist) e teuas da vezañ evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan ; *ein schiefes Gesicht ziehen*, P. *eine Fresse ziehen*, goefñviñ, ober e benn mousklenn, bezañ ur voutsklenn ouzh e benn, c'hoari e benn bihan, ober kozh vin, ober penn kozh, ober fas koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober ur penn kozh, bezañ kozh e benn, ober ur fri minaoùed, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod spern, krizañ e fri, ober gourrennoù du, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, kammañ e c'henoù, treuzañ e c'henoù, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, pennboufiñ, mont da Gervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, kintusaat, mouzhañ ; [mat.] *eine Senkrechte ziehen*, tresañ un eeunenn skouer ; [kenw.] *einen Wechsel auf jemanden ziehen*, lakaat (sevel) ul lizher-tennañ war anv u.b. ; *eine Bilanz ziehen*, savelañ ur ventel, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, sevel roll ar c'haoud hag an dleoud, sevel roll ar gounidoù hag an dispignoù, sevel ar poent.

7. sevel, gounit, ober war-dro ; *Kinder großziehen*, sevel bugale, desevel bugale ; *Kaninchen ziehen*, sevel (desevel, diorren) lapined ; *Pfirsiche ziehen*, gounit (ober) pechez ; *Bäume ziehen*, magañ gwez, desevel gwez, diorren gwez, gounit gwez.

8. [tekn., armoù-tan] rizenñañ ; *den Lauf eines Gewehrs ziehen*, rizenñañ kanol ur fuzuilh, rizenñañ korzenn ur fuzuilh.

II. V.gw / V.k.d. (zog // ist gezogen / hat gezogen) : 1. (ist) : mont, tremen, mont hebiou, mont kuit ; *Wolken ziehen am Himmel*, kaset e vez koabr gant an avel, kourmoul a dremen dre an oabl, tizh 'zo gant ar c'houmoul, kourmoul a red war an amzer, kourmoul a zaoulamm a-dreuz an oabl, ar c'houmoul a vez gwentet gant an avel ; *über die Brücke ziehen*, tremen (treuziñ) ar pont ; *lässt ihn ziehen* ! lezit eñ ! lezit anezhañ en e roll ! laoskit anezhañ da vont ! ; *seines Weges ziehen*, mont (kerzhout) gant e hent, redek e reuz, ruilhal e voul, tennañ d'e hent, mont ganti ; *mit jemandem durchs Land ziehen*, ober hent gant u.b., heñchañ asambles gant u.b. ; *weiter ziehen*, derchel da vont, derchel gant e hent ; *losziehen*, mont en hent (el lev), en em lakaat en hent, mont kuit, diflach, diblasañ, sternañ da vont, dibladañ, lañsañ, digludañ, kemer e hent, kemer penn an hent ; *fortziehen*, mont kuit, diblasañ, kemer penn an hent, kemer e hent, mont en hent, digludañ, dibladañ, lañsañ, diflach ; *sie sind einfach durch meine Ländereien gezogen, ohne mich um Erlaubnis zu bitten*, tremenet int war va douaroù hep o devout goulennet aotre diganin, tremenet int war va douaroù hep goulenn na diskenn, tremenet int war va douaroù hep goulenn na droed na koñje ganin, tremenet int war va douaroù hep va ferzh ; *er kam gezogen*, degouezhout (erruout, en em gavout) a reas.

2. (ist) : mont da, mont war-zu ; *die Schwalben ziehen in wärmere Länder*, ar gwenniled a nij kuit etrezek (da-gaout, war-gaout, war-zu, trema, da-geñver, etramek) broioù tommoc'h ; *in die weite Welt ziehen*, mont da bell-vro (d'ar pelloù), mont da gantren broioù, mont da veajiñ broioù, mont er bed hed ha ledan, mont d'ar broezioù pell (Gregor) ; *in die Fremde ziehen*, kuitaat ar vro, mont da vaez bro, mont pell diouzh e vro, mont d'ar broioù estren ; *in*

den Krieg (ins Feld) ziehen, mont (kerzhout) d'ar brezel, mont da vrezeliñ (da vrezeklekaat) ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben*, ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *durch das Land ziehen*, tremen (mont, kantreal) dre ar vro ; *auf Wache (auf Posten) ziehen*, mont d'ober gward ; [dre skeud.] *gegen jemanden zu Felde ziehen*, kabaliñ a-enep u.b., taeriñ war an dud a-enep u.b. ; *diese Farbe zieht ins Grüne*, tennañ a ra al liv-se war ar gwer, tennañ a ra al liv-se d'ar gwer.

3. (ist) : dilojañ ; *in die Stadt ziehen*, mont e kêr da chom, mont e kêr d'ober e annez, mont e kêr da annezhañ ; *zu den Kindern ziehen*, mont da chom (da vevañ) gant e vugale, mont e ti e vugale da chom, mont e ti e vugale da lojañ, mont e ti e vugale d'ober e annez, mont war oaled e vugale, en em flojenniñ e ti e vugale, ober e gêr e ti e vugale ; *aus dem Haus ziehen*, dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digeriañ, digeriñ, cheñch ti.

4. (hat) : ober berzh, plijout ; *dieses Buch zieht*, al lev-mañ a blij kalz (a ra berzh ruz, a ra berzh forzh pegement, a ra berzh spontus), al lev-se a ra berzh ken-ha-ken (ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui), prizet kenañ eo al lev-se, brud a ra al lev-se ; *die neue Wintermode zieht*, berzh a ra ar c'hiz c'hoañv nevez, brud a ra ar c'hiz c'hoañv nevez ; *dieser Trick zieht nicht mehr*, ne vimp ket tapet gant ur c'hreiz tro-bleg a seurt-se, n'omp ket eus an torad diwezhañ evit krediñ seurt traoù.

5. (hat) : sachañ war udb, frapañ war udb ; *an seiner Pfeife ziehen*, sachañ war e gorn-butun ; *am Strang ziehen*, *am Seil ziehen*, *am Tau ziehen*, sachañ war ar gordenn, ober ur sach war ar gordenn, frapañ war ar gordenn ; *kurz und heftig am Seil ziehen*, ober un taol sach-frap war ar gordenn, ober un taol sach krenn war ar gordenn, ober ur frapadenn vat war ar gordenn, ober ur sachadenn grenn war ar gordenn, ober ur vec'hadenn war ar gordenn ; *gefühlvoll und mit gleichbleibender Kraft am Seil ziehen*, sachañ a-varv war ar gordenn ; *mit aller Kraft ziehen*, *mit voller Kraft ziehen*, sachañ a holl nerzh e gorf, sachañ gant e holl nerzh, sachañ eus nerzh e gorf, sachañ a-bouez e nerzh, sachañ a-bouez korf, sachañ a-bouez e gorf, sachañ a-nerzh-korf, sachañ a-nerzh, sachañ hardizh, sachañ a-daol-dall, sachañ a-nerzh-brec'h, plantañ e holl nerzh da sachañ, frapañ war udb gant e holl nerzh ; *an etwas (dat.) heftig ziehen*, difrapañ udb., ober ur sachadenn grenn war udb, ober ur frap krenn war udb ; *kurz und heftig ziehen*, ober ur frap krenn, ober ur sach krenn.

6. [pistoenn] *ziehen*, dic'houinañ e bistolenn, dic'hodellañ e bistolenn, dic'houinañ, dispakañ.

7. [troioù-lavar] (hat) : *der Ofen zieht*, sachañ a ra mat an oaled, ar forn-se a sach mat, sachañ a ra ar forn gantañ ; *ziehen lassen*, lakaat e glec'h, lakaat da c'hlec'hiañ, glec'hiañ ; *der Tee zieht*, emañ an te o c'hlec'hiañ ; *den Tee ziehen lassen*, distrempañ (fardañ) te, glec'hiañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel an te da c'hlec'hiañ ; *in Lake ziehen*, bezañ o soubañ en hili (en un hilienn) ; *Fischernetze in einem Lohdekot ziehen lassen*, tannañ rouedoù ; *gegen etwas zu Felde ziehen*, kabaliñ a-enep udb, taeriñ war an dud a-enep udb, stourm a-enep udb ; P. *über jemanden vom Leder ziehen*, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), dirollañ war u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., fouilhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., razailhat war u.b., harzhal ouzh u.b., teodata diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur

porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., ober botoù d'u.b., gogéal u.b., dantañ ha flemmañ u.b., binimañ ouzh u.b. ; [c'hoari] *er ist am Ziehen*, d'e dro bremañ, e dro eo, dezhañ eo da zigeriñ, an dorn a zo gantañ ; [echedoù] *mit dem Springer ziehen*, c'hoari ur marc'heger, kas ur marc'heger war-raok.

III. V.em. : sich ziehen (zog sich / hat sich gezogen) : **1.** mont kuit, en em dennañ ; *sich mit der Kraft der Arme und ohne Beinunterstützung nach oben ziehen*, pignat a-nerzh e zivrech, pignat a-harzoù, pignat war-bouez e harzoù, pignat diwar-bouez e harzoù ; *das Gewitter zieht sich (ak.) nach Norden*, emañ an arnev o pellaat war-zu an norzh ; *sich (ak.) rechtzeitig aus einer heiklen Affäre ziehen*, en em lipat (en em zifretañ) e koulz, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e koulz e fri a wall afer, tennañ e koulz e spilhenn eus ar c'hoari, en em dennañ e koulz eus un abadenn, P. tennañ e lost ku-ha-ka eus ar vrae ; *sich aus der Patsche ziehen*, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn, en em dennañ, en em ziluziañ, en em zibab, en em sachañ, en em dreiñ, en em zic'hennañ, sevel e grog, sachañ e graf ; *sich geschickt aus der Affäre ziehen, sich (ak.) aus der Klemme ziehen*, en em dennañ eus ur pleg diaes, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, gouzout e ziluzioù, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, c'hoari e hent, en em sachañ diouzh un abadenn, en em dennañ eus ur gwall boull, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, tennañ e frap, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ an ibil gant an-unan (*e ibil gantañ, hec'h ibil ganti h.a.*), sachañ ar c'hroc'hen gant an-unan (*e groc'hen gantañ, he c'hroc'hen ganti h.a.*), en em zifretañ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em zic'hennañ, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ ar c'hraf gant an-unan (*e graf gantañ, he c'hraf ganti h.a.*), en em zilammat a nec'hamant.

2. padout hir amzer, mont betek ; *die Ebene zieht sich (ak.) bis zum Fluss*, en em astenn a ra ar blaenn betek ar stêr ; *sich (ak.) in die Länge ziehen*, hilgenniñ ; *das Gespräch zieht sich (ak.) in die Länge*, n'eus fin ebet dezho da gaozeal ; *die Vorstellung zog sich (ak.) (in die Länge)*, ne oa diwez ebet d'an abadenn ; *der Stoff zieht sich (ak.)*, distennañ a ra an danvez-se, distardañ a ra an entof-se ; *das Brett hat sich (ak.) gezogen*, gwe (gwar) a zo aet er plankenn, ar plankenn en deus kemeret gwar, labourer en deus ar plankenn ; *das zieht sich aber mächtig*, hir spontus eo an treuz ac'hanen di, ur gwall ribinad a zo d'ober ac'hann di, ur flipad mat a hent a zo d'ober ac'hann di, ur red mat a zo d'ober ac'hanen di, pellhent a zo d'ober ac'hanen di.

IV. V.dibers. (zog / hat gezogen) : 1. *es zieht ihn nach Süden*, dedennet eo gant ar su, hiraetz en deus d'ar su, c'hoant bras en deus da vont etrezek ar su, c'hoant bras eo dezhañ mont etramek ar su ; **2.** *es zieht hier*, avel dro (avel sil, avel furch, avel red, red-avel) a zo amañ, amañ e teu an avel laer (an avel dreuz) en ti, fuañ a ra an avel amañ ; **3.** *es zieht mir im rechten Arm*, lañsadennoù am bez (flemmoù am bez) em brec'h dehou ; *ziehender Schmerz*, poan flemmus b., poan bistigus b., poan a sko a-daolioù b., biroù berv ls.

Ziehen n. (-s) : **1.** sach g., sachadenn b., tennadenn b., tennadur g., tennerezh g., tenn g., tennañ g., stlejerezh g., stlejañ g. ; *durch kurzes und heftiges Ziehen*, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frapadenn vat, gant ur vec'hadenn war ar

gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm ; *durch Ziehen*, a-sach, dre sach ; *durch Schieben und Ziehen*, dre vount ha dre sach, a-sach hag a-vount ; *sich beim Ziehen rückwärts bewegen*, kilsachañ ; **2.** [tekn.] gwalinañ g. ; **3.** an tennañ d'ar sort g., an dennadeg d'ar sort b.

Zieher g. (-s,-) : **1.** P. c'hwenner godelloù g., skrap-yalc'h g., skarzh-godelloù g., troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g. ; **2.** [su Bro-Alamagn] ivarc'henn serzh b., ivarc'h serzh b., ribin serzh g./b., ravent serzh g., istreved serzh b. ; **3.** [binviji] *Korkenzieher*, distouwer g. [*liester distouverioù*], divonter g. [*liester divonterioù*], tenn-stouv g. ; *Stiefelzieher*, tenn-heuz g. ; *Nagelzieher*, tenn-tachou g. ; *Schraubenzieher*, biñserez b. [*liester biñserezioù*], biñser g. [*liester biñserioù*], stard-biñsoù g., troer-biñsoù g. [*liester troerioù-biñsoù*].

Ziehfeder b. (-,-n) : [tekn.] treser-linnennoù g., doug-pluenn evit an tresadennoù teknikel g.

Ziehharmonika b. (-,-s/-harmoniken) : akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b. ; *kannst du Ziehharmonika spielen ?* gouest out da c'hoari akordeon ?

Ziehharmonikspieler g. (-s,-) : akordeoñser g., akordeonour g. **Ziehhol** n. (-s,-e) : [tekn., metal.] neudennerez b. [*liester neudennerezioù*].

Ziehkant g. (-s,-er) : advugel g., minor g., bugel fiziet g., bugel lakaet gant magerezh g., bugel lakaet e magerezh g., magerezh b. [*liester magerezhioù*].

Ziehkraft b. (-,-kräfte) : **1.** nerzh sach g. ; **2.** nerzh desach g.

Ziehleine b. (-,-n) : fun stlejañ g.

Ziehleute ls. : [Umziehleute] dilojerien ls., diannezerien ls.

Ziehmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g. [*liester raskoù*], parouer g. [*liester parouerioù*], plaen g. [*liester plaenoù*], parer g. [*liester parerioù*].

Ziehmutter b. (-,-mütter) : magerezh b., mamm-vagerezh b., mamm-vager b., advamm b. ; *ein Kind einer Ziehmutter anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerezh, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerezh d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Ziehmutter suchen*, klask magerezh.

Ziehpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] lienenn-c'hwezigeniñ b., lienenn c'hwezigenus b., palastr-klogorenniñ g., palastr klogorennus g., klogorenner g. [*liester klogorennerioù*].

Ziehpresse b. (-,-n) : [tekn.] gwaskell koagañ b., gwaskell darsankañ b., koager g. [*liester koagerioù*], darsanker g. [*liester darsankerioù*].

Ziehsäge b. (-,-n) : [tekn.] harpon g. [*liester harponioù*], heskenn-daoubenn b.

Ziehseil n. (-s,-e) : fun stlejañ g.

Ziehstein g. (-s,-e) : [tekn., metal.] neudennerez b. [*liester neudennerezioù*].

Ziehtau n. (-s,-e) : fun stlejañ g.

Ziehung b. (-,-en) : tennerezh g., tennadur g., tennañ g., tennadenn b. ; *Ziehung eines Zahnes*, tennadur ur dant g. ; *Ziehung der Lotterie*, tennerezh al lotiri g. ; *die Ziehung der Lotterie findet morgen statt*, an tennañ a vo graet warc'hoazh, an tenn a vo graet warc'hoazh, warc'hoazh e vo savet an tenn.

Ziehwagen g. (-s,-) : karr-dorn g., karrigell b., karrigenn b.

Ziehwerk n. (-s,-e) : [tekn.] neudennerezh b.

Ziehwerker g. (-s,-) / **Ziehwerker** g. (-s,-) : neudenner g.

Ziel n. (-s,-e) : **1.** pal g., gwenn g., aplud g., biz b. ; *aufs Ziel schießen*, tennañ en ur vizañ ; *das Ziel treffen*, tennañ er gwenn, tizhout ar pal ; *das Ziel genau treffen, mitten ins Ziel treffen*, tennañ just, skeiñ eeun gant ar pal, skeiñ eeun, skeiñ mat, skeiñ er pal, skeiñ just, skeiñ e-barzh, bezañ er pal / bezañ (c'hoari) war ar

mestr (Gregor) ; *jeder meiner Schüsse traf das Ziel*, ne raen tenn gwenn ebet, ne skoenn tenn ebet hebiou ; *das Ziel verfehlen*, mont e denn er c'hleuz, mont e denn da fall, mont e denn dre-gichen ar pal, mont e denn hebiou, skeiñ (tennañ) hebiou, skeiñ kostez, c'hwitañ war ar pal, lakaat an tamm e-kichen an toull ; *das Ziel verfehlt er nie*, da bep taol e vez er pal ; *Wildschweine sind ein leichtes Ziel für Jäger*, hoc'hed-gouez a zo gwennoù aes da dizhout ; [dre skeud.] *übers Ziel schießen*, dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulk, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, mont re bell ganti, mont re lark ganti, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar pal (ar roudenn, an arroudenn, ar yev), mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, skeiñ diwar re.

2. pal g., penn g., termen g., mennad g., devez g., amkan g., finvezh b., amboaz g., bukad g., gwel g. ; *das Ziel einer Reise*, pal (termen) ur veaj g. ; *er brauchte fünf Tage, um das Ziel seiner Reise zu erreichen*, pemp devezh a rankas evit ober ar veaj ; *am Ziel ankommen (angelangen)*, ans Ziel kommen, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen e veaj, erruout e penn e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ degouezhet e penn e veaj, bezañ e penn e veaj, bezañ e penn e hent, pakañ penn e veaj, porzhiañ ; *wann bin ich endlich am Ziel meiner Reise ?* peur e tiwezho va beaj ? ; *er muss jetzt am Ziel eingetroffen sein*, pelloc'h emañ degouezhet, a-benn bremañ emañ erruet ; *bis ans Ziel*, betek penn, betek pal ; *Ziele zuweisen*, deverkañ amkanioù ; *sich ein Ziel setzen*, kinnig tizhout un amkan (ur finvezh, ur pal) bennak, bukañ ur pal, ober e zezev tizhout ur pal, palelouraat e ober, finvezhekaat e ober, davedekaat e ober, lakaat d'an-unan ar pal da dizhout ; *sich (dat.) etwas zum Ziel setzen*, lakaat d'an-unan udb da bal ; *sein einziges Ziel im Leben*, pal nemetañ e vuhez g. ; *klare Ziele festlegen, klare Ziele setzen*, savelañ amkanioù ; *die Ziele neu festlegen*, adsavelañ an amkanioù ; *es muss unserem ehrgeizigen Ziel gerecht werden*, bez e rank bezañ a-vent gant hon uhelbal ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus*, diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; *sein Ziel erreichen, zum Ziel gelangen, zum Ziel kommen*, erruout er pal, en em gavout e penn e erv, kas e daol da benn, kas e daol da vat, dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, pengenniñ war e daol, dont d'ar jube, disoc'h gant e bennad, dont a-benn eus e vennozh, dont an taol da vat gant an-unan (e daol da vat gantañ, he zaol da vat ganti h.a.), dont an dro da vat gant an-unan (e dro da vat gantañ, he zro da vat ganti h.a.), ober tro-vat, ober taol mat, dont a-benn eus e grog, disoc'h gant e vennad, diraez e amkanioù, diraez e bal, tizhout e bal, dont a-benn da dennañ e daol ; *dieses Ziel wurde aber nicht erreicht*, ar pal-se avat n'eo ket bet tizhet ; *er setzt alles daran, sein Ziel zu erreichen*, ober a ra diouzh tizhout e bal ; *ihr zu erreichendes Ziel*, ar pal divizet dezho tizhout g. ; *ein Ziel durch friedliche Mittel erreichen*, tizhout ur pal dre hentoù peoc'hus ; *das Ziel verfehlen*, c'hwitout war e bal, c'hwitañ war ar pal, c'hwitañ ar pal, soetiñ war e daol, c'hwitañ e graf, lakaat an tamm e-kichen an toull ; *ein Ziel verfolgen*, bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober devez da seveniñ udb ; *seine Ziele beharrlich (hartnäckig, konsequent) verfolgen*, chom war e erv, kaout poell en e gudenn ; *das Ziel im Auge behalten*, na dennañ lagad ebet diwar ar pal da dizhout, chom gant e erv ; *schnurstracks aufs Ziel losgehen, schnurstracks auf sein Ziel lossteuern*, mont eeun d'ar pal, mont ouzh eeun d'ar pal, mont war-eeun d'ar pal ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen*, kerzhed dizaon war-du ar pal, kenderc'hel gant e erv ; *ohne Zweck und Ziel*, hep pal resis, en avantur Doue, war-bouez e benn ; *diese Methode führt rasch zum Ziel*, dilloüs eo an hentenn-se ; *er ist jetzt*

nahe am Ziel, kavet en deus beg ar skeul, tost emañ ouzh e gazez, pell emañ ganti, erru eo pell ganti ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt*, wir sind kurz vorm Ziel, erru omp prestik er pal, kavet hon eus beg ar skeul, tost emaoamp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, pell emaoamp ganti, erru omp pell ganti ; *ich bin noch nicht zu meinem Ziel gelangt, ich habe mein Ziel noch nicht erreicht*, n'on ket c'hoazh ken koulz ha ma fell din bezañ, n'on ket en em gavet e penn va erv c'hoazh, n'on ket deuet a-benn eus va zaol c'hoazh, n'em eus ket tizhet va fal c'hoazh, n'em eus ket diraezet va zaol c'hoazh, n'on ket erru er pal c'hoazh (Gregor) ; *wir sind noch längst nicht am Ziel, wir sind noch weit vom Ziel entfernt*, pell emañ Yann diouzh e gazez, pell emaoamp diouzh ar pal c'hoazh ; *Beharrlichkeit führt zum Ziel*, o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendelc'h'er da c'houlenn e vezer selaouet ; *mit dem Ziel, etwas zu tun*, en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, en aviz ober udb, a-wel d'udb, e-sell d'ober udb, a-benn udb, a-benn ober udb, war-benn ober udb ; *mit dem Ziel, Arzt zu werden*, a-benn bezañ mezeg, a-benn mont da vezeg ; *ein hohes Ziel haben*, bezañ e zezev seveniñ un uhelvennad, magañ en e galon un uhelvennad bennak, bizañ d'ur pal meur, bizañ da dizhout ur pal meur ; [preder.] *immanentes Ziel*, pal enmanus g. ; *das höchste Ziel*, ar mad dreist pep tra g. ar mad dreist pep mad (Gregor) g., ar Peurvad g., ar Mad-dreist g. ; [sport] *als erster durchs Ziel gehen*, bezañ an hini kentañ war al linenn degouezh, bezañ an hini kentañ o tremen al linenn degouezh ; *jemanden im Ziel abfangen*, gounit war u.b. a veg botez, gounit war u.b. gant treuz ur fri lañs, gounit krip-ha-krap war u.b., gounit ku-ha-ka war u.b., gounit war u.b. a-veg-fri, gounit war u.b. a-veg-troad ; [relij.] *mit Gott als Ziel*, er gwel a Zoue, e gwel Doue ; *mit dem Paradies als Ziel*, er gwel eus ar baradoz ; [kr-l] *langsam kommt auch ans Ziel*, gant ar mor e teu ar pesked, an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, karrig a red ne bad ket.

3. termen g. ; *auf Ziel verkaufen*, gwerzhañ war dermen ; *mit kurzem Ziel*, war verr dermen ; *auf drei Monate Ziel*, gant un termen a dri miz, gant tri miz termen ; [dre skeud.] *seinem Leben wurde ein frühes Ziel gesetzt*, marvet eo bet abred, marvet eo bet a-raok e amzer (kent e amzer), berrhoalus e oa bet e vuhez (Gregor).

Zielangabe b. (-, -n) : disklêriadur ar pal g., menegadur ar pal g.

Zielbahnhof g. (-s, -bahnhöfe) : ti-gar termen g., porzh-houarn termen g.

Zielballistik b. (-) : bannouriezh vukel b.

Zielbewegungstremor g (-s, -es) : [mezeg.] kren ambredadel g.

zielbewusst ag. : mennet start, startijenn ennañ evit tizhout e bal, deltu gantañ ; *zielbewusste Frau*, maouez a benn b.

Zieldeckung b. (-, -en) : [lu] kouchadur g.

zielen V.gw. (hat gezielt) : 1. *auf jemanden zielen*, bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor), kemer e gouch war u.b. ; *auf einen (nach einem) Vogel zielen*, bukañ ul labous, bizañ d'ul labous, bizañ war ul labous, kouchañ ul labous, kemer e gouch war ul labous ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen !* (Schiller), hag emaoac'h o c'hortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet ! ; *die Schützen haben gut gezielt*, kouchet mat o deus an dennerien ; *ich bin nicht gut im Zielen*, n'on gour da vizañ.

2. kaout da bal, kaout da amkan, amkanañ, tennañ d'un amkan bennak, bizañ da, palelouraat, finvezhekaat, davedekaat ; *das war*

auf mich gezielt, kement-se a dalveze din, unan bennak a zo o klask ac'hanon, evidon e oa ar c'homzoù flemmus-se, en taol-mañ emeur ganin a-zevri ; *worauf zielt er (hinaus)* ? petra a zo o treiñ en e benn ? etrezek peseurt pal e tenn e zezev ? peseurt jeu a zo gantañ ? petra en deus da amkan ? oc'h amkanañ petra emañ ? o palelouraat petra emañ ? o finvezhekaat petra emañ ? o tavedekaat petra emañ ? ; *seit zweihundert Jahren ist die bretonische Sprache einer gezielten Politik der Sprachunterdrückung unterworfen, die letztlich durchaus zum Linguizid führen wird*, abaoe daou-c'hant vloaz e vez gwasket ar brezhoneg gant ur politikerezh a-ratozh a gaso a-benn ar fin d'ur yezhlazh peurglok.

Zielen n. (-s) : bizadur g., bukañ g.

Zieler g. (-s,-) : buker g.

Zielfernrohr n. (-s,-e) : lunedenn vukañ b.

Zielfoto n. (-s,-s) : [sport] poltred-finish g., poltred dispartiañ g.

Zielgerade ag.k. b. : [sport] eeunenn diwezhañ b.

zielgerichtet ag. : mennadel, mennet, ratozhiet, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, palelouraat, finvezhekaet, davedekaet.

Zielgruppe b. (-,-n) : rummad pal g., rummad buk g., bukenn b. ; *eine Zielgruppe ansprechen*, durc'haat e vruderezh etrezek (war-du, war-zu, trema, etramek) ur rummad tud bennak, durc'haat e gehentiñ-marketing etrezek (war-du, war-zu, trema, etramek) ur vukenn bennak.

Zielhafen g. (-s,-häfen) : porzh termen g.

Zielkern g. (-s,-e) : [fizik] derc'han buk g.

Zielkugel b. (-,-n) : [sport, bouloù] mestr g., mestr bihan g., pinaou g. ; *schieß die Zielkugel weg* ! ro ur vazhad d'ar mestr ! ro dain d'ar mestr ! boul d'ar mestr ! ; *eine Kugel von der Zielkugel wegschießen*, distokañ diwar-dro ar mestr ; *die Zielkugel anspielen*, boulañ d'ar mestr bihan ; *den Abstand zweier Kugeln zu der Zielkugel messen*, muchañ ; *Werfer, der versucht, möglichst nahe an die Zielkugel anzulegen [sogenannter Leger]*, tenner a-ruilh g.

Ziellinie b. (-,-n) : 1. [sport] linenn degouezh b., pal g. ; *jemanden auf der Ziellinie abfangen*, gounit war u.b. a veg botez, gounit war u.b. gant treuz ur fri lañs, gounit krip-ha-krap war u.b., gounit ku-ha-ka war u.b., gounit war u.b. a-veg-fri, gounit war u.b. a-veg-troad ; 2. [lu] linenn gouch b., hed-kouch g.

ziellos ag. : hep pal resis, diratozh, distern, kildro ; *ziellos durch die Straßen irren*, mont war-bouez e benn, mont da-heul e dreid ; *ziellos durch die Straßen schlendern*, pourmen dre ruiou kër hep mall na pal ; *ziellos durch die Gegend schießen*, tennañ a dreuz hag a-hed, tennañ a-dreuz hag a-benn, tennañ a-dreuz hag a-dal, tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ.

Ziel-Netzwerkadressübersetzung b. (-) : [stlenn.] treuzkludañ dialuskel g.

Zielort g. (-s,-e) : lec'h termen g.

Zielpunkt g. (-s,-e) : kreizig ar pal g., gwenn g., biz b.

Zielrichter g. (-s,-) : [sport] barner an degouezh g.

Zielrichtung b. (-) : tu ar pal g. ; *ungefähr in der Zielrichtung schießen*, tennañ a-vuch war-zu ar pal.

Zielscheibe b. (-,-n) : gwenn g., pal g., bukenn, pantekoad g. ; *auf eine Zielscheibe schießen*, tennañ d'ar gwenn ; *die Zielscheibe treffen*, tennañ er gwenn ; [dre skeud.] *die Zielscheibe des Spottes sein*, bezañ graet a bep seurt goapaerezh ouzh an-unan, gouzañv goapaerezh an dud, sachañ goap an holl war an-unan, bezañ goapaet gant an holl.

Zielschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr pal g., lestr buk g.

Zielsetzung b. (-,-en) : pal g., amkan g. ; *eine klare Zielsetzung*, ur pal sklaer g., un amkan sklaer g.

zielsicher ag. : [tenner] eus ar vegenn, ... a dizh bep taol.

Zielsprache b. (-,-n) : [yezh.] yezh tal b.

zielstrebig ag. : mennet start, pennek, c'hoant erruout ennañ, kendalc'hus, dalc'hus ; *zielstrebig sein*, kaout poell en e gudenn.

Zielstrebigkeit b. (-) : youl start b., youl kreñv b., dalc'husted b., kendalc'h g., kendalc'hidigezh b., kendalc'huster g., kendalc'husted b.

zielsuchend ag. : [lu] *zielsuchende Rakete*, fuc'hell unanvleinet b.

Zielsuchkopf g. (-s,-suchköpfe) : [lu] penn unanvleinet g., P. penn-furch g.

Zielsuchrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell unanvleinet b.

Zielursache b. (-,-n) : [preder.] abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b., kehuz davediñ g.

Zielvorgabe b. (-,-n) : pal g., amkan g.

Zielvorrichtung b. (-,-en) : gwikeye vukañ b.

Zielwinkel g. (-s,-) : korn bizañ g., korn bukañ g. ; *den Zielwinkel vergrößern*, kreskiñ ar c'horn bizañ, kreskiñ ar c'horn bukañ ; *den Zielwinkel verkleinern*, digreskiñ ar c'horn bizañ, digreskiñ ar c'horn bukañ ; *den Zielwinkel verändern*, divukañ.

ziemen V.em. : **sich ziemen** (hat sich geziemt) : dereout [ouzh], jaojañ [ouzh], faotañ, bezañ reizh ; *es ziemt sich, dass ...*, dereout a ra (+ a.v.) ; *es ziemt sich, dass Kinder ihren Eltern gehorchen*, reizh eo e sentfe ar vugale ouzh o zud ; *es würde sich für dich ziemen, deinen Eltern einen Besuch abzustatten*, prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, degouezhout a rafe dit mont da saludiñ da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *wie es sich ziemt*, e pep reizhfurm, evel ma'z eo dleet, evel 'zo dleet, evel m'eo dleet, evel ma tere d'ober, ent prop, evel ma faot, evel a faot, evel just ha rezon, evel rezon ; *alles machen, wie es sich ziemt*, ober an traoù e pep reizhfurm, ober an traoù war o reizh ; *es ziemt sich nicht*, dizereout a ra ! amzereout a ra ! dizere eo ! n'eo ket dereat ! amzere(at) eo kement-se ! ne zere ket ober an dra-se ! dizereat (dizonest) eo kement-se ! kement-se ne zouj ket d'ar vuhezegezh-vat ! dizoare eo ober kement-se ! ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! amzereout a ra kement-se ! kement-se a zo amzere diouzh un den a-feson ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañs ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! n'eo ket brav ober seurt traoù ! c'hwi 'zo dibropoz ! evel ma vefe graet seurt traoù ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! an dud fur ne reont ket a traoù evel-se ! ne aparchant ket ouzh un den a-feson ober seurt traoù ! ne vez ket graet traoù a seurt-se, gant ar vezh ! ur vezh eo ober kement-se !

Zierner g. (-s,-) : 1. *Ochsenzierner*, kalkenn b., kalkenn-ejen b., kastrejen g., kastrenn b., kastrigenn b. ; 2. [yourc'h, karv, kegin.] mell-kein g.

ziemlich ag. : -ik a-walc'h, peuz-, dam-, gwall ; *ein ziemliches Vermögen*, un tamm mat a vadoù g., ur peadra brazik a-walc'h g., ur fortun brazik a-walc'h b., ur madoù bras g., danvez dezhañ g., ur bechad mat a vadoù g.

Adv. : -ik, -ik a-walc'h, a-walc'h, peuz-, dam-, ar-, rezonapl ; *ziemlich groß*, peuzvras, brazik, brazik a-walc'h, savig mat dezhañ, brazik rezonapl, mentet brazik ; *das Kind ist ziemlich groß*, savig mat a zo d'ar bugel, savig a-walc'h a zo gant ar bugel, brazik a-walc'h eo ar bugel ; *ziemlich klein*, arvihan, krennik ; *ziemlich trocken*, arsec'h ; *ziemlich voll*, damleun ; *ziemlich früh am Morgen*, beureik a-walc'h, mintinik a-walc'h, abred rezonapl ; *ziemlich leicht*, aes a-walc'h ; *das ist ja ziemlich erschreckend*, peadra a-walc'h 'zo da gaout aon ; *ziemlich steif*, reudik ; *ziemlich viel Geld*, un

tousegad brav (un dornad mat, ur poullad brav, ur bechad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., kalzik arc'hant, forzhik a arc'hant, ur pezhad moneiz g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur sammad bravik a-walc'h g., ur sammad bras a arc'hant g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., un tamm mat a wennenien g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *ziemlich teuer sein*, koustañ un tamm brav, bezañ kerik, bezañ peuzker an tamm anezhañ ; *durch diese Gardine hindurch kann man alles ziemlich klar sehen*, prest e weler sklaer dre ar rideoz-se ; *er ist ziemlich ungebildet*, ne oar ket kalz tra, ne oar ket kalz a dra, n'eo ket gwall zesket ; *wir hatten ziemlich viel getrunken*, evet hor boa forzhik banneou, evet hor boa un nebeud mat a vanneou, evet hor boa meurik a vanne, puñset hor boa forzhik ; *ziemlich gut*, madik a-walc'h, peuzvat, propik ; *sie singt ziemlich gut*, kanañ a ra propik ; *ziemlich oft*, aliezik a-walc'h, peuzalies, estroc'h eget ur wech, meurik a wech ; *schon ziemlich lange*, abaoe ur pennad, abaoe un abadenn ; *das ist schon ziemlich lange her*, pellzoik, un tamm brav 'zo, ur pennad brav 'zo, ur pennad mat 'zo, bremañ ez eus ur flipad mat a amzer, pell 'zo bras, se 'zo pell 'zo, pell 'zo abaoe ; *es ist ziemlich weit weg*, n'emañ ket e toull an nor ; *ein ziemlich langer Spaziergang*, ur frapad mat a vale g. ; *eine ziemlich lange Zeit*, ur pennad mat a amzer g., ur maread mat a amzer g., ur pezh mat a amzer g., un herrad mat a amzer g., ul lazad mat a amzer g., ur flipad mat a amzer g. ; *so ziemlich alles*, pep tra war-nes tost, pep tra war un nebeud, kichenik holl, prestik holl, holl war-bouez nebeut, an holl war-bouez nebeut a dra, an holl war-nes nebeut a dra, an holl war nebeut a dra, an holl war nemeur a dra, an holl war vetek nebeut, an holl war-hed nebeut, an holl a-hed bihan dra, an holl war 'n hed un dra bennak ; *du kannst ziemlich gut Englisch*, un saozneg madik a-walc'h a zeu ganit, te a gomz saozneg ne c'hwit ket ; *er kann ziemlich gut Deutsch*, un alamaneg madik a-walc'h a zeu gantañ, komz a ra alamaneg ne c'hwit ket ; *mir geht's ziemlich gut*, ne c'hwitan, ne c'hwitan ket ; *ihm geht's ziemlich gut*, ne c'hwit ket ; *er hat ziemlich lang gearbeitet*, ur c'hrogad mat e oa bet o labourat ; *es ist ziemlich spät*, diwezhat a-walc'h eo ; *er hat es ziemlich eilig hinzugehen*, mall a-walc'h eo dezhañ mont di ; *er ist ziemlich fit*, yec'hed a-walc'h en deus ; *er war ziemlich jähzornig*, un tamm taer e oa da vont droug ennañ, un tamm prim e oa da fuloriñ, un tamm taer e oa da vroezañ ; *es waren ziemlich viele Leute zum Fest gekommen*, tud a-walc'h a oa er gouel, un tamm mat a dud a oa deuet d'ar gouel, un toullad mat a dud a oa deuet d'ar gouel, forzhik a dud a oa deuet d'ar gouel, ur bechad mat a dud a oa deuet d'ar gouel, tragaer a dud a oa deuet d'ar gouel, an dud a oa deuet niverusik d'ar gouel.

Zier b. (-) : kinkladur g., kaeradur g., brageriz g. ; [kr-l] *Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne sie*, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh - mat eo bezañ uvel, bevañ mat a zo gwel - n'em eus ket mez, ar mez 'zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijañ an dud vut.

Zieraffe g. (-n,-n) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g. [*liester gweerien-o-revr*], ardaouer g., orbidour g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., pompader g., fougere g., arvezier g., glabouser g., Yann an ardoù g.

Zierat : [reizhskrivadur dispredet] *sellit ouzh Zierrat*.

Zierband n. (-s,-bänder) : 1. lietenn b. ; seizenn b. ; 2. [tisav.] *gewundenes Zierband*, kammigelloù ls., gresiennoù ls.

Zierbaum g. (-s,-bäume) : gwez kinklañ str.

Zierbengel g. (-s,-) : P. pipi g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., tamm hej-e-revr g., tamm gwe-e-revr g. [*liester gweerien-o-revr*], ardaouer g., orbidour g., garz g., kañfard g., pabor g., farlaod g., fring-foar g., poufer g., pompader g., fougere g., arvezier g., glabouser g., Yann an ardoù g.

Zierbuchstabe g. (-ns,-n) : lizherenn kinklet kaer b.

Zierde b. (-,-n) : 1. kinkladur g., brageriz g., aornadur g., kinkl g., paramant g., koantigelloù ls., rikamanoù ls. ; *zur Zierde dienen*, bezañ ur c'hinkladur, bezañ bet lakaet da gaeraat an traoù ; *etwas seiner Zierde entblößen*, *etwas seiner Zierde berauben*, diginklañ udb, difaganiñ udb ; 2. [dre skeud.] *die Zierde ihres Geschlechtes*, klot he zieghez g., lorc'h he rummad g., enor he lignez g.

zieren V.k.e. (hat geziert) : kinklañ, bravaat, kaeraat, mariklezañ, propikaat, fichañ, divilaat, fardañ, pinfañ, rikamaniñ, stipañ, kempenn.

V.em. : **sich zieren** (hat sich (ak.) geziert) : c'hoari an toull kamambre, ober he fompinnenn, ober he fompinnell, ober he febreenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tresoù, ober tiekoù, geizañ, ober gizioù, ober ardoù, ober jestroù, ober chistroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober grimoù, ober pismigoù, ober astrafou, ober lentigoù, ober yezhoù, ober tailhoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober chiboudoù, ober arvezioù, arveziñ, ardaouiñ, akotriñ, glabousañ, glabousat, jingellat, ober minoù, orbidin ; *zier dich nicht so !* ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! arabat dit chom da orbidin ! perak kement a sioupleoù ganit ? perak kement a gontenañsoù ganit ? perak kement a orimantoù ganit, Katellig toull-sev ? paouez gant da arvezioù !

Ziererei b. (-,-en) : afeterezh g., geizoù ls., tiekoù ls., chistroù ls., tresoù ls., gizioù ls., ardoù ls., ismodoù ls., arvezioù ls., sioupleoù ls., kontenañsoù ls., kamambre g., kamambreoù ls., mignerezh g., tailhoù ls., yekoù ls., yezhoù ls., chiboudoù ls., arikamañchoù ls., espresoù ls., ailheoù ls., ardigelloù ls., arouezioù ls., astrafou ls., fesonoù ls., ismegoù ls., jinkoù ls., jismaikoù ls., jismaioù ls., istampioù ls., istrogoù ls., kizoù ls., komplimantoù ls., lentigoù ls., minoù ls., morbioc'hoù ls., moriskloù ls., neuizioù ls., ormidoù ls., pismigoù ls., simirakloù ls., sismakou ls., vistoù ls., glabous g., grimaserezh g., akotr g., grimoù ls., simillhoù ls., modoù ls. ; *von seiner Ziererei ablassen*, diandellat, diardaouiñ.

Zierfisch g. (-es,-e) : pesk-akwariorum arallvro g.

Ziergarten g. (-s,-gärten) : liorz dudi b.

Ziergegenstand g. (-s,-gegenstände) : bravigell b.

Ziergiebel g. (-s,-) : talbenn g.

Zierkappe b. (-,-n) : [karr-tan] kabell-rod g.

Zierkordel b. (-,-n) : gañs g.

Zierleiste b. (-,-n) : 1. gwalenn ginklañ b. [*liester gwalennoù kinklañ, gwalinier kinklañ*], fleurenn b., pousadur g. ; *mit Zierleisten versehen*, pousañ ; 2. [karr-tan] gwial kromet str., gwialenn gromet b.

zierlich ag. : 1. moan, heneuz, mistr, neuzeit-mat, moutik ; *ein so niedlicher, zierlich gebauter Körper*, un tammig korf strujet ken brav g. ; 2. gwan, blin, blinik, treut, falleganik, krabosek, disterik, dister, moanik, flav, krak, malotrou, munut, prim, ratous, teusk, sinac'h, signac'h, spinek, tanav, andraf, disples, displeset, blank, divalav, youst, flour an temz anezhañ, tener an temz anezhañ ; *ein zierliches Kind*, ur bugel munut g. ; *zierlich von Statur*, mentet dister.

Zierlichkeit b. (-) : mistrder b., mistrder g., koantiri b., koantiz b., kened b., kinkluster g., kinklusted b.

Zierpflanze b. (-,-n) : plant kinklañ str.

Zierpuppe b. (-,-n) : pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., mistrigenn b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., toull kamambre g., kamambre b., penn chuchu g., reuzenn b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., Katellig toull-ardoù b., milizenn b., chuchuenn b., segalenn b., orbidourez b., orbiderez b., ardaouerez b., andellerez b., chistrouenn b., beg-sukr g., marjolenn b., pipetenn b., trantell b., strinkell b., krampouezhenn bardon b., tamm gwe-he-revr g., jingell b., limañsenn b., lustrugenn b., damez b., dimezell b. ; *alte Zierpuppe*, trantell gozh b., strinkell gozh b. ; *Zierpuppen*, jingellaj g.

Zierrat g. (-s,-e) : kinkladur g., ficherezh g., brageriz g., kinklerezh g., aornadur g., kinkl g., propikadur g., koantigelloù ls., rikamanoù ls., fañfarluchoù ls. ; *etwas seines Zierrats berauben*, diginklañ udb. ; [moull.] *Schlusszierat*, lostennig b., lost-lamp g.

Zierschrift b. (-,-en) : lizherennoù kinklet kaer ls.

Zierstück n. (-s,-e) : 1. kinkladur g. ; 2. [moull.] skeudennig b., fleurenn b., melvenn b., vignetenn b.

Zierwerk n. (-s) : ficherezh g., kinklerezh g., aornadur g.

Ziese b. (-,-n) : [sigaretenn] P. tareadenn b., tariagenn b.

Ziesel g./n. (-s,-) / **Zieselmaus** b. (-,-mäuse) : [loen., *Spermophilus*] souslik g. [*liester* sousliked].

Ziest g. (-s,-e) : [louza., *Stachys spp. l.*] brizhlinad str.

Zieten g. (-s) / **Ziethen** g. (-s) : [tro-lavar] : *plötzlich auftauchen wie Zieten aus dem Busch*, erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarzh kurun, erruout evel ur bleiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz.

Ziffer b. (-,-n) : 1. sifr g., sifrenn b., niverenn b. ; *eine Zahl mit drei Ziffern*, un niver tri sifr g. ; *arabische Ziffer*, sifr arab g., sifr berr g. / sifr Indez g. (Gregor) ; *römische Ziffer*, sifr roman g. ; [stlenn.] *Ziffern eingeben*, enankañ sifroù ; [mat] *geltende Ziffern, gültige Ziffern*, sifroù lazek ls. ; 2. feurbarzh g., feur g., dregantad g. ; *zusammengefasste Fruchtbarkeitsziffer*, feur frouezhuster g., feur frouezhusted g.

Zifferblatt n. (-s,-blätter) : dremm un eurier b., dremm un horolaj b., kadran g., kalendar g., bizaj g./b.

Ziffernblock g. (-s,-blöcke) : [stlenn.] damer sifrennoù g., pavez niverel g.

Ziffernsturz g. (-es) : [Bro-Aostria] eilpennadur sifroù g. (d.sk. 46 e-lec'h 64).

Zifferschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez ar c'hod sifret g., alc'hwez ar voneg sifret g.

Zifferschrift b. (-,-en) : skritur sifret g./b.

zig ag. : 1. pet gwech warn-ugent, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, ; *ich habe es schon zig Mal gehört*, klevet em eus kement-se nouspet gwech c'hoazh, klevet em eus an dra-se tremen kant gwech, klevet em eus an dra-se kant ha kant gwech, klevet em eus se kant gwech ha kant all, klevet a ran an dra-se ugent-kant gwech an deiz ; 2. [dre skeud.] P. ...*zig Sachen darauf haben*, c'hwistañ, tizhañ, plantañ tizh, sankañ tizh, bleinañ gant un tizh an diaoul, bleinañ gant pep tizh, bleinañ gant ur foll a dizh, bleinañ d'an druilh, bleinañ d'an druilh-drask, bleinañ d'an druilh-drast, bleinañ d'ar red-tan-put, bleinañ d'ar red-tan-ruz, bleinañ war dorr e chouk, mont d'ar c'haloup, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont a-benn-herr, mont a-bost, mont a-hast-kaer, mont a-herr-kaer, mont d'ar flimin-foeltr, mont a-benn-kas, mont a-brez-herr, mont a-daol-herr, mont diwar herr, mont en herr, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant tizh ken a foeltr, bleinañ gant tizh ken a finfoeltr, bleinañ gant tizh ken a foec'h, bleinañ gant tizh ken na yud,

bleinañ gant tizh ken na strak, bleinañ gant tizh ken a findaon, bleinañ gant tizh ken a friz, bleinañ gant tizh ken na ziaoul, mont endra c'hall, mont evel an tan, mont d'an tan ruz.

Zigarette b. (-,-n) : sigaretenn b., sigaret str., butunenn b., ibil-butun g., P. taeradenn b., tariagenn b., bazh vutun b. ; *elektrische Zigarette, elektronische Zigarette*, sigaretenn elektronek b., sigaret elektronek str., burezher g. [*liester burezherioù*] ; *eine Zigarette drehen*, rollañ (roulat) ur sigaretenn, amboulat butun, moullañ ur sigaretenn, gwriat ur sigaretenn, fardañ ur vazh vutun, P. lakaat ur sigaretenn ; *eine Zigarette anzünden*, tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; *seine Zigarette ausdrücken*, lazhañ e sigaretenn (gant an dom) ; *seine Zigarette austreten*, lazhañ e sigaretenn (gant an troad) ; *ausgegangene Zigarette*, sigaretenn aet dienaou b., sigaretenn aet didan b. ; *sie qualmte eine Zigarette nach der anderen*, fumiñ a rae evel ur siminal.

Zigarettenanzünder g. (-s,-) : tanerez b. [*liester tanerezioù*].

Zigarettenasche b. (-) : ludu sigaretennoù g.

Zigarettenautomat g. (-en,-en) : ingaler pakadoù sigaretennoù g.

Zigarettenendreher g. (-s,-) / **Zigarettenendrehmaschine** b. (-,-n) : ambouler sigaret g. [*liester amboulerioù sigaret*].

Zigarettenetui n. (-s,-s) : klaouier sigaretenn g.

Zigarettenhalter g. (-s,-) : doug-sigaretenn g.

Zigarettenhersteller g. (-s,-) : sigaretenner g.

Zigarettenmundstück n. (-s,-e) : doug-sigaretenn g.

Zigarettenpackung b. (-,-en) : pakad sigaretennoù g., pakad sigaret g. ; *er raucht zwei Packungen Zigaretten pro Tag*, butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez.

Zigarettenpapier n. (-s,-e) : feilhennoù amboulat ls.

Zigarettenraucher g. (-s,-) : butuner sigaretennoù g.

Zigarettenroller g. (-s,-) / **Zigarettenrollmaschine** b. (-,-n) : ambouler sigaret g. [*liester amboulerioù sigaret*].

Zigarettenschachtel b. (-,-n) : pakad sigaretennoù g. ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag*, butunat a ra daou bakad sigaretennoù bemdez.

Zigarettenspitze b. (-,-n) : doug-sigaretenn g.

Zigarettenstummel g. (-s,-) : bechad g.

Zigarettenötter g. (-s,-) : lazher sigaretennoù g. [*liester lazherioù sigaretennoù*].

Zigarettenverlängerung b. (-,-en) : doug-sigaretenn g.

Zigarettenwickler g. (-s,-) : ambouler sigaret g. [*liester amboulerioù sigaret*].

Zigarillo g./n. (-s,-s) : segalennig b. [*liester segalennoùigoù*].

Zigarre b. (-,-n) : 1. segalenn b., sigarenn b., sigar g. ; *eine Zigarre anzünden*, tanañ ur segalenn ; *Deckblatt einer Zigarre*, sae ar segalenn b. ; *eine Zigarre mit einem Deckblatt umhüllen*, saeañ ur segalenn ; *eine Kiste, in der früher Zigarren lagen*, ur voest warlerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b. ; 2. P. teñsadenn b., krozaadenn b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g. ; *eine Zigarre bekommen*, klevet (kaout, pakañ, tapout, kavout) e begement, klevet ur chapeled, klevet kruz, klevet e anv mat, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt ruz, klevet ar seizh mil, klevet e bater, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, tapout pironed, pakañ pironoù, klevet e Bater, klevet e Bater Noster, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, klevet storlok, tapout trouz, tapout kruz, kaout trouz, kaout soroc'h, klevet e santa maria, bezañ gourdrouzet c'hwec, klevet ar gousperoù war an ton bras, klevet ur guchenn, pakañ ur guchenn ; *jemandem eine Zigarre verpassen*, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ

u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavallhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choul war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., lakaat u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, lakaat u.b. en e blas, plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, c'hweshañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b.

Zigarrenabschneider g. (-s,-) : troc'h-segalennoù g. [*liester* troc'herioù-segalennoù g.].

Zigarrenasche b. (-) : ludu segalennoù g.

Zigarrenfabrikarbeiter g. (-s,-) : segalenner g.

Zigarrenfabrikarbeiterin b. (-,-nen) : segalennerez b.

Zigarrenhalter g. (-s,-) : doug-segalenn g.

Zigarrenkiste b. (-,-n) : boestad segalennoù b. ; *eine Kiste, in der früher Zigarren lagen*, ur voest war-lerc'h segalennoù b., ur voest goude segalennoù b., ur voest bet o lakaat segalennoù b.

Zigarrenmundstück n. (-s,-e) : doug-segalenn g.

Zigarrenraucher g. (-s,-) : butuner segalennoù g.

Zigarrenspitze b. (-,-n) : doug-segalenn g.

Zigarrenwickler g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g. [*liester* ruzieruzed].

Zigeuner g. (-s,-) : Jipsian g., termaji g., Tsigan g., [dismegañsus] laer yer g. ; *die Bezeichnung Zigeuner wird vom Zentralrat Deutscher Sinti und Roma als diskriminierend abgelehnt. Deshalb sollte die Menschengruppe lieber als „Sinti und Roma“ bezeichnet werden*, Kuzul-Meur ar Sintiz ha Romed Alaman a gav gwallziforc'hus an anv alamanek „Zigeuner“. Gwelloc'h neuze ober anezho „Sinti und Roma (bzh Sintiz ha Romed)“.

zigeunerhaft ag. : evel an dermajied.

Zigeunerin b. (-,-nen) : Jipsianez b., Tsiganez b.

Zigeunerlager n. (-s,-) : kamp-skañv g., kamp termajied g.

Zigeunerlauch g. (-s) : [louza.] ramps str., ramz str., kignen gouez str., kignen-an-arzhed str.

Zigeunerschnitzel n. (-s,-) : skalopenn en hili brout b.

Zigeunersprache b. (-) : jipsianeg g., tsiganeg g. ; *in der Zigeunersprache, aus der Zigeunersprache*, jipsianek, tsiganek.

Zigeunertanz g. (-es,-tänze) : dañs tsigan g.

Zigeunertum n. (-s) : bed an dermajied g., bed ar Jipsianed g., bed ar re a vev evel termajied g.

Zigeunerwagen g. (-s,-) : roulotenn b.

zigfach Adv. : nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent.

Ziggi b. (-,-s) : [sigaretenn] P. tareadenn b., tariagenn b.

zighundert Adv. : kantadoù ha kantadoù, a-vordilh.

zigmal Adv. : nouspet gwech, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent, dre veur a wech.

zigtausend Adv. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù.

Zikade b. (-,-n) : [loen.] skrilh-wez b. [*liester* skrilhed-gwez].

Ziliarfsätze ls. : [korf.] askouezhioù ar saeoù ls.

Ziliarkörper g. (-s,-) : [korf.] Corpus ciliare g., korf malgudennel g., korf ar saeoù g.

Zilie b. (-,-n) : [bev.] blevennigellenn b. [*liester* blevennigelled] ; *sekundäre Zilie, Kinozilie*, blevan kreniat g., blevennigellenn greniat g. [*liester* blevennigelled kreniat].

Zille b. (-,-n) : [merdead.] skaf g. [*liester* skafoù, skefien], kobar b. [*liester* kobiri], gobar [*liester* gobiri] g., bag-dougen b., bag-karg b.

Zilpzalp g. (-s,-s) : [loen.] puig chipchap g. ; *kanarischer Zilpzalp*, puig-Kanariez g.

Zimarra b. (-, Zimarren) : [dilhad., istor] simarenn b.

Zymbal g. (-s,-e) : [sonerezh] simbalenn b.

Zimbel b. (-,-n) : [sonerezh] simbalenn b., diskell b. ; *Zimbeln spielen*, simbalennañ ; *antike Zimbeln*, krotaloù ls.

Zimbelkraut n. (-s) : [louza., *Cymbalaria muralis*] lin-ar-mogerioù str.

Zimbelschläger g. (-s,-) / **Zimbelspieler** g. (-s,-) : [son.] simbaler g., simbalenner g.

Zimbern ls. : [istor] Kembriz ls.

Zimier n. (-s,-e) : kribenn b., kribell b. ; [ardamezouriezh] *Flug als Zimier*, klîbeskell g.

Zimmer n. (-s,-) : sal b., pezh g., kambr b. ; *eine Vierzimmerwohnung*, ur ranndi pevar fezh b. ; *Badezimmer*, sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr-emwalc'hiñ b. ; *Wohnzimmer*, sal-degmer b., saloñs g. ; *Esszimmer*, sal-debriñ b. ; *die Zimmer im Erdgeschoss*, ar c'hambroù traoñ ls. ; *Einzelzimmer*, kambr hiniennel b., kambr evit un den b. ; *jeder hat sein eigenes Zimmer*, pep a gambr o deus ; *möbliertes Zimmer*, pezh meublet (gloestret) g., kambr annezet b. ; *ein Zimmer mit zwei Fenstern*, ur gambr daou brenestr warni b. ; *das Zimmer hüten*, rankout chom en e gambr, bezañ dalc'het en e gambr, rankout chom etre an tan hag e wele, chom war e wele ; *jemandem ein Zimmer zuweisen*, kambrañ u.b. ; *sein Zimmer ist oben im Haus*, kambret eo war-laez ; *wir werden ein Zimmer für Sie zurichten*, ur gambr a vezo graet prientiñ evidoc'h ; *haben Sie noch ein Zimmer frei ?* ur gambr vak a chomfe ganeoc'h evit feno ? ; *Zimmer vermieten*, feurmiñ kambroù, feurmiñ kambreier ; *ein Hotelzimmer vormerken lassen*, *ein Hotelzimmer reservieren lassen*, *ein Hotelzimmer buchen*,

amberzañ ur gambr, mirout ur gambr ; *in getrennten Zimmern schlafen*, kousket disparti ; *die Zimmer aufteilen*, kombodañ un ti, kombodañ ur ranndi ; *ein Zimmer ausräumen*, diwarnisañ ur gambr, riñsañ ur gambr, ober ar riñs en ur gambr, diannezañ ur gambr / diveubliñ ur gambr (Gregor), tennañ an arrebeuri eus ur gambr, P. divorañ an arrebeuri eus ur gambr ; *das Zimmer aufräumen*, renkañ ar gambr, kempenn ar gambr ; *jemanden in sein Zimmer einschließen*, serriñ u.b. e-barzh e gambr (Gregor), derc'hel kloz u.b. en e gambr, alc'hwezañ war u.b. evit e zerc'hel kloz en e gambr, prenañ dor e gambr war u.b., kambrañ u.b. ; *er schrie sie an, woraufhin sie das Zimmer verließ*, kement en doa huchet warni ma'z eas kuit en ur strapañ an nor war he lerc'h.

Zimmerantenne b. (-,-n) : [skingomz, skinwel] stign diabarzh g.

Zimmerarbeit b. (-) : labour kilviziañ g., labour kalveziat g., kilvizerezh g., frammañ g.

Zimmerrauaufteilung b. (-,-en) : kombodadur ur ranndi g., kombodadur un ti g.

Zimmerboden g. (-s, -böden) : leur ur gambr b., plad ar gambr g. ; *einen Teppich auf dem Zimmerboden breiten*, astenn ur pallenn war leur ar gambr, ledañ ur pallenn war leur ar gambr, astenn ur pallenn war blad ar gambr, ledañ ur pallenn war blad ar gambr.

Zimmerchen n. (-s,-) : kambrig b. [*liester* kambrouigoù].

Zimmerdecke b. (-,-n) : doubl g., doublaj g., lein g., sel g., solier g., poeñson g. ; *Zimmerdecke aus Stroh*, mesterenn b. ; *eine Zimmerdecke verschalen, eine Zimmerdecke verputzen*, solierañ ur sal, doublañ ur gambr.

Zimmerecke b. (-,-n) : kom ar gambr g., kogn ar gambr g., kognell ar gambr b.

Zimmerei b. (-) : kilvizerezh g.

Zimmereinrichtung g. (-,-en) : aveadurioù ar gambr ls.

Zimmerer g. (-s,-) : kalvez [*liester* kilvizien] g., karrer g. ; *er arbeitet als Zimmerer*, war ar vicher galvez emañ ; *er ist Zimmerer von Beruf*, kalvez eo a-vicher, kalvez eo dre vicher, kalvez eo dre e vicher, kalvez eo diouzh e vicher.

Zimmerflucht b. (-,-en) : [tisav.] steudad salioù b., heuliad salioù g., renkad kambreier b., aridennad salioù b., andennad salioù b., kambreier a-steud ls., hedad salioù g.

Zimmerfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria] louacherez b.

Zimmerhandwerk n. (-s) : kilvizerezh g.

Zimmerhauer g. (-s,-) : [mengleuz.] koataer g.

Zimmerherr g. (-n,-en) : feurmer ur pezh gloestret g., eilfeurmer g.

Zimmerhof g. (-s,-höfe) : chanter labourioù kilviziañ g.

Zimmerholz g. (-es,-hölzer) : prenn g.

Zimmerlautstärke b. (-) : *auf Zimmerlautstärke stellen*, mougañ ar son.

Zimmerlinde b. (-,-n) : [louza., *Sparrmannia*] tilh ti str.

Zimmermädchen n. (-s,-) : plac'h-a-gambr b., matezh-a-gambr b.

Zimmermann g. (-s,-leute) : 1. kalvez [*liester* kilvizien] g., karrer g. ; *er arbeitet als Zimmermann*, war ar vicher galvez emañ ; *er ist Zimmermann von Beruf*, kalvez eo a-vicher, kalvez eo dre vicher, kalvez eo dre e vicher, kalvez eo diouzh e vicher ; [kr-I] *die Axt im Hause erspart den Zimmermann*, da bep hini d'en em drepanañ, da bep hini da zirouestañ e neud, da bep hini da zibrouilhañ e lasenn, ar gwellañ kammed a ra ar bleiz eo an hini a ra e-unan, gwellañ ma oufe d'ober ar bleiz, eo mont e-unan war-lerc'h e breizh ; P. *jemandem zeigen, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat*, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, stlepel (teurel, bannañ, bountañ, lakaat) u.b. er-maez, lakaat sav dindan botoù u.b., sevel e dreid d'u.b., bale u.b.,

teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., teuler u.b. war al lann, lakaat u.b. war ar beoz, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *ihm wurde gezeigt, wo der Zimmermann das Loch gelassen hat*, diskouezet e voe dezhañ pelec'h e oa bet faziet ar mañsoner, bet en devoa herr ; 2. [Bro-Suis, loen.] opilion g. [*liester* opilioned], kemener g., falc'heg g. [*liester* falc'heged / falc'heien], falc'hour g. [*liester* falc'hourien], kemener bras g., kastell-eost g., karrad-foen g.

Zimmermannsbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar g., tarar g., gwimeled b.

Zimmermannsgehilfe g. (-n,-n) : mevel kalvez g.

Zimmermannsnagel g. (-s,-nägel) : poentenn b., tach piped hir g., tach steudenn hir g.

Zimmermannswerkstatt b. (-,-stätten) : kilvizerezh b.

Zimmermeister g. (-s,-) : mestr-kalvez g.

zimmern V.k.e. (hat gezimmert) : 1. kilviziañ, kalveziat, bouc'haliñ, koataat, koata, kodañ ; *etwas grob zimmern*, kalfichat udb, kabochat udb ; 2. sevel ; 3. [mengleuz.] koata, kodañ ; 4. [dre skeud.] *sich (dat.) ein neues Leben zimmern*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor).

V.gw. (hat gezimmert) : kalveziat.

Zimmernachweis g. (-es,-e) : burev lojañ g., servij lojañ g., ajañs-lojañ b.

Zimmerorgel b. (-,-n) : harmoniom g., orglezig g., armolud g.

Zimmerpflanze b. (-,-n) : plant ti str.

Zimmerreihe b. (-,-n) : steudad salioù b., heuliad salioù g., renkad kambreier b., aridennad salioù b., andennad salioù b., kambreier a-steud ls., hedad salioù g.

Zimmerservice g. (-s) : servij ar c'hambreier g., servij er c'hambreier g.

Zimmersuche b. (-) : klask lojeiz g., klaskerezh lojeiz g.

Zimmertemperatur b. (-) : gwrezverk er gambr g., gwrezverk en diabarzh an ti g. ; *Wein auf Zimmertemperatur bringen*, *Wein auf Zimmertemperatur anwärmen*, kambrañ gwin, klouaraat gwin, digrizañ gwin.

Zimmertheater n. (-s,-) : c'hoariva-kambr g., c'hoariva bihan g.

Zimmerung b. (-,-en) : koadaj g. ; *die Zimmerung abnehmen*, digoataat ; *Abnahme der Zimmerung*, digoatadur g., digoataat g.

Zimmervermieter g. (-s,-) : louacher g.

Zimmervermittlung b. (-,-en) : 1. feurmiñ lojeiz g. ; 2. burev lojañ g., servij lojañ g., ajañs-lojañ b.

Zimmerwerk n. (-s) : framm g., frammad g., frammadur g., koadaj g., koubloù-kamm ls., koubloù-koad ls.

Zimmerwerkstatt b. (-,-werkstätten) : kilvizerezh b., munuzerezh b.

Zimmet g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Zimmet*, riz dre laezh gant sukr ha kanell g.

zimperligh ag. : 1. kizidik, gwiridik, santidik, hege, hegeuz, pezhell, maouezet, gogez, tener, bouk e galon, fromidik, santidik, trividik, dreistkizidik, gourc'hizidik, gwall gizidik, santidik betek re, kizidik betek re, anoazus betek re, kizidik e lèr ; *Sie gehen nicht gerade zimperligh mit den Tieren um*, c'hwi n'oc'h eus ket kalz a zoujañs evit al loened, c'hwi n'oc'h ket truezus ouzh al loened 'vat, ne zit ket dizrouk gant al loened 'vat, c'hwi a zo gouez ouzh al loened,

c'hwí a zo boufon ouzh al loened, c'hwí a zo treitour (yud, digar, drouk) ouzh al loened 'vat ; *mit jemandem nicht gerade zimperlich vorgehen*, ober un dafis hep soner gant u.b., gwallgaozeal d'u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b. ; **2.** fesoniús, kontenañsús, orbidus, orbidek, brizheleveziek, mitaouik, millis, minauwer ; P. *zimperlich tun*, c'hoari he febreñn, ober grimmoù (minoù, geizoù, arvezioù, tiekoù, orbedoù, digoroù, digorded, andelloù, ardoù, chiriboujoù, kludajoù, kamambre, chiboudoù, tailhoù), bezañ ardoù gant an-unan, ober astrafoù, ober yezhoù, ober lentigoù, ober tresoù, ober e fagodenn, ober ismodoù, orbidañ, ardaouiñ, akotriñ, bezañ lent da stagañ ganti, chom da orbidiñ, glabousañ, glabousat, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù rondonus gant an-unan.

Zimperllichkeit b. (-) : **1.** kizidigezh b., gwiridiktet b. ; **2.** kamambre g., kamambreoù ls., ardoù ls., orbedoù ls., yekoù ls., arvezioù ls., yezhoù ls., andelloù ls., chiboudoù ls., chiriboujoù ls., kludajoù ls., tailhoù ls., ailheoù ls., ardigelloù ls., arouezioù ls., astrafoù ls., espredoù ls., fesonoù ls., ismegoù ls., jinkoù ls., jismaikoù ls., jismaioù ls., istampioù ls., istrogoù ls., kizoù ls., komplimantoù ls., lentigoù ls., minoù ls., morbioc'hoù ls., moriskloù ls., neuzioù ls., ormidoù ls., pismigoù ls., similhaù ls., simirakloù ls., sismakoù ls., vistroù ls., glabous g., grimaserezh g., akotr g., mignerezh g., modoù ls.

Zimperliese b. (-,-n) : pebreñn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., mistrigenn b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., chistrouenn b., geizerez b., damez b., dimezell b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., Katellig toull-ardoù b., milizenn b., chuchuenn b., segalenn b., orbidourez b., orbiderez b., ardaouerez b., andellerez b., beg-sukr g., krampouezhenn bardon b., tamm gwe-he-revr g., jingell b., lustrugenn b.

zimpern V.gw. (hat gezimpert) : c'hoari an toull kamambre, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febreñn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober geizoù, geizañ, ober tresoù, ober gizioù, ober ardoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober astrafoù, ober lentigoù, ober tailhoù, bezañ lent da stagañ ganti, ober kamambre, ober e fagodenn, ober minoù, ober yezhoù, ober chiboudoù, glabousañ, glabousat.

Zimt g. (-s,-e) : [louza., kegin.] kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Zimt*, riz dre laezh gant sukr ha kanell g.

Zimtbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kanell str.

Zimtstange b. (-,-n) : [louza., kegin.] bazhig kanell b.

Zinerarie b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn al ludu b.

Zingel g. (-s,-) : moger dro b.

Zingulum n. (-s,-s/Zingula) : [relij.] gouriz g.

Zink¹ n. (-s) : zink g. ; *mit Zink überziehen*, zinkañ.

Zink² g. (-s,-en) : [sonerezh] korn-boukin g., kornell-c'hwezell b.

Zinkarbeiter g. (-s,-) : zinker g.

Zinkätzung b. (-,-en) : engraverezh war zink g.

Zinkblech n. (-s,-e) : zink g., tol zink str.

Zinkblende b. (-) : [maenoniezh] maen-zink g.

Zinkblume b. (-,-n) : oksidenn zink b.

Zinkchlorid n. (-s,-e) : [kimiezh] kloridenn zink b.

Zinkdruck g. (-s,-e) / **Zinkdruckerei** b. (-,-en) : zinkengravatur g.

Zinke b. (-,-n) : **1.** biz g., dant g. ; *Gabelzinke*, **a)** biz forc'h g., biz ar forc'h g. ; **b)** biz ar fourchettezenn g. ; *eine Gabel mit fünf Zinken*, **a)** ur forc'h pemp biz g., ur forc'h a bemp biz g. ; **b)** ur fourchettezenn pemp biz b., ur fourchettezenn a bemp biz b. ; *Zinken eines Kammes*, dent ur grib ls. ; *Zinken einer Egge*, dent

un oged ls., treid un oged ls. ; *Zinke eines Tiefenlockerers*, kontell-gondon b.

2. [tekn.] lost-koulm g.

3. [sonerezh] kornig g., kleron g.

zinken V.k.e. (hat gezinkt) : **1.** beskellañ, skerbañ ; **2.** [kartoù] falsañ ; *Karten zinken*, falsañ kartoù, P. falsañ taolinier ; *gezinkte Karten*, kartoù aozet evit truchañ ls., kartoù faset ls., P. taolinier faset ls.

Zinken g. (-s,-) : [fri] P. *ein Zinken*, ur fri korloko g., ur fri patatez g., un dorn brae g., ur picher g.

Zinkenist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner korn-boukin g., soner kornell-c'hwezell g.

Zinkgegenstand g. (-s,-gegenstände) : zinkenn b.

zinkhaltig ag. : zinkek.

Zinkhütte b. (-,-n) : zinkerezh b.

zinkig ag. : dantek, dentek, bizek, pikek, begek.

Zinkkieselerz n. (-es,-e) : kailh zink g.

Zinksalbe b. (-,-n) : traet oksidenn zink g.

Zinkspat g. (-s,-e/Zinkspäte) : [maenoniezh] kalamín g.

Zinkweiß n. (-es) : gwenn zink g.

Zinn n. (-s) : staen g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober arem dre gendeuzadur.

Zinnamalgam n. (-s,-e) : [kimiezh] amalgam staenek g.

Zinnamom n. (-s) : **1.** [louza.] gwez-sinamoma str. ; **2.** [porfum] sinamoma g.

Zinnasche b. (-,-n) : hidrat staen g.

Zinnblech n. (-s,-e) : follenn staen b.

Zinne b. (-,-n) : **1.** kranell b., tarzhell b. ; *Mauerzinne*, kranell b., tarzhell b. ; *mit Zinnen versehen sein*, bezañ kranellet, bezañ tarzhet ; *mit doppelten Zinnen versehen sein*, bezañ gourc'hranellek ; **2.** [Bro-Suis] leur-doenn b. ; *von der Zinne aus hatte man einen Blick auf die ganze Stadt*, eus al leur-doenn e veze gwelet kêr a-bezh.

zinnen ag. : ... staen, staenek.

Zinnenzahn g. (-s,-zähne) : [tisav.] etrekranell b.

zinnern ag. : ... staen, staenek.

Zinnfolie b. (-,-n) : follenn staen b.

zinnführend ag. : staen ennañ, staenus.

Zinngeschirr n. (-s,-e) : listri staen ls., staenaj g., prestoù staen ls.

Zinngießer g. (-s,-) : teuzer staen g.

Zinngras n. (-es) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louarn g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Zinngrube b. (-,-n) : mengleuz staen b.

zinnhaltig ag. : staen ennañ, staenus.

Zinnie b. (-,-n) : [louza.] brezin str., brezinenn b.

Zinnkraut n. (-s) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louarn g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Zinnlöffel g. (-s,-) : loa staen b.

Zinnlot n. (-s) : staen soudañ g.

Zinnober¹ g. (-s) / [Bro Aostria] n. (-s) : ruz-tane g., vermilion g.

Zinnober² g. (-s) : **1.** [maen., kimiezh] kinabr g. ; **2.** diotiez b., dioterezh g., sottoni b., diotiz b., amoedigezh b., bleuperezh g., diskiantegezh b., belbi g., pavkaolerezh g., diotaj g., pitaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù ls., trikonoù ls., hailhonerezh g., amiodaj g., garzaj g., garzennaj g. ; *red' keinen Zinnober ! rede nicht solchen Zinnober !*

lez da storlok ! lez da strak ! lez da c'hlabous ! lez da fourgas ! serr da c'henoù dimp gant ar gaoz-se ! tav da glakenn ! petra a vank dit gant da sorc'henoù ? petra emaoût o trailhañ dimp aze ? ro peoc'h gant da goñchoù born ! tav gant da gomzoù droch ! tav dimp gant da siklezonoù ! tav deomp gant da gaotigelloù ! petra emaoût o fritañ deomp aze ? ; **3.** bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intañvez ls., traoù intañvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., fanfarlujoù ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., tafarajoù ls., gagnoù ls., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stalikez b., stlabez g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù ls., strobelloù ls., strobad g., traouajoù ls., traouerezh g., belbeterezh g., traoù treut ls., disterajoù ls., disterajigoù ls. ; *der ganze Zinnober*, ar stal traoù-se b., ar fleùtoù-se ls., ar rikoù-se ls., ar bitrakoù-se ls., ar c'hac'herezh-se g., an traoùajoù-se ls., ar reizhoù-se ls., ar stalikerezh traoù-se g., ar stalikez-se b., an tammoù traoù-se ls., ar rabotoù-se ls.

zinnoberrot ag. : ruz-tane, vermilhon.

Zinnoberrot n. (-s) : ruz-tane g., vermilhon g.

Zinnsäure b. (-) : trenkenn staen b.

Zinnservice n. (-/s,-) : *ein Zinnservice*, ur rumm staen g., ul lestroù staen g.

Zinnsoldat g. (-en,-en) : soudard plom g. ; *die Kinder standen nebeneinander wie die Zinnsoldaten*, tolpet e oa ar vugale a-steudad evel ur blezhennad ognon.

Zinnstein g. (-s,-e) : [maen.] **1.** kailh staen g. ; **2.** [dispredet] kasiterit g.

Zinntopf g. (-s,-töpfe) : pod staen g.

Zinntöpfer g. (-s,-) : poder staen g.

Zinntöpferei b. (-,-en) : **1.** [micher] poderezh staen g. ; **2.** [stal] poderezh staen b.

Zins¹ g. (-es,-en) : kampi g., mad g., interest g., chouchamant g., astenn an arc'hant g. ; *das Kapital trägt Zinsen*, *das Kapital wirft Zinsen ab*, ar c'hevala a zegas kampi, ar c'hevala a c'hounit interest, ar c'hevala a daol kampi ; *Geld auf (gegen) Zinsen leihen*, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war gampi, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war interest, reiñ (prestañ, astenn) arc'hant war gred, reiñ (prestañ) arc'hant war zle, reiñ (prestañ) arc'hant war astenn, prestañ arc'hant war e leve ; *zu hohen Zinsen*, war gampi uhel ; *Zinsen abwerfen*, *Zinsen bringen*, dougen (degas) kampi, teurel kampi ; *Zinsen abheben*, *Zinsen kassieren*, enkefiañ ar c'hampi, sevel kampi diwar-bouez e brest (Gregor) ; *die Zinsen zum Kapital schlagen*, *die Zinsen dem Kapital zuschlagen*, kevalaiñ ar c'hampi, daskevalaiñ, lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala ; *von seinen Zinsen leben*, bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouzh e leve, bezañ o vevañ diwar e zanvez ; *je mehr Geld, desto mehr Zinsen*, e lec'h emañ ar mor emañ ar pesked, d'ar mor e ya ar pesked, an arc'hant a c'hounez an arc'hant, gant arc'hant eo e c'hounez ar c'hant, segal a zegas segal.

Zins² g. (-es,-e) : **1.** [Bro-Aostria / Bro-Suis] *Hauszins (Mietzins)*, feurm evit un ti g. ; *Pachtzins*, feurm evit un atant g., koumanant g., gouel-Mikael g. ; [tr-l, Bro-Aostria] *schiech wie der Zins*, ken hegazus hag ar feurm da baeañ e fin ar miz.

2. [istor] sens g., truañ g. ; *Garbenzins*, kamparzh g. ; *den Garbenzins erheben*, *den Garbenzins eintreiben*, kamparzhñ ; *Grundzins*, pennwir g., leve-font g., sens g.

Zinsabschlagsteuer b. (-,-n) : tailhoù war kampi ar postadurioù arc'hant g.

Zinsabzug g. (-s,-abzüge) : diskont g.

zinsbar ag. : **1.** [istor] hag en deus sens da baeañ, hag en deus truañ da baeañ ; **2.** war gampi, war interest.

Zinsbauer g. (-n,-n) : [istor] kouer war douaroù sens g., pennwiriad g. [*liester pennwiriaded*].

Zinsbesteuerung b. (-,-en) : telladurezh war kampi ar postadurioù arc'hant g.

zinsbringend ag./Adv. : ... a zegas kampi, ... a c'hounit interest, ... a daol kampi ; *zinsbringende Anlage*, postadur dedaolus g., postadur bev g., postadur war gampi ; *Geld zinsbringend anlegen*, postañ (engouestlañ) arc'hant war gampi, tennañ korvo eus e arc'hant, postañ arc'hant war astenn, reiñ arc'hant war gampi, lakaat arc'hant war gampi, lakaat arc'hant da dalvezout, lakaat arc'hant e talvoudegezh.

Zinsbuch n. (-s,-bücher) : kaier ar sens g.

Zinsdarlehen n. (-s,-) : prest war gampi g.

Zinserhöhung b. (-,-en) : gorroadur ar feur kampi g., kreskadur ar feur kampi g.

Zinsertrag g. (-s,-erträge) : gounidoù dre gampi ls.

Zinseszins g. (-es,-en) : **1.** emgampi g., ar mad diwar ar mad eus ar c'hevala g., kampi diouzh ar c'hevala mui ar c'hampi anezhañ g., adkampi g., adinterest g. ; **2.** [dre skeud.] *er zahle ihm das mit Zins und Zinseszins heim*, **a)** [ster orin] reiñ a rin dezhañ kant evit unan, reiñ a rin dezhañ kant kement all ; **b)** [ster boutin hiziv] ober a rin un hevelep tra dezhañ - m'en talvezo dezhañ - en em zigoll a rin warnañ - distreiñ a rin dezhañ krog evit krog - distreiñ a rin dezhañ bazhad evit bazhad - distreiñ a rin dezhañ pezh evit pezh - distreiñ a rin dezhañ kraf evit kraf - me a dalvezo se dezhañ - m'en tapo dezhañ bepred - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - gouarn a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - an distro am bo - e baeañ a rin dezhañ - nebaon ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - fall-daonet e vo ar geustereunn evitañ - staotet he deus ar c'havr en e lavreg - me a lardo e billig dezhañ - n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar - reiñ a rin dezhañ tra evit tra - daskoriñ a rin dezhañ taol evit taol - kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub, muzul evit muzul) (Gregor) - ober a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin dezhañ bazhad evit bazhad (tenn evit tenn) - talvezout a rin dezhañ gwall evit gwall - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, krog evit krog - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ a rin e begement dezhañ - reiñ a rin e gement all dezhañ - kas a rin an dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ - distreiñ a rin e dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ.

Zinsfuß g. (-es,-füße) : feur kampi g., feur ar c'hampi g. ; *den Zinsfuß heraufsetzen*, mataat ar c'hampi, muiat ar c'hampi.

Zinsgrotschen g. (-s,-) : pennwir g., sens g., diner g.

Zinsgut n. (-s,-güter) : [istor] douar sens g.

Zinshaus n. (-es,-häuser) : ti feurmiñ g.

Zinsherr [istor] g. (-n,-en) : senser g. (Gregor).

zinslos ag. : digampi.

zinspflichtig ag. : **1.** [istor] tailhadus, ... a rank paeañ sens ; *zinspflichtiger Bauer*, kouer war douaroù sens g., pennwiriad g. [*liester pennwiriaded*] ; **2.** war gampi, war interest.

Zinsrechnung b. (-,-en) : jedadur ar c'hampi g.

Zinsrückstände ls. : restaloù ls.

Zinssatz g. (-es,-sätze) : feur kampi g., feur ar c'hampi g. ; *den Zinssatz heraufsetzen*, mataat ar c'hampi, muiat ar c'hampi.

Zinsschein g. (-s,-e) : testeni ar c'hampi da c'hounit war ar postadurioù g.

Zinssenkung b. (-,-en) : digresk war ar feur kampi g.

Zinsswap g. (-s,-s) / **Zins- und Währungsswap** g. (-s,-s) : kredad kroaziet g., kengredad g.

Zinsvergütung b. (-,-en) : ildal kampi g. ; *eine Zinsvergütung gewähren*, argediñ un ildal kampi, ildalañ ur c'hampi, mataat ur c'hampi ; *Darlehen mit Zinsvergütung*, prest mataet g.

Zion g. (-s) : [Bibl] 1. [menez] *der Zion*, Sion b. ; 2. [kêr] *Zion*, Jeruzalem b.

Zionismus g. (-) : sionouriezh b.

Zionist g. (-en,-en) : sionour g.

zionistisch ag. : sionour.

ZIP-Dateiformat n. (-s,-e) : [stlenn.] furmad ZIP b.

Zipfel g. (-s,-) : 1. korn g., beg g., begenn b., pastel b., lostenn b., stolikenn b., lost g. ; *der Zipfel eines Schals*, begenn ur frileuzenn b. ; *Taschentuchzipfel*, korn ar frilien g., beg ar frilien g., begenn ar frilien b. ; *die Zipfel des Sargtuches*, kordennoùigoù (kornioù) ar pallenn-kañv, kornioù al liñsel ls., P. bouchoù an arched ls. ; *die Zipfel des Sargtuches halten*, dougen kornioù al liñsel ; 2. *Landzipfel*, beg-douar g. ; 3. [dre skeud.] *etwas beim rechten Zipfel anfassen*, ober udb evel ma'z eo dleet, ober udb evel ma faot, ober udb evel a faot, gouzout an tu d'ober udb, gouzout an tu diouzh udb, en em gemer mat diouzh ober udb ; *immer noch an Mutters Rockzipfel hängen*, bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seuliou treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, bezañ atav a-istreibih ouzh e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, bezañ ur graperez-he-zoull anezhi ; 4. P. c'hwitell b., sutig g., filipig g., logodenn b., biroullig g., fallig g., bistrakig g., bistrakig g., pistolodenn b., pidenn b., bitouzen b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [*liester gamachoù*], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulen b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellig g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., P. piñsev g. ; *seinen Zipfel aus der Hose ziehen*, difoupañ e filipig.

Zipfelchen n. (-s,-) : P. c'hwitell b., sutig g., filipig g., logodenn b., biroullig g., pèrig g., fallig g., bistrakig g., pistolodenn b., pidenn b., bitouzen b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [*liester gamachoù*], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulen b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellig g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., P. piñsev g. ; *sein Zipfelchen aus der Hose ziehen*, difoupañ e filipig.

zipfelig ag. : kornioù dezhañ, begoù dezhañ.

Zipfelmütze b. (-,-n) : boned-noz g., boned miliner g., boned kotoñs g.

Zipfeltuch n. (-s,-tücher) : mouchouer-gouzoug g.

Zipolle b. (-,-n) : [louza.] ognonetez str., sivelez str.

Zippe b. (-,-n) : [sigaretenn] P. tareadenn b., tariagenn b.

Zipperlein n. (-s) : [mezeg.] urloù ls., droug-sant-Urlou g., kenvellad g., gwentl g., goutoù ls.

Zipverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [Bro-Austria] serr-prim g.

Zirbe b. (-,-n) / **Zirbel** b. (-,-n) : [louza.] pin disheolier str.

Zirbeldrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn bin b., gourjadenn b. ; *die Zirbeldrüse betreffend*, gourjadennel.

Zirbelkiefer b. (-,-n) : [louza., *Pinus cembra*] pin an Alpoù str.

Zirbelnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] aval pin an Alpoù g.

Zirkonium n. (-s) : [kimiezh] zirkon g., zirkoniom g.

zirka Adv. : war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, war-vord, peuzvat, sa, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe-seik, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, tro, ur ... bennak, ... bennak, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser, sa ; *zirka die Hälfte*, war-vord an hanter ; *die Gemeinde zählt zirka fünftausend Einwohner*, war-dro da bemp mil den a zo o chom er barrez.

zirkadian ag. : [endro] trozeziat.

Zirkassier g. (-s,-) : Tcherkes g. [*liester Tcherkesed*], Sirkasian g. [*liester Sirkasianed*].

Zirkel g. (-s,-) : 1. kelc'hier g. [*liester kelc'hierioù*], gaolrenn g., kompaz g. ; *Stechzirkel*, kelc'hier begoù sec'h g. ; *einen Kreis mit dem Zirkel ziehen*, tresañ ur c'helc'h gant ur c'helc'hier ; *mit einem Zirkel abmessen*, muzuliañ gant ur c'helc'hier, kompaziñ ; *Winkelabstand der Schenkel eines Zirkels*, gaoliad b.

2. kelc'h g. ; *Lesezirkel*, kelc'h lenneien g., kelc'h lennerezh g.

3. *logischer Zirkel*, [preder.] kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g., poellataerezh kelc'hiek g.

Zirkelbeweis g. (-es,-e) : [preder.] kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g., poellataerezh kelc'hiek g.

Zirkeldefinition b. (-,-en) : termenadur kelc'hiek g.

zirkelförmig ag. : kelc'hiek, a-gelc'h, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù.

Zirkelkasten g. (-s,-kästen) : klaouier kelc'hieroù g., klozenn gelc'hieroù b., boest kelc'hieroù b.

Zirkellinie b. (-,-n) : linenn gelc'hiek b., linenn a-gelc'h b.

zirkeln V.k.e. ha V.gw. (hat gezirkelt) : 1. muzuliañ gant ur c'helc'hier, kompaziñ ; 2. [dre astenn.] *die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab*, emañ an div vro c'halloudus (an div zamani vras) o vevenniñ pizh o c'helc'hioù levezon.

zirkelrund ag. : kelc'hiek.

Zirkelschluss g. (-es,-schlüsse) : risklenn b., peuzpoell g., diskoulm fazius g., kelc'hanatadur g., kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g., poellataerezh kelc'hiek g.

Zirkon g. (-s) : [kimiezh] zirkon g., zirkoniom g.

Zirkonerde b. (-) : arseniat zirkoniom g.

Zirkonium n. (-s) : [kimiezh] zirkon g., zirkoniom g.

Zirkular n. (-s,-e) : [Bro-Suis] kelc'hizher g., kelc'hskridd g., kelc'hskriddenn b., berrlizher g., lizher-kelc'h g.

Zirkularbeschleuniger g. (-s,-) : [fizik] c'hwimmer kelc'hiek g.

zirkularisieren V.k.e. (hat zirkularisiert) : kelc'hiekaat.

Zirkularität b. (-) : kelc'hiegezh b.

Zirkulation b. (-,-en) : 1. amred g., red g., kas g., troadur g. ; *Blutzirkulation*, troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., amred ar gwad g., red ar gwad er gwazhied g., tremeniri ar gwad b. ; *die Blutzirkulation stimulieren*, lakaat ar gwad da labourat ; *extrakorporale Zirkulation*, amredad ezkorfel

g. ; *die atmosphärische Zirkulation*, an aered g. ; **2.** amred g., mon g. ; *falsche Banknoten in Zirkulation setzen (bringen)*, lakaat bilhedoù-bank faos en implij (e red an arc'hant, da redek, en amred, e mon), enamredañ bilhedoù faos ; **3.** [fizik] amredad g. ; *Zirkulation eines Vektorfeldes*, amredad ur sturiadellvaez g.

zirkulieren V.gw. (hat zirkuliert) : **1.** redek, tremen-distremen, [gwad, sev] amredañ ; **2.** kaout mon, bezañ en amred.

Zirkumduktion b. (-) : [mezeg.] fiñv kelc'haat g.

Zirkumfigierung b. (-,en) : [yezh.] deveradur aremc'herel g., an deverañ dre aremc'heriañ g.

Zirkumfix n. (-es,-e) : [yezh.] aremc'her g.

Zirkumflex g. (-es,-e) : [moull.] tog g., tired kognek g.

Zirkumlunar ag. : troloarel ; *zirkumlunarer Flug*, nij en-dro d'al Loar g. ; *zirkumlunare Satellitenbahn*, amestez troloarel g.

zirkumpolar ag. : **1.** [douar.] trobennahel, trobennahelat ; *zirkumpolare Meere*, morioù trobennahelat ls. ; **2.** [stered.] trovleinel ; *völlig zirkumpolar*, peudrovleinel ; *zum Teil zirkumpolar*, damdrovleinel ; *nicht zirkumpolar*, antrovleinel.

Zirkumpolarregion b. (-,en) : [douaroniezh] rannbarzh trobennahelat b.

Zirkumpolarstern g. (-s,-e) : [stered.] steredenn drovleinel b.

Zirkumpolarsternbild n. (-s,-er) : [stered.] steredeg trovleinel b.

Zirkumpolarstrom g. (-s) : [douaroniezh] *antarktischer Zirkumpolarstrom*, morfroud antarktikel trobennahelat b.

Zirkumposition b. (-,en) : [yezh.] trostagenb b.

zirkumsolar ag. : troheolel.

Zirkumsolarstrahlung b. (-,en) : skinad troheolel g.

zirkumstellar ag. : trosteredennel.

Zirkumvallationslinie (-,n) : [lu] kleuz-gronnañ g.

Zirkus g. (-/ses,-se) : **1.** sirk g., termaji g. ; *die Menagerie des Zirkus*, loened ar sirk ls. ; **2.** [Henamzer] lis-kelc'h b. ; **3.** [dre skeud.] charre g., karbac'h g., estlamm euzhus g., safar g., brud g./b., bosenn b., abadenb b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., c'hoari gaer g., freuz ha reuz, kabal b., keusteuenn b., marmouzerzh g. ; *einen Zirkus machen*, c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e reuz, ober reuz, ober e benn fall, ober ar sod., ober trouz bras, chabousat, c'hoari an taol, c'hoari an emgann, tousmachat, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, bezañ ur charre spontus gant an-unan ; *mach doch keinen Zirkus wegen einer solchen Lappalie !* sell aze ur van evit ket ha netra !

Zirkusfechter g. (-s,-) : [istor] klezeiataer g., klezead g., klezeiad g., klezeour g., gladiatour g.

Zirkusnummer b. (-,n) : termaji g., abadenb sirk b., arvest sirk g.

Zirkuspferd n. (-s,-e) : marc'h sirk g., marc'h dreset g.

Zirkusreiter g. (-s,-) : marc'hekaer sirk g., marc'hekaour sirk g.

Zirkuswagen g. (-s,-) : roulotenn b.

Zirkuszelt n. (-s,-e) : pabell sirk b. ; *das Zirkuszelt aufschlagen*, stigmañ (sevel, displegañ, staliañ) pabell ar sirk.

Zirpe b. (-,n) : [loen.] skrilh-wez b. [*liester skrilhed-gwez*].

zirpen V.gw. (hat gezirpt) : krikal, skrilhat, kanañ.

Zirpen n. (-s) : krikerezh g., krikri g., skrilhat g., skrilhadur g. ; *das Zirpen der Grillen*, kan ar skrilhed (ar grilhed) o krikal g., mouezh ar skrilhed b., krikri ar skrilhed g.

zirpend ag. : skrilhus.

Zirrhose b. (-,n) : [mezeg.] kirroz g., kaletadur an avu g. ; *alkoholische Leberzirrhose*, kirroz alkoolek g., kirroz etilek g. ; *atrophische Leberzirrhose*, kirroz isteñvel g., kirroz isteñvus g.

zirrhotisch ag. : kirrozel, kirrozek ; *zirrhotischer Patient*, kirrozeg g. [*liester kirrozeien*].

Zirrokumulus g. (-,-kumuli) / **Zirrokumuluswolke** b. (-,-n) : [koumoul] kirrokumuluz str., lost-kazh g., flip-avel g., kaouledenn b. ; *Zirrokumuli*, deñvedigoù en oabl ls., lostoù-marc'h, lostoù-kizhier ls., laezh kaoulet g., kalzennoùigoù ls., eon en amzer g., kaouled str. ; *mit Zirrokumuluswolken bedeckter Himmel*, oabl kalzennet g. ; *sich mit Zirrokumuluswolken bedecken*, kalzenniñ.

Zirrostratus g. (-,-strati) / **Zirrostratuswolke** b. (-,-n) : [koumoul] kirrostratuz str.

Zirrus g. (-,-/Zirren) / **Zirruswolke** b. (-,-n) : [koumoul] kirruz str., lost-marc'h g., lost-kazh g., flip-avel g., eon g.

Zirze b. (-,-n) : **1.** [mojenn.] Kirke b. ; **2.** strobiniellerez b., lorbourez b., touellerez b.

zisalpin ag. / **zisalpanisch** ag. : kizalpat, en tu-mañ d'an Alpoù [*evit ar Romaned*], en tu italian eus an alpoù.

zischeln V.gw. (hat gezischelt) : komz chuchumuchu, chuchumuchiñ, mouskomz, komz etre kuzh-ha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulikat, kuzuliañ, hiboudiñ, chuchuiñ ; *miteinander zischeln*, komz chuchumuchu, chuchumuchiñ, bezañ chuchumuchu etrezo, lavaret oferennoù mintin, en em guzuliañ, hiboudiñ.

Zischelei b. (-,en) : chuchuerzh g., chuchuadenn b.

Zischeln n. (-s) : mouskomz b., chuchumuchu g., kuzulikerezh g., kuzulig g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennoù mintin ls., chuchuerzh g., chuchuadennoù ls.

zischen V.gw. (hat gezischt / ist gezischt) : **1.** (hat) : c'hwibanat, fuc'hañ, pufal, c'hwitellat ; *die Schlange zischt*, c'hwibanat (fuc'hañ, pufal, c'hwitellat) a ra an naer ; *das Feuer zischt und prasselt laut*, fuc'hañ ha strakatal a ra an tan ; *die Geige pfeifen, quietschen und zischen lassen*, seniñ bolin evel ur c'hozh rebedour (Gregor), rebediñ, skrabañ kerdiñ ur violoñs, gwigourañ war ar violin ; **2.** [c'hoariva, arvestoù] (hat) : choual, hual, huataat, hudal, krial hu, huperiñ, c'hwibanat, ober an hu hag ar you, ober hu hag hop ; **3.** (ist) : mont tizh-ha-tizh en ur froumal, mont gant tizh ken a foeltr, mont gant tizh ken a finfoeltr, mont gant tizh ken a foech, mont gant tizh ken na yud, mont gant tizh ken na strak, mont gant tizh ken a findaon, mont gant tizh ken a friz, mont gant tizh ken na ziaoul.

V.k.e. (hat gezischt) : **1.** *etwas durch die Zähne zischen*, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent ; **2.** [dre skeud.] P. *einen zischen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, riñsañ un', heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, tarzhañ un', klukañ ur banne, दौरата e bironenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, lopañ un', touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *eine Pule zischen*, riñsañ ur biou, sunañ ur voutailhad.

Zischen n. (-s) : skiltradeg b., fuc'h g., c'hwiban g., c'hwibanadenn b., c'hwibanerezh g., c'hwibanadeg b., c'hwibanad g. ; [kimiezh] *unter Zischen abbrennen*, fuc'hañ, strakata.

zischend ag. : skiltr, skiltrus, c'hwitellus, c'hwibanus, fuc'hus, fuc'h ; *der Dampf strömt zischend aus*, ar vurezh a fuc'h o tont er-maez.

Zischhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] diwasker g. [*liester diwaskerioù*], divoustrer g. [*liester divoustrerioù*], klapedenn surentez b.

Zischlaut g. (-s,-e) : [yezh.] c'hwibanenn b., kensonenn chuchuet b. ; *etwas mit einem Zischlaut aussprechen*, c'hwibanusaat udb.

Ziseleur g. (-s,-e) : kizeller g., engravour g.

ziseliieren V.k.e. (hat ziseliert) : kizellat, kizellañ ; *einen Armreif ziselieren*, kizellañ un dro-vrec'h ; *fein ziselieren*, rikamaniñ ; *ein fein ziselierter Kirchturm*, un tour-iliz dantelezet kaer g.

Ziselieren n. (-s) : kizelladur g., kizellerezh g., kizellat g., rikamaniñ g.

Ziselierer g. (-s,-) : kizeller g., engravour g.

Ziselierpunze b. (-,-n) : kizell b.

Ziselierung b. (-,-en) : kizelladur g., rikamanoù ls.

Zista b. (-,-Zisten) / **Ziste** b. (-,-n) : 1. kest b. ; 2. jarl g.

Zister b. (-,-n) : [sonerezh] sistrenn b.

Zisterne b. (-,-n) : 1. sistren g., oglenn b., beol b., puñs-glav g. ; 2. [korf.] oglenn b. ; *Lendenzisterne*, oglenn ar chugon-boued b. ; *Zisterne der seitlichen Gehirngrube*, oglenn poull kostezel an empenn b.

Zisternenwagen g. (-s,-) : bagon-veol b.

Zisterzienser g. (-s,-) : Bernezad g. [*liester* Bernezis], kisterkiad g. [*liester* kisterkiaded], manac'h gwenn g. [*liester* menec'h wenn] ; *Zisterzienser der strengeren Observanz*, kisterkiaded a vir ar strishañ reolenn ls.

Zisterzienserorden g. (-s) : urzh sant Bernez g., urzh ar Vernezis g., urzh ar gisterkiaded g.

Zistrose b. (-,-n) : [louza.] roz-roc'h str.

Zitadelle b. (-,-n) : gwikadell b.

Zitat n. (-s,-e) : meneg g., arroudenn b., arroud g., bomm g. ; *ausgewählte Zitate*, arroudoù dibabet ls. ; *ein lateinisches Zitat hervorbringen*, distagañ ur bomm latin g. ; *ein Zitat anführen*, *ein Zitat anbringen*, menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn ; *Behauptungen durch Zitate belegen*, testeniekaat haeradurioù gant menegoù ; *Ende des Zitats !* klozomp an daouaskoù !

Zitatenlexikon n. (-s,-lexika/-lexiken) : geriadur arroudennoù g.

Zitatform b. (-,-en) : [yezh.] stumm-meneg g.

Zitation b. (-,-en) : [gwir] devennadenn b., devennadur g.

Zitator g. (-s,-en) : meneger g.

Zither b. (-,-n) : [sonerezh] kitar g. ; *Thüringer Zither*, sistrenn b. ; *eine Zither besaiten*, *eine Zither mit Saiten beziehen*, kordennañ ur c'hitar, signañ kerdin war ur c'hitar.

Zitherschläger g. (-s,-) / **Zitherspieler** g. (-s,-) : kitarour g.

Zitherstück n. (-s,-) : [sonerezh] kitarenn b.

zitieren V.k.e. (hat zitiert) : 1. menegiñ, ober meneg eus, degas, dezrevell, degas arroudennoù eus ; *eine Stelle aus Goethe zitieren*, menegiñ (degas) un arroudenn eus oberennoù Goethe ; *jemanden zitieren*, degas gerioù u.b., menegiñ un arroudenn eus oberennoù u.b.

2. [gwir] engervel, gervel, devennañ ; *jemanden vor Gericht zitieren*, engervel u.b. dirak ar barner, gervel u.b. dirak ar varn, gourc'hemenn d'u.b. dont dirak ar varn, gervel u.b. dirak al lez-varn, kas paper d'u.b., devennañ u.b. er barnerezh ; *der vor Gericht Zitierte*, an devenned g. [*liester* an devennidi].

Zitierform b. (-,-en) : [yezh.] stumm-meneg g.

Zitierte(r) ag.k. g./b. : [gwir] *der vor Gericht Zitierte*, an devenned g. [*liester* an devennidi].

Zitronat n. (-s,-e) : [louza.] suraval koñfizet g.

Zitronatzitrone b. (-,-n) : [louza.] 1. [gwez] sedratezenn b. [*liester* sedratezenned] ; 2. [frouezh] sedrez str., sedratezenn b. [*liester* sedratezennoù].

Zitrone b. (-,-n) : [louza.] sitron str., sitroñs str., aval-sitroñs g., suraval g., limoñs g. [*liester* limoñsoù] ; *den Saft aus einer Zitrone pressen*, gwaskañ ur suraval evit kaout e chug, chugañ ur suraval, dichugañ ur suraval, deverañ ur suraval.

zitronenartig ag. : [louza.] sitroñsheñvel, suravalet, sitroñset, e doare ur suraval, e doare suravaloù, a-zoare gant ur suraval, a-zoare gant ar suravaloù, a-seurt gant ur suraval, a-seurt gant ar suravaloù.

Zitronenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] suravalenn b., sitroñsenn b., gwez-sitroñs str., gwez-sitron str., gwez-limoñs str.

Zitronenduftstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] barlen sitron b.

Zitronenfalter g. (-s,-) : [loen., *Gonepteryx rhamni*] sitronenn b., balafenn sitroñs b.

Zitronenfarbe b. (-) : liv sitroñs g.

zitronengelb ag. : melenwenn, liv sitroñs.

Zitronengeschmack g. (-s) : blaz sitron g. ; *einer Süßspeise Zitronengeschmack geben*, reiñ blaz ar sitron d'un etremeuz, blazañ un etremeuz gant sitron.

Zitronengras n. (-es) / **Zitronenkraut** n. (-s) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.

Zitronenlimonade b. (-,-n) : sitroñsadez b.

Zitronenmelisse b. (-,-n) : [louza.] begar g., louzaouenn-ar-galon b., negad g.

Zitronenplantage b. (-,-n) : sitroneg b. [*liester* sitronegi].

Zitronenpresse b. (-,-n) : dichuger g. [*liester* dichugeriou], gwaskell-orañjez b., gwaskell-suraval b.

Zitronensaft g. (-s,-säfte) : chug suraval g. ; *mit Zitronensaft beträufeln*, *mit Zitronensaft säuern*, sitroniñ, sitroñsiñ.

zitronensauer ag. : [kimiezh] kitrek.

Zitronensäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn gitrek b.

Zitronenschale b. (-,-n) : pel sitron g., plusk suraval str., pluskenn ar sitroñs b., koc'henn suraval b.

Zitronenscheibe b. (-,-n) : rusk suraval g., rusk sitroñs g., tailhenn suraval b., drailhenn suraval b.

Zitronensorbet g./n. (-s,-s) : [kegin.] suraval sklaset g., sitronenn sklaset b., sitroñsenn sklaset b.

Zitronenstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] barlen sitron b.

Zitronenstück n. (-s,-e) : [louza., kegin.] oerñs g.

Zitronenverbene b. (-,-n) : [louza.] barlen sitron b.

Zitronentorte b. (-,-n) : [kegin.] tartzet sitron str., tartezen sitron b. ; *eine Zitronentorte mit Baiser überziehen*, meuringañ un dartezen sitron.

Zitronenwasser n. (-s,-wässer) : dour-sitroñs g., sitroñsadez b., sitronadez b.

Zitronenzeste b. (-,-n) : [kegin.] pel sitron g.

Zitrullengurke b. (-,-n) : [louza.] sukrin-dour str., pastekez str., pastekezenn b.

Zitrusfrüchte ls. : frouezh sitroñsheñvel str., aouravaloù ls., agrum str. ; *Anbau von Zitrusfrüchten*, agrumerezh g.

Zitrusfrüchteanbau g. (-s) : agrumerezh g.

Zitrusfrüchtebauer g. (-n/-s,-n) : agrumer g.

Zitruspresse b. (-,-n) : dichuger g. [*liester* dichugeriou], gwaskell-orañjez b., gwaskell-suraval b.

Zitteraal g. (-s,-e) : [loen., *Electrophorus electricus*] sili tredan str.

Zitteralge b. (-,-n) : [bev.] nostok g. [*liester* nostokoù].

Zitterer g. (-s,-) : krener g. [*liester* krenerien].

Zitteresche b. (-,-n) / **Zitterespe** b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenerezh b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondilh str.

Zitterfisch g. (-es,-e) : [loen., *anv dispis*] krenerezh b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerezh b.

Zittergold n. (-s) : fanfarluchoù sked-disket ls., turubailhoù sked-disket ls.

Zittergras n. (-es,-gräser) : [louza. *Briza*] krenanig ar Werc'hez g., hejerig-ar-Werc'hez g. ; *kleines Zittergras* [*Briza minor*], krenederig g., krenanig ar Werc'hez g.

zitterig ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus, gougrenus ; *eine zitt(e)rige Schrift*, ur skritur daskrenus g. (Gregor) ; *zitt(e)rige Stimme*, mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh krenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadalik b. ; *mit zitriger Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.

Zitterlaut g. (-s,-e) : [yezh.] froumenn b., kensonenn froumus b.

zitterlos ag. : digren.

zittern V.gw. (hat gezittert) : krenañ, bezañ war gren, skrijañ, tridal, flojañ ; *leicht zittern*, daskrenañ, gougrenañ, krenañ munut ; *vor Angst zittern*, krenañ gant aon, krenañ gant an aon (gant ar spont, gant al lorc'h), skrijañ gant ar spont, flojañ gant an aon, bezañ war gren ; *ihre Lippen zittern*, krenañ a ra he diweuz ; *ihm zittern die Hände, seine Hände zittern*, krenañ a ra e zaouarn ; *deine Hand zittert aber ganz schön !* P. o hadañ karotez emañout ? ! ; *dem Säufer zittern die Hände*, P. krenañ a ra ar mezvier gant an derzhienn logod ; *was (warum) zitterst du so ?* da ober petra krenañ kement all ? petra eo ma krenez kement all ? petra dit krenañ kement all ? ; *vor Kälte zittern*, krenañ (skarnilañ) gant ar riv, simudiñ, daskrenañ gant ar yen ez eo, skrijañ gant ar riv, skrijañ diwar anoued, krenañ gant an anoued, kridiennañ gant ar riv ; *vor Wut zittern*, krenañ gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar ; *vor Fieber zittern*, krenañ an derzhienn, krenañ gant an derzhienn ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte*, riv am eus, neket aon ; *am ganzen Leib (am ganzen Körper, an allen Gliedern) zittern*, krenañ ken-ha-ken, krenañ mui-pegen-mui, krenañ gwazh-pegen-gwazh, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hren en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ anezhi ; *die Diebe hatten Schiss gekriegt und zitterten am ganzen Leib*, al laeron a oa flae en o bragoù ha krenañ a raent en o holl izili ; *sie zitterten am ganzen Leib und konnten kein Wort hervorbringen*, ne raent nemet krenañ ha ne c'hallent ober yezh ; *er hörte auf zu zittern*, terriñ a reas ar c'hren warnañ, digrenañ a reas ; *die Zweige zittern im Wind*, frizañ a ra ar brankoù ; *wie Espenlaub zittern*, krenañ evel ur barr delioù, krenañ evel ur bern delioù, krenañ evel ur bern delioù sec'h, krenañ evel un delienn, krenañ evel un delienn e beg ur wezenn, krenañ evel un delienn en avel, krenañ evel un deliaouenn ; *die Fensterscheiben zittern*, krenañ a ra gwer ar prenester ; *mit der Stimme zittern*, begeliat, komz gant ur vouezh wrac'h, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; *ich zitterte bei dem Gedanken, dass er mich anzeigen könnte*, krenañ a raen gant ar soñj e tiskuilhje va zaol ; [dre astenn.] *vor jemandem zittern*, krenañ rak u.b., krenañ dirak u.b., bezañ war gren eus u.b., bezañ spontet gant u.b. ken a grener ; *um jemandes Leben zittern*, krenañ gant an aon da goll u.b., krenañ evit buhez u.b.

Zittern n. (-s) : krenerezh g., krenedigezh b., kren g., krenadenn b., krenijenn b., barr-krenañ, krenañ g., krenaioù ls., kridiennou ls., daskren g., daskrenadenn b., skrij g., skrijadenn b. ; *das Zittern fördernd*, daskrenus ; *Zittern vor Angst, Zittern vor Schreck*, kridiennou aon ls.

zitternd ag. : kren-digren, krenus, daskrenus, krenidik ; *mit zitternder Stimme*, gant ur vouezh wrac'h, gant ur vouezh

daskrenus, gant ur vouezh krenus, gant ur vouezh c'hadal, kren-digren e vouezh, daskrenus e vouezh, gant e vouezh o taskrenañ, un daskren en e vouezh, un tamm kren en e vouezh ; *mit zitternder Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh wrac'h, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; *eine zitternde Stimme haben*, bezañ gadalik e vouezh.

Zitterpappel b. (-,-n) : [louza.] kren str., krenenn b. [*liester* krenenned], krenerez b., gwez-kren str., koad-kren g., gwez koad-kren str., [lenn.] bondilh str.

Zitterpappelwald g. (-es,-wälder) : krenedeg b. [*liester* krenedegij].

Zitterpartie g. (-,-n) : abadenn skrijañ b., abadenn skrijadennoù b.

Zitterrochen g. (-s,-) : [loen., *Torpedinae*] krenerez b. [*liester* krenerezed], rae-grenerez b. [*liester* raeed-krenerez], rae-vorz b. [*liester* raeed-morz], morzenn b. [*liester* morzenned], skoedeg g. [*liester* skoedeged], sonnerez b. [*liester* sonnerezed].

Zitterstein g. (-s,-e) : roc'h-hej b., roc'h kren b.

Zitterstimme b. (-,-n) : mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadal b., mouezh c'hadalik b.

zittrig ag. : daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus ; *eine zitt(e)rige Schrift*, ur skritur daskrenus g. (Gregor) ; *zittrige Stimme*, mouezh wrac'h b., mouezh daskrenus b., mouezh krenus b., mouezh kren-digren b., mouezh c'hadal b., mouezh c'hadalik b. ; *mit zittriger Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh wrac'h, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ.

Zitwer g. (-s,-) : [louza., *Curcuma zedoaria*] dangorz zedoer str.

Zitz g. (-es,-e) : [gwiad.] lien kotoñs livet g. (Gregor), lien Indez g.

Zitze b. (-,-n) : penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g.

zitzenförmig ag. : bronnek, a-stumm gant ur vronn, stummet evel ur vronn, e doare ur vronn, e doare bronnou.

Zivi g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [berradur evit **Zivildienstleistende(r)**] arbennoù ouzh ar servij soudard a ra ul labour a laz foran g., arbennoù ouzh ar servij soudard a ra ul labour a laz foran b.

zivil ag. : 1. trevourel, foran, keodedel ; *zivile Luftfahrt*, nijerezh trevourel g., nijerezh foran g. ; *die zivile Nutzung der Atomkraft*, an derc'han trevourel g. ; [gwir] *zivile Jurisdiktion*, barnouriezh keodedel b. ; *zivile Eheschließung*, dimeziñ-dre-lezenn g., dimeziñ keodedel g., dimeziñ en ti-kêr g. ; *sich zivil trauen lassen*, dimeziñ ent-keodedel, dimeziñ en ti-kêr ; *sie hat sich zivil trauen lassen*, dimezet eo bet gant an aotrou maer ; [stered.] *zivile Dämmerung*, amheol keodedel g. ; *zivile Morgendämmerung*, skleur keodedel g. ; 2. [dre astenn.] seven, dereat ; *zivile Preise*, prizioù dereat ls.

Zivil n. (-s) : gwiskamant trevourel g. ; *in Zivil*, gwisket dilifre.

Zivilautostreife b. (-,-n) : karr-polis boutinaet g.

Zivilberuf g. (-s,-e) : micher trevourel b.

Zivilbevölkerung b. (-) : trevourien ls., tud disoudard ls.

Zivildienleistung b. (-) : kalonegezh keodedel b.

Zivildienner g. (-s,-) : [Bro-Aostria] arbennoù ouzh ar servij soudard a ra ul labour a laz foran g.

Zivildienst g. (-es) : koñje keodedel g., koñje keodedek g., gwazerezh trevourel g.

Zivildienstleistende(r) ag.k. : arbennoù ouzh ar servij soudard a ra ul labour a laz foran g., arbennoù ouzh ar servij soudard a ra ul labour a laz foran b.

Zivilehe b. (-,-n) : eured en ti-kêr g./b., dimeziñ dirak an aotrou maer g.

Zivilfahnder g. (-s,-) : igounier polis g., enklasker polis g.
Zivilgerichtsbarkeit b. (-) : barnerezh keodedel g.
Zivilgesetzbuch n. (-s) : kod keodedel g., dezveg keodedel b.
Zivilgewalt b. (-) : galloud keodedel g.
Zivilisation b. (-,-en) : sevenadur g., sevenadurezh b., kultur g., stuzegezh b. ; *zeitgleiche Zivilisationen*, sevenadurioù kempred ls. ; *wie können sie nur fernab von jeglicher Zivilisation leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? penaos e reont evit bevañ en o unan paour ?
Zivilisationskonflikt g. (-s,-e) : stourm etre sevenadurioù g., bleuz stuzegezh g., kenstok ar sevenadurioù g., kenstok ar sevenadurezhioù g.
Zivilisationskrankheit b. (-,-en) : kleñved a weler alies er broioù diorroet mat g., kleñved stag ouzh an diorroadur g.
zivilisatorisch ag. : sevenaus.
zivilisierbar ag. : sevenadus, ... a c'heller sevenaat.
zivilisieren V.k.e. (hat zivilisiert) : sevenaat, reizhañ ; *ein wildes Volk zivilisieren*, sevenaat ur bobl ouez.
V.em. : **sich zivilisieren** (hat sich (ak.) zivilisiert) : sevenaat.
zivilisierend ag. : sevenaus.
zivilisiert ag. : sevenaat.
Zivilist g. (-en,-en) : trevour g. [*liester* trevourien], den disoudard g.
Zivilkammer b. (-,-n) : [gwir] kambr a varnerezh keodedel b., kambr geodedel b.
Zivilklage b. (-,-n) : [gwir] keinad keodedel g.
Zivilkläger g. (-s,-) : [gwir] kevrenn geodedel b. ; *sich als Zivilkläger konstituieren, als Zivilkläger auftreten*, mont da gevrenn geodedel.
Zivilkleidung b. (-,-en) : gwiskamant trevourel g.
Zivilkonstitution des Klerus b. (-) : lezenn diazez ar gloer b., koñstitution keodedel ar gloer b.
Zivilleben n. (-s) : buhez er-maez eus ar c'hazarn b., buhez er-maez eus an arme b. ; *im Zivilleben*, er-maez eus ar c'hazarn, er-maez eus an arme ; *kurz nach seiner Entlassung ins Zivilleben*, damc'houde ma teuas eus a soudard.
Zivilluftfahrt b. (-) : nijerezh trevourel g., nijerezh foran g.
Zivilperson b. (-,-en) : trevour g., den disoudard g.
Zivilprozessordnung b. (-,-en) : kod an argerzhadur evit an aferioù a varnerezh keodedel g.
Zivilrecht n. (-s) : barnerezh keodedel g., gwir keodedel g.
zivilrechtlich ag. : ... a denn d'ar barnerezh keodedel, keodedel, a wir foran ; *zivilrechtliche Haftung*, kiriegezh keodedel b., atebegezh keodedel b., atebegezh a wir foran b. ; *zivilrechtlich geregelte eheähnliche Lebensgemeinschaft*, emglev keodedel a gengred g., EKAG g.
Zivilrichter g. (-s,-) : barnar a ra war-dro ar rekedoù a denn d'ar barnerezh keodedel b. ; *die Zivilrichter*, ar varnouriezh geodedel b., ar varnerien geodedel ls.
Zivilsache b. (-,-n) : [gwir] reked a denn d'ar barnerezh keodedel b. ; *in Zivilsachen*, evit pezh a sell ouzh ar rekedoù a denn d'ar barnerezh keodedel.
Zivilschutz g. (-es) : 1. gwarez foran g. ; 2. nerzh gwareziñ trevourel g.
Zivilstand g. (-s) : dezvad keodedel g.
Ziviltaufe b. (-,-n) : badeziant keodedel b.
Ziviltrauung b. (-,-en) : *eine Ziviltrauung*, un dimeziñ keodedel g., un dimeziñ en ti-kêr g.
Zivilverfassung des Klerus b. (-) : [istor] lezenn diazez ar gloer b., koñstitution keodedel ar gloer b.

zizerlweis Adv. / **zizerweise** Adv. : [Bro-Aostria] tamm-ha-tamm, a-nebeodoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, tamm dre damm, a-bezhioù, pezh-ha-pezh, pezh-e-pezh, a-bezh-e-pezh, a-vruzunajoù, a-vommoù.
Zloty g. (-s,-s) : zloty g.
Zmittag g./n. (-s) : [Bro-Suis] merenn b., lein b.
Zmorgen g./n. (-,-) : [Bro-Suis] pred-beure g., pred-mintin g., lein b., lein-vihan b., dijuniñ g. [*liester* dijuniou], P. talar minik g.
Znacht g./n. (-) : [Bro-Suis] koan b.
Zniachterl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] P. blogorn g., sioc'han g., krotouzh g., torgos bihan g., korrigant g., targos tra g., marmouzh bihan g., traouilh g., skribiton g., skoanard g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skirih g., tamm mous flaer g., kac'her g., boustouzh g., c'hwiltouzh g., c'hwiltouzh g., bitouzh g., fri-karn g., babouzh g., bidoroc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.
Znüni g. (-,-) : [Bro-Suis] gortozenn dek eur b., adlein b.
Zobel g. (-s,-) : [loen.] zibelin g. [*liester* zibelined].
Zobelpelz g. (-es,-e) : foulenn zibelin b., feur zibelin b., feur kaerell-vras Siberia b.
zockeln V.gw. (ist gezockelt) : 1. trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; 2. ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz) ; 3. straññ, flaisat, galvagnat, lugudiñ, lantouzat, ruzata ; *er zockelt hinter der Gruppe her*, serriñ a ra an tachoù.
zocken V.gw. (hat gezockt) : 1. c'hoari, brokañ ; *um etwas zocken*, lakaat klaouestre war udb. ; 2. c'hoari war an urzhiaer ; 3. [dre astenn.] *mit riskanten Aktien zocken*, brokañ war kevrannoù gwall ankivil.
Zocker g. (-s,-) : c'hoarier daonet g., c'hoarier touet g., c'hoarier pomot g., c'hoarier kinviet g., c'hoarier echu g., c'hoarier peurechu g. ; *spielsüchtiger Zocker*, c'hoarier perc'hennet gant diaoul ar c'hoari g., c'hoarier pozitet gant diaoul ar c'hoari g., c'hoarier kemeret gant diaoul ar c'hoari g., c'hoarier dalc'het gant diaoul ar c'hoari g., c'hoarier diaoul ar c'hoari gantañ g.
zodiakal ag. : [stered.] zodiakel.
Zodiakallicht n. (-s) : [stered.] gouloù zodiakel g.
Zodiakus g. (-) : [stered.] zodiak g. ; *die Ekliptiksternbilder des Zodiakus*, steredegoù ar zodiak ls.
Zofe b. (-,-n) : matezh b. [*liester* mitizhien], matezhig b. [*liester* matezhiged], plac'h-a-gambr b., matezh-a-gambr b., plac'h-ti b., dimezell-a-heul b.
Zoff g. (-s) : tabut g., tabuterezh g., gourdrout g., trouz g., frot g., jeu b., chav g., stag g., rendael b., rev g., krog g., diskrap g., distok g., diskrog g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., bec'h g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreoñ g., krog-blev g., fich-blev g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester* meskadegoù], krogouñ ls., krogadeg b. [*liester* krogadegoù], patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g., arguz g. ; *mit jemandem Zoff haben*, bezañ trouz (glazentez, c'hoari, jeu) etre an-unan hag unan all, kaout jeu ouzh u.b., bezañ fall an traoù etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all ; *Zoff machen*, bezañ foar (ur sabat, cholori, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, sabatiñ, bezañ ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmach'h), tousmach'at, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober e zen gars, toumpial, ober karnaj, tournial, todioniñ, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori,

talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ ; *es gibt Zoff*, amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo, bec'h a zo, trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buhezioù, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, emañ an traoù o korboniñ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, ar gor a zeu da vegañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, kign ha frot a zo etrezo, savet ez eus bekih.

zoffen v.gw. (hat gezoft) : takahiniñ, tabutal, riotal, rendaeliñ, en em rezoniñ, daelañ, bezañ en arvell, arvellat, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, bezañ rouzet ar bloneg, kabalat, en em bigailhat, en em gatailhat. **Zögerer** g. (-s,-) : torter g., tastomer g., termer g., den mont-dont g., paotr dizibab g., dandoner g., amzerier g., argreder g., hejer g. **zögerlich** ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, arvarek, etre daou, horell.

zögern V.gw. (hat gezögert) : chom war var, tarc'hwezhañ, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, chom etre ober ha paouez, chom e bili-bann, termal, tarlaskat, tastornat, argrediñ, amgrediñ, argilañ, tortañ, chom da dortañ, tardañ, daleañ, dereniñ, deren, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, chipotal, chom etre daou, etredaouiñ, chom da arvariñ, chom en amzivin, soetiñ, heniñ, hezañ, hakiñ, marc'hata, chom da varc'hata, chom (bezañ, menel) war vordo, bezañ etre mont ha dont, ober daou soñj, daousoñjal, arvariñ, digareziñ, bezañ etre daou, bezañ etre an daou, bezañ etre daou soñj, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre daou c'hoant, bezañ etre daou bleg ; *mit seiner Antwort zögern*, bezañ e chal da respont, na gavout dafar da respont, bezañ berr e deod (kaout diegi) da respont, karnañ da respont, en em deriñ da respont, na vezañ lamprek evit respont, na gaout lañs da respont, klask tro, termal da respont, haketal evit respont, chom berr da respont, digareziñ respont, daleañ da respont ; *ich zögerte, ihn um Geld zu bitten*, diegi am boa o vont da c'houlenn arc'hant digantañ, prederi am boa o vont da c'houlenn arc'hant digantañ ; *zögern, etwas zu tun*, arvariñ a ober udb, marc'hata d'ober udb, tardañ d'ober udb, daleañ d'ober udb, dereniñ d'ober udb, chom en entremar d'ober udb, bezañ en entremar d'ober udb, chom en entremar oc'h ober udb, bezañ en entremar oc'h ober udb, kaout diegi evit ober udb, bezañ en entremar evit ober udb ; *ich würde gar nicht zögern, meine Sünden zu gestehen*, ne'm befe prederi ebet o lavaret va fec'hedoù ; *er zögerte nicht lange*, ne chomas ket pell da dermal (da chipotal), mont a reas dezhi hep keuz, n'en doa ket marc'hataet d'en em deuler en dour, ne reas ket div dro war e seuliou kent mont dezhi, ne chomas ket d'ober seizh soñj ; *ohne zu zögern*, dihop, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep tardañ, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep tastornat, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, ribus, dizale, prestik, dambrestik, a-brest, a-brestik, brav-mat, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, dichipot ; *er antwortete ihm, ohne zu zögern*, e respont a reas hep argilañ, ne oa ket bet seizhdaleetoc'h evit respont anezhañ, ne voe ket daletoc'h evit respont anezhañ, ne voe ket en entremar evit respont anezhañ ; *wenn wir noch länger zögern*, ma taleomp c'hoazh ; *ich habe mit der Heirat lange hin und her gezögert*, bet

on bet pell en entremar dimeziñ ; *zögern Sie nicht ! na zaleit ket ! ; zögern Sie nicht zu lange hin und her ! na chomit ket da bouezañ re bell !*

Zögern n. (-s) : lugud g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., termadennoù ls., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls. ; *ohne langes Zögern, ohne Zögern*, dihop, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep tardañ, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep tastornat, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seuliou kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, ribus, dizale, prestik, dambrestik, a-brest, a-brestik, brav-mat, dichipot ; *ohne weiteres Zögern*, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep mui gortoz ; *nach langem Zögern*, goude bezañ chomet pell en entremar, goude bezañ chomet pell war zaouhanter, goude bezañ chomet keit all etre daou soñj ; *nach langem Zögern zu einem Entschluss kommen*, ober ul lamm goude bezañ chomet pell etre daou soñj.

zögernd ag. : aonik, diasur, lent, gorrek, teuk, arvarus, arvarek, war vordo, diziviz, amzivit, mondivis, moliber, mont-dont, hedro, breskik, bresk, tro-didro, diyoul, amzivin, en amzivin, etre daou soñj, etre daou c'hoant, etre 'n daou, etre-daou, en entremar, amgred, war var, etre div galon, etre mont ha dont, etre ober ha paouez, etre an dour hag ar c'hler, silwink, horell ; *mit zögerndem Schritt, zögernden Schrittes*, a gammedoù diasur, a gammedoù teuk, o teukañ, o tibab mat e hent, en ur c'hoari gant e zivesker.

Zögerung b. (-,-en) : tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls.

Zögling g. (-s,-e) : 1. skoliad g. ; 2. [dre astenn.] diabarzhiaid g., lojad g.

zökal ag. : [korf.] ... ar sac'henn b.

Zökum n. (-s, Zöka) : [korf.] sac'henn b.

Zölestiner g. (-s,-) : [relij.] selestinad g. [*liester* selestined, selestiniz].

Zölibat n./g. (-s,-e) : dizimezded b., dibriedelezh b., dizimez g., dizimezidigezh b. (Gregor).

zölibatär ag. : dizimez.

Zoll¹ g. (-s,-) : 1. meudad g., meudad g. ; *drei Zoll dick*, tri meudad treuz dezhañ, tri meudad tevder dezhañ ; 2. *jeder Zoll ein Soldat*, soudard hed an neudenn, soudard en e had, soudard penn-kil-ha-troad, soudard leizh ar gudenn, ur soudard glez g., soudard leun, soudard leizh an neud, soudard betek mel e eskem.

Zoll² g. (-s, Zölle) : 1. maltouterezh g., gwir maltoutel g., gwir-treizh g., kustum g., tellou ls., gwirioù ls., dlead g., droed g. ; *Straßenzoll*, a) treizhaj g., gwir-treizh g., kustum g. (Gregor) ; b) kloued b., klouedenn [liester klouedennoù, klouedinier] b. ; *Stadtzoll*, a) tellou-antre, antreou (Gregor) ls. ; b) telli g. ; *Binnenzölle*, tredoù ls., gwirioù-treizh diabarzh ls. ; *Schutzzoll*, taos enporzh g., tellou gwarez ls. ; [istor] *Schafzoll*, mennad g. ; *beim Zoll angeben*, disklêriañ d'ar maltouterezh ; *Zoll zahlen*, paeañ ar gwirioù maltoutel, paeañ an tellou antre, maltoutiñ ; *die Sendung wird noch vom Zoll zurückgehalten*, azdalc'het e vez ar gasadenn gant ar valtouterien evit c'hoazh ; 2. [Zollamt] maltouterezh b. ; 3. [dre skeud.] dle g. ; *die Natur verlangt ihren Zoll*, an Ankoù a c'houlenn e zle (Gregor), Hor breur ar Marv a c'houlenn e vefe paeet e zle dezhañ, paotr e falc'h a c'houlenn e zle.

Zollabfertigung b. (-) : difraeoù maltouterezh ls., difraeoù maltoutel ls.

Zollabkommen n. (-s,-) : emglev war ar gwirioù maltouterezh g. ; *Allgemeines Zoll- und Handelsabkommen*, GATT g., emglev hollek war ar gwirioù maltouterezh hag ar c'henwerzh g.

Zollamt n. (-s,-ämter) : maltouterezh b.

zollamtlich ag. : maltoutel ; *zollamtliche Abfertigung*, divaltouterezh g., divaltoutiañ g. ; *zollamtlich abfertigen*, maltoutiañ, divaltoutiañ.

Zollbeamte(r) ag.k. g. : maltouter g., kustumer g., P. ki mogidell g., P. ki gourlen g. ; P. *die Zollbeamten*, ar chas mogidell ls.

Zollbefreiung b. (-) : aotre enporzhiañ kuit a delloù maltoutel g., darbenn distaos g., darbenn kuit g., aotre enporzhiañ distaos g., frankiz valtoutel b.

Zollbegleitschein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ da c'hortoz g., frankiz b.

Zollbeleg g. (-s,-e) : kuitañ valtoutel b.

Zollbestimmungen ls. : lezennoù maltouterezh ls.

zollbreit ag. : ur meutad ledander dezhañ, treuz ur meutad dezhañ.

Zollbreit g. (-,-) : *keinen Zollbreit Landes abtreten*, na gilañ takad, na gilañ an disterañ dirak an enebourien, na ober dilez eus an disterañ tachennig douar, na leuskel an disterañ tachennig douar gant an enebourien, na gilañ a-dreuz troad, na leuskel treuz ur meutad douar gant u.b.

Zollbrücke b. (-,-n) : pont gant gwir-treizh g.

Zolldepot n. (-s,-s) : etrepaouez maltoutel g.

Zolleinnehmer g. (-s,-) : tailhanter ar maltouterezh g., resevoir g.

zollen V.k.e. (hat gezollt) : 1. [dispredet] paeañ an telloù maltouterezh evit, maltoutiñ.

2. diskouez ; *jemandem Dank zollen*, diskouez e anaoudegezh vat d'u.b. ; *jemandem Beifall zollen*, strakal an daouarn d'u.b. ; *jemandem Achtung zollen*, dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., kaout doujañs (diskouez e zoujañs) evit u.b., kaout azaouez ouzh u.b. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen*, dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, dougen d'u.b. an douj dleet dezhañ, dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., istimañ u.b. evel ma tallez ; *einer Sache (dat.) Tribut zollen*, rentañ enor d'udb.

Zollerklärung b. (-,-en) : disklêriadur d'ar maltouterezh g., maltoutiñ g.

Zollfahndung b. (-) : servij maltouterezh ar c'hastizañ floderezh g. **Zollformalitäten** ls. : difraeoù maltoutel ls., furmeladoù maltoutel ls.

zollfrei ag. : kuit a daos maltouterezh, kuit a daosoù, distaos, didaos, eztaos ; *zollfreier Einkauf*, marc'hadoerezh didaos b., marc'hadoerezh kuit a delloù maltoutel b. ; [tr-l.] *die Gedanken sind zollfrei*, ar mennozhioù 'zo frank ('zo digabestr), n'eus ket tu da doullbac'hañ ar mennozhioù, ar speredoù a zo dinask da soñjal diouzh a garont (da soñjal pezh a garont).

Zollfreigebiet n. (-s,-e) : tachad frank g.

Zollfreiheit b. (-) : aotre enporzhiañ kuit a delloù maltoutel g., darbenn distaos g., darbenn kuit g., aotre enporzhiañ distaos g., frankiz valtoutel b.

Zollfreischein g. (-s,-e) : tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g., frankiz b.

Zollgebiet n. (-s,-e) : tiriad maltoutel g.

Zollgebühr b. (-,-en) : telloù maltouterezh ls., taos maltouterezh g., dead g., gwirioù enkerzh ls., gwirioù enporzh ls.

Zollgrenze b. (-,-n) : harzoù maltouterezh ls.

Zollhaus n. (-es,-häuser) : maltouterezh b.

Zollinhalterklärung b. (-,-en) : disklêriadur d'ar valtouterezh g., disklêriadur d'ar maltouterezh g., maltoutiñ g.

Zollkontrolle b. (-,-n) : enselladenn valtouterezh b., furchadenn valtouterezh b.

Zolllager n. (-s,-) : etrepaouez maltoutel g.

Zöllner g. (-s,-) : maltouter g., kustumer g., P. ki mogidell g., P. ki gourlen g. ; P. *die Zöllner*, ar chas mogidell ls.

Zollpfad g. (-s,-e) : hentig ar valtouterien g.

zollpflichtig ag. : da valtoutiñ, gant telloù maltouterezh da baeañ evitañ, gant un taos maltouterezh da baeañ evitañ, telladus.

Zollplombe b. (-,-n) : plomadur maltouterezh g.

Zollrückvergütung b. (-,-en) : daskoradur an telloù maltouterezh g.

Zollschein g. (-s,-e) : akuit-treborzh g., tremen-hent g., testeni an aotre enporzhiañ kuit a delloù maltouterezh g.

Zollschanke b. (-,-n) : skoilh lakaet d'an enporzhadurioù g., kael valtoutel b. [*liester* kili maltoutel, kaelioù maltoutel] ; *Aufhebung der Zollschranken*, freuzidigezh ar c'hili maltoutel b., freuzidigezh ar c'haelioù maltoutel b.

Zollsperr b. (-,-n) : stankell valtoutel b.

Zollstab g. (-s,-stäbe) / **Zollstock** g. (-s,-stöcke) : jaoj g., metr koublet g., metr-pleg g.

Zolltarif g. (-s,-e) : feurbriz maltouterezh g.

Zollunion b. (-) : unvaniezh valtouterezh b. unvaniezh valtoutel b.

Zollverein g. (-s) : [istor] unvaniezh valtoutel b., Zollverein g.

Zollvergehen n. (-s,-) : felladenn a-enep al lezennoù maltouterezh b., floderezh g.

Zollverwaltung b. (-) : melestradur ar maltouterezh g.

Zollwert g. (-s,-e) : gwerzh e-keñver maltoutiñ g., talvoudegezh e-keñver maltoutiñ b.

Zölon n. (-s,-e) : [mezeg.] kelom g.

Zölonzyste b. (-,-n) : [mezeg.] kist kelomek g.

Zölostat g. (-s/-en,-en) : [stered.] kantarstaler g. [*liester* kantarstalerioù].

Zombie g. (-/s,-s) : 1. zombi g. [*liester* zombied], spes g., tasman g., teuz g. ; 2. [dre skeud.] morgousket a zen g., allazig a zen g., pladorenn b., buzhugenn b. [*liester* buzhugenned], buzhugenner g., klouarenn b., chuchuen b., marvadenn b., marvasenn b., krouadur g., beuzelenn b., luduenn b., kouskadenn b., kouskedenn b., morgousket g. [*liester* morgouskidij], kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

zombifizieren V.k.e. (hat zombifiziert) : zombiekaat.

Zombifizierung b. (-,-en) : zombiekadur g., zombiekaat g.

Zönästhesie b. (-) : kenesteziezh b.

zönästhesisch ag. : kenestezek.

Zone b. (-,-n) : takad g., tachennad b., tachad g., zonenn b., tolead g., rann b., parzh g., arroud g., rannbarzh b., -van g., -va g. ; . *autofreie Zone*, takad gouestlet d'an dud o vale war droad g., takad-bale g., karter-bale g., takad kerzhourien g. ; . *Gefahrenzone*, takad dañerus g., takad arvarus g. ; . *Übergangszone*, takad treuzkemm g. ; . *Sperrzone*, takad berzet g., takad difennet g. ; . *Grenzzone*, takad war bord an harzoù g., tachenn tost d'an harzoù b., takad harzoù g., takad harzaouat g. ; . *Industriezone*, takad greantel g., greantva g., diazad greantel g., tolead greantel g. ; . *Lohnzone*, takad gopr g. ; . *kommerzielle Zone*, takad kenwerzhel g. ; . *Freizone*, frañchiz b., frankiz b., takad frank g., takad frañchizet g., takad kuit a delloù g. ; . *Erdzone*, takad hin g. ; *gemäßigte Zone*, takad kerreizh g., kelc'henn gerreizh b., hinbarzh kerreizh g. ; . *Polarzone*, takad pennahelat g., takad polel g., kelc'henn boel b., hinbarzh polel g., zonenn

boel b. ; . *Tropenzone*, takad etretrovanel g., kelc'henn drovanel b., hinbarzh trovanel g., takad trovanel g. ; . *nördliche Zone*, takad an hanternoz g. ; . *heiße Zone*, takad trovanel g., takad tomm g., kelc'henn drovanel b., hinbarzh trovanel g., kevrenn c'hrizias ar bed b. ; . [istor] *unbesetzte Zone Frankreichs*, tachad diac'hub g., tachad dieub g., lodenn dizalc'h b. ; . [douar.] *Fließzone*, piroserenn b. ; . *neritische Zone*, takad neritek g. ; . [douarouriezh, hidrologiezh] *phreatische Zone*, *gesättigte Zone*, gwelead freatek g. ; . [mat.] *Kugelzone*, zonenn sferek b. ; . [korf.] *erogene Zone*, tachad erogen g.

Zoneneinteilung b. (-, -en) : rannadur e takadoù g.

Zonengrenze b. (-) : [istor] harzoù etre an div stad alaman ls.

Zonentarif g. (-s, -e) : [treuzdougen] prizioù dereziat ls., prizioù dereziek ls.

Zönobit g. (-en, -en) : [relij.] manac'h-kenvez g., kenobit g.

Zönobitentum n. (-s) : [relij.] kenobitegezh b.

zönobitisch ag. : [relij.] kenobitek.

Zonulafaser b. (-, -n) : [korf.] gourizig g.

Zoo g. (-s, -s) : [berradur evit **zoologischer Garten**] zoo g., liorz al loened b., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g., zoo g. [*liester zooioù*].

Zoobezoar g. (-s, -e) : [bev.] bezoar g. [*liester bezoaroù*].

Zooflagellat g. (-n, -n) : [bev.] zooflagelleg g. [*liester zooflagelleged*].

zoogam ag. : [bev., louza.] zoogam.

Zoogamet g. (-en, -en) : [bev.] zoogamet g. [*liester zoogametoù*]

Zoogamie b. (-) : [bev., louza.] zoogamiezh b.

Zoogeographie b. (-) : [bev.] milzouaroniezh b.

zoogeographisch ag. : [bev.] milzouaroniel.

Zoohandlung b. (-, -en) : stal-loened b., loenederezh b.

Zooid n. (-s, -e) : [bev.] zoid str., zoidenn b.

Zoolith g. (-en, -en) : zoolit g. [*tamm maenaet eus korf ul loen g.*]

Zoologe g. (-n, -n) : loenoniour g., zoologour g.

Zoologie b. (-) : loenoniezh b., zoologiezh b.

zoologisch ag. : ... loened, ... al loened, loenoniell, ... loenoniezh, zoolegek ; *zoologischer Garten*, zoo g., liorz al loened b., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g. ; *zoologische Gesellschaft*, kevarzhe loenoniezh b. ; *zoologische Klassifizierung*, *zoologische Taxonomie und Systematik*, rummatadur al loened g. ; *zoologische Expedition*, *zoologische Forschungsreise*, ergerzhadenn loeneta b.

Adv. : ent-loenoniell, diouzh savboent al loenoniezh.

Zoom n./g. (-s, -s) : zoom g.

zoomen V.k.e. ha V.gw. (hat gezoumt) : zoumañ.

Zoomfaktor g. (-s, -en) : [stlenn.] faktor zoom g.

Zoomlinse b. (-, -n) / **Zoomobjektiv** n. (-s, -e) : [optik] zoom g., amkanell stihed argemmus b.

zoomorph ag. : loenheñvel.

Zoomorphismus g. (-) : loenheñvelaat g.

Zoonose b. (-, -n) : [mezeg.] milanaez g. [*liester milanaezioù*].

Zoonym n. (-s, -e) : loenanv g.

Zoonymie b. (-) : loenanvadurezh b.

zoonymisch ag. : 1. loenanvel, ... al loenanvioù ; 2. loenanvadurel.

zoophil ag. : 1. loengarour ; 2. [rev] miloriat.

Zoophile(r) ag.k. g./b. : miloriad g., miloriadezh b.

Zoophilie b. (-) : 1. loengarouriezh b. ; 2. [rev] loengarouriezh revel b., miloriadezh b., chatalerezh g., zoofiliezh b., loenij g. ; 3. [bev., louza.] zoogamiezh b.

Zoophobie b. (-) : milarur g., loenaonenn b., loenfobienn b. ; von *Zoophobie Betroffener*, milarureg g. [*liester milarureien*] ; die *Zoophobie betreffend*, milarurel, milarurek.

Zoophyt g./n. (-en, -en) : zoofit g. [*liester zoofited*].

Zooplankton n. (-s) : zooplankton g., plankton loenel g.

zooplanktonisch ag. : zooplanktonek.

Zoosemiotik b. (-) : arouezoniezh loenel b.

Zoospore b. (-, -n) : [bev.] zoospor str., zoosporenn b.

Zootchnik b. (-) : milgalvezerezh g., milgalvezañ g.

Zootechner g. (-s, -) : milgalvezour g.

zootechisch ag. : milgalvezel.

Zootier n. (-s, -e) : loen zoo g.

Zootoxin n. (-s, -e) : [bev.] zootoksin g. [*liester zootoksinoù*].

Zopf g. (-s, Zöpfe) : 1. plezh g., plezhenn b., plañson g., plañsonenn b., kandenn b., nazhenn b., nac'henn b., nac'hennad b. ; *Zwiebelzopf*, steudad ognon b., plezhenn ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. [*liester brec'hioù-ognon*] ; *Haarzopf*, plezhenn vlev b., plezh blev g., plañson blev g., plañsonenn vlev g., kandenn vlev b., nac'henn b., nazhenn b., nac'hennad b., nazhennad b., stuc'henn-blev b. ; *das Haar in Zöpfe flechten*, plezhañ (kordañ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ) blev, nac'henniñ blev, nazhenniñ blev, ober ur gwe er blev ; *seine Zöpfe entflechten*, *seine Zöpfe ausflechten*, diblansonañ e vlev, diblezhennañ e vlev, diblezhañ e vlev, dinac'henniñ e vlev, dinazhennañ e vlev ; 2. [dre skeud.] *alter Zopf*, kozhigelloù ls., kozhkailhoù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls. ; *das ist alter Zopf*, kozh-Noe eo an dra-se, kozh-gagn eo an dra-se, aet eo an dra-se er-maez a c'hiz pellik 'zo dja, aet eo ar c'hiz-se da get da vat, un afer gant barv gwenn an hini eo ; *sich am eigenen Zopf aus dem Sumpf ziehen*, kavout e lank e-unan, kavout lank, en em gavout an-unan, en em ziluziañ an-unan, en em zisac'hañ an-unan, c'hoari e hent, en em zistrobañ an-unan, en em arat an-unan, en em dennañ an-unan eus ur gwall boull, digoliañ an-unan, disodellañ an-unan, dienkañ an-unan, dont an-unan war-c'horre, sevel an-unan war-c'horre an dour, sevel an-unan war-c'horre, en em ziboniañ an-unan, dibunañ an-unan e gudenn, en em zinec'hiñ an-unan, en em zifretañ an-unan, en em besketa an-unan, en em geitañ an-unan, en em zivrellhiñ an-unan, digaotañ an-unan, en em lipat an-unan, en em sachañ an-unan, en em dreiñ an-unan, sachañ ar c'hroc'hen gant an-unan (*e groc'hen gantañ, he c'hroc'hen ganti h.a.*), dont an-unan er-maez eus al lagenn, dont an-unan er-maez eus ar stloagenn ; 3. [kegin.] briochenn plezhet b. ; 4. [koataerezh] barr g., lein g., laez g., beg g., penn g., kern b., bleñchenn b., bleñch g., penn-laez ur wezenn g. ; 5. P. *sich (dat.) einen Zopf antrinken*, kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, puñsal ar pintoù, pital, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, ober pant, ober (lakaat, distagañ, tapout) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, ober un tortad, ober bos, lakaat tenn war e vegal, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un troñsad, ober un troñsad, pakañ ur revrad, lakaat un talad, mont e-barzh, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, kargañ, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur sac'had, un toullad, ur foñsad, ur jiletennad, ur chupennad, un tognad, un troñsad, ur senklennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, sistra.

Zöpfchen n. (-s, -) : 1. plezh moanik g., plezhenn voanik b., plañson moanik g., plañsonen voanik b. ; 2. [lu, istor] kadenetez str., kadenetezenn b.

zöpfen V.k.e. (hat gezöpft) : [koataerezh] *einen Baum zöpfen*, diskoultrañ ha krennañ ur c'hef.

Zopfhälter g. (-s,-) : barretenn b.

zopfig ag. : aet er-maez a c'hiz, diamzeret, dispredet.

Zopflerche b. (-,-n) : [loen.] kogenneg-kuch g.

Zopfmuster n. (-s,-) : stammenn gant tortisadennoù b.

Zopfspange b. (-,-n) : sparlenn vlev b., barretenn b., gwask vlev b., spilhenn vlev b.

Zopfstärke b. (-) : [koataerezh] treuzkiz ur c'hef en e lodenn uhelañ g.

Zopfstil g. (-s) : doare rokoko g., doare aet er-maez a c'hiz g., doare dispredet g.

Zopfräger g. (-s,-) : 1. den gant ur vaoutenn g., den gant ur berukenn g.; 2. [dre skeud.] den brizhvoaziek g., den a chom da vreinañ en e voazioù kozh g., den a chom da louediñ en e c'hizioù kozh g., den a chom da ginviañ en e voazioù kozh g., den a chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez g., luduenn b.

Zores g. (-) : 1. [Bro-Aostria] tabut g., tabuterezh g., gourdrouz g., trouz g., frot g., jeu b., chav g., stag g., rendael b., rev g., kroz g., diskrap g., diskrog g., distok g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., bec'h g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreof g., krog-blev g., fich-blev g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester meskadegoù*], krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., chao g., butun g., arguz g.; *jemandem Zores machen*, lakaat poultr e soubenn u.b., reiñ neud da zirouestlañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar (koad a-benn, safar) d'u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ raou d'u.b., lakaat rav d'u.b., lakaat bec'h war u.b., darbariñ u.b., degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, trechal) d'u.b., kagalat u.b., daoubenniñ u.b., jabliñ u.b., bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, bezañ chastre gant an-unan, ober minoù, miniñ, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., reiñ kerse d'u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b.; *ich habe mit ihm Zores gehabt*, braoz 'm eus bet gantañ, deur 'm eus bet gantañ, chati am eus bet gantañ, c'hoari 'm eus bet gantañ, reuz am eus bet gantañ, d'ober em eus bet gantañ, ur gempenn am eus bet gant hennezh, gwe am eus bet gant hennezh, hennezh en deus bet maget ur vuhez din, darbar am eus bet gantañ, kefridi am eus bet gant hennezh, un abadenn am eus bet gantañ, gwall abadenn am eus bet gantañ, un abadenn am eus bet paket gantañ, c'hoari am eus bet gant al lampon-se, bec'h am eus bet gant al lampon-se, atapi am boa kemeret gantañ, kavet em boa da gochañ gantañ, hennezh a oa un den teuc'h en em ober outañ, roet en doa blev gwenn din, kavet em boa avel a-benn gantañ (digantañ), krog am eus bet gantañ, krog a-walc'h am eus bet gantañ, gwall grog am eus bet gantañ, luziasennoù am eus bet gantañ, ne oa ken nemet rouestl anezhañ, kavet em boa krog gantañ, kavet em boa krog a-walc'h gantañ, kavet em boa gwall grog gantañ; 2. [disprizus da vare an nazied hag hiziv c'hoazh] ribitailh b./g., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù ls., tud foei ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhonedeg ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., nouveañs b., ravalidi ls., breinaj g., gañsaj g., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., gisti ls., torfedourien en o had ls., mevelaj g., meveloù ls., stronk g., haras g., lignez b., tud didalvez ls.

Zorilla g. (-s,-s) / **Zorilla** b. (-,-s) : [loen.] zorilh g. [*liester zorilhed*].

Zorn g. (-s,-ausbrüche) : fulor g., kounnar b., fum g., arfleu g., droug g., droug-kalon g., buanegezh b., imor b., seiz g., gwallimor

b., brouez b., egar g., araj g., arreizh g., malis g./b., regarzherez g., diboellamant g., despéd g., droukrañs b., gouezded b., emez b., taeroni b., taerijenn b.; *großer Zorn, mächtiger Zorn*, korfad taeroni g., sach'had droug g., korfad droug g., kounnar ruz b., fulor ruz g., droug ruz g.; *innerer Zorn*, fioun g., kinte g., razailh g.; *zurückgehaltener Zorn, unterdrückter Zorn*, imor arrelajet b.; *seinem Zorn freien Lauf lassen*, dispakañ e gounnar, diskouez egar; *in Zorn geraten (ausbrechen), vor Zorn entbrennen, in Zorn entbrennen*, dibalediñ, belbiañ, mont e belbi, mont gant an droug a zo en an-unan, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, feulzañ, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, fuc'hañ, arfleuiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, pennsodiñ, mont en arfleu, en em zrougiñ, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, kemer droug, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lamm war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont en ur gounnar ruz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, merienañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, feulziñ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ ruz, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kriz, hejañ e gi, mont droug en e gentrou (en e goukoug), sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grub en an-unan, sevel ar grub d'an-unan, mont à e biñsedoù, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont ar revr war ar chouk gant an-unan (*e revr war e chouk gantañ, he revr war he chouk ganti h.a.*), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist-penn, lamm dreist-penn, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, difronkañ, mont en un euzhenn, ober ur folladenn; *er geriet in Zorn gegen seine Nachbarn, er brach in Zorn gegen seine Nachbarn aus, ihn packte jähren Zorn gegen die Nachbarn*, mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, kemer a reas imor ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug ennañ ouzh e amezeien, arfleuiñ a reas ouzh an amezeien, drougiñ a reas ouzh an amezeien, drougiñ a reas gant an amezeien, drougiñ a reas a-enep an amezeien, kemer a reas droug ouzh an amezeien, egariñ a reas ouzh an amezeien, tanañ a reas ouzh an amezeien, antren a reas en arfleu ouzh an amezeien, mont a reas en arfleu ouzh an amezeien; *jemanden in Zorn bringen*, fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ), kounnariñ u.b., arfleuiñ u.b., arfleuiñ kounnar u.b., lakaat u.b. da arfleuiñ, lakaat u.b. da egariñ, lakaat u.b. war e varc'h, ober malis d'u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, plantañ fulor en u.b., feulzañ u.b., imoriñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b.; *dieser Artikel brachte ihn in Zorn*, feulzañ a reas diwar ar pennad-skrid-se, ar pennad-skrid-se a fuloras anezhañ; *diese Nachricht brachte ihn in Zorn*, drougiñ a reas gantañ o c'houzout an doare; *jemandes Zorn auf sich ziehen*, tennañ drougiezh u.b. war e benn,

tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dedennañ fulor u.b. war an-unan ; *vor Zorn ersticken*, migañ ; *vor Zorn beben*, birviñ gant ar gounnar, birviñ e wad gant an droug a zo en an-unan, bezañ e wad o virviñ en e wazhied gant ar gounnar, skrijañ gant ar gounnar, bezañ e laezh o virviñ ; *seinen Zorn an jemandem auslassen*, diskargañ e gounnar war u.b., terriñ e gounnar war u.b., bezañ direizhet war u.b., en em gounnariñ ouzh u.b., ober sodadennoù war u.b., terriñ e gaouad war u.b., distankañ e gounnar war u.b. ; *sein Zorn verraucht*, *sein Zorn kühlt sich ab*, distanañ a ra e gounnar, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn, dousaat a ra dezhañ, rabatiñ a ra dezhañ, didaeriñ a ra, difachañ a ra, divroc'hañ a ra, dizrougiñ a ra, difuloriñ a ra, digounnariñ a ra, terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, kalmiñ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, dont a ra e spered da gomepezañ, afliñ a ra dezhañ, ameniñ a ra ; *sein Zorn ist noch nicht verraucht*, n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket gwalc'het e gounnar c'hoazh, n'eo ket torret d'e varr imor c'hoazh, n'eo ket rabatet dezhañ c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh, n'eo ket dousaet dezhañ c'hoazh ; *seinen Zorn verrauchen lassen*, *seinen Zorn erkalten lassen*, uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, euvriñ e gounnar, ameniñ e vuanegezh, habaskaat e vuanegezh, distanañ e gounnar, didaeriñ, difachañ, divroc'hañ, digounnariñ, dizrougiñ, difuloriñ, dousaat e spered, terriñ e zroug ; *seinen Zorn herunterwürgen*, *seinen Zorn unterdrücken*, *sich (dat.) seinen Zorn verbeißen*, *seinen Zorn bändigen*, *seinen Zorn zurückhalten*, *seinen Zorn verhalten*, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, euvriñ e fulor, gwaskañ war e zroug, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (war e imor), gwaskañ war e imor, gorren e gounnar, arrelajiñ e gounnar, klask terriñ e zroug ; *etwas aus Zorn tun*, *im Zorn handeln*, ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb gant e imor, ober udb en ur barr kounnar ; *rot vor Zorn*, kounnaret ruz, taeret ruz, arfleuet ruz ; *er wird rot vor Zorn*, dont a ra ruz-gwad e benn gant ar gounnar, lakaat a ra e voned ruz, taeriñ a ra ruz ; *blass vor Zorn*, *bleich vor Zorn*, *weiß vor Zorn*, glas evel ar glizin gant ar gounnar, glas evel ur c'hlinzenn gant ar gounnar, ken glas hag ar glizin gant ar gounnar, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, glas gant an droug a zo aet ennañ, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *sich vor Zorn entfärben*, glazañ dre an droug a zo en an-unan, glazañ gant an droug a zo en an-unan ; *er glüht vor Zorn*, *er kocht vor Zorn*, o virviñ emañ (ruz eo) gant ar gounnar, aet eo ruz diwar e vroc'h, arfleuet ruz eo, gwiskañ a ra ur gounnar ; *seine Augen blitzen (sprühten, funkelten, loderten) vor Zorn*, leun a dan e oa e zaoulagad, rous e oa e zaoulagad, berviñ (flammañ) a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, e zaoulagad a skede enno luc'hedennoù kounnar, fulor a luc'he en e zaoulagad, selloù targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf a oa en e benn, mesket e oa e zaoulagad, en e lagad e lugerne ar gounnar, tanflammiñ a rae e zaoulagad gant an droug ; *er redet sich in Zorn*, glazañ a ra gant ar gounnar seul vui ma komz, sevel a ra uheloc'h ar gounnar ennañ pep ma komz ; *sein Zorn eskaliert*, *sein Zorn steigert sich*, fuloriñ a ra gwashoc'h-gwazh, arfleuiñ a ra e fulor, egariñ a ra gwashoc'h c'hoazh ; *Jähzorn*, barr imor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., ernes b., brouez b., brouezenn b., taol imor g., taol brouez g., taerder g., taerded b., taerijenn b. ; *jemandes Zorn*

besänftigen, plegañ imor u.b., habaskaat buanegezh u.b., ameniñ buanegezh u.b., digounnariñ u.b., dizrougiñ u.b., difuloriñ u.b., dousaat spered u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., divroc'hañ u.b., abafiñ taeroni u.b., distanañ da soubenn u.b., distanañ kounnar u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b. ; [relij.] *der Zorn Gottes*, *Gottes Zorn*, buanegezh Doue b., kounnar Doue b. ; *Gottes Zorn besänftigen*, ameniñ buanegezh Doue, habaskaat buanegezh Doue.

Zornader b. (-) : [tr-l.] *seine Zornader schwillt*, sevel a ra ar gwad d'e benn, mont a ra e wad e dour.

Zornausbruch g. (-s,-ausbrüche) : brouez b., brouezenn b., brouezad b., barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., barr brouez g., kaouad fulor b./g., kaouad droug b./g., barrad follezh g., loariadenn b., sodadenn b., euzhenn b., folladenn b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., torad taeroni g., taerijenn b., taol kounnar g., taol imor g., taol brouez g., voltenn b. ; *Zornausbrüche*, barlennadoù taeroni ls.

zornentbrannt ag. : fuc'het-mik, gouez-pakret, diskiantet gant ar gounnar, fuloret naet, fuloret ran, fuloret mik, fuloret ruz, ur barrad fulor o kroزال en e greiz, kounniriek, krog an tan en e benn, feulzet, e gouez, e benn e gouez, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, arfleuet ruz, ur sac'had droug ennañ, droug en e gorf, ur c'horfad taeroni gantañ, ur c'horfad droug ennañ, en araj, diroll, dirollet, dichadennet, gouez, arloupet, egaret, en egar, leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ, fumet naet.

Zornesader b. (-) : [tr-l.] *seine Zornesader schwillt*, sevel a ra ar gwad d'e benn, mont a ra e wad e dour.

Zornesausbruch g. (-s,-ausbrüche) : brouez b., brouezenn b., brouezad b., barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., barr brouez g., kaouad fulor b./g., kaouad droug b./g., barrad follezh g., loariadenn b., sodadenn b., euzhenn b., folladenn b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., torad taeroni g., taerijenn b., taol kounnar g., taol imor g., taol brouez g., voltenn b. ; *Zornesausbrüche*, barlennadoù taeroni ls.

zornesbleich ag. : glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, glaz gant an droug a zo ennañ, gwenn e zremm gant ar broc'h ; *zornesbleich werden*, glazañ dre an droug a zo en an-unan, glazañ gant an droug a zo en an-unan.

Zornesröte b. (-) : ruzder diwar fulor g.

zornfrei ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

zornglühend ag. : fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o kroزال en e greiz, krog an tan en e benn, e gouez, e benn e gouez, brizh-du, kounniriek, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, gouez, arfleuet ruz, diroll, dirollet, dichadennet, arloupet, egaret, en egar, leskidik, aet ruz diwar e vroc'h, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

zornig ag. : buaneget, fuloret, fulor ennañ, fuc'het, tommet, kruget, feulzet, fachtet-fin, kounnaret, kounniriek, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, taeret, alboet, arfleuet, tro en e voned, troet e vouton, brizh, brizhet, egaret, en egar, fumet, fum gantañ, diroll, dirollet, dichadennet, buaneget, gouez-pakret, divarc'het, chifet bras, droug en e goukoug, droug ennañ, droug en e gorf, droug gantañ, e gwalarn, ur sac'had malis ennañ, e gerc'h o tommañ dezhañ, e

gerc'h o krazañ dezhañ, droug en e doull gantañ, droug en e revr gantañ, malis en e doull gantañ, malis en e revr gantañ, e revr war e chouk gantañ ; *zornig machen*, fuloriñ, lakaat droug e, lakaat da gounnariñ, lakaat da follañ, lakaat da sodiñ, fachañ, taeraat, buaneakaat, feulzañ, flammañ, imoriñ, gwanikenniñ, inzrougiñ, ereziñ, arfleuiñ, arfleuiñ kounnar u.b., lakaat da daeriñ, lakaat da vont e gouez, gouezañ, lakaat da vont dreist-penn, lakaat d'arfleuiñ, lakaat droug da vont e ; *diese Nachricht machte ihn zornig*, drougiñ a reas gantañ o c'houzout an doare ; *zornig dreinblicken*, gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad ; *jemandem zornige Blicke zuwerfen*, delazhañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) war u.b., delazhañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) ouzh u.b., troc'hañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) ouzh u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., troc'hañ selloù du ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *auf jemanden zornig werden*, mont en egar ouzh u.b., mont e fulor gant u.b., mont droug en an-unan ouzh u.b., sevel droug en an-unan ouzh u.b., egariñ ouzh u.b., kounnariñ ouzh u.b., kemer imor ouzh u.b., arfleuiñ ouzh u.b., tanañ ouzh u.b., drougiñ ouzh u.b., drougiñ gant u.b., drougiñ a-enep u.b., kemer droug ouzh u.b., mont en arfleu ouzh u.b., antren en arfleu ouzh u.b. ; *auf jemanden zornig sein*, bezañ savet en egar a-enep u.b., bezañ droug bras en an-unan a-enep u.b., buaneakaat ouzh u.b., bezañ buaneakaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., kounnariñ ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ e malis ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet bras ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bezañ droug en an-unan a-enep u.b., bezañ droug gant an-unan a-enep u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b., fuloriñ war u.b. ; *sie sind aufeinander zornig*, magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, emaint e malis an eil ouzh egile, fachiri ruz a zo etrezo, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, savet ez eus dizunvan ganto, fontet eo an traoù etrezo, torret eo ar votez etrezo, echu eo tout etrezo, n'o deus afer ebet mui an eil ouzh egile, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoù etrezo, droug (fachiri, glazentez, mouzherezh, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treulfiez, bec'h, imor, reuz) etrezo, savet 'zo etrezo, savet ez eus etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoù etrezo, broc'h et int, onglennet int, fachtet int, fachtet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvell emaint, emaint e treulfiez, deuet int d'en em gĩañ, deuet int d'en em vroc'hañ, rouzet eo ar bloneg, troet eo d'ar put etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, fachtet ruz int, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; *zornig werden*, arreiñ, merienañ, fuc'hañ, arfleuiñ, pennfoliñ, tanañ, en em danañ, pennsodiñ, mont en arfleu, en em zrougiñ, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont er-maez eus e groc'h en,

mont diwar e gement all, dont da dommañ d'an-unan, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont en ur gounnar ruz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, feulziñ, brizhañ, broc'hañ, buaneakaat, buanegezh, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, diskouez imor, taeriñ, taeriñ gant ar fulor, taeraat, diodiñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), hejañ e gi, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, dispakañ e gounnar, mont e-barzh blev kriz, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, belbiañ, mont e belbi, dibalediñ, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, sevel droug en an-unan, sevel ar grub en an-unan, sevel ar grub d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, diskiantañ, sevel broc'h en an-unan. Adv. : brouezus, gant ernez, gant brouez, gant kounnar, c'hwerv.

Zornigkeit b. (-) : brouezegezh b., buanegezh b.

zornlos ag. : dizrouk, digounnar, didaer.

Zornlosigkeit b. (-) : digounnar g.

zornrot ag. : deuet ruz gant ar fulor a zo ennañ, ruz gant ar gounnar, aet ruz diwar e vroc'h.

Zoroaster g. (-s) : Zaratoustra g., Zoroaster g., Zoroastr g.

Zoroastrier g. (-s,-) : zoroastrad g. [*liester zoroastriz*], zoroastrour g. [*liester zoroastrourien*].

zoroastrisch ag. : zoroastrour.

Zoroastrismus g. (-) : zoroastrouriezh b., zoroastregezh b.

Zoster g. (-l-s,-) : [mezeg., *berradur evit Herpes Zoster*] senkl g.

Zote b. (-,-n) : bomm ordous g., bourd hudur g., bourd lous g., bourd lourt g., bourd distrantell g., bourd distres g., koñchenn gras b., koñchenn lous b., tezenn gras b. ; *Zoten reißen*, distagañ bommoù ordous, kontañ bourdoù hudur, chalcantat, dibunañ koñchennoù kras.

zotenhaft ag. : ordous, hudur, diwisk ha druz, lous, dibrenn, divergont, distrantell, lik, lor, distres, lourt, kras.

Zotenreißer g. (-s,-) : den hudur g., pitaouer g., den ordous g., chalcant g., boufon g., teod lourt a zen g.

zotig ag. : divergont, hudur, lous, loudour, diwisk ha druz, ordous, pebret lik, dibrenn, distrantell, lik, lor, distres, divalav, divezh, lourt, orgedus, kras, diskramailh, dizabolu, brein ; *zotiges Lied*, son brein b., son lous b., son hudur b., son dizabolu b., kanaouenn gras b. ; *zotige Geschichten erzählen*, kontañ traoù kamm ha traoù tort, kontañ bourdoù hudur, kontañ bourdoù lourt, kontañ bourdoù distrantell, kontañ bourdoù pebret lik, kontañ bourdoù gadal, kontañ bourdoù dizabolu, kontañ bourdoù distres, chalcantat, bezañ divezh en e gomzoù, kontañ traoù lik, dibunañ koñchennoù kras, kontañ koñchennoù lous ; *wo hast du denn diese zotigen Lieder her ?* e peseurt poull-hanvouez out bet o pesketa sonioù ken hudur ?

Zotte b. (-,-n) / **Zottel** b. (-,-n) : 1. bouchad blev g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b. ; 2. [korf.] *Zotte*, marbleg g., bodenn b. ; *Darmzotten*, marblegoù bouzellenn ls., blevadur bouzellenn g.,

bodennoù bouzelloù ls. ; *kleine finger- oder blattförmige Zotten der Gelenkinnenhaut* [Villi synoviales], plegoù irus ls.

Zottelbär g. (-en,-en) : arzh kreññennek g., arzh blevek g. [anv pobl arzh boutin Europa en alamaneg].

Zottelbart g. (-s,-bärte) : barv digempenn g.

Zottelhaar n. (-s,-e) : blev foutouilhek (fandrouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luziet) str., penn bouhek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreññ g., kreññennad b., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.

zottelig ag. : kreouichennek, fandrouilhek, panek, kreññennek, kreññek, luget, distoupet.

Zottelmähne b. (-,-n) : blev foutouilhek (fandrouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, luget, luziet) str., penn bouhek g., penn urupailh g., pennad blev fuilhet g., pennad blev kreññek g., penn porc'hadek g., porc'had-blev g., pagnotenn b., kribenn luziet b., kreouichenn b., kreññennad b., kreññ g., paltokennad vlev b., blev pikek str., krin g.

zotteln V.gw. (ist gezottelt) : 1. trotellat, piltrotat, mont a bilbaz ; 2. ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz), ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal „koulik“ e voulig ; 3. straniñ, fleisat, galvagnat, ruzata, lantouzat, lugudiñ.

Zottenhaut b. (-,-häute) : [bev.] korion g.

zottig ag. : 1. toupennnek, kreouichennek, houpet, foutouilhek, fandrouilhek, rouestlet, fuilh, fuilhet, a-fuilh, kreouichennek, fourdouilh, disparbuilhet, panek, luget, luziet ; 2. [korf., mezeg.] bodennek.

Zötus g. (-, Zöten) : [dispredet] rummad skolidi g., forniad skolidi b., bloaziad skolidi g.

z.T. : [berradur evit zum Teil] tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver.

Ztr. : [berradur evit Zentner] kantlivr g., kantolz g., kant lur, hanterkant kilo.

zu [stummoù berraet : zum (zu dem), zur (zu der)]

I. Araogenn

1. En egor :

a) durc'hadur etrezek ul lec'h : da, war-zu, etrezek, davit, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek.

b) durc'hadur etrezek tud 'zo : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-geñver, da-gaout, war-gaout.

c) lec'h (hep durc'hadur) : e, war, dindan

2. en amzer : da, evit, da-geñver

3. treuzfurmadur, disoc'h : e, da

4. kementad, keñver : a, da, ouzh, e-keñver

5. doare : war

6. pal : evit, da, gant

7. troioù-lavar

8. heuliet gant un anv-gwan-verb l pe un anv-verb

II. Adverb

1. en egor : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver

2. en amzer

3. evit merkañ ar serridigezh

4. kementad : re (stumm krefivaat : 'allzu')

III. Rakverb rannadus

I. Araogenn

1. en egor : **a)** durc'hadur etrezek ul lec'h : da, war-zu, etrezek, davit, trema, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek ; *der Weg zur Stadt*, an hent a gas e kêr, hent kêr g., hent ar gêr vras g. ; *der Weg zum Erfolg*, hent ar berzh g., hent ar brud g., hent an disoc'hoù mat, an hent da zisoc'h, an hent mat g. ; *der Wein steigt ihm zu Kopfe*, skeiñ (sevel) a ra ar gwin d'e benn ; *zu Boden fallen*, kouezhañ war al leur, kouezhañ d'an douar (war an douar), mont d'an douar, kaout lamm, tapout lamm ; *zum Gipfel hinaufsteigen*, pignat war lein ar menez, krapañ war ar menez ; *zu Tal fließen*, redek war-du (diruilhañ etrezek) an draoñenn ; *zum Fenster hinauswerfen*, stlepel dre ar prenestr ; *zur Tür hineinschauen*, sellet e-barzh an ti dre doull an nor ; *von Haus zu Haus gehen*, mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile, dre an tiez) ; *zu Grabe tragen*, ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., kas u.b. d'an douar, P. kas unan bennak d'e leve ; *sich jemandem zu Füßen werfen*, en em strinkañ da dreid u.b. (Gregor) ; *die Tür zum Garten*, an nor a gas d'al liorz b., dor al liorz b. ; *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht*, ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall ; [dre astenn.] *Weißwein zum Fisch trinken*, evañ gwin gwenn gant ar pesked, P. glebiañ ar pesked gant gwin gwenn ; *zum Klavier singen*, kanañ ouzh son ar piano ; *zu allem Übel*, war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, war ar barr, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, zo-mui-ken, ha gwashañ pezh 'zo, hag evit ma vefe ar gwall en e varr.

b) durc'hadur etrezek tud 'zo : da, war-zu, war-du, etrezek, davit, davet, trema, da-gaout, war-gaout, etramek ; *wann kommst du zu mir* ? peur e teui da'm gwelet ? ; *zu mir*, da'm zi, du-mañ ; *komm zu mir nach Hause*, deus du-mañ ; *er kommt nie zu uns*, ne zarempred ket du-mañ, ne zeu morse du-mañ ; *zu dir*, da'z ti, du-se ; *ich hatte die Absicht, zu Paul zu gehen*, e sell e oan da vont da di Baol ; *zu seinen Eltern fahren*, mont da di (mont davet, mont da gaout, mont da-geñver, mont e-keñver) e dud ; *der Kranke nimmt nichts mehr zu sich*, ar c'hlañvour na zebr tamm ha na ev takenn ken, mouzhet eo ar c'hlañvour ouzh ar boued, ar c'hlañvour a laka souezhet e revr ; *Rauschgift zu sich nehmen*, en em strujañ, en em zramañ, tapout dramm ; *sich zu jemandem setzen*, mont da azezañ e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da azezañ ; *zu Gott beten*, pediñ Doue ; *scher dich zum Teufel* ! kerzh gant an diaoul (gant ar foeltr) ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! ; *zum Henker mit ihm* ! ac'h foei, flaez a zo gantañ (Gregor) – puf ! ne ran foutre kaer anezhañ ! foeltr forzh ne ran outañ ! ; [dre astenn.] *wieder zu sich kommen*, dont en e anaoudegezh, difallañ, difatañ, en em gavout diwar ur fallaenn, dont an anaoudegezh d'an-unan (e anaoudegezh dezhañ, hec'h anaoudegezh dezhi h.a.), disemplan, en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont an-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.) eus ur fallaenn, sevel distronket, distreiñ en an-unan ; *als er wieder zu sich kam*, pa zeuas d'en em intent, pa zistroas e-barzh, pa zifallaas.

c) lec'h (hep durc'hadur) : e, war, dindan ; *zu Haus(e) sein*, bezañ er gêr ; *zu Haus(e) bleiben*, chom er gêr ; *zu ebener Erde*, a-rez an douar ; *zu Wasser, zu Land und in der Luft*, war ar mor, war an douar hag en nec'h (en aer) ; *zu beiden Seiten des Rheines*, en eil tu eus ar Roen hag en egile, en tu-mañ hag en tu-hont d'ar Roen, war daou ribl ar Roen ; *bei uns zu Lande*, du-mañ, en hor

bro, em bro, en hon touez ; *hierzulande*, amañ, du-mañ, er vro-mañ ; *zur Rechten (zur rechten Seite)*, en tu dehou ; *etwas zur Hand haben*, kaout udb dindan an dorn, kaout udb dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), bezañ prest d'ober prim gant udb, bezañ udb rak-tal d'an-unan ; *nicht zur Hand sein*, na vezañ dindan dorn (dindan e zorn), mankout ; [dre astenn.] *bei jemandem zu Besuch sein*, bezañ deuet d'ober ur gwel d'u.b. ; *zu jemandem halten*, chom feal (leal) d'u.b., derc'hel mat d'u.b. ; *Karl der Große wurde zu Rom gekrönt*, Karl-Veur a oa bet kurunet e Roma ; *der Dom zu Köln*, iliz-veur Kolon b. ; *der Gasthof zum Hirsch*, ostaleri ar C'harv b.

2. en amzer : da, evit, da-geñver ; *zu Anfang*, da gentañ, er penn kentañ, en deroù ; *zum Schluss*, a-benn ar fin, en diwez, erfin, evit klozañ, evit echuiñ ; *zu Ende gehen*, tennañ d'e fin (Gregor), bezañ erru pare, bezañ tost echu, bezañ war an echu, bezañ war e bare, bezañ damdost echu, bezañ tost disoc'h ; *zu Mitternacht*, da (d'an) hanternoz ; *zu Mittag essen*, bezañ gant e verenn, debriñ e verenn, debriñ merenn, merennañ, pakañ e lein ; *zu Abend essen*, bezañ gant e goan, debriñ e goan, bezañ gant koan, debriñ koan, koaniañ ; *von Stunde zu Stunde*, a eur da eur, eus an eil eur d'eben ; *von Tag zu Tag*, a zeiz da zeiz ; *von Tag zu Tag verschlimmern sich unsere Lebensbedingungen*, ar vuhez a ya war c'harvaat bemdez ; *von Zeit zu Zeit*, ur wech an amzer, gwech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, bep an amzer, bep en amzer, a amzer da amzer, amzer hag amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, dre bep taol, a-daoliadoù, a-dachadoù, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhavez, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwech dre wech, bep ar wech, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, dre bep div wech, mareoù a vez, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-bell-da-bell, bep pell ha pell ; *zur Zeit (zurzeit)*, evit ar mare, d'ar mare-mañ, evit ar c'houlz, en eur hiziv, d'ar c'houlz-mañ, bremañ, evit bremañ, evit c'hoazh, a-benn bremañ, war-benn bremañ, pelloc'h, d'an ampoent, evit an deizioù, en devezhiou-mañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer-vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren, er mizioù-mañ, er mod 'zo ; *er ist zur Zeit krank*, klañv emañ ; *er muss zur Zeit am Verhungern sein*, a-benn bremañ e tle mougañ gant an naon, pelloc'h e tle mougañ gant an naon ; *er hat es zur Zeit leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn ; *so wie die Dinge zur Zeit stehen*, o vezañ m'emañ an traoù e-giz-se, pep tra o vezañ er c'hiz-se (Gregor), dre m'emañ an traoù e-giz-se, peogwir emañ kont evel-se, gant stad an traoù er mod 'zo ; *zur Zeit Karls des Großen*, da vare (en amzer, e grez) Karl-Veur ; *zur Zeit seiner Heirat*, en amzer e zimeziñ, d'ar mare ma oa o timeziñ ; *zur Zeit, als er König war*, en amzer ma'z edo roue, e grez bezañ roue ; *zur Stunde*, evit ar mare, bremañ, evit bremañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, d'an eur-mañ ; *zu seinen Lebzeiten*, en e vev, tra ma oa bev ; *zu meiner Zeit*, em amzer dremenet, em amzer yaouank, da'm amzer-me ; *zur rechten Zeit*, e koulz hag e kentel, e pred hag e kentel, e-koulz, e-koulz-vat, d'ar c'houlz vat, krak d'ar c'houlz, e poent hag e mare ; *zu Weihnachten*, da (d'an, evit an) Nedeleg, da ouel ar Mabig Jezuz (Gregor), da-geñver Nedeleg, gant Nedeleg ; *zu Ostern*, d'an amzer Fask, d'ar gouel

Pask, gant Pask ; *sie sehen sich nur zu Taufen und Beerdigungen*, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badezioù hag an interamantoù nemetken ; *zum erstenmal*, kentañ gwech (kentañ tro) eo dezhañ [ober udb], kentañ gwech (kentañ tro) [e + verb] ; *bis zu seinem Tod*, betek e varv, betek e huanad diwezhañ ; *vom ersten bis zum letzten Tag des Jahres*, adalek an deiz kentañ betek an hini diwezhañ eus ar bloaz.

3. treuzfurmadur, disoc'h : e, da ; *zu Staub werden*, mont e ludu, mont da ludu, treiñ da ludu (da vleud), kouezhañ e ludu (e bleud) ; *zu Pulver zerstoßen*, lakaat e poultre ; *zu Eis werden*, skornañ, treiñ da skorn, mont e skorn ; *zum Offizier befördert werden*, bezañ lakaet da ofiser, bezañ lakaet (bezañ savet) e renk an ofiserien ; *jemanden zum Sieger erklären*, reiñ an trec'h d'u.b., diskleriañ trec'h u.b. ; *sich zum Jüngling entwickeln*, dont da vezañ ur c'hrennard, dont da grennard ; *sich (dat.) jemanden zum Feind machen*, tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e gein (war e benn) (Gregor) ; *sich (dat.) jemanden zum Freund machen*, gounit mignoniezh u.b., en em gavout mignon gant u.b., ober e vignon eus u.b. ; *jemanden zum Narren haben*, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., ober an ogn gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., diskolpañ tammoù bihan (skeiñ tachoù) gant u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., drouk'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

4. kementad, keñver : a, da, ouzh, e-keñver ; *zu zweit*, daou anezho, un daou anezho, a-zaou, a-zaouioù, daou-ha-daou, div-ha-div, daou da zaou, div da ziv, a zaou da zaou, a ziv da ziv, div anezho, un div anezho, a-ziv, a-zivioù ; *sie sind zu zweit*, daou emaint, div emaint ; *als Blasinstrumentalisten zu zweit auftreten*, seniñ daou-ha-daou ; *zu viert*, pevar-ha-pevar, peder-ha-peder, pevar da bevar, peder da beder, a bevar da bevar, a beder da beder, a-bederioù, a-bevaroù ; *zu Dutzenden*, dousennoù anezho, a-zousennoù, dousenn-ha-dousenn ; *(bis) zur Hälfte leer*, goullto betek e hanter, hanter c'houllo, degaset d'an hanter ; *im Verhältnis eins zu zehn*, en ur c'heñver unan ouzh dek, en ur c'henfeur unan ouzh dek ; *ein Fußballspiel vier zu zwei gewinnen*, bezañ trec'h (bezañ gounit) en ur match mell-droad (gounit ur match mell-droad) gant pevar ouzh daou ; *er ist lieb und nett zu uns*, hennezh a zo evel an Aotrou Doue ganeomp ; *im Vergleich zu*, keñveriet gant, e-skoaz da, e-skoaz, e kemm ouzh, e-tal, e-keñver, e par da ; *im Gegensatz zu*, a-enep da, en eneb da.

5. doare : war ; *zu Fuß*, war droad, war e droad, war dreid, war e dreid, war an troad, a ruz botoù, war gerzh ; *zu Pferd*, war varc'h (Gregor) ; *Kapitän zur See*, kabiten ur vatimant g., kabiten war vor g., kabiten diwar vor g.

6. pal : evit, da, gant ; *er ist zum Priester bestimmt worden*, lakaet e oa bet dezhañ bezañ beleg ; *zur Frau nehmen*, kemer da wreg, kemer da bried, kemer evel pried, dimeziñ, choaz da wreg, eurediñ ; *er taugt zum Militärdienst*, mat eo d'ober e goñje (e amzer soudard) ; *jemanden zu einem Verbrechen veranlassen*, atizañ (poulzañ, bountañ, kefluskañ, hegal) u.b. d'ober un torfed, alej u.b. da seveniñ un torfed ; *zur Größe seines Landes beitragen*, bezañ lodek e klod e vro, kaout e dammig lod e brud e vro ; *zu diesem Zweck*, war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, evit seveniñ an devez-se, evit kas ar mennozh-se da benn (ar soñj-se da vat, ar mennad-se da wir), evit kement-se / evit-se / rak-se / dre-se (Gregor) ; *zu diesem Zweck vorgesehen, für diesen Zweck*

vorgesehen, graet diouzh se ; *jemanden zu Rat(e) ziehen*, goulenn ali ouzh u.b., goulenn ali u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul (sikour, skoazell) digant u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., gervel u.b. war e sikour ; *zur Einsicht*, da vezañ gwelet, da vezañ studiet ; *zur Information*, evit kelaouiñ (sklêrijennañ) ac'hanoc'h, evit ho sklêrijennañ, evit kelaouiñ an dud ; *zum Verwechseln ähnlich*, heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik (-vi, -bev, -bueh, -poch, -pent, -pakret) ; *sich zu Tode ärgern*, bezañ kasoni an ifern en e galon, magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ruz, bezañ fuloret mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret ruz, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan (*e gerc'h o tommañ dezhañ, he c'herc'h o tommañ dezhi h.a.*), bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan (*e gerc'h o krazañ dezhañ, he c'herc'h o krazañ dezhi h.a.*) ; *jemanden zu fünf Monaten Gefängnis verurteilen*, barn u.b. da bemp miz toull-bac'h ; *zum Künstler geboren*, arzour en e had ; *zum Tanz aufspielen*, seniñ da zañsal ; *zu Fall bringen*, distroadañ, reiñ lamm da, riñsañ e dreid da, teuler d'an traoñ, kas d'an traoñ, diskar, diskar a-blad, sevel e dreid da, sevel dindan u.b. ; *er war zum Schießen*, nag a c'hoarzh hag a blijadur hor boa bet gantañ (gant ar goroe-tirise) ! lakaet en deus bet ac'hanomp da c'hoarzhin daou leizh hor genoù ; *es ist zum Verzweifeln*, koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, peadra 'zo da goll kalon, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon ; *viel Glück zum neuen Jahr !* bloavezh mat ha tiegezh dilogod deoc'h !

7. troioù-lavar : *zum Spaß*, evit farsal, kement a farsal, a-fars, dre fars, diwar fars (Gregor) ; *zum Zeitvertreib*, kement ha diverrañ e amzer, kenkoulz ha diverrañ e amzer, evit diverrañ e amzer, evit en em zudiañ ; *zum Dank*, evit diskouez e anaoudegezh-vat, evit trugarekaat u.b. ; *zum Teil*, tamm pe damm, evit ur pezh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a ..., e keñver pe geñver ; *zum Mindesten*, da (d'an) nebeutañ ; *zur Freude aller*, evit brasañ plijadur an holl ; *bis zum Überdruß*, sof-kont, gros, dreistkont, a-foziadoù, gwalc'h e galon, leizh e walc'h, puilh-ha-puilh, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, a-flav, a-flec'henn, a-grugell, a-niver, a-goñfont, diouzh sour, a-yoc'h, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilh, a-druihadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-leizh, dizamant, e-leizh, a-leizh, helaezh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wi'h, d'ober kouez ganto, ken a findaon, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh, d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell ; *zum Trotz*, a) daoust da, en desped da, dirak barv u.b., en desped da varv u.b. ; b) gant desped, dre zesped (Gregor) ; *zur Not*, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diwar ret, ouzh ret, dre redi, dre ret ; *zu Befehl !* en ho kourc'hemenn emañ ! ; *zum Wohl !* yec'hed mat deoc'h ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! ; *zum Glück !* dre chañs, eürusamant ; *etwas Nahrung zu sich nehmen*, debriñ un tamm, debriñ un tamm boued bennak, debriñ un elfenn voued, kas udb da Gergof, lakaat un tamm boued war pondalez e ene, kemer un tamm boued da stankañ e greizenn ; *jemandem zu Leibe rücken*, en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b.

8. heuliet gant un anv-verb pe un anv-gwan-verb ! ; *er braucht nicht mehr zu kommen*, kuit eo bremañ da zont da'm gwelet ; *Haus zu verkaufen*, ti e gwerzh g., ti da vezañ gwerzh g., ti da werzh g., ti da brenañ g. ; *Zimmer zu vermieten*, kambreier da feurmiñ

(da vezañ feurmet) ; *um Geld zu verdienen*, evit gounit arc'hant ; *ohne mit der Wimper zu zucken*, hep divalvenniñ an daoulagad, hep brezilhat, hep brezilhat an daoulagad, hep na rafe ur serr-lagad, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ, hep ober ur van, hep ober seblant ebet, hep ober an disterañ seblant, didrabas-kaer, ken distrafuilh ha tra, ken dinec'h ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer, hep divarc'hañ ; *anstatt zu arbeiten*, e-lec'h labourat ; *ein kaum zu erfüllender Wunsch*, ur c'hoant diaes-kenañ da seveniñ g. ; *ist Herr X zu sprechen ?* daoust hag-eñ ez eus tu komz ouzh an aotrou X ? II. Adverb

1. en egor : da, war-zu, etrezek, davit, davet, trema, da-geñver, da-gaout, war-gaout, etramek ; *der Heimat zu*, etrezek (trema, war-du, war-zu, da-gaout, war-gaout, da-geñver, etramek) ar vro ; *dem Westen zu*, etrezek (war-zu, trema, etramek) ar c'hornôg, war-zu ar c'hornaoueg ; *auf die Küste zu*, etrezek (war-zu, da-geñver, da-gaout, war-gaout, da gavout, etramek) an aod ; *auf die hohe See zu !* penn da greiz ! ; *nach der Straße zu*, sko en hent, war-du an hent ; *auf mich zu*, war va arbenn, en arbenn din, da geñ ouzhin, davedon, etrezek ennon, etramek ennon, war-zu ennon, da'm c'haout, da'm c'heñver, da'm diambroug, penn hent din, war-benn hent din, da benn hent din, da benn an hent din, a-ziarbenn din ; [kevrennek] *zuoberst*, er penn uhelañ, *zuunterst*, er penn izelañ.

2. en amzer ; *ab und zu*, bep an amzer, bep en amzer, bep un amzer, a amzer da amzer, amzer hag amzer, ur wech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoliadoù, a-dachadoù, gwech hag amzer, amzer-hag-amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep en amzer, bep ar gwech, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwech dre wech, dre bep div wech, mareoù a vez, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a vare da vare, a-goulzadoù, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a bellik da bellik, tanav, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor) ; *ab und zu muss man schweigen*, tevel a ranker ober a-wechoù ; *(nur) immer zu !* krog e-barzh ! krogit e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fise) dezhi ! bec'h dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tудоù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

3. evit merkañ ar serridigezh : serr, serret, kloz, klozet ; *die Tür ist zu*, serr (kloz, prenet) eo an nor ; *die Tür ist nicht richtig zu*, diskloz emañ an nor ; P. *er bekommt (er kriegt) das Fenster nicht zu*, n'emañ ket evit (ne c'hall ket) serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

4. kementad : re (stumm kreñvaat : allzu) ; *zu früh*, re abred, re goulz, re boent, kent an amzer, a-raok ar c'houlz, kent e amzer ; *es ist zu früh*, *etwas zu tun*, re abred eo ober udb, re boent eo ober udb, re goulz eo ober udb ; *ich komme zu früh*, en a-raok emañ,

re abred emañ, re goulz emañ, re boent emañ ; *er ist zehn Minuten zu früh gekommen*, erruet eo dek munutenn re abred ; *zu früh geboren*, bet ganet kent e amzer (a-raok an termen) ; *zu spät*, re ziwezhat ; *zu teuer verkaufen*, gwerzhañ re ger, rewerzhañ, soulwerzhañ ; *zu teuer kaufen*, soubrenañ, prenañ re ger, paeañ re hir, paeañ re zruz, prenañ kig digant ar bleiz, paeañ en dirañson ; *etwas zu teuer bezahlen*, soubrenañ udb, paeañ re ger udb, paeañ re hir udb ; *zu schwer*, re bounner, re vec'h, re vras bec'h ; *dieser Sack ist viel zu schwer*, re holl a bounner eo ar sac'had-se, re bounner holl eo ar sac'had-se, ar sac'had-se a zo en tu all da vec'h un den ennañ ; *zu schwere Last*, revech'g., soulbec'h g. ; *eine zu schwere Last tragen*, dougen revech'g. ; *diese Last ist ihm zu schwer*, [ster rik ha dre skeud.] se 'zo re samm dezhañ da zougen, kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'emañ ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo re vec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *diese Bürde ist für seine Schultern zu schwer*, re bounner eo ar samm-se diouzh e zivskoaz, re vec'h eo dezhañ ; *das ist nur zu wahr !* re wir eo ! ; *zu weites Kleid*, pezh dilhad flokenn g., pezh dilhad re frank g. ; *dieses Hemd ist mir zu weit*, ar roched-se a zo re frank diouzhin ; *die Schuhe sind ihm zu weit*, *er hat zu weite Schuhe an*, flokignal a ra e dreid en e votoù ; *das hat jetzt zu lange gedauert*, *das hat schon zu lange gedauert*, re bell en holl eo padet ; *zu groß für ihn*, re vras dioutañ ; *Kindchen, du hast dir ein zu großes Bündel ausgesucht*, re vriad ac'h eus kemeret, pokiol - re vec'h e vo dit, pokiol ; *du bist mir zu gescheit*, re fin out diouzhin-me ; *zu klein*, re vihan ; *zu oft*, re alies ; *etwas zu oft benutzen*, ober re gant udb ; *zu wenig*, re nebeut ; *zu wenig Bäume*, re nebeut a wez ; *zu wenig Leute*, re nebeut a dud ; ; *zu sehr lieben*, karet re ; *er würde sich allzu sehr freuen*, re laouenn-holl e vefe ; *die Amerikaner hatten sich zu sehr in Vietnam engagiert*, an Amerikaned a oa aet re bell ha re zon ganti e Viêt Nam ; *weder zu viel noch zu wenig*, na kalz na ken, na kalz na ket ; *zu viel*, re, re-holl, en tu-hont d'ar red ; *viel zu viel*, kalz re, betek re, re-holl, re-holl a-bell, re-holl a-galz, pell re, un hanter re, re en holl ; *meine Eltern sind viel zu alt*, pell re gozh eo va zud ; *du rauchst zu viel*, butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel*, butuniñ a rez kalz re ; *dieser Sack ist viel zu schwer*, re holl a bounner eo ar sac'had-se, re bounner holl eo ar sac'had-se ; *es hat zu viel geregnet*, re a c'hlav a zo bet ; *zu viele Leute*, re a dud ; *es sind zu viele hier*, ouzhpenn ar gont a zo, re niverus int, re a zo anezho amañ, re emaint amañ, re int amañ, dreistniver int ; *es sind zu viele Leute hier*, re a dud a zo amañ ; *lieber zu viel als zu wenig, von manchen Dingen kann man nicht zu viel haben*, seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut ; *zweimal zu viel*, un hanter re ; *zu viel Düngen schadet nur*, *zu wenig auch*, re gozh an douar evit ober goap anezhañ ; *zu viel trinken*, evañ dreistmoder, evañ re, ober re gofad ; *die paar Gläschen zu viel*, *die er trank*, ar banneoù a re a eve ; *er hat zu viel getrunken*, *er hat zu viel gegessen*, diwar re emañ ; *du arbeitest viel zu viel*, re-holl a-bell e labourez, kalz re e labourez ; *das ist zu viel*, re a zo, bez' ez eus re ; *das ist zu viel Arbeit für einen einzigen Menschen*, re vras labour a zo evit un den ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken*, evet en deus re eus ar poezon fall-se ; *zu viel wissen*, anavezout re vat an doareoù, gouzout re a draoù ; *das ist des Guten zu viel !* c'hwi eo re vras ho madelezh em c'heñver-me ! re vat oc'h ouzhin ! re a vadelezh eo ! c'hwi 'zo re jentil ! c'hwi a zo re a galon vat ! re 'zo re ! aet oc'h re bell ganti ! ; *das ist mir zu viel*, re eo din ; *zu viel Nahrung*, re a

voued ; *sich zu viel zumuten*, kemer dreist e grog, kaout re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan*, *enni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war an-unan (*warnañ e-unan*, *warni hec'h-unan h.a.*), re grediñ en e nerzh ; *was zu viel ist, ist zu viel*, re 'zo re ; *das ist viel zu einfach*, bez' eo re aes an holl, bez' eo re aes en holl, bez' eo kalz re aes, bez' eo un hanter re aes ; *das ist viel zu klein*, bez' eo re vihan an holl, bez' eo re vihan en holl, bez' eo kalz re vihan, bez' eo un hanter re vihan ; *zwei Flaschen sind doch nicht zu viel*, n'eus ket re gant div voutailhad, ne vo ket re gant div voutailhad ; *ein bisschen zu viel*, kalzik re, un tammig re ; *ein Tag zu viel*, un devezh re g., un devezh a re g. ; *dreihundert Euro zu viel*, tri c'hant euro re, tri c'hant euro a re ; *in diesem Raum ist einer zu viel*, *und das sind Sie !* re 'zo ac'hanoc'h amañ ! ; *es sind zu viele*, re 'z eus ; *Sie verlangen ein bisschen zu viel*, amplik a c'houlennit ; *ein bisschen zu lang*, *etwas zu lang*, ul lastez re hir ; *etwas zu groß*, un dister dra re vras ; *etwas zu spät*, diwezhadik ; *dieser Mantel ist mir etwas zu groß*, brazik eo ar vantell-se din ; *das ist mir etwas zu viel*, kement-se zo un tammig re din ; *das geht etwas zu weit !* amplik eo se ! ; *etwas zu viel*, kalzik re, un tammig re ; *wir hatten etwas zu viel getrunken*, paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *er ist zu jung, als dass er schreiben könnte*, re yaouank eo evit gouzout skrivañ ; *ich bin zu traurig, als dass ich tanzen könnte*, re drist on evit dañsal ; *der Wagen ist zu teuer, als dass er ihn kaufen könnte*, re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; *die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte*, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ ul lamm dreisti ; *es ist zu kalt zum Baden*, re yen eo an amzer evit mont da gouronkañ ; *das ist zu schön, um wahr zu sein*, un inosant neb a gred an dra-se ! erru e vefe marc'had-mat ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! ya, war lost al leue !

III. Rakverb rannadus o verkañ :

1. an durc'hadur : *auf jemanden zugehen*, mont d'u.b., mont davet u.b., mont en arbenn d'u.b., mont en arbenn u.b., mont war arbenn u.b., mont da arbenn u.b., mont da ziarbenn d'u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont a-ziambroug d'u.b., mont da ziambroug u.b., mont da geñ ouzh u.b., mont war-gaout u.b., mont da-gaout u.b. ; *jemandem zusehen*, sellet ouzh u.b. ; *jemandem zuhören*, selaou u.b., selaou u.b. o komz, selaou gant u.b.

2. ar greskidigezh : *zunehmen*, kreskiñ, tevaat, grosaat, mont war vrasaat.

3. ar roidigezh : *zueignen*, lakaat e gourc'hemenn u.b. ; *zugeben*, anzav, leuskel gant u.b. ; *zusagen*, sevel a-du, asantiñ.

4. ar gempennidigezh : *zubereiten*, fardañ, aozañ, alejiñ ; *zuschneiden*, kementañ.

5. ar serridigezh : *zumachen*, serriñ.

zuallererst Adv. : a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-tout, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, kentañ pae, kentañ-razh, da gentañ-razh, da gentañ unan, da gentañ tra, a-gentañ-penn, a-gentañ-razh ; *zuallererst sah ich das Feuer*, kentañ tizh am boe gwelet e oa an tan, kentañ am boe gwelet e oa an tan ; *zuallererst hörte ich den Zug*, kentañ tizh am boe klevet e oa an tren, kentañ am boe klevet e oa an tren ; *zuallererst müssen wir sie anrufen*, kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho.

zuallerletzt Adv. : e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, d'an diwezh, en diwezh, a-benn an diwezh, erfin, a-benn fin ar gont, a-benn an dilost, en dilost, en dibenn, er penn diwezhañ holl, war an

diwezhad, war an diwezhadoù, diouzh an diwezhadoù, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, da ziwezhañ tout.

zuarbeiten V.gw. (hat zuegearbeitet) : *jemandem zuarbeiten*, skoazellañ u.b. en e labour, reiñ dorn d'u.b. en e labour, plaenaat an hent d'u.b., ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, rakprientiñ an traoù evit u.b.

Zuarbeiter g. (-s,-) : darbarer g., skoazeller g., skorer g. ; *der Ankou ist der Zuarbeiter des Todes*, an Ankoù eo oberour ar marv.

Zuarbeiterin b. (-,-nen) : darbarerez b., skoazellerez b., skorerez b.

zäußerst Adv. : pell-pell er-maez.

Zuave g. (-n,-n) : zouav g. [*liester zouaved*].

zub estlamm. : *zub ! zub !* toiek ! toiek !

zubauen V.k.e. (hat zugebaut) : [tisav.] 1. sevel ur gazel, lakaat ur gazel d'un ti ; 2. klozañ, gronnañ, stankañ gant savadurioù.

Zubehör n./g. (-s,-e) : reizhoù ls., adreizhoù ls., rikoù ls., klavioù ls., prestoù ls., dafaroù ls., paramantoù ls. ; *Arbeit und Zubehör*, oberiañs ha danvez, danvez hag aoz ; *mit allem Zubehör*, gant an holl glavioù (an holl beadra, an holl zafar, an holl brestoù, an holl reizhoù, an holl rikoù, an holl baramantoù, ha tout), terket prop ha kempenn ; *Schleppnetz und Zubehör*, strailh g.

Zubehörteil n. (-s,-e) : prest g., pezh eus ar reizhoù g., pezh eus ar rikoù g., pezh eus ar c'hlavioù g., pezh eus ar prestoù g.

zubeißen V.gw. (biss zu / hat zugebissen) : dantañ, pegañ, kregiñ gant an dent [en udb/u.b.], skeiñ un taol dent [gant udb/u.b.], plaouiañ, [chas, naered] kregiñ, [naered] flemmañ, pikañ, [yezh ar vugale] ober am ; *erneut zubeißen*, addantañ, adkregiñ, adpegañ ; *zubeißen und nicht loslassen*, kregiñ e-barzh ha derc'hel e grog, kregiñ e-barzh ha chom hep dizantañ ; *Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen*, ki kildrouk g. ; *der Hund beißt kräftig zu*, ar c'hi a grog du, ar c'hi a grog start, ar c'hi a grog yud, ar c'hi ha grog mut, ar c'hi ha grog mort, ar c'hi ha grog nerzhus ; *beiß zu ! a* [ki] his gantañ ! ; *b* [bowed] krog e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! ; P. *wacker (tüchtig, kraftvoll) zubeißen*, debriñ a galon vat (a galon zigor, a-leizh e zent), debriñ gant ur galon zigor, pilat boued, debriñ alfant, debriñ dislangour, debriñ naonek, debriñ dibismig, debriñ sasun, debriñ c'hoantek, debriñ c'hwek, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued a-leizh e zent, pegañ war an traoù a-leizh e zent, kregiñ a-vegad er boued, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, lakaat tenn war e vegal, kavout blaz gant e voued, plaouiañ, floupañ, flumañ e voued, kroufañ e voued, kouchañ e voued, porpantiñ e voued, kordañ e voued, bezañ krefiv war ar chaoket, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, dantañ kaer / fripal / brifal / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor).

zubekommen V.k.e. (bekam zu / hat zubekommen) : dont a-benn da serriñ, gallout prenañ ; *er bekommt das Fenster nicht zu*, n'emañ ket evit (ne c'hall ket) serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

zubenannt ag. : lesanvet, moranvet.

Zuber g. (-s,-) : beol b., bailh g., penton g., barazh b., kibell b., pelestr g., rañjod g. ; *in einen Zuber gießen*, kibellañ, pelestrañ ; *ein Zuber Wasser*, ur veoliad dour b., ur bailhad dour g., ur pentoniad dour g., ur varazhad dour b., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *Waschzuber*, penton kouez g., pelestr kouez g., bod b. ; *Melkzuber*, rañjod g., bailh g. [*evit goro ar saout*], kelorn al laezh g., barazh al laezh b.

zubereiten V.k.e. (bereitete zu / hat zubereitet) : aozañ, fardañ, fichañ, alejiñ, alej, dareviñ, terkañ, reiñ un terk da, prientiñ, aveiñ, danzen [*pennrann danze*], pourchas, kempenn, prestañ, prestiñ, embladiñ, P. fritañ, [rannyezh. e brezhoneg] dorloñ ; *den Salat*

zubereiten, temzañ ar saladenn, terkañ ar saladenn, prestañ ar saladenn ; *das Essen zubereiten*, fardañ boued, fichañ boued, terkañ boued, aozañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, pourchas ur pred, reiñ un terk d'ar boued, embladiñ, alejiñ ur pred, aveiñ ar boued, danzen boued, dareviñ boued, prientiñ boued, kempenn boued, prestañ ar pred, ober kundu, P. fardañ ar geusteuenn ; *das Essen für zwei Personen zubereiten*, predañ daou zen ; *ein Festessen vom Besten zubereiten*, lakaat ar ber war ar billig, aozañ ur pabor a bred, pourchas ur pabor a bred, dareviñ ur banvez ; *ein Essen mit ausschließlich Meeresfrüchten zubereiten*, aozañ ur pred diwar boued-mor, pourchas ur pred diwar boued-mor ; *das Essen zubereiten*, terkañ ar pred ; *das Abendessen zubereiten*, aozañ koan, ober koan, fardañ koan ; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig ; *ich werde das Abendessen zubereiten*, aozet e vo koan ganin, graet e vo koan ganin, kempenn a rin koan, prestañ a rin koan ; *die Speisen, die er mir zubereitete, ekelten mich an*, rukun am boa o tebriñ ur boued aozet gantañ ; *die Zeit vergeht und man merkt es erst, wenn es darum geht, das Abendessen zuzubereiten*, mont a ra an amzer en-dro ha ne ouzer anv ken a vez deuet ar mare da aozañ koan ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit*, interamant ar relegoù g. ; *sich (dat.) eine bescheidene Mahlzeit zubereiten*, fritañ e dammig pred ; *Käse zubereiten*, ober keuz ; *es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten*, laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; *es ist genug da, um den Teig zuzubereiten*, peadra a zo da fardañ an toaz ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei*, ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g.

Zubereiter g. (-s,-) : aozer g., ficher g.

Zubereitung b. (-,-en) : aoz g./b., aozadur g., aozidigezh b., aozerezh g., aozadenn b., aozañ g., fardañ g., prientadur g., prienterezh g., ragaoz g./b., terkerezh g., ficherezh g., fichañ ; *zur Zubereitung dieses Kuchens nehme man fünf Eier*, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; [kegin.] *ohne weitere Zubereitung*, hep ken terk, hep ken aoz ; [Bro-Aostria, mezeg.] *magistrale Zubereitung*, mestrangevzh b. [*liester mestrangevzhioù*].

Zubettgehen n. (-s) : ar mont da gousket g.

zubilligen V.k.e. (hat zugebilligt) : asantiñ, aotren, grataat, degemer, lezel, leuskel, distankañ war ; *acht Tage Überlegungszeit werden Ihnen zugebilligt*, eizh devezh a vo roet deoc'h da ober ho soñjoù diwezhañ, eizh devezh ho po da ober ho soñjoù diwezhañ ; *jemandem ein Recht zubilligen*, lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; [gwir] *mildernde Umstände zubilligen*, degemer digarezioù a ziskarg (darvoudennoù skañvaus, degouezhioù skañvaus) en e varnadenn, degemer digarezioù evit an tamallad en e varnadenn, diskargañ tamm pe damm an tamallad en abeg da zigarezioù 'zo ; [sport] *der Punkt wurde Ihnen zugebilligt*, laosket e oa bet ar poent ganto, roet e oa bet ar poent dezho.

Zubilligung b. (-,-en) : asant g., aotre g.

zubinden V.k.e. (band zu / hat zugebunden) : 1. eren, skoulmañ, lasañ, sifeliñ, stagañ, poellat ; *wieder zubinden*, adskoulmañ, adlasañ, aderen ; *einen Sack zubinden*, skoulmañ (lasañ, eren) genoù ur sac'h, eren ar ur sac'h, eren war ur sac'h ; *seine Schnürsenkel zubinden*, skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prenañ e votoù, bouklañ e votoù ; 2. lienañ, lienennañ, bandennañ, lurellañ, pakañ.

zubleiben V.gw. (blieb zu / ist zugeblieben) : 1. chom serret, chom serr, chom prennet ; 2. bezañ serret, bezañ serr.

zublinzeln V.k.d. (hat zugeblinzelt) : *jemandem zublinzeln*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., teuler ul

luchadenn ouzh u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., reiñ taolioù-lagad d'u.b., ober selladoù d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober luchadennoù d'u.b., teurel luchadennoù ouzh u.b.

Zublinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol-lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù ls.

zubringen V.k.e. (brachte zu / hat zugebracht) : 1. [gwir, dispredet] degas ; *das zugebrachte Vermögen*, an degasadennoù ls., an argouroù ls., ar madoù degaset ls.

2. [tekn.] darbar, pourvezañ, boueta.

3. [P.] serriñ, dont a-benn da serriñ ; *er bringt den Schrank nicht zu*, n'eo ket evit serriñ ar pres, n'eus ket tu dezhañ da serriñ an armel.

4. tremen, kas an amzer o, degas an amzer o, diverrañ an amzer o ; *den Abend mit Lesen zubringen*, tremen an abardaevezh o lenn ; *die Nacht im Freien zubringen*, tremen an nozvezh e kambr ar stered (dindan an amzer vras, e maner Lonk-Avel), chom da ziwall al loar diouzh ar bleiz, chom da gousket e-barzh liñselioù sant Pêr, chom da gousket dindan liñselioù an Tad eternel, chom da gousket dindan bolz an neñv, chom da lojañ e asagn ar stered, chom da lojañ e asagn al loar, chom da gousket dindan bolz ar stered, tremen an nozvezh dindan ar billig vras, chom da lojañ e maner Lonk-Avel, chom da gousket e ti Mari C'hlaizhoù ; *seine Zeit mit wichtigen Dingen zubringen*, reiñ e amzer da draoù netra, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari an abuzetez, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, chom da velc'hweta, c'hwileta, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, glapezenñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, lantouzat, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiañ, da valafenniñ, da lantouzat, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, na ober glad, na ober netra vat gant e zaou zorn, na ober mann vat ebet gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, na vezañ mat nemet da dreiñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat, vakiñ.

Zubringer g. (-s,-) : 1. [tekn.] pourvezerez b. [*liester* pourvezerezhioù].

2. [straed] adstraed b.

3. karr-boutin mont-dont g., karr-boutin kas-degas g., bulzun b.

Zubringerbus g. (-ses,-se) : karr-boutin mont-dont g., karr-boutin kas-degas g., bulzun b.

Zubringerflug g. (-s,-flüge) : nijadenn liammañ b.

Zubringerstraße b. (-,-n) : hent digas g., hent treuzkas g., hent degouezhout g., breteñ gourhent b., hent-barzh gourhent g., adstraed b.

Zubrot n. (-s) : adc'hopr g., gwenneien gounezet ouzhpenn ls., micher glokaat b. ; *sich ein Zubrot verdienen, sich ein Zubrot*

verschaffen, gounit un nebeud gwenneien ouzhpenn da lakaat muioc'h a dan dindan ar soubenn (da lakaat kaol er soubenn, da wellaat ar geusterezh, da wellaat an dinell), ober un astennig d'e c'hopr ; *sie näht ein bisschen, um sich ein Zubrot zu verdienen*, ober a ra tammoù stamm da lakaat kaol er soubenn, ober a ra tammoù stamm da gaout ur gweneg bennak muioc'h.

Zubuße b. (-,-n) : arrez g., diner-Doue g., eiltoas g., ustaos g.

zubuttern V.k.e ha V.gw. (hat zugebuttert) : P. astenn arc'hant, meudañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

Zucchetto g. (-s, Zucchetti) : [Bro-Suis, louza.] koulourdrennig b., kourjetez str.

Zucchini g. (-s,Zucchini) : [louza.] koulourdrennig b., kourjetez str.

Zucchinigratin n. (-s,-s) : kreienad kourjetez g.

Zucht b. (-,-en) : 1. desavadur g., desaverezh g., kenurzh g., kenurzhadur g., kenurzhiezh g., urzh g. ; *strenge Zucht*, desaverezh (desavadur) strizh g., urzhioù strizh ls., kenurzh strizh g. ; *Zucht halten*, lakaat ur c'henurzh strizh da ren, lakaat urzh, lakaat reizh vat (Gregor) ; *in Zucht und Ordnung*, gant doujañs evit reolennoù ar c'henurzh ; *sich selbst in Zucht nehmen*, bezañ garv ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), mont strizh d'an-unan ; *Manneszucht*, pleusterezh soudard g., reolennoù strizh al lu ls.

2. [dispredet] elevez b., mezh-fur b., glanded b. ; *in Zucht und Ehren*, gant (e) pep onestiz (Gregor) ; *mit Züchten*, gant enor / gant parfedigezh / en (gant) e enor (Gregor) ; *Unzucht*, hudurnez b., gadaliezh b., gadalezh b., gadalezh g., gastaoerezh g., loudouriezh b., louterioù ls., divalavament g., hudurniezh b., likaouerezh g., orged g., plijadurezhioù orgedus ls., plijadurezhioù ar c'horf (ar c'hig) ls.

3. [labour-douar, oberezh] a) diuzouennañ g. ; b) [plant] gounidegezh b. ; c) [loened] magañ g., magerezh g., sevel g. ; *Pferdezucht*, magerezh kezeg g., magañ kezeg g., sevel kezeg g. ; *die Fischzucht*, ar magañ pesked g., ar peskvagerezh g., ar magerezh pesked g., ar sevel pesked g. ; *die Muttertiere für die Zucht selektieren*, diuzouennañ ar mammoù ; *Viehzucht treiben*, magañ loened, sevel chatal, sevel miled ; *Bienenzucht*, gwenanerezh g., magerezh gwenan g., sevel gwenan g.

4. [labour-douar, lec'h] magerezh b.

5. [bev., oberezh] tiñverezh g., tiñvañ g., tiñvadenn b.

Zuchtausternlarven ls. : [loen.] munus istr str.

Zuchtbetrieb g. (-s,-e) : magerezh b., magdi g., atant sevel loened g.

Zuchtbulle g. (-n,-n) : tarv gouenner g., tarv oriner g.

Zuchteber g. (-s,-) : tourc'h g. [*liester* tourc'hed, tourc'hien], hoc'h gae g., hoc'h-tourc'h g., tarv-hoc'h g.

züchten V.k.e. (hat gezüchtet) : V.k.e. (hat gezüchtet) : 1. [loened]

a) diuzouennañ ; b) magañ, sevel, desevel, chatalat, derc'hel, diorren ; *Bienen züchten*, diorren gwenan, sevel gwenan, derc'hel gwenan, magañ gwenan ; *das Vieh wird auf dem Land gezüchtet und in der Stadt verzehrt*, war ar maez e vez savet ar chatal hag e kêr ez a da zebrñ ; *Fische züchten*, sevel pesked, kenderc'hñ pesked ; 2. [plant] a) diuzouennañ ; b) gounit, desevel, diorren, magañ ; *Bäume züchten*, magañ gwez, desevel gwez, diorren gwez ; 3. [bev.] *Gewebe züchten*, lakaat gwiadoù da diñvañ ; 4. desevel, kenurzhiañ, peurreizhañ, reoliñ, pleustriñ, terriñ e herr da, dont a-benn eus, dresañ, sevel diouzh e zorn, doujañ, derc'hel start ouzh.

Züchter g. (-s,-) : 1. [loened] mager-loened g., desaver-loened g., saver-chatal g., chataler g., kolenour g. ; *Tierzüchter*, diuzouenner chatal g. ; *Bienenzüchter*, gwenaner g., mager-gwenan g.,

desaver gwenan g. ; **2.** [plant] gounideg g., gounezher g. ; *Blumenzüchter*, liorzhour g., bleunier g. ; *Saatzüchter*, diuzouenner had g., hadenner g.

zuchtfähig ag. : **1.** mat evel gouenner, mat evel oriner ; **2.** ... a c'haller kenurzhiañ, ... a c'haller peurreizhañ, ... a c'haller reoliñ.

Zuchtgestüt n. (-s,-e) : gre b., ti-kezeg g., servij-kezeg g.

Zuchthaus n. (-es,-häuser) : ti-kastiz g. [*liester tiez-kastiz*], toull-bac'h g., karc'har g., galeoù ls. ; *er wurde zu lebenslänglichem Zuchthaus verurteilt*, kondaonet e oa bet d'ar galeoù a-hed-buhez (hed e vuhez).

Zuchthäusler g. (-s,-) : prizoniad g., bac'hiad g. [*liester bac'hiaded*], galeour g., forsal g.

Zuchthausstrafe g. (-,-n) : kastiz toull-bac'h g.

Zuchthengst g. (-es,-e) : marc'h-servij, marc'h kalloc'h g., marc'h antier g., marc'h anterin g., marc'h-sailher g., tarv-marc'h g., marc'h-tarv g.

züchtig ag. : fur, dereat, direbech en e vuhezegezh, vertuzius, eleveziek, dic'hadal, onest.

züchtigen V.k.e. (hat gezüchtigt) : kastizañ, punisañ, doktrinañ, drastañ, dresañ, gwallengañ, gwallengnata, temzañ, trekiñ, stummañ, ober un diroufennañ da, ober un dres da, freskañ, gwanañ ; *wer seine Kinder lieb hat, züchtigt sie*, ar vamm a espern ar wialenn a ranko bezañ kalet kostez he fenn - en doujañs emañ ar garantez, tad ha mamm a lez bugel a zo daonet a-raok mervel - an aour hag ar bugel a rank bezañ skoet, anez n'o defe priz ebet - pleg da vugel en e yaouankiz hag hep mar er plegi en da c'hiz - yaouankik, kelenn mat anezhañ ha dalc'h start atav outañ - aesoc'h eo eeunañ ur blantenn eget eeunañ ur dervenn ; *körperlich gezüchtigt werden, körperlich bestraft werden*, bezañ boufonet, kaout an touch, tapout frot, bezañ frotet kaer.

Züchtiger g. (-s,-) : kastizer g., foet-lost g.

Züchtigkeit b. (-) : elevez b., mezh-fur b., glanded b.

Züchtigung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., poan b., pinijenn b., drasterezh g. ; *körperliche Züchtigung*, freilhad g., lordad g., fest ar vazh g., fest ar geuneudenn g., bazhadenn b., keuneudennadoù ls., bazhadoù ls., predad g., dres g., fraead g., fraeadenn b., poan gorf b. / pinijenn gorf b. / garventez korf b. (Gregor), kastiz da c'houzañv en e gorf g., kastiz gwanus g. ; *Fasten ist körperliche Züchtigung*, ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun.

Zuchtkäfig g. (-s,-e) : muz g. [*liester muzioù*].

Zuchtkaninchen n. (-s,-) : lapin g. [*liester lapined*] ; *männliches Zuchtkaninchen*, kole lapin g., tad lapin g.

Zuchtkuh b. (-,-kühe) : buoc'h leueoù b.

zuchtlos ag. : digenurzh, disuj, disant, direol, direizh, diroll, didailh, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk ; *er führt ein zuchtloses Leben*, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, diroll ha didailh), punañ a ra ur fall vuhez, bevañ a ra en diroll, en em roet eo d'an direizh, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, atav e vez o kas warni, hennezh a vez atav e godin, emañ atav o riboulat noz (o roulañ, o furikat, o riotal, o riblañ, o ribotal, o vreskenn), ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pitaouat, o pailhardiñ, o tourc'heta, o reilhennat).

Zuchtlosigkeit b. (-) : divuhezegezh b., direoliezh b., dizonestiz b., digenurzh g., dizurzh g., disentidigezh b., direizh g./b., diroll g., dirollamant g., dirollerezh g., pitaouerezh g.

Zuchtmeister g. (-s,-) : **1.** desaver strizh g., evezhier strizh g. ; **2.** [P. dre fent] paotr e skourjez g., skourjezataer g.

Zuchtmuschel b. (-,-n) : [kegin., loen.] meskl park str.

Zuchtmuschellarven ls. : [loen.] munus meskl str.

Zuchtperle b. (-,-n) : perlez gounit str., perlezenn c'hounit b.

Zuchtpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant diuzouennet str. ; *junge Zuchtpflanze*, magadenn b.

Zuchtrute b. (-,-n) : kelastrenn b., gwialenn b. ; [dre skeud.] *unter jemandes Zuchtrute*, dindan mestroni u.b.

Zuchtstätte b. (-,-n) : kreizenn-ouennañ b.

Zuchtstier g. (-s,-e) : tarv gouenner g., tarv oriner g.

Zuchtstute b. (-,-n) : kazeg-eboul b., kazeg-eal b.

Zuchttier g. (-s,-e) : **1.** [par ha dre vras] gouenner g., oriner g., produer g. ; *dieser Stier eignet sich bestens zum Zuchttier*, an tarv-se a zo mat-kenañ da ouennañ ; **2.** [parez] gouennerez b., orinerez b., mammenn b. ; **3.** *junges Zuchttier*, magadenn b.

Züchtung b. (-,-en) : **1.** [loened] magañ g., magerezh g., sevel g. ; **2.** [plant] gounidegezh b. ; **3.** [bev.] tiñverezh g., tiñvañ g., tiñvadenn b. ; *die Züchtung von Zellen*, an tiñvañ kelligoù g.

Zuchtvieh n. (-s) : gouennerien ls., orinerien ls.

Zuchtwahl b. (-) : [bev.] diuzouennañ g. ; *natürliche Zuchtwahl*, diuzouennañ naturel g. ; *künstliche Zuchtwahl*, gouennidabadur g., diuzouennerezh kalvezel g., diuzouennañ kalvezel g.

Zuchtwidder g. (-s,-) : [loen.] maout-tarv g., maout-tourc'h g., maout-tourz g. ; *ein Zuchtwidder reicht für vierzig Schafe*, ur maout a c'hall reiñ par da zaou-ugent dañvadez.

zuckeln V.gw. (ist gezuckelt) : **1.** trolat, piltrolat, piltrotat, trotellat, tripal, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm ; **2.** ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigou, war e boz), ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal „koulk“ e voulig ; **3.** straniñ, fleisat, galvagnat, ruzata, lantouzat, lugudiñ ; *er zuckelt hinter der Gruppe her*, serriñ a ra an tachoù.

Zuckeltrab g. (-s) : tusig g., trotig g., piltrot g., piltrotig g.

zucken V.k.e. (hat gezuckt) : stroñsañ, hejañ, ober un hej da ; *die Achseln zucken*, ober ur c'hruz (ur sav) d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz, souchañ e zivskoaz, kruzañ e zivskoaz, skoaziañ e zivskoaz.

V.gw. (hat gezuckt / ist gezuckt) : **1.** (hat gezuckt) : tridal, skrijal, gourlamm, darlamm, difreñ, kridiennañ, hirisañ, fiffañ, fichañ, fistoulat, fichfichal, lamm, fringal, hejañ, trivial, trivialañ, trefremiñ.

2. (hat gezuckt) : stroñsañ, hejañ, ober un hej da ; *mit den Schultern zucken*, ober ur c'hruz (ur sav) d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz, souchañ e zivskoaz, kruzañ e zivskoaz, skoaziañ e zivskoaz.

3. (hat gezuckt) : divalvenniñ, divalvennata ; *mit den Wimpern zucken*, divalvenniñ e zaoulagad, brezilhat e zaoulagad, gwilc'hata, gwilc'hañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, ober luchadennoù, brezilhat, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, steredenniñ ; [dre skeud.] *ohne mit der Wimper zu zucken*, hep sellet blaz ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ, hep ober ur van, hep ober van, hep ober na mik na man, hep ober an disterañ seblant, didrabas-kaer, ken distrafuilh ha tra, ken dinec'h ha tra, ken difrom ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep alamant

ebet, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, diskorpul-kaer.

4. (ist gezuckt) : skediñ trumm, steredenniñ, splannañ, brogoniñ, luc'hediñ ; *der Blitz zuckt*, splannañ a ra ul luc'hedenn en oabl, brogoniñ a ra, luc'hediñ a ra, dardiñ a ra, an daredenn a luc'h en oabl ; *ein Blitz abgrundtiefer Bosheit zuckte über sein Gesicht*, ul luc'hedenn a fallagriez yud a yeas dre e benn.

5. (hat gezuckt) : pistigañ, flemmañ ; *der Schmerz zuckt ihm durch die Glieder*, lañsadennoù en deus (flemmoù en deus) en e holl izili, broudet e vez e holl izili gant biroù poan.

Zucken n. (-s) : **1.** divalvenniñ g., divalvennata g., fifil g., difretezh g., difretadennoù ls., glizi str., lañsadennoù ls., pistigoù ls., stroñsadennoù ls. ; **2.** *nervöses Zucken*, glizi str., kridoù ls., tridoù ls., skrijadennoù ls., tikoù ls., trefremadennoù ls. ; **3.** [divskoaz] kruz g., hej g., sav g., souch g., diskoazadenn b., hejerezh g., hejadenn b., hejadennoù ls.

zücken V.k.e. (hat gezückt) : sevel er vann, hejañ, gwintañ, dispakañ ; *den Dolch zücken*, sevel e c'houstilh er vann ha gourdrouz lazhañ tud 'zo gantañ, sevel e c'houstilh er vann en un doare gourdrouzus, c'hoari ar goustilh.

Zucker g. (-s) : **1.** sukr g. ; *mit Zucker*, gant sukr ; *ohne Zucker*, hep sukr, disukr ; *Würfelzucker*, sukr-mein g., mein sukr ls., sukr a-dammoù g. ; *Pulverzucker*, *Staubzucker*, *Kandiszucker*, bleud sukr g., sukrantin g., sukr lindr g. ; *feinkörniger Zucker*, sukr poultr g., sukr munut g., sukr gwenn malet g. ; *Kristallzucker*, sukr strink g. ; *gebrannter Zucker*, sukr-dev g. ; *brauner Zucker*, sukr du g., sukr rouz g., kastounadez b. ; *gelber Zucker*, sukr melen g. ; *Rübenzucker*, sukr beterabez g. ; *Rohrzucker*, sukr korz g. ; *gesponnener Zucker*, koumoul sukr str., barv tad-kozh g. ; *Invertzucker*, sukr tuginadel g. ; *Zucker raffinieren*, puraat sukr, ober ur puradur d'ar sukr ; *etwas mit Zucker bestreuen*, skuilhañ sukr war-c'horre, lakaat sukr war-c'horre ; *etwas mit Zucker bestreuen*, skuilhañ sukr war udb, lakaat sukr poultr war udb, lakaat ur strinkadenn sukr war udb ; *ein Stück Zucker*, un tamm sukr g., ur maen sukr g. ; *tue Zucker in deinen Kaffee*, laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; *Zucker in Wasser auflösen*, dileizhañ sukr en dour ; *das Stück Zucker hat sich aufgelöst*, teuzet eo an tamm sukr, dourdeuzet eo an tamm sukr, dileizhet eo an tamm sukr ; *Zucker löst sich in Wasser auf*, *Zucker löst sich in Wasser*, dileizhañ a ra ar sukr pa vez lakaet en dour ; *wir haben keinen Zucker mehr*, n'eus ket mui a sukr, n'eus ket a sukr pelloc'h, diviet eo ar sukr, pare eo ar sukr, aet eo ar sukr, ar sukr a zo aet da netra (war netra), ar sukr a zo aet da vann, erru pare eo ar sukr, echu eo ar sukr ; *eine Dose, in der früher Zucker war*, ur pod war-lerc'h sukr g., ur pod goude sukr g., ur pod bet o lakaat sukr g. ; [kegin.] *Zucker bis zum Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul ; *Zucker bis zum kleinen Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul vihan ; *Zucker bis zum großen Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul dev ; *Kaffee ohne Zucker oder sonstige Zusätze*, kafe drezañ e-unan g. ; *Joghurt ohne Zucker oder sonstige Zusätze*, yaourt plaen g. ; **2.** [kimiezh] sukreñn b. ; *Vielfachzucker*, sukreñn gemplezh b. ; *Einfachzucker*, sukreñn eeun b. ; *langsamer Zucker*, *langsamer resorbierbarer Zucker*, sukreñn divall b. ; *schnelle Zucker*, *schnell resorbierbare Zucker*, sukreñnoù kevall ls. ; **3.** [dre skeud.] *P. seinem Affen Zucker geben*, **a)** en em reiñ d'e blegoù-natur, en em reiñ d'e arzougoù ; **b)** bezañ dirollet naet, fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, turlutañ ; **4.** [dre skeud.] *P. jemandem Zucker in den Hintern blasen*, *jemandem Zucker in den Arsch blasen*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwiriziennoù hag all d'u.b. - frotañ skant d'u.b. en e gein - frotañ e askell d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez

- meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b.

Zuckerbäcker g. (-s,-) : koñfizer g.

Zuckerbäckerei b. (-,-en) : koñfizerezh b.

Zuckerbäckerstil g. (-s) : [tisav.] doare rokoko g., P. doare koñfizer g.

Zuckerbildung b. (-) : sakarinadur g., sakarinañ g.

Zuckerbrot n. (-s) : [tro-lavar] *mit Zuckerbrot und Peitsche*, gant pour ha triñchin.

Zuckerdose b. (-,-n) : pod-sukr g., sukrouer g. [*liester sukrouerioù*] ; *eine Dose, in der früher Zucker war*, ur pod war-lerc'h sukr g., ur pod goude sukr g., ur pod bet o lakaat sukr g.

Zuckererbse b. (-,-n) : [louza., kegin.] piz lipous str.

Zuckerfabrik b. (-,-en) : sukrezezh b., uzin sukr b., purezezh sukr b., rasklerezh b.

Zuckerfabrikant g. (-en,-en) : sukrer g.

Zuckergast g. (-es,-gäste) [Silberfischchen] : [loen., amprevan, *Lepisma saccharina*] pesk arc'hant g.

Zuckergehalt g. (-s) : bec'h sukr g.

Zuckerglasur b. (-,-en) / **Zuckerguss** g. (-es,-güsse) : lindrenn sukr b., pallennad sukr lindr g., gwiskad sukr lindr g., gwiskad bleud sukr lindr g.

zuckerhaltig ag. : sukr ennañ, sakarin ennañ.

Zuckerhut g. (-s,-hüte) : torzh-sukr b., maen-sukr g.

zuckerig ag. : sukr, dous.

Zuckerindustrie b. (-) : sukrezezh g., ijinerezh ar sukr g.

zuckerkrank ag. : diabetek.

Zuckerkrank(e) ag.k. g./b. : diabeteg g. [*liester diabeten*], diabeteg b.

Zuckerkrankheit b. (-) : diabet g., kleñved ar sukr g.

Zuckerl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] madig g.

Zuckerlecken n. (-s) : [tro-lavar] *das ist kein Zuckerlecken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, an dra-se a zo diaes-ral da ober, n'eo ket ur brav ober al labour-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, eno e ranker lonkañ anezhi, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, gant an traoù-se e vo un abadenn, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistr e oa an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, bez 'vo jeu, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, n'hor bo ket bet bihan labour gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spenn, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, ober se ne vo ket un ebat, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober

an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat a vo o kas an dra-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, bez' e vo charre, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.

Zuckermandel b. (-, -n) : drajez str., drajezenn b.

Zuckermarkt g. (-s) : marc'had ar sukr g., nevid ar sukr g.

Zuckermehl n. (-s) : sukr malet g., sukr munut g., sukr poult g.

Zuckermelde b. (-, -n) : [louza.] kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.

Zuckermelone b. (-, -n) : [kegin.] sukrin musk str., meloñs g.

Zuckermelonfeld n. (-s, -er) : [louza.] meloñseg b. [*liester* meloñsegi, meloñsegoù].

Zuckermund g. (-s) : muzelloù koant da lipat ls.

zuckern V.k.e. (hat gezuckert) : sukrañ.

Zuckern n. (-s) : sukradur g., sukrañ g.

Zuckerplätzchen n. (-s, -) : madig g., pastilhez str.

Zuckerpopo g. (-s, -s) : revrig koant da lipat g.

Zuckerraffinerie b. (-, -n) : purerezh sukr b.

Zuckerrohr n. (-s, -e) : korz-sukr str., korzenn-sukr b.

Zuckerrohrpflanzung b. (-, -en) / **Zuckerrohrplantage** b. (-, -n) : korzeg sukr b. [*liester* korzegi sukr], tachennad korz-sukr b., plantadeg korz-sukr b. [*liester* plantadegoù korz-sukr], planteiz korz-sukr g., planteiz dindan korz-sukr g.

Zuckerrübe b. (-, -n) : beterabez sukr str., boetrabez sukr str.

Zuckerrübenrückstand g. (-s, -rückstände) : triakl g.

Zuckersaft g. (-s, -säfte) : sun korz-sukr g., chug korz-sukr g., dourenn korz-sukr b.

Zuckersäure b. (-) : trenkenn sakarin b.

Zuckerschlecken n. (-s) : [tro-lavar] *das ist kein Zuckerschlecken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, an dra-se a zo diaes-ral da ober, n'eo ket ur brav ober al labour-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, bez' vo jeu, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, n'hor bo ket bet bihan labour gant an dra-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spenn, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat a vo o kas an dra-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo

o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.

Zuckersirup g. (-s, -e/-s) : [kegin.] siros sukr g., triakl g. ; *Zuckersirup bis zum Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul ; *Zuckersirup bis zum kleinen Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul vihan ; *Zuckersirup bis zum großen Ballen kochen*, poazhañ sukr betek ar voul dev.

Zuckerspiegel g. (-s, -) : [mezeg.] glukozwadvec'h g., gwadvec'h glukoz g. ; *Höhe des Zuckerspiegels*, bec'h ar glukoz er gwad g.

Zuckerstreuer g. (-s, -) / **Zuckerstreubüchse** b. (-, -n) : poultrenner sukr g. [*liester* poultrennerioù sukr], sukrouer g. [*liester* sukrouerioù].

zuckersüß ag. : 1. dous, dous evel ar mel, c'hwek, c'hwek evel ar mel, melus ; 2. [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, douserus, klouar, mitennek, flourik ; *zuckersüße Worte*, komzoù katik (flour, brav, kaer, milis) ls., komzoù dousoc'h da glevet eget ma'z eo ar mel da dañva ls. ; *von ihm spricht er nur mit zuckersüßen Worten*, teuziñ a ra ar sukr en e c'henoù pa vez o komz diwar e benn, hennezh a zo flourik e vouezh pa vez o komz diwar e benn.

Zuckertang g. (-s) : [louza.] morgore str., tali-friz str., baodrez-friz str., baodrez str., frizeier ls.

Zuckerwaren ls. : sukraj g.

Zuckerwatte b. (-) : koumoul sukr str., barv tad-kozh g.

Zuckerwerk n. (-s) : sukraj g., koñfizerezh g.

Zuckerwurz b. (-, -en) / **Zuckerwurzel** b. (-, -n) : [louza.] panez sukret str.

Zuckerzange b. (-, -n) : gwask-sukr b.

Zuckerzitze b. (-, -n) : [kegin.] puñsig a garantez g.

Zuckkrampf g. (-s, -krämpfe) : [mezeg.] glizi str., gwentl g.

Zuckung b. (-, -en) : glizi str., kridienn b., trid g., reudadenn b., darlamm g., trefremadenn b. ; *nervöse Zuckung*, tik g. ; [dre skeud.] *die letzten Zuckungen eines nachlassenden Sturms*, stokadoù diwezhañ ur barr-amzer ls.

Zudecke b. (-, -n) : [rannyezh.] golo g., goloenn b., pallenn g.

zudecken V.k.e. (hat zugedeckt) : 1. goleiñ [*pennrann* golo-], klozañ, kafunañ ; *das Feuer mit Asche zudecken*, pakañ an tan, kafunañ an tan, goleiñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeurglocke zudecken*, kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *die Kartoffeln mit der Egge zudecken*, freuzañ an erv war ar patatez ; *einen Topf zudecken*, goleiñ ur pod ; *einen Bienenstock zudecken*, togañ ur ruskenn ; *mit einer Plane zudecken*, ballinañ ; 2. [dre skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe zudecken*, disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, serriñ e zaoulagad war udb., bezañ damantus d'u.b., bezañ ledan e vañch e keñver u.b., gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

V.em. : **sich zudecken** (hat sich (ak.) zugedeckt / hat sich (dat.) etwas zugedeckt) : pakañ mat e gorf, en em wiskañ mat, en em gafunañ, en em bourc'hañ (Gregor).

Zudecken n. (-s) : goloerezh g. ; *Zudecken des Feuers*, kafun g., kafuniezh b.

zudem Adv. : war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, war ar barr, zoken, war un dro, zo-mui-ken, hag ouzhpenn-se, ouzhpenn-tra, ouzhpenn da se, a-du-arall, en tu-hont da se, en tu all da se, ha c'hoazh : *und zudem ...*, ha war ar marc'had e ..., ha

kaeroc'h 'zo, 'zo kaeroc'h, ha 'zo kaeroc'h, ha koantoc'h 'zo, 'zo koantoc'h, 'zo brasoc'h, ha muioc'h 'zo, ouzhpenn, ouzhpenn-se, zokennoc'h, ha gwellañ 'zo, hag ouzhpenn 'zo, zo-mui-ken, a-gresk, dre soulgresk, gant an dra-se, en tu-hont, en tu-hont da se, en tu all da se, e-skeud an dra-se ; *sie ist hübsch und zudem ist sie reich*, koantik eo ha pinvidik zokennoc'h, koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo estr ma'z eo pinvidik, koantik eo ouzhpenn ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *zudem muss man das Geld dazu haben*, ha c'hoazh e ranker kaout ar sammad-se.

zudenken V.k.e. (dachte zu / hat zgedacht) : **1.** *jemandem etwas zudenken*, bezañ en e soñj profañ udb d'u.b. ; **2.** *jemandem etwas zudenken*, mirout udb evit u.b. ; **3.** *jemandem zgedacht sein*, bezañ evit u.b. ; *dieses Buch ist dir zgedacht*, evidout eo al levr-se ; **a)** evidout eo bet prenet al levr-se, ez aviz em eus prenet al levr-se ; **b)** ez aviz eo bet skrivet al levr-se, evidout eo bet skrivet al levr-se.

Zudrang g. (-s) : **1.** engroez g., engroeziad g., mesk g., meskadeg b. [*liester meskadegoù*], mac'h g., un houl hag ur mac'h, kalz a hej hag a brez, forzh tud, mor a dud g., chal a dud g., mac'h a dud g., pobl a dud b., lanvad tud g., hemolc'h a dud g., taol bras a dud g., taolad bras a dud g., tolp bras a dud g., bostad tud b., stal dud b., trouin tud g., trouin dud b., spont a dud g., pezhiañ tud g., c'hwistad tud g., mac'h bras a bobl g. ; **2.** dered g., strumm g., strummad g.

zudrehen V.k.e. (hat zgedreht) : **1.** serriñ dre dreiñ ; *den Gashahn zudrehen*, serriñ war ar gaz, lazhañ ar gaz, serriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ) ; *das Wasser zudrehen*, *den Wasserhahn zudrehen*, serriñ war an dour ; *ganz fest zudrehen*, peurstardañ, stardañ mort ; **2.** [dre skeud.] *jemandem den Geldhahn zudrehen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus e skoazelloù-arc'hant, lemel ar skoazelloù-arc'hant digant u.b. ; **3.** treiñ, diskouez ; *jemandem den Rücken zudrehen*, treiñ kein (e gein) d'u.b. ; *Im Bett wollte die Frau keinen Sex, sie drehte ihrem Mann den Rücken zu*, ar vaouez a reas tu ar vorc'h d'he fried.

zudringlich ag. : hegaz, hegazus, hegus, arabadus, torr-revr, torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, tregasus, diaezus, dichek, her, balc'h, re hardizh, dijen, difoutre ; *jemandem zudringlich werden*, arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., tarabazhiñ u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., terriñ e benn d'u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., gailañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., heskinañ u.b. ; *zudringlicher Mensch*, garchenn g., garchenner g., andeller g., abuzer g., jablour g., bourouell g., hegazer g., chigarder g., trabaser g., tregaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., chilper g., atahiner g., mal-e-gas g. ; *ich möchte gern wissen, ohne zudringlich zu sein, wo Sie gestern waren*, c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h - n'eo ket evit goulenñ diganeoc'h, mes pelec'h e oac'h dec'h.

Zudringlichkeit b. (-) : hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., atahinerezh g., hardizhegezh b., hardizhder g., divergontiz b., dijen g., difoutre g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus ls., harellerezh g. ; *sie, nicht faul, beantwortete seine Zudringlichkeit mit einer Ohrfeige*, diouzhtu-dak e astennas ur skouarnad dezhañ da dalvezout e hardizhegezh dezhañ.

zudröhnen V.em. : **sich zudröhnen** (hat sich (ak.) zgedröhnt) : *sich mit etwas zudröhnen*, **a)** [alkool] choukañ udb e-barzh e gof ; **b)** [louzoù] blazañ ha divlazañ n'eus forzh peseurt louzeier, lonkañ n'eus forzh peseurt remedoù ; **c)** [dramm] en em zrammañ gant

udb, en em strujañ ; **d)** [sonerezh] arsodiñ gant udb, louadiñ gant udb, sotaat gant udb, diotaat gant udb, diodiñ gant udb, asotañ gant udb, diskiantañ gant udb, diskiantaat gant udb ; *zgedröhnt sein*, **a)** [alkool] bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ druz e c'henoù, bezañ tomm en e ziabarz, bezañ erru ront e votoù, bezañ tomm d'e forn, bezañ tomm ar forn gant an-unan (*e forn gantañ, he forn ganti h.a.*), bezañ brigenen ouzh e c'henoù, bezañ dotu, bezañ mezv-dall (mezv-dotu, mezv-du, mezv-marv-mik, mezv-mik, mezv-poch), bezañ mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel un toton, evel ur soubenn), bezañ kras, bezañ kras-mat, bezañ leun e revr, bezañ ur pezh revriad gant an-unan, bezañ ur sac'had lous gant an-unan, gwelet pesked el laezh, na welet mui nemet gant e c'henoù ; **b)** [dramm] bezañ ganti, bezañ aet ganti, nijal, bezañ dibrad.

zudrücken V.k.e. (hat zgedrückt) : **1.** klozañ dre waskañ ; *jemandem die Augen zudrücken*, **a)** klozañ daoulagad un den marv, klozañ e vizaj d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] beilhañ u.b. e par e varv ; **2.** [dre skeud.] *ein Auge bei etwas zudrücken*, na sellet berr ouzh udb, lezel da gas, lezel da vont, lezel da fritañ, leuskel da vont, lezel da dremen, na vezañ re amsellus ouzh udb, pardonniñ, bezañ komprenus, chom hep klask abeg en u.b., lezel udb digastiz ; *beide Augen zudrücken*, disellet ouzh udb, serriñ e zaoulagad war udb, serriñ an daoulagad war udb, gwilc'hañ an daoulagad (Gregor).

zueignen V.k.e. (hat zugeeignet) : gouestlañ, dediañ, kinnig, kinnigaduriñ, lakaat e gourc'hemenn u.b. ; *jemandem ein Gedicht zueignen*, gouestlañ ur varzhoneg d'u.b.

V.em. : **sich zueignen** (hat sich (dat.) zugeeignet) : perc'hennañ, aloubiñ, kemer evit an-unan, lakaat en e zalc'h, lakaat en tu diouzh an-unan, kribañ madoù e nesañ, en em sezisañ eus ; *sich (dat.) ein Recht zueignen*, perc'hennañ (aloubiñ) ur gwir ; *sich (dat.) etwas zueignen*, piaouañ udb, kemer udb evit an-unan, perc'hennañ udb, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, kemer udb en tu diouzh an-unan, en em sezisañ eus udb, sammañ udb, skrapañ udb, kribañ madoù e nesañ, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan, dont da vestr war udb.

Zueignung b. (-, -en) : **1.** kinnigadur g., dedi g., dediadenn b. ; **2.** perc'hennañ g., perc'hennidigezh b.

zueinander Adv. : an eil d'egile, an eil d'eben, an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, an eil e-keñver egile, an eil e-keñver eben ; *seid gut zueinander*, bezit mat an eil d'egile (an eil ouzh egile, an eil e-keñver egile) ; *sie passen nicht zueinander*, n'int ket (ne 'z eont ket) an eil diouzh egile, ne zereont ket an eil ouzh egile, ne jaojont ket an eil ouzh egile, ne gouchont ket an eil ouzh egile, n'int ket graet an eil ouzh egile ; *die beiden passen gut zueinander*, an daou-se a zo graet an eil evit egile (a zo an eil diouzh egile, a zo an eil da c'hrad egile, a zo an eil diouzh doare egile) - o-daou e kordont an eil ouzh egile - o-daou e kouchont an eil ouzh egile - o-daou ez eont mat en ur gichen - graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn - mat eo an nask diouzh ar strapenn - diouzh an itron eo an aotrou, kordennet mat int bet o-daou ; *in welchem Verwandschaftsgrad steht ihr zueinander* ? e pe bazenn ez oc'h-hu kerent ? peseurt kerentiezh a zo etrezoc'h ? ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes*, kenfeur an tri gennad armerzhel a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro ; *ihre Beziehungen zueinander*

verschlechtern sich, fallaat a ra an traoù etrezo, stardañ a ra an traoù etrezo, emañ ar soubenn o trenkañ etrezo, krog eo ar sistr da drenkañ etrezo, treiñ a ra an traoù d'ar put etrezo ; *die Beziehungen der beiden zueinander waren sehr angespannt*, tenn e oa an traoù etre an daou, start e oa an traoù etre an daou, fall e oa an traoù etre an daou, P. tarzhet e oa ar soubenn etre an daou, trenket e oa ar soubenn etre an daou, troet e oa an traoù d'ar put etre an daou.

zuerkennen V.k.e. (erkannte zu / hat zuerkannt) : grataat, dereiñ, debarzh ; *jemandem ein Recht zuerkennen*, asantiñ en dije u.b. ur gwir war udb, debarzh ur gwir d'u.b.

Zuerkennung b. (-) : grataerezh g., deroadur g., dereadur g., debarzhadur g. ; *Zuerkennung des öffentlichen Interesses*, disklêriadur a laz foran g., anaoudegezh e vez graet udb evit mad an holl (evit aez an holl) b., anaoudegezh ez eo udb. a dalvoudegezh foran b.

zuerst Adv. : en deroù, da gentañ, da zigentañ, a-gentañ, da gomañs, a-gomañs, er penn kentañ, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ unan, en amzer gentañ, en devezhiennoù kentañ, da gregiñ, evit kregiñ ; *die Frauen zuerst, dann die Männer*, ar merc'hed da gentañ hag ar wazed da c'houde ; *zuerst mit Beispielen veranschaulichen und erst danach theoretisch erklären*, kelenn da gentañ dre skouer a-barzh e ober dre c'her ; *zuerst sah ich das Feuer*, kentañ tizh am boe gwelet eo an tan, kentañ am boe gwelet eo an tan ; *zuerst hörte ich den Zug*, kentañ tizh am boe klevet eo an tren, kentañ am boe klevet eo an tren ; *zuerst müssen wir sie anrufen*, kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho ; [kr-l] *wer zuerst kommt, mahlt zuerst*, ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat (e vo lakaet ar c'hazh dezhañ er pod) - ar re gentañ a lip o gweuz, ar re all a sell a-dreuz.

Zuerwerb g. (-s,-e) : adc'hopr g., gwenneien gounezet ouzhpenn ls., astennig d'ar gopr g.

zufächeln V.k.e. (hat zugefächelt) : *jemandem Luft zufächeln*, aveliñ u.b.

V.em. : **sich zufächeln** (hat sich (dat.) etwas zugefächelt) : *sich Luft zufächeln*, aveliñ e benn gant un aveler.

zufahren V.gw. (fährt zu / fuhr zu / ist zugefahren) : **1.** *auf etwas (ak.) zufahren*, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, mont war-gaout udb, mont etramek udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; **2.** *plantañ tizh*, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni.

Zufahrt b. (-,-en) : diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., mont-tre g., enmoned g., tostidigezh b., denesidigezh b., denesadur g. ; *Zufahrt zum Schloss*, diraez d'ar c'hastell g. ; *Feld ohne Zufahrt*, park born g., park dall g.

Zufahrtsrampe b. (-,-n) : skrap moned g., krapennig voned b., dinaou denesaat g.

Zufahrtstraße b. (-,-n) : hent moned g., hent degas g., hent denesaat g.

Zufall g. (-s, Zufälle) : dargouezh g., dargouezhenn b., degouezh g., degouezh dic'hortoz g., kendergouezh g., degouezhad g., darvoud dic'hortoz g., kenglotadur dic'hortoz g., chañs b., taol-degouezh g. ; *ein glücklicher Zufall*, un taol-chañs g., ur chañsadenn b., un dro-vat dic'hortoz b., un taol-berzh kaer ha dic'hortoz g., un taol berzh-mat g., un darvoud (un degouezh) kaer ha dic'hortoz g. ; *durch Zufall*, dre zegouezh, dre un taol degouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh, diwar ar grib, diwar an avantur, d'an avantur, dre rankonkr ; *durch einen glücklichen Zufall*, dre zegouezh kaer, dre un taol chañs ; *durch einen unglücklichen*

Zufall, dre wallverzh, dre zroukverzh, dre zichañs, siwazh, dre un taol dicañs ; *ein reiner Zufall, purer Zufall*, un degouezhad souezhus g., un taol degouezh dic'hortoz g. ; *etwas dem Zufall überlassen*, lezel udb da vont evel ma ya, lezel ar voul da dreiñ diouzh he diviz, lezel an traoù da vont evel ma'z eont, lezel an traoù en avantur Doue, lezel an traoù da gas diouzh o roll ; *nichts dem Zufall überlassen*, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskl ebet war an-unan, kemer e du evit bezañ trec'h, kemer e du evit bezañ gounit, ober diouzh ar furañ, mont d'ar sur (Gregor) ; *vom Zufall abhängig*, dargouezhek, dargouezhel.

zufallen V.gw. ha V.k.d. (fällt zu / fiel zu / ist zugefallen) : **1.** *serriñ dre gouezhañ*, *serriñ goude kouezhañ*, *klozañ* ; *die Augen fallen mir vor Müdigkeit zu*, emañ ar c'houk o trec'hiñ warnon, emañ o reiñ bornig, dallet on gant ar c'hoant kousket, marv eo va daoulagad gant ar c'hoant kousket, bec'hiet eo va daoulagad gant ar morgousk, klozañ a ra va daoulagad gant ar morgousk, emañ va frenester o vont da glozañ, mont a ran gant ar c'houk ; *ihm fallen schon die Augen zu*, setu e zaoulagad o klozañ, setu e zaoulagad o serriñ.

2. *degouezhout gant*, *degouezhout da*, en em gavout gant u.b., *kouezhañ da*, *kouezhañ gant*, *mont gant* ; *der Hof ist dem ältesten Sohn zugefallen*, an atant a zo aet gant ar mab henañ, degouezhet eo an ti-feurm gant ar mab henañ, degouezhet eo an ti-feurm d'ar mab henañ, en em gavet eo an atant gant ar mab henañ, *kouezhet eo an atant d'ar mab henañ*, *kouezhet eo an atant gant ar mab henañ* ; *ihm ist der Hof als Erbteil zugefallen*, evit e rann en deus bet an atant, evit e lod en deus bet an atant ; *das Anwesen war ihm auf dem Erbweg zugefallen*, e susit en doa bet an domani ; *der weiblichen Linie zugefallen*, mont gant ar merc'hed, degouezhout (en em gavout) dre hêrezh gant merc'hed al lignez.

3. *degouezhout da*, *bezañ dleet da* ; *es fällt mir zu, etwas zu tun*, karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb, din eo ober udb, daveat on bet d'ober udb, emañ an dra-se em emell, en emell eus an dra-se emañ.

zufällig ag. : darvoudus, dic'hed, degouezhus, degouezhek, degouezhel, dargouezhel, dargouezhek, dic'hortoz, diretvezel ; *zufällige Begegnung*, kejadenn dic'hortoz b., kejadenn dre zegouezh b., kavadenn b. ; *zufälliges Ereignis*, degouezh dic'hortoz g. ; *etwas (dat.) einen zufälligen Charakter verleihen*, diforzhekaat udb. ; [fizik] *zufällige Störungen*, strafuilhoù dargouezhek ls. ; *zufällige Größe*, braster dargouezhel g.

Adv. : **1.** *dre zegouezh*, *dre zarvoud*, *diouzh an degouezh*, *dre rankonkr*, *diwar ar grib*, *diwar an avantur*, d'an avantur ; *rein zufällig*, *dre un taol degouezh* ; *jemandem zufällig begegnen*, *jemanden zufällig treffen*, *klozañ war u.b.*, en em gavout dre zegouezh gant u.b. ; *sich zufällig begegnen*, *sich zufällig treffen*, *zufällig aufeinander stoßen*, en em gavout dre zegouezh ; *wenn du mich zufällig brauchst*, ma tegouezhfe dit kaout ezhomm ac'hanon ; *ich habe es zufällig erfahren*, *ich habe zufällig davon gehört*, me am eus desket se diwar ar grib, se am eus gouezet diwar glev ; *zufällig war er gerade zu dieser Zeit im Hause*, degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se ; *zufällig kam der König vorbei*, ar roue a zegouezhas da dremen eno ; *sollten Sie ihn zufällig treffen*, mar dicañs ganeoc'h kejañ outañ ; **2.** [preder.] *ent-darvoudel* ; **3.** *etwas zufällig anordnen*, diforzhekaat udb.

zufälligerweise Adv. : dic'hortoz, dre zegouezh, dre zarvoud, diouzh an degouezh, dre un taol degouezh, dre rankonkr, diwar ar grib, diwar an avantur, d'an avantur.

Zufälligkeit b. (-,-en) : **1.** *dargouezh g.*, *dargouezhenn b.*, *darvoudegezh b.*, *degouezh g.*, *degouezhad g.*, *darvoud dic'hortoz g.*, *c'hoarvezadenn b.*, *deberzh g.*, *darvoudusted b.*,

degouezhusted b., diretvez g. ; *die kleinen Zufälligkeiten des Lebens*, darvoudoù munut ha dic'hortoz ar bemdez ls. ; **2.** [preder.] darvouddezh b.

zufallsbedingt ag. : chañsus-dichañsus, n'eus tra sur ebet, ankivil, degouezhus, dargouezhek, dargouezhel.

Zufallsbekanntschaft b. (-,-en) : anaoudegezh graet dre zegouezh b., kejadenn graet dre zegouezh b., kavaden b.

Zufallsdispersion b. (-,-en) : [stlenn., stadegoù] strewadur dargouezhek g.

Zufallseignis n. (-ses,-se) : [mat.] darvoud g. ; *sicheres Zufallseignis*, darvoud kaougant g. ; *mögliches Zufallseignis*, darvoud bezus g. ; *unmögliches Zufallseignis*, darvoud anvezus g. ; *disjunktes Zufallseignis*, darvoud disparti g. ; *günstiges Zufallseignis*, darvoud asou g. ; *unvereinbare Zufallseignisse*, darvoudoù digembez kenetrezo ls.

Zufallsexperiment n. (-s,-e) : [mat.] arnod dargouezhel g. ; *einzelnes Zufallsexperiment*, *einstufiges Zufallsexperiment*, *einzelner Schritt eines Zufallsexperiments*, amprout dargouezhel g.

Zufallsgröße b. (-,-n) : [fizik] braster dargouezhel g.

Zufallssignal n. (-s,-e) : [fizik] arhent dargouezhek g.

Zufallssituation b. (-,-en) : [mat.] plegenn dargouezhel b.

Zufallssteuerung b. (-,-en) : diforzhekaat g.

Zufallsstichprobe b. (-,-n) : [stadegoù] standilhon dargouezhel g.

Zufallsstörung b. (-,-en) : [fizik] strafuilh dargouezhek g.

Zufallsstreuung b. (-,-en) : [stlenn., stadegoù] strewadur dargouezhek g.

Zufallsvariable ag.k. b. pe b. (-,-n) : **1.** [mat.] gwehanadur g. ; **2.** [stadegouriezh] gwehanadur dargouezhel g.

Zufallsveränderliche ag.k. b. : [mat.] gwehanadur g.

Zufallsversuch g. (-s,-e) / **Zufallsvorgang** g. (-s,-vorgänge) : [mat.] arnod dargouezhel g. ; *einzelner Zufallsversuch*, *einstufiger Zufallsversuch*, *einzelner Schritt eines Zufallsversuchs*, amprout dargouezhel g.

Zufallszustellung b. (-,-en) : diforzhekaat g.

zufassen V.gw. (hat zugefasst) : **1.** stagañ ganti, mont dezhi, kregiñ enni ; **2.** en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat ar vourell en e gerc'henn, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ*, *he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, ober ur vec'hadenn, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, bugañ ouzh al labour, bouc'halañ, skrabañ, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, lorgnañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, teriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; *zugefasst* ! deomp dezhi ! bec'h dezhi ! bazhad dezhi ! dav (traoù, koad, beuz, maged, fisel) dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'hazonoù ! butun dezho !

dalc'hit tomm ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudañ ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; **3.** na vankout d'e grog, kemer e dro, pegañ war un dro-vat, kemer tro eus un degouezh kaer, kemer e dro eus un degouezh kaer, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, tennañ akuit eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, kemer tu d'ober udb.

zufiegen V.k.d. (flog zu / ist zugeflogen) : [dre skeud.] *dieses Vermögen ist ihm zugeflogen*, dre zegouezh ez eo en em gavet ar bern arc'hant-se gantañ, dic'hortoz-kaer eo degouezhet an danvez-se dezhañ, dic'hortoz-kaer eo kouezhet ar madoù-se warnañ ; *manchen fliegen die Reichtümer nur so zu*, bez' ez eus tud a gouezh warno ; *alle Herzen flogen ihm zu*, deuet e oa da c'hounit kalonoù an holl, deuet e oa da c'hounit karantez an holl.

zufießen V.k.d. (floss zu / ist zugeflossen) : **1.** [dour, stêr] mont war-zu, mont etrezek, mont etramek, mont war-gaout, mont da-geñver, mont e-keñver udb, mont da-gaout, mont war-gaout, mont trema ; *der Strom fließt dem Meer zu*, kas a ra ar stêr he doureier war-zu ar mor ; **2.** degouezhout (mont) gant u.b./udb, degouezhout d'u.b./udb, en em gavout gant u.b./udb, kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b./udb ; *dem Bassin fließt ständig frisches Wasser zu*, dour ar poull a vez nevezet diehan ; *das Geld fließt dem Seenotrettungsdienst zu*, ar arc'hant-se a ya da bourvezañ kont krevredad broadel ar saveteiñ war vor.

Zuflucht b. (-,-en) : **1.** bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorlec'h g., gwasked g., goloadurezh b., golo g., herberc'h g., muz g., [dispredet] repel g. ; *Zuflucht suchen*, klask repu, klask goudor, klask bod, klask bodenn, klask golo, klask aior ; *Zuflucht finden*, kavout ul lec'h-repu, kavout ul lec'h repuiñ ; *bei jemandem Zuflucht finden*, kavout repu digant u.b., kavout repu e ti unan bennak ; *jemandem Zuflucht gewähren*, reiñ golo d'u.b. da guzhat, reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ lojeiz d'u.b., reiñ loj d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., reiñ toenn d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ flosk d'u.b., reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ degemer d'u.b., bodenniñ u.b. ; *bei Verfolgungen fanden die Christen Zuflucht in den Katakomben*, pa save skrap warno, ez ae ar gristenien d'ar c'heviou-beziañ da guzhat - pa veze bres warno, ez ae ar gristenien d'ar c'heviou-beziañ da c'houdoriñ - pa veze gwallgas warno, ez ae ar gristenien d'ar c'heviou-beziañ da glask aior - pa save skrap warno, e talvez ar c'heviou-beziañ da repu d'ar gristenien - pa save skrap warno, ez ae ar gristenien da repuiñ er c'heviou-beziañ ; [relij.] *mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg*, va feiz a servij din da repu ha da greñv ; *Schwester Unserer Lieben Frau von der Zuflucht auf dem Kalvarienberg*, leanezed ar Minic'hi ls. ; **2.** diflip g., harp g., skoazell b., skor g. ; *seine Zuflucht zu etwas nehmen*, *Zuflucht zu etwas nehmen*, *in etwas (dat.) Zuflucht finden*, klask repu en udb, en em reiñ d'udb, klask harp en udb, en em harpañ war udb, kavout repu en udb, kavout harp en udb ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief*, *sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Zufluchtsort g. (-s,-e) / **Zufluchtsstätte** b. (-,-n) : lec'h-repu g., lec'h repuiñ g., lec'h a frañchiz g., bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorenn b., gwasked g., golo g., goloadurezh b., goudorlec'h g., gwaskijenn b., herberc'h g., herberc'hva g., retred g./b., muz g., siklutenn b. ; *die Rotmützen haben diese Höhle als Zufluchtsort benutzt*, ar vougev-se a oa bet talvezet da repu d'ar Bonedoù Ruz.

Zufluchtswährung b. (-,-en) : [arc'hant.] moneiz repu g., gwerzh repu g.

Zufluchtswert g. (-s,-e) : [arc'hant.] gwerzh repu g.

Zufluss g. (-es,-flüsse) : 1. dered g. ; *Wasserzufluss*, desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g. ; 2. adstêr b.

Zuflusskanal g. (-s,-kanäle) : kanol desaniañ b. ; *Zuflusskanal einer Meerwassersaline*, baojer g. [liester baojerioù].

Zuflussvene b. (-,-n) : [korf.] adwazhienn b. [liester adwazhied].

zuflüstern V.k.e. (hat zugeflüstert) : *jemandem etwas zuflüstern*, mouslavaret udb d'u.b. ; *jemandem etwas ins Ohr zuflüstern*, lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. chuchumuchu en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. chuchumuchu e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., kuzulikat udb ouzh skouarn u.b., hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b. ; *jemandem die richtige Antwort zuflüstern*, divankañ u.b. disac'hañ u.b. ; *sich (dat.) liebkosende Worte zuflüstern, sich sanfte Worte zuflüstern*, en em vobionat.

zufolge dat. + dreklakadenn (ivez [gwir ha Bro-Suis] araogenn + gen.) : 1. diouzh, hervez ; *dem Vertrag zufolge*, hervez endalc'hioù ar gevrat ; *einem Gerücht zufolge will er heiraten*, evit dimeziñ emañ hervez ar vrud, anv 'zo gantañ da zimeziñ gouez d'ar gaoz ; 2. dre berzh ; 3. dre, diwar, a-ziwar, da-heul, e dilerc'h udb.

zufrieden ag. : laouen, kontant, plijet, ervat ; *völlig zufrieden sein, vollauf zufrieden sein*, kaout pep tra diouzh e c'hoant, kaout pep tra a-het, kaout pep tra a-hetañs ; *ich bin mit ihm zufrieden*, kontant on anezhañ, ervat on ag e labour ; *ich bin mit seiner Wahl zufrieden*, kontant on eus pezh en deus dibabet, laouen on gant ar pezh en deus dibabet, plijet on gant ar pezh en deus dibabet ; *zufrieden stellend*, bastus, dereat, gwalc'hus, prop ; *nicht zufrieden stellend*, divastus ; *ich bin's zufrieden*, mat, a-du emañ - mat, asantiñ a ran - diouzh va doare (diouzh va grad) eo kement-se - mat eo din - da eo din ; *nicht ganz zufrieden sein, nur halb und halb mit etwas zufrieden sein*, bezañ etre plijet ha displejet ; *mit seinem Los zufrieden sein*, bezañ laouen gant e stad.

zufriedengeben V.em. **sich zufriedengeben** (gibt sich zufrieden / gab sich zufrieden / hat sich (ak.) zufriedengegeben) : *sich mit etwas zufriedengeben*, tremen (ober) gant udb, bastañ udb d'an-unan, en em stropañ gant udb, bezañ laouen gant udb, bezañ kontant gant udb, akuitañ gant udb, echuiñ gant udb, paseal gant udb ; *sich mit wenig zufriedengeben*, bezañ kontant gant e nebeudig, tremen gant nebeut ; *ich musste mich damit zufriedengeben*, ranket em eus tremen gant an dra-se ; *sich mit Halbheiten zufriedengeben*, tremen gant hanterziarbennoù, na vont morse betek penn, ober an traoù diwar hanter, ober an traoù a-hanter, chom war zaouhanter gant an traoù, hanterober, lezel an arar e-kreiz an erv ; *sich nicht mit Halbheiten zufriedengeben*, na dremen gant hanterziarbennoù, kas an erv da benn, mont betek penn, mont betek pal, kas an erv da benn betek an talar, disoc'h d'ar penn, disoc'h betek ar penn ; *er gibt sich mit halben Sachen nicht zufrieden*, n'eo ket hanterober eo a ra.

Zufriedenheit b. (-) : levez e b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., stad b., plijadur b., plijadurezh b., plijuster g., plijusted b., misi g., boz g., kontantamant g. ; *ihre Augen strahlten vor Zufriedenheit*, seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni ; *Zufriedenheit erlangen, Zufriedenheit bekommen*, kaout e c'hoant, kaout e vennozh, kaout e vennad, kaout e c'houlenn.

zufriedenstellen V.k.e. (hat zufriedengestellt) : dic'hoantañ, bastañ da, reiñ boz da, gwalc'hañ, leuniañ, segaliñ, segalenniñ, youliñ, kontantiñ, reiñ e c'hoant da, terriñ e c'hoant da, reiñ e c'houlenn da, seveniñ e c'hoant da, ober grad [u.b.], ober hervez youl [u.b.], reiñ e vennad da, seveniñ gouenn [u.b.], ober e ziviz ouzh [u.b.], [dre fent] reiñ e zic'hoant d'u.b. ; *einen Gläubiger zufriedienstellen*, digredouriñ u.b., reiñ (seveniñ) e c'hoant d'ur c'hredour, ober diouzh c'hoant ur c'hredour, youliñ ur c'hredour, dic'hoantañ ur c'hredour, reiñ boz d'ur c'hredour, bastañ (distanañ) da c'hoantoù ur c'hredour, reiñ e begement d'ur c'hredour ; *schwer zufriedenzustellen*, diaes da zic'hoantañ.

zufriedenstellend ag. : bastus, dereat, gwalc'hus, prop ; *nicht zufriedenstellend*, divastus.

zufrieren V.gw. (fror zu / ist zugefroren) : skornañ penn-da-benn, sklasañ ; *der Teich ist zugefroren*, skornet razh eo ar poull-dour, skornet eo ar poull-dour penn-da-benn, sklaset eo ar poull-dour, krog eo ar skorn er poull-dour a-bezh.

zufügen V.k.e. (hat zugefügt) : 1. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ, enlakaat ; 2. ober, reuziñ, gwallañ, kousiñ, gwallagañ ; *jemandem Böses zufügen, jemandem Schaden zufügen, jemandem ein Unrecht zufügen*, ober an anoaz d'u.b., ober noaz (gaou, droug, un tamm mat a goll) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj) d'u.b., ober divalav d'u.b., dougen gwall d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., gwallaozañ u.b., gwallañ u.b., gwallagañ u.b., reuziñ u.b., blesañ u.b., drougober e-keñver u.b., ifamañ u.b. ; *der Natur Schaden zufügen*, gwallgas an natur ; *jemandem Schmerzen zufügen*, reuziñ u.b., ober droug d'u.b., drougiñ d'u.b., ober anken d'u.b., ober poan d'u.b., merzheriañ u.b., boureviañ u.b., jahinañ u.b., doaniañ u.b., hegal ouzh u.b., pistigañ u.b. ; *mir hat sie großen Schaden zugefügt*, me he doa graet un tamm mat a goll ouzhin, gaou bras he doa graet ouzhin, paket em boa un tamm mat a goll ganti ; *einem Gegner eine Niederlage zufügen*, gounit an trec'h war un enebour, bezañ trec'h d'un enebour, reiñ lamm d'un enebour, faezhañ (trec'hiñ, trec'hiñ war, daoubenniñ) un enebour, kaout an tu-gounit war un enebour, pilat un enebour, maoutañ un enebour, kemer e greñv war un enebour, kemer an tu kreñv war un enebour, kemer an hol war un enebour, kavout pleg war un enebour, kaout al levezon war un enebour, trec'hiñ d'un enebour (Gregor), plegañ un enebour ; *was du nicht willst, das man dir tu, das füg auch keinem anderen zu*, arabat dit ober da'z nesañ ar pezh a zisplije dit.

Zufuhr b. (-,-en) : pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., porzherezh g., degaserezh g., degasadenn b., degasadur g., degas g., dezougadur g., desaniañ g., bouetadur g. ; *die Zufuhr abschneiden*, troc'hañ (stankañ) udb, troc'hañ ar red, troc'hañ ar pourvezadur ; *Stromzufuhr*, porzherezh tredan g., pourvez tredan g., red an tredan g. ; *Holzkohle muss man unter geringer Luft-beziehungsweise Sauerstoffzufuhr langsam verkohlen*, ret e vez delc'her un tamm moug evit ober glaou-koad.

zuführen V.k.e. (hat zugeführt) : degas, pourvezañ gant, pourchas, darbariñ, darbar, porzhiñ, boueta gant ; *Wasser zuführen*, pourvezañ gant dour, dourañ, goueriañ, gwazhiañ, darbariñ dour, desaniañ dour, porzhiñ dour ; *dem Trichter Korn zuführen*, boueta ar gern, kerniañ greun ; *dem Trichter erneut Korn zuführen*,

advoueta ar gern, adkerniañ greun ; *einer Dreschmaschine Garben zuführen*, boueta un domerez, darbar un domerez ; *der Haut Feuchtigkeit zuführen*, gouzourañ ar c'hroc'hen ; *einem Organismus erneut Feuchtigkeit zuführen*, douradvec'hiañ ur bevedeg ; *zugeführtes Produkt*, produ degaset a lec'h all g. ; *einem Betrieb Geldmittel zuführen*, ensinklañ kevalaoù en un embregerezh ; *er führt dem Unternehmen noch einmal Gelder zu*, adensinklañ a ra kevalaoù en embregerezh ; [lu] *Nachschub zuführen*, pourvezañ.

zuführend ag. : [korf.] ... degas.

Zuführung b. (-,-en) : pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., degas g., degaserezh g., dezougadur g., porzherezh g., porzhiñ g., bouetadur g. ; *Wasserzuführung*, desaniañ dour g., degaserezh dour g., pourvezadur gant dour g., pourvezadur dour g., pourvez dour g., porzhiñ dour g., porzherezh dour g.

Zuführungskanal b. (-s,-kanäle) : kanol degas b.

Zuführungsleitung b. (-,-en) / **Zuführungsrohr** n. (-s,-e) : kan desaniañ g., tuellenn desaniañ b., korzenn desaniañ b., kan borzhiñ g., tuellenn borzhiñ b., korzenn borzhiñ b.

Zug g. (-s,Züge) :

I. sach g., taol-sach, sachadenn, tennadenn
II. traoù pe loened a vez sachet pe a sach
III. dibunadeg, tremenadeg
IV. lostad tud, manifestadeg, bagad, ambrougadeg
V. avel-dro, avel-red, avel-dreuz, avel-laer, avel-furch, avel-sil, sach, kas
VI. tennad, krogad, huanad, analadenn, lonkadenn, sachadenn b.
VII. tres, [dre skeud.] temz-spered
VIII. tren, treniad, strobad
IX tekn., armoù-tan
X troioù-lavar

I. sach g., taol-sach g., sachadenn b., tennadenn b., tennerezh g., stign g., stegn g., stejerezh g., frap g., frapadenn b., taol sach-frap g. ; *Seilzug*, sachadenn diwar-bouez ur fun b. ; *mit einem Zug am Seil*, gant ur sach war ar gordenn, gant ur sachadenn war ar gordenn ; *durch einen kurzen und heftigen Zug*, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, gant ur frap, gant ur frapadenn, gant ur frapadenn vat, gant ur sachadenn grenn, gant ur vec'hadenn war ar gordenn, a-daol-krenn, a-daol-trumm ; [tekn] *Drahtzug*, stiradur g., stiral g. ; *Schachzug*¹, a) taol echedoù g., taolad g., echek g. ; *einen Zug mit dem Läufer tun*, c'hoari gant e furlukin, c'hoari e furlukin, diblasañ e furlukin ; *wer ist jetzt am Zug* ? daoust tro piv 'zo da c'hoari ? ; *du bist am Zug*, da dro eo ! da'z tro bremañ ! ; *den ersten Zug haben*, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ d'an-unan da zigeriñ ; b) *Schachzug*², [dre skeud.] taol g., taol kaer g., taol ruz g.

II. traoù pe loened a vez sachet pe a sach ; *Klingelzug*, kordennig ar c'hloc'hig b., kordennig ar sonerez b. ; *ein Flaschenzug*, ur palank g., ur blok-pole g., ur poleoù g. ; *Aufzug*, pignerez b., pign g., saverez b., uhelaer g. ; *ein Zug Ochsen*, ur c'houlblad ejened (oc'hen) g., ur yevad ejened (oc'hen) g. ; *ein Zug Pferde*, un denn gezeg b., ur jav kezeg g./b. ; [sonerezh] *Orgelzug*, rejistr ograou g., stirad g.

III. dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., tremenadeg b., tremen g., tremenidigezh b., tremeniri b. ; *Zug der Wolken*, koumoul o tremen, koumoul o redek war an amzer, koumoul tizh ganto str., koumoul gwentet gant an avel str. ; *der Zug der Vögel*, tremenadeg al laboused pa cheñchont bro b. ; *die Arbeit ist gut im*

Zuge, mont a ra mat al labour war-raok, dibun a zo gant al labour, fonnus e ya al labour war-raok ; [lu] *Kriegszug, Feldzug*, taol-brezel g., koulzad brezel g., brezelekadenn b., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., brezeliadenn b., tro-vrezel b., ergerzh-brezel g. ; *Raubzug*, taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g. ; *Streifzug*, a) troiad b., tro-vale b., baleadenn b. fleiserezh g., stranerezh g. ; b) [istor] taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., tro-vrezel b., brezelekadenn b. ; c) alberz g., damsell g., taol-lagad g. ; *Kreuzzug*, brezel santel g. (Gregor), brezel ar groaz, kroaziadeg b. ; *Rückzug*, kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiliadenn b., argiladeg b., adrefivadeg b., emdenn g., kiz g., kizadeg b., kizadenn b. ; *Zug für Zug, Zug um Zug*¹, a-dak - taol evit taol - ivin evit ivin - ivin ouzh ivin - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - losk evit losk, gouli evit gouli - krak-ha-berr - krenn-ha-krak - krak-ha-krenn - en ur ger krenn - mann evit mann - roerig kaverig ; [kenwerzh., gwir] *Zug um Zug*², kemm evit kemm en ur ser [d.l.e. : ar gougorad pourchaset a rank bezañ paeet diouzhtu] ; *im Zuge der Neugestaltung*, e-kerzh an nevezadur ; *Einzug*, a) ebarzhadeg b., donedigezh b., ebarzhadenn b. ; b) enkefiadur g., dastum g. ; c) annezadur g. ; *Auszug*, a) ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., disparti g., dilec'h g., dilec'hhiadeg b., dilojadeg b., dilojadenn b., diloj g., divroadeg b., divroerezh g., divroadenn b. ; b) arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b., bomm g., tennad g. ; c) danevell b., paper g., skrid-testeni g. ; d) dibunadeg b., lidambroug g., lidkerzh g., prosesion g.

IV. lostad tud g., manifestadeg b., bagad g., ambrougadeg b., ambroug g., charreadeg b., hedad g., heul g., heuliad g., heuliadeg b., aridennad b. ; *Festzug*, lidambroug g., lidkerzh g., dibunadeg b., ambroug lid g., kerzhadeg lid b., ambrougadeg lid b., ambrougadenn lid b. ; *Fackelzug*, kerzhadeg gant flambeviou b., dibunadeg gant torchoù b., prosesion ar gouloù g. ; *Maskenzug*, dibunadeg ar meurlarjezenned b., dibunadeg ar maskaradenned b., maskaradenn b., maskladeg b. ; *Trauerzug, Leichenzug*, ambroug-kañv, ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv ls. ; *an der Spitze des Zuges marschieren*, bezañ da gentañ ; *sich an die Spitze des Zuges stellen*, kemer penn a-raok an dibunadeg, en em lakaat e penn a-raok an dibunadeg, mont e penn an dibunadeg ; *den Zug schließen, am Schluss des Zuges marschieren*, mont (kerzh) en a-dreñv, kerzhed da ziwezh, bezañ war an diwezhadoù, bezañ e dibenn an dibunadeg ; *einen Umzug halten*, ozañ ur gerzhadeg, sevel un ambrougadenn, dibunañ, sevel un ambrougadeg ; *ein Zug Wildenten*, un dremenadeg houdi gouez b., un nijad houdi gouez g. ; [lu] *Infanteriezug*, bagad soudarded war droad g., bagad troadeien g., tren soudarded war droad g., treniad troadeien g., stagellad troadeien b. ; [merdead.] *Geleitzug*, ambrougadeg b., skouadrenn-ambroug b., bageadeg b.

V. avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-silet g., avel-laer g., sach g., avel-c'hwez g., avel riklus g., taol g., taolad g., aer g., kas g./b. ; *im (Durch)zug stehen*, bezañ e-kreiz ar gas, bezañ en avel red, bezañ dindan anal an avel red, bezañ e-kreiz an avel-red, bezañ etre daou aer ; *der Ofen hat nicht genug Zug*, n'eus ket a-walc'h a sach gant ar forn, ar forn ne sach ket mat ; *der Ofen hat einen guten Zug*, sachañ a ra ar forn gentañ.

VI. a) tenn g., tennad g., troc'h g., pennad g., taol g., sachad g., sach g., lamm g. ; *in einem Zug, auf einem Zug*, en un tenn, en un tennad, en un troc'h, en ur pennad, en un analad, en ur redadenn, en un taol, en ur sachad, diouzh ur sach, en ul lamm,

en un taol-kont, hep distekiñ ; *seine Aufgabe in einem Zug erledigen*, ober e labour en ur c'hrogad ; **b**) [evañ] gouzougad g., lonkadenn b., klukadenn b., klukad g., lonkad g., lipadenn b., klapad g., klapadenn b., lapad g., lapadenn b., lomm g., lommad g., takad g., talkad g., takenn b., taol-lonk g., flipadenn b., genaouad g., glebiadenn b., kaouad b./g. ; *einen tüchtigen Zug aus der Flasche tun*, diskenn ur pezh mell lonkadenn eus gouzoug ar voutailh, diskenn toupik ur pezh mell lonkad ; *sein Glas auf einen Zug austrinken*, ober toull founilh, ober toull flokon, ober toull foulin, evañ e werennad d'un taol-lonk, ober un taol c'hwitell, evañ e werennad en ul lonkadenn (en ur c'hrogad, stag-penn, a-stag-penn, hep distokañ, hep diskrog, en ul lamm, en ul lonkad, hep distekiñ diouzh e werenn, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en ur sachad, en un takad, en un talkad, en un troc'h, en ur gouzougad), klapañ e werennad, sec'hiñ ar pod war an taol kentañ, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn ; *in langen Zügen trinken, in vollen Zügen trinken, in kräftigen Zügen trinken*, klukañ, evañ a-glukadoù ; **c**) [labous] *in einem Zug hinfliegen*, mont di en un tenn-askell, mont di en ur red-nij ; **d**) [dre skeud.] *das Leben in vollen Zügen genießen*, mont da-heul an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, ober anezhi, kas an ton, kas anezhi, na vezañ ur penn trist, kemer plijadur er vuhez, bezañ atav o kas warnezi, kemer e lod a blijadur er vuhez, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, ober anezhi, ober bourrus, fringal ; **e**) huanad g., analadenn b. ; *Atemzug*, tenn alan g., tenn anal g., analadenn b., huanad g., huanadenn b., c'hwezh g., c'hwezhadenn b. ; *in vollen Zügen einatmen*, analañ hir ; *in den letzten Zügen liegen*, na gaout mui nemet ur c'hwezhadenn vuhez, bezañ hogos manet, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ o nezañ e sae, bezañ o nezañ he brozh, bezañ er souflamoù, bezañ en enkoù, bezañ o roefivat war gornôg, bezañ o roefiviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e sach diwezhañ (war e dremenvan, e par ar marv, e pred ar marv, er par pellañ, oc'h ober e dalaroù, war e dalaroù, gant e dalaroù), bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doch'or, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskili, bezañ pell ganti, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzoù ar bed all, bezañ war an diwezhañ, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vervel, bezañ ar marv tost d'e seuliou, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ en enkoù (Gregor), bezañ aet betek ar mouch, bezañ pell ganti, bezañ sklaer e abadenn, bezañ sklaer e stal, bezañ war e dermen, bezañ tost echu gant an-unan, bezañ war an diwezhadoù, bezañ aet betek ar sachadenn ziwezhañ, bezañ o leuskel e vramm diwezhañ, bezañ o foeltrañ, bezañ tost d'ober e lamm gwashañ, bezañ un den echu, bezañ dibunet e gudenn, bezañ fin d'an-unan, bezañ kollet, bezañ war an diwezhañ, bezañ ouzh torgenn, na gaout mui nemet un aezhenn a vuhez, bezañ erru ar fallañ ma c'haller, bezañ erru fallañ ma c'haller ; *er liegt in den letzten Zügen*, stank an anal n'emañ ket pell, tostaat a ra e dermen, ne zaleo ket da vervel ; **f**) [butun] sach g., sachadenn b. ; *einen Zug machen*, ober ur sach war e sigaretenn, ober ur sachadenn war e sigaretenn, sachañ ur bouilhad.

VII. tres g., linennañ g., [dre skeud.] temz-spered g. ; *Federzug*, taol pluenn g. ; [dre skeud.] *Grundzug*, temz-spered diazez g., dezverk g., spisverk g., merk diazez g., merk pennañ g. ; *Charakterzug*, tro-spered b., stumm-spered g., temz-spered g., doare g., pleg g., tech g., merk spis un temz-spered g., doare un temz-spered g. ; *die Züge des Wahnsinns tragen*, tennañ d'ar follentez ; *ein schöner Zug von ihm*, un akt a vadelezh eus e berzh g. (Gregor), ur gread a vadelezh eus e berzh g. ; *in großen Zügen, in groben Zügen*, dre vras ; *in groben Zügen erklären*, brastresañ, displegañ dre vras ; *in groben Zügen schildern*, berdaolennañ, brastaolenniñ ; [dre astenn.] *die Gesichtszüge*, linennoù an dremm ls. ; *ich habe ihn an seinen Gesichtszügen erkannt*, anavezet em boa anezhañ diouzh e eneb (diouzh e zremmadur) ; *sie hat grobe Gesichtszüge*, dremmet rust eo, un dremm ouez a zo dezhi, stummet garv eo he dremm, moñsek eo he dremm, linennoù gros a zo dezhi war he dremm, ur penn dotu he deus, ur penn mortal he deus, neuziet dopes eo ; *sie hat zarte Gesichtszüge*, dremmet flour eo ; *seine Züge haben sich kaum verändert*, n'eo ket cheñchet warnañ, n'eo ket cheñchet e benn ; [douaroniezh] *Gebirgszug*, steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad venezioù b.

VIII. tren g., treniad g., treñ g., treñiad g., strobad g., strobad bagonioù g. ; *die Wagen fahren auf Straßen, die Züge auf Schienen*, ar c'hirri a ruilh war an hentoù hag an trenioù war ar roudennoù ; *ein Zug voller Soldaten*, un treniad soudarded g. ; *der Zug nach Hamburg*, an tren a gas da Hamburg g., an tren dindan mont da Hamburg g. ; *der Zug aus Berlin*, an tren en arzont a Verlin g., an tren en arzont eus Berlin g., an tren o tont a Verlin g., an tren o tont eus Berlin g. ; *gemischter Zug*, tren tud ha marc'hadourezh g. ; *Personenzug, Reisezug*, tren-beajourien g. ; *P. Bummelzug*, tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., michelin® g., [dre fent] marc'h inkane g. ; *Eilzug, Schnellzug*, herddren g., tren herrek g., tren tizh g., tren difrae g. ; *Hochgeschwindigkeitsszug*, tren tizh bras (TTB) g. ; *Neigetechnik-Zug, Neigezug*, tren stouer g. ; *Standseilbahn, Schienenseilbahn*, tren dre fun g., fundren g. ; *Güterzug*, tren marc'hadourezh g. ; *Sonderzug*, tren divoutin g., tren ouzhpenn g., tren dreistordinal g. ; *aus dem Zug steigen*, didreniañ, didreniñ, diskenn eus an tren ; *den Zug nehmen*, mont gant an tren, kemer an tren, P. tapout an tren, pakañ an tren ; *mit dem Zug fahren, mit dem Zug reisen*, mont gant an tren ; *mit dem Zug kommen*, dont gant an tren ; *etwas aus dem Zug schaffen*, didreniañ udb, diskenn udb eus an tren ; *den Zug verpassen*, c'hwitañ (mankout) an tren, bezañ tapet war-lerc'h ; *ich habe meinen Zug verpasst*, tapet on war-lerc'h, chomet on war-lerc'h va zren ; *er hätte beinahe den Zug verpasst*, erruet e oa krip-ha-krap evit pignat an tren, erruet e oa ku-ha-ka evit pignat an tren, warbouez un tammig e chome war-lerc'h an tren ; *einen Zug umsetzen*, nadozenañ un tren.

IX [tekn., armoù-tan] rizenn b. ; *Züge des Gewehrlaufes*, rizennoù korzenn ar fuzuilh, roudennoù kanol ar fuzuilh ; *den Lauf eines Gewehrs mit Zügen versehen*, rizenañ kanol ur fuzuilh, rizennañ korzenn ur fuzuilh.

X troioù-lavar : [dre skeud.] *er ist nicht zum Zuge gekommen*, **a**) kac'het en doa e varc'h outañ, un dro wenn en doa graet, c'hwitet en doa e graf, ne fonnas ket dezhañ kas e bennad da vat, c'hwitet en deus bet war e daol ; **b**) ne oa ket bet evit lavaret un hanter c'her zoken, n'en doa ket bet rank da lavaret an disterañ ger, n'en doa ket bet a renk da lavaret an disterañ ger, ne oa ket deuet a-benn da lavaret e damm, ne voe roet tamm mouezh ebet dezhañ ; [darempredoù rev] *er ist bei seiner Freundin zum Zuge gekommen*, deuet eo a-benn da lojañ (da lojañ e lost) ; *P. die Gesellschaft*

kommt in Zug, krog eo an dud da virvilhañ, dont a ra begon gant an dud, dont a ra startijenn gant an dud ; P. *einen kräftigen Zug am Hals haben*, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ pouez-traoñ gant e gornailhenn, bezañ lañs-traoñ gant e gorzailhenn, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ kreñv war ar boeson, lonkañ evel un toull goz, chopinat start, toulladiñ, lakaat e-barzh, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer, kargañ, distagañ banneou ; P. *ich habe ihn auf dem Zuge*, n'on ket evit gouzañv anezhañ, n'on ket evit aveliñ hennezh, n'on ket evit pakañ anezhañ, n'on ket evit ahelañ gantañ, n'on ket evit en em ahelañ gantañ, ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh, pell emañ diouzh karet anezhañ, hennezh a zo kasaus-bras din.

Zugabe b. (-, -n) : stagadenn b., tra ouzhpenn g., gwellentez b., ogilhon g. ; *als Zugabe*, ouzhpenn, evel stagadenn, war ar marc'had, war ar priz, war ar bern, war an holl, war ar barr, en tu-hont d'ar gont, war briz, e prof, war ar bouez ; *von einem Sänger eine Zugabe fordern*, goulenn a-bouez-penn digant ur c'haner distreiñ war al leurenn ; *Zugabe ! unan all ! adarre !*

Zugabfertigung b. (-) : kempennou (diarbennoù) a-raok disparti an tren ls.

Zugabteil n. (-s, -e) : kombod g.

Zugang g. (-s, -gänge) : 1. diraez g., tremen g., tremenlec'h g., moned g., enmoned g., enkerzh g., mont-tre g., mont e-barzh g., antreadenn b., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; *Zugang zum Meer*, diraez d'ar mor g. ; *zu etwas Zugang haben*, kaout diraez d'udb ; *Zugang nur mit Genehmigung erlaubt*, diraez amberzet g. ; *Zugang verboten*, berzet eo mont tre, difennet groñs eo mont e-barzh ; *den Zugang kontrollieren*, ensellet an dud a glask antreal, evezhiañ an antreadennoù ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss*, un nor-dal a gloz war ar c'hastell ; *die Leute, zu denen er Zugang hatte*, an dud a yae-eñ en o zouez, an dud a yae-eñ dre o zouez, an dud a yae-eñ en o mesk, an dud a yae-eñ en o meskoù ; *zu den höchsten Kreisen Zugang haben*, bezañ degemeret gant metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) ar pennoù bras, daremprediñ metou uhelañ ar gevredigezh, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an dud vrav, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an uhelidi, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an tev, hentiñ (pleustriñ, daremprediñ) an dud cheuc'h ; *man findet schwer Zugang zu ihm*, diaes eo tostaat outañ / un den a wall zegemer eo (Gregor), n'eo ket aes c'hoari gantañ, diaes eo denesaat outañ, ned eus nebeut a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, un den garv eo ; *Feld ohne Zugang*, park born g., park dall g. ; *das Recht auf Zugang*, ar gwir diraez g. ; *zollfreier Zugang, abgabenfreier Zugang*, aotre enporzhiañ kuit a delloù maltoutel g., darbenn distaos g., darbenn kuit g., aotre enporzhiañ distaos g., frankiz valtoutel b.

2. [stlenn.] haez g., haeziñ g. ; *den Zugang zum Speicher eines Rechners sperren*, prenañ memor un urzhiataer ; *selektiver Datenzugang*, haeziñ diuzel g. ; *den Zugang zu Daten gewähren*, reiñ haez da stlennadoù.

3. pourchas g., pourvez g., pourvezadur g., degaserezh g., dezougadur g., degasadenn b. ; *Warenzugang*, degemeridigezh ar varc'hadourezh b., degasadenn varc'hadourezh b., degasadur marc'hadourezh g.

4. donedigezh b., monidigezh b.

zugange ag. : [norzh Bro-Alamagn] *in der Küche zugange sein*, bezañ er gegin o labourat.

Zugangel b. (-, -n) : [pesketa] stokenn b., linenn galaouiñ b., linenn stokennat b.

zugänglich ag. : 1. diraezadus, haezadus, diraezus, digor, denesaus, nesadus, tostaas, aes denesaat dezhañ, aes tostaat dezhañ, a c'heller tostaat dezhañ, a c'heller tostaat outañ ; *leicht zugänglich*, heziraer, aes da ziraer ; *schwer zugänglich*, diaes da ziraer ; *die Burg ist leicht zugänglich*, aes eo mont betek ar c'hastell, emañ ar c'hastell en aezamant d'an holl ; *das ist durch eine Treppe zugänglich*, mont a reer di gant an diri ; *ein leicht zugänglicher Hafen*, ur porzh-mor aes an darempred anezhañ g. ; *dem Publikum zugänglich*, der Öffentlichkeit zugänglich, digor d'an holl, digor d'an dud, foran ; *der Öffentlichkeit nicht zugänglich*, disforan ; *ein für jedermann zugängliches Buch*, ul levr aes da lenn g., ul levr hag a zo en ardremez an holl g., ul levr hag a zo en amen an holl g., ul levr hag a zo e resed an holl g., ul levr hag a zo en aezamant d'an holl, ul levr hag a zo en akomod d'an holl g. ; *diese Forschungsergebnisse müssen allen Interessenten zugänglich gemacht werden*, disoc'hoù an imbours'hioù-se a rank bezañ lakaet en ardremez (en akomod) an holl dud dedennet, disoc'hoù an imbours'hioù-se a rank bezañ lakaet en amen d'an holl dud dedennet, ret eo kinnig disoc'hoù an imbours'hioù-se d'an holl dud dedennet en un doare plaen hag aes da gompren ; *der Erkenntnis zugänglich*, anavezadus ; [relij.] *der Gnade zugänglich sein*, kaout distaol a-berzh gras Doue ; 2. [dre skeud.] degemerus, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, farlaot, kevredus, doñv ; *er ist leicht zugänglich*, doñv-bras eo an den-se, un den a zegemer mat eo (Gregor), un darempred aes a zen eo, aes eo da zaremprediñ, hennezh a zo un den aes da zaremprediñ, hennezh a zo ur spered aes a zen, hennezh a zo un den aes ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo e zaremprediñ, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, hennezh a zo un den a oar en em ober, bez' eo un den bourrus ; *einem Rat zugänglich sein*, degemer un ali a-youl-vat ; *er ist schwer zugänglich*, diaes eo tostaat outañ / un den a wall zegemer eo (Gregor), n'eo ket aes c'hoari gantañ, diaes eo denesaat outañ, ned eus nebeut a dostaat dezhañ, un darempred diaes a zen eo, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, n'eo ket aes kaout d'ober gantañ (kaout afer outañ), n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ, un den garv eo.

Zugänglichkeit b. (-) : 1. diraezadusted b. ; 2. hegarated b. darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b.

Zugangscode g. (-s, -s) : bizikod g.

Zugangsrecht n. (-s) : gwir diraez g.

Zugangsschlüssel g. (-s, -) : [stlenn.] alc'hwez haeziñ g.

Zuganker g. (-s, -) : [tisav.] pav kevreañ g.

Zugball g. (-s, -bälle) : [bilhard] kildaol g.

Zugbaum g. (-s, -bäume) : [kirri] bazh-stern b., gwalenn-sparl b., sparlad g., bazh-treuz b.

Zugbeeinflussung b. (-) : [hentoù-houarn, trevnad surentez] levezon war an tren b.

Zugbegleiter g. (-s, -) : 1. sturlevr evit ar veajourien g. ; 2. kontrollier tikiji g.

Zugbegleitung b. (-) : koskor an tren g.

Zugbelastung b. (-, -en) : bec'h diwar sachañ g.

Zugbrücke b. (-, -n) : pont-gwint g., pont-gwint g., pont-gwintez g., pont-gwintez g., dor-wintez b., porzh-gwint g., porzh-

gwintez g. ; *eine Zugbrücke hochklappen*, gwintañ (sevel) ur porzh-gwint ; *eine Zugbrücke herunterlassen*, diwintañ (diskenn) ur porzh-gwint.

zugeben V.k.e. (gibt zu / gab zu / hat zugegeben) : 1. reiñ en tu-hont d'ar gont, reiñ ouzhpenn, lakaat ouzhpenn, reiñ war ar marc'had, reiñ war ar priz, reiñ war ar bern, reiñ war an holl, reiñ war ar barr, ouzhpennañ ; 2. anzav, anavezout, disklêriañ, diskuliañ ; *seinen Irrtum zugeben*, anzav emeur e gaou, anavezout e fazi, anzav e fazi ; *das gebe ich gern zu*, a-du emañ penn-da-benn (hep mar na marteze), a-du-kaer emañ ; *ich gebe es zu*, e anzav a ran ; *sein Verbrechen zugeben*, ober un diskarg eus e dorfed, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'horr, dislonkañ e dorfed ; *man muss es schon zugeben*, *man muss es offen zugeben*, ret eo e anzav ; *nach gründlichem Ausfragen gaben ihm die Jugendlichen zu, dass sie den Diebstahl begangen hatten*, gant a reas o atersiñ e anzavas ar re yaouank o laeroñsi ; *geben Sie zu, dass Sie daran schuld sind*, anzavit ez oc'h kiriek da gement-se ; 3. asantiñ ; *zugegeben / ich gebe es Ihnen zu*, asantiñ a ran ganeoc'h ; *zugegeben, es ist ein bisschen weit weg / es ist ein bisschen weit weg, das gebe ich dir zu*, asantiñ a ran ganit ez eo un tammig pell mont di ; 4. aotren, lezel, asantiñ, permetiñ, plegañ da ; *die Eltern wollen nicht zugeben, dass ihre Tochter allein verweist*, an tad hag ar vamm ne aotreont ket o merc'h da vont da veajiñ hi hec'h-unan.

Zugeben n. (-s) : anzav g., anzavadenn b., anzavadur g.

zugesagt ag. : *jemandem zugesagt sein*, bezañ evit u.b. ; *dieses Buch ist dir zugesagt*, evidout eo al levr-se ; a) evidout eo bet prenet al levr-se, ez aviz em eus prenet al levr-se ; b) ez aviz eo bet skrivet al levr-se, evidout eo bet skrivet al levr-se.

zugegebenermaßen Adv. : goulezel a ran deoc'h e ..., ret eo e anzav.

zugegen Adv. : war al lec'h, bezant ; *bei einer Feier zugegen sein*, kemer perzh en ur fest (en ul lidadeg) ; *da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch*, tra ma oa er gêr e oa deuet e vreur d'e welet ; *beide Geschlechter waren zugegen*, paotred ha merc'hed a oa aze - ken paotred, ken merc'hed a oa aze - gwazed ha merc'hed a oa aze.

zugehen V.k.d. (ging zu / ist gegangen) : 1. *auf etwas (ak.) zugehen*, kas e dreid war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, kerzhet etramek udb, mont davit udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, mont war-gaout udb, mont da-gaout udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, skeiñ war-du udb, ober hent etrezek udb, mont a-benn d'udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb, kavout e hent war-du udb ; *er geht auf euch zu*, dont a ra etrezek ennoc'h, dont a ra en ho trezek, dont a ra war-zu ennoc'h, dont a ra tremazoc'h ; *auf den Wald zugehen*, mont war-zu (etrezek, etramek) ar c'hoad, tennañ d'ar c'hoad, mont da-geñver ar c'hoad, mont da-gaout ar c'hoad, mont war-gaout ar c'hoad, mont a-benn d'ar c'hoad, durc'haat d'ar c'hoad, durc'haat ouzh ar c'hoad ; *er geht auf die Stadt zu*, mont a ra war-zu kêr, ober a ra hent etrezek kêr, ober a ra hent war-zu kêr, pennañ a ra war-zu kêr, durc'haat a ra da gêr, durc'haat a ra ouzh kêr, heñchañ a ra war-zu kêr, skeiñ a ra war-zu kêr, teuler a ra war-zu kêr, tennañ a ra war-zu kêr ; *auf jemanden zugehen*, dont en arbenn ub, dont e gwarantoù ub, dont e gwarant ub, dont d'u.b., mont da geñver ouzh u.b., mont a-benn-hent d'u.b., mont a-benn d'u.b., mont da-geñver u.b., mont davet (etrezek, war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., diarbenn u.b., diambroug u.b., diaraogiñ u.b., mont en arbenn d'u.b., mont en arbenn u.b., mont da arbenn u.b.,

mont da ziarbenn u.b., mont a-ziarbenn d'u.b., mont da ziambroug u.b., mont war arbenn u.b., mont war arbenn d'u.b., dont war-du u.b., dont e bete u.b., dont da vete u.b., dont da-vetoù u.b., dont davet u.b., mont e-keñver u.b., mont da-geñver u.b. ; *er ging auf sie zu*, mont a reas war-du enno ; *unbeirrt auf das Ziel zugehen*, kerzhet dizaon war-zu ar pal, kenderc'hel gant e erv ; [dre skeud.] *auf die Katastrophe zugehen*, en em goll, mont da goll, mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont d'ar bern, mont da wallfin, mont e drouziwezh, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont war e gement all, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, treiñ ur c'harr bras e karrigell, mont e vleud da vrenn, kas e stal e skuilh hag e ber, kas e stal d'an dour, mont war e benn, mont e soc'h da vinaoued, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor) ; 2. *tostaat ouzh, tostaat da ; dem Ende zugehen*, bezañ war an echu, bezañ war an diwezh, lostennañ, difinañ, dramzañ, bezañ e-tal echuiñ, bezañ war echuiñ, bezañ tost ar fin, tennañ d'an distag, bezañ o peurechuiñ, bezañ o tilostañ, dilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, dibenniñ, bezañ war zibenn, bezañ tost diwezh d'an dra-mañ-tra, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ erru pare, bezañ war e bare, tennañ d'e fin, bezañ d'ar echuiñ, bezañ o tisoc'h, finvezhañ, gourfenniñ, echuiñ, peurechuiñ, diwezhiñ, diwezhañ, diviañ, dont da benn, bezañ war zibenn, bezañ tost diwezh da, P. bezañ war e dalaroù ; *es geht dem Ende zu*, tennañ a ra d'e ziwezh, ar fin 'zo tost, tost echu eo, tost disoc'h eo, damdost echu eo, war an echu emañ ; *mit ihm geht es dem Ende zu*, tostaat a ra e dermen, emañ o vont war e ziskar ; *das Jahr geht dem Ende zu*, ar bloaziad a vraskeñ hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emañ, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù, ar bloaz a zo war an echu ; *es geht auf zehn zu*, da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; *er geht auf die Achtzig zu*, emañ o vont d'e bevar-ugent vloaz, ne dle ket bezañ a-bell diouzh pevar-ugent vloaz, war-dost da bevar-ugent vloaz emañ, erru eo tost d'e bevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh pevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh e bevar-ugent vloaz, a-rez d'e bevar-ugent vloaz emañ, emañ o vont d'ar pevarugentvet bloavezh eus e oad, eñ a ray pevar-ugent vloaz tuchant.

V.gw. (ging zu / ist gegangen) : 1. serriñ, klozañ ; *wieder zugehen*, adserriñ, serriñ en-dro ; *die Tür geht nicht zu*, n'eus ket tu da serriñ an nor, an nor ne serr ket, hek eo an nor, pout eo an nor ; *halb zugehen*, damglozañ ; *die Tür ist gegangen*, serriñ he deus graet an nor.

2. c'hoarvezout, tremen ; *wie ist das gegangen ?* penaos eo c'hoarvezet an dra-se ? ; *da geht es familiär zu*, du-se n'eus ket a gamambre gant an dud ; *das geht nicht mit rechten Dingen zu*, n'emañ ket an traoù war o reizh (en o reizh), n'emañ ket an traoù war an hent eeun, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, un ibil bennak a zo a-dreuz, ned a ket klok, ned a ket diroufenn an traoù, traoù iskis a c'hoarvez.

Zugeherin b. (-, -nen) / **Zugehfrau** b. (-, -en) : plac'h-ti b. [*liester* plac'hezad-ti], plac'h-tiegezh b. [*liester* plac'hezad-tiegezh], plac'h ar c'hempenn b. [*liester* merc'hed ar c'hempenn], mitez b. [*liester* mitizhien], devezhourez b., kempennerez b.

Zugehör n. (-s) : [Bro-Aostria] reizhoù ls., adreizhoù ls., rikoù ls., klavioù ls., prestoù ls., dafaroù ls., paramantoù ls.

Zugehör² n. (-s) / **b. (-)** : [Bro-Suis] reizhoù ls., adreizhoù ls., rikoù ls., klavioù ls., prestoù ls., dafaroù ls., paramantoù ls.

zugehören V.k.d. (gehörte zu / hat zugehört) : 1. *etwas (dat.) zugehören*, bezañ lodenn eus udb, aparchantañ ouzh udb, klevet ouzh udb ; *einer Partei zugehören*, bezañ ezel eus ur strollad politikel ; [mat., stlenn.] bezañ enbeziat [en udb].

zugehörig ag. : 1. ... a zo lodenn eus udb, kevreet, kenstag, unvan, ... a bar, ... a glot mat, ... a jaoj, ... a gouch, kenglot, kenglotus ; 2. [mat., stlenn.] enbeziat, enbez.

Zugehörigkeit b. (-) : 1. aparchant g., kengred g., kengredoniezh b., unaniezh b., kerentiezh b., perzhouelezh b., enbeziadezh b., kevanegezh b. ; *Zugehörigkeit zu einer Gesellschaft*, aparchant d'ur gevredigezh g., kevanegezh ouzh ur gevredigezh b., perzhouelezh kevredigezhel b. ; *aktive Zugehörigkeit zu*, perzhouriezh en [udb] b. ; *Volkszugehörigkeit*, broad b., broadelezh b., perzhouelezh keneliek b., aparchant d'ur bobl g. ; 2. [mat., stlenn.] enbeziadezh b.

Zugehörigkeitsgefühl n. (-s,-e) : santad perzhouelezh g., kenstag kedvuhezel g., emskiant kumuniezhel b., emskiant an unaniezh b., c'hoant da vevañ a-gevret gant tud e gumuniezh g. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält*, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo.

Zugehörigkeitsgrad g. (-s,-e) : [mat.] derez enbeziadezh g.

Zugehörigkeitsgruppe b. (-,-n) : strollad perzhouelezh g.

Zugehörigkeitsrelation b. (-) : [mat.] daveadur enbeziadezh g.

Zugehörigkeitsverhältnis n. (-ses,-se) : [mat.] keñver enbeziadezh g.

zugeknöpft ag. : skoachet, hurennek, kudennek, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, tavedek, tavus, souchet, klozennek ; *er ist zugeknöpft*, hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ne lavar ket pikol tra, hennezh a zo sparlet e deod, n'en em ro da zen ebet, un den klozennek eo, hennezh a zo ur souchet a zen, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, emañ kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein dezhañ, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, sonn eo evel ul lakez pikez, reut eo evel un ibil er bleud, reut eo evel un tamm koad, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a zo war e zremm, kloc'h e chom e veg evel ur gokouzen, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg.

Zügel g. (-s,-) : 1. sugell b. [*liester* sugelloù, sugelleier], sug b., rañjenn b., kabestr g., siblenn b. [*liester* sibloù], lêrenn b., lêrenn-vrid b., kordenn-westenn b. [*liester* kerdin-gwestenn] ; *ein Pferd am Zügel führen*, kas ur marc'h diwar-bouez e gabestr ; *mit verhängten Zügeln*, a-holl-nerzh e varc'h / buanañ ma c'hall mont ar marc'h (Gregor), d'ar pevarlamm-ruz, d'an daoulamm mut, d'ar pimperlamm, d'an daoulamm-ruz ken na strink an tan diouzh ar vein, ken a strak, ken a foeltr, ken na findaon, o teurel kaoc'h en avel, en ur skeiñ kaoc'h en avel, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h ; *mit verhängten Zügeln galoppieren*, kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz, mont d'ar c'haloup ruz, mont d'an daoulamm-ruz (d'an daoulamm mut, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'ar pevarlamm, d'ar pevarlamm-ruz, d'ar pimperlamm, d'al lamm dall, d'an daoulamm ken na strink an tan diouzh ar vein, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h) ; *die Zügel aus der Hand geben*, leuskel ar brid ; *die Zügel schleifen lassen*, astenn kabestr war moue ar marc'h ; *die Zügel schießen lassen*, leuskel kabestr laosk (kabestr hir), leuskel e gabestr war e voue d'ar marc'h ; *ein Pferd wieder an den Zügel bringen*, dont da vezañ mestr en-dro war e varc'h ; 2. [dre skeud.] *die Zügel in der Hand haben*, delc'her penn an varzh,

bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorzh, bezañ al letern hag ar gouloù gant an-unan, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ an dorn gant an-unan ; *Frau, die die Zügel in der Hand hat*, plac'h a-benn b., gwreg-ozhac'h b. [*liester* gwragez-ezhec'h] ; *jemandem in die Zügel fahren*, lakaat diwezh krak-ha-berr da oberoù u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b. ; *jemandem die Zügel schießen lassen*, jemandem *die Zügel lockern*, *die Zügel schleifen lassen*, reiñ kabestr d'u.b., lezel kabestr (kabestr hir, kabestr laosk) gant u.b., lezel kordenn gant u.b., astenn kabestr war u.b., astenn e nask d'u.b., lezel ar vrid war moue u.b., leuskel herr gant u.b., lezel kabestr war e voue gant u.b. ; *bei jemandem die Zügel kurz halten*, derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor), delc'her u.b. en e roll, na lezel ar stag gant u.b., delc'her strizh war u.b., delc'her reut war u.b. ; *bei jemandem die Zügel straffer anziehen*, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., stardañ ar senklenn war u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ war u.b. ; *die Wirtschaftszügel fest in die Hand nehmen*, tapout krog e rañjennoù an armerzh ; *sich in die Zügel legen*, en em arastañ ouzh al labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, korfañ, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, lorgnañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, bouc'halañ, skrabañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Zügeldelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin marellet g., delfin brizh g.

zügellos ag. : 1. [kezeg] divridet ; 2. [dre skeud.] digabestr, diroll, didailh, direol, direizh, direizhet, dirollet, dinasket, direoliet, diboell, diboellet, diemzalc'h, dizurzh, dizordren, dizordrenet, dizordret, ribot, digempenn, direnk, kollet gant an diroll, distres, distrantell, disuj, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, disolit ; *zügellooses Reden*, diroll er prezeg g. ; *er führt ein zügellooses Leben*, en em roet eo d'an direizh, en em reiñ a ra d'an holl zizurzhioù, en em reiñ a ra d'an ebatoù dizurzh, lezel a ra kabestr gant e dechoù fall, mont a ra da heul an ebatoù, redek a ra war-lerc'h an ebatoù, redek a ra an ebatoù, rouliñ a ra an ebat, tremen a ra e vuhez en direizh ar vrasañ, ober a ra e bezh fall, bevañ a ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll ha didailh (direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), punañ a ra ur fall vuhez, atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, hennezh a vez atav e godin, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher

a zo anezhañ, ur panteer a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pitaouat, o pailhardiñ, o reilhennat, o riblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal), ober a ra follentezioù, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra.

Zügellosigkeit b. (-) : doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., divuhezegezh b., direoliez b., dizonestiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukvuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez dirollet b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez direol b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez dizorden b., buhez diroll ha didailh b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., disolited b., pitaouerezh g., libertinaj g., divergontiz b., direizh g./b., bordelerezh g., dizurzh g., gastaouerezh g., gasterezh g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderezh g., roulerezh g., bambocherezh g., frankizoù boufon ls., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., riblerezh g., plijadurezhioù orgedus ls., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll ha didailh ls., follentezioù ls., follezh b., gadalezh b.

Zügelmann g. (-s, -männer/-leute) : [Bro-Suis] dilojer g., diannezer g.

zügeln¹ V.k.e. (hat gezügelt) : 1. ren, bleniañ, bridañ, rañjennañ, kabestrañ, siblenañ ; 2. [dre skeud.] mestroniañ, rañjennañ, gwakoliañ, kabestrañ, plegañ, reizhañ ; *seinen Appetit zügeln*, renabliñ gant e voued ; *seine Eifersucht zügeln*, gwakoliañ e varc'h rous, plegañ e warizi, kabestrañ e warizi, reoliñ e warizi ; *jemandes Eifer zügeln*, distanañ d'u.b. ; *jemanden zügeln*, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ ar senklenn war u.b., stardañ e nask d'u.b. ; *seine Ungeduld kaum noch zügeln können*, bezañ poaz e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, breskenn, na vezañ mui evit padout, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, breoziañ, morfontiñ, chaokat e vrid, chakañ e vrid, moustrañ war e zibasianted, gwaskañ war e zibasianted, chom da reuziñ, tridal, chaokat e ivinoù, gedal dibasiant, na gaout ken mall.

V.em. : **sich zügeln** (hat sich (ak.) gezügelt) : en em vestroniañ, derc'hel war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, reizhañ barradoù e galon, kabestrañ e youloù, lakaat e zroukyouloù da sujañ, trec'hiñ e c'hoantegezhioù fall, mogañ e zroukyouloù, herzel ouzh e c'hoantegezhioù fall, plegañ e c'hoantegezhioù fall, gwakoliañ e zroukyouloù, padout, kabestrañ e youloù, kabestrañ e c'hoantegezhioù, reoliñ e c'hoantoù, brezelekaat ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*).

zügeln² V.gw. (ist gezügelt) : [Bro-Suis] dilojañ, dianneziñ, ober cheñch-ti, treiñ annez, treiñ ti, digêriañ, digêriñ, ober e ziloj ; *sie sind in eine andere Wohnung gezügelt*, graet o deus cheñch-ti, troet o deus annez, troet o deus ti, cheñchet o deus ranndi, dilojet int, aet int d'ur ranndi all d'ober o annez, troet o deus ranndi, aet int en ur ranndi nevez da annezhañ.

V.k.e. (hat gezügelt) : [Bro-Suis] kas d'ul lec'h bennak ; *sie haben das Klavier in den 2. Stock gezügelt*, douget o deus ar piano d'an eil estaj.

Zügelung b. (-, -en) : mestroniadur g., mougadur g., mougerezh g.

Zugemüse n. (-s) : [kegin.] gwarnisadur legumaj g.

zugeneigt ag. : *jemandem zugeneigt sein*, a) bezañ douget-kenañ d'u.b., bezañ arzouget d'u.b., bezañ troet gant u.b., karout kalz u.b., bezañ karantek en-andred u.b. ; b) bezañ douget evit u.b.,

bezañ a-du gant u.b., tuiñ gant u.b. ; *dem Kommunismus zugeneigt*, damgomunour, adukomunour.

Zugentlastungsklemme b. (-, -n) : [tekn.] starder-fun g.

Zugereiste(r) ag.k. g./b. : den nevez erruet er vro g., estrañjour g. / divroad g. (Gregor), diavaeziad g., den a-vaez-bro g., den a-ziavaez g., diavaezour g., estren g., den eus ar c'hostezioù all g.

zugeschnitten ag. : erc'hek, goloet a erc'h.

zugeschnitten ag. : *spitz zugeschnitten*, beget ; *schon zugeschnitten*, raktroc'het ; [dilh.] *fertig zugeschnitten*, prest da wiskañ.

zugesellen V.k.e. (gesellte zu / hat zugesellt) : kenstrollañ, keveliñ, keveleriñ, kevrediañ, unaniñ, keneiliañ, kevreañ ; *dem Vogel im Käfig wurde ein Weibchen zugesellt*, ur barez a voe lakaet gant al labous en e gaoued da zerc'hel kompagnunezh dezhañ (da zerc'hel mat dezhañ, d'ober kavandenn dezhañ, d'ober kavandenn outañ).

V.em. : **sich zugesellen** (gesellte sich zu / hat sich (ak.) zugesellt) : keveleriñ, keveliñ, kevrediañ, kenstrollañ, kevreañ, unaniñ ; *sich Leuten zugesellen*, mont gant tud 'zo, kejañ gant tud 'zo, kenstrollañ gant tud 'zo, keveliñ gant tud 'zo, keveleriñ gant tud 'zo, kevrediañ gant tud 'zo, unaniñ gant tud 'zo.

zugespitzt ag. : begek, beget, beget lemm, beget pik, lemm, lemmvegek, begant, pikek, pik.

Zugespitztheit b. (-) : lemmder g., lemmded b.

Zugeständnis n. (-ses, -se) : 1. goulez g., goulezad g., goulezadenn b. ; *Zugeständnisse machen*, goulezel traoù 'zo, asantiñ da c'houlezadennoù 'zo ; *gegenseitige Zugeständnisse*, kammedoù an eil etrezek egile ls. ; 2. asant g., aotre g., aotreadur g. ; *mit Ihrem Zugeständnis*, gant hoc'h asant, gant hoc'h aotre.

zugestehen V.k.e. (gestand zu / hat zugestanden) : 1. goulezel, anzav ; 2. asantiñ, grataat, distankañ war, goulezel ; *jemandem eine Zahlungsfrist zugestehen*, asantiñ astenn d'u.b. an termen da baeañ e zle ; *jemandem ein Recht zugestehen*, lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; 3. [sport] *der Punkt wurde ihnen zugestanden*, laosket e oa bet ar poent ganto ; 4. asantiñ ; *es ist ein bisschen weit weg, das gestehe ich dir zu*, asantiñ a ran ganit ez eo un tammig pell mont di.

zugetan ag. : *jemandem zugetan sein*, bezañ douget d'u.b., en em ouestlañ da servij u.b. (Gregor).

Zugewinn g. (-s, -e) : gounid g., gounidegezh b., akesoù ls., akuidoù ls.

Zugewinnsgemeinschaft b. (-, -en) : kevrat dimeziñ diazezet war akesoù boutin d'an daou bried b., kumuniezh a vadoù evit pezh a sell ouzh an akuidoù nemetken b.

Zugezogene(r) ag.k. g./b. : den nevez erruet er vro g., estrañjour g. / divroad g. (Gregor), diavaeziad g., den a-vaez-bro g., den a-ziavaez g., diavaezour g., estren g., den eus ar c'hostezioù all g., enbroad g., enbroer g., entrevad g. ; *ein ganz frisch Zugezogener*, unan eus ar re nevesañ-deuet g.

Zugfeder b. (-, -n) : gwinterell da sachañ b., gwinterell sach b.

zugfest ag. : dalc'hus ouzh ar sach, kreñv ouzh ar sach.

Zugfestigkeit b. (-) : [fizik] gwevnded b., harz ouzh ar sach g., dalc'hañ ouzh ar sach b.

Zugfolgebetrieb g. (-s) : [trenioù] heuliad trenioù g.

Zugförderung b. (-, -en) : [Bro-Aostria, trenioù] doare erluskañ g.

Zugführer g. (-s, -) : 1. pennatebeg an tren g., penn bourzh g. ; 2. [lu] penn bagad g.

Zuggurt g. (-s, -e) : sug b., sugell b. [*liester* sugelloù, sugelleier], sujenn b.

zugig ag. : avelok ; *an einer zugigen Stelle*, e-kreiz ar gas, en avel red, dindan anal an avel red, e-kreiz an avel red.

zügig ag. : 1. buan, fonnus, diboan ; *ein zügiger Gang*, ur bale prim g. ; *zügig vorangehen*, *ein zügiges Tempo vorlegen*, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *die Arbeit geht zügig voran*, mont a ra mat al labour war-raok, fonnus e ya al labour war-raok, dibun a zo gant al labour, mont a ra al labour bravik en-dro, mont a ra al labour buan en-dro ; *dieses Pferd geht zügig voran*, ar marc'h-se a daol fonn en e gerzhed ; *seine Arbeit zügig erledigen*, difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, diskrapañ, en em zibilhonañ, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampech evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn, ober e labour gant herr, lakaat herr d'ober e labour, bezañ e prez oc'h ober e labour, dibunañ e labour ; *die Angelegenheit wurde zügig erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, renket e voe an afer ken prim ha tra, ne voe ket pell ar frapad ; *warum so zügig* ? n'eo ket ret bresañ kement-se ; *zügiger Verkehr*, tremeniri heruilh b. ; 2. [Bro-Suis] dedennus, ... a blij kalz, ... a ra berzh, hewerzh, ... a ya er-maez, gwerzh vat dezhañ/dezho, foar an arigrap warnañ/warno, diskrap warnañ/warno, ar beilh warnañ/warno, skrap warnañ/warno, reked warnañ/warno, kas warnañ/warno, klask warnañ/warno, prez warnañ/warno, mall warnañ/warno.

zugipsen V.k.e. (hat zugegipst) : stankañ gant plastr.

Zugkraft b. (-,kräfte) : nerzh sach g., nerzh sachañ g. ; *die tierische Zugkraft*, ar stlejañ dre loened g.

zugkräftig ag. : dedennus, hag a blij kalz, hag a ra berzh ; *ein zugkräftiger Artikel*, un draezenn hewerzh b., un draezenn foar an arigrap (diskrap, ar beilh, skrap, reked, kas, klask, prez, mall) warni b., marc'hadourezh hag a ya er-maez b., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh foar an arigrap (diskrap, ar beilh, skrap, prez, kas, klask, mall) warno b.

zugleich Adv. : war un dro, war an dro, war ar memes tro, en un troc'h, en un taol, er skeud-se, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, d'an hevelep koulz, d'an hevelep mare, keit-ha-keit, en ur ser, e-ser, a-geñver, en ur geñver, e-skeud, en hevelep eilenn, kement ; *universell und singulär zugleich*, war un dro hollveziadel hag unvezziadel ; *ich kann nicht zugleich überall sein*, n'on ket evit pakañ e pep lec'h, n'on ket evit tizhout e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, ne c'hallan ket bastañ da bep tra, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout dre-holl ; *sie kamen zugleich am Ziel an*, tizhet o deus bet ar pal keit-ha-keit, erruet int bet er pal war un dro ; *wir trafen beide zugleich ein*, degouezhet e oan war un dro gantañ ; *er betreibt zehnerlei zugleich*, un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro ; *ich kann nicht überall zugleich sein*, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h, ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h ; *Bretonisch lernen und zugleich Deutsch dabei*, deskiñ alamaneg e-skeud deskiñ brezhoneg, deskiñ brezhoneg hag alamaneg war un dro (war an dro, er skeud-se), deskiñ brezhoneg en ur geñver gant an alamaneg, deskiñ brezhoneg e-keñver ma tesker alamaneg ; *er arbeitete und sang zugleich*, labourat a rae en ur ganañ, kanañ a rae e-ser labourat.

Zugleine b. (-,n) : fun stlejañ b., sug b., sugell b. [*liester* sugelloù, sugelleier], sujenn b.

Zugleistung b. (-,en) : galloudezh stlejañ b.

Züglete b. (-,n) : [Bro-Suis] dilojadenn b., dilojadeg b.

Zugluft b. (-) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz b., avel-sil g., avel-silet g., avel-laer g., avel-c'hwezh g., avel riklus g. ; *sich vor Zugluft schützen*, en em virout ouzh an avelioù-red.

Zugmaschine b. (-,n) : 1. stlejer g. [*liester* stlejerioù], stlejerez b. [*liester* stlejereziou] ; 2. [labour-douar] traktor g.

Zugmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g., plaen g., parer g.

Zugmittel n. (-s,-) : 1. doare da zedennañ an dud g., araaz dedennañ g. ; 2. diduadenn foran b. ; 3. [mezeg.] louzoù-c'hwezigeniñ g.

Zugmodul g. (-s,-n) : [fizik] moll dastenn g.

Zugnetz n. (-es,-e) : roued pesketa b.

Zugnummer b. (-,n) : P. diduadenn a blij kalz b., abadenn a blij kalz b.

Zugpferd n. (-s,-e) : 1. marc'h-limon g. [*liester* mirc'hi-limon, mirc'hed-limon, kezeg-limon], marc'h-sugell g. [*liester* mirc'hi-sugell, mirc'hed-sugell, kezeg-sugell], marc'h-tenn g. [*liester* mirc'hi-tenn, mirc'hed-tenn, kezeg-tenn], marc'h pounner g. [*liester* kezeg pounner], marc'h-karr g. [*liester* mirc'hi-karr, mirc'hed-karr, kezeg-karr], marc'h-sterniañ g. [*liester* mirc'hi-sterniañ, mirc'hed-sterniañ, kezeg-sterniañ], roñse g. [*liester* roñseed], kaval g. [*liester* kavaled] ; *leichtes Zugpferd*, marc'h hanterbouez g. ; 2. [dre skeud.] [den] ambilher g. [*liester* ambilherien] ; 3. [dre skeud.] a) [tra] blein dedennañ g., blein desach g. ; b) [den] dedenner g., desacher g.

Zugpferderasse b. (-,n) : [kezeg] gouenn bounner b.

Zugpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] klogorenner g. [*liester* klogorennerioù], telt klogorennus g., teñs klogorennus g.

Zugposaune b. (-,n) : [son.] tardrompell rikl-dirikl b., trombon stirellek g., sachbount g. [*liester* sachbountoù].

zugraben V.k.e. (gräbt zu / grub zu / hat zugegraben) : sebeliañ, goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ.

Zugregler g. (-s,-) : reoliataer an nerzh sachañ g. [*liester* reoliataerioù an nerzh sachañ], reoliataer ar sach g. [*liester* reoliataerioù ar sach].

zugreifbar ag. : [stlenn.] haezadus.

zugreifen V.gw. (griff zu / hat zugriffen) : 1. kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e ; *bitte, greifen Sie zu* ! ale, krogit e-barzh ! ale, sachit ganeoc'h 'ta ! arabat ober lentigoù ! arabat deoc'h chom da orbiñ ! perak kement a orimantoù ? bec'h d'ar pred, tudoù ! ; *gierig nach etwas zugreifen*, skeiñ war udb ; *bei Tisch kräftig zugreifen*, pilat boued, debriñ alfant, debriñ dislangour, debriñ naonek, debriñ dibismig, debriñ sasun, debriñ c'hoantek, debriñ c'hwek, kordañ boued, kaout ur malouer mat ; *greifen Sie ruhig zu* ! debrit en ho ezhomm ! debrit en ho c'hoant ! ; [kr-l] *Schimären nachjagen, statt zuzugreifen*, leuskel e breizh evit ar skeud ; 2. stagañ ganti, mont dezhi, emellout.

Zugriemen g. (-s,-) : 1. lêrenn b., sug b., sugell b. [*liester* sugelloù, sugelleier], sujenn b. [*liester* sujennoù] ; 2. [kezeg] brikolenn b. [*liester* brikolennoù], brikol g. [*liester* brikoloù], petral g. [*liester* petralioù].

Zugriff g. (-s,-e) : 1. krog g., dalc'h g. ; 2. emelladenn b., emell g., emellerezh g. ; 3. [stlenn.] haez g., haeziñ g., moned g., bizskriv g. ; *wahlfreier Zugriff*, moned eeun g., bizskriv eeun g., haeziñ diforzh g., haeziñ rag-eeun g. ; *wahlweiser Zugriff*, haeziñ diuzel g. ; *sequentieller Zugriff*, haeziñ a-gemal g., haeziñ kemalat g. ; *Zugriff auf etwas [ak.] gewähren, Zugriff auf etwas [ak.] erteilen, Zugriff auf etwas [ak.] geben*, reiñ haez d'udb.

Zugriffsgeschwindigkeit b. (-) : [stlenn.] amzer haeziñ g.

Zugriffsprotokoll n. (-s,-e) : [stlenn.] komenad haeziñ g.
Zugriffsrecht n. (-s) : [stlenn.] gwir haeziñ g.
Zugriffsschlüssel g. (-s,-) : [stlenn.] alchwezh haeziñ g.
Zugriffsstatistik b. (-,-en) : [stlenn.] feurjed niver ar weladennerien g.
Zugriffszeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer haeziñ g.
Zugrolle b. (-,-n) : pole g.
zugrunde Adv. : 1. *zugrunde legen*, lakaat da ziazez da, diazezañ war ; *er legte seinem Vortrag ein Wort von Goethe zugrunde*, diazezañ a reas e brezegenn war un arroudenn tennet eus oberennoù Goethe ; *einer Sache (dat.) zugrunde liegen*, bezañ diazez udb, bezañ diazez d'udb ; *seinen Ausführungen liegt viel Überlegung zugrunde*, e zisplegadennoù a zo diazezet war brederadennoù don ; 2. *zugrunde gehen*, mont da goll (da beurgoll, d'an argoll, da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da hesk, d'an hesk, da droadañ, da fall, war fallaat), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar bern, mont d'ar baz, mont da neuz, mont da skos, dizeziañ, mont e skuilh hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont ar ribotadenn da fall, koazhañ, ober e goazh, teuskaat, teuskiñ, gwastañ, islonkañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *am falschen Mehltau zugrunde gehen*, mont gant ar skaot gwenn, P. mont gant ar paotr kozh ; *es gibt nur eins : durchhalten oder zugrunde gehen*, unan a zaou : reuziñ pe derriñ ; *nobel geht die Welt zugrunde*, war an ton bras (gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigoroù, gant foet bras, war ton ar c'hrapouezh gwinizh) e ya ar bed da beurgoll ; 3. *zugrunde richten*, kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, d'an dour, d'ar baz, da raz, e skuilh hag e ber), heskiñ, rivinañ, goullonderiñ, netraiñ, fritañ, ifamañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, kas ar stal d'an dour, findaoniñ, koll, luduañ, peurziskar, dic'hastiñ ; *ein Land zugrunde richten*, lakaat ur vro a-blad, gwastañ ur vro, rivinañ ur vro, kiviañ ur vro, peurziskar ur vro ; *diese anhaltend schwachen Geburtenraten werden uns zugrunde richten*, ar bihan genel hor c'hollo ; *der Krieg hatte die Wirtschaft des Landes zugrunde gerichtet*, ar vro a-bezh a oa aet asik gant ar brezel, gwastet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel, kivist e voe ar vro gant ar brezel, lazhet e voe ekonomiezh ar vro gant ar brezel ; *seine Trunksucht hat ihn zugrunde gerichtet*, un den bruket eo bremañ, peurgollet eo gant ar boeson, poazh eo gant ar boeson, dremet eo ; *sich selbst zugrunde richten*, en em zistruj.
Zugrundelegung b. (-) : *unter Zugrundelegung einer Sache*, diazezet war udb, harpet war udb, gant udb da ziazez.
Zugs- : [Bro-Aostria] *sellit ouzh Zug-*.
Zugsäge b. (-,-n) : harpon g. [*liester harponioù*] ; *mit der Zugsäge sägen*, harponat.
Zugschlaufe b. (-,-n) : [botoù] skouarn vitez b.
Zugschnur b. (-,-schnüre) : las g. ; *die Zugschnur der Geldbörse*, *die Zugschnur des Geldbeutels*, las ar yalc'h g.
Zugseil n. (-s,-e) : fun stlejañ b., sug b., sugell b. [*liester sugelloù, sugelleier*], sujenn b.
Zugsformation b. (-,-en) : [Bro-Suis] kenaozidigezh an tren b., kenaozerezh an tren g., kenaozadur an tren g., aozadur an tren g., kenstrolladur an tren g.
Zugsführer g. (-s,-) : [Bro-Aostria, lu] penngorporal g., pennvrigader g.
Zugsicherungssystem n. (-s,-e) : [Bro-Suis, hentoù-houarn] trevnad surentez g.

Zugskomposition b. (-,-en) : [Bro-Suis] kenaozidigezh an tren b., kenaozerezh an tren g., kenaozadur an tren g., aozadur an tren g., kenstrolladur an tren g.
Zugstange b. (-,-n) : [labour-douar] sparl g., gwalenn-sparl b., bazh-sparl b., sparlad g.
Zugsverkehr g. (-s) : [Bro-Aostria / Bro-Suis] tremen-distremen an trenioù g., treizhid dre hent-houarn g., houarn-dreizhid g.
Zugtier n. (-s,-e) : loen-tenn g., loen-stern g.
zugucken V.k.d. (hat zugeguckt) : sellet [ouzh], arvestiñ, chom da welet ; *jemandem zugucken*, sellet ouzh u.b. ; *nicht zugucken*, disellet [ouzh].
Zugunglück n. (-s,-e) : gwallzarvoud hent-houarn g. ; *folgenschweres Zugunglück*, gwallreuz hent-houarn g.
zugunsten araog. + gen. *pe von + dat.* : e gounid u.b., en erbed u.b., e-kerz u.b. (*en e gerz, en he c'herz h.a.*), war sigur u.b., evit mad (plijadur) u.b., a-du gant u.b., diouzh deur u.b. ; *etwas zugunsten jemandes aufgeben*, ober e zilez eus udb e gounid u.b., ober dilez eus udb evit u.b. ; *Gesetze zugunsten des Volkes*, lezennoù a-du gant ar bobl ls. ; *Sozialleistungen zugunsten der Familien*, goproù tiegezh ls. ; *zugunsten jemandes zurücktreten*, *zugunsten jemandes verzichten*, dilezel e garg e gounid u.b., lezel an dorn gant u.b. ; *er ist zugunsten seines Sohnes zurückgetreten*, graet en deus dilez evit e vab, lezet en deus an dorn gant e vab.
zugute Adv. : *das kommt mir zugute*, kement-se a ra va jeu, emsav eo din ober kement-se, spletus eo an dra-se din, ober a rin va mad (tennañ a rin splet) eus kement-se, gwel e vin eus an dra-se ; *jemandem etwas zugute halten*, derc'hel stad (kont) eus ur vad graet gant u.b.
Zugverband g. (-s,-verbände) : 1. kenaozidigezh an tren b., kenaozerezh an tren g., kenaozadur an tren g., aozadur an tren g., kenstrolladur an tren g. ; 2. [Bro-Suis] heuliad trenioù g.
Zugverbinding b. (-,-en) : liamm dre an tren g., kehent dre hent-houarn g.
Zugverkehr g. (-s) : tremen-distremen an trenioù g., treizhid dre hent-houarn g., houarn-dreizhid g.
Zugvermögen n. (-s) : galloudezh stlejañ b.
Zugvieh n. (-s) : loened-tenn ls., loen-stern g.
Zugvogel g. (-s,-vögel) : labous tremeniat g., labous emdizhat g., evn tremeniat g., evn emdizhat g., tremeniat g., emdizhad g. ; *Zugvögel*, laboused tremeniat ls., laboused emdizhat ls., tremenidi ls., emdizhaded ls.
zugweise Adv. : a strolladoù, a vagadoù.
Zugwind g. (-s,-e) : avel-dro g., avel-red g., red-avel g., avel-furch g., avel-dreuz g., avel-sil g., avel-laer g., avel-furch g., sach g.
Zugwinde b. (-,-n) : palank g., gwindask g., blok-pole g.
Zugzwang g. (-s) : [dre skeud.] *jemanden unter Zugzwang setzen*, lammat war seuliou u.b., toullañ dindan u.b., lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), ober e zorn d'u.b. ; *unter Zugzwang stehen*, bezañ serret a bep tu, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur kempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, en ur soubenn vrav, sach'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ

paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spenn.

zuhaben V.gw. (hat zu / hatte zu / hat zugehabt) : P. bezañ serret, bezañ serr ; *der Laden hat heute zu*, serr emañ ar stal hiziv, serret eo ar stal hiziv.

V.k.e. (hat zu / hatte zu / hat zugehabt) : P. *sie hatte ein Auge auf und das andere zu*, hi he doa ul lagad digor hag un all prennet ; *er hat seine Jacke zu*, serr eo e chupenn gantañ, serret eo e chupenn gantañ, prennet eo e chupenn gantañ, boutonet eo e chupenn gantañ.

zuhaken V.k.e. (hat zugehakt) : *ein Kleidungsstück zuhaken*, klochedañ ur pezh dilhad.

zuhalten V.k.e. (hält zu / hielt zu / hat gehalten) : derc'hel klocz ; *die Augen zuhalten*, derc'hel klocz e zaoulagad ; *jemandem den Mund zuhalten*, lakaat e zorn war genoù u.b. evit e zerc'hel klocz (evit e stankañ, evit e prenañ, evit e serriñ).

V.k.d. (hält zu / hielt zu / hat gehalten) : *auf etwas (ak.) zuhalten*, mont war-eeun war-zu udb, mont war-eeun etrezek udb, mont war-eeun da-geñver udb, mont war-eeun etramek udb, mont war-eeun da-gaout udb, mont war-eeun war-gaout udb.

V.em **sich zuhalten** V.k.e. (hält sich zu / hielt sich zu / hat sich (dat.) gehalten) : *sich (dat.) die Nase zuhalten*, stankañ (prenañ, serriñ, gwaskañ) e fri, gwaskañ war e fri gant e vizied ; *sich (dat.) die Ohren zuhalten*, stankañ (prenañ, serriñ) e zivskouarn.

Zuhälter g. (-s,-) : houlrier g. [*liester houlrieren*] ; *als Zuhälter tätig sein*, houlierañ.

Zuhälterei b. (-) : houlrierezh g., houlieraj g.

Zuhälterin b. (-,-nen) : houlrierez b.

zuhanden¹ araogen + gen. : [Bro-Suis] evit, da reiñ da ; *zuhanden Herrn Bachmann*, evit an aotrou Bachmann, da reiñ d'an aotrou Bachmann, en aked an aotrou Bachmann.

zuhanden² ag. : [rouez] *jemandem zuhanden sein*, bezañ e-kerz u.b.

Zuhandenheit b. (-) : [preder., Heidegger] benvegelezh b.

zuhängen V.k.e. (hängte zu / hat aufgehängt) : serriñ gant ur rideoz, goleiñ.

zuhaufen V.k.e. (hiebt zu / haute zu // hat zugehauen) : 1. karrezañ, divrazañ, bouc'halañ ; 2. serriñ rust ; *die Tür zuhaufen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

V.gw. (hiebt zu / haute zu // hat zugehauen) : mont d'an taolioù, krafañ, skeiñ, kannañ, lopañ.

zuhaue Adv. [gwelloc'h : **zu Hause**] : er gêr, du-mañ, en e loch ; *bei dir zuhaue*, du-se ; *bei mir zuhaue*, du-mañ ; *nicht zuhaue sein*, na vezañ er gêr, bezañ er-maez eus ar gêr, na vezañ en e loch ; *wenn die Mutter nicht zuhaue war*, pa zianke ar vamm, pa veze aet ar vamm eus ar gêr, pa zae kuit ar vamm, pa zegouezhe d'ar vamm mont eus ar gêr ; *ich war nicht weit weg von zuhaue*, n'edon ket gwall bell diouzh ar gêr ; *sobald ich nach der Schule*

wieder zuhaue war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *zuhaue beteten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure ; *sie hatte einen Brief von zuhaue bekommen*, degemeret he doa ul lizher diouzh ar gêr ; *ich hatte einen Brief von zuhaue bekommen*, degemeret em boa ul lizher eus du-mañ ; *du hattest einen Brief von zuhaue bekommen*, degemeret az poa ul lizher eus du-se ; *sich nicht von zuhaue entfernen*, chom war-dro ar gêr ; *zuhaue bleiben müssen*, bezañ dalc'hel er gêr, bezañ rediet da chom er gêr ; *sich zuhaue verkriechen*, en em serriñ er gêr ; *er fühlte sich überall zuhaue*, e pep ti edo er gêr ; *er besuchte die Kranken zuhaue*, mont a rae war-dro an dud klañv ; *zuhaue gepflegt werden*, bezañ damantet er gêr.

Zuhaue g. (-s) : ti g., neizh g. ; *ein nettes Zuhaue*, un tiig propik (dudius, degemerus) g., un ti hoalus g., un neizhig koant g., un tamm ti a neuz g. ; *sein Zuhaue*, e di dezhañ e-unan ; *ihr Zuhaue*, he zi dezhi hec'h-unan ; *kein eigenes Zuhaue haben*, na gaout na ti nag aoz, na gaout na ti na loj, na gaout na ti na foz, na gaout mont ebet, na gaout tamm ti ebet evit degemer an-unan, na gaout tamm lojeiz ebet, bezañ (chom) hep ti nag aoz, bezañ hep bod nag aoz, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kêr ebet, bezañ diloj, bezañ digêr, bezañ didi, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved.

zuheilen V.gw. (ist zugeheilt) : kigañ, kigenañ, margigañ, kleizhennañ, kroc'henniñ, kizañ, teñvañ ; *die Wunde heilt zu*, war gleizhennañ emañ ar gouli, kleizhennañ (kigañ, kigenañ, margigañ, teñvañ, kroc'henniñ, kizañ, pareañ, trouskennañ) a ra ar gouli, neveziañ a ra ar c'hroc'hen war ar gouli ; *nicht zuheilen*, chom digor.

Zuhilfenahme b. (-) : *unter Zuhilfenahme einer Sache*, gant sikour udb, dre hantererezh udb, gant harp udb.

zuhest Adv. : er penn diwezhañ, da ziwezhañ-holl, da ziwezhañ tout, erziwezhañ.

zuhören V.k.d. (dat.) (hat zugehört) : bezañ war selaou, selaou ; *jemandem zuhören*, selaou u.b., selaou gant u.b., selaou u.b. o komz ; *nicht zuhören*, *nicht mehr zuhören*, diselaou ; *wer nicht richtig zuhört*, *kann auch nicht richtig antworten*, an hini a selaou korniek, a respont fourchek ; *aufmerksam zuhören*, selaou pizh, sigotañ, selaou gant evezh, selaou gant pled, selaou gant preder, selaou gant steud, selaou gant arvest, reiñ steud d'ar gaoz ; *jemandem aufmerksam zuhören*, en em stagañ da selaou pizh pezh a lavar u.b., selaou glan u.b., selaou u.b. gant evezh bras, selaou u.b. gant mil evezh, selaou u.b. gant steud, selaou u.b. gant arvest, selaou u.b. gant pled, digeriñ e zivskouarn d'u.b. ; *jemandem eifrig zuhören*, selaou u.b. gant tizh, selaou u.b. a-dizh ; *hört gut zu !* klevit flamm amañ ! va selaouit glan ! selaouit-me ! selaouit petra a lavaran deoc'h ! distouvit ho tivskouarn ! ; *hört mir zu !* klev ganin ! selaou ganin ! selaou-me ! klev 'ta ! gra din ur selaou ! va selaou glan ! selaou petra a lavaran dit ! selaou ouzhin ! distouv da zivskouarn ! ; *sie hören mir gar nicht zu*, ne'm selaouont tamm ! ; *hört ihnen zu !* o selaouit ! ; *er tut, was er will und hört keinem zu / er macht, was er will und hört keinem zu*, ne ra nemet ar pezh a soul gantañ, ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e

faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll ; *er hörte nur mit einem halben Ohr zu*, selaou a rae hep aked, selaou a rae gant ur skouarn hepken, selaou a rae kornek, ne daole ket kalz a evezh ouzh ar pezh a veze lavaret, ne selaoue ket gwall aketus pezh a veze lavaret, selaou a rae gant nebeut a aked ; *jemandem mit offenem Mund zuhören*, selaou u.b. beg ha razh ; *ich höre ihm gern zu*, plijadur am bez ouzh e selaou ; *sie hörten ihm entzückt zu*, un drugar a oa ganto klevet e gomzoù ; *es ist ein Genuss, ihm zuzuhören*, un dudi eo selaou anezhañ, un hoal eo selaou anezhañ, ur brav eo selaou anezhañ, un ebat eo selaou anezhañ, gwashat ma komz brav !, ur bam (ur voem, un dudi, ur misi, ur yec'hed, un drugar) eo ar c'hlevout anezhañ ; *nachdem sie eine Stunde lang zugehört hatten*, goude selaou e-pad un eurvezh ; *wer dem Schmeichler zuhört, muss ihn füttern*, diwallit ouzh meuler : gant ar c'han kaerañ eo e vez al labous kaouedet ar gwellañ - an dousañ liper, ar gwashañ taper - e-lec'h ma vez meulerezh e vez atav kalz gevrierezh - n'eus dorioter na vev diwar-goustig an neb er selaouo.

Zuhören n. (-s) : selaoudigezh b. ; *etwas durch Zuhören lernen*, deskiñ udb dre berzh ar skouarn ; *Lieder zum Zuhören singen*, kanañ a-boz.

Zuhörer g. (-s,-) : selaouer g. ; *liebe Zuhörer*, selaouerien ger ls. ; *sich dem geistigen Niveau seiner Zuhörer anpassen*, *sich für seine Zuhörer verständlich ausdrücken*, en em lakaat e resed e selaouerien, en em lakaat en ardremez e selaouerien, en em lakaat en akomod d'e selaouerien ; *die Zuhörer hingen ihm an den Lippen*, e gomzoù a gouezhe berv war ar re a selaoue, ne leze ar selaouerien komz ebet da gouezhañ war an douar (komz ebet da vont gant an avel), ne leze ar selaouerien ger ebet da vont e moged, an holl a oa a-zispilh ouzh e selaou, ar selaouerien a oa a-zispilh ouzh e vuzelloù.

Zuhörerschaft b. (-) : selaouerien ls. ; *der Redner zwang die Zuhörerschaft in seinen Bann*, gouestlañ a reas ar prezegenner e selaouerien gant e gomzoù, boemet (hoalet, filimet) en doa ar prezegenner e selaouerien, lakaat a reas ar prezegenner e selaouerien dindan gazel-ge gant e gomzoù boemus, chalmet e oa santimant ar selaouerien gant komzoù ar prezegenner, gouezet en doa ar prezegenner gounit kalon ha spered e selaouerien.

Zuhörerin b. (-,-nen) : selaouerez b.

Zuhörerraum g. (-s,-räume) : selaouva g.

Zuhötribüne b. (-,-n) : tribunell b., derezioù ls.

zuinnerst Adv. : e don e galon, e don e ene, en e greizon, en e askre, e donder e galon, en don eus e galon ; *zuinnerst bewegt sein*, bezañ fromet e don e galon (e don e ene).

Zujauchzen n. (-s) : kenyouchadennoù ls., kenyouchadeg b.

zujubeln V.k.d. (hat zugejubelt) : *jemandem zujubeln*, youal d'u.b., youc'hal d'u.b., kenyouchañ d'u.b.

zukaufen V.k.e. (hat zugekauft) : [yecz ar Yalc'h] *etwas zukaufen*, prenañ udb ouzhpenn.

zukehren¹ V.k.e. (hat zugekehrt) : treiñ ; *jemandem den Rücken zukehren*, treiñ e gein d'u.b., treiñ kein d'u.b., treiñ kein ouzh u.b. ; *die Blätter der Pflanzen kehren sich stets dem Licht zu*, delioù ar plant a dro atav ouzh ar sklêrijenn.

zukehren² V.gw. (ist zugekehrt) : [Bro-Aostria] dont, diskenn, ober ur gwel ; *bei jemandem zukehren*, diskenn e ti u.b., ober ur gwel d'u.b. ; *in einem Wirtshaus zukehren*, mont e-barzh un ostaleri (diskenn en un ostaleri) da bredañ.

zukitten V.k.e. (hat zugekittet) : stankañ gant mastik, stankañ gant simant-gwer.

zuklammern V.k.e. (hat zugeklammert) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.

zuklappen V.k.e. (hat zugeklappt) : serriñ rust ; *einen Deckel zuklappen*, klozañ (gouzizañ, stlepel) ur golo ; *die Wagentür zuklappen*, serriñ dor ar c'harr-tan a-stlap (a-flav, a-daol, a-gas), lakaat dor ar c'harr-tan da strakal, dotuañ dor ar c'harr-tan, darc'haouiñ rust dor ar c'harr-tan, skeiñ dor ar c'harr-tan, serriñ krak dor ar c'harr-tan, strapañ dor ar c'harr-tan, stropañ dor ar c'harr-tan, flapañ dor ar c'harr-tan, frapañ dor ar c'harr-tan ; *klapp die Tür hinter dir zu !* sach an nor ganit ! serr an nor war da lerc'h (àr da dreñv) ! ; *ein Buch zuklappen*, serriñ ul levr ; *den Regenschirm zuklappen*, serriñ e zisglavier, ridañ e baraplu.

zukleben V.k.e. (hat zugeklebt) : serriñ gant peg, pegañ, spegañ, kaotañ, siellañ, kachediñ ; *wieder zukleben*, adpegañ.

zukeleistern V.k.e. (hat zugekleistert) : serriñ gant kaot, kaotañ, pegañ, spegañ ; P. *sie ist zugekleistert mit Make-up*, lakaet he deus livaj war he dremm a-gontelladoù, n'he deus ket damantet d'an dremmlivadur, graet he deus diskempenn war al livaj, lakaet he deus pentur frank war he dremm, P. priellet he deus he dremm gant livaj.

zuklinken V.k.e. (hat zugeklinkt) : branellañ, kikedañ, drikedañ.

zuknallen V.k.e. (hat zugeknallt) : serriñ rust ; *die Tür zuknallen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

V.gw. (ist zugeknallt) : serriñ a-stlap, serriñ a-flav, serriñ a-daol, serriñ a-drak, serriñ a-gas ; *die Tür knallte zu*, serriñ a reas an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas).

zukneifen V.k.e. (kniff zu / hat zugekniffen) : 1. stardañ ; *die Lippen zukneifen*, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù ; *zugekniffene Lippen*, genoù treut g. ; 2. P. *er hat den Arsch zugekniffen*, serret en deus e revr, lipet en deus e loa, lonket en deus e vabouzen, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, serret en deus e baiplu, ridet en deus e baiplu, serret en deus e doull, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), aet eo d'ar gevred, foeltret eo, sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'henn, kreñvet eo, krevet eo, disgweet eo, pibidañ en deus graet, serret en deus e levr, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo er bord all, aet eo d'an tu all.

zuknöpfen V.k.e. (hat zugeknöpft) : 1. prenañ, boutonañ, nozelañ, nozelennañ ; *seine Jacke zuknöpfen*, prenañ e borpan, nozelennañ e chupenn ; *knöpf deinen Hosenschlitz zu*, prena da vragoù, prena da fourk ; *seinen Hosenschlitz wieder zuknöpfen*, adnozelañ e fourk, adprenañ e fourk ; *diese Jacke lässt sich nicht zuknöpfen*, ar chupenn-mañ ne ya ket da varc'hañ ; *seine Jacke wieder zuknöpfen*, adnozelañ e chupenn, adprenañ e chupenn ; 2. [dre skeud.] *er ist zugeknöpft*, hennezh a zalc'h gantañ, berr eo da gaozeal, ur varrenn houarn a zo en e c'houzoug, lakaet en deus kegel e vamm en e gein, emañ kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein dezhañ, ur beg m'en argarzh a zo anezhañ, sonn eo evel ul lakez pikez, sonn eo evel ur pipi, sonn eo evel ur c'hefeleg, ur revr strizh a zen eo, tres c'hoant kac'hat a vez war e zremm, kloc'h e vez e veg evel ur gokouzenn, ur fas-koad a zo anezhañ, hennezh ne yelo ket c'hwibu en e veg.

zuknoten V.k.e. (hat zugeknötet) : eren, skoulmañ, lasañ, sifeliñ, stagañ, poellat ; *einen Sack zuknoten*, skoulmañ (lasañ, eren) genoù ur sac'h, eren àr ur sac'h, eren war ur sac'h.

zukommen V.k.d. (kam zu / ist zugekommen) : 1. *auf etwas (ak.) zukommen*, dont war-zu udb, dont etrezek udb, dont etramek udb, dont da-gaout udb, dont davet udb, dont war-gaout udb, dont da-geñver udb ; *auf den Wald zukommen*, dont war-zu (etrezek, da-geñver, da-gaout, war-gaout, etramek) ar c'hoad ; *auf das Haus zukommen*, dont etrezek an ti, dont etrezek dor an ti ; *auf jemanden zukommen*, dont da geñ ouzh u.b., dont en arbenn d'u.b., dont war arbenn u.b., dont en arbenn u.b., dont a-benn-hent d'u.b., dont e gwarantoù ub, dont e gwarant ub, mont a-benn d'u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., dont da-geñver u.b., dont davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, etramek) u.b., dont a-ziarbenn d'u.b. ; *er kommt auf euch zu*, dont a ra etrezek ennoc'h, dont a ra en ho trezek, dont a ra war-zu ennoc'h, dont a ra tremazoc'h ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf*, degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, degemer a rae atav kement tra a c'hoarveze gantañ hep dibarfedñ, degemer a rae atav kement tra a c'hoarveze gantañ war e barfeted, degemer a rae atav kement a c'hoarveze gantañ ken difrom ha tra, laouen e veze e pep degouezh, bevañ a rae kontant evel ma oa ; *eine Menge Ärger kommt auf uns zu*, bez 'vo jeu, ur gwall soubenn 'zo da gaout ; *wer weiß, was auf uns zukommt ?* piv a oar petra a zegouezho ganeomp ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent dirazomp ? piv a oar dre belec'h hor bo da dremen ? piv a oar petra a zo war hon diarbenn en hent ? piv a oar dre belec'h hon eus da dremen ? ; *trockenes Wetter kommt auf uns zu*, emañ an amzer o vont da sec'hañ.

2. *zukommen lassen*, degas, kas ; *jemandem eine Antwort zukommen lassen*, kas respont d'u.b. ; *jemandem eine Nachricht zukommen lassen*, reiñ d'u.b. ur c'heloù da c'houzout, kas keloù d'u.b., degas keloù d'u.b., kas kannad d'u.b. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen*, kas kannad marv d'u.b., kas kemenn d'u.b. ez eo marv u.b., kas ar c'heloù eus marv u.b. d'u.b. all ; *dem Finanzamt seine Einkommensteuererklärung zukommen lassen*, disklêrian e gorvoder d'an dailhanterezh.

3. *degouezhout gant*, *degouezhout da*, bezañ dleet da ; *ihm kommt diese Ehre zu*, gantañ e tegouezh an enor d'ober an dra-se, an enor d'ober an dra-se a zo dleet dezhañ, bezañ enoret a zo dleet dezhañ ; *der Anteil, der ihm zukommt*, al lodenn a zegouezh dezhañ b. ; *jemandem seinen Anteil zukommen lassen*, lodañ u.b. ; *was mir zukommt, das mir zukommende*, ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, ar pezh a zo dleet din, va lod g., va dlead g.

zükorken V.k.e. (hat zugekorkt) : stouvañ, tafañ, spoueañ, steviañ, bontañ ; *eine Flasche zükorken*, stouvañ ur voutailh, tafañ ur voutailh, spoueañ ur voutailh, steviañ ur voutailh, bontañ ur voutailh ; *eine Flasche wieder zükorken*, adstouvañ ur voutailh.

Zukost b. (-) : [kegin.] gwarnisadur g.

zükriegen V.k.e. (hat zugekriegt) : P. dont a-benn da serriñ, gallout prenañ ; *hast du versucht, die Tür zükriegen?* ha klasket ec'h eus serriñ an nor ? ; *wir kriegen die Tür nicht zu*, n'eus ket moaien da serriñ an nor ; *er kriegt das Fenster nicht zu*, n'emañ ket evit serriñ ar prenestr, ne c'hall ket serriñ ar prenestr, ne zeu ket a-benn da serriñ ar prenestr.

Zukunft b. (-) : dazont g., dazoned g., amzer da zont b., planedenn b. ; *die Vergangenheit, die Gegenwart und die Zukunft*, an tremened, ar bremañ hag an dazont ; *in der Zukunft*, en dazont, en amzer da zont ; *in Zukunft*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ,

goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, diwar-vremañ, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ ; *denke an die Zukunft*, preder en dazont ; *von der eigenen Zukunft träumen*, hunvreal en e amzer da zont ; *die Zukunft vorbereiten*, pourchas an amzer da zont ; *das hat Zukunft*, an dra-se a yelo pell (a raio e dreuz), kement-se a raio berzh ; *der Zukunft mit Zuversicht entgegensehen*, bezañ seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, bezañ dienkrez e-keñver an dazont ; *unbekümmert in die Zukunft sehen*, bezañ dichal ouzh arc'hoazh ; *über die eigene Zukunft bestimmen*, en em savelañ, emsavelañ ; *in Sorge um die eigene Zukunft sein*, bezañ nec'het gant e amzer da zont, bezañ nec'het rak an amzer da zont ; *in naher Zukunft, in nächster Zukunft*, a-raok pell, kent pell, prestik ac'hann, a-brest, a-brestik, a-barzh nemeur, a-benn nemeur, a-barzh pell, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell ; *eine glänzende Zukunft vor sich haben*, bezañ digoumoul an hent dirak an-unan, bezañ digor an dazont dirak an-unan, bezañ asur d'ober berzh er vuhez (d'ober e dreuz er vuhez, d'ober e hent er vuhez, da greñañ), bezañ un dazont kaer o tigeriñ dirak an-unan ; *der Zukunft zugewandt*, troet war-zu an dazont ; *Beruf mit Zukunft*, micher asur he dazont b., micher digor he dazont b. ; *Beruf ohne Zukunft*, micher hep dazont b. ; *die Zukunft voraussehen*, diouganañ an dazont ; *die Zukunft der bretonischen Sprache liegt in den Händen unserer Kinder*, buhez ar brezhoneg a zo etre daouarn hor bugale, planedenn ar brezhoneg a zo etre daouarn hor bugale ; *Vergangenheit und Zukunft erkennen*, anavezout deuet ha da zont ; *die Zukunft wird es lehren*, gwelet 'vo, an hini a vevo a welo ; *sie wissen nicht, was die Zukunft für sie bereithält*, ne ouzont ket petra 'zo en hent evito ; *jemandem die Zukunft voraussagen*, tennañ e blanedenn d'u.b., lenn e blanedenn d'u.b. ; [yezh.] *vollendete Zukunft*, amzer-da-zont kent b.

zükünftig ag. : ... o tont, ... da zont, ... goude, danvez ... ; *ihir zukünftiger Mann*, danvez he fried g., danvez he gwaz g., he fried mar bez g., he fried mar bezo g. ; *seine zukünftige Frau*, danvez e bried g., danvez e wreg b., e wreg mar bez b., e wreg mar bezo b. ; *die zukünftigen Eheleute*, an danvez priedoù ls. ; *der zukünftige König*, ar roue da vezañ g., ar roue da zont g. ; *als zukünftiger König erhielt er die gebührende Erziehung*, roet e voe dezhañ un deskadurezh e kemm gant ar garg a roue a oa ouzh e c'hortoz ; *die zukünftige Entwicklung einer Sache*, devoned udb g. Adv. : 1. en amzer-da-zont ; 2. a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar-vremañ, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ.

Zukunftsauaussichten ls. : diaweladoù ls., diarselloù ls., diougan g. ; *keine Zukunftsauaussichten bieten*, kinnig un oabl bac'h, bezañ war an hent an diskar, bezañ serr e zazont, bezañ hep dazont asur, bezañ arvarus e zazont.

Zukunftsberuf g. (-s,-e) : micher asur he dazont b., micher digor he dazont b.

Zukunftsforsscher g. (-s,-) : erveziadour g., dervantour g.

Zukunftsforsschung b. (-) : erveziadouriezh b., dervantouriezh b., dervantiñ g.

Zukunftsmusik b. (-) : *noch ist das Zukunftsmusik*, en hon hunvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken

- dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa'n em lako ar yer da bisat - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di.

zukunftsorientiert ag. : troet war-zu an dazont, imbours'hel, rakwelel, rakesellus ; *zukunftsorientierter Sektor*, gennad blein g.

Zukunftsperspektive b. (-,-n) : diawelad g., diarsell g.

Zukunftspläne ls. : raktresoù evit an dazont ls.

zukunftsreich ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, asur e zazont, digor e zazont, war an hent mat, war an hent da zisoc'h.

Zukunftsroman g. (-s,-e) : romant faltazi erveziadour g., romant dervantel g., romant diaweladel g.

zukunftssträchtig ag. / **zukunfts voll** ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, asur e zazont, digor e zazont, war an hent mat, war an hent da zisoc'h ; *zukunftssträchtiger Markt*, nevid douger g.

Zukurzgekommene(r) ag.k. g./b. : ravaled g. [*liester ravalidi*].

zulächeln V.k.d. (hat zugelächelt) : *jemandem zulächeln*, mousc'hoarzhin ouzh u.b., minc'hoarzhin ouzh u.b., gwenc'hoarzhin ouzh u.b.

zulachen V.k.d. (hat zugelacht) : *jemandem zulachen*, c'hoarzhin ouzh u.b. ; *das Kind lacht seiner Mutter zu*, ar bugel a c'hoarzh ouzh e vamm.

V.em. **sich zulachen** (haben sich (dat.) zugelacht) : *sie lachten sich gegenseitig zu*, c'hoarzhadennoù a raent an eil ouzh egile.

Zuladung b. (-,-en) : [treuzdougen] 1. [karbedoù] karg talvoudus b., karg arverek b. ; 2. [listri] fard-tolz g.

Zulage b. (-,-n) : skorenn b., kresk g., arc'hopr g., gwellentez b., road g., astenn g., klokaenn b. ; *Kinderzulage*, goproù tiegezh ls. ; *Dienstalterszulage*, arc'hopr hended g. ; *Lohnzulage*, klokaenn c'hopr b., dreistgopr g. ; *eine Zulage gewähren*, debarzhañ ur skorenn ; [Luksembourg] *vorgeburtliche Zulage*, skorenn vrazedzed b., skorenn rakganedigezh b.

zulangen V.gw. (hat zugelangt) : 1. bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, bezañ hir a-walc'h ; 2. kemer, sachañ gant an-unan ; *deftig zulangen*, debriñ betek stambouc'hañ, stankañ e greizenn, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, kargañ e benton, kargañ e jargilh, drusaat e bironenn, kloukañ, bourouniñ, gousañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, choukañ traoù da foeltrañ e vouzelloù, ober ur rondad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegal, mont traoù en e gorf, pilat boued, debriñ alfant, debriñ dislangour, kordañ boued, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued a-leizh e zent, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù a-leizh e zent, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ kregiñ war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geustereennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deurenn, ober ur pezh teurennad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, gloutañ, gloutoniañ, en em dafañ, en em varrañ, ober kargoù bras ouzh taol ; *er langt deftig zu*, debriñ a ra ken a ra, hennezh a chouk traoù 'vat ! ; *Hans langt kräftig zu*,

kerc'ha mat a ra Yann, mont a ra dent Yann don e-barzh ar boued, kregiñ a ra Yann a-vegad er boued, Yann a oar sachañ gantañ, Yann a zebr naonek, Yann a zebr c'hoantek, Yann a ra kof bras, Yann a zebr ent marlonk, Yann a zebr evel ur roñfl, Yann a bil boued a-c'hoari-gaer, Yann a oar pakañ e voued, emañ Yann oc'h en em segaliñ, emañ Yann o lipouzañ, kregiñ eo Yann war ar chaokat ; *langen Sie ruhig zu !* debrit en ho ezhomm ! debrit en ho c'hoant ! ; [dre skeud.] *kräftig zulangen*, kemer dreist e wir, kemer dreist e grog, rastellat, rozellat ; 3. mont d'an taolioù, krafañ, skeiñ, kannañ, lopañ, en em gannañ a-vat ; 4. dibolotennañ labour, dibradañ labour, draogiñ labour, dic'hastañ labour, fonnañ, kaout fonn, teurel fonn, ober fonn, kaout diere gant e labour, kaout dibun en e labour, mont dezhi gant mendo, lakaat eoul kalon, labourat kalonek ; *der kann zulangen*, hennezh 'zo mendo lonnañ, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen), ne vez ket da ziwedhañ oc'h ober e labour, hennezh n'eo ket un didalvez, hennezh n'eo ket ul lezober, hennezh a zo herrek war e labour, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh en devez fonn, hennezh a zibolotenn labour, labourat a ra c'hwek, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiaoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zvezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra d'loer e labour, d'loer en devez da labourat, hennezh a labour gant d'loer, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, prim eo gant e labour, d'loer en devez da labourat, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober.

zulänglich ag./Adv. : a-walc'h, bastus.

Zulass g. (-es, Zulasse) : degemeridigezh b.

zulassen V.k.e. (lässt zu / ließ zu / hat zugelassen) : degemer, gouzañv, asantiñ da, permetiñ, aotren, darbenn, reiñ hol da, distankañ war, reiñ toull da, lezel, plegañ da ; *das kann man nicht zulassen*, ne c'hallomp ket gouzañv kement-se ; *die Krawalle zulassen*, reiñ toull d'an dizurzhioù, reiñ hol d'an dizurzhioù ; *und würden Sie es zulassen, dass aus ihnen Sklaven werden*, ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ? hag asantiñ a rafec'h ma teufent d'ober sklaved ? ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird*, ne bermetin ket e kouezhfe an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *keine andere Sprache als Französisch wurde zugelassen*, ne voe aotreet ken yezh nemet ar galleg, ne voe aotreet yezh all ebet estreget ar galleg ; *gesetzmäßig zulassen*, lezennekaat ; *unsere Gesetzgebung lässt so etwas nicht zu*, hol lezennoù ne lezont ket ober traoù evel-se, hol lezennoù ne bermetont ket seurt traoù ; *er lässt nicht zu, dass sie denjenigen heiratet, den sie liebt*, mirout a ra outi da zimeziñ gant an hini a gar, dinac'h a ra outi dimeziñ d'an hini a gar, ne lez ket e timezfe d'an

hini a gar, ne bermet ket dezhi ma timezo d'an hini a gar, ne bermet ket dezhi da zimeziñ d'an hini a gar, ne bermet ket ganti da zimeziñ d'an hini a gar ; *der Vater will nicht zulassen, dass seine Tochter heiratet*, an tad ne bleg ket da lezel e verc'h da zimeziñ, an tad a zinac'h ouzh e verc'h dimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket gant e verc'h da zimeziñ, an tad ne bermet ket d'e verc'h ma timezo ; *wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt*, dont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer (gant ma permeto an amzer, gant ma permeto an amzer ganeomp da vont) ; *zum Abitur zulassen*, aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriezh ; *Bretonisch in den Schulen zulassen*, reiñ dor zigor d'ar brezhoneg er skolioù.

zulässig ag. : darbennadus, degemeradus, ... a c'heller degemer, aotreet, gouzañvus, lañvas ; *zulässige Abweichung*, aotrevarz g., marz faziñ g. ; *außerhalb der zulässigen Maße*, e-maez gobari ; *zulässige Belastung*, samm brasañ aotreet g., karg vrasañ aotreet b. ; [gwir] *zulässige Klage*, klemm darbennadus g.

Zulässigkeit b. (-) : darbennadusted b., degemeradusted b., degemeraduster g. ; [gwir] *Zulässigkeit der Klage*, darbennadusted ar c'hlemm b.

Zulassung b. (-, -en) : aotre g., aotreadur g., degemeridigezh b. ; *vorherige Zulassung*, kentaotre g. ; *Zulassung zur Prüfung*, aotre da dremen an arnodenn g. ; *Zulassung als Anwalt*, aotre da vreutaat g. ; [kirri-tan] *amtliche Zulassung*, marilhadur g., aotre monedone g.

Zulassungsbeschränkung b. (-, -en) : numerus clausus g., niver bevennet a enskrivadurioù g.

Zulassungskarte b. (-, -n) : [karbed] aotre ruilhal war an hentoù g., aotre monedone g., kartenn louet b.

Zulassungsnummer b. (-, -n) : niverenn varilh b.

Zulassungsprüfung b. (-, -en) : 1. arnodenn amprouiñ b. ; 2. arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b.

Zulassungsschild n. (-s, -er) : plakenn-varilh b.

Zulassungsstelle b. (-, -n) : servij ar marilhadurioù g., servij ar c'hartennoù louet g.

zulasten araog. (gen.) : [kenw., arc'hant.] e karg, diwar goust ; *Fracht zulasten des Empfängers*, mizoù-kas da baeñ gant an degemerer ; *zulasten Ihres Kontos*, en ho tle.

Zulauf g. (-s, Zulaufe) : 1. engroeziad o terezek g., dered g. ; *dieser Redner hag großen Zulauf*, en e verzhañ emañ (berzh a ra) ar prezegenner-se, brud a ra ar prezegenner-se ; *dieses Geschäft hag guten Zulauf*, kalz a arvalien a zeu d'ar stal-se, diskenn a zo er stal-se, darempredet-stank eo ar stal-se, ostizet mat eo ar stal-se, akourset mat eo ar stal-se ; *seine Vorlesungen fanden wenig Zulauf*, darempredet nebeut e veze e gentelioù ; 2. lec'h ma erru an dour g., degouezh dour g. ; *Zulauf eines Teiches*, penn ur stank g. ; *Zulauf eines Sees*, penn ul lenn g.

zulaufen V.k.d. (läuft zu / lief zu / ist zuge laufen) : 1. delammat, dec'haloupat, deredek ; *auf etwas (ak.) zulaufen*, redek war-zu udb, delammat da-gaout udb, delammat war-gaout udb, dec'haloupat da-gaout udb, redek etrezek udb, redek etramek udb ; *auf den Wald zulaufen*, mont d'ar red war-zu (etrezek, da-geñver, trema, da-gaout, war-gaout, etramek) ar c'hoad ; *auf jemanden zulaufen*, mont d'ar red da gej ouzh u.b., redek war arbenn u.b. (en arbenn d'u.b., a-benn-hent d'u.b., da-geñver u.b.), redek penn hent d'u.b., redek war-benn hent d'u.b., redek da benn hent d'u.b., redek da benn an hent d'u.b., redek davet (etrezek, war-zu, war-du, da ziambroug, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) u.b., mont d'ar red a-ziar-benn d'u.b. ; *er lief auf mich zu*, redek a reas etrezek ennon, redek a reas etramek ennon ; 2.

jemandem zulaufen, klask goudor e-kichen u.b., mont da-gichen u.b. da repuiñ.

V.gw. (läuft zu / lief zu / ist zuge laufen) : echuiñ e doare pe zoare ; *spitz zulaufen*, bezañ begek e benn, mont war rabat ; *etwas spitz zulaufen lassen*, rabatiñ udb.

zulegen V.k.e. (hat zugelegt) : 1. goleiñ ; 2. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; *an Tempo zulegen*, hastañ e dizh, hastañ e herr, lakaat tizh, ober tizh, lakaat herr, plantañ bec'h ; *einen Schritt zulegen*, astenn e c'har, astenn e gammedoù, astenn e gammed, astenn e garavelloù, mont buanoc'h en e hent, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour, lakaat e gilhorou e gwigour, paziñ ; *einen Gang zulegen*¹, [kirri-tan] enkrabañ un tizh uheloc'h, antellat un tizh uheloc'h, lakaat un tizh uheloc'h ; *einen Gang zulegen*² ; *einen Zahn zulegen*, *einen Zacken zulegen*, plantañ tizh, sankañ tizh, lakaat tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni, hastañ buan, hastañ a-fo, ober diampech, ober e ziampech, ober e ziampechoù, en em zifreता, lakaat kas war e gorf, kabalat, sevel kabal en an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, dipadapañ, doublañ da labourat.

V.gw. (hat zugelegt) : 1. pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf ; 2. gorren, kreskiñ, uhelaat, pignat, mont war-grec'h, sevel, souiñ, liesaat ; *die Verkäufe legen zu*, kreskiñ a ra ar werzh ; *die Anzahl der Abonnennten hat kräftig zugelegt*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm.

V.em. : **sich zulegen** (hat sich (dat.) etwas zugelegt) : kemer, kavout, kaout ; *er hat sich (dat.) ein Pseudonym zugelegt*, ober a ra bremañ gant un anv forjet (Gregor), ober a ra bremañ gant un anv pluenn, ul lezanv en deus bremañ ; *P. sich (dat.) einen Rausch zulegen*, kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'hofad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, tapout ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, ober bos, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegal, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un toullad, pakañ un troñsad, ober un troñsad, pakañ ur revrad, lakaat un talad, mont e-barzh.

zuleide Adv. : e gwall u.b. ; *jemandem etwas zuleide tun*, ober droug d'u.b., ober poan d'u.b. ; *er könnte keiner Fliege etwas zuleide tun*, *er tut keiner Fliege etwas zuleide*, gwel e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm malis ennañ, n'eus tamm drougiezh ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo.

zuleiten V.k.e. (hat zugeleitet) : desaniañ, kas, degas, treuzkas, durc'haat.

Zuleiter g. (-s, -) : 1. nesaer g. ; 2. [tredan] elektrod muiel g.

Zuleitung b. (-, -en) : 1. desaniañ g., degas g., degaserezh g. ; 2. korzenn desaniañ b., san desaniañ b., tuellenn desaniañ b. ; 3. linenn borzhiñ b., korzenn borzhiñ b., san borzhiñ b.

Zuleitungskanal b. (-s, -kanäle) : kanol degas b.

Zuleitungsrrohr n. (-s, -e) : kan desaniañ g., tuellenn desaniañ b., korzenn desaniañ b., kan borzhiñ g., tuellenn borzhiñ b., korzenn borzhiñ b.

zuleit Adv. : erziwezh, da ziwezhañ, war an diwezhad, a-benn fin ar gont, war (diouzh) an diwezhadoù, da ziwezhañ tout, evit an diwezh, e fin an dro, e fin ar gont, a-benn ar fin, en diwezh, evit echuiñ, evit klozañ.

zuliebe Adv. : *jemandem zuliebe*, evit ober diouzh ma c'houlenn kalon u.b., evit ober plijadur d'u.b., abalamour d'u.b., evit u.b., dre garantez evit u.b., dre garantez ouzh u.b., dre garantez e-keñver

u.b., en erbed u.b., e-kerz u.b. (en e gerz), evit mad u.b., evit tremen diouzh c'hoant u.b.

Zulieferant g. (-en,-en) : eilkevratel g. ; **a) Aufträge an Zulieferanten vergeben** / **b) Aufträge als Zulieferanten ausführen**, eilkevratel.

Zulieferbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh eilkevratel g., eilkevratel g.

Zulieferer g. (-s,-) : eilkevratel g. ; **a) Aufträge an Zulieferer vergeben** / **b) Aufträge als Zulieferer ausführen**, eilkevratel.

Zuliefererindustrie b. (-) / **Zulieferindustrie** b. (-) : eilkevraterezh g.

Zulieferkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.

zulieferten V.gw. (hat zugeliefert) : bezañ eilkevratour, eilkevratel.

Zulieferung b. (-) : eilkevraterezh g.

Zulu g. (-l-s,-l-s) : Zoulou g. [*liester* Zouloued].

zum berradur evit : zu dem.

zumachen V.k.e. (hat zugemacht) : **1.** serriñ, klozañ ; *wieder zumachen*, adserriñ, adklozañ ; *die Haustür zumachen*, serriñ an nor war an ti ; *halb zumachen*, damglozañ ; *so wird das Fenster zugemacht*, serret e vez ar prenestr evel-se ; *mach die Tür hinter dir zu*, sach an nor ganit, serr an nor war da lerc'h (âr da drefiv) ; *den Regenschirm zumachen*, serriñ an disglavier, ridañ e baraplu ; *ein Buch zumachen*, serriñ ul lev ; *mach die Tür richtig zu*, serr kloc'h an nor, serr mat an nor ; *sei so gut und mach die Tür zu*, serr an nor hag e vi ur paotr mat - serr an nor, e vi ur paotr mat ; *zugemacht*, serr, kloc'h, serret, kloc'et ; *macht die Tür zu, dass uns der Wind nichts ins Haus kommt*, serret an nor evit na zeuio ket an avel en ti ; *einem Toten die Augen zumachen*, serriñ e zaoulagad d'un den marv, klozañ e vizaj d'un den marv ; **2.** stankañ ; *ein Loch zumachen*, stankañ un toull ; **3.** prenañ, boutonañ ; *seine Jacke zumachen*, prenañ e borpant, boutonañ e borpant.

V.gw. (hat zugemacht) : **1.** serriñ, klozañ ; **2.** P. plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, lakaat tizh, dipadapañ, bezañ ramp gant an-unan, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus ; *mach zu !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun !

Zumachen n. (-s) : serr g., serradur g., serridigezh b.

zumal Adv. : dreist-holl, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, ispisial, pergen.

stag. isurzh. : seul vui ma, ken meur rak-se pa ; *er hätte doch zu Hause bleiben sollen*, *zumal er krank war*, ken meur rak-se pa oa klañv, e oa dezhañ bezañ chomet er gêr.

zumauern V.k.e. (hat zugemauert) : mañsonat, stankañ, stouvañ a-varv ; *eine Tür zumauern*, mañsonat un nor, stankañ toull un nor, stouvañ a-varv toull un nor ; *eine zugemauerte Tür wieder öffnen*, divañsonat un nor.

zumeist Adv. : dreist-holl, peurliesañ, peurvuiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

zumessen V.k.e. (misst zu / maß zu / hat zugemessen) : lakaat da, reiñ da ; *das Geld wird ihm knapp zugemessen*, hennezh a ya berr gant an arc'hant, hennezh a zo berr an arc'hant (ar c'hrog) gantañ, hennezh a vez staget berr, gwall verr eo ar vojenedenn gantañ, skort eo an arc'hant gantañ, just eo an arc'hant gantañ, berr eo en e skeuliad, hennezh a zo berr war e gezeg, emañ Fañch ar Berr gantañ.

zumindest Adv. : **1.** bepred, atav ; *das erzählt man sich zumindest*, ar vrud-se a zo a bep tu bepred, evel-se emañ ar vrud bepred ; *das ist zumindest etwas*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; **2.** da bep nebeutañ, bepred, da

nebeutañ, d'an nebeutañ, da vihanañ, d'ar bihanañ, a-wael, a-c'hoel, a-c'hwel, diantav ; *wenn auch nicht alle, so doch zumindest ein paar davon*, ma n'eo ket an holl, da vihanañ unan bennak anezho ; *er war zumindest ehrlich genug*, es zu gestehen, aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav.

Zumpf g. (-en,-en) / **Zumpferl** g. (-s,-n) : [Bro-Aostria] P. c'hwitell b., sutig g., filipig g., logodenn b., biroullig g., pèrig g., fallig g., bistrakig g., pistolodenn b., pidenn b., bitouzen b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachoù], fardell b., pint g., silh g., kast g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrennstur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhouenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., biz tev g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kellig g., bont g., buzhugenn b., brok g., brokenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., P. piñsev g. ; *sein Zumpferl aus der Hose ziehen*, difoupañ e filipig.

zumüllen V.k.e. (hat zugemüllt) : **1.** stankañ gant lastez, goleiñ a lastez ; **2.** [dre skeudenn.] *ständig werde ich mit seinen Problemen zugemüllt*, atav e vez o vorodiñ ac'hanon gant e strafuilhoù, atav e vez o terriñ va fenn din gant e ziaesterioù, atav e vez oc'h arabadiñ ac'hanon gant e drubuilhoù.

zumutbar ag. : gouzañvadus, ... a c'heller gouzañv, gougemeradus, ... a c'heller gougumer.

Zumutbarkeit b. (-) : gouzañvadusted b., gouzañvaduster g.

zumute Adv. : imoret e doare pe zoare ; *wie ist Ihnen zumute ?* penaos emañ ar bed ganeoc'h ? ; *mir ist gut zumute*, imoret mat on ; *mir ist schlecht zumute*, imoret fall on, gwallimoret on, en imor fall emañ, aoz fall a zo ennon, fumet on ; *es wurde mir unheimlich zumute*, aon a savas ganin, aon a grogas ennon, mont a reas bihan va c'halon, mont a reas moan va revr, mont a reas moan va foñs ; *mir ist unheimlich zumute, wenn ich nachts spazieren gehen muss*, doujañ bras a ran bale dindan an noz, balc'heg am bez bale dindan an noz.

zumuten V.k.e. (hat zugemutet) : goulenn, krediñ ; *jemandem etwas zumuten*, krediñ d'an-unan e c'hall u.b. ober udb, krediñ ez eo u.b. gouest d'ober udb, krediñ d'an-unan ne vo ket udb ouzhpenn d'u.b., krediñ d'an-unan emañ u.b. e doare d'ober udb ; *das kann man ihm nicht zumuten*, n'emañ ket e doare d'ober an dra-se, ne vo ket evit an dra-se, n'eo ket barrek ouzh an dra-se, ouzhpenn dezhañ e vefe ober an dra-se.

V.em. : **sich zumuten** (hat sich (dat.) etwas zugemutet) : *sich (dat.) etwas zumuten*, krediñ ober udb ; *sich (dat.) zu viel zumuten*, **a)** kemer dreist e grog, bezañ brasoc'h e selloù eget e vouzelloù, bezañ brasoc'h e c'henoù eget e gof, kaout re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*) ; **b)** restrivañ, en em skuizhañ, en em reforsiañ, reforsiañ, strivañ betek re, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, ober re, en em zrastañ, en em hersal da labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, torbilat e gorf, brevañ e gorf gant al labour, kaout re a fiziañs en e nerzh, fiziout re war e nerzh, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh, labourat re.

Zumutung b. (-,-en) : P. *eine starke Zumutung* ! amplik ez it ganti ! amplik ez it dezhi ! amañ ez eus peadra da lakaat an den da goll e vuoc'h vrizh !

zunächst ag. : da gentañ, a-gentañ, da gomañs, a-gomañs, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ unan, a-raok pep tra, a-barzh pep tra ; *das zunächst Liegende wäre ...*, reishañ a zo eo ..., kentañ tra a zo d'ober eo ..., kentañ a zo d'ober eo ..., reishañ tra d'ober eo ... ; *zunächst einmal, zunächst mal*, betek-gouzout, evit c'hoazh, evit bremañ, evit ar mare, evit ar pred, evit ar c'houlz, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit an tremen, evit ur mare, evit un abadenn, bete gwelet, en etretant ; *zunächst sah ich das Feuer*, kentañ tizh am boe gwelet eo an tan, kentañ am boe gwelet eo an tan ; *zunächst hörte ich den Zug*, kentañ tizh am boe gwelet eo an tren, kentañ am boe klevet eo an tren ; *zunächst müssen wir sie anrufen*, kentañ tra a zo d'ober eo pellgomz dezho, kentañ a zo d'ober eo pellgomz dezho.

zunageln V.k.e. (hat zugenagelt) : serriñ gant tachoù, tachañ, poentennañ.

zunähen V.k.e. (hat zugenäht) : gwriat, ober ur wriadenn da ; *wieder zunähen*, adwriat ; *ein Loch in einer Hose zunähen*, diregiñ ur bragoù.

Zunahme b. (-,-n) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., amplant g., amplantur g., amplantigezh b. ; *Gewichtszunahme*, pounneradur g., tevadur g. ; *schnelle Zunahme*, paotidigezh b. ; *rasende Zunahme*, trummgresk g., lamm g. ; *Zunahme des Gezeitenhubs an einem Tag (zwischen zwei Flutzeiten)*, reg ar mor g.

Zuname g. (-ns,-n) : lesanv g., moranv g.

Zündanlage b. (-,-n) : reizhiad-enaouiñ b.

zündbar ag. : entanus.

zünden V.gw. (hat gezündelt) : [Bro-Aostria] 1. c'hoari gant an tan, c'hoari gant alumetez ; 2. [dre skeud.] *mit etwas zünden*, c'hoari gant udb dañjerus.

zünden V.k.e. (hat gezündet) : enaouiñ, lakaat tan e, lakaat an tan e, lakaat tan war, entanañ.

V.gw. (hat gezündet) : 1. kregiñ an tan en dra-mañ-tra ; *das Holz zündet nicht*, ne grog ket an tan er c'hoad-se, n'eus ket tu da lakaat an tan er c'hoad-se ; 2. [dre skeud.] *eine zündende Rede*, ur brezegenn entanus b. ; *bei jemandem zünden*, entanañ u.b. ; 3. [dre skeud.] *es hat bei ihm gezündet*, emañ ganti a-benn ar fin !

Zünden n. (-s) : elumadur g., elumiñ g., enaou g., enaouadur g., enaouiñ g., enaouerezh g., enaouidigezh b., entan g., entanadur g.

zündend ag. : tanus, entanus, gwrezus, entanet, birvidik ; *der zündende Funke*, an tarzher g. ; *zündende Rede*, prezegenn entanet b. ; *eine zündende Idee*, ur soñj dispar g., ur soñj dreist g., ur mennozh dreist (dispar) g., ur mennozh forzh vat g.

Zündeinstellung b. (-,-en) : reizherezh an enaouerezh g.

Zünder¹ g. (-s,-) : 1. tarzher g., emors g., straker g., strakadenn g. ; *Zeitzünder*, tarzher gant daleer g. ; 2. enaouer g. [*liester* enaouerieù], tanerez b.

Zünder² ls. : [Bro-Aostria] alumetez str., chimik str., chimikez str.

Zunder g. (-s,-) : 1. tont g., losk g., poul'henn b. ; 2. P. tabut g., tabuterezh g., trouz g., bec'h g., rendael b., gourrouz g., rev g., krog g., diskrap g., diskrog g., distok g., arguz g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreññ g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester* meskadegoù], butun g. ; *es gibt Zunder* !

amañ 'vat e strak an traoù, draskal a ra, chao a zo, bec'h a zo, trouz a zo, amañ ez eus ur charre, amañ ez eus patati, amañ ez eus chabous, gwall c'hoari a zo amañ, amañ ez eus jeu, amañ ez eus buheziou, kign ha frot a zo du-mañ, savet ez eus bekiñ ; *jemandem Zunder geben*, reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., reiñ un distres d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lër d'u.b., roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant u.b., ober butun gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dornata u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b.

Zunderdose b. (-,-n) : boest-tont b., korn-tont g.

Zunderschwamm g. (-s,-schwämme) : 1. [louza.] agarig amadouvez g., amadouvez str. ; 2. [entaner] tont g., losk g., poul'henn b.

Zündgerät n. (-s,-e) : emorser g. [*liester* emorserioù].

Zündholz n. (-s,-hölzer) / **Zündhölzchen** n. (-s,-) : alumetezenn b., alumetez str., enaouidenn b., ibil-tan g., ibil-tenn-tan g., touchenn b., tousenn b., chimikenn b., chimik str., chimikez str. ; *Zündholz mit Schwefelkopf*, soufretezenn b., soufretez str. ; *eine Schachtel Zündhölzer*, ur voestad alumetez b. ; *ein Briefchen Zündhölzer*, ein *Heftchen Zündhölzer*, ur sac'hadig alumetez g. ; *ein Zündholz anstreichen*, ein *Zündholz anzünden*, ein *Zündholz anreißen*, frotañ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, trekiniñ un alumetezenn ; *ein Zündholz ausblasen*, ein *brennendes Zündholz ausmachen*, c'hwezhañ un alumetezenn.

Zündholzbriefchen n. (-s,-) : sac'hig alumetez g., sac'hadig alumetez g.

Zündholzfabrikant g. (-en,-en) : alumetezer g.

Zündholzheftchen n. (-s,-) : sac'hig alumetez g., sac'hadig alumetez g.

Zündholzschachtel b. (-,-n) : boest alumetez b. ; boestad alumetez b. ; [goapaus] *große Zündholzschachtel*, kordenn-goad b.

Zündhütchen n. (-s,-) : emors g., tarzher g. [*liester* tarzherioù], strakadenn g. [*liester* strakadennerieù], straker g. [*liester* strakerioù].

Zündkabel n. (-s,-) : [tekn.] fun voujienn b., fun eliener b.

Zündkapsel b. (-,-n) : [tekn.] emors g., tarzher g. [*liester tarzherioù*], strakadenner g. [*liester strakadennerioù*].

Zündkerze b. (-,-n) : [tekn.] boujienn b., eliener enaouiñ g. [*liester elienerioù enaouiñ*].

Zündkontakt g. (-s,-e) : [tekn.] troc'h-red g., P. biñsoù platinet ls.

Zündkraut n. (-s) : [armoù] emors poultr g.

Zündleinen n. (-s,-) : poulc'henn b. ; *angesengtes Zündleinen bei Feuerzeugen*, duad g.

Zündloch n. (-s,-löcher) : [arm] toull-tan g., toull an oaled g., oaled b.

Zündpfanne b. (-,-n) : oaled ar fuzuilh b. / oaled ar c'hanol b. (Gregor).

Zündplättchen n. (-s,-) : emors g., kapsulenn b.

Zündquelle b. (-,-n) : mammenn danus b., mammenn flammus b.

Zündschloss n. (-es,-schlösser) : enaouer g.

Zündschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez loc'hañ g. ; *ein Dreh mit dem Zündschlüssel genügt*, un dro gant an alc'hwez loc'hañ a zo trawalc'h.

Zündschnur b. (-,-schnüre) : mouchenn b. ; *langsam brennende Zündschnur*, poulc'henn c'horrek b.

Zündspule b. (-,-n) : [tekn.] beni enaouiñ b.

Zündstein g. (-s,-e) : maen-kailhastr g., maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-tan g., maen-kurun g.

Zündstift g. (-s,-e) : skoer g. [*liester skoerioù*], maen-fuzuilh g., maen-delin g., maen-tan g.

Zündstoff g. (-s) : 1. danvez tanidik g., danvez leskidik g. ; 2. [dre skeud.] lec'h jeu g., abeg tabut g., peadra d'en em zebriñ g., peadra da zegas tabut g., peadra da lakaat an tan er bern plouz g., draen-fuilh g.

Zündung b. (-,-en) : elumadur g., elumiñ g., enaou g., enaouadur g., enaouiñ g., enaouerezh g., enaoudigezh b., entan g., entanadur g. ; *Fehlzündung*, c'hwitadenn enaouiñ b., mank g., lañs c'hwitet g., enaouerezh a-stroñsadoù g., enaouerezh direizh g. ; *Frühzündung*, enaouerezh re abred g., enaouerezh kentrat g. ; *Spätzündung*, dale enaouiñ g., enaouerezh gant dale g., enaouerezh re ziwezhat g. ; *die Zündung ausschalten*, lazhañ ar c'heflusker.

Zündungsschlüssel g. (-s,-) : [Bro-Suis] alc'hwez loc'hañ g.

Zündunterbrecher g. (-s,-) : [tekn.] troc'h-red g., P. biñsoù platinet ls.

Zündverteiler g. (-s,-) : [tekn.] delko® g., dasparzher enaouiñ g. [*liester dasparzherioù enaouiñ*].

Zündvorrichtung b. (-,-en) : enaouer g. [*liester enaouerioù*], tanerez b. [*liester tanereziou*].

Zündzeitpunkt g. (-s,-e) : poent enaouiñ g.

zunehmen V.gw. (nimmt zu / nahm zu / hat zugenommen) : 1. hiraat, digeriñ ; *die Tage nehmen zu*, hiroc'h e teu an deiz da vezañ, hiraat a ra an deiz, war hiraat ez a an devezhioù, mont a ra an deiz da zigeriñ ; 2. kreskiñ, pignat, meuraat, souriñ, startaat, mont war vrasaat, mont war greskiñ, brasaat, fonnaat, fonnusaat, grosaat, liesaat, luskañ war-raok, mont war-gresk, amplat, ec'honaat, muiaat, stankaat ; *an Umfang zunehmen*, *an Volumen zunehmen*, ec'honaat ; *zahlenmäßig zunehmen*, niverusaat ; *der Unmut gegen die Regierung nimmt zu*, war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant ; *die Anzahl der Schüler hat zugenommen*, kresket eo ar skolidi, kresket eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle nimmt zu*, liesaat (niverusaat, stankaat, muiaat) a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *ihre Zahl nimmt täglich zu*, *Tag für Tag nimmt ihre Anzahl zu*, niverusaat a reont a zeiz da zeiz, stankaat a ra bemdez an niver anezho ; *das Fieber nimmt zu*, kreskiñ (pignat) a ra an derzhienn, war washaat

e ya an derzhienn ; *die Verkäufe nehmen zu*, kreskiñ a ra ar werzh ; *an Weisheit zunehmen*, kreskiñ e fumez ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu*, mont a ra ar gouiziadurioù ingalingal war greskiñ ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *die Steuerlast nimmt zu*, kreskiñ a ra an tailhoù ; *das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses nimmt ständig zu*, c'hwitelladenn an obuz a zalc'h da c'hrosaat ; *im Zunehmen begriffen*, war gresk, war greskiñ, war vuiaat, war vrasaat ; *der Gezeitenhub nimmt zu*, emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ, regal a ra ar mor, kreskiñ a ra ar mor, lañsañ a ra ar mor, emañ ar mare o redek, emañ ar mor o redek, teñv a zo, deuet eo an teñv, digormor a zo, deuet eo an digormor ; *der Mond nimmt zu*, war greskiñ emañ al loar, emañ al loar war he c'hresk, emañ al loar en he c'hresk ; *zunehmender Mond*, kresk al loar g., kreskenn-loar b., kresk-loar g., loargresk g., nevez bras g. ; *bei zunehmendem Mond*, war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, da gresk al loar, war an nevez ; 3. [tud, loened, pouez] blouc'haat, lartaat, lardañ, tevaat, gwellaat, grosaat, korfañ, kuilhaat, teuc'haat, kreñvaat, pouezantaat ; *erneut zunehmen*, tevaat en-dro ; *an Gewicht zunehmen*, pounneraat, kemer pouez, tevaat, lartaat, ober korf, gwellaat, teuc'haat, grosaat, korfañ, pouezantaat, P. anneauiñ, kapopaat, terruplaat ; [dre fent.] *wachsen und zunehmen zugleich*, steuñviñ hag anneauiñ war un dro ; *er hat zugenommen*, tevaet eo, gwellaet eo ; *er hat ganz schön zugenommen*, leun eo e zilh anezhañ bremañ ; *er hat mit dem Alter nicht zugenommen*, n'eo ket tevaet gant an oad, chomet eo diskarg ; *Sie haben zugenommen*, grosaat hoc'h eus graet.

Zunehmen n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., amplat g., ampladur g., amplidigezh b. **zunehmend** ag. : o kreskiñ, war gresk, war greskiñ, war vuiaat, ... kreskiñ ; *zunehmender Mond*, kresk al loar g., kreskenn-loar b., kresk-loar g., loargresk g., kresk g., nevez bras g., nevezioù ls. ; *bei zunehmendem Mond*, war ar c'hresk, war ar c'hresk-loar, da gresk al loar ; *mit zunehmendem Alter*, en ur goshaat, en ur gozhañ, dre ma teu da vezañ koshoc'h, dre ma teu war an oad ; *in zunehmendem Maße*, mui-ouzh-mui, muioc'h-mui, muioc'h-muiañ, mui-ha-mui, war gresk, war greskiñ, war vuiaat ; *zunehmende Reihenfolge*, urzh war gresk g., urzh kreskiñ g. ; *in zunehmender Reihenfolge*, dre urzh war gresk, dre urzh kreskiñ ; *mit zunehmendem Fortschreiten der Arbeiten*, dre ma'z ae al labourioù war-raok ; *zunehmende Tendenz*, tuadur war gresk g., hewerzhekadur g.

Adv. : mui-ouzh-mui, muioc'h-mui, muioc'h-muiañ, mui-ha-mui, war gresk, war greskiñ, war vuiaat.

zuneigen V.k.d. (dat.) (hat zugeneigt) : bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ troet da, brallañ war-du ; *er neigt dem Trunk zu*, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, taolet eo gant ar boeson, taolet eo da voeson, mignon eo d'ar gwin, kavout a ra mat e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e chopinad, frank eo e gorzailhenn, frank eo e c'hourlañchenn, frank eo e c'houzoug, techet eo da evañ, troet eo da evañ ; *dem Kommunismus zuneigend*, damgomunour, adukomunour ; *sellit iverz ouzh zugeneigt*.

V.em. **sich zuneigen** (hat sich (ak.) zugeneigt) : 1. stouiñ ; *sich jemandem zuneigen*, stouiñ war-zu u.b. ; 2. tostaat ouzh ; *mein Leben neigt sich seinem Ende zu*, echuet eo va amzer, graet eo va zro ganin, o finvezhañ emañ, aet on betek ar mouch, o echuiñ emañ va remzi war an tamm douar-mañ ; *die Nacht neigt sich ihrem Ende zu*, an noz a ya a-raok, war he fare emañ an noz, war

an echu emañ an noz ; *das Jahr neigt sich seinem Ende zu*, ar bloaziad a vrafiskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emaoamp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù, war an echu emañ ar bloaz.

Zuneigung b. (-, -en) : doug g., dougidigezh b., karantez b., istim b. ; *gegenseitige Zuneigung*, kengarantez b. ; *eine große Zuneigung zu jemandem haben*, karout kalz u.b., bezañ karantek en-andred u.b., kaout joa ouzh u.b. ; *Zuneigung zu jemandem fassen*, en em dommañ ouzh u.b., tommañ ouzh u.b., tommañ gant u.b. ; *ich habe Zuneigung zu ihm gefasst*, gounezet en deus perzh em c'harantez, deuet on da vagañ mignoniezh outañ, diwanet eo em c'halon mignoniezh outañ, douget on mui-ouzh-mui dezhañ, en em dommet on outañ, en em staget on outañ ; *seine Zuneigung auf jemanden übertragen*, teurel e garantez war u.b. ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf*, ur pik a garantez a santas o sevel en e galon, mont a reas ur pik a garantez en e galon ; *er ist nicht Ihrer Zuneigung würdig*, n'eus netra vat ennañ evit ma teufe ho kras vat dezhañ, re vat hoc'h evitañ evit ar pezh a verit, n'eus mann vat ebet ennañ evit ma teufe ho kras vat dezhañ ; *sich um jemandes Zuneigung bemühen*, klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., klask bezañ deuet mat d'u.b., klask bezañ douget gant u.b., klask bezañ erru mat gant u.b. ; *Ausdruck der Zuneigung*, ger karantezus g.

Zunft b. (-, Zünfte) : korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g., kevlicher b., korfmicher g., korf g., kouch-tud g., gild g., leouriezh b. ; *jemanden in eine Zunft annehmen*, degemer u.b. en ur c'horfuniad ; *Weberzunft*, korfuniad ar wiaderien g. ; *von der Zunft sein*, bezañ eus ar vicher.

Zunftbrauch g. (-s, -bräuche) : boazioù ur c'horfuniad ls.

Zunftgeist g. (-es) : spered kouchoù micher g., kumuniezhelouriezh b., emskiant kumuniezhel b., spered kasta g. **zunftgemäß** ag. : diouzh statudoù ar c'horfuniad, hervez reol ar c'horfuniad.

Zunftgenosse g. (-n, -n) : 1. ezel ur c'horfuniad g. ; 2. kenseurt g., den kendere g.

Zunftgenossenschaft b. (-, -en) : korfuniad g., breuriezh b., breudeuriezh b., kenvreuriezh b., kenseurtiezh b., kevredad g.

Zunfthaus n. (-es, -häuser) : sez ur c'horfuniad g.

zunftig ag. : 1. ... a denn d'ur c'horfuniad, hervez reol ar c'horfuniad ; 2. ampart, dispar ; 3. e-giz gwechall, kozh.

Zunftler g. (-s, -) : ezel ur c'horfuniad g.

Zunftmeister g. (-s, -) : mestr ur c'horfuniad g., mestr ul leouriezh g.

Zunftwesen n. (-s) : renad ar c'horfuniadoù g., renad ar c'houchoù micher g.

Zunge b. (-, -n) : 1. teod g., P. lañchenn b., latenn b., touchenn b., farouell g., larjouer g., klanguenn b. ; *mit der Zunge schnalzen*, lakaat e deod da strakal ; *jemandem die Zunge herausstrecken*, tennañ e deod war u.b., tennañ e deod da u.b. ; *auf der Zunge zergehen*, teuziñ evel mel er genoù, fontañ e-barzh ar genoù, teuziñ er genoù ; *das zergeht richtig auf der Zunge, lecker !* an teuzer ! ; *dem Hunde hing die Zunge heraus*, ar c'hi a denne e deod, dideodañ a rae ar c'hi ; P. *mir hängt vor Durst die Zunge zum Halse heraus*, dideodañ a ran gant ar sec'hed ; *die Zunge klebt mir am Gaumen*, krinet eo va zeod, pounner (tev) eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn, skarnilet eo va zeod gant ar sec'hed, spelc'het eo va zeod gant ar sec'hed, krinet eo va zeod

gant ar sec'hed ; *mit der Zunge schnalzen*, lakaat e deod da stlakal, tarzhañ e deod ; *er stößt mit der Zunge an*, berr eo e deod da gaozeal, dalc'het eo un tamm en e gomz, dalc'het eo un tamm en e c'her, un dalc'h en devez en e gomz, stag eo e deod ouzh e vouzelloù ; *die Zunge lösen*, distagellañ an teod ; *jemandem die Zunge abschneiden*, troc'hañ e deod en e veg d'u.b., dideodañ u.b. ; *gespaltene Zunge*, [loen.] teod forc'hek a zaou veg g. ; *einem Kranken die Zunge anfeuchten*, souplaat e deod d'ur c'hlañvour ; *belegte Zunge*, teod stloagennet g. ; *er hat eine belegte Zunge*, stloagennet eo e deod, P. lous eo e deod ; *das Band der Zunge*, stagell an teod b., an neudennigenn b., poell an teod g. ; *sogleich ward das Band seiner Zunge gelöst*, kerkent e tistagellas e deod, kerkent e tiskoulmas e deod, kerkent e tiluzias e deod, kerkent en e zistagas liamm e deod ; *seine Zunge ward gelöst*, ar gomz a zeuas dezhañ en-dro, ar prezeg a zeuas dezhañ en-dro, adkavout a reas ar gomz, distaget e voe e deod, dont a reas e deod da zistagellañ, liamm e deod a ziskoulmas, liamm e deod en e zistagas ; *Wein kann die Zunge lösen*, lampraat an teodoù a ra ar gwinn ; 2. [dre skeud.] *sich (dat.) die Zunge verbrennen*, komz (lavaret udb) diwar beg e deod, leuskel ur ger bennak da riklañ diwar e deod, komz dre brez ; *er hat eine böse Zunge*, un teod fall a zen eo, un teod milliget a zen eo, un teod milliget en deus, un teod binimus a zen eo, hennezh a zo pegus, re hir eo e deod, flemm eo e douchenn, lemm eo e douchenn, lampr eo e deod, lañchennek eo, teodek eo, flemmus eo e lañchenn, ur piler-beg a zo anezhañ, hennezh a zo pik a-walc'h, un teod flemmus (un teod flipatus, ur gwall deod, un teod fall, un teod naer) en deus, glaourennek eo ; *eine spitze Zunge haben*, bezañ lemm e deod (e veg), kaout un teod kiger, bezañ binimus e deod, bezañ bet lemmet e deod war breolim an ifern, bezañ lampek e deod, na vezañ ar bibid gant an-unan, bezañ balc'h e deod ; *mit zwei Zungen sprechen*, bezañ ur gontell daou du a zen ; *er hat eine feine Zunge*, fin eo e c'houst, ur beg fin eo, pitouilh eo, ul lip-e-bav eo, ur beg lipous eo, ur beg litous eo, ur beg figus eo, ur staon figus a zen eo, ur staon gizidik a zen eo ; *das Herz auf der Zunge haben*, digeriñ didroidell e galon, lavaret gant e deod ar pezh a vez war e galon, dont e gomzoù eus e galon, bezañ didroidell, bezañ displeg, bezañ un den raktal, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout a gambr a-dreñv ; *das Wort schwebt (liegt) mir auf der Zunge*, emañ ar ger-se em genoù, emañ ar ger-se em beg, emañ ar ger-se war beg va zeod, emañ ar ger-se war begig va zeod, emañ ar ger-se war bennig va zeod, emañ ar ger-se e toull va beg ; *ihm brennt es auf der Zunge, die Zunge juckt ihn*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn, debron-krug en deus en e deod ; *hier kannst du die Fragen stellen, die dir auf der Zunge brennen*, bez e c'hellez amañ sevel ar goulennoù a darod dit da deod ; *seine Zunge im Zaum halten*, derc'hel war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloz draf e c'henoù, diwall war e deod, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, mirout (gouarn) e deod, diverraat e deod ; *er kann seine Zunge nicht halten*, n'eo ket evit e deod, ne oar ket derc'hel war e deod, ne oar ket derc'hel war e latenn, hennezh a zo toull e deod, ur rastell doull (ur beg toull, ur ridell-doull) a zo anezhañ, ur genoù dibrenn en deus, ur sac'h dizere eo, hennezh n'en deus ket dorjoù war e holl doullou, re hir eo e deod, un teod bresk en deus, ur beg abred en deus ; *jemandem die Zunge lösen, jemandem die Zunge lockern*, distagellañ e deod d'u.b., lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ

panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar vioù a-zindan ar yar, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *nach ein paar Schnäpschen plappert er mit lockerer Zunge*, e deod eouliet mat gant un nebeud banneou hini krefiv a ya brav-bras (fonnus) en-dro, goude un nebeud lipadennoù e ya e farouell kempenn en-dro, un nebeud lipadennoù a zo trawalc'h evit lampraat e deod ; *sich lieber die Zunge abbeißen als ...*, troc'hañ e deod en e veg kentoc'h eget ..., mont en tan kentoc'h eget ..., bezañ prest da reiñ e groc'h en evit ..., bezañ gwelloc'h d'an-unan bezañ dallet eget ... ; **3.** *Landzunge*, strizh-douar g., stec'henn douar b. ; **4.** yezh b. ; *wenn ich mit Menschen- und mit Engelnreden rede*, pa gomzfen yezhoù an dud hag an aeled ; *Länder deutscher Zunge*, broioù alamanegour ; **5.** [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *die Zunge der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b. ; *durchschlagende Zunge*, *Durchschlagzunge*, añchenn sko b. ; *freischwingende Zunge*, *Stimmzunge*, añchenn eeun dieub b. ; *aufschlagende Zunge*, añchenn eeun b. ; *Gegenschlagzunge*, añchenn doubl b. ; *mit einer Zunge versehenes Musikinstrument*, benveg añchennek g. ; **6.** [botoù] stolikenn b.

züngeln V.gw. (hat gezüngelt) : **1.** fuc'hañ, pufal, c'hwibanat, c'hwitellat ; *die Schlange züngelt*, fuc'hañ (pufal, c'hwibanat, c'hwitellat) a ra an naer ; **2.** kildroenniñ, flammijenniñ, flammenniñ ; *die Flammen züngeln*, kildroenniñ a ra an tan, an tan a ziskouez avel, avel a zo gant an tan, foliañ a ra an tan.

Zungenader b. (-,-n) / **Zungenarterie** b. (-,-n) : [korf.] talmerenn an teod b. ; *tiefe Zungenader*, *tiefe Zungenarterie*, gwazhienn an teod b.

Zungenband n. (-s,-bänder) / **Zungenbändchen** n. (-s,-) : [korf.] poell an teod g., stagell an teod b., neudennigenn b.

Zungenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn uheñvel g., askorn an teod g.

Zungenbelag g. (-s,-beläge) : stloagenn b., tevion war an teod g., gouelezennad war an teod b., raskenn b.

Zungenblüte b. (-,-n) : [louza.] radieg g. [*liester* radieged].

Zungenbrecher g. (-s,-) : difaragouilhdeg b., skoulm-teod g.

Zungendrescherel b. (-,-en) : bugaderezh g., bugad g., gloriusted b., lorc'hig moan g., taol brabañserezh g., brabañserezh g.

Zungenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] teodfo g.

Zungenfehler g. (-s,-) : teod berr da gaozeal g., dalc'h er gomz g. **zungenfertig** ag. : prim a deod, dibilh da gomz, trabellek, teodet mat, teodet kaer, helavar, helavar da brezeg, lañchennet mat, latennet mat, beget mat, emparlet mat, latennet kaer, un teod helavar dezhañ, dilu a deod, hir e deod, mibin e deod, distagellet mat, dic'hlu e lañchenn, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezegeer anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañs anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, un teod mat a zen anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, beg bras, lampr e deod, lamprik e deod, bras e veg evel beg ur puñs, ledan plas e loa, ledan eus plas al loa, ... n'eo ket nodet e deod.

Zungenfertigkeit b. (-) : trabellerezh g., helavarded b.

zungenförmig ag. : teodheñvel.

zungengewandt ag. : dilu a deod, dibilh da gomz, mibin e deod, helavar, helavar da brezeg, beget mat, emparlet mat, teodet mat, teodet kaer, latennet kaer, lañchennet mat, latennet mat, hir e deod, un teod helavar dezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezegeer anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañs anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur

beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, brokus a gomzoù, ... n'eo ket nodet e deod.

Zungen-Hahnenfuß g. (-es,-füße) : [louza.] pav-bran ar geunioù g.

Zungenhäutchen n. (-s,-) : [mezeg.] epitelienn an teod b.

Zungenheld g. (-en,-en) : poufer g., poc'hon g. [*liester* poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., fougaser g., balpour g., glabouser g., storloker g., brabañser g., pezh glorius g., fougear g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., bern trein g., boufon g., pabor g.

Zungenkuss g. (-es,-küsse) : pok c'hwek g., pok martolod g., pok penn-da-benn g., pok tomm g., P. rata muzelloù g. ; *sich (dat.) Zungenküsse geben*, bezañ pok-pok, en em boket a-leizh o genaouioù, en em lipat, pokañ a-vegad an eil d'egile, bezañ pokoù tomm ganto, P. en em gannañ a daolioù joskenn.

Zungenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn chuchuet b.

zungenlos ag. : dideod.

Zungenmilzbrand g. (-s) : [mezeg.] *Zungenmilzbrand beim Vieh*, viskler g.

Zungenmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenenn an teod b.

Zungennerve g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn an teod b.

Zungenpapille b. (-,-n) : [korf.] begenn an teod b. ; *die Zungenpapillen*, begennoù an teod ls.

Zungenpfeife b. (-,-n) : [sonerezh, ograou] korzenn dre c'henoù b.

Zungen-R n. (-,-) : [yezh.] „r“ rollet g.

Zungen-Rachen-Nerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn deod-gargadenn b.

Zungenreden n. (-s) : [mezeg.] gagouilherez g., balbouzerezh g.

Zungenschlag g. (-s) : **1.** haketerezh [*un den mezv*] g. ; **2.** taol teod g. ; *in drei oder vier Zungenschlägen hatte der Hund die Schlüssel leer gefressen*, gant tri pe bevar zaol teod e reas ar c'hi riñs plad ; **3.** *er hat einen guten Zungenschlag*, dilu a deod eo, likant eo e deod, hennezh a zo hir e veg (a zo hir e deod, a zo ur beg a-raok, a zo ur beg abred, a zo teodet mat, a zo teodet kaer, a zo latennet kaer, a zo lañchennet mat, a zo latennet mat, a zo beget mat, a zo begek, a zo teodek), hennezh en deus teod, un teod mat a zen eo, un teod kaer a zen eo, emparlet mat eo, distagellet mat eo, dic'hlu eo e lañchenn, un teod helavar en deus, hennezh a zo helavar da brezeg, ur mestr kaozeer a zo anezhañ, ur gwir brezegeer a zo anezhañ, ur c'homzer brav a zo anezhañ, un den a lokañs a zo anezhañ, ur c'homzer flour a zo anezhañ, un distager kaer a zo anezhañ, ur beger mat a zo anezhañ, un teod kaer a zen a zo anezhañ, ur c'haozeer brav a zo anezhañ, n'eo ket nodet e deod, e deod a gerzh mat, ledan eo eus plas al loa, ledan eo plas e loa, hennezh a zo bras e veg evel beg ur puñs, lampr eo e deod, lamprik eo e deod, hennezh a oar treiñ krampouezh, hennezh a oar treiñ brav ar grampouezhenn, hennezh a oar treiñ brav e grampouezhenn, hennezh a oar dispakañ brav e gaoz.

Zungenspatel g. (-s,-) / b. (-,-n) : [mezeg.] palig teod b.

Zungenspitze b. (-,-n) : beg an teod g., penn an teod g.

Zungenspitzen-R n. (-,-) : [yezh.] *gerolltes Zungenspitzen-R*, „r“ rollet g.

Zungenwärrchen n. (-s,-) : [korf.] begenn an teod b. ; *die Zungenwärrchen*, begennoù an teod ls.

Zünglein n. (-s,-) : **1.** teodig g. ; **2.** *das Zünglein an der Waage*, **a**) [ster rik] steudenn ar ventel b., nadoz ar bouezerezh b., nadozenn ar ventel b., biz ar valañs g. ; **b**) [dre skeud.] ar pezh a ra al lañs ; *das Zünglein an der Waage sein*, ober al lañs, dispartiañ, bezañ skarus, bezañ krennus, bezañ gourfouezus.

zunichte Adv. : *zunichte sein*, bezañ aet da get (da netra, war netra, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk, da goll, da beurgoll, da neuz).

zunichtemachen V.k.e. (hat zunichtegemacht) : kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, netraiñ, netraekaet, neantekaet, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, gwintañ d'an traoñ, dizober, fontañ, finfontañ, luduañ, freuzañ, diskar a-blad, peurziskar ; *der Orkan hat die ganze Ernte zunichtegemacht*, an avel-dro a beurgasas an holl drevadoù, an avel-dro a beurwastas an trevadoù ; *der Frost hat den Blumenkohl zunichtegemacht*, lipet (riñset, distrujet holl-razh-ribus) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier ; *jemandes Pläne zunichtemachen*, diarbenn iriennou (kavailhoù) u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goullonderiñ raktresoù u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas da vann tresoù u.b., kas war netra tresoù u.b., diarbenn (kontroliñ) itrikoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., mont en avel d'u.b., arbennañ u.b., kas da netra kombodoù u.b. (Gregor), kaeañ ouzh u.b. ; *sie machen sich nicht gegenseitig die jeweils verrichtete Arbeit zunichte*, ar re-se ne zifregont ket an eil labour d'egile, ne zifreg ket an eil labour d'egile, ar re-se ne zisc'hreont ket an eil al labour bet graet gant egile, ne zisc'hra ket an eil al labour bet graet gant egile ; *du hast meine Arbeit zunichtegemacht*, kaset ec'h eus va labour da netra ; *Träume zunichtemachen*, gwintañ hunvreoù d'an traoñ ; *eine Hoffnung zunichtemachen*, dipitañ, desev, degas kerse, degas dipit, reiñ kerse, reiñ dipit, kas un esper da get, rivinañ esperañsoù u.b. ; *jemandes Vertrauen zunichtemachen*, mougañ ar fiziañs e kalon u.b. ; *machen und zunichtemachen*, ober ha dizober, sevel ha disevel.

zunichtewerden v.gw. (wird zunichte / wurde zunichte / ist zunichtegeworden) : mont da get (da netra, war netra, da goll, da beurgoll, d'an argoll, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk), mont da stoupa, gwastañ.

zunicken V.k.d. (hat zugenickt) : ober ur sin gant e benn, ober un tamm hej d'e benn, ober ur pleg d'e benn, hejañ e benn a grec'h da draoñ ; *jemandem freundlich zunicken*, ober ur sin hegarat d'u.b. gant e benn ; *er nickte mir zu*, sin a reas din gant e benn.

Zünsler g. (-s,-) : [loen.] piralenn b. [*liester* piralet].

zunutze Adv. : *sich (dat.) etwas zunutze machen*, tennañ e vad (tennañ gounid, tennañ splot, tennañ ampled, tennañ akuit, ober e c'hounid) eus udb, ober e vad eus udb, mataat eus udb, en em vataat eus udb, kerziñ udb, kerzañ udb, emvataat eus udb, tennañ akuit eus udb, en em gavout mat eus udb, bezañ a-well eus udb ; *sich (dat.) die Situation zunutze machen*, ober e vad eus ar blegenn, tennañ akuit eus ar blegenn, ober e c'hounid eus ar blegenn.

zuoberst Adv. : war-laez, war-varr ; *das Unterste zuoberst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù pep eil penn, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù war o c'hement all, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (tanfoeltrañ, tanfoestrañ, difoeltrañ, foeltrañ) kement tra zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.

zuordenbar ag. : kevredadus, ... a c'heller rummañ, rummadus, renkadus.

Zuordenbarkeit b. (-) : kevredadusted b.

zuordnen V.k.e (ak. + dat.) : dazlodañ ; *eine Sache einer anderen Sache zuordnen*, lakaat udb gant udb all, renkañ udb gant udb all, rummañ udb gant udb all, kevrennañ udb gant udb all ; *jemandem ein Geschlecht zuordnen*, jenderañ u.b.

Zuordnung b. (-, -en) : dazlodañ g., kevrennadur g., renkadur g.

Zuordnungstabelle b. (-, -n) : taolenn genglotañ b.

zupacken V.gw. (hat zugepackt) : **1.** kregiñ e, tapout krog e, tapout peg e, pakañ krog e, pegañ e, tizhout peg e ; **2.** klask tapout krog e ; **3.** stagañ ganti, mont dezhi ; *mutig zupacken*, dibolotennañ labour, dibradañ labour, draogiñ labour, dic'hastañ labour, fonnañ, kaout fonn, teurel fonn, ober fonn, kaout diere gant e labour, kaout dibun en e labour, mont dezhi gant mendro, lakaat eoul kalon, labourat kalonek ; *ich kann doch nicht überall zupacken*, n'on ket evit pakañ e pep lec'h - n'on ket evit tizhout e pep lec'h - n'on ket evit tapout e pep lec'h - ne c'hallañ ket tapout e pep lec'h - ne c'hallañ ket tapout dre-holl - n'on ket evit bezañ e pep lec'h - ne c'hallañ ket bastañ da bep tra - ne c'hallañ ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro - ne c'hallañ ket bezañ war un dro er foar hag er park - ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a zaou - ne c'hallañ ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken - ne c'hellan ket kanañ ha c'hwitellat war un dro.

zupackend ag. : **1.** mendro ennañ, lañs ennañ, startijenn ennañ, deltu gantañ, begon ennañ, birvilh ennañ, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad, ur paotr diskuizh anezhañ, ur paotr fonnus anezhañ, nerzh ennañ, fourradus, lavig ennañ, leun a vuhez, leun a fistilh ; **2.** gwaskus, mac'hus, mac'homus.

zuparken V.k.e. (hat zugeparkt) : *etwas zuparken*, stankañ udb o tuañ e garr-tan dirazañ.

zupass Adv. : *es kommt mir zupass*, kement-se a ra va jeu din, diouzh va doare eo an dra-se, kement-se a zo dereat (a zo mat din), jaojañ (dereout) a ra kement-se, mat eo e-giz-se, da eo din.

zupfen V.k.e. (hat gezupft) : **1.** tennañ, sachañ, hilgenniñ, sachañ-disachañ, stuc'hellat, tennañ-didennañ ; *jemanden am Ärmel zupfen*, tennañ (sachañ) war milgin u.b.

2. *Hopfen zupfen*, dirañsañ (dirañvat, kutuilh) houpez, houpesañ.

3. [sonerezh] *auf der Geige zupfen*, piñsat kordennoù e violon.

4. pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, dispilhañ, dineudennañ, dishiliañ ; *Watte zupfen*, pilpouzañ lanfas.

Zupfgeige b. (-, -n) : [sonerezh] gitar g.

Zupfinstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg seniñ, kordennoù stigmet outañ a c'haller piñsat g. - benveg seniñ a seurt gant ur gitar g.

Zupfleinwand b. (-) : lien dispilh g., pilpouz g., dispilh g., chalpip g., cherpilh g.

Zupfmaschine b. (-, -n) : [tekn.] dispilherez b. [*liester* dispilherezioù].

Zupfseide b. (-) : seiz dispilh g.

Zupfwohle b. (-) : gloan dispilh g.

zuprosten V.k.d. (hat zugeprostet) : *jemandem zuprosten*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., ober yec'hed d'u.b.

zur berradur evit zu der.

zurande Adv. : *mit etwas zurande kommen*, dont a-benn eus udb, dont da benn ag udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, en em gavout d'ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difretañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb, dont a-benn da gas udb da bennvat, degouezhout da vat gant udb, ober ouzh udb, ober diouzh udb ; *mit etwas nicht zurande kommen*, bezañ boud d'ober udb, chom boud war udb ; *er kommt damit nicht zurande*, ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'eo ket evit kas kement-se da benn (da vat, da bennvat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti ; *mit*

seinem Lohn kommt er nicht zurande, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zurande kommen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *mit jemandem zurande kommen*, kavout pennvat ouzh u.b., kavout pennvat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b., kavout e du war u.b., kavout an tu war u.b., kavout e grog war u.b., kemer e du war u.b., kavout an tu diouzh u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e daol war u.b., degas reiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., dasesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor).

zuraten V.k.d. (rät zu / riet zu / hat zugeraten) : *jemandem zu etwas zuraten*, *jemandem zuraten etwas zu tun*, aliañ u.b. d'ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, kuzuliañ u.b. d'ober udb.

zuraunen V.k.e. (hat zugeraut) : *jemandem etwas zuraunen*, mouslavaret udb d'u.b., lavaret udb d'u.b. dindan e vouezh, lavaret udb d'u.b. chuchumuchu en e skouarn, lavaret udb d'u.b. e kuzul, lavaret udb d'u.b. chuchumuchu e pleg e skouarn, silañ ur gomz bennak d'u.b. en e skouarn, silañ udb d'u.b. e pleg e skouarn, lavaret udb d'u.b. etre kuzh-ha-muz, kuzulikat udb e pleg skouarn u.b., kuzulikat udb ouzh skouarn u.b., hiboudiñ udb e pleg skouarn u.b. ; *jemandem die richtige Antwort zuraunen*, divankañ u.b. disac'hañ u.b.

Zürcher ag. digemm : ... Zürich, ... eus Zürich ; *Zürcher See*, lenn Zürich b.

Zurechenbarkeit b. (-) : [gwir] tamallidigezh b., atebegezh b.

zurechnen V.k.e. (hat zugerechnet) : 1. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; 2. [dre skeud.] teuler war, teurel war, tamall da, kas un tamall ouzh ; *jemandem etwas zurechnen*, teuler udb war gont u.b., lakaat udb war gont u.b., tamall udb d'u.b. ; *jemandem eine Schuld zurechnen*, teurel war u.b., teurel ar bec'h war u.b., teuler an tamall (ar garezh) war u.b., kas un tamall ouzh u.b.

Zurechnung b. (-, -en) : 1. ouzhpennadur g., ouzhpennañ g. ; *unter Zurechnung aller Kosten*, mizoù hag all ; 2. [dre skeud.] tamalladur g.

zurechnungsfähig ag. : 1. mestr war e spered, e holl anaoudegezh gantañ, e holl ouiziegezh gantañ, tout e skiant gantañ, tout e intentamant gantañ, e intentamant-vat gantañ, emskiantek, emouez, e spered hag e ratozh gantañ ; *nicht mehr zurechnungsfähig sein*, na vezañ mui tout ar skiant gant an-unan (*tout e skiant gantañ, tout he skiant ganti h.a.*), na vezañ mui mestr war e spered, bezañ troet (trelatet, skañvaet, semplaet) e spered ; 2. [dre astenn.] deuet d'e oad, den-a-dra, en e dra, oadour.

Zurechnungsfähigkeit b. (-) : tamallidigezh b., atebegezh b., emskiant b., emskiantelezh b., emouiziegezh b.

zurecht- rakverb rannadus : en urzh, reizh ; *sich zurechtfragen*, mont war goulennou, atersiñ an dud evit gouzout e hent ; *ich finde mich hier nicht zurecht*, n'emaon ket em bleud amañ, n'anavezan ket an ardremez, me a zo kollet amañ.

zurechtbasteln V.k.e. (hat zurechtgebastelt) : kalfichat, kabochat, bitellat, bitrakiñ, teusteukat, belbetat, teuteunat, itrikañ, stipañ ; *eine Ausrede zurechtbasteln*, itrikañ un digarez, tennañ un digarez ki (un digarez toull) eus e gelorn, tennañ un digarez, fentañ un digarez.

zurechtbiegen V.k.e. (bog zurecht / hat zurechtgebogen) : 1. krommañ (kammañ, plegañ, gwear, daougrommañ, daougammañ, daoublegañ) evel ma faot ; 2. [dre astenn.]

plaenaat, renkañ, reizhañ, kompezañ, eeunaat, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ.

zurechtbringen V.k.e. (brachte zurecht / hat zurechtgebracht) : lakaat en urzh, renkañ, feuzañ, reizhlecl'hiañ, lakaat en e stern, ingalañ.

zurechtfinden V.em. : **sich zurechtfinden** (fand sich zurecht / hat sich (ak.) zurechtgefunden) : kavout penn d'e draoù, en em dreiñ, en em glask, en em zibab, en em embreger, sachañ e graf, en em zic'hennañ, sevel e grog, en em dennañ, en em sachañ, dirouestlañ e neud, dibrouilhañ e lasenn, kavout an disaouzan, en em arat, en em heñchañ, kavout e hent ; *ich finde mich hier nicht zurecht*, n'emaon ket em bleud amañ, n'anavezan ket an ardremez, n'ouzon na roud na rabez, me a zo kollet amañ, me n'ouzon ket diouzh pe du en em glask amañ ; *ich finde mich nicht mehr zurecht*, n'ouzon hent ebet ken, n'ouzon na roud na rabez ken, kollet on da vat, kollet em eus an ardremez.

zurechtflicken V.k.e. (hat zurechtgeflickt) : *etwas zurechtflicken*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb, talfasañ udb, kalfichat udb., feuzañ udb., ober un dres d'udb, greiañ udb, ober un tamm dresañ d'udb, fichañ udb, kempenn udb, renkañ udb, dresañ udb, difallañ udb, rapariñ udb.

Zurechtflicken n. (-s) : talfasadur g., talfasañ g.

zurechtfragen V.em. : **sich zurechtfragen** (hat sich (ak.) zurechtgefragt) : mont war goulennou, atersiñ an dud evit gouzout e hent, goulenn e hent.

zurechtkommen V.gw. (kam zurecht / ist zurechtgekommen) : kavout e lank, kavout lank, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, gouzout ober ganti, gouzout en em ober, kavout ur voaien da zibunañ e gudenn, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em dreiñ, en em arat, en em gavout, en em geitañ, en em zivreiñ, digatañ, en em besketa, en em lipat, en em sachañ, en em dreiñ, en em zibikouzañ, kaout an neuz, kaout an tu, kaout ar stek, gouzout ar stek ; *sie kommen ohne Dolmetscher zurecht*, en em glevet a reont kuit a jubennourien ; *mit jemandem zurechtkommen*, en em glevet (en em ziluziañ, en em zresañ) gant u.b., asantiñ gant u.b., en em dreiñ ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout an tu ag u.b., gouzout ober a-zoare gant u.b., kavout an tu diouzh u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu d'ober diouzh u.b. ; *mit jemandem nicht zurechtkommen*, bezañ boud gant u.b., na vezañ evit gwear gant u.b. ; *sie kommen nicht miteinander zurecht*, n'int ket evit gwear kevret ; *mit etwas zurechtkommen*, en em dreiñ gant udb, fonnañ ober udb, fonnañ da ober udb, degouezhout da vat gant udb, en em ziluziañ gant udb, dont a-benn eus udb, dont da benn ag udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, akuitañ d'ober udb ; *mit etwas nicht zurechtkommen*, bezañ boud d'ober udb, chom boud war udb ; *er kommt ganz gut zurecht*, en em glask a ra mat-tre, en em zibab a ra mat-tre, en em embreger a ra mat-tre, en em gavout a ra mat-kenañ, hennezh a oar en em drepanañ, hennezh en deus itrik, disoc'hañ a ra bloc'hik gant e aferioù, hennezh a oar mat penaos dirouestlañ e neud, hennezh a oar mat penaos dibrouilhañ e lasenn, dont a ra brav-bras gantañ, en em zifenn a ra mat-tre, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, n'eo ket ur paotr hualat ; *er kommt glänzend zurecht*, en em zibab a ra evel ur c'habiten, dont a ra gantañ brav-bras ; *er kommt mit den Kindern ganz gut zurecht*, hennezh a oar ober a-zoare gant ar vugale, hennezh a oar en em dreiñ gant ar vugale, hennezh en deus an tu d'ober diouzh ar vugale, hennezh a oar en em gemer

gant ar vugale ; *er kommt damit nicht zurecht*, ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat, da bennvat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti, disneuz eo d'en ober ; *mit seinem Lohn kommt er nicht zurecht*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e bae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gunduiñ ; *sie muss finanziell allein zurechtkommen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *wie könnte er zurechtkommen, wenn er nicht arbeitet* ? pelec'h e soñj deoc'h e c'halfe dont a-benn hep labourat ? ; *ohne Hilfe kommen wir nicht zurecht*, n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus a vout sikouret ; *ich komme selbst zurecht* ! emsav on ! ; *was soll's, wir werden schon zurechtkommen* ! ne vern ! ober a raimp hep ! - ne vern ket ! ober a raimp hep ! - ne ra forzh ! tremen a raimp hep ! ; *nicht ohne seine Mutter zurechtkommen können*, na vezañ evit dioueriñ e vamm ; *ich komme damit nicht zurecht*, ne dizhan ket, ne fonn ket, bouc'h on, boud on d'ober an dra-se, chom a ran boud, ne fonn ket din ober an dra-se ; *er muss zusehen, wie er damit zurechtkommt*, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zibikouzañ, d'en em zistrobañ, da c'hoari e hent, d'en em arat, da zirouestlañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'ober diouti, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ da sachañ e ibil, gwazh a se evitañ ; *jemanden allein zurechtkommen lassen*, lezel u.b. d'en em arat, lezel u.b. d'en em zibikouzañ ; *diese Kinder mussten früh genug alleine zurechtkommen*, ar vugale-se a veze lakaet abred a-walc'h war ar stign (war ar stegn), ar vugale-se a veze lezet abred a-walc'h en o unan, ar vugale-se a veze lezet abred a-walc'h en o roll o-unan, abred a-walc'h e ranke ar vugale-se ober o zreiz o-unan, abred a-walc'h e ranke ar vugale-se en em vevañ o-unan, abred a-walc'h e ranke ar vugale-se en em sachañ o-unan ; *damit sie im Leben zurechtkommen*, abalamour dezho da vezañ barrek d'ober o zreiz er vuhez ; *mit wenig zurechtkommen, mit wenigem zurechtkommen, mit Wenigem zurechtkommen*, a) bevañ diwar nebeut, tremen gant nebeut a dra ; b) ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da denañ un ibil eus brenn heskenn, tennañ talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ traoù ; *wer nicht allein zurechtkommen kann, ist ein Taugenichts*, an dañvad n'eo ket gouest da sec'hiñ e c'hloan n'eo ket eun dañvad mat.

zurechtlegen V.k.e. (hat zurechtgelegt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, fichañ, ober un tamm kempenn da, difallañ ; [sport] *den Lacrosseball zum Abschlagen zurechtlegen*, tintañ an horell.

zurechtmachen V.k.e. (hat zurechtgemacht) : fardañ, fichañ, aozañ, peuraosañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, terkañ, aveiñ, greiañ, prientiñ, reiñ un terk da, skarvañ, ingalañ, prestañ ; *etwas schnell zurechtmachen*, braskempenn udb ; *das Essen zurechtmachen*, fardañ (fichañ, aozañ, peuraosañ, kempenn, terkañ, alejiñ, aveiñ, prestañ) ar pred, pourchas ur pred ; *sich (dat.) ein kleines bescheidenes Essen zurechtmachen*, P. fritañ e dammig pred ; *sich (ak.) zurechtmachen*, en em lakaat brav, en em alejiñ, en em gempenn, en em fichañ, en em geuriñ, en em jolisañ, en em lakaat faro, en em brientiñ, en em bourchas, en em aozañ, en em zoareañ, en em brestañ, en em lakaat e par ; *sich (dat.) die Kleider zurechtmachen*, kempenn e zilh, ober un tamm kempenn d'e zilh, alejiñ e zilh, eeunañ e zilh ; *sie*

macht ihre Haube zurecht, emañ o fichañ he c'hoef ; *sich (dat.) das Haar zurechtmachen*, keuriñ e vlev, renkañ e vlev, kempenn e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, fichañ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, kribañ e vlev, ober un tamm kribañ d'e vlev, ober ur gribadenn d'e vlev, P. ober un tamm kribañ d'e reun ; *ein Bett zurechtmachen*, aozañ (ober, fichañ, kempenn, dresañ) ur gwele, ober un tamm kempenn d'ur gwele, reiñ un tamm kempenn d'ur gwele ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett*, gwele raktal g. ; *Fleischstücke für den Verkauf zurechtmachen*, parañ tammoù kig ; *sich (dat.) eine Ausrede zurechtmachen*, tennañ un digarez ki (un digarez toull) eus e gelom, tennañ un digarez, fentañ un digarez, itrikañ un digarez.

Zurechtmachen n. (-s) : 1. kempenn g., kempennadur g., kempennerezh g., kempennidigezh b., arenkadur g., terkerezh g. ; 2. *Zurechtmachen von Fleischstücken für den Verkauf*, paradur g., parañ g.

zurechtrücken V.k.e. (hat zurechtgerückt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern, eeunañ, eeunañ, fichañ, diweañ ; *seine Krawatte zurechtrücken*, eeunañ e frondenn (e gravatenn) ; *seine Kleidung zurechtrücken*, eeunañ e wiskamant ; *die Wahrheit zurechtrücken*, lakaat ar wirionez war he reizh ; *jemandem den Kopf zurechtrücken*, adsterniañ u.b., ober e varv d'u.b., lakaat reizh en u.b., degas reizh en u.b., ober un dres d'u.b., plantañ kentel gant u.b., ober skol d'u.b., ober kelenn d'u.b., kas u.b. d'e nask, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskar ourgouilh u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b.

zurechtschneiden V.k.e. (schnitt zurecht / hat zurechtgeschnitten) : 1. troc'hañ, didroc'hañ ; *Fleischstücke für den Verkauf zurechtschneiden*, parañ tammoù kig ; 2. kementañ, tailhañ ; *einen Anzug zurechtschneiden*, kementañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant.

Zurechtschneiden n. (-s) : 1. kementañ g., tailhañ g. ; 2. *Zurechtschneiden von Fleischstücken für den Verkauf*, paradur g., parañ g.

zurechtsetzen V.k.e. (hat zurechtgesetzt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, fichañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern ; *seine Brille zurechtsetzen*, sintrañ e lunedoù war beg e fri ; *jemandem den Kopf zurechtsetzen*, ober e varv d'u.b., lakaat reizh en u.b., degas reizh en u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo

en u.b., diskar ourgouilh u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., ober ur rez d'u.b.

V.em. **sich zurechtsetzen** (hat sich (ak.) zurechtgesetzt) : *sich bequem in seinem Sessel zurechtsetzen*, azezañ klok en e gador-vrec'h, en em glenkañ klok en e gador-vrec'h.

zurechtstellen V.k.e. (hat zurechtgestellt) : lakaat en urzh, renkañ, kempenn, ober un tamm kempenn da, fichañ, feuzañ, reizhlec'hiañ, lakaat en e stern.

zurechtweisen V.k.e. (wies zurecht / hat zurechtgewiesen) : **1.** *jemanden zurechtweisen*¹, poentañ u.b., henchañ u.b., diskouez an hent mat d'u.b., lakaat u.b. war an hent mat, lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, titouriñ d'u.b. an hent da vont d'ul lec'h bennak, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b.; **2.** *jemanden zurechtweisen*², tamall u.b., rebech u.b., sabatiñ d'u.b., ober trouz d'u.b., teñsañ u.b., kroزال d'u.b., gourdrouz gant u.b., ober ur gourdrouz d'u.b., ober gourdrouzoù d'u.b., adsterniañ u.b., lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, lakaat reizh en u.b., degas reizh en u.b., ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., ober un tamm kroz d'u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., disorc'henniñ u.b., kas u.b. d'e goch, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar ourgouilh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtweisen*, bras e voe gantañ bezañ kenteliet gant e isurzhidi, iskriv e voe gantañ bezañ kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa bras (kalz, diaes, start) bezañ kenteliet gant e isurzhidi, drouk e voe gantañ e vije bet kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa drouk e vije bet kenteliet gant e isurzhidi ; *von jemandem zurechtgewiesen werden*, klevet un tamm kroz gant u.b., bezañ karezet gant u.b., klevet trouz gant u.b., klevet kroz gant u.b., klevet anezhi gant u.b., klevet e begement gant u.b., klevet e bater gant u.b. ; *die Kinder zurechtweisen*, lezenniñ ar vugale.

Zurechtweisung b. (-, -en) : **1.** heñchadur g., diskouezadur an hent mat g., lakidigezh war an hent mat b. ; **2.** rebech g., teñsadurezh b., teñsadenn b., kroadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

zurechtzimmern V.k.e. (hat zurechtgezimmert) : frammañ, frammata ; *ein Balkenwerk zurechtzimmern*, frammañ un doenn ; *etwas grob zurechtzimmern*, kalfichat udb., kabochat udb

zureden V.k.d. (dat.) (hat zugeredet) : **1.** atizañ, aspediñ, klask kendrec'hiñ, mont [d'u.b.] dre guzuliou, aliañ, kuzuliañ, pouezañ war, taeriñ war, poursuiñ war, derc'hel war ; *durch beharrliches Zureden konnte sie ihn überzeugen zurückzukommen*, a-bouez ober a-walc'h warnañ e teuas a-benn d'e lakaat da zistreiñ,

kement a reas warnañ ma reas dezhañ distreiñ ; *er lässt sich nicht zureden*, n'eus ket tu da gaout pennvat outañ, n'eus ket tu da gavout un disoc'h gantañ, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne'z pezh ket rezon gantañ james ; **2.** *jemandem zureden*, frealziñ (kalonekaat) u.b., reiñ kalon (reiñ ton, reiñ kalonegezh, sevel e bouezioù) d'u.b., lakaat u.b. war e du, lakaat kalon e kof u.b., tommañ kalon u.b.

Zureden n. (-s) : alioù ls., kuzulioù ls., atizañ g., aspediñ g.

zureichend ag. : a-walc'h, bastus, spirus ; *zureichender Grund*, abeg a-walc'h g., abeg bastus g., abeg spirus g. ; [pred., Schopenhauer] *Satz vom zureichenden Grunde des Werdens*, pennaenn poell spirus an dedreiñ b.

zureiten V.gw. (ritt zu / ist zugeritten) : **1.** *auf etwas (ak.) zureiten*, mont war varc'h war-zu udb, mont war varc'h etrezek udb, mont war varc'h etramek udb, mont war varc'h da-geñver udb, mont war varc'h da-gaout udb, mont war varc'h war-gaout udb, mont war varc'h trema udb ; **2.** *wir müssen zureiten*, ret eo lakaat tizh, ret eo sankañ tizh, ret e vo deomp reiñ lër dezhi.

V.k.e. (ritt zu / hat zugeritten) : pleustriñ, dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ, doujañ ; *ein Pferd zureiten*, doujañ ur jav.

Zureiten n. (-s) : [kezeg] embregerezh g., pleustridigezh b.

Zürich n. : Zürich b.

Züricher ag. digemm : ... Zürich, ... eus Zürich ; *Züricher See*, lenn Zürich b.

Zürichsee g. (-s) : lenn Zürich b.

zurichten V.k.e. (hat zugerichtet) : **1.** fardañ, fichañ, aozañ, kempenn, terkañ, aveiñ, prientiñ, pinfañ, reiñ un terk da ; *einen Stoff zurichten*, prientiñ un tamm entof ; *Leder zurichten*, kourrezañ (parañ, aozañ) lër (Gregor) ; *wir werden für Sie ein Zimmer zurichten*, ur gambr a vezo graet prientiñ evidoc'h ; **2.** [kegin.] aozañ, fardañ, fichañ, alejiñ, alej, dareviñ, terkañ, reiñ un terk da, prientiñ, aveiñ, danzen [pennrann danze-], pourchas, kempenn, prestañ, prestiñ, embladiñ, P. fritañ, [rannyezh. e brezhoneg] dorloñ ; *einen Hasen zurichten*, aveiñ (aozañ) ur c'had ; *das Essen zurichten*, fardañ boued, fichañ boued, terkañ boued, aozañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, pourchas ur pred, reiñ un terk d'ar boued, embladiñ, alejiñ ur pred, aveiñ ar boued, danzen boued, dareviñ boued, prientiñ boued, kempenn boued, prestañ ar pred, ober kundu, P. fardañ ar geusturenn ; **3.** [dre skeud.] *das Schiff wurde vom Sturm übel zugerichtet*, gwall voufonet (gwall-lakaet) e oa bet ar vag gant ar wallamzer, gwallgaset e oa bet ar vag gant ar wallamzer, ifamet e oa bet ar vag gant ar wallamzer, gwallaozet e oa bet al lestr gant ar gorventenn, gwallaget e oa bet ar vag gant ar gorventenn, en ur gwall stad e oa bet lakaet ar vag gant ar gorventenn, paket he doa ar vag ur gempenn diouzh ar gorventenn ; P. *man hat ihn arg zugerichtet*, gwall-lakaet eo bet ganto, hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet en ur gwall stad 'vat, gwallaozet eo bet brav ha kempenn, aozet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwallgempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet eo bet a-zoare, kempennet en un doare brav eo bet, kivist ha kigeret eo bet, trepanet eo bet ha prop, teurket eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet, graet eo bet un dres dezhañ ; *seht nur, wie sie mich zugerichtet haben* ! gwelit e pe zoare truezus on bet lakaet ganto ! gwelit e pe stuz on bet lakaet ganto ! gwelit e pe stuz emañ ! ; *seine Schuhe übel zurichten*, treuziñ e votoù.

Zurichter g. (-s, -) : [tekn.] aozer g., kourrezer g., ficher g., tremener-lër g.

Zurichtung b. (-, -en) : 1. aoz g./b., aozidigezh b., aozerezh g., terkerezh g., ficherezh g. ; 2. [moull.] pajennaosañ g.

zuriegeln V.k.e. (hat zugeriegt) : morailhañ, prenañ, sparlañ, barrennañ, klañchediñ.

zürnen V.k.d. (hat gezürnt) : *jemandem zürnen*, buaneakaet ouzh u.b., bezañ buaneakaet ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret) ouzh u.b., bezañ arfleuet ouzh u.b., bezañ kruget ouzh u.b., bezañ kruget war u.b., bezañ chifet-bras ouzh u.b., bezañ fuloret ouzh u.b., bezañ taeret war u.b., taeriñ ouzh u.b., taeriñ enep d'u.b., kaout broc'h ouzh u.b., bezañ broc'h en an-unan ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b., goriñ droukrañs (magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., kemer droug ouzh u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., fuloriñ enep d'u.b. ; *über etwas zürnen*, kounnariñ (bezañ e kounnar, bezañ e fulor) gant udb, bezañ fulor en an-unan abalamour d'udb, bezañ droug en an-unan en abeg d'udb, bezañ droug en e gorf en abeg d'udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, bezañ tro en e voned abalamour d'udb, feulziñ abalamour d'udb.

V.gw. (hat gezürnt) : foeltradiñ, sakreal, jarneal, mallozhñ, disteurel mallozhioù, touiñ Doue, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, pec'hiñ, gragailhat, grognonañ, grognonat, grozmat, grognal, grontal, karnajal.

zurollen V.k.e. (hat zugerollt) : 1. *das Fass auf den Wagen zurollen*, ruilhal ar varrikenn etrezek ar c'harr, kas ar varrikenn a-ruilh da-gaout ar c'harr, kas ar varrikenn a-ruilhoù etrezek ar c'harr, kas ar varrikenn a-ziwar-ruilh etrezek ar c'harr ; 2. serriñ dre rollañ, rollañ.

V.gw. (ist zugerollt) : ruilhal ; *ein Felsblock rollte auf ihn zu*, ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ.

zurren V.k.e. (hat gezurrt) : [merdead.] eren, stagañ, amarañ.

Zurschaustellung b. (-) : 1. staliadur g., stalierezh g., displegerezh g., dispakerezh g., diskouezadur g. ; 2. [dre astenn.] dispak g. ; *demonstrative Zurschaustellung*, stalerezh g., staliaj g., distalac'h g., lorc'hajoù ls., pompadoù ls., roufl g., tron g., bragerezh g., pompad g.

zurück¹ Adv. : 1. war-lerc'h, a-zilerc'h ; *er ist fünfzig Meter (hinter ihm) zurück*, emañ hanter-kant metrad war e lerc'h, hanter-kant metrad dale en deus warnañ ; [dre skeud.] *das Land ist noch weit zurück*, chomet eo ar vro-se un tamm mat war-lerc'h (a-zilerc'h) ; *das liegt um Jahre zurück*, un toullad brav a vloavezhioù 'zo, meur a warlene a zo, abaoe ez eus meur a warlene, abaoe ez eus tremenet meur a varr avel, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *hinter seiner Zeit zurück sein*, warlerc'hiañ ; *mein Gedächtnis reicht nicht so weit zurück*, va memor ne dap ket keit-se.

2. distro, en-dro ; *er ist noch nicht zurück*, n'eo ket distro c'hoazh, n'emañ ket en-dro evit c'hoazh, n'eo ket retomet evit c'hoazh ; *als ich vom Markt zurück war*, en distro eus ar marc'had ; *wenn ich zurück bin*, em distro, da'm distro, pa vin distro ; *sobald ich von der Schule zurück war*, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *ich muss vor sechs zurück sein*, dav eo din bezañ distro a-benn c'hwec'h eur ; *der Winter ist zurück*, aet eo an amzer e goañv en-dro ; *zurück zur Natur*, distroomp d'an natur, distroomp da vevañ en natur ; *ihn verlangt nach der Heimat zurück*, hiraezh a sav gantañ d'e vro, hiraezhiñ a ra d'e vro, kleñved ar vro en deus paket, gant kleñved ar gêr emañ, gant an droug hirnezh emañ,

keuz bras d'e vro en deus, dioueriñ a ra e vro, dienez en devez eus e vro, dienez en devez d'e vro.

3. a-gil, a-dreñv, war-dreñv, àr-dreñv ; *zurück ! souzit a-dreñv ! argilit ! a-dreñv ! war-dreñv ! kit a-dreñv ! kerzhit war-dreñv ! kilit !*

4. dont ; *zehn Kilometer hin, zehn Kilometer zurück*, dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück*, tregont kilometrad mont ha dont ; *hin und zurück*, mont-dont ; *der Weg zurück erwies sich anstrengender als der Weg dorthin*, tennoc'h e voe an distro eget ar mont ; *Flug hin und zurück*, nij mont-dont g. ; [trenioù, kirri-nij, kirri-boutin, bigi] *einmal Mainz, hin und zurück !* ur bilhed mont-dont betek Mainz ! ur mont-dont betek Mainz ! ur monedone betek Mainz !

zurück² rakverb rannadus a verk :

1. an argil : *zurücktreten*, souzañ, kilañ, kizañ.

2. meizad an dedreuz graet : *ein Stück Weg zurücklegen*, ober ur pennad hent, dibunañ ur pennad hent, muzuliañ ur pennad hent.

3. ar restaolerezh : *zurückerstatten*, resteuler, daskorañ, reiñ en-dro.

Zurück³ n. (-s) : [dre skeud.] kiz g., distro b./g., retorn g. ; *Reise ohne Zurück*, beaj kof e vamm b., beaj an andistro b. ; *es gibt kein Zurück mehr*, re ziwazhat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz, re ziwazhat eo bremañ evit treiñ (trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, re ziwazhat eo bremañ evit cheñch bazh war an daboulin, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken, n'eus retorn ebet ken ; *Punkt, an dem es kein Zurück mehr gibt*, *Point of no Return*, poent an andistro g., poent hep distro g. ; *das Zurück zu den Wurzeln, das Zurück zu den Quellen, das Zurück zu den Ursprüngen*, an distro d'ar vammenn b., an distro d'an andon b.

zurückbauen V.k.e. (hat zurückgebaut) : disevel, dizober.

zurückbefördern V.k.e. (hat zurückbefördert) : kas en-dro ; [loen.] *Nahrung für seine Jungen aus dem Magen in den Mund (in den Schnabel) zurückbefördern*, dilonkañ boued, distreizhañ boued.

zurückbegeben V.em. : **sich zurückbegeben** (begibt sich zurück / begab sich zurück / hat sich (ak.) zurückbegeben) : distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, retorn.

zurückbehalten V.k.e. (behält zurück / behielt zurück / hat zurückbehalten) : derc'hel, derc'hel en e gerz, derc'hel en e gerc'henn, derc'hel gant an-unan, mirout en e gerz, mirout en e gerc'henn azderc'hel ; *Dokumente zurückbehalten*, azderc'hel teulioù, mirout teulioù en e gerz ; *jemandes Lohn zurückbehalten*, derc'hel e c'hopr ouzh u.b., mirout e c'hopr ouzh u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b. ; *ohne den geringsten Pfennig für sich zurückzubehalten*, hep delc'her diner, hep lakaat ur gweneg toull en e sac'h ; *was mir gehört, behalte ich zurück*, derc'hel a rin ganin ar pezh a zo din.

Zurückbehaltung b. (-) : azdalc'h g. ; *Zurückbehaltung von Informationen*, azdalc'h titouroù g. ; *Gläubiger bei einer Zurückbehaltung*, azdalc'her g.

Zurückbealtungsrecht n. (-s) : [gwir] gwir azderc'hel g. ; *Inhaber des Zurückbealtungsrechts*, azdalc'her g.

zurückbekommen V.k.e. (bekam zurück / hat zurückbekommen) : kaout en-dro, adkaout, adaptout ; *sein Geld zurückbekommen*, kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro, aspiaouañ e arc'hant, adaptout e arc'hant ; *sie bekommen das Doppelte zurück*, rentet e vo e doubloù deoc'h ; *ich bekomme noch zwei Franken zurück*, daou lur suis distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din evit an distaol, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din e distro war an trok, daou lur suis hoc'h eus da zisteuler din.

Zurückbekommen n. (-s) : adkavadur g., askavadur g., adkavidigezh b., azkavidigezh b., asperc'hennidigezh b., aspiaouadur g.

zurückberufen V.k.e. (berief zurück / hat zurückberufen) : 1. amgefridiañ u.b., dec'hervel u.b., kemenn d'u.b. distreiñ, gervel u.b. da zistreiñ d'e vro ; *er wurde zurückberufen*, dont a reas kannad dezhañ da zistreiñ d'e vro ; 2. terriñ, digargañ.

zurückbeugen V.k.e. (hat zurückgebeugt) : plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv.

V.em. : **sich zurückbeugen** (hat sich (ak.) zurückgebeugt) : plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv.

zurückbezahlen V.k.e. (bezahlte zurück / hat zurückbezahlt) : resteurel, dastalañ, daskoriñ, daskor, paeañ.

zurückbilden V.em. : **sich zurückbilden** (hat sich (ak.) zurückgebildet) : skoanañ, koazhañ ; *der Muskel hat sich zurückgebildet*, deuet eo ar gignenn da skoanañ.

zurückbleiben V.gw. (blieb zurück / ist zurückgeblieben) : 1. chom war-lerc'h, chom en dilerc'h, chom a-zilerc'h, chom e treñv u.b., menel e treñv u.b., chom, chom eus dilerc'h udb/u.b., menel ; 2. chom da zilerc'hiañ, straniñ, kaout dale, dilañsañ, tapout dilañs, chom war-lerc'h, menel war-lerc'h ; *Paul ist zurückgeblieben*, tapet eo Paol war-lerc'h, chomet eo Paol da serriñ (da zastum) an tachoù, dale a zo gant Paol, manet eo Paol war hol lerc'h, emañ Paol en dilerc'h war ar re all ; *er bleibt hinter den Leistungen der anderen zurück*, ne zeu ket da boursuiñ, dilañsañ a ra war ar re all, tapout a ra dilañs war ar re all, emañ en dilerc'h war ar re all, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; *in der Schule blieb sie weit hinter uns zurück*, er skol eo bet chomet pell war hol lec'h deomp-ni ; 3. *im Wachstum zurückbleiben*, bezañ diwezhat da greskiñ ; *geistig zurückgeblieben*, diwezhat, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, diwarlerc'hiet, warlerc'hiet, dilerc'hiet, dilerc'het, dilerc'hek, P. [gwashaus] pampes, eus lost ar sizhun, tapet war ar portolo ; *geistig Zurückgebliebener*, dilerc'heg g. [*liester* dilerc'heien].

zurückblicken V.gw. (hat zurückgeblickt) : ober ur sell war-dreñv, sellet war e lerc'h, sellet war e giz, sellet ar e dreñv, sellet a-dreñv-kein, sellet a-dreñv e gein, sellet a-drek e gein, distreiñ da sellet ; *auf etwas (ak.) zurückblicken*, ober un distro war udb, ober un astreiñ war udb.

zurückbringen V.k.e. (brachte zurück / hat zurückgebracht) : kas en-dro, deren [*pennrann* dere-], adkas, askas, addegas ; *die Kühe in den Stall zurückbringen*, durc'haat ar saout, kerc'hat ar saout d'o c'hraou ; *ins Vaterland zurückbringen*, advroelañ, advroañ ; *nach Hause zurückbringen*, deren d'ar gêr, degas d'ar gêr ; *einen Hut in seine ursprüngliche Form zurückbringen*, retolziñ un tog ; [relij.] *einen Sünder zu Gott zurückbringen*, distreiñ ur pec'her ouzh Doue.

zurückdatieren V.k.e. (hat zurückdatiert) : deiziañ a-ziaraok (Gregor), rakdeiziañ.

zurückdenken V.k.d. (dachte zurück / hat zurückgedacht) : *an etwas (ak.) zurückdenken*, kounaat udb, eñvoriñ udb, memoriñ udb, memoriñ war udb, soñjal en-dro en udb ; *sehnsüchtig an etwas (ak.) zurückdenken*, *wehmütig an etwas (ak.) zurückdenken*, hiraezhiñ d'udb ; *wenn ich an diese Zeit zurückdenke*, pa gounaan an amzer-hont ; *an jemanden zurückdenken*, eñvoriñ en u.b.

V.gw. : memoriñ, eñvoriñ, soñjal war e giz ; *soweit ich zurückdenken kann*, keit ha ma c'hallan memoriñ, diouzh a eñvoran, hervez a eñvoran, ma ne fazian ket, m'em eus koun (soñj) mat, e kement ha ma'm eus koun, kement ha ma'm eus soñj (Gregor).

zurückdrängen V.k.e. (hat zurückgedrängt) : 1. diarbenn, dizarbenn, diharpañ, kas kuit, kas war-dreñv, bountañ (u.b.) war e giz, divountañ, diboulzañ, diboulzañ war e giz, bountañ er-maez, diskas, hemolc'hiñ, chaseal, kas war e giz, distreiñ war e giz, lakaat da gilañ, kizañ, kilañ, repellañ ; *die Angreifer zurückdrängen*, kas an dagerien war o c'hiz, disvountañ an argaderien war o c'hiz, diskas an argaderien, diarbenn an dagerien, bountañ kuit an dagerien, rebellañ an dagerien ; 2. [dre skeud.] moustrañ war, gwaskañ war, mestroniañ, gwakoliañ, kabestrañ, derc'hel war, mougañ, herzel ouzh.

zurückdrehen V.k.e. (hat zurückgedreht) : kas war-dreñv ; *die Uhr zurückdrehen*, lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hiañ (warlerc'hiañ) e eurier ; *die Zeit zurückdrehen*, punañ an amzer.

zurückdürfen V.gw. (darf zurück / durfte zurück / hat zurückgedurft) : kaout gwir da zistreiñ.

zurückeilen V.gw. (ist zurückgeeilt) : diredek, hastañ distreiñ, distreiñ d'an druilh-drask, distreiñ d'an druilh-drast, distreiñ d'an druilh, distreiñ d'illo, distreiñ gant mall bras (gant hast bras, gant herr bras), distreiñ gant herr, distreiñ gant hastidigezh vras, distreiñ gant prez vras, distreiñ tizh-ha-tizh, distreiñ d'ar c'h'aloup, distreiñ tizh-ha-taer, distreiñ a-dizh hag a-dag, distreiñ a-dizh hag a-dro, distreiñ diwar dizh, distreiñ difrae-kaer, distreiñ gant difrae bras, distreiñ diwar herr, distreiñ buan-ha-buan, distreiñ dre hast, distreiñ a-brez-kaer, distreiñ a-hast-kaer, distreiñ a-benn-herr, distreiñ a-bost, distreiñ a-herr-kaer, distreiñ d'ar flimin-foeltr, distreiñ a-daol-herr, distreiñ a-brez-herr, distreiñ en herr, distreiñ gant d'illo bras.

zurückerkhalten V.k.e. (erhält zurück / erhielt zurück / hat zurückerkhalten) : V.k.e. : kaout en-dro, aspiaouañ, adapout ; *die Mehrwertsteuer zurückerkhalten*, adapout an T.G.O., adapout an taos war ar gwerzh ouzhpennet ; *sein Geld zurückerkhalten*, kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro, aspiaouañ e arc'hant, adapout e arc'hant ; *ich erhalte noch zwei Franken zurück*, daou lur suis distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur suis hoc'h eus da zisteurel din, daou lur suis hoc'h eus da reiñ din evit an distaol.

zurückerrinnern V.em. : **sich zurückerrinnern** (erinnerte sich zurück / hat sich (ak.) zurückerrinnert) : *sich an etwas (ak.) zurückerrinnern*, kounaat udb, eñvoriñ udb, memoriñ udb, memoriñ war udb, soñjal en-dro en udb, dont udb da soñj d'an-unan, dont udb da goun d'an-unan, dont udb da spered an-unan (*d'e spered, d'he spered h.a.*) ; *sich an jemanden zurückerrinnern*, eñvoriñ en u.b. ; *soweit ich mich zurückerrinnern kann, solange ich mich zurückerrinnern kann*, keit ha ma c'hallan memoriñ, diouzh a eñvoran, hervez a eñvoran, ma ne fazian ket, m'em eus koun mat, m'em eus soñj mat, e kement ha ma'm eus koun, kement ha ma'm eus soñj (Gregor).

zurückerrlangen V.k.e. (erlangte zurück / hat zurückerrlangt) : adapout, kaout en-dro, adkavout, askavout, aspiaouañ, askemer perc'henniezh udb ; *seine Gesundheit zurückerrlangen*, askavout ar yec'hed ; *seine Freiheit zurückerrlangen*, askavout e frankiz ; *das Bewusstsein zurückerrlangen*, dont en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), difallañ, difallaat, difatañ, dialvaoniñ, disemplañ, difaganiñ, diorvaniñ, divadaouiñ, divatorelliñ, en em anavezout, distreiñ d'an-unan (Gregor), addont d'e vez, addont e-barzh, dont eus e fallaenn, dont e santimant en-dro, distreiñ e-barzh, dont d'e stad, dont d'en em intent, dont an anaoudegezh d'an-unan en-dro, dont en-dro en e anaoudegezh ; *er hat das Augenlicht zurückerrlangt*, deuet eo ar gweled dezhañ en-dro, askavet en deus ar gweled, dizallet eo ; *die Oberhand zurückerrlangen*, adkemer an tu war-c'horre, adapout an tu war-

c'horre, adpakañ an tu war-c'horre, adkemer ar pleg war-c'horre, adaptout ar pleg war-c'horre, adpakañ ar pleg war-c'horre, adkaout ar pleg war-c'horre, adkemer an tu krefiv, adaptout e droad er par, adsevel war varr.

Zurückerlangung b. (-, -en) : adkavadur g., askavadur g., adkavidigezh b., askavidigezh b., asperc'hennidigezh b., aspiaouadur g.

zurückerobbern V.k.e. (eroberte zurück / hat zurückerobert) : adc'hounit, askemer, adkemer, adperc'hennañ, adaloubiñ ; [sport] *den Ball zurückerobbern*, adaptout ar vell ; [dre skeud.] *verlorenes Terrain zurückerobbern*, adaptout e zilañs.

zurückerstatten V.k.e. (erstattete zurück / hat zurückerstattet) : resteuler [pennrann restaol-], resteurel [pennrann restaol-], disteurel [pennrann distaol-], retorn, daskoriñ, daskor, dastalañ, paeañ, adreiñ [pennrann adro-], digoll, rentañ ; *zurückzuerstattend...*, daskoradus.

Zurückerstattung b. (-, -en) : dastaladur g., restaolerezh g., restaol g., restaolidigezh b., daskor g., daskorad g.

zurückfahren V.k.e. (fährt zurück / fuhr zurück / hat zurückgefahren) : 1. kilañ, souzañ, kizañ, dont a-dreñv gant ; *den Wagen zurückfahren*, souzañ ar c'harr-tan, souzañ a-dreñv ; 2. *jemanden zurückfahren*, kas u.b. d'ar gêr gant e garr-tan ; 3. *die Ausgaben zurückfahren*, krennañ an dispignoù.

V.gw. (fährt zurück / fuhr zurück / ist zurückgefahren) : 1. distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, retorn ; 2. *vor Schreck zurückfahren*, karnañ a-dreñv, ober ur souz a-dreñv gant ar spont, souzañ gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ ; *er fährt erschrocken zurück*, souzañ (kilañ, kizañ) a ra gant ar spont, ober a ra ur souz a-dreñv gant ar spont, karnañ a ra a-dreñv.

zurückfallen V.k.d. (fällt zurück / fiel zurück / ist zurückgefallen) : 1. diskenn ; *auf den dritten Platz zurückfallen*, diskenn d'an trede plas ; 2. kouezhañ dre adtaol ; *die Schande ist auf ihre Familie zurückgefallen*, ar vezh a zo kouezhet dre adtaol war he zud ; 3. distreiñ da, askouezhañ e, adkregiñ gant, adstagañ gant, pegañ en-dro war ; *in seine schlechten Gewohnheiten zurückfallen*, distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, distreiñ d'e bleg kozh, kouezhañ en e blegoù kozh, mont d'e bleg kozh, mont da-heul en-dro e blegoù fall, distreiñ d'e bleg, distreiñ d'e dech, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, kouezhañ en e goch kozh, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, askouezhañ en e sioù fall ; [gwir] *an jemanden zurückfallen*, distreiñ e-kerz u.b. ; [relij.] *in Sünde zurückfallen*, *in die Sünde zurückfallen*, adfeilhañ er pec'hed ; 4. *die Rakete ist zur Erde zurückgefallen*, kouezhet eo ar fuzeenn.

zurückfinden V.gw. (fand zurück / hat zurückgefunden) : kavout hent an distro, anavezout hent an distro.

V.k.d. (fand zurück / hat zurückgefunden) : distreiñ ; *zu seinen schlechten Gewohnheiten zurückfinden*, distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, mont d'e bleg kozh, kouezhañ en e goch kozh, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *zum Ernst zurückfinden*, dic'hoarzhin, pozetaat, adkavout e sirusted ; *zu den Seinen zurückfinden*, distreiñ da-douez e re nes, distreiñ da-vesk e dud nes, distreiñ da-douez an dud nesañ d'e galon, distreiñ da-vesk e garidi ; *zu Gott zurückfinden*, distreiñ ouzh Doue ; *er hat zu Gott zurückgefunden*, distro eo ouzh Doue.

zurückfliegen V.gw. (flog zurück / ist zurückgefliegen) : distreiñ gant ar c'harr-nij, mont en-dro gant ar c'harr-nij.

zurückfließen V.gw. (floss zurück / ist zurückgeflossen) : 1. dichalañ, distekiñ ; 2. distreiñ d'al lec'h loc'hañ ; 3. [dre skeud.] bezañ restaolet.

zurückfluten V.gw. (ist zurückgeflutet) : diskenn, digreskiñ ; *das Wasser flutet zurück*, diskenn a ra live an dour, digreskiñ a ra live an dour, digreskiñ a ra an dour.

zurückfordern V.k.e. (hat zurückgefordert) : *etwas zurückfordern*, goulenn ma vefe daskoret udb d'an-unan.

zurückfragen V.gw. (hat zurückgefragt) : 1. respont gant ur goulenn ; 2. goulenn resisadurioù.

zurückführen V.k.e. (hat zurückgeführt) : 1. kas en-dro, distreiñ, deren ; *Kapital und Gewinne ins Land zurückführen*, advroañ kevalaoù ; 2. lakaat da heuliad udb ; *etwas auf den Ursprung zurückführen*, mont da glask kentañ abeg udb, mont da glask penn ha penaos udb ; *das ganze Übel ist auf ihn zurückzuführen*, hennezh eo pennabeg eus an holl zroug, hennezh eo pennkaoz d'an holl zroug, hennezh eo penn kentañ an holl zroug, abeg eo d'an holl zroug, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet an holl zroug, kiriek eo d'an holl zroug da vezañ c'hoarvezet, kaoz eo mard eo c'hoarvezet an holl zroug, e penn an abadenñ emañ, eñ a zo pennabeg d'an holl zroug, c'hoarvezet eo an holl zroug en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh) (Gregor), hennezh a zo en orin a'n holl zroug ; *zahlreiche Verkehrsunfälle sind auf Alkoholkonsum zurückzuführen*, an alkool a zo kiriek da galz a wallzarvoudoù war an hentoù ; *sein Name ist auf seine Form zurückzuführen*, anvet eo evel-se abalamour d'e stumm ; *worauf ist das zurückzuführen ?* war betra teuler kement-se ? war-goust petra lakaat kement-se ? petra 'zo kaoz a gement-se ? da betra tamall kement-se ? petra 'zo abeg da gement-se ? petra 'zo orin da gement-se ? ; *meine Krankheit ist darauf zurückzuführen*, an dra-se a zo kiriek din da vezañ klañv, an dra-se a zo kiriek da'm c'hleñved, va c'hleñved a glev ouzh an dra-se ; *meine Krankheit ist auf den Verzehr von Muscheln zurückzuführen*, ar c'hregin am eus debret a zo kiriek din da vezañ klañv, ar c'hregin am eus debret a zo kiriek da'm c'hleñved, klañv on diwar ar c'hregin am boa debret ; *seine Krankheit ist auf zu viel Arbeit zurückzuführen*, kouezhet eo klañv dre labourat re, erru eo klañv diwar re labourat ; *Rachitis ist meist auf Mangel an Vitamin D zurückzuführen*, peurliesañ e teu al lec'h diwar an negezh a vitaminoù D ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen*, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro.

zurückgeben V.k.e. (gibt zurück / gab zurück / hat zurückgegeben) : rentañ, retorn, disteurel, daskoriñ, daskor, reiñ en-dro, resteuler [pennrann restaol-], resteurel [pennrann restaol-], adreiñ [pennrann adro-] ; [gwir] *wieder zurückgeben*, eilreiñ [pennrann eilro-] ; *jemandem etwas zurückgeben*, rentañ udb d'e berc'henn, daskor e dra d'u.b. ; *ich gebe Ihnen noch zwei Euro zurück*, setu daou euro distro, setu daou euro evit an distaol, setu daou euro evit an distro war an trok, setu daou euro e distro war an trok ; *dass ich ihm das Geld zurückgegeben habe, dessen erinnere ich mich genau*, soñj mat am eus bezañ restaolet e arc'hant dezhañ ; *den Stummen ihre Sprache zurückgeben*, adreiñ ar prezeg d'ar re vut, rentañ ar prezeg d'ar re vut ; *ro mir zurück, was mir gehört !* daskor din va zra ! ; *sich das Pfand für eine Flasche zurückgeben lassen, eine Pfandflasche zurückgeben*, diadnaouiñ ur voutailh ; *jemandem etwas wieder zurückgeben*, eilreiñ udb d'u.b. ; *zurückzugehend...*, daskoradus.

zurückgeblieben ag. : 1. chomet war-lerc'h, paket dale gantañ, war zilañs, dilerc'hiet ; 2. *geistig zurückgeblieben*, laban, diwezhat, diwar-lerc'h, eus an diwar-lerc'h, warlerc'hiet, pampes, P. eus lost ar sizhun ; *geistig zurückgebliebenes Kind*, bugel diwezhat g.

Zurückgebliebene(r) ag.k. g./b. : *geistig Zurückgebliebener, dilerc'heg g. [liester dilerc'heien].*

Zurückgebliebenheit b. (-) : [mezeg.] dilerc'hegez b., dilerc'hentez b. ; *geistige Zurückgebliebenheit, dilerc'hegez vred b., goulerc'h bred g., namm bredel g.*

zurückgehen V.gw. (ging zurück / ist zurückgegangen) : **1.** advont, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, retorn, mont a-rekin ; *den gleichen Weg zurückgehen, kignat e roudoù ; etwas an jemanden zurückgehen lassen, distreiñ udb d'u.b. ; wieder an seinen Platz zurückgehen, advont d'e blas, distreiñ d'e blas ; Tiere zum wilden Leben zurückgehen lassen, gouesaat loened ; 2.* gouzizañ, argizañ, kizañ, dont war-dreñv, adreñviñ, adreñvaat, diskenn, izelaat, digreskiñ, bihanaat, mont bihan, mont en diminu, mont war ziminu, nebeutaat, kurzhañ, koazhañ, digouezhañ ; *die Flut geht zurück, diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o treañ, mare tre a zo, ar mor a denn àr-dreñv ; die Fluthöhe geht zurück, der Gezeitenhub geht zurück, emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, emañ ar mor o venel, digreskiñ a ra ar mor, emañ ar mor o vervel, menel a ra ar mor, manout a ra ar mor, digreskiñ a ra ampled ar mareoù-mor, terriñ a ra ar mor, koll a ra ar mor ; nach der Laktation geht die Größe der weiblichen Brust zurück, dre ma ya al laezh da hesk e kurz divronn ar maouezed ; die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen, erru eo didud ar vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, koazhet-naet eo niver an dud er vro, niver an dud er vro a zo digouezhet meurbet, nebeutaet eo an dud er vro ha lous c'hoazh ! ; die Anzahl der Bewohner ist um die Hälfte zurückgegangen, niver an dud a zo aet war hanter ; der Glaube an Gott ist stark zurückgegangen, un diskar bras a zo deuet war ar feiz ; die Preise gehen zurück, digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat) a ra ar prizioù, laoskaat a ra war ar prizioù, laoskaenn a zo war ar prizioù, war zigresk emañ ar prizioù, war ziminu e ya ar prizioù, mont en diminu e ya ar prizioù, diskar a zo war ar prizioù, rabat a zo war ar prizioù, raval a zo war ar prizioù, war ziskenn emañ ar prizioù ; die Börsenkurse gehen zurück, izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, koazhañ) a ra ar feurioù er Yalc'h, laoskaat a ra war ar feurioù er Yalc'h, laoskaenn a zo war ar feurioù er Yalc'h, distaol a zo war ar feurioù er Yalc'h ; 3.* kilañ, souzañ, argilañ, adreñvaat, kizañ, mont war-dreñv, mont a-dreñv, mont war a-dreñv, dont àr-dreñv, dont a-dreñv, mont war-gil, mont a-gil, mont a-souz, mont war-souz, mont war an adreñv, mont war-giz ; *einen Meter zurückgehen, kilañ ur metrad ; hundert Jahre zurückgehen, mont kant vloaz war-dreñv ; 4.* distanañ, terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, terriñ war an-unan / war an dra-mañ-tra, koazhañ, argizañ, kizañ ; *das Fieber geht zurück, distanañ (argizañ, terriñ, sioulaat, esmoliñ, kouezhañ, kizañ, koazhañ) a ra an derzhienn, terriñ a ra war e derzhienn, terriñ a ra war an derzhienn ; die Schwellung am Fuß geht zurück, difoeñviñ a ra an troad, digoeñviñ a ra an troad ; 6.* *auf etwas [ak.] zurückgehen, deverañ eus udb, dedarzañ eus udb, dont diwar udb, deredek eus udb, deredek diouzh udb, ober chadenn gant udb, sevel eus udb, sevel d'udb ; diese Redensart geht auf Luther zurück, an dro-lavar-se a zo digant Luther ; auf das dreizehnte Jahrhundert zurückgehen, sevel d'an trizekvet kantved, bezañ eus an trizekvet kantved.*

Zurückgehen n. (-s) : souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., argizadur g., kizañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b., distro g./b., koazhadur g.

zurückgehend ag. : [niver] war ziminu, en diminu, war zigresk, war zigreskiñ, war nebeutaat.

zurückgeleiten V.k.e. (geleitete zurück / hat zurückgeleitet) : *jemanden zurückgeleiten, ambroug (mont gant, kompagnunekaat, mont da ambroug) u.b. betek e di, digêriañ u.b. betek e di.*

zurückgestellt ag. : daleet, goursezet, ampellet.

Zurückgestellte(r) ag.k. g./b. : [lu] [vom Wehrdienst] *Zurückgestellter, goursezer g.*

Zurückgetretene(r) ag.k. g./b. : *aus seinem Amt Zurückgetretener, emzilezer g., emziskarger g.*

zurückgewinnen V.k.e. (gewann zurück / hat zurückgewonnen) : **1.** askavout, adc'hounit, adperc'hennañ, aspiaouañ, daspiaouañ, adaptout ; *verspieltes Geld zurückgewinnen, adc'hounit an arc'hant kollet o c'hoari ; er hat sein Augenlicht zurückgewonnen, deuet eo ar gweled dezhañ en-dro, askavet en deus ar gweled, dizallet eo ; die Oberhand zurückgewinnen, adkemer an tu war-c'horre, adaptout an tu war-c'horre, adpakañ an tu war-c'horre, adkemer ar pleg war-c'horre, adaptout ar pleg war-c'horre, adpakañ ar pleg war-c'horre, adkaout ar pleg war-c'horre, adkemer an tu kreñv, adaptout e droad er par, adsevel war varr ; 2.* [tekn.] atoriñ ; *Wärme zurückgewinnen, atoriñ gwrez.*

zurückgezogen ag. : pell diouzh darempred an dud, en distro, en e bart e-unan, en e zigenvez, dibleustr, digenvez, dizarempred ; *zurückgezogen leben, simudiñ, bevañ ez distag diouzh an dud all, bevañ en dizarempred, bevañ digavandenn, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, ren ur vuhez digevannez, na ober anad ebet, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, chom en distro, chom en e-unan, bevañ bac'het en e di, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bezañ luduek (yeuek), chom souchet er gêr, chom groc'het er gêr, bevañ klozet er gêr, luduenniñ, en em glenkañ en e di, en em gantañ en e di, en em glozañ en e di, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; sie lebten völlig zurückgezogen, bevañ a raent en o unan paour.*

Zurückgezogenheit b. (-) : **1.** digenvezded b., digenvezder g., digenvez g., distro g./b., klozerezh g., difoul g. ; **2.** buhez en e-unan b., buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez digavandenn b., buhez en dizarempred b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b.

zurückgießen V.k.e. (goss zurück / hat zurückgegossen) : *eine Flüssigkeit in einen Behälter zurückgießen, addiskenn ul liñvenn e-barzh un endalc'her.*

zurückgreifen V.k.d. (griff zurück / hat zurückgegriffen) : **1.** mont da glask ; *weit in die Vergangenheit zurückgreifen, mont pell war-dreñv, mont da glask pell en amzer dremenet ; 2.* mont dezhi dre, ober gant, implijout ; *auf eine List zurückgreifen, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; auf alle verfügbaren Mittel zurückgreifen, ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo, ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari an diaoul hag e bevar, mont dizamant dezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober diouzh e wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober gwellikañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma*

c'haller, ober herañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e c'halloud, ober e wellañ, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

zurückhaben V.k.e. (hat zurück / hatte zurück / hat zurückgehabt) : kaout en-dro, adkaout, adkavout.

zurückhalten V.k.e. (hält zurück / hielt zurück / hat zurückgehalten) : 1. herzel, fardellañ, derc'hel war ; *die Polizei hält die Menge zurück*, herzel a ra ar bolised ouzh an engroez a zo ; *wenn man sie nicht zurückhalten würde*, ma vefe laosket herr ganto ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück*, an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; 2. *seine Entscheidung zurückhalten*, mirout e zisentez ; *mit seiner Meinung zurückhalten*, derc'hel gant an-unan, derc'hel kloc'h war e vennozh, derc'hel kloc'h war e soñjoù, derc'hel en e c'henoù pezh 'zo en e spered, moustrañ war e soñjoù, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, moustrañ war e galon, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozennek, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; 3. moustrañ war, gwaskañ war, mestroniañ, gwakoliañ, kabestrañ, derc'hel war, mogañ, herzel ouzh ; *seine Tränen zurückhalten*, moustrañ (derc'hel, gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mogañ e zifronkadennoù, mirout a ouelañ, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht zurückhalten*, ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *seinen Zorn zurückhalten*, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, euvriñ e fulor, moustrañ war e fulor, gwaskañ war e zroug, gwaskañ war e imor, gorren e gounnar, arrelajiñ e gounnar, padout, gouarn e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (e imor), klask terriñ e zroug ; *zurückgehaltener Zorn*, imor arrelajet b. ; [relij.] *niemand kann Gottes Hand zurückhalten*, ne c'hall den arbenn dorn Doue, ne c'hall den herpel dorn Doue ; 4. *jemanden zurückhalten*, derc'hel u.b., delc'her u.b. a-sav, daleañ u.b., abuziñ (ambuziñ) u.b., lakaat u.b. da debriñ e amzer, dilerc'hiañ u.b. ; 5. derc'hel, derc'hel en e gerz, derc'hel en e gerc'henn, derc'hel gant an-unan, mirout en e gerz, mirout en e gerc'henn, azderc'hel ; *Nachrichten zurückhalten*, azderc'hel keleier ; *Informationen zurückhalten*, azderc'hel titouroù ; *die Sendung wird noch vom Zoll zurückgehalten*, azdalc'h et vez ar gasadenn gant ar valtouterien evit c'hoazh.

V.em. : **sich zurückhalten** (hält sich (ak.) zurück / hielt sich zurück / hat sich zurückgehalten) : 1. derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv wami hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, emvestroniañ, en em drec'hiñ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, wami hec'h-unan h.a.), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ, gwaskañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantegezhioù, kabestrañ e youloù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, moustrañ war an-unan (warnañ e-unan, wami hec'h-unan h.a.), en em ameniñ, stourm ouzh an-unan, derc'hel gant an-unan ; *ich halte mich zurück*, derc'hel a ran ganin ; *jetzt kann ihn nichts mehr zurückhalten*, n'eus ket a zalc'h dezhañ ken, n'eur ket evet derc'hel anezhañ ken ; 2. *sich im Essen zurückhalten*, en em voullañ en debriñ, en em voullañ a-fet boued,

en em voullañ a-fet debriñ, renabliñ gant ar boued, mont dousik d'ar boued, bezañ moder gant ar boued, bezañ kerreizh a-fet debriñ, mont goustad war ar boued, debriñ gant muzul, debriñ gant furnez, diskouez furnez a-fet debriñ.

zurückhaltend ag. : emzalc'hek, emzalc'hus, ... a zalc'h gantañ, klozennek, goloet, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr da gaozeal, tavedek, ambazh ; *er verhält sich zurückhaltend*, derc'hel a ra gantañ, hennezh ne gont ket e zoareoù, derc'hel a ra kloc'h war e vennozh, beilhañ a ra war e soñjoù, beilhañ a ra war e galon, moustrañ a ra war e soñjoù, derc'hel a ra kloc'h war e soñjoù, derc'hel a ra en e c'henoù pezh 'zo en e spered, ur spered hurennek a baotr eo, ur paotr tavedek eo, kuzhet eo, un den goloet eo, ur c'hlozennek eo, chom a ra en e zistag, chom a ra war e dreuzoù ; *er ist sehr zurückhaltend*, distran eo, abaf eo, lentik-tre eo, hennezh a zalc'h gantañ, dic'hloar eo, diloc'h eo, emzalc'hus eo, kufun eo, kufunek eo, kuzhet eo, n'en em ro da zen ebet, un den klozennek eo, hennezh a zo ur souchet a zen.

Zurückhaltung b. (-) : 1. emzalc'hegezh b., emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., diloc'h g. ; *mit Zurückhaltung*, gant dalc'h ha poell ; *er spricht ohne Zurückhaltung*, ur beg bras eo, ur genoù bras eo, ur genoù frank eo, solud e vez en e gomzoù, reut e vez en e gomzoù, hennezh a lavar reut an traoù, n'en deus kambr a-dreñv ebet ; 2. evezhiegezh b., damlavar g.

Zurückhaltungsgebot n. (-s) : endalc'h a boell g.

zurückholen V.k.e. (hat zurückgeholt) : kerc'hat en-dro, adkemer, distreiñ war e giz evit kerc'hat u.b./udb.

zurückkämmen V.k.e. (hat zurückgekämmt) : kribañ war-dreñv.

zurückkaufen V.k.e. (hat zurückgekauft) : adprenañ, prenañ en-dro, eilprenañ.

zurückkehren V.gw. (ist zurückgekehrt) : advont, distreiñ, retorn, dont ar-dreñv, dont war-dreñv, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, distreiñ war e giz, dont war e giz, distreiñ war e gil, P. kignat e roudoù ; *noch einmal zurückkehren*, addistreiñ ; *von irgendwoher nach Hause zurückkehren*, antren (antreal) eus ul lec'h bennak ; *nach Hause zurückkehren*, distreiñ d'ar gêr, mont en-dro d'ar gêr ; *am nächsten Tag zurückkehren*, distreiñ en deiz war-lerc'h ; *in die Heimat zurückkehren*, distreiñ d'e vro, distreiñ d'ar vro, retorn d'ar vro, broa, broañ, broiañ, broiñ ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; *von der Jagd zurückkehren*, dont eus chaseal, erruout eus chaseal ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekehrt*, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur garrigellad arc'hant d'ar gêr ; *kurz danach kehrte er zurück*, ur pennad goude edo en-dro ; *er kehrte aufs Land zurück, um dort seinen Lebensabend zu verbringen*, distreiñ a reas war ar maez da beurdremen e amzer ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren*, distreiñ war tachenn ar gwirvoud ; *von der Schule nach Hause zurückkehren*, distreiñ eus ar skol ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkehrte, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit*, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouren an douar asambles gant va zad ; *zu seinem erlernten Beruf zurückkehren*, distreiñ da labourat war e vicher, distreiñ d'e vicher ; *zu seinen schlechten Gewohnheiten zurückkehren*, distreiñ d'e lamm, distreiñ d'e blegoù fall, mont da-heul en-dro e blegoù fall, mont da-heul en-dro, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, mont d'e bleg kozh, kouezhañ en e goch kozh, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; *wenn sie den Entschluss fassen, sich zu bessern und auf den rechten Weg zurückzukehren*, pa c'hoantaont difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; *zu den Seinen zurückkehren*, distreiñ da-douez e re nes, distreiñ da-vesk e dud nes, distreiñ da-douez an dud

nesañ d'e galon, distreiñ da-vesk e garidi ; *Tiere zum wilden Leben zurückkehren lassen*, gouesaat loened ; *der Mensch entstammt der Leere und kehrt in den grundlosen Abgrund seines Ursprunges zurück*, dont a ra an den a get ha mont a ra da get ; *zu Gott zurückkehren*, distreiñ ouzh Doue ; *er ist zu Gott zurückgekehrt*, distro eo ouzh Doue ; *zurückkehrende Flut*, mare lanv g., lanv g., lanvezh g., chal g., ar ruih eus al lanv g. ; *Langleinen bei zurückkehrender Flut ausbringen*, mouilhañ kerdin-higennoù a-lanv, mouilhañ higennoù a-lanv.

zurückklappen V.k.e. (hat zurückgeklappt) : lemel kuit, tennañ, digeriñ, plegañ, diskenn : *das Verdeck eines Autos zurückklappen*, lemel kuit teltenn ur c'harr-tan, diskenn teltenn ur c'harr-tan, distoennañ ur c'harr-tan, digapotennañ ur c'harr-tan.

zurückkommen V.gw. (kam zurück / ist zurückgekommen) : 1. advont, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, mont en e dro, dont war e giz, distreiñ war e giz, distreiñ war e gil, retorn, dont ar-dreñv, dont war-dreñv, P. kignat e roudoù ; *noch einmal zurückkommen*, addistreiñ ; *von irgendwoher nach Hause zurückkommen*, antren (antreal) eus ul lec'h bennak ; *am nächsten Tag zurückkommen*, distreiñ en deiz war-lerc'h ; *von der Jagd zurückkommen*, dont eus chaseal, erruout eus chaseal ; *er war so lange unterwegs, dass es oft Nacht war, wenn er nach Hause zurückkam*, keit e chome da gerzhed ma veze noz alies na zeue en-dro d'ar gêr ; *es dauerte lange, bis er zurückkam*, pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro, hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; *ich bin mir wohl dessen bewusst, dass er zurückkommen wird*, n'emaon ket na ouzon e teuy en-dro ; *kurz danach kam er zurück*, ur pennad goude edo en-dro ; *auf den rechten Weg zurückkommen*, distreiñ war an hent mat, dont en e stern ; *es hatte zwei Stunden gedauert, bevor er zurückkam*, bet e oa div eurvezh oc'h ober e dro ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause zurückgekommen*, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur garrigellad arc'hant d'ar gêr ; *von der Schule nach Hause zurückkommen*, distreiñ eus ar skol ; *sobald ich von der Schule nach Hause zurückkam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit*, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labouran an douar asambles gant va zad ; 2. V.k.d : [dre skeud.] *auf etwas zurückkommen*, distreiñ gant ur c'hraf bennak, adlakaat ar gaoz war udb, ober un distro war udb ; *wozu wieder darauf zurückkommen ?* da be vad distreiñ gant kement-se ? ; *kommen wir zur Sache zurück*, n'eus ket se eo se, n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp gant hor c'hezeg, distroomp gant hor c'hraf ; *zum Thema zurückkommen*, distreiñ gant ar gaoz, distreiñ gant e gaoz ; *auf jemanden zurückkommen*, en em dreiñ ouzh u.b., en em dreiñ war-zu u.b., en em erbediñ ouzh u.b., mont ouzh u.b.

zurückkönnen V.gw. (kann zurück / konnte zurück / hat zurückgekonnt) : 1. gallout distreiñ, gallout retorn ; *er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann*, ne wel ket distreiñ ken buan ; *du kannst jederzeit zurück !* distreiñ a ri pa'z po c'hoant ! distreiñ a ri pa gari ! distreiñ a ri pa blijo ganit ! ; 2. gallout distreiñ war e giz, gallout treiñ penn d'ar vazh, gallout trokañ penn d'ar vazh, gallout cheñch penn d'ar vazh, gallout cheñch bazh war an daboulin.

zurückkriegen V.k.e. (hat zurückgekauft) : kaout en-dro, adkaout, aspiaouañ, adaptout ; *sein Geld zurückkriegen*, kaout e arc'hant en-dro, gwaskañ e arc'hant en-dro, aspiaouañ e arc'hant, adaptout e arc'hant ; *ich kriege noch zwei Franken zurück*, daou lur [suis] distro hoc'h eus da reiñ din en-dro, daou lur [suis] hoc'h

eus da reiñ din evit an distaol, daou lur [suis] hoc'h eus da reiñ din e distro war an trok, daou lur suis hoc'h eus da zisteuler din.

zurücklassen V.k.e. (lässt zurück / ließ zurück / hat zurückgelassen) : 1. dilezel, leuskel war e lerc'h, leuskel war e zilerc'h, leuskel eus e zilerc'h, leuskel en e zilerc'h, en em zispegañ [diouzh] ; *Müll achtlos in der Natur zurücklassen*, lezel lastez a-stlabez war an dispalu ; 2. [sport] lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, leuskel [u.b.] war e lerc'h, leuskel hent gant.

zurücklegen V.k.e. (hat zurückgelegt) : 1. adlakaat en e blas ; 2. lakaat war-dreñv ; 3. *Geld zurücklegen*, restañ arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, lakaat arc'hant en armerzh, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, arrelajiñ arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, sevel arc'hant, armerzhañ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv ; *zurückgelegtes Geld*, arc'hant a-dreñv g., assac'h g. ; *sich (dat.) einen Notgroschen zurücklegen*, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz ; 4. ober, ergerzhed, dibunañ ; *ein Stück Weg zurücklegen*, ober ur pennad hent, dibunañ ur pennad hent, muzuliañ ur pennad hent ; *einen weiten Weg zurücklegen*, ober ur gazeliad vat a hent (ur gwall ribinad, ur gudennad vat a hent, ur pennad mat a gerzhed, ur broustad mat a hent, ur pezhiañ mat a hent, ur skrapad mat a hent, ur frapad mat a hent, ur fustad hent, un hentad brav, ur pennad mat a hent, ur c'hwistad mat a hent, ur flipad mat a hent, un herrad mat a hent, un tennad mat a hent), ober pellhent, ober kalz bras a hent, ergerzhed ur pennad mat a hent, dibunañ ur pennad mat a hent, tennañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, c'hwistañ hent ; *ich hatte kaum eine Meile zurückgelegt*, a-vec'h ul lev a oa aet ganin ; *an diesem Tag hatte er ein gutes Stück Weg zurückgelegt*, c'hwistet en doa un tamm brav a hent (un tamm mat a hent, ur pennad mat a hent, ur pezhiañ mat a hent, ur gwall ribinad) en deiz-se, graet en doa pellhent en deiz-se, graet en doa ur pennad brav a hent en deiz-se, graet en doa kalz bras a hent en deiz-se ; *Meilen zurücklegen*, leviata ; *Meilen im Laufe zurücklegen*, diskar leviou ; *zehn Meilen in einem Stück zurücklegen*, [war-droad] ober dek lev en ur redadenn ; [war-varc'h] ober dek lev en ur varc'hekadenn, ober dek lev en ur c'haloupadenn ; *zehn Meilen in einem Ritt zurücklegen*, ober dek lev hep divarc'hañ, ober dek lev hep divridañ, ober dek lev en un taol brid, ober dek lev hep kerc'ha, ober dek lev en ur gerc'hadenn, ober dek lev en ur varc'hekadenn, ober dek lev en ur c'haloupadenn ; *er hat fünf Kilometer zurückgelegt*, ergerzhed en doa pemp kilometrad ; *sie mussten zwei Kilometer im Laufschrift zurücklegen*, ur redadenn a zaou gilometr o deus bet d'ober ; *den Weg zu Fuß zurücklegen*, ober an hent war-droad ; *wir haben die Hälfte des Weges nach Stuttgart zurückgelegt*, degouezhet omp hanter hent da Stuttgart, graet hon eus an hanter eus an hent a gas da Stuttgart ; *zurückgelegte Flugstrecke*, nijadenn kaset da benn b. ; *zurückzulegende Flugstrecke*, nijadenn da gas da benn b. ; 5. [Bro-Aostria] *sein Amt zurücklegen*, dilezel e garg, reiñ e zilez eus e garg, lakaat an dilez eus e garg, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg, en em zigargañ, en em zigargañ eus e garg, dispegañ diouzh e garg.

zurücklehnen V.em. : **sich zurücklehnen** (hat sich (ak.) zurückgelehnt) : 1. plegañ war-dreñv, stouiñ war-dreñv, soublañ war-dreñv ; 2. chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, ober grallig, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile,

ober aner, na ober netra gant e gorf, landreantiñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, ober moris, [dre eilpennster] ober aner, bezañ feneant evel chas, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, yeuiñ, sellet ouzh an heol, chom da selaou ar mouilc'hio o foerat, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, chom didalvez, chom da logota, chom da c'horioñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, c'hwileta, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da lantouzat, chom da lugudiñ, ober e gorf ; *du kannst dich beruhigt zurücklehnen !* e c'hellez bezañ didrubuilh ! e c'hellez bezañ dinec'h !

zurückliegen V.gw. (lag zurück / hat zurückgelegen) : *das liegt weit zurück*, pell 'zo abaoe, pell amzer 'zo abaoe, abaoe ez eus meur a warlene ; *das liegt um Jahre zurück*, un toullad brav a vloavezhioù 'zo, meur a warlene a zo, abaoe ez eus meur a warlene, abaoe ez eus tremenet meur a varr avel, meur a varc'had nav bloaz 'zo, ur marc'had nav bloaz 'zo d'an nebeutañ, abaoe ar c'heñt ez eo c'hoarvezet ! abaoe ar geit ma'z eo c'hoarvezet ! kozh-Noe eo an dra-se ! ; *eine weit zurückliegende Zeit*, un amzer bell g. ; *in einer weit zurückliegenden Zeit*, gwechall-gozh, en amzer wechall-wechall, gwechall-wechall ; *in dieser weit zurückliegenden Zeit*, en amzer-hont ; *ich erzähle euch von einer weit zurückliegenden Zeit*, komz a ran deoc'h eus un amzer bell, komz a ran deoc'h eus a-bell.

zurückmelden V.em. : **sich zurückmelden** (hat sich (ak.) zurückgemeldet) : reiñ da c'houzout ez eur distro.

zurückmüssen V.gw. (muss zurück / musste zurück / hat zurückgemusst) : rankout distreiñ.

Zurücknahme b. (-;-n) : dianzav g., dianzavadur g., dislavar g., dilavar g., diskan g., [dispredet] gwad g.

zurücknehmen V.k.e. (nimmt zurück / nahm zurück / hat zurückgenommen) : 1. askemer, adkemer, kemer en-dro ; *der Händler hat das defekte Gerät anstandslos zurückgenommen*, hep chipotal en doa ar marc'hadour askemeret an ardivink siek ; *Privatgelder zurücknehmen*, dibostañ kevalaoù prevez, diengwezhañ kevalaoù prevez ; 2. tennañ ; *eine Ware zurücknehmen*, tennañ un draezenn (ur seurt marc'hadourezh) eus ar werzh ; 3. distreiñ war, dont war, dianzav ; *sein Versprechen zurücknehmen*, terriñ e le, dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret (dislonkañ, distreiñ war) e bromesa, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, bezañ lavar-dislavar, bezañ lavar-ha-dislavar, en em rebech, ober daou c'her eus unan, bezañ ganas d'e le, mankout d'e c'her, mont a-enep d'e c'her, terriñ e feiz, terriñ e c'her, dislavaret e c'her, P. dislonkañ e c'her, dislonkañ e lavar ; *er wollte die Beleidigung nicht zurücknehmen*, nac'hañ a reas en em zigareziñ evit e daol dismegañs ; *seine Aussage zurücknehmen*, en em zislavaret, en em zianzav, dislavarout e c'her, dont en-dro war e c'her, distreiñ war e gomzoù, P. dislonkañ e c'her, dislonkañ e lavar ; *ich nehme das Gesagte nicht zurück*, lavaret em eus an dra-se ha n'eus ket dislavar ganin, me n'on ket lavar-dislavar, me n'on ket lavar-ha-dislavar, ar pezh am eus lavaret am eus lavaret ; 4. sonnañ ; *die Schultern zurücknehmen*, sonnañ e zivskoaz, c'hwizañ e vruched, bantañ he bronnoù ; 5. *die Lautstärke etwas zurücknehmen*, diskenn un tammig al live son ; *das Tempo zurücknehmen*, gorregañ e dizh, mont

goustatoc'h (goustadikoc'h, arouarekoc'h, warbouesoc'h), lentaat, lentañ, dousaat e dizh, difonnaat, gorrekaat e dizh, goustataat ; 6. [dre skeud.] terriñ, nullañ ; *ein Verbot zurücknehmen*, terriñ ur berz, nullañ un difenn ; *seinen Antrag zurücknehmen*, nullañ e ginnig, tennañ e ginnig ; *seine Klage zurücknehmen*, ober dilez eus e glemm / dilezel e glemm (Gregor), dislavaret e glemm, nullañ e glemm.

V.em. **sich zurücknehmen** (nimmt sich (ak.) zurück / nahm sich zurück / hat sich zurückgenommen) : pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ, gwaskañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, moustrañ war an-unan (*warnañ e-unan, wami hec'h-unan h.a.*), en em ameniñ, stourm ouzh an-unan, derc'hel gant an-unan.

zurückpfeifen V.k.e. (piff zurück / hat zurückgepiffen) : c'hwibanat ouzh ; *seinen Hund zurückpfeifen*, c'hwibanat ouzh e gi, gervel e gi gant un taol c'hwiban.

zurückprallen V.gw. (ist zurückgeprallt) : 1. dazlammat, adlammat, dasteurel, dilammat ; *der Ball prallt zurück*, adlammat a ra ar vell ; 2. karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, ober ur souz a-dreñv gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ, ober ur skamp, ober ur skrijadenn ; *sie prallte vor dem entsetzlichen Anblick zurück*, ober a reas ur souz a-dreñv o welet un dra ken mantrus.

zurückreichen V.k.d. (hat zurückgereicht) : *in etwas (ak.) zurückreichen*, bezañ e orin e, bezañ bet savet e, dont eus ; *mein Gedächtnis reicht nicht so weit zurück*, va memor ne dap ket keit-se.

V.k.e. (hat zurückgereicht) : rentañ, retorn, disteurel, daskoriñ, daskor, reiñ en-dro.

zurückreisen V.gw. (ist zurückgereist) : distreiñ eus e veaj.

zurückreißen V.k.e. (riss zurück / hat zurückgerissen) : tennañ war-dreñv, sachañ war-dreñv.

zurückrollen V.gw. (ist zurückgerollt) : ruilhal war-gil, distreiñ.

V.k.e. (hat zurückgerollt) : ruilhal en-dro, punañ, kilbunañ.

zurückrücken V.k.e. (hat zurückgerückt) : souzañ, kilañ, kizañ ; *den Tisch zurückrücken*, souzañ an daol a-dreñv, kilañ an daol, kizañ an daol.

zurückrudern V.gw. (ist zurückgerudert) : 1. distreiñ [a-roeñv] ; 2. [dre skeud.] treiñ meno, plegañ, tennañ a-dreñv, dont mat d'ar gêr ; *er ist zurückgerudert*, deuet mat eo d'ar gêr.

zurückrufen V.k.e. (rief zurück / hat zurückgerufen) : 1. dec'hervel [pennrann dec'hav-], azgervel [pennrann azgalv-] ; 2. degas ; *ins Leben zurückrufen*, degas buhez en-dro en udb/u.b., degas en-dro d'ar vuhez, adsevel, renevesaat, reiñ buhez en-dro da, lakaat da sevel a varv da vev, diuniñ a-douez ar re varv, dasorc'hiñ, advevañ ; *jemandem etwas ins Gedächtnis zurückrufen*, degas da soñj d'u.b. eus (en) udb, degas koun d'u.b. eus udb, degas udb da goun d'u.b., degas da goun d'u.b. eus udb, degas da goun d'u.b. ag udb, degas soñj d'u.b. ag (eus) udb, degas eñvor d'u.b. ag (eus) udb, memoriñ udb d'u.b., degas udb da eñvor u.b., eñvoriñ udb d'u.b., kounaat udb d'u.b., kounañ udb d'u.b. ; *jemandem tief vergrabene Erinnerungen ins Gedächtnis zurückrufen*, degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traoù gros-ankounac'haet, freskaat e spered u.b. traoù damankounac'haet ; *sich (dat.) etwas ins Gedächtnis zurückrufen*, degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, sevel udb en-dro war eñvor an-unan, dont udb en-dro da eñvor an-unan, memoriñ udb, eñvoriñ udb, memoriñ war udb ; 3. gervel da zistreiñ ; *jemanden zur Pflicht zurückrufen*, distreiñ u.b. war an hent mat ; *einen Gesandten zurückrufen*, gervel ur c'hannadour da zistreiñ d'e vro ; 4. [hemolc'h] *ins Horn stoßen, um die Hunde*

zurückzurufen, kornal ar chas [Gregor], kornal d'ar chas, kornal diwezh ar chase ; **5.** [pellgomz] adpellgomz.

zurückschallen V.gw. (hat zurückgeschallt) : hekleviñ, dasseniñ, distonañ, dameuc'hañ, pebeilañ ; *meine Stimme schallt zurück*, pebeilañ a ra va mouezh, dasseniñ a ra va mouezh.

zurückschalten V.k.d. (hat zurückgeschaltet) : [kirri-tan] diskenn da, tremen da ; *in den zweiten Gang zurückschalten*, diskenn d'an eil tizh, tremen eus an trede tizh d'an eil.

V.gw. (hat zurückgeschaltet) : [kirri-tan] distremen, distremen un tizh.

zurückschaudern V.gw. (ist zurückgeschauert) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, ober ur souz a-dreñv gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, braouac'hiñ, ober ur skrijadenn.

zurückschauen V.gw. (hat zurückgeschaut) : ober ur sell war-dreñv, sellet àr e dreñv, sellet war e lerc'h, sellet war e giz ; *auf etwas (ak.) zurückschauen*, ober un distro war udb, ober un astreiñ war udb.

zurückscheuen V.gw. (ist zurückgescheut) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, ober ur souz a-dreñv gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, braouac'hiñ, ober ur skrijadenn.

zurückschicken V.k.e. (hat zurückgeschickt) : kas en-dro, distreiñ, digas, diskas, distreiñ war e giz ; *jemanden wieder irgendwohin zurückschicken*, distreiñ u.b. war e giz, digas u.b. war e giz, kas u.b. war e giz, kas u.b. en e roud ; *sie wurden zurückgeschickt*, graet e voe dezho distreiñ war o c'hiz ; *einen Brief an den Absender zurückschicken*, diskas ul lizher d'ar c'haser ; *jemandem den Aufzug zurückschicken*, adkas ar bignerez.

Zurückschicken n. (-s) : [lizheroù] diskas g., diskasadur g.

zurückschieben V.k.e. (schob zurück / hat zurückgeschoben) : souzañ, kilañ, kizañ, disvountañ, diskas, kas war-giz ; *den Tisch zurückschieben*, souzañ an daol a-dreñv, kilañ an daol, kizañ an daol ; *schieb es zurück !* souz hennezh a-dreñv !

V.gw. (schob zurück / ist zurückgeschoben) : [Bro-Aostria, kirri] souzañ a-dreñv.

zurückschießen V.k.e. (schoss zurück / hat zurückgeschossen) : **1.** [sport, mell-droad] adkas ; *den Ball zurückschießen*, adkas ar vell ; **2.** redek evit distreiñ ; *nach Hause zurückschießen*, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, distreiñ a-benn-red d'ar gêr, distreiñ d'ar gêr gant tizh, distreiñ d'ar gêr gant herr, kabalat da zistreiñ d'ar gêr, lakaat herr da zistreiñ d'ar gêr.

V.gw. (schoss zurück / hat zurückgeschossen) : **1.** [armoù] tennañ d'e dro ; **2.** [dre skeud.] enebargadiñ, respont trenk, respont krenn-ha-krak, respont krak-ha-krenn, respont en ur ger krenn, respont diouzhtu-dak, distreiñ e grampouezhenn d'an hini all, respont dak-diozhtu, stlepel e respont evel ur bir.

zurückschlagen V.k.e. (schlägt zurück / schlug zurück / hat zurückgeschlagen) : **1.** adkas gant un taol ; *den Ball mit der Faust zurückschlagen*, adkas ar vell gant un taol meilh-dorn ; [tennis] adkas ; *den Ball zurückschlagen*, adkas ar volotenn gant un distaol ; **2.** lemel kuit, tennañ, diskenn ; *das Verdeck zurückschlagen*, lemel kuit teltenn ar wetur, diskenn teltenn ar wetur ; **3.** distekiñ, diarbenn, diharpañ, argas, diboulzañ, distreiñ war e giz, disvountañ, diskas ; *den Angriff zurückschlagen*, distekiñ (diarbenn, diharpañ, argas) an argaderien, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) an argadenn, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) an arsailh, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; *der Feind wurde zurückgeschlagen*, diarbennet e voe an argader, distroet e voe an enebourien war o c'hiz, kaset e voe an enebourien war o c'hiz.

V.gw. (schlägt zurück / schlug zurück / hat zurückgeschlagen) : *zurückschlagen*, skeiñ d'e dro - distreiñ un taol - reiñ krog evit krog - distreiñ krog evit krog d'u.b. - distreiñ bazhad evit bazhad d'u.b. - distreiñ pezh evit pezh d'u.b. - distreiñ kraf evit kraf d'u.b.

zurückschneiden V.k.e. (schnitt zurück / hat zurückgeschnitten) : benañ, krennañ, troc'hañ, dic'harzhañ, tailhañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ ; *Bäume zurückschneiden*, benañ (gweltreañ, krennañ, divleñchañ, divrankañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, tailhañ, dilañsañ, noashaat) gwez ; *Bäume erneut zurückschneiden*, advenañ gwez ; *die Klaue des verletzten Schafes bis zur Wunde zurückschneiden*, rimiañ karn an dañvad gloazet betek ar gouli.

Zurückschneiden n. (-s) : [gwez] diskourrañ g., diskoultrañ g., diorbliñ g., divarr g., benerezh g., benadur g., benañ g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorblañ g., divrankañ g.

zurückschnellen V.gw. (ist zurückgeschneilt) : dilammat.

zurückschrauben V.k.e. (hat zurückgeschraubt) : [dre skeud.] krennañ, izelaat, rabatiñ war ; *seine Ansprüche zurückschrauben*, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant, dont mat d'ar gêr, dont en e stern ; *er hat seine Ansprüche zurückgeschraubt*, deuet mat eo d'ar gêr.

zurückschrecken V.gw. ha V.k.d. (schrak zurück / ist zurückgeschreckt) : karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, ober ur souz a-dreñv gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiñ, ober ur skamp, ober ur skrijadenn, kaout ur grenadenn, lammat krenadenn ar spont war e galon ; *vor nichts zurückschrecken*, na gaout aon rak mann ebet, na gaout aon rak netra, na ober forzh petra d'ober, na gaout aon rak e skeud, na gaout aon rak e anv, bezañ diabaf (disaouzan), bezañ un den a foeltr forzh, bezañ ur paotr diouzh an druilh, bezañ ur paotr disaouzan, bezañ ur paotr diskramailh, bezañ ur paotr diramailh, bezañ ur paotr diflav, bezañ un amgrener, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, na vezañ poultr war e zaoulagad ; *er wird vor nichts zurückschrecken*, ne souzo dirak netra ; *jetzt wird er vor nichts zurückschrecken*, n'eus ket a zalc'h dezhañ ken, n'eur ket evit derc'hel anezhañ ken.

zurückschreiten V.gw. (schritt zurück / ist zurückgeschritten) : kilañ, souzañ, argilañ, adreñvaat, kizañ.

zurücksehen V.gw. (sieht zurück / sah zurück / hat zurückgesehen) : ober ur sell war-dreñv, sellet war e lerc'h, sellet war e giz, sellet àr e dreñv, sellet a-dreñv-kein, sellet a-dreñv e gein, sellet a-drek e gein, distreiñ da sellet.

zurücksehnen V.em. : **sich zurücksehnen** (hat sich (ak.) zurückgeseht) : *sich nach etwas zurücksehnen*, sevel hiraezh gant an-unan d'udb, hiraezhiñ d'udb, bezañ gant an droug hirnezh, kaout keuz bras d'udb, dioueriñ udb, keuziñ da, keuziñ war ; *sich nach seiner Jugend zurücksehnen*, keuziñ d'e yaouankiz ; *sich nach der guten alten Zeit zurücksehnen*, keuziñ war an amzer dremenet, keuziñ war an amzer dremenet, kaout keuz d'an amzer wechall, trueziñ d'an amzer dremenet, trueziñ d'an amzer bet ; *er sehnte sich nach seinem früheren Leben als Korsar zurück und nach den damit verbundenen Abenteuern*, himezh en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul, trueziñ a rae d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul.

zurücksenden V.k.e. (sendete zurück / sandte zurück // hat zurückgesendet / hat zurückgesandt) : kas en dro, distreiñ d'ar c'haser, diskas.

Zurücksenden n. (-s) : [lizheroù] diskas g., diskasadur g.

zurücksetzen V.k.e. (hat zurückgesetzt) : **1.** adlakaat en e blas ; **2.** lakaat war-dreñv, kilañ, souzañ, kizañ ; *er fühlt sich von ihm*

zurückgesetzt, hennezh a zo en e c'houlou, hennezh a zo a-dreuz e hent, en em santout a ra gwallziforc'het gantañ, en em santout a ra droukziforc'het gantañ ; **3.** lakaat a-gostez ; **4.** gwegañ, gwallegañ, gwallekaat, dilezel ; **5.** goursezañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezataat, tardañ, teuler termen d'ober udb ; **6.** *das Datum zurücksetzen*, deiziañ a-ziaraok (Gregor), rakdeiziañ ; **7.** [kirri] souzañ a-dreñv, kizañ ; *er hat seinen Wagen fünf Meter zurückgesetzt*, souzet en deus e garr pemp metrad a-dreñv ; **8.** [stlenn.] adderaouekaat.

V.gw. (hat zurückgesetzt) kilañ, kizañ, souzañ ; *er hat fünf Meter zurückgesetzt*, souzet en deus e garr pemp metrad a-dreñv.

V.em. **sich zurücksetzen** (hat sich (ak.) zurückgesetzt) : azezañ pelloc'h war an adreñv, azezañ adreñvoc'h.

Zurücksetzung b. (-, -en) : **1.** digresk g., distaol g. ; **2.** daleerezh g., goursez g. ; **3.** dismegañs b.

zurückspielen V.k.e. (hat zurückgespielt) : *den Ball zurückspielen*, kas ar vell war dreñv ; *den Ball zum Torwart zurückspielen*, adkas ar vell d'an diwaller-palioù.

zurückspringen V.gw. (sprang zurück / ist zurückgesprungen) : **1.** lammat war-dreñv, ober ul lamm war e giz ; **2.** dilammat ; **3.** [tisav.] disteudañ war an adreñv.

zurückspringend ag. : [tisav.] disteudet war an adreñv.

zurückspulen V.k.e. ha V.gw. (hat zurückgespult) : kilbunañ.

Zurückspulen n. (-s) : kilbunañ g.

zurückstecken V.k.e. (hat zurückgesteckt) : **1.** adlakaat en e blas, adlakaat en e c'hodell, gorren [pennrann *gorre-*, *gorro-*], klenkañ ; *das Schwert in die Scheide zurückstecken*, feuriañ e gleze, adlakaat e gleze en e feur (en e c'houin), gouinañ e gleze ; *die Pistole ins Halfter zurückstecken*, gouinañ e bistolenn, feuriañ e bistolenn ; **2.** [dre skeud.] *einen Pflock zurückstecken*, *ein paar Pflöcke zurückstecken*, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant, izelaat e glipenn, bukañ izeloc'h, tennañ a-dreñv, dont mat d'ar gêr ; *er hat ein paar Pflöcke zurückgesteckt*, deuet mat eo d'ar gêr.

V.gw. (hat zurückgesteckt) : **1.** soublañ, plegañ, pladañ, kilañ ; **2.** diskanañ, izelaat e c'hoantoù, rabatiñ war e rekedoù, ameniñ, plegañ e santimant, izelaat e glipenn, bukañ izeloc'h, kailhañ dirak u.b., tennañ a-dreñv, dont mat d'ar gêr ; *er hat zurückgesteckt*, deuet mat eo d'ar gêr.

zurückstehen V.gw. (stand zurück / hat zurückgestanden) : **1.** bezañ war-lerc'h, bezañ war-dreñv, kaout dale ; **2.** [dre skeud.] bezañ diwezhat, bezañ diwar-lerc'h, bezañ eus an diwar-lerc'h, bezañ warlerc'hiet ; **3.** bezañ en dilerc'h, dilañsañ.

zurückstellen V.k.e. (hat zurückgestellt) : **1.** souzañ, kilañ, kizañ ; *seinen Stuhl zurückstellen*, souzañ e gador a-dreñv, kilañ e gador, kizañ e gador ; **2.** adlakaat, klenkañ, gorren [pennrann *gorre-*, *gorro-*] ; *etwas an seinen Platz zurückstellen*, *etwas an seinen Platz wieder zurückstellen*, adlakaat udb en e blas, adlec'hiañ udb ; **3.** dilerc'hañ, diwezataat, warlerc'hiañ ; *seine Uhr zurückstellen*, lakaat an eurier diwezhatoc'h, lakaat e eurier war-lerc'h, dilerc'hañ (warlerc'hiañ) e eurier, diwezataat e eurier ; **4.** daleañ, goursezañ, goursezañ ober udb, kas da belloc'h, pellaat, ampellañ, apellañ, teuler termen d'ober udb. ; **5.** [fizik] *eine Feder in ihre Ruhelage zurückstellen*, dic'halviñ ur winterell.

Zurückstellung b. (-, -en) : daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., goursez g., gouzeadur g.

zurückstoßen V.k.e. (stößt zurück / stieß zurück / hat zurückgestoßen) : diarbenn, dizarbenn, diharpañ, argas, kas kuit, kas war-dreñv, divountañ, diboulzañ, bountañ er-maez, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz.

zurückstrahlen V.gw. ha V.k.e. (hat zurückgestrahlt) : dameuc'hañ, disteurel.

Zurückstrahlung b. (-, -en) : dameuc'h g., luc'hdistaal g.

zurückstricken V.k.e. (hat zurückgestrickt) : distammañ, divailhañ ; *Gestricktes zurückstricken*, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj.

zurückströmen V.gw. (ist zurückgeströmt) : diskenn, digreskiñ, mont kuit, dichalañ, distekiñ, souzañ, kilañ, kizañ, mont war-gil, mont war an adreñv, mont war-souz ; *das Wasser strömt zurück*, diskenn a ra live an dour, dichalañ a ra an dour, digreskiñ a ra an dour ; *das Meer strömt zurück*, diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o traean, mare tre a zo, trec'hiñ a ra ar mor, tennañ a ra ar mor a-dreñv (ar-dreñv) ; *das Wasser strömt von den überschwemmten Feldern zurück*, dispegañ a ra an dour-beuz diouzh ar parkeier, diveuiziñ a ra ar parkeier, dichalañ a ra ar parkeier, dizourañ a ra ar parkeier ; *die Menschen strömen vom Festplatz zurück*, dichalañ a ra tachenn ar gouel.

zurückstufen V.k.e. (hat zurückgestuft) : **1.** *jemanden zurückstufen*, diskenn u.b. a garg, diskenn u.b. d'ur garg izeloc'h, diskenn u.b. a renk, diskenn u.b. d'ur renk izeloc'h, goustaelañ u.b., isstaelañ u.b. ; **2.** [sport] dirummañ.

Zurückstufung b. (-, -en) : [melestr.] goustaeladur g., isstaeladur g.

zurücktaumeln V.gw. (ist zurückgetaumelt) : kilañ en ur drabidellañ, kizañ en ur drabidellañ, souzañ en ur dreuzigellañ, argilañ en ur horjellañ, kilañ en ur horellañ war e dreid, souzañ en ur vranskellat war e zivesker, argilañ en ur horjellat, argilañ en ur charigellañ.

zurücktragen V.k.e. (trägt zurück / trug zurück / hat zurückgetragen) : kas en-dro, deren [pennrann *dere-*], adkas, askas, addegas, distreiñ.

zurücktransportieren V.k.e. (transportierte zurück / hat zurücktransportiert) : kas en-dro, adkas, askas, addegas, distreiñ.

zurücktreten V.gw. (tritt zurück / trat zurück / ist zurückgetreten) : **1.** kilañ, souzañ, argilañ, kizañ, mont war-souz, mont war-gil, mont war an adreñv, mont a-reakin, dont a-dreñv ; **2.** *vor jemandem zurücktreten*, lezel u.b. da vont en e raok (Gregor) ; **3.** ober dilez, dilezel ur garg, reiñ e zilez, lakaat e zilez eus e garg, reiñ e ziskarg, dilezel e garg, en em zigargañ, en em ziskargañ, emzigargañ, emzicer'hel, dizerc'hel, mont er-maez a, dont er-maez a, dont eus a ; *als Bürgermeister zurücktreten*, mont er-maez a vaer, dont er-maez a vaer, dont eus a vaer, en em ziskargañ a vaer, en em zigargañ a vaer, reiñ e zilez a vaer ; *als Rechtsanwalt zurücktreten*, en em ziskargañ eus un afer ; *von einem Amt zurücktreten*, dilezel ur garg, ober dilez eus ur garg, reiñ (lakaat) e zilez eus ur garg, en em zigargañ, mont er-maez a garg, dont er-maez a garg, dispegañ diouzh e garg ; *aus seinem Priesteramt zurücktreten*, en em zivelegiñ, divelegiñ, mont er-maez a veleg, dont er-maez a veleg ; *er ist zugunsten seines Sohnes zurückgetreten*, graet en deus dilez evit e vab, lezet en deus an dorn gant e vab ; **4.** [polit.] *als Kandidat zurücktreten*, mont diwar ar renk ; *zugunsten jemandes zurücktreten*, *zu jemandes Gunsten zurücktreten*, dizerc'hel e gounid u.b.

Zurücktreten n. (-s) : souz g., souzadenn b.

zurückverfolgen V.k.e. (verfolgte zurück / hat zurückverfolgt) : *etwas zurückverfolgen*, klask roudoù udb en amzer dremenet.

zurückverlegen V.k.e. (verlegte zurück / hat zurückverlegt) : kilañ, kizañ, souzañ, argilañ ; [lu] *sie werden ihr Feuer zurückverlegen*, sachañ a raint o zenn ganto, berraat a raint o zenn.

zurückversetzen V.k.e. (versetzte zurück / hat zurückversetzt) : **1.** diskenn a garg, diskenn d'ur garg izeloc'h, diskenn a renk,

diskenn d'ur renk izeloc'h, izelaat, goustelañ, isstelañ ; *er wurde zurückversetzt*, diskennet a renk e voe, izelaet e voe ; **2.** *einen Schüler zurückversetzen*, adkas ur skoliad en ur c'hlas izeloc'h.

V.em. : **sich zurückversetzen** (versetzte sich zurück / hat sich (ak.) zurückversetzt) : kounaat, eñvoriñ, memoriñ, soñjal en-dro e ; *sich im Geiste in seine Jugend zurückversetzen*, envoriñ (kounaat, memoriñ) amzer e yaouankiz, adkavout dre soñj amzer e yaouankiz, soñjal war e giz en e yaouankiz ; *sich um hundert Jahre zurückversetzen*, mont kant vloaz war-dreñv, mont kant vloaz war e giz.

zurückweichen V.gw. (wich zurück / ist zurückgewichen) : laoskaat, kilañ, kizañ, souzañ, souzañ a-dreñv, ober ur souz a-dreñv, argilañ, plegañ, techel, kiladennañ, kiladegañ, puchañ, mont war-souz, mont war-gil, mont war an adreñv, dont a-dreñv, tennañ àr-dreñv, tennañ a-gil, mont a-rekin, diluskañ, koll tachenn ; *stehen bleiben und nicht weiter voranschreiten heißt zurückweichen*, chom hep mont war-raok a zo dont a-dreñv ; *keinen Schritt zurückweichen*, na gilañ an disterañ, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ a-dreuz troad ; *er wird vor dir nicht zurückweichen*, ne souzo ket dirazout, ne dec'ho ket dirazout, ne yaro ket ganit ; *alle wichen vor ihm zurück*, an holl a souze diwarnañ, an holl a souze dioutañ ; *vor Schreck zurückweichen*, karnañ a-dreñv, souzañ gant ar spont, ober ur souz a-dreñv gant ar spont, kilañ gant ar spont, kizañ gant ar spont, argilañ gant ar spont, braouac'hiañ.

Zurückweichen n. (-s) : kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argilerezh g., argiladeg b., kiz g., kizadeg b., kizadenn b., souz g., souzadenn b., distro g./b. ; [douarouriezh] *seewärtiges Zurückweichen der Küstenlinie*, argilerezh ar mor g., argizadur ar mor g.

zurückweisbar ag. : nac'hadus, nakadus ; *nicht zurückweisbar*, dinakadus, ... na c'heller ket nac'hañ.

zurückweisen V.k.e. (wies zurück / hat zurückgewiesen) : argas, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dinac'hañ, nakañ, refuziñ, diarbenn, dizarbenn, dideurel [pennrann didaol-], disteurel [pennrann distaol-], dic'hrataat, distekiñ [pennrann distok-], lakaat er-maez, reiñ e zistag [d'u.b.] ; *etwas entschieden zurückweisen*, sevel groñs a-enep udb, nac'hañ groñs udb, argas udb, nac'hañ krenn udb ; *jemandes Bitte zurückweisen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; *jemandes Vorschlag zurückweisen*, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b., nac'h kinnig u.b., dinac'h kinnig u.b. ; *einen Einwand zurückweisen*, disteurel un arbennadenn ; *einen Vorwurf entschieden zurückweisen* // [Bro-Suis] *einen Vorhalt entschieden zurückweisen*, disteurel groñs ur rebech ; *etwas als falsch zurückweisen*, dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traoù a-rekin, dislavaret gevier, dianzav udb ; [gwir] *einen Zeugen zurückweisen*, nac'h (nac'hañ, diarbenn, disteurel) un test, nac'h u.b. da dest, nac'hañ u.b. evel test.

zurückweisend ag. : nac'hus, pellaus, diarbennus.

Zurückweisung b. (-en) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., refuzadenn b., distaol g., distaolidigezh b., diarbennerezh g., enebiezh b. ; *Zurückweisung der Religion*, enebiezh ouzh ar relijion b.

zurückwerfen V.k.e. (wirft zurück / warf zurück / hat zurückgeworfen) : **1.** disteurel, distlepel, bannañ en-dro, dameuc'hañ, dasskediñ ; *der Schall wird als Echo zurückgeworfen*, degaset e vez ar son en-dro gant an heklev, dezrevellet e vez ar son gant an heklev ; *den Ball zurückwerfen*, adkas ar vell ; **2.** *den Kopf zurückwerfen*, sevel e benn war-dreñv ; **3.** diarbenn, dizarbenn,

argas, diharpañ, disteurel, kas kuit, kas war-dreñv, diboulzañ, divountañ, bountañ er-maez, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, distreiñ war e giz ; *die Angreifer zurückwerfen*, kas an dagerien war o c'hiz, disvountañ an argaderien, diskas an argaderien, diarbenn an dagerien, bountañ kuit an dagerien ; **4.** argas, nac'h, nac'hañ, nakañ, refuziñ, diarbenn, dideurel, disteurel, dic'hrataat, distekiñ ; **5.** warlerc'hiañ, daleañ.

Zurückwerfung b. (-en) : **1.** nac'hadenn b., nac'h g., dinac'h g., refuz g., refuzadenn b., distaolidigezh b., diarbennerezh g. ; **2.** [fizik] dassked g., dasskedadur g., dasskediñ g., dameuc'h g.

zurückwollen V.gw. (will zurück / wollte zurück / hat zurückgewollt) : kaout c'hoant distreiñ.

zurückzahlen V.k.e. (hat zurückgezahlt) : **1.** resteurel, daskoriñ, daskor, paeañ ; *ein Darlehen vorzeitig zurückzahlen*, rakdastalañ un amprest ; **2.** paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-hamiz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen ; *seine Schulden zurückzahlen*, diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm, en em ziendleañ tamm-ha-tamm ; **3.** [dre skeud.] *jemandem etwas zurückzahlen*, ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all, talvezout e zismegañs (e wall, ur gaou) d'u.b., reiñ e gement all d'u.b., reiñ e begement d'u.b., kaout digoll eus udb digant u.b., reiñ kemm ouzh kemm, kas ar fresk d'ar gêr d'u.b., kas ar freskad d'ar gêr d'u.b., kas ar fresk da di u.b., kas an dorzh d'ar gêr d'u.b., kas an dorzh er gêr d'u.b.

Zurückzahlung b. (-en) : restaolerezh g., daskor g.

zurückziehen V.k.e. (zog zurück / hat zurückgezogen) : **1.** kemer en-dro, tennañ en-dro, didennañ ; *jemandem die erteilte Genehmigung zurückziehen*, tennañ e aotre digant u.b. ; **2.** sachañ war-dreñv, kilañ, kizañ ; *ich hatte meinen Kopf zurückgezogen*, me em boa sachet va fenn ; [mezeg.] *die Vorhaut zurückziehen*, diveskennañ ar vezenn ; **3.** nullañ, dislavaret ; *seine Aussage zurückziehen*, en em zislavaret, dont en-dro war e c'her, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù ; *eine Klage zurückziehen*, ober dilez eus e glemm / dilezel e glemm (Gregor), dislavaret e glemm, nullañ e glemm ; *seinen Antrag zurückziehen*, nullañ e ginnig, tennañ e ginnig ; *sein Wort zurückziehen*, dont war e c'her, tennañ e c'her, en em zislavaret, dislavaret e bromesa, bezañ lavar-dislavar, bezañ lavar-ha-dislavar, en em rebech, mont en e votoù, kaout e lavar hag e zislavar, dont en-dro war e c'her, dispenn e gaoz, nullañ e bromesa, dislonkañ e lavar, distreiñ war e gomzoù, mankout d'e c'her, ober daou c'her eus unan, P. dislonkañ e c'her, dislonkañ e lavar ; **4.** [sport] *seine Meldung zurückziehen*, diskregiñ, embann emdenn, P. dispegañ ; **5.** *Kapital zurückziehen*, dibostañ kevalaoù ; *Privatgelder zurückziehen*, diengwezhañ kevalaoù prevez.

V.em. : **sich zurückziehen** (zog sich zurück / hat sich (ak.) zurückgezogen) : **1.** en em dennañ, tennañ àr-dreñv, mont diwar-dro, mont a-rekin, en em ziavaeziñ, dont kuit, kuitaat, resedañ, dilezel, ober dilez eus, dispegañ diouzh, pellaat diouzh ; *sich aus dem politischen Leben zurückziehen*, sich von der Politik zurückziehen, kuitaat ar vuhez politikel, dispegañ diouzh ar vuhez politikel, ober dilez eus e gargoù politikel, dilezel ar politikerezh, resedañ diouzh bed ar politikerezh ; *sich irgendwohin zurückziehen*, mont d'ul lec'h bennak da chom, sachañ e lost en ul lec'h bennak ; *sich aus dem Getöse zurückziehen*, en em dennañ eus an trouz ; *sich in die Einsamkeit zurückziehen*, sich ganz von der Welt zurückziehen, techel diouzh an dud, mont da glask an distro hag an difoul, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ an distro, mont da vevañ digavandenn, chom pell diouzh darempred an dud, ober ar goullou en-dro d'an-unan ;

sich in ein Kloster zurückziehen, en em dennañ en ur manati ; *sich aufs Land zurückziehen*, en em dennañ war ar maez ; *sich in die Einsamkeit der Wüste zurückziehen*, en em dennañ d'an dezerzh en e bart e-unan pell diouzh an dud, mont d'ar gouelec'h pell diouzh an dud ; *sich ganz kurz zurückziehen*, ober un tec'hig ; *er nützt jede Möglichkeit, sich von den Leuten zurückzuziehen*, klask a ra atav e bleg (klask a ra atav an tu) d'en em dennañ a-douez an dud ; [dre skeud.] *sich in sein Schneckenhaus zurückziehen*, mont bihanik, mont en e grogenn, en em serriñ war an-unan (warnañ e-unan, wami hec'h-unan h.a.), mont en e gorn ; [tud] *sich ganz zurückziehen*, en em sparañ, en em glozañ war an-unan (warnañ e-unan, wami hec'h-unan h.a.) ; *sich in sich selbst zurückziehen*, en em souchañ war an-unan (warnañ e-unan, wami hec'h-unan h.a.) ; *sich (ak.) in den Schmollwinkel zurückziehen*, mont e mouzh, mont da di mouzhig, mont d'an toull mouzhig, mont da Gervouzhig, mont en e gorn da vouzhañ ; **2.** [sport] diskregiñ, embann emdenn, P. dispegañ ; **3.** diskenn, mont kuit, dichalañ, souzañ, kilañ, kizañ, mont war-souz, mont war-gil, mont war an adreñv, distekiñ, diluskañ ; *das Wasser zieht sich zurück*, diskenn a ra live an dour, dichalañ a ra an dour ; *das Wasser zieht sich von den überschwemmten Feldern zurück*, diveuziñ a ra ar parkeier, dizourañ a ra ar parkeier, dichalañ a ra ar parkeier, dispegañ a ra an dour-beuz diouzh ar parkeier ; *die sich zurückziehende Flut*, ar mare trec'h g., ar mare a-drec'h g., ar mare tre g., an trec'h g., an tre g., an dichal g. ; *das Meer zieht sich zurück*, diskenn a ra ar mor, tre a zo gantañ, emañ ar mor o tichalañ, emañ ar mor o treañ, mare tre a zo, trec'hiñ a ra ar mor, tennañ a ra ar mor a-dreñv (âr-dreñv), distekiñ a ra ar mor ; *das Meer hat sich ganz schön zurückgezogen*, ar mor a zo izelaet mat ; **4.** [lu] kiladegañ, kiladennañ, argilañ, mont war-gil, kilañ, souzañ, mont war-dreñv, tennañ âr-dreñv, tennañ a-gil.

Anv-gwan verb II : **zurückgezogen** *zurückgezogen leben*, tec'hel diouzh an dud, bevañ en dizarempred, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, ren ur vuhez digevannez, ren ur vuhez digavandenn, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ outañ e-unan, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Zurückziehung b. (-, -en) : **1.** kiladenn b., kiladeg b., argiladenn b., argiladeg b., souz g., souzadenn b. ; **2.** lamidigezh b., lamedigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., tennadur g. ; **3.** [dre skeud.] dianzavadur g., freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b.

zurückzucken V.gw. (ist zurückgezuckt) : lammat war-dreñv.

Zuruf g. (-s, -e) : galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., geltadenn b., youc'hadenn b., youc'h b., youc'hadeg b., youadenn b., youadeg b., huch g., huchadenn b., huchadenn b., chouadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., hopenn b., garm-galv g. ; *durch Zuruf ernannt werden*, bezañ anvet dre youc'h ; *Abstimmung durch Zuruf*, votadeg (mouezhiadeg, dilennadeg) dre youc'h b. ; [eskemmdj] *auf Zuruf*, war enkant.

zurufen V.gw. : (rief zu / hat zugerufen) : huchal, hupal, krial ; *ruf ihnen zu, sie sollen nach Hause*, kri anezho en ti, kri dont d'ar gêr, hop dezho dont d'ar gêr, youc'h warno ma teuint d'ar gêr.

Zurüstung b. (-) : darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g., darbaroù ls., kempennoù ls., diwalloù ls., diarbennoù ls., pourchasoù ls., darbaradennoù ls., darbarerezh g.

zurzeit Adv. : [Bro-Aostria / Bro-Suis] evit ar mare, bremañ, evit bremañ, evit ar c'houlz, en eur hiziv, a-benn bremañ, war-benn bremañ, pelloc'h, d'ar mare-mañ, d'ar c'houlz-mañ, d'an ampoent, evit c'hoazh, evit ar pred, en devezhoù-man, evit an deizioù, en amzer-mañ, en amzer-vremañ, er mare-mañ, en amzer a vremañ, en amzer zo bremañ, dre an amzer a ra, en amzer a ren, en amzer a zo o ren ; *er ist zurzeit krank*, klañv emañ ; *er hat es zurzeit leicht*, emañ o tebriñ e vara gwenn.

Zusage b. (-, -n) : **1.** asant g., asantadenn b., asantadur g., aotre g., aotreadur g., aotreadenn b. ; *mündliche Zusage*, asant (aotre, asantadur, aotreadur) dre gomz g., aotreadenn dre gomz b. ; **2.** promesa b., gouestl g., grataerezh g.

zusagen V.gw. (hat zugesagt) : **1.** sevel a-du, asantiñ ; *hoffentlich wird er zusagen !* gant asantiñ a raio ! ; **2.** grataat, prometiñ ; *er hat anderswo zugesagt*, un emgav en deus dija e lec'h all.

V.k.e. (hat zugesagt) : **1.** lavaret ; *jemandem die Wahrheit auf den Kopf zusagen*, lavaret ar wirionez diwisk d'u.b. e-kreiz e c'henoù, lavaret ar wirionez diwisk d'u.b. e-kreiz (en) e zaoulagad (Gregor), kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., en em lakaat ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., komz didortilh (diguzh, eeun ha didroell, berr ha groñs, berr ha krenn) ouzh u.b., na ober a c'henoù bihan evit lavaret ar wirionez d'u.b., lavaret hardizh e soñj d'u.b., lavaret her e soñj d'u.b., lavaret e soñj d'u.b. ken diflatr ha tra.

2. grataat, prometiñ ; *er hat seine Teilnahme fest zugesagt*, prometet en deus dont a-dra-sur, lavaret en deus e kemerfe perzh en emvod hep mank ebet, lavaret en deus ne c'hwitfe ket da zont d'an emvod.

V.k.d. (hat zugesagt) : plijout, dereout, faotañ ; *das sagt mir nicht zu*, ne blij ket din, kement-se n'eo ket mat din, kement-se n'eo ket da'm grad, n'eo ket an dra-se diouzh va doare (diouzh va dere, em dere, diouzh va mod, diouzh va faltazi), kement-se ne faot ket din ; *das sagt mir zu*, dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, diouzh va diviz eo, em diviz emañ, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, diouzh va faltazi eo, diouzh va mod eo, kement-se a faot din ; *wenn es Ihnen zusagt !* mard eo da ganeoc'h ! mard eo da evidoc'h ! mard degouezh deoc'h ! mard eo diouzh ho toare ! mard eo mat deoc'h ! mar en kavit mat ! mar ne ra ket diaez deoc'h ! ; *dort fand er nichts, was ihm zusagte*, eno ne gavas netra diouzh e zoare, eno ne gavas netra diouzh e veno, eno ne gavas netra d'e c'hiz.

Anv-gwan verb I : **zusagend** *eine zusagende Antwort*, ur respont gant ya g., ur respont a-du g., un asant g., un asantadur g.

zusammen Adv. : **1.** a-gevret, e-kevret, en ur gevret, kevret, asambles, kumun, ez kumun, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, a-genstroll, a-geñver, a-gor, en ur geñver, en ur gichen, a-unan, a-unvan, a-unstroll, a-stroll, a-vandenn, a-vagad, a-strob, a-stroll, a-vostad, en ur stern, d'un dro, boutin, e boutin, en ul lod, a-gor, ken-, en un douez, [dispredet] ketkevret ; *zusammen mit*, a-gevret gant, kevret gant, a-unan gant, P. asambles gant ; *sie haben zusammen ein Buch geschrieben*, skrivet o deus ul levr a-gevret, kenskrivet o deus ul levr ; *zu Abend aßen sie zusammen*, koan a voe etrezo ; *er geht zusammen mit seinem Freund in die Berge*, mont a raio d'ar menezioù a-unan gant e vignon, mont a raio e vignon d'ar

menezioù war un dro gantañ, mont a raio d'ar menezioù kevret gant e vignon ; *zusammen kämpfen*, kenstourm ; *sie kommen jeden Mittwoch zusammen*, en em vodañ a reont bep Merc'her ; *er saß mit den anderen zusammen*, azezet e oa e-touez ar re all, azezet e oa en ul lod gant ar re all ; *sie haben beide zusammen gegessen*, debret o doa an eil gant egile ; *er arbeitet so viel wie zwei zusammen*, labour daou a ra ; *er ist mit ihr zusammen*, daremprediñ a ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustriñ a ra anezhi ; *sie sind zusammen*, en em hentiñ a reont, en em zaremprediñ a reont, en em heuliañ a reont ; *sie halten fest zusammen*, derc'hel a reont mat an eil d'egile, ar re-se a zo an eil dindan egile, kar ha kilhoroù int, gwall gamaladiñ a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo tout en un dorn, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, ar re-se a zo a-unan ; *alle zusammen*, kement hini a zo anezho, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, a-bezh-kaer, holl d'un dro, holl gwitibunan, holl e-kevret, holl en ur gevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, en ur pezh ; *zusammen sind wir stark*, unaniezh a zo nerzh - un neudenn a dorr krenn, kant a ra ur gordenn - kant neudenn a ra kordenn - un neudenn ne grougo den, met kant a ra kordenn - daou louarn kamm a ra bec'h da unan eeun - daou louarn kamm a zo trec'h da unan eeun - muiañ keuneud, brasañ tantad - un neudenn a zo aesoc'h da derriñ eget ur gudenn, en em unanit eta.

2. en holl, etre-holl, etre tout, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, gwitibuntamm ; *das macht zusammen zehn Franken (aus)*, dek lur suis e vo en holl (etre-holl) ; *zusammen bildeten wir eine ansehnliche Gruppe*, ur guchenn vat a oa ac'hanomp.

zusammen- : rakverb rannadus a verk : **1.** an tolpadur ; **2.** an distruj.

Zusammenarbeit b. (-) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., labour e boutin g., labouradeg b., labour stroll g. ; *eine weitgehende Zusammenarbeit*, *eine enge Zusammenarbeit*, ur c'henlabour a-dost g.

zusammenarbeiten V.gw. (hat zusammengearbeitet) : kenlabourat, keveliñ, labourat a-gevret, labourat en ur ser, labourat en ul lod, labourat ez kumun, kenober, kenoberiañ, ober ur c'henstriv, labourat boutin, labourat e boutin ; *mit jemandem zusammenarbeiten*, kenlabourat gant u.b.

zusammenarbeitend ag. : kenlabouras.

zusammenballen V.k.e. (hat zusammengeballt) : **1.** krugellañ, berniañ, gwrac'hellat, tolzenañ, gronnañ, tolpañ, tolzenañ, kengevredañ, kenfetisaat ; **2.** [dre skeud.] kengreizañ, tolpañ.

V.em. : **sich zusammenballen** (hat sich (ak.) zusammengeballt) : **1.** tolzenañ, gronnañ, tolpañ, kenfetisaat, kengevredañ ; *Wolken ballen sich zusammen*, koabrenniñ a ra an amzer, kourmoulek e teu an amzer da vezañ, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), lug e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, kourmoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; **2.** pellenniñ.

Zusammenballung b. (-, -en) : **1.** tolzennadur g., tolzennad b., gronnad g., tolpad g., krugelladur g., berniad g., gwrac'hell b.,

kendorpezenn b., kenfetisadur g., torpez str. ; **2.** kengreizañ g. ; *technische Zusammenballung*, kengreizañ teknikel g.

zusammenbasteln V.em. (hat sich (d-t-b) zusammengebastelt) : *sich (dat.) etwas zusammenbasteln*, talfasat udb gant pezhioù ha tammoù, kalfichat udb. gant pezhioù ha tammoù, trikarmadiñ udb. gant pezhioù ha tammoù, ober un tamm dresañ d'udb gant pezhioù ha tammoù, ober un dres d'udb gant pezhioù ha tammoù, feuzañ udb gant pezhioù ha tammoù, ober udb a bezhioù hag a dammoù.

Zusammenbau g. (-s) : dastumad g., dastumadenn b., kenstroll g., kenstrollad g., strolladenn b.

zusammenbauen V.k.e. (hat zusammengebaut) : sevel, frammañ, kenstrollañ, strollañ ; *einen Motor auseinander bauen und wieder zusammenbauen*, digenstrollañ hag adstrollañ ur c'heflusker ; *wieder zusammenbauen*, adstrollañ, P. advontañ.

zusammenbeißen V.k.e. (biss zusammen / hat zusammengebissen) : stardañ ; *vor Schmerz die Zähne zusammenbeißen*, stardañ e vuzelloù evit moustrañ (evit derc'hel) war e boan, stardañ e garvanoù evit moustrañ (evit derc'hel) war e boan.

zusammenbekommen V.k.e. (bekam zusammen / hat zusammenbekommen) : gallout bodañ, gallout dastum, gallout sevel.

zusammenberufen V.k.e. (berief zusammen / hat zusammenberufen) : bodañ, gervel [pennrann galv-], kengervel [pennrann kengalv-] ; [relij.] *ein Konzil zusammenberufen*, bodañ ur sened-lliz.

Zusammenberufung b. (-, -en) : kengalv g., galvadenn b., galvadeg b.

zusammenbeugen (hat zusammengebeugt) / **zusammenbiegen** (bog zusammen / hat zusammengebogen) V.k.e. : kenstouiñ.

V.em. : **sich zusammenbeugen** (hat sich (ak.) zusammengebeugt) / **sich zusammenbiegen** (bog sich zusammen / hat sich (ak.) zusammengebogen) : kenstouiñ.

zusammenbinden V.k.e. (band zusammen / hat zusammengebunden) : stagañ an eil ouzh egile, kenstagañ, kevreañ, lakaat stag-ouzh-stag, eren [pennrann ere-], keneren [pennrann kenere-], liammañ, kenliammañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, kenstrobañ, tortellañ, stagellañ, strollañ, kenstrollañ ; *Reisig zusammenbinden*, fagodiñ keuneud, fagodiñ ; *im Nacken zusammengebundenes Haar*, katogan g. ; [kegin.] *Geflügel binden*, *Geflügel zusammenbinden*, troñsañ pennoù-yar.

Zusammenbinden n. (-s) : tortelladur g.

zusammenblasen V.k.e. (bläst zusammen / blies zusammen / hat zusammengeblasen) : seniñ an emvodañ, kleroniñ evit gervel d'en em dolpañ, kleroniñ evit gervel d'an emvod, kleroniñ evit rastellat e dud.

zusammenbleiben V.gw. (blieb zusammen / blieben zusammen // ist zusammengeblieben / sind zusammen geblieben) : chom a-gevret, chom asambles, chom en ur ser.

zusammenbolzen V.k.e. (hat zusammengebolzt) : [tekn.] riñvedañ, ibiliañ, ibilhounañ, serjantañ.

zusammenbrauen V.k.e. (hat zusammengebraut) : aozañ, fardañ, fichañ, terkañ.

V.em. : **sich zusammenbrauen** (hat sich (ak.) zusammengebraut) : en em zastum, goriñ, sevel, gouennañ, bezañ e gor ; *ein Wetter braut sich zusammen*, *ein Gewitter braut sich zusammen*, luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, en em zastum (goriñ, sevel) a ra an arnev, o ouennañ reiñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti ; *ein Komplott braut sich zusammen*, un

irienn a zo e gor ; *es braut sich etwas zusammen*, emañ ar forn o c'hoñ, 'm eus aon - amañ ez eus trubuilh e gor, 'm eus aon - bec'h (jeu) a vo a-benn nebeut, 'm eus aon - emañ hon toaz e go, 'm eus aon - ur c'hoari bennak a zo en hent, 'm eus aon - amañ ez eus ur gwall daol d'en em gavout.

zusammenbrechen V.gw. (bricht zusammen / brach zusammen / ist zusammengebrochen) : 1. kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaioù, kouezhañ a-stok-korf, kouezhañ a-flav, diflakañ, flakañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, flodiñ, fontañ, isfontañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ rez, dont d'an traoñ en un taol, dont d'an traoñ en ur pezh, dont d'an traoñ a-bezh, kouezhañ d'an traoñ en un taol, disac'hañ, flodac'hiñ, pilat, mont e drouziwezh, mont war ziskar, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz, mont da beurgoll, freuzañ, frigasañ ; *als er dann vor der Treppe stand, brach er zusammen*, pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tflakas (e kouezhas evel ur sac'had eskern, e kouezhas evel ur sac'had loaioù, e kouezhas a-stok-korf, e kouezhas a-stok e lañjer, e kouezhas a-flav) ; *unter der Last zusammenbrechen*, freidiñ dindan ar samm, freidiñ dindan ar bec'h, kouezhañ dindan ar bec'h, pladañ dindan ar bec'h, plegañ dindan ar bec'h, c'hwitañ dindan ar bec'h, pukañ gant ar samm ; *sein ganzes Abwehrsystem ist zusammengebrochen*, e zifenn a zo aet da netra, e zifenn a zo aet war netra, e zifenn a zo aet er sac'h, e zifenn a zo aet da vann ; *an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen*, e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg ; *ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen*, reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan ; 2. dic'hoanagiñ, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, dinerzhañ ; *seelisch zusammengebrochen*, dic'hoanag, dic'hoanaget, dinerzheta da vat, digalonekaet-naet, fallgalonet, krog an digalon ennañ, kouezhet e veudig en e zorn, strinket an trebez war-lerc'h ar billig gantañ ; *seelisch und körperlich zusammengebrochen*, dinerzheta a gorf hag a ene, skuizh korf hag ene.

zusammenbringen V.k.e. (brachte zusammen / hat zusammengebracht) : lakaat da gengejiñ, dastum, kendastum, bodañ, sevel, tolzennañ, gronnañ, strollañ, kenstrollañ, tolpañ, unaniñ, unvaniñ, kevreañ ; *die beiden jungen Leute zusammenbringen*, jubenniñ ur plac'h yaouank d'ur paotr, c'hoari ar bazhvalan, mont da atrakour, mont da vazhvalaniñ, c'hoari ar marc'hbonal ; *ich muss dieses Huhn mit einem zweiten zusammenbringen*, ret e vo din parañ ar yar-se, ret e vo din lakaat ur yar all gant honnezh d'ober kavandenn dezhi ; *zerstreute Schafe wieder zusammenbringen*, adstrollañ deñved.

Zusammenbruch g. (-s,-brüche) : 1. dismantridigezh b., diskar g., diskaridigezh b., drouziwezh g., koempañ g. ; [istor] *nach dem Zusammenbruch des dritten Reiches*, goude dismantridigezh an trede Reich ; *vom Zusammenbruch bedroht*, brall-divrall war e sichenn, a ginnig kouezhañ en e boull, a venn kouezhañ en e boull, o kinnig kouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e boull, prest da gouezhañ en e buch, e-tailh da gouezhañ en e douez, darev da gouezhañ en e vern, en arvar da bilat, o kinnig disac'hañ, erru peñse ; 2. diwaskadenn b., dic'hoanag g., digalon g. ; *Nervenzusammenbruch*, diwaskadenn b., barr-izelvred g., barrad kleñved nervernoù g., taol nervernoù g. ; 3. [kenwerzh.] freuz-stal g., freuz-boutikl g., foet-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., P. foet-boutikl g.

zusammenbündeln V.k.e. (hat zusammengebündelt) : eren, liammañ, stagañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, kenstrobañ, tortellañ, strobañ.

Zusammenbündeln n. (-s) : tortelladur g.

zusammendrängen V.k.e. (hat zusammengedrängt) : 1. stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, enkaat, enkañ, fetisaat, fetisiñ, kouchañ ; *zusammendrängt wie die Heringe in der Büchse*, ken start ha gliziged sall en ur varilh, stardet ha moustret evel kaplaned en ur voest, chouket start, cheket start, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, yoc'het, gwasket, krog an eil en egile, sac'h-àr-vac'h, mac'h-àr-vac'h, a-vac'h, bodet start-ha-start, kouchet evel foenn er solier, gorjellet, ur re ouzh ar re all ; *auf dem Hof standen die Leute dicht zusammengedrängt wie Ölsardinen*, gorjellet e oa an dud leun ar porzh, en em gouchañ a rae an dud war ar porzh, bodet e oa an dud start-ha-start war ar porzh ; 2. [dre skeud.] sevel an diverrañ, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, divrazañ, ober un divrazañ eus.

V.em. : **sich zusammendrängen** (haben sich (ak.) zusammengedrängt) : mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em stardañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ, en em gouchañ ; *die Leute drängen sich in der U-Bahn zusammen*, ur mac'h bras a bobl a zo er metro, un houl hag ur mac'h a zo er metro, sac'h-àr-vac'h emañ an dud er metro, en em waskañ an eil egile a ra an dud er metro, gorjellet eo an dud leun ar metro, en em gouchañ a ra an dud er metro.

Anv-gwan verb II : **zusammendrängt a)** sac'h-àr-vac'h, mac'h-àr-vac'h, a-vac'h, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, a-vern, krog an eil en egile, war enk, en enk, gwasket, gorjellet, kouchet evel foenn er solier, ur re ouzh ar re all ; **b)** [dre skeud.] fraezh ha berr.

zusammendrehen V.k.e. : kordigellañ, korvigellañ, tortisañ, gweañ, gweata, gwedennañ, tortigellañ, tortilhañ, treiñ, kordennañ ; *zusammengedrehte Schnur*, pañs g., kordenn bañsek b. ; *zusammengedrehtes Stück Papier*, tortigell baper b.

Zusammendrehen n. (-s) : korvigell b., gweadur g., tortisañ g., gweañ g., gweata g., tortilhañ g., tortigellañ g., nezañ, g., korvigellañ g.

zusammendrücken V.k.e. (hat zusammengedrückt) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, bresañ, foulañ, gourfouliñ, kouchañ, choukañ ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen*, ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez.

V.em. : **sich zusammendrücken** (haben sich (ak.) zusammengedrückt) : en em vac'hañ, en em stardañ an eil ouzh egile, en em gouchañ.

Zusammendrücken n. (-s) : choukadur g.

zusammenducken V.em. : **sich zusammenducken** (hat sich (ak.) zusammengedrückt) : 1. kenstouiñ ; 2. kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, tamolodiñ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, mont en e souch, mont en e souchet, flutañ, en em flutañ ; *das Dorf liegt zusammengedrückt im Tal*, emañ ar gêriadenn en he c'hluch e-kreiz an draoñienn, souchet eo ar gêriadenn e-kreiz an draoñienn.

zusammeneilen V.gw. (sind zusammengeeeilt) : deredek, delammat, dec'haloupat, engroeziñ, en em dolpañ d'an druilh-drask, en em vodañ d'an druilh, en em dolpañ d'illo, en em vodañ gant mall (gant hast, d'an druilh-drast, gant herr) bras, en em dolpañ gant herr, en em vodañ gant hastidigezh vras, en em dolpañ gant prez vras, en em vodañ tizh-ha-tizh, en em vodañ tizh-

ha-taer, en em dolpañ a-dizh hag a-dag, en em dolpañ a-dizh hag a-dro, en em vodañ diwar dizh, en em vodañ difrae-kaer, en em vodañ gant difrae bras, en em vodañ gant diere, en em dolpañ diwar herr, en em vodañ buan-ha-buan, en em vodañ prim-ha-prim, en em vodañ trumm-ha-trumm, en em vodañ dre hast, en em dolpañ a-brez-kaer, en em vodañ a-benn-herr, en em vodañ a-hast-kaer, en em vodañ a-bost, en em vodañ a-herr-kaer, en em vodañ d'ar flimin-foeltr, en em dolpañ a-daol-herr, en em vodañ a-hast, en em vodañ a-dizh, en em vodañ a-brez, en em vodañ a-herr, en em dolpañ a-brez-herr, en em dolpañ en herr, en em vodañ gant dillo bras.

zusammenfahren V.gw. (fährt zusammen / fuhr zusammen / ist zusammengefahren) : tridal, trivialañ, skrijal, gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, mont an Ankoù hebiou d'an-unan, tremen an Ankoù dreist d'an-unan, tremen an Ankoù dre an-unan. V.k.e. (fährt zusammen / fuhr zusammen / hat zusammengefahren) : [Bro-Aostria] pilat, ruilhal gant e garr-tan, flastrañ, pladañ.

Zusammenfahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g.

Zusammenfall g. (-s, -fälle) : 1. dismantridigezh b., disac'hadur g., disac'hadeg b., diskar g. ; 2. zeitlicher Zusammenfall, kende gouezh g., kendarvoud g.

zusammenfallen V.gw. (fällt zusammen / fiel zusammen / ist zusammengefallen) : 1. disac'hañ, flodiñ, freuzañ, frigasañ ; *in sich zusammenfallen*, koazhañ, mont e koazh, gouzizañ, flakañ, pukañ, kouezhañ en e boull evel ur maner paper, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaioù, dont d'an traoñ, kouezhañ d'an traoñ ; *wenn die Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie in sich zusammen*, un tamm mat a goazh a zeu en avaloù-douar pa vezont poazhet e-pad pell amzer ; *der Auflauf ist zusammengefallen*, puket eo ar souflez, deuet eo ar souflez da goazhañ ; 2. kende gouezhout, kenderedout.

Zusammenfallen n. (-s) : kende gouezh g., kendarvoud g., taoldegouezh g., kenderedegezh b.

zusammenfaltbar ag. : eilplegadus.

zusammenfalten V.k.e. (hat zusammengefaltet) : plegañ ; *wieder zusammenfalten*, adplegañ, eilplegañ ; *die Zeitung zusammenfalten*, plegañ ar gelaouenn ; *die Tischdecke zusammenfalten*, plegañ an doubier, plegañ an douzier.

zusammenfassen V.k.e. (hat zusammengefasst) : 1. sevel an diverrañ eus, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, berrzastum, dezastum, lakaat e berr, sintezekaat, kenlakaat, divrazañ, ober un divrazañ eus, mont dre verr, reiñ un diverrañ eus, ober un diverrañ eus, displegañ dre verr, dastum en un nebeud gerioù ; *ich werde meinen Tagesablauf noch einmal kurz zusammenfassen*, adkontañ a rin deoc'h berr-ha-berr roll va devezh ; *einen Artikel zusammenfassen*, reiñ un diverrañ eus ur pennad skrid, ober un diverrañ eus ur pennad skrid ; 2. strollañ, kenstrollañ, bodañ, tolpañ, kenlakaat, kreizennañ, bolc'hañ ; *er hat seine Aufsätze in einem Band zusammengefasst*, dastumet en deus e bennadoù-skrid en ul levrenn ; 3. [dre skeud.] *seine Gedanken zusammenfassen*, en em zastum, tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, sipañ e spered ; 4. [moull.] *mehrere Zeilen mit einer geschweiften Klammer zusammenfassen*, briata meur a linenn ; 5. [preder., Hegel] kendezenñ, kendodiñ.

V.em. : **sich zusammenfassen** (hat sich (ak.) zusammengefasst) : 1. lavaret e soñj krak-ha-berr, lavaret e soñj berr-ha-berr, lavaret e soñj en ur ger krenn, diverrañ, troc'hañ berr, lavaret berr ; 2. divorfillañ, divorzañ, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom

(e zalc'h, e gempouez), dont en an-unan (*ennañ e-unan enni hec'h-unan h.a.*), distreiñ d'e goch.

zusammenfassend ag. : berrzastum(et), berr, prim.

Adv. : berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger krenn, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù, dre vras, en un nebeud gerioù, evit krennañ kaoz.

Zusammenfassung b. (-, -en) : 1. dastumadur g., krennadur g., krennad g., diverrad g., diverradur g., diverrañ g., damsell g., divraz g., berradur ur skrid g., berrzastum g., dezastum g. ; 2. unanadur g., unanidigezh b., unvanadur g. ; 3. strollerezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., bolc'hadur g., bolc'hañ g.

zusammenfegen V.k.e. (hat zusammengefeegt) : berniañ dre skubañ.

zusammenfinden V.em. : **sich zusammenfinden** (fanden sich zusammen / haben sich (ak.) zusammengefunden) : 1. en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; 2. kengejiñ, emgejañ, en em gavout an eil gant egile, en em gavout asambles.

zusammenflechten V.k.e. (flecht zusammen / flocht zusammen / hat zusammengeflochten) : kenblezhañ, plezhañ, kordañ, plezhenniñ, plañsonañ, plañsonennañ, gweañ, klouedenñ, plioniñ.

Zusammenflechten n. (-s) : kenblezherezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g., korvigell b., gweadur g., tortisañ g., gweañ g., gweata g., tortilhañ g., tortigellañ g., nezañ g., korvigellañ g.

zusammenflicken V.k.e. (hat zusammengefflickt) : *etwas zusammenflicken*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb gant pezhioù ha tammoù, kalfichat udb gant pezhioù ha tammoù, trikarmadiñ udb gant pezhioù ha tammoù, ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoullañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb gant pezhioù ha tammoù, greiañ udb, ober un dres d'udb, paseadenniñ udb., feuzañ udb, skarvañ udb, kempenn udb, rapariñ udb, ober udb a bezhioù hag a dammoù.

Zusammenflicken n. (-s) : talfasadur g., talfasat g.

zusammenfließen V.gw. (flossen zusammen / sind zusammengefloßen) : 1. kemberiñ, meskañ o doureier, en em gavont an eil gant egile (gant eben), kejañ, dont d'en em unaniñ ; 2. [dre skeud.] kemmeskañ, kendeuziñ.

Zusammenfluss g. (-es, -flüsse) : kember g., kemberadur g., kejezh g., kendeuzadur g., forc'h b., forc'h div stêr b., fourch-dour g. ; *Zusammenfluss zweier Meeresströmungen*, tagell b.

zusammenfügen V.k.e. (hat zusammengefügt) : trevnañ, kenstummañ, kenurzhañ, kenaozañ, skarvañ, lakaat a-gevret, strollañ, kenstrollañ, koublañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, keneren, kevrediñ, unanaat, unaniñ, unvaniñ, pennegiñ, frammañ an eil ouzh egile, joentrañ, juntrañ, juntañ, kenstagañ, emprañ ; *wieder zusammenfügen*, adskarvañ, adkenframmañ, adkenstummañ, adkenaozañ, adkenurzhañ, adjuntañ ; *das Skelett eines Dinosauriers wieder zusammenfügen*, adframmañ skeledenn un dinosaor ; *er hat die zwei Teile zusammengefügt*, frammet en deus an daou bezh an eil ouzh egile ; *zusammengefügt*, joentr ; *die Stufen sind locker zusammengefügt*, an derezioù o deus erru jeu, disjoent (dijoent, dijun, diskloz, distok, laosk, gadal) eo an derezioù ; *Dinge paarweise zusammenfügen*, parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo ; *durch Zapfen und Zapfenloch zusammenfügen*, ibiliañ gant ur steudenn hag un ingoch g.

Zusammenfügen n. (-s) : trevnadur g., trevnañ g., kenstummadur g., kenstummañ g., kenurzhiadur g., kenurzhiañ g., kenaozadur g., kenaozañ g. ; *Zusammenfügen durch Zapf und Zapfenloch*, ibiliadur ur steudenn hag un ingoch g.

zusammenfügend ag. : stagus.

Zusammenfügung b. (-,-en) : skarvadur g., strollerezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., koubladur g., kenlakadur g.

zusammenführen V.k.e. (hat zusammengeführt) : lakaat da gengejiñ, dastum, bodañ, tolzenañ, gronnañ, tolpañ, pennegiñ, strolañ, unaniñ ; *ein Mann, der es versteht, Menschen zusammenzuführen*, un dastumer tud g.

Zusammenführung b. (-,-en) : tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g.

zusammengedrängt ag. : 1. fetis, kompakt, tuzum ; 2. sach'ar-vac'h, krog an eil en egile, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, a-vern, war enk, en enk, gwasket ; 3. [dre skeud.] fraezh ha berr.

zusammengehen V.gw. (ging zusammen / ist zusammengegangen) : 1. mont a-gevret, mont asambles, mont en ur ser, mont en ur gompagnunezh ; 2. aparchantañ, klotañ, mont mat, mont klenk, mont c'hwec, mont mistr, bezañ jaojapl, kenglotañ, kordañ, diazezañ brav ; 3. skoanañ, koazhañ, en em zastum, teuziñ.

zusammengehören V.gw. (haben zusammengehört) : aparchantañ, bezañ kevreet, bezañ kenstag, bezañ unvan, bezañ kar, bezañ kengret, bezañ a-unan ; *diese zwei Schuhe gehören nicht zusammen*, an div votez-mañ a zo dispar, an div votez-mañ a zo a bep foar, an div votez-mañ n'int ket par, an div votez-mañ n'int ket eus an hevelep rumm, dibarezet eo an div votez-mañ ; *Sachen, die paarweise zusammengehören, voneinander trennen*, dibarezañ traoù 'zo ; *das gehört nicht zusammen*, n'eo ket ur c'hement ; *zusammengehören wie Huhn und Ei*, bezañ tout en un dorn, en em ober evel gwenn ha melen, bezañ an eil dindan egile, bezañ kar ha kilhoroù, bezañ fri ha revr an eil gant egile, bezañ evel kein ha roched, na ober nemet unan, en em glevet evel daou vi en un neizh, bezañ a-drak an eil gant egile.

zusammengehörig ag. : kevreet, kenstag, unvan.

Zusammengehörigkeit b. (-) : aparchant g., nesañded b., dedennadur g., kengred g., kengredoniezh b., kenstag g., kenstagusted b., unaniezh b., kerentiezh b., boutinder g., boutinded b.

Zusammengehörigkeitsgefühl n. (-s,-e) : spered stroll g., emskiant kumuniezhel b.

Zusammengepferchtsein n. (-s) : meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g.

zusammengeraten V.gw. (gerieten zusammen / sind zusammengeraten) : kregiñ da skeiñ, sevel bec'h etre an dud, en em gannañ a-vat, en em lopañ a-vat, en em zornañ a-vat, en em zornata a-vat, en em flumañ a-vat, en em frotañ a-vat, en em gribat a-vat, en em stagañ a-vat, en em vatañ a-vat, en em foetañ a-vat, en em c'hennañ a-vat, en em lardañ a-vat, en em bouezañ a-vat, en em beuriñ a-vat, en em beliat a-vat, en em beilhat a-vat, en em bilat a-vat, mont d'an taolioù, mont a gregoù berr an eil d'egile, krafañ an eil war egile, sevel kannoù etrezo, sevel taolioù etrezo, sevel saka-maout etrezo.

zusammengesellen V.em. : **sich zusammengesellen** (gesellten sich zusammen / haben sich (ak.) zusammengesellt) : kenstrolañ, kevredañ, keveliñ, en em gevreañ, en em strolañ.

zusammengesetzt ag. : 1. kevrennek, lieselfenn, lieselfennek, lieskevrenn, lieskevrennek, liesrann, liesrannek, kenaozet,

kenaozat, kedelfennet, kenstrollat, kemplezh, kediat, liesek ; *zusammengesetztes Bild*, skeudenn gemmesk b. ; 2. [polit.] *aus Vertretern beider Seiten zusammengesetzter Ausschuss*, kengor daoubarz g. ; 3. [yezh.] *zusammengesetztes Wort*, liesger g., ger kevrennek g., kenstrollad g. ; *zusammengesetztes Wort mit Bindestrich*, ger kenstrollet laosk g., kenstrollad laosk g. ; *zusammengesetztes Wort ohne Bindestrich*, ger kenstrollet strizh g., kenstrollad strizh g. ; *zusammengesetzter Satz*, lavarenn gevrennek b. ; *zusammengesetzte Verbform*, *zusammengesetzte Zeit*, furm verb kevrennek b., furm verb kenstrollat b., amzer gevrennek g. ; *zusammengesetzte Konjunktion*, stagell gevrennek b. ; *zusammengesetzter Syllogismus*, silogism kevrennek g. ; 4. [sonerezh] *zusammengesetzte Note*, notenn gemplezh b. ; *zusammengesetzte Taktart*, mentad kenaozet g. ; *zusammengesetztes Intervall*, esaouenn askeidet b. ; 5. [mat.] *zusammengesetzte Zahl*, niver kenaozat g. ; 6. [louza.] *zusammengesetzter Blütenstand*, bleuñvadurezh liesek b. ; *zusammengesetzte Blätter*, delioù liesek ls.

zusammengewachsen ag. : stag-ha-stag, kenstag, kenstagus.

zusammengewürfelt ag. : mesket, liesseurt, diseurt, kemmesk, digenseurt, digenglot, disparet, a bep seurt, kenstrollet mell-divell ; *eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft*, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk ls.

zusammenhaben V.k.e. (hat zusammen / hatte zusammen / hat zusammengehabt) : *etwas zusammenhaben*, bezañ dastumet udb ; *da ich jetzt genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen*, bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e prenin ur c'harr-tan.

zusammenhaken V.k.e. (hat zusammengehackt) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ.

Zusammenhalt g. (-s,-e) : 1. kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b. ; 2. kengred g., keneilded b., kamaladegezh b., kenstroll g., unvan g. ; 3. unvanded b. ; *sozialer Zusammenhalt*, kenemglev sokial g., kenstag kedvuhezel g. ; *der Zusammenhalt der Gruppe*, unvanded ar strollad b.

zusammenhalten V.gw. (hielten zusammen / haben zusammengehalten) : 1. bezañ kevreet, bezañ kenstag ; 2. [dre skeud.] bezañ kengret, bezañ unanet, bezañ unvan, bezañ a-unan, bezañ a-unvan, bezañ plaen an traoù etrezo, bezañ skoaz-ouzh-skoaz, en em skoaziañ ; *sie halten zusammen wie Pech und Schwefel*, *sie halten zusammen wie [die] Kletten*, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, kaoc'h-foer int, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, an daou-se a zo a-drak an eil gant egile, gwall vignoned int, kar ha kilhoroù int, gwall gamaladij a zo etrezo, ar re-se a zo an eil dindan egile, em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em ober a reont evel gwenn ha melen ur vi, en em ober a reont brav-ral, ar re-se a zo tout en un dorn, ar an hevelep neudenn emaint.

V.k.e. (hält zusammen / hielt zusammen / hat zusammengehalten) : 1. derc'hel kenstag, derc'hel kevreet, derc'hel en e blom, derc'hel stag, liammañ ; *die Holzzapfen halten den Schrank zusammen*, an ibilioù a zalc'h an armel ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen*, ur sach'goullo ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; 2. keñveriañ, lakaat a-dal, lakaat keñver-ha-keñver, paraviziñ ; 3. espern, arboellañ, armerzh, damantiñ da.

zusammenhaltend ag. : 1. kenstag ; 2. kenstagus ; *die zusammenhaltenden Kräfte*, an nerzhioù kevanstagañ ls., an nerzhioù kenstagus ls.

Zusammenhang g. (-s,-hänge) : 1. kenstag g., kenstagadur g., kemperzh g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b., kennaskted b., kennask g., darempred g., arroud g., kenarroud g., kenere g., ere g., liamm g., liammadenn b., poell g., kempoell g., kempoellded b., kerentiez b., nesañded b., nesaelezh b., nested b., nester g., diazalc'h g., keñver g. ; *logischer Zusammenhang*, ere poell g. ; *unmittelbarer Zusammenhang zwischen ...*, direkter Zusammenhang zwischen ..., keñver eeun etre ... ; *in direktem Zusammenhang mit etwas stehen*, bezañ e kendave gant udb ; *im Zusammenhang mit ...*, a-zalc'h ouzh ..., e dave gant ..., e-keñver ... ; *bei diesem Zusammenhang, in diesem Zusammenhang*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, diouzh ar feur-se, e-barzh ar gont-se, war se, war an dachenn-se, war an tu-se, er par-se, an traoù o vezañ evel m'emaint ; *ohne Zusammenhang mit*, distag diouzh, hep liamm gant, hep liammadenn gant ; *zwei Ereignisse in Zusammenhang bringen, den Zusammenhang zwischen zwei Ereignissen herstellen*, savelañ ur c'heñver etre daou zarvoud ; *ich hatte die zwei Ereignisse nicht in Zusammenhang gebracht*, ne'm boa ket gwelet al liamm a zo etre an daou zarvoud, ne'm boa ket gwelet e oa un ere etre an daou zarvoud ; *aus dem Zusammenhang gerissen*, dibrepos, hep delc'her kont eus an degouezhioù, hep reiñ a fed d'an ardremez, hep reiñ a fed d'ar c'henarroud, hep reiñ a fed d'ar gendestenn, distag diouzh e genarroud, amzere ; *kausaler Zusammenhang, Zusammenhang von Ursache und Wirkung, ursächlicher Zusammenhang*, ere arbenn-gwered g., ere arbennel g., keñver arbennel g., keñver arbenn-gwered g., ere devouder-devouded g., kehuzelezh b., abegelezh b., arbennelezh b., kaozelezh b., darempred abeg-efed g., liamm kaozlder g., liamm arbennel g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b. ; 2. [lenn.] kendestenn b., kenarroud g. ; 3. [fizik, mat.] keflen g., keflended b. ; *linearer Zusammenhang*, keflen linennek g., keflended linennek b. ; *monotoner Zusammenhang*, keflen unton g., keflended unton b. ; [kimiezh, fizik] *Kraft des Zusammenhanges*, nerzh kevelstrollañ g. ; 4. [dre skeud.] *den Zusammenhang verlieren*, koll poell e neudenn, koll poell e gudenn.

zusammenhängen (hing zusammen / hat zusammengehangen) / **zusammenhängen** (hängt zusammen / hing zusammen / hat zusammengehangen) V.gw. : 1. bezañ peg an eil ouzh egile ; *Armut und Hungersnot hängen eng zusammen*, c'hoarezed eo ar gernez hag an naonegezh ; [dre skeud.] *sie hängen zusammen wie [die] Kletten*, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo an eil dindan egile, kar ha kilhoroù int, ar re-se a zo tout en un dorn, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, an daou-se a zo a-drak an eil gant egile ; 2. bezañ kenstag ouzh, bezañ kevreet gant, dont da-heul, bezañ liammet gant, tennañ da, klevet ouzh ; *das hängt mit seiner Krankheit zusammen*, kement-se a zo un dilerc'h eus (a zo liammet gant) e gleñved, kement-se a glev diouzh e gleñved, kement-se a denn d'e gleñved ; 3. bezañ kevanlen, bezañ kempoell ; *alles hängt zusammen* ! yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas ! pep tra a zo stag an eil ouzh

egile ! ; ... *und alles, was damit zusammenhängt*, ... hag ar rest, ... ha kement 'zo.

zusammenhängend ag. : stag-ha-stag, unanet, a genglot, poellek, reizhek, kempoell, kenere, kennask, kenstag, kenstagus, didroc'h ; [stlenn.] *zusammenhängende Aufgaben*, poelladoù diazalc'h ls., trevelloù diazalc'h ls.

zusammenhanglos ag. : digempoell, digendalc'h, diere, diliamm, dizunvan, digompez, diblaen, besk, dilokez ; *zusammenhanglose Worte*, prepoz-dibrepoz g., komzoù hep penn na lost ls., komzoù besk ls., komzoù dilokez ls., komzoù hep poell na dalc'h ls.

Zusammenhanglosigkeit b. (-) : digempoell g., digempoellded b., digendalc'h g., dizunvaniezh b.

zusammenharken V.k.e. (hat zusammengeharkt) : rastellat ; *Laub zusammenharken*, rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell, deliaoua.

Zusammenharken n. (-s) : rastellerezh g., rastellat g. ; *das Zusammenharken von Laub*, an dastum delioù gant ar rastell g., ar rastellat delioù g., an deliaoua g.

zusammenhauen V.k.e. (hieb zusammen / haute zusammen // hat zusammengehauen) : 1. disparfoeltrañ, distrihañ, krazañ naet, kas e drougated ; *die Feinde zusammenhauen*, disparfoeltrañ an enebourien, falc'hat an enebourien evel ma ra falc'her ar geot er prad, krazañ naet an enebourien, kas an enebourien e drougated, flastrañ rac'h an enebourien, distrihañ prop ha kempenn an enebourien, lakaat lamm an enebourien, reiñ o laz d'an enebourien, pladañ an enebourien ; 2. [labour] P. grilhañ, moc'hañ, moc'hata, moc'hajiñ, moc'hellat, porc'hellat, mac'hagnañ, bousoc'hañ, bodoc'hañ, batrouzañ, bresañ, kac'hidelliñ, kilboc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, mac'homañ, tarvañ, strabouilhat, kaoc'hañ, tourc'hañ, bastardiñ, kouilhourañ, kalfichat [ul labour war goad].

zusammenhäufen V.k.e. (hat zusammengehäuft) : yoc'hañ, krugellañ, berniañ mell-divell, gwrac'hellat, tolzenañ, gronnañ, tolpañ ; *sie hatten die Kleidungsstücke zusammengehäuft*, dastumet o doa an dilhad en un douez, graet o doa ur strobad gant an dilhadoù.

Zusammenhäufung b. (-,-en) : krugelladur g., berniad g., gwrac'hell b., tolzennadur g., gronnad g., tolpad g., yoc'hadur g.

zusammenheften V.k.e. (hat zusammengeheftet) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, kenstagañ ; *Blätter zusammenheften*, krafañ follennoù, skrafañ follennoù.

Zusammenheften n. (-s) : krafañ g.

zusammenheilen V.gw. (ist zusammengeheilt) : [askorn torr] adstagañ, dont da soudañ, dont da genstagañ.

zusammenholen V.k.e. (hat zusammengeholt) : dastum.

zusammenkauern V.em. : **sich zusammenkauern** (hat sich (ak.) zusammengekauert) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pelleniñ, polotenniñ, mont en ur voul, mont en e rodelloù ; *zusammengekauert*, daoudortet, daougromm, tamolodet, kropet, en e gropoù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkauern*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù abalamour d'ar yenijenn, bezañ kropet abalamour d'ar yenijenn, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn.

Zusammenkauern n. (-s) : emzastum g.

Zusammenkauf g. (-s,-käufe) : rastellerezh g.

zusammenkaufen V.k.e. (hat zusammengekauft) : prenañ a-vras, rastellat.

zusammenkehren V.k.e. (hat zusammengekehrt) : 1. *etwas zusammenkehren*, reiñ un taol skub d'udb, reiñ un taol skubell da

leur udb ; **2.** ober ur bern gant ar skubadurioù, ober ur bern gant ar skubien ; *Laub mit der Harke zusammenkehren*, dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù, deliaoua.

Zusammenkehren n. (-s) : skuberezh g., skubañ g. ; *das Zusammenkehren von Laub mit der Harke*, an dastum delioù gant ar rastell g., ar rastellat delioù g., an deliaoua g.

zusammenklammern V.k.e. (hat zusammengeklammert) : kenstagañ gant krapinelloù, krapañ, krapinellañ.

Zusammenklang g. (-s, -klänge) : klotad g., kendon g., heson g., hesonerezh g., anao b., hesoniezh b., kensoniezh b., kensonerezh g., kenson g., unson g., kengan g. ; *der Zusammenklang der Töne*, aozadur ar sonioù g., ar gensonerezh b.

zusammenklappbar ag. : plegus, hebleg, eilplegatus.

zusammenklappen V.k.e. (hat zusammengeklappt) : plegañ.

V.gw. : P. bezañ tanailhet, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ brevet e gorf, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brevet, bezañ brev, bezañ divi, bezañ nezet tout an izili dindan an-unan (*tout e izili dindanañ, tout hec'h izili dindani h.a.*), bezañ distronket holl, bezañ broustet e gorf, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ eoget (ôget) gant ar skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ asiket, bezañ flep, bezañ mac'homet, bezañ flastret gant ar skuizhder, chom motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ diviet, bezañ ban, bezañ divanet lip, bezañ aet d'an eurvar, bezañ ôg gant ar skuizhder, bezañ faezh-mouch, bezañ damaouet, bezañ damaou, bezañ hernet, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *ich klappe zusammen*, skuizh on, ken ez on - skuizh on, biskoazh skuishoc'h.

zusammenklauben V.k.e. (hat zusammengeklaut) : dastum gant mil boan, pennaouiñ.

zusammenkleben V.k.e. (hat zusammengeklebt) : pegañ an eil ouzh egile, spegañ an eil ouzh egile, kaotañ an eil ouzh egile, daspegañ, kenbegañ ; *wieder zusammenkleben*, adpegañ an eil ouzh egile.

V.gw. : bezañ peg an eil ouzh egile, chadenniñ ; [dre skeud.] *sie kleben zusammen wie [die] Kletten*, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo an eil dindan egile, ar re-se a zo tout en un dorn, kar ha kilhoroù int, gwall gamaladiaj a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched, ne reont nemet unan, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, an daou-se a zo a-drak an eil gant egile.

Zusammenkleben n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g.

zusammenklingen V.gw. (klang zusammen / hat zusammengeklungen) : kendonian ; *das klingt gut zusammen*, kenson (heson, hesonek, hesonus) eo an dra-se.

zusammenklingend ag. : heson, hesonek, hesonus, kenson, kensonel, kensonus, kendoniek, kerzennek, flour.

zusammenknäueln V.k.e. (hat zusammengeknäuel) : polotenniñ.

zusammenkneifen V.k.e. (kniff zusammen / hat zusammengekniffen) : serriñ, stardañ ; *die Lippen zusammenkneifen*, bezañ genoù treut gant an-unan, bezañ genoù treut d'an-unan, stardañ e vuzelloù, stardañ e garvanoù ; *zusammengekniffene Lippen*, genoù treut g. ; *die Hinterbacken zusammenkneifen, die Backen zusammenkneifen*, stardañ e beñsoù.

zusammenknoten V.k.e. (hat zusammengeknötet) : stagañ, skoulmañ, eren, liammañ.

zusammenknüllen V.k.e. (hat zusammengeknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bugañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, gwrac'hellat, chijarniñ, krosal, malhotiñ ; *zusammengeknüllt*, jog, joget, gwrac'hellet, kretilhañ, rodellat.

Zusammenknüllen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

zusammenknüpfen V.k.e. (hat zusammengeknüpft) : stagañ, skoulmañ, eren, liammañ.

Zusammenknüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b.

zusammenkommen V.gw. (kam zusammen / ist (sind) zusammengekommen) : **1.** en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, tolpañ, goursezal, bodennañ, bodañ, bodadennañ, emgejañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; *Menschen zusammenkommen lassen*, lakaat tud da gengejiñ, dastum tud, bodañ tud, tolzennañ tud, gronnañ tud, tolpañ tud, pennegiñ tud, strollañ tud, unaniñ tud ; *seine Mitarbeiter zusammenkommen lassen*, bodañ e genlabourerien ; **2.** kengejiñ, en em gavout asambles, en em gavout an eil gant egile, erruout an eil gant egile, skoulmañ ; **3.** [arc'hant] *da kommt schon einiges zusammen*, a-benn ar fin e ra ur gont vray.

Zusammenkommen n. (-s) : kendegeuezh g., kendarvoud g., taol-degeuezh g.

zusammenkoppeln V.k.e. (hat zusammengekoppelt) : koublañ, rollañ.

zusammenkrachen V.gw. (ist zusammengekracht) : **1.** kouezhañ en e boull (en e buch, en e vern, en e douez) gant strap bras, frigasañ gant strap bras, dont d'an traoñ en un taol ha gant strap bras, kouezhañ d'an traoñ en un taol ha gant strap bras, kouezhañ evel ur pakad loaioù ; **2.** mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn d'egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout.

zusammenkrampfen V.em. **sich zusammenkrampfen** (hat sich (ak.) zusammengekrampft) : dont bihan, en em zastum, stardañ, bihanaat ; *mir krampft sich das Herz zusammen, mir krampft sich der Magen zusammen*, santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, mont a ra bihan va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, sevel a ra enkreiz ennon, sevel a ra enkreiz ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon, ur pistig a stard va c'halon.

zusammenkratzen V.k.e. (hat zusammengekratzt) : dastum gweneg-ha-gweneg ; *seine letzten Ersparnisse zusammenkratzen, sein letztes Geld zusammenkratzen, seine letzten Groschen zusammenkratzen*, skarzhañ an tiretennoù.

zusammenkriegen V.k.e. (hat zusammengekrigt) : bodañ, dastum, sevel, dont a-benn da zastum (da vodañ, da sevel).

zusammenkristallisieren V.gw. (kristallisierten zusammen / haben zusammenkristallisiert) : [kimiezh] kenstrinkenniñ.

zusammenkrümmen V.em. : **sich zusammenkrümmen** (hat sich (ak.) zusammengekrümmt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en ur voul, mont en e rodelloù.

zusammenkugeln V.em. : **sich zusammenkugeln** (hat sich (ak.) zusammengekugelt) : mont en ur voul, souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en e rodelloù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkugeln*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en

e gropoù gant ar riv, bezañ kropet gant ar riv, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn.

Zusammenkunft b. (-, -künfte) : emgav g., emgej g., dispiegadenn b., dispiegadeg b., emguzuliadeg b., dastumadeg b., etreweladenn b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., kejadenn b., tolpadenn b., emwel g., emweladenn b., emvod g., bodadeg b., tolp g. ; *eine Zusammenkunft vereinbaren*, merkañ an eur hag al lec'h evit en em welet, deiziañ un emgav, deiziañ un emwel ; *Zusammenkunft am Abend*, nozad b., noziad b., nozvezh b., nozvezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., beilherezh g., filaj g., filajerezh g., nozveilh b. ; *Teilnehmer an einer Zusammenkunft am Abend*, nozveilher g., filajer g., filajour g. ; *an einer Zusammenkunft am Abend teilnehmen*, filajal, nozvezhiañ.

zusammenkuscheln V.em. : **sich zusammenkuscheln** (hat sich (ak.) zusammengekuschelt) : souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ, mont en ur voul, mont en e rodelloù ; *sich vor lauter Kälte zusammenkuscheln*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù abalamour d'ar yenijenn, bezañ kropet abalamour d'ar yenijenn, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; *sich in seinem Bett zusammenkuscheln*, ober souchig en e wele, en em souchañ kloc'h en e wele.

zusammenlappern V.em. : **sich zusammenlappern** (hat sich (ak.) zusammengelappert) : dont d'ober bern tamm-ha-tamm, fonnaat ; *P. es läppert sich so zusammen*, an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - kentim ha kentim a sav da somm - euro hag euro a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Zusammenlauf g. (-s) : **1.** tolpad g., tolpadenn b. ; **2.** [dre astenn.] kember b., kejezezh g.

zusammenlaufen V.gw. (läuft zusammen / lief zusammen / ist zusammengelaufen) : **1.** en em vodañ, en em dolpañ, deredek, dec'haloupat, engroezñ, delammat, en em zastum, kuilhañ, kengejañ, kengevrediñ, kengerc'hañ ; *die ganze Straße zusammenlaufen lassen*, bagadañ tud ar straed a-bezh ; *die zwei Wege laufen zusammen*, kejañ a ra an daou hent ; *das Wasser läuft mir im Munde zusammen*, dont a ra dour em genoù, dont a ra an dour war va genoù, dont a ra an dourenn em beg, kement-se a laka va dent da wadañ (a denn dour eus va dent, a denn gwad eus va dent), emañ o c'hlaouriñ, emañ o c'hlaourenniñ, dourenniñ a ra va genoù, emañ va dent o wadañ ; **2.** kaoulediñ, pouloudañ ; *die Milch läuft zusammen*, kaoulediñ (pouloudañ) a ra al laezh ; **3.** [dilhad.] P. en em zastum, kurzhañ, krufañ, mont war gurz, koazhañ, bihanaat, mont bihan, dont da grufañ, dont da strishaat ; *beim Waschen zusammenlaufen*, en em zastum pa vez gwalc'het, mont gant an dour ; *dieser Stoff läuft zusammen*, kurzhañ a ra an entof-se pa vez gwalc'het, mont a ra an entof-se war gurz pa vez gwalc'het, koazhañ a ra an entof-se pa vez gwalc'het, mont a ra an entof-se gant an dour, en em zastum a ra an entof-se pa vez gwalc'het ; *meine Hose ist beim Waschen zusammengelaufen*, kurzhet eo va bragoù abaoe m'eo bet gwalc'het ; *diese Jeans läuft garantiert nicht zusammen*, distrizhaus eo ar bragoù jeans-se ; **4.** *alle Fäden laufen in seiner Hand zusammen*, hennezh an hini eo a zo ouzh ar stur, ar marc'h-blein (ar marc'h-kleur) eo, hennezh eo ar mestr hag ar gwir gabiten, gantañ emañ ar gontell hag an dorzh, gantañ emañ al letern hag

ar gouloù, hennezh eo hag a sach ar gordenn, hennezh eo hag a sach war ar gordenn ; **5.** mont a-gevret, mont asambles, mont en ur ser.

Zusammenlaufen n. (-s) : keje g., kengejusted b., kengreizenerezh g., kengreizenusted b., kengreizenuster g., kengerc'h g.

zusammenlaufend ag. : kengejus, kengej, kengerc'h, kengerc'hus, kenbal.

zusammenleben V.gw. (haben zusammengelebt) : **1.** kenveañ, kenvezañ, boutinaat, bevañ e kumuniezh, bevañ an eil e-ser egile, bevañ ser-ha-ser ; *mit jemandem zusammenleben*, bevañ e-ser u.b., ober keusturenn gant u.b. ; *er lebt mit ihr zusammen*, bevañ a ra en he ser, bevañ a ra en he c'hompagnunezh, bevañ a ra en he c'havandenn, bevañ a ra en he c'henseurtiz ; *sie lebt mit einem Soldaten zusammen*, stropet eo ouzh ur soudard, ober a ra keusturenn gant ur soudard ; *beide leben in wilder Ehe zusammen*, an daou-mañ 'zo ajolbet ; *sie leben zusammen*, bevañ a reont an eil e-ser egile, bevañ a reont ser-ha-ser ; *die jungen Paare leben meistens unverheiratet zusammen*, *die jungen Paare leben meistens ohne Trauschein zusammen*, en em ajolbañ a ra al lodenn vrasañ eus ar re yaouank ; *friedlich zusammenleben*, kenveañ e peoc'h ; **2.** serc'hiñ, bezañ strobet, ober ti bihan, en em aljobañ.

V.em. : **sich zusammenleben** (haben sich zusammengelebt) : deskiñ en em ober an eil ouzh egile, deskiñ kenveañ.

Zusammenleben n. (-s) : kenvuhez b., kenveañs b., kenveañ g., kenvezañs b.

zusammenlegbar ag. : plegus, hebleg.

zusammenlegen V.k.e. (hat zusammengelegt) : **1.** plegañ ; *Bettücher vierfach zusammenlegen*, plegañ liñselioù e pevar ; *Bettücher zusammenlegen*, plegañ liñselioù ; *die Tischdecke zusammenlegen*, plegañ an douzior ; *die Hände zusammenlegen*, lakaat e zaou zorn a-bok an eil ouzh egile ; **2.** strollañ, kenstrollañ, bodañ, tolpañ, kenlakaat, lakaat e boutin, lakaat boutin, boutinañ, kreizennañ, bolc'hañ ; *Geld zusammenlegen*, reiñ (lakaat) pep hini e skod (e skodad, e skodenn), boutinañ ar mizoù, lakaat boutin an arc'hant, lakaat arc'hant e boutin, lakaat arc'hant er boutin, sevel arc'hant diwar pep hini, skodenniñ, ober boutin-boutin ; *dort wurden fünf Bauernhöfe zusammengelegt*, eno ez eus bremañ pemp feurm en unan hec'h-unan, eno ez eus bet bodet douaroù pemp feurm d'ober unan hepken ; *Grundstücke zusammenlegen*, adlodennañ douaroù, bodañ douaroù ; *die zwei Schulen wurden zusammengelegt*, kenstrollet e voe an div skol ; *verschiedene Einrichtungen wurden zusammengelegt*, destrollet e voe aozadurioù liesseurt.

Zusammenlegung b. (-, -en) : **1.** strollerezh g., strolladur g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., bolc'hadur g., bolc'hañ g., bodañ g., tolpañ g. ; *Zusammenlegung von Firmen*, strollerezh embregerezhioù 'zo g. ; **2.** [Bro-Aostria, labour-douar] adlodennañ an douaroù g., adlodennadur an douaroù g., bodañ douaroù g.

zusammenlesen V.k.e. (liest zusammen / las zusammen / hat zusammengelesen) : *Ähren zusammenlesen*, dastum pennoù-ed, pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskaoua, teskata, lanvenniñ, toc'hata, raspaat.

zusammenlöten V.k.e. (hat zusammengelötet) : [tekn.] baziñ.

zusammenmontieren V.k.e. (montierte zusammen / hat zusammenmontiert) : [tekn.] strollañ, kenstrollañ ; *wieder zusammenmontieren*, adstrollañ, P. advontañ.

zusammennähen V.k.e. (hat zusammengenäht) : kenwriat ; *die Stoffteile eines Rockes zusammennähen*, frammañ ur sae.

zusammennehmen V.k.e. (nimmt zusammen / nahm zusammen / hat zusammengenommen) : 1. dastum, bodañ, tolzennañ, gronnañ, tolpañ ; 2. [dre skeud.] *seine Gedanken zusammennehmen*, tolpañ e soñjoù, dastum e soñjoù, en em zastum, sipañ e spered ; *seinen Mut zusammennehmen*, dastum e nerzh-kalon.

V.em. : **sich zusammennehmen** (nimmt sich zusammen / nahm sich zusammen / hat sich (ak.) zusammengenommen) : 1. divorfillañ, adkavout e aez hag e blaen, kabestrañ e youloù, kabestrañ e c'hoantegezhioù, reoliñ e c'hoantoù, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont en an-unan (*ennañ e-unan*, *enni hec'h-unan h.a.*), distreiñ d'e goch, dont en e stern ; 2. derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e *greñv warnañ e-unan*, *he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.*), derc'hel gant an-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, bezañ trec'h d'e gorf, bezañ trec'h d'e youloù, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (*warnañ e-unan*, *warni hec'h-unan h.a.*), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, derc'hel war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantegezhioù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, kabestrañ e youloù, moustrañ war an-unan, stourm ouzh an-unan, en em ameniñ ; *sie nahm sich aber zusammen*, evelato e talc'has ganti.

zusammenpacken V.k.e. (hat zusammengepackt) : pakañ, pakata, lakaat en hevelep pakad ; *seine Sachen zusammenpacken*, ober e bak, ober e droñsad, koufrañ e draoù, troñsañ e stal, pakañ e draoù, ober e bakadenn.

zusammenpassen V.gw. (haben zusammengepasst) : kendereout, klotañ an eil gant egile, klotañ dereat etrezo, kordañ an eil gant egile, kouchañ an eil ouzh egile, jaojañ an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezañ an eil diouzh egile, en em bebeilañ, degouezhout an eil gant egile, mont mat en ur gichen, kochañ ; *das passt gut zusammen*, se a ziazez brav, en em lakaat a ra mistrik, kenstrolañ a ra mistrik, klotañ a ra yac'h, kordañ a ra brav, mont a ra klenk, mont a ra c'hwek, degouezhout a ra, mont a reont mat en ur gichen ; *die beiden passen zusammen*, an daou-se a zo graet an eil evit egile (a zo an eil diouzh egile, a zo an eil da c'hrad egile, a zo an eil diouzh doare egile) - o-daou e kordont an eil ouzh egile - o-daou e kouchont an eil ouzh egile - o-daou ez eont mat en ur gichen - graet int an eil evit egile evel daou damm en ur glozenn - mat eo an nask diouzh ar strapenn - diouzh an itron eo an aotrou, kordennet mat int bet o-daou - an daou-se a zo tout en un dorn - en em ober a reont evel gwenn ha melen ; *nicht zusammenpassen*, dijaojañ, disklotañ ; *das sind zwei Dinge, die nicht zusammenpassen*, a) n'eo ket ur c'hement ; b) daou dra eo hag a zisklot, daou dra eo hag a zijaoj ; *als Eheleute nicht zusammenpassen*, ober tiegezh fall.

zusammenpassend ag. : kenglotus, kenglot, parigell ; *nicht zusammenpassend*, disklotus, digenseurt, digenglot, dispar, dispar, dibarezet ; *nicht zusammenpassende Schuhe anhaben*, kaout ur votez a bep foar en e dreid, na vezañ par e ziv votez, na vezañ e ziv votez eus an hevelep rumm, bezañ dibarezet e ziv votez.

zusammenpferchen V.k.e. (hat zusammengepfercht) : stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, parkañ ; *zusammengepfercht*, sac'h-àr-vac'h, chouket start, cheket start, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, war enk, en enk, enk warno, kloc'h tenn, krog an eil en egile, gwasket, parket war enk er memes lec'h ; *zusammengepfercht wie die Heringe in der Büchse*, ken start ha

gliziget sall en ur varilh, stardet ha moustret evel kaplaned en ur voest, an eil e genoù egile, yoc'h et, gwasket, krog an eil en egile, sac'h-àr-vac'h, mac'h-àr-vac'h, a-vac'h, bodet start-ha-start, kouchet evel foenn er solier, gorjellet, ur re ouzh ar re all ; *die Kühe waren auf engem Raum zusammengepfercht*, war enk e oa ar saout er c'hraou, gwasket e oa ar saout er c'hraou, en em gouchañ a rae ar saout er c'hraou.

Zusammengepferchtsein n. (-s) : meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g.

Zusammenprall g. (-s, -e) : kenstok g., kenstokad g., kenstokadenn b., stokadeg b., tourtad penn-ouzh-penn g., tourtad a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b., krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g., sak g., sakad g. ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; [sport e Breizh] *die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen*, lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

zusammenprallen V.gw. (ist zusammengeprallt) : 1. mont da stekiñ an eil ouzh egile, mont an eil a-benn ouzh egile, mont an eil a-benn en egile, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer, a-benn-kas), en em derkañ, ober saka-maout, en em stekiñ ; *die zwei Wagen sind zusammengeprallt*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn d'egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer an eil ouzh egile, aet eo an daou garr-tan a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile ; *mit den Köpfen zusammenprallen*, en em dourtañ, en em derkañ, ober saka-maout ; *wie die Böcke zum Spaß mit den Köpfen zusammenprallen*, c'hoari saka-maout, c'hoari tourtañ ar maout, c'hoari tourtig-penn, c'hoari maoutañ, c'hoari terchal, c'hoari en em derkañ ; 2. *mit jemandem zusammenprallen*, mont a-benn en ub.

zusammenpressbar ag. : moustradus, hevoustr, ... a c'heller gwaskañ, ... a c'heller mac'hañ, ... a c'heller moustrañ, ... a c'heller fetisaat.

zusammenpressen V.k.e. (hat zusammengepresst) : 1. stardañ, gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, fetisaat, fetisiñ, kouchañ, choukañ ; *Heu zusammenpressen*, gwaskañ foenn ; *zusammengepresste Lippen*, genoù treut g., muzelloù ha dent serret kloc'h ; *die Lippen zusammenpressen*, bezañ kloc'h e veg evel ur gokouzen ; *die Beine zusammenpressen*, dastum e zivesker ; *mir presst sich das Herz zusammen*, santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, mont a ra bihan va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, sevel a ra enkreiz ennon, sevel a ra enkreiz ganin, enkreiziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon, ur pistig a stard va c'halon ; 2. [tekn.] torpezañ ; *Holzspäne zusammenpressen*, torpezañ koad.

Zusammenpressen n. (-s) : choukadur g.

zusammenputzen V.k.e. (hat zusammengeputzt) : P. *jemanden zusammenputzen*, krozañ u.b., krozañ d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat

war boutoniou u.b., en em arastñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *er wurde zusammengeputzt*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, gourdrouzet c'hwek e oa bet, klevet en doa ar gousperoù war an ton bras, kruz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, tapet en doa pironed, paket en doa pironoù, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, lavaret e voe ar seizh seurt ruz dezhañ, lavaret e voe ar seizh mil dezhañ, lavaret e voe e sant Nikodem dezhañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kiviñ e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenraffen V.k.e. (hat zusammengerafft) : dastum, rastellat, skrapañ, serriñ, riñsañ ; *Geld zusammenraffen*, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, teñzoriata, kuzhiadañ, rozellat aour hag arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, berniañ arc'hant gant ar rastell, danzen arc'hant, tolpañ arc'hant, rozellat arc'hant, rastellat arc'hant, berniañ.

V.em. : **sich zusammenraffen** (hat sich (ak.) zusammengerafft) : adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), distreiñ d'e goch, dont en e stern.

zusammenraufen V.em. : **sich zusammenraufen** (haben sich (ak.) zusammengerauft) : klask erruout mat, klask kavout un emglev, klask dont d'en em glevet.

zusammenrechen V.k.e. (hat zusammengerechnet) : rastellat ; *Laub zusammenrechen*, rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell, deliaoua.

Zusammenrechen n. (-s) : rastellerezh g., rastellat g. ; *das Zusammenrechen von Laub*, an dastum delioù gant ar rastell g., ar rastellat delioù g., an deliaoua g.

zusammenrechnen V.k.e. (hat zusammengerechnet) : sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ, sammañ.

Zusammenrechnung b. (-, -en) : daspugnadur g., holladur g., sammadenn b., sammadur g.

zusammenreimen V.em. : **sich zusammenreimen** (hat sich (dat.) zusammengereimt) : *sich etwas zusammenreimen*, kavout un displeg eus udb. ; *wie reimt sich das wohl zusammen ?* n'eus na poell na dalc'h en dra-se ! n'eus na penn na lost d'an dra-se ! n'eus

na tu na feson d'an dra-se ! n'eus na penn na revr d'an dra-se ! an dra-se n'en deus na penn na lost ! an dra-se n'en deus na penn na troad ! an dra-se n'eo na du na gwenn ! penn diouzh penn eo an dra-se ! se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat ! ne vez penn diouzh lost en dra-se (Gregor) !

zusammenreißen V.em. : **sich zusammenreißen** (riss sich zusammen / hat sich (ak.) zusammengerrissen) : **1.** adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont en an-unan (*ennañ e-unan enni hec'h-unan h.a.*), distreiñ d'e goch, dont en e stern ; **2.** selaou e skiant-vat, diabafañ, disodiñ, diseitegañ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ.

zusammenringeln V.em. : **sich zusammenringeln** (hat sich (ak.) zusammengeringelt) : **1.** rodellañ, en em rodellañ, en em guilhañ, mont en e rodelloù, mont en ur voul, en em guilhañ en e vern ; *die Schlange ringelt sich zusammen*, en em guilhañ a ra an naer en he bern, rodellañ a ra an naer, en em rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *die Schlange hat sich zusammengeringelt*, en he rodelloù emañ an naer, en he bern emañ an naer ; **2.** souchañ en ur pakadig, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, pellenniñ, polotenniñ ; *in seinem Bett zusammengeringelt sein*, bezañ en e bolotenn en e wele, bezañ polotennet en e wele, bezañ souchet (tamolodet) brav en e wele, bezañ en e rodelloù en e wele, bezañ souchet kloz en e wele.

zusammenrollen V.k.e. (hat zusammengerollt) : punañ, ober un tamm pun da, rollañ, rodellañ, rollañ, rolliñ, enboullaat, roulat, rouletat, enboullañ, gwear, gwedennañ, kuilhañ ; *zu kleinen Rollen zusammenrollen*, amboulat ; *ein Blatt Papier zusammenrollen*, rollañ ur follenn baper, roulat ur follenn baper ; *einen Teppich zusammenrollen*, rollañ ur pallenn, roulat ur pallenn. V.em. : **sich zusammenrollen** (hat sich (ak.) zusammengerollt) : **1.** rodellañ, moullañ ; **2.** mont en ur voul, souchañ en ur pakadig, en em souchañ, tamolodiñ, en em damolodiñ, en em vac'hañ, kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, emzastum, en em grizañ, enboullaat, enboullañ, polotenniñ, pellenniñ, mont en e rodelloù ; *in seinem Bett zusammengerollt liegen*, bezañ en e bolotenn en e wele, bezañ polotennet en e wele, bezañ souchet (tamolodet) brav en e wele, bezañ en e rodelloù en e wele, bezañ en e zaougromm en e wele, bezañ rodellet en e wele evel ur c'hi ; *sich vor lauter Kälte in seinem Bett zusammenrollen*, kousket en e gropoù abalamour d'ar yenijenn, bezañ kropet en e wele abalamour d'ar yenijenn, en em vac'hañ en e wele abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ en e wele abalamour d'ar yenijenn ; *sich in seinem Bett zusammenrollen*, ober souchig en e wele, en em souchañ kloz en e wele.

zusammenrotten V.em. : **sich zusammenrotten** (haben sich (ak.) zusammengerottet) : en em dolpañ, en em vodañ, en em strollañ, en em zastum, emzastum.

Zusammenrottung b. (-, -en) : tolpadeg b., emvodadeg b.

zusammenrücken V.k.e. (hat zusammengerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, kenstekiñ, lakaat stok-ha-stok, lakaat sko an eil ouzh egile ; *zwei zusammengerückte Betten*, gweleoù gevell ls., daou wele touch ls., daou wele stok-ha-stok ls. ; [yez.] *zusammengerücktes Wort*, ger kevrennek g., kenstrollad g., liesger g.

V.gw. (sind zusammengerückt) : tostaat an eil ouzh egile, derc'hel kloz an eil d'egile, mont stok-ha-stok an eil ouzh egile ; *enger zusammenrücken*, en em vac'hañ, en em stardañ an eil ouzh egile, en em gouchañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ ; *wir*

müssen enger zusammenrücken, ret e vo choukañ ; *dicht ums Feuer zusammenrücken*, en em stardañ en-dro d'an tan.

Zusammenrücken n. (-s) : tostidigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g.

zusammenrufen V.k.e. (rief zusammen / hat zusammengerufen) : rastellat, bodañ, strolañ, gervel, bagadañ.

zusammenrutschen V.gw. (ist zusammengerutscht) : riklañ, diriklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, risklañ, ruzañ, disac'hañ, diruilhañ, foerañ ; *deine Strümpfe sind zusammengerutscht*, kluchet eo da loeroù.

zusammensacken V.gw. (ist zusammengesackt) : 1. flakañ, diflakañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaioù, ; *als er dann vor der Treppe stand, sackte er zusammen*, pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tiflakas ; 2. disac'hañ, gwantañ, fontañ, isfontañ, diazezañ, koazhañ.

zusammenscharen V.em. : **sich zusammenscharen** (haben sich (ak.) zusammengescharrt) : en em dolpañ, en em vodañ, en em zastum, emzastum, en em serriñ, tolpañ, bodañ, gronnañ, kuilhañ.

zusammenscharren V.k.e. (hat zusammengescharrt) : rastellat, dastum gant ar rozell, dastum dre an nor ha dre ar prenestr ; *Geld sammelscharren*, rastellat arc'hant, tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, ober e ran, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, bezañ kavet gant an-unan andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, tapout gant an-unan [*honnezh a oa tapet ganti, tapout a ra ganto*].

zusammenscheißen V.k.e. (schiss zusammen / hat zusammengeschissen) : P. *jemanden zusammenscheißen*, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., krignat fri u.b., ober dael ouzh u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutoniou war porpant u.b., lammat war boutoniou u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., reiñ ur c'hoez d'u.b., kiviñ reiñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *er wurde*

zusammengeschissen, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, gourdrouzet c'hwek e oa bet, klevet en doa ar gousperoù war an ton bras, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, tapet en doa pironed, paket en doa pironoù, kruz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapelad, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, lavaret e voe ar seizh seurt ruz dezhañ, lavaret e voe ar seizh mil dezhañ, lavaret e voe e sant Nikodem dezhañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kiviñ reiñ e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenschaudern V.gw. (ist zusammengeschauert) : tridal, trivialañ, skrijal, skrijañ, euzhiñ, hirisañ.

zusammenschauern V.gw. (ist zusammengeschauert) : tridal, trivialañ, skrijal, skrijañ, euzhiñ, hirisañ.

zusammenschieben V.k.e. (schob zusammen / hat zusammengeschoben) : dastum, tostaat, denesaat, nesaat, bodañ, tolpañ, strolañ ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben*, rozellat greun d'o lakaat a-vern.

zusammenschießen V.k.e. (schoss zusammen / hat zusammengeschossen) : 1. fuzuilhañ, lazhadegañ, drailhañ ; 2. *Geld zusammenschießen*, boutinañ, lakaat arc'hant e boutin.

Zusammenschlagen n. (-s) : *brutales Zusammenschlagen*, taolioù forzh pegement ls., taolioù ken-ha-ken ls., taolioù ken-ha-kenañ ls., taolioù mui-pegenn-mui ls., taolioù gwazh-pegenn-gwazh ls., abadenn daolioù b., gwallgaserezh g., gwallgas g., roustad druz g., pilad g., trepan g., kempenn g./b., mestaolioù ls., dres g., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b.

zusammenschlagen V.k.e. (schlägt zusammen / schlug zusammen / hat zusammengeschlagen) : 1. dotuañ, breviñ a daolioù, dorloñ, malañ a daolioù, broustañ a daolioù, kalkennata, drailhañ ; *jemanden zusammenschlagen*, kefestañ u.b., gennañ u.b., merat kaer u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganellou d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lèr d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b. a-dailh, koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., dorloñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar)

u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gregoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., drailhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., ober butun gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dornata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., skeltrennañ u.b. ; *zusammengeslagen werden*, bezañ fontet lip, bezañ maoutet, bezañ lopet, kaout un trepan, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout ar fust, bezañ doset, bezañ dotuet, bezañ lorgnet, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, koezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilh a taolioù bazh (ur grizilh fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), bezañ frotet gant eoul garzh ken ma lufrer ; *von jemandem zusammenngeschlagen werden*, tapout e damm digant u.b. ; *sie hätten ihn zusammengeslagen, wenn er nicht abgehauen wäre*, e wallgaset o dije, paneve ma oa tec'het kuit - e wallgaset o dije, nemet e oa tec'het kuit - e wallgaset o dije, nemet ma oa tec'het kuit ; **2.** [lu] *die Hacken zusammenschlagen*, lakaat e seuliou da strakal an eil ouzh egile ; **3.** *beim Springen die Füße mehrmals zusammenschlagen*, ober skolpad ; **4.** *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen*, sevel e zaouarn a-us d'e benn ha strakal anezho evit diskouez e zipit, sevel e zivrec'h d'an nec'h (e zivrec'h er vann) evit diskouez e zipit.

zusammenschleppen V.k.e. (hat zusammengesleppt) : dastum, daspugn, sevel, bodañ, strollañ.

zusammenschließen V.k.e. (schloss zusammen / hat zusammengesgeschlossen) : lakaat a-gevret, bodañ, bodenniñ, gronnañ, strollañ, kenstrollañ, kenlakaat, kenurzhiañ, kevreañ, kevredañ, unanaat, unaniñ, unvaniñ, ober un hordenn liammet gant, kendeuziñ, dastum, kenstagañ ; *ein verstreutes Volk zusammenschließen*, ober un hordenn liammet gant ur bobl a-skign, unvaniñ ur bobl a-skign.

V.em. : **sich zusammenschließen** (schlossen sich zusammen / haben sich zusammengesgeschlossen) : kenstrollañ an eil ouzh egile, kevredañ, keveliñ, en em gevreañ, en em strollañ, unanaat, unaniñ, en em unaniñ, emunaniñ, unvaniñ, en em unvaniñ, kendeuziñ, en em genurzhiañ ; *sich zu einer Vereinigung zusammenschließen*, en em gevreañ, en em strollañ, en em genurzhiañ e diabarzh ur gevredigezh, kenvreuriañ ; *die Staaten schlossen sich zu einer Union zusammen*, ar Stadoù en em lakeas a-gevret d'ober ur c'hengevread, ar Stadoù a genstrollas an eil ouzh eben da sevel ur c'hengevread.

Zusammenschluss g. (-es, -schlüsse) : **1.** kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., kevredad g., kevread g., kevredadur g., kenvreuriadur g., strollata g., strolladur g., bodad g., kenemsav

g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., kenunaniezh b., stagadur g., unanad g., uniad g., unaniezh b., kevarzhe b., emglev g. ; **2.** stagidigezh b., dastum g., unaniñ, kevredañ g., teuzidigezh b. ; [armerzh.] *vertikaler Zusammenschluss*, tolpadur a-zerc'h g.

zusammenschmelzen V.k.e. (schmilzt zusammen / schmolz zusammen / hat zusammengesmolzen) : **1.** kendeuziñ ; *Metalle zu einer Legierung zusammenschmelzen*, kendeuziñ metaloù ; **2.** teuziñ, enteuziñ, adteuziñ, ober un teuz da, teuler en teuz.

V.gw. (schmilzt zusammen / schmolz zusammen / ist zusammengesmolzen) : **1.** teuziñ ; *der Schnee ist sehr zusammengesmolzen*, un tamm mat eus an erc'h a zo teuzet ; **2.** mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da hesk, mont d'an hesk, mont da neuz, mont da vann ; *sein Geld schmilzt zusehends zusammen*, e fortun a zismantr evel ur vogedenn, buan e ya e arc'hant gantañ.

Zusammenschmelzen n. (-s) : **1.** kendeuzadur g., kendeuzidigezh b., kendeuz g. ; *durch das Zusammenschmelzen von Kupfer und Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; **2.** teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., teuzadur g., teuzadenn b., enteuzadur g., enteuzidigezh b.

zusammenschmieden V.k.e. (hat zusammengeschiedet) : soudañ dre c'hoveliañ.

zusammenschnüren V.k.e. (hat zusammengeschnürt) : **1.** fiseleñniñ, fiseleñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, skoulmañ ; **2.** [dre skeud.] *die Angst schnürt ihm die Gurgel zusammen*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, gwasket eo e gorzailhenn gant an aon, en em waskañ a ra e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, enk eo warnañ gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, sklaset eo gant ar spont, stennet eo gant ar spont, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkreuz.

zusammenschrauben V.k.e. (hat zusammengeschraut) : stagañ gant serjantoù, ibilhouarnañ.

zusammenschrecken V.gw. (schrak zusammen / ist zusammengescrekt) : gourlammat, piklammat, draskañ, draskal.

Zusammenschrecken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b.

zusammenschreiben V.k.e. (schrieb zusammen / hat zusammengescriben) : **1.** skrivañ stag, ober ur ger stag eus ; **2.** skrivañ ; *viel zusammenschreiben, einen Stiefel zusammenschreiben*, brizhskrivañ, bezañ ar foerell gant e bluenn, duañ paper.

zusammenschrumpfen V.gw. (ist zusammengeschrumpft) : en em zastum, en em blegañ, koazhañ, mont koazh en dra-mañ-tra, choukañ, yostañ, flakañ, flakaat, krugañ, kurzhañ, gwrac'hellat, krec'higelliñ, kuilhiñ, krabotenniñ, krakañ, parchiñ, krizañ, en em grizañ, krinañ, en em grinañ, gwrac'hellat, gwrac'henniñ, bihanaat, mont bihan ; *durch das Alter zusammengeschrumpft*, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhioù, soukek dindan bec'h ar bloavezhioù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhioù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad ; *eine durch das Alter zusammengeschrumpfte Frau*, ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhioù b., ur vaouez soukek b. ; *er ist zusammengeschrumpft*, en em zastumet eo warnañ e-unan, en em bleget eo gant an oad, koazhet eo gant an oad, deuet eo da goazhañ gant ar gozhni, aet eo kruget gant an oad, en em grizet eo e gorf ; *der Apfel ist zusammengeschrumpft*, krec'higellet holl

eo an aval, kuilhet holl eo an aval ; [kegin.] *zusammenschrumpfen lassen*, ober un tamm koazhañ da, reiñ ur c'hoazh da.

zusammenschustern V.k.e. (hat zusammengeschustert) : *etwas zusammenschustern*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb gant pezhioù ha tammoù, kalfichat udb gant pezhioù ha tammoù, trikarmadiñ udb gant pezhioù ha tammoù, ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, ober un tamm dresañ d'udb, ober un dres d'udb, feuzañ udb, sevel (ober) udb a bezhioù hag a dammoù.

zusammenschütten V.k.e. (hat zusammengeschüttet) : kemmeskañ, kejañ, kengejañ, patrouzañ, berliñjañ, lakaat [traoù] touez-touez ; *zusammengeschüttete Weinreste*, gwin kej g.

zusammenschwatzen V.k.e. (hat zusammenschwatzte) : kontañ, dibunañ ; *ungereimtes Zeug zusammenschwatzen*, komz sot, lavaret diotajoù, lavaret dioterezh, diotal, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilhat evel piged born, direzoniñ, dinotenniñ, belbiañ, na vezañ nemet traoù displeet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, sorc'hennoù, kaozioù, diboellajoù, drocherezh, lerbaj), kontañ plataj, kontañ kantikoù, kontañ pifoù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, tennañ koñchoù born (koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous, diboellajoù) eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, tennañ siklezonoù, dornañ kaozioù, dibunañ kaozioù, mont gant kaozioù iskis, mont gant komzoù brizh, jaodreañ, gallegañ, gallegat, distagañ sotonioù, louadiñ, berlobiañ, rambreal, tariellañ, drailhañ paribolennoù, paribolennat.

zusammenschweißen V.k.e. (hat zusammengeschweißt) : soudañ, pennegiñ ; *zwei Rohre zusammenschweißen*, pennegiñ div gorzenn, soudañ div gorzenn penn-ouzh-penn.

Zusammenschwemmen n. (-s) : dechalañ g.

Zusammensein n. (-s) : kenvezañ b., kenvuhez b., kenvevañ b.

zusammensetzbar ag. : ... a c'haller kenstrollañ, ... a c'haller kevrennañ, ... a c'haller kenstagañ, ... a c'haller kenaozañ, ... a c'haller strollañ.

zusammensetzen V.k.e. (hat zusammengesetzt) : 1. trevnañ, kenstummañ, kenurzhañ, kenaozañ, kenstrollañ, kevrennañ, lakaat a-gevret, kenstagañ, strollañ, bodañ, frammañ an eil ouzh egile, emprañ ; *wieder zusammensetzen*, adsevel, adstrollañ, adempañ, adamparañ, adframmañ, adstummañ, adkenaozañ ; *aus Stückchen und Teilchen zusammengesetzt*, graet a bezhioù hag a dammoù ; *sie setzt die Teile ihrer Haube zusammen*, pezhiañ a ra he c'hoef ; *zusammengesetztes Hauptwort*, anv-kadarn kevrennek g. ; *Hilfsverben dienen zur Bildung der zusammengesetzten Formen eines Verbs*, talvezout a ra ar verboù-skoazell da zistilhañ (da zisplegañ) stummoù kevrennek ar verboù, talvezout a ra ar verboù-skoazell da zistilhañ (da zisplegañ) furmoù kenstrollat ar verboù ; *er hat die zwei Teile zu einem einzigen zusammengesetzt*, framm et deus an daou bezh an eil ouzh egile ; *die Gewehre zusammensetzen*, savadelliñ ar fuzuilhoù ; 2. [kimiezh] kenstrollañ, kevreañ, kevredañ, kenaozañ, kengejañ, kediañ, kenelfennañ ; *Wasserstoff mit Sauerstoff zusammensetzen*, um Wasser herzustellen, kediañ oksigen hag hidrogen evit genel dour.

V.em. **sich zusammensetzen** (hat sich (ak.) zusammengesetzt) : bezañ graet (kenaozet) gant, c'hoarvezout a (eus), c'hoarvezout e, bezañ udb oc'h ober an dra-mañ-tra, mont udb d'ober an dra-mañ-tra, endelc'her, entalañ, bezañ eus an dra-mañ-tra, konten, bezañ en dra-mañ-tra ; *Granit setzt sich aus Quarz und Glimmer zusammen*, ur c'henaoz kouarz ha mika eo ar greunit, ur c'henaoz kouarz ha mika a zo eus ar greunit, kouarz ha mika a ya d'ober ar

greunit ; *die Inselbevölkerung setzt sich aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs zusammen*, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn ; *dies setzt sich aus drei Teilen zusammen*, teir lodenn a ya d'ober an dra-se, kement-mañ a c'hoarvez eus teir lodenn (eus tri luskad) ; *das Gerät setzt sich aus vielen Teilen zusammen*, ur bern pezhioù a ya d'ober an ardivink-se, an ardivink-se a c'hoarvez eus ur bern pezhioù.

Zusammensetzen n. (-s) : trevnadur g., trevnañ g., kenstummadur g., kenstummañ g., kenurzhiadur g., kenurzhañ g., kenaozadur g., kenaozañ g.

Zusammensetzung b. (-, -en) : aozadur g., aoz g./b., aozadenn b., kenaoz g., kenaozidigezh b., kenaozerezh g., kenaozadur g., kenaozadenn b., kenelfennadur g., kenelfennadurezh b., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., danvezadur g., kevread g., liestra g. ; *Zusammensetzung der Bevölkerung*, kenaoz ar boblañs g. ; *Zusammensetzung der Flotte*, kenaoz al lestraz g. ; *Blutzusammensetzung*, kenaoz ar gwad g. ; [kimiezh] *chemische Zusammensetzung*, kenaoz kimiek g., kenaozadur kimiek g. ; *konstante chemische Zusammensetzung*, kenaoz kimiek savelek g. ; *Zusammensetzung einer chemischen Verbindung*, kenaoz ur c'hediad kimiek g. ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *die Zusammensetzung des Wassers*, kenelfennoù an dour ls., kenaoz an dour g., ar pezh a ya d'ober an dour g. ; [fizik] *spektrale Zusammensetzung*, kenaoz skalfadel g.

zusammensinken V.gw. (sank zusammen / ist zusammengesunken) : *nach und nach in sich zusammensinken*, flakañ, flakaat, disac'hañ, pukañ, gwantañ, koazhañ, ober e goazh, mont koazh en dra-mañ-tra, diazezañ, en em vac'hañ, en emzastum ; *der Strohhaufen ist dieses Jahr recht schnell in sich zusammengesunken*, ar bern kolo 'zo diazezet gwall vuan er bloaz-mañ ; *plötzlich in sich zusammensinken*, rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaioù, kouezhañ rez, disac'hañ, dont d'an traoñ en un taol, dont d'an traoñ a-bezh, kouezhañ d'an traoñ en un taol, flodac'hiñ, fontañ, isfontañ, frigasañ, flodiñ, freuzañ.

zusammensitzen V.gw. (saßen zusammen / haben zusammengesessen) : bezañ azezet a-gevret, bezañ azezet asambles ; *ums Kaminfeuer zusammensitzen*, bezañ tolpet en-dro d'an oaledad tan.

Zusammenspiel n. (-s, -e) : etrewered g., c'hoari g. ; [bev.] *das Zusammenspiel der Organe*, an arc'hwel bevedel g.

zusammenspielen V.k.e. (hat zusammengespielt) : [c'hoariva] *mit jemandem zusammenspielen*, eilgeriañ ouzh u.b. ; *Partner, der zusammenspielt*, eilgerier g.

zusammensampfen V.k.e. (hat zusammengestampft) : moustrañ, bresañ, divresañ, frikañ, gwaskañ, mac'hañ, pilat, flastrañ, kalemarc'hiñ, baltriñ, foulañ, fraeaañ, gourfouliñ.

zusammenstauchen V.k.e. (hat zusammengestaucht) : P. *jemanden zusammenstauchen*, kroزال u.b., kroزال d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kribañ e benn d'u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre

d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastañ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., leuskul kunujennoù ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b. ; *P. er wurde zusammengestaucht*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e jeu, klevet en doa e santa maria, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, gourdrouzet c'hwek e oa bet, klevet en doa ar gousperoù war an ton bras, kruz en doa klevet, klevet en doa storlok, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, tapet en doa pironed, paket en doa pironoù, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, lavaret e voe ar seizh seurt ruz dezhañ, lavaret e voe ar seizh mil dezhañ, lavaret e voe e sant Nikodem dezhañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kiviñ e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, klevet en doa ur vuhez.

zusammenstecken V.k.e. (hat zusammengesteckt) : 1. bountañ asambles, choukañ a-gevret, spilhennañ, brochañ ; 2. [dre skeud.] *die Köpfe zusammenstecken*, kuzulikañ, kuzulikat, em em guzuliañ, kuzhmuzat, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, droukprezeg, begata, teodata, teodegiñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, lañchennañ, gwallgomz, fallgomz, droukkomz, droukprezeg, gwallgaozeal, hiboudiñ ; 3. *die Leute, mit denen er immer zusammensteckt*, ar ganfarded a reilhenn gantañ ls., e vignoned dirankontr ls., an dud divergont en deus hentadurezh ganto ls.

zusammenstehen V.gw. (standen zusammen / haben zusammengestanden) : 1. bezañ a-gevret, bezañ bodet ; 2. [dre skeud.] en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em skoazellañ, bezañ kengret, bezañ skoaz-ouzh-skoaz, en em skoaziañ.

zusammenstellbar ag. : ... a c'haller kenstrollañ, ... a c'haller kevrennañ, ... a c'haller kenstagañ, ... a c'haller kenaozañ ; *variabel zusammenstellbar*, azasadus.

zusammenstellen V.k.e. (hat zusammengestellt) : kenstrollañ, strollañ, bodañ, tolpañ, dastum, kevrennañ, lakaat a-gevret, stagañ, kenaozañ, kenstummañ, kenurzhiañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, kevredañ, parañ, frammañ an eil ouzh egile, strollata ; *sich (ak.) in Gruppen zusammenstellen*, en em vodañ a-strolladoù, en em vodenniñ a-strolladoù, en em dolpañ a-strolladoù, en em zastum a-strolladoù, en em serriñ a-strolladoù, en em rannañ a-vandennadoù, en em rannañ a-vostadoù, en em rannañ a-vagadoù, en em rannañ a-guchennadoù ; *wieder zusammenstellen*, adsevel, adstrollañ, adempañ, adamparañ, adframmañ, adstummañ, adkenaozañ ; *etwas gemeinsam zusammenstellen*, kenaozañ udb ; *künstlerisch zusammenstellen*, *geschmackvoll zusammenstellen*, arenkañ ; *bunt zusammenstellen*, brizhellañ, marellañ ; *ein Programm zusammenstellen*, *ein Repertoire zusammenstellen*, sevel ur program ; *eine Sendung zusammenstellen und leiten*, kenwerch'hañ un abadenn skingomz ; *ein Essen zusammenstellen*, sevel roll ar meuzioù ; *Dinge passend zusammenstellen*, lakaat traoù da vont brav an eil gant egile, lakaat traoù da vont mat an eil diouzh egile, jaojañ traoù 'zo, jaojiñ traoù an eil gant egile, lakaat traoù da gouchañ, lakaat traoù da glotañ an eil gant egile, klotañ traoù an eil ouzh egile, keidañ traoù an eil diouzh egile ; *Dinge paarweise zusammenstellen*, parigellañ traoù 'zo, koublañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo, parezañ traoù 'zo, parañ traoù 'zo ; [c'hoariva] *die Szenerie zusammenstellen*, plantañ al loadur.

Zusammenstellung b. (-, -en) : 1. aozadur g., aoz g./b., aozadenn b., kenaoz g., kenaozidigezh b., kenaozerezh g., kenaozadur g., kenstummadur g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., kenaozadenn b., kenurzh g., kenurzhiañ g., kenurzhiezh g., fichadennoù ls., kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., tolpadur g., strollerezh g., strolladur g., dastum g., dastumad g., dastumadenn b., dastumadeg b., dastumadur g. ; *künstlerische Zusammenstellung*, *geschmackvolle Zusammenstellung*, arenkadur g., kempennerezh g., kempennadur g. ; *Zusammenstellung eines Zuges*, kenaozidigezh un tren b., kenaozerezh un tren g., kenaozadur un tren g., aozadur un tren g., kenstrolladur un tren g. ; *eine Zusammenstellung von Argumenten*, un arguzeg b., ur roll arguzennoù b. ; *bunte Zusammenstellung*, brizhelladur g. ; 2. keñveriadur g., keñveridigezh b.

zusammenstoppen V.k.e. (hat zusammengestoppelt) : 1. skarvañ ; 2. *Reime zusammenstoppen*, rimadellañ, brizhbarzhoniañ.

Zusammenstoppen n. (-s) : skarvadur g.

Zusammenstoß g. (-es, -stöße) : 1. kenstok g., kenstokad g., kenstokadenn b., stokadeg b., stokadenn b., stekiñ, tos g., sak g., sakad g. ; *Frontalzusammenstoß*, tourtat penn-ouzh-penn g., tourtat a-benn-kaer g., stokadenn tal-ouzh-tal b., krogad tal-ouzh-tal g., saka-maout g. ; 2. saka-maout g., pegad g., krogad g., krogadeg b., taol-krog g., kabaduilh b., mesk g., meskadeg b. [liester meskadegoù], frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g. ; *es kam zu einem Zusammenstoß mit den feindlichen Truppen*, saka-maout a savas gant lu an enebourien, ur c'hrogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad (ur stokadenn, un taol-krog) hor boa bet gant lu an enebourien.

zusammenstoßen V.gw. (stießen zusammen / sind zusammengestoßen) : kenstekiñ, mont a-benn (a-benn-kas) an eil en (ouzh) egile, stekiñ an eil ouzh egile, tosiñ an eil egile, en em stekiñ ; *mit etwas zusammenstoßen*, mont a-benn en udb, stekiñ ouzh udb, mont da stekiñ ouzh udb, mont a-stok d'udb, mont a-stok gant udb, tosiñ udb, stekiñ udb, mont a-benn-kaer ouzh udb,

mont a-benn-kaer en udb, mont a-benn-kas en udb ; *frontal zusammenstoßen*, en em dourtañ penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkañ, ober saka-maout, maoutañ ; *die zwei Wagen sind zusammengestoßen*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn ouzh egile ; *die zwei Mannschaften stoßen zusammen*, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emañ bremañ an daou skipailh, en em dourtal a ra an daou skipailh, tomm eo ar soubenn ; *die beiden Passanten stießen heftig zusammen*, nerzh ar stok etre an daou dremeniad a oa bet spontus ; *mit den Köpfen zusammenstoßen*, en em dourtañ, en em derkañ, ober saka-maout ; *zum Spaß wie die Böcke mit den Köpfen zusammenstoßen*, c'hoari saka-maout, c'hoari tourtañ ar maout, c'hoari tourtig-penn, c'hoari maoutañ, c'hoari terchal, c'hoari en em derkañ.

zusammenströmen V.gw. (sind zusammengeströmt) : deredek, engroezñ, delammat, en em zastum, en em vodañ, en em dolpañ, kuilhañ.

zusammenstückeln V.k.e. (hat zusammengestückelt) : takonañ, peñseliat.

Zusammensturz g. (-es,-stürze) : disac'hadur g., disac'h g., disac'hadenn b., disac'hadeg b., freuzadur g., diskar g., diskaridigezh b., rez g.

zusammenstürzen V.gw. (ist zusammengestürzt) : rampañ, ruzañ, foerañ, kouezhañ a-freilh, kouezhañ evel ur freilh, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, kouezhañ en e douez, kouezhañ en e vern, kouezhañ evel ur sac'had eskern, kouezhañ evel ur sac'had loaiou, kouezhañ rez, disac'hañ, dont d'an traoñ en un taol, dont d'an traoñ a-bezh, kouezhañ d'an traoñ en un taol, flodac'hiñ, fontañ, isfontañ, frigasañ, flodiñ, freuzañ ; *das Haus stürzte krachend zusammen*, gant strap bras e kouezhas an ti en e boull (en e vern, en e buch, en e douez), gant strap bras e teuas an ti d'an traoñ en ur pezh, gant strap bras e frigasañ an ti, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaiou, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e boull, a-fardaglev e kouezhas an ti en e boull, pilat a reas an ti gant trouz bras ; *zusammengestürztes Haus*, ti disac'h g., ti disac'het g., ti diskaret g., ti en dismantr g., ti aet da beñse g., ti kouezhet g., ti beret g.

zusammensuchen V.k.e. (hat zusammengesucht) : dastum, kendastum, bodañ, tolpañ.

zusammentragen V.k.e. (trägt zusammen / trug zusammen / hat zusammengetragen) : dastum, kendastum, strolañ, bodañ, tolpañ, tolzenañ, gronnañ, pennaouiñ ; *Informationen zusammentragen*, dastum (klask, pennaouiñ) titouroù, klask ditour, en em zaveiñ, klask disaouzan, kelaoua, pennaouiñ ; *Unterlagen zusammentragen*, sevel un teuliad.

zusammentreffen V.gw. (trafen zusammen / sind zusammengetroffen) : 1. en em vodañ, en em dolpañ, en em zastum, emzastum, kuilhañ ; 2. kengejiñ, kendegeuezhout, emgejañ, en em gavout asambles, en em gavout an eil gant egile, en em gavout tal-ouzh-tal, erruout an eil gant egile, kejañ an eil ouzh egile ; *mit jemandem zusammentreffen*, klotañ war u.b., en em gavout gant u.b. ; *es vermeiden mit jemandem zusammenzutreffen*, treiñ diwar u.b. ; 3. kendegeuezhout, kendereout, kenglotañ.

Zusammentreffen n. (-s,-) : 1. kejadenn b., kendegeuezh g., emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., kembod g., emvod g. ; 2. kendegeuezh g., kendegeuezhad g., kendarvoud g., taol-degueuezh g., kempredelezh b., kenbredelezh b. ; *Zusammentreffen von Umständen*, kendegeuezh g. ; *ein*

ungünstiges Zusammentreffen von Umständen ist schuld daran, an degouezhioù (ar c'hendarvoudoù) eo o deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se, ur c'hendegeuezhad eo en deus lakaet an traoù d'en em gavout ken fall-se ; 3. kenglot g., kenglotadur g., kendereadegezh b.

zusammentreffend ag. : kenglot, kenglotus, kendegeuezhus.

zusammentreiben V.k.e. (trieb zusammen / hat zusammengetrieben) : bodañ, tolpañ, bodennañ, bodadennañ, dastum, kendastum, addastum ; *die Schafe zur Schur zusammentreiben*, dastum an deñved da vezañ touzet.

zusammentreten V.gw. (tritt zusammen / trat zusammen / ist zusammengetreten) : en em vodañ, emvodañ, en em dolpañ, bodennañ, bodadennañ, en em zastum, emzastum, en em serriñ, tolpañ, bodañ, gronnañ, kuilhañ.

V.k.e. (tritt zusammen / trat zusammen / hat zusammengetreten) : dotuañ, dorloñ, boureviañ a daolioù, malañ a daolioù, breviñ a daolioù, broustañ a daolioù, flastrañ a daolioù.

Zusammentritt g. (-s,-e) : kejadenn b., emgav g., emvod g.

zusammentrommeln V.k.e. (hat zusammengetrommelt) : 1. *alle zusammentrommeln*, [lu] seniñ an dec'halv, gervel d'en em vodañ ouzh son an daboulin, seniñ (taboulinañ) an tolp ; 2. [dre skeud.] *alle zusammentrommeln*, gervel d'en em vodañ, rastellat an dud, bagadañ an dud.

zusammentun V.k.e. (tat zusammen / hat zusammengetan) : kevreañ, strolañ, kenstrolañ, gronnañ, bodañ, lakaat e boutin, kendeuziñ, kreizennañ.

V.em. : **sich zusammentun** (tat sich zusammen / hat sich (ak.) zusammengetan) : 1. kenstrolañ an eil ouzh egile ; *die Soldaten taten sich zu kleinen Gruppen zusammen*, ar soudarded en em rannas a-vandennadoù, ar soudarded en em rannas a-vostadoù, ar soudarded en em rannas a-vagadoù, ar soudarded en em rannas a-guchennadoù ; *sie tun sich zusammen*, um ihre Missetaten durchzuführen, en em glevet a reont evit kas o mestaolioù da benn ; 2. ober ur c'henstriv ; 3. *sich mit jemandem zusammentun*, a) mont war hanter gant u.b., mont war an hanter gant u.b., mont war zaouhanter gant u.b., en em lakaat daouhanter gant u.b., mont kenlodennek gant u.b., kemer u.b. da genseurt ; *er hat sich mit ihm zusammengetan*, keveleriñ a ra gantañ, keveliñ a ra gantañ ; b) en em strobañ gant u.b., en em strapennañ gant u.b., en em strapennañ ouzh u.b., strapennañ gant u.b., en em strobelliñ gant u.b., strobelliñ gant u.b. ; *sie hat sich mit einem Soldaten zusammengetan*, stropet eo ouzh ur soudard ; c) kevrediñ gant u.b., kevrediñ ouzh u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., en em glevet (mont a-du, sevel a-du, ober emglev) gant u.b. ober kevredigezh gant u.b., intent gant u.b., kordañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b.

Zusammentun n. (-) : strolañ g., tolpañ g., bodañ g., kenstrolladur g., kevredadur g., kevrediñ g., teuzidigezh b.

zusammenwachsen V.gw. (wächst zusammen / wuchs zusammen / ist zusammengewachsen) : dont da soudañ, dont da genstagañ, kendeuziñ.

zusammenwachsend ag. : [bev.] kembloc'h.

zusammenwerfen V.k.e. (wirft zusammen / warf zusammen / hat zusammengeworfen) : 1. stlepel en un douez, berniañ mell-divell, stlepel bern-war-vern, stlepel a-vern ; 2. kemmeskañ, droukveskañ, droukkejañ, kammgemer ; 3. diskar, pilat, eilpennañ.

zusammenwickeln V.k.e. (hat zusammengewickelt) : polotenniñ, pellenniñ.

zusammenwirken V.gw. (haben zusammengewirkt) : kedalañ, kenlabourat, labourat a-gevret, labourat en ur ser, ober ur c'henstriv.

Zusammenwirkung b. (-,-en) : sinergiezh b., gwerch'kenoberezh g., kedal g., kedalerezh g., kedalañ g.

Zusammenwirkungseffekt g. (-es,-e) : efed sinergiezh g., gwered kedalañ g.

zusammenwohnen V.gw. (haben zusammengewohnt) : 1. kenannezañ, kenvevañ, bevañ e kumuniezh ; *er wohnt mit ihr zusammen*, bevañ a ra en he ser, bevañ a ra en he c'hompagnunezh, bevañ a ra en he c'havandenn, bevañ a ra en he c'henseurtiz ; *sie wohnen zusammen*, bevañ a reont an eil e-ser egile, bevañ a reont ser-ha-ser ; 2. serc'hiñ, bezañ strobet, ober ti bihan, en em ajolbañ.

Zusammenwohnen n. (-s) : kenannezadur g., kenvevañ g. ; *lästiges enges Zusammenwohnen*, meskailhez g./b., kemmeskailhez g., meskroez g., amezegezh rediet ha displijus abalamour d'an niver a dud ha d'an diouer a blas b.

zusammenwürfeln V.gw. (hat zusammengewürfelt) : kenstrollañ mell-divell.

zusammenzählen V.k.e. (hat zusammengezählt) : sevel an hollad, efediñ ar sammadur, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ, sammañ.

Zusammenzählung b. (-,-en) : sammadenn b., sammadur g.

zusammenziehbar ag. : strishaus.

zusammenziehen V.gw. (zog zusammen / ist zusammengezogen) : mont da lojañ a-gevret, en em strobañ, en em strapennañ, strapennañ, en em strobellañ, strobellañ, sevel tiegezh, mont da diegezh, P. en em damponiñ, ober ti bihan, en em lakaat d'ober keusturenn an eil gant egile.

V.k.e. (zog zusammen / hat zusammengezogen) : 1. strishaat, strizhañ, kurzhañ, koazhañ ; *die Kälte zieht die Haut zusammen*, gant ar yenijenn e teu ar c'hroc'henn da grizañ ; [yech.] *zusammengezogene Form*, furm gurzet b. ; 2. [gwir] *Strafen zusammenziehen*, kenstrollañ kastizoù, fuajiñ ; 3. stardañ ; 4. [dre skeud.] sevel an diverrañ eus, dastum, krennañ, diverrañ, troc'hañ berr, divrazañ, ober un divrazañ eus ; 5. [lu] tolpañ, bodennañ, strollañ, kenstrollañ ; *Truppen zusammenziehen*, tolpañ rejimantoù.

V.em. : **sich zusammenziehen** (zog sich zusammen / hat sich (ak.) zusammengezogen) : 1. strishaat, kurzhañ, koazhañ, ober e goazh, en em zastum, strizhañ war an-unan (*warni e-unan warni hec'h-unan h.a.*) ; *beim Kochen zieht es sich zusammen*, kurzhañ a ra (koazhañ a ra, ober a ra e goazh) pa vez poazhet ; *beim Kochen zieht sich das Fleisch zusammen*, digrutiñ a ra ar c'hig war an tan, koazhañ a ra ar c'hig pa vez o poazhañ, ober a ra ar c'hig e goazh pa vez poazhet ; *das Herz zieht sich zusammen*, en em zastum a ra ar galon, strizhañ a ra ar galon warni hec'h-unan, argrezañ a ra ar galon ; *das Herz dehnt sich aus und zieht sich zusammen*, strizhañ ha distrizhañ a ra ar galon ; 2. goriñ, sevel, en em zastum ; *es zieht sich ein Gewitter zusammen*, goriñ a ra (sevel a ra, en em zastum a ra) un arnev, arnevet eo an amzer, arnevet eo an amzer, arnev a zo ganti, feson arnev a zo ganti, feson arnev a zo war an amzer, stummañ a ra d'ober arnev.

Zusammenziehen n. (-s) : stardadenn b., starderezh g. ; *das Zusammenziehen des Herzmuskels*, argrezañ ar galon g.

zusammenziehend ag. : [mezeg.] *zusammenziehendes Mittel*, louzoù startaus g.

Zusammenziehung b. (-,-en) : 1. tolpadur g., kenstrolladur g., strollerezh g. ; *Truppenzusammenziehung*, [lu] tolpadur

rejimantoù g., kenstrolladur rejimantoù g. ; 2. [mezeg.] starderezh g.

zusammenzimmern V.k.e. (hat zusammengezimmert) : sevel ; *aus allen erdenklichen zufällig verfügbaren Materialien zusammengezimmert*, graet a bezhioù hag a dammoù.

zusammenzucken V.gw. (ist zusammengezuckt) : tridal, skrijal, gourlamm, piklamm, draskal, draskañ, trivliañ, trefremiñ.

Zusammenzucken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g., trivliadenn b., trefremadenn b.

zusammenzwirnen V.k.e. (hat zusammengezwirnt) : kordennañ.

zusamt araog. + dat. : [dispredet] gant, e-barzh, ivez, en ur gontañ ..., ... enkontet.

Zusatz g. (-es,-sätze) : 1. ouzhpennadenn b., ouzhpennad g., stagadenn b., astenn g., klokaenn b., klokadur g. ; *Zusatz zu einem Brief*, stagadenn d'ul lizher b. ; *Zusatz zu einem Gesetz*, stagadenn d'ul lezenn b. ; *Lohnzusatz*, klokaenn c'hopr b., dreistgopr g. ; 2. ouzhpennañ g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; [gwin] *Zusatz von Weinalkohol*, kreñvadur g. ; 3. [boud] danvez ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., arodad boued g. ; *Joghurt ohne Zucker oder sonstige Zusätze*, yaourt plaen g. ; *Kaffee ohne Zucker oder sonstige Zusätze*, kafe drezañ e-unan g.

Zusatz- : ouzhpenn, ad-, dreist-

Zusatzabgabe b. : adtaos g.

Zusatzaktie b. (-,-n) : kevrañ digoust b., kevrañ guit b.

Zusatzamendment n. (-s,-s) : [polit., gwir] adenkemmad g.

Zusatzbemerkung b. (-,-en) : adnotenn b., notenn ouzhpenn b.

Zusatzgebühr b. (-,-en) : dreistgwir g., taos ouzhpenn g., adtaos g.

Zusatzgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr klokaat g.

Zusatzgeräte ls. : adreizhoù ; *die Geräte und die Zusatzgeräte*, ar reizhoù hag an adreizhoù.

Zusatzhaushalt g. (-s) : [armerzh., polit.] askouezhad kelliadstevr g.

Zusatzheizung b. (-,-en) : tommerezh ouzhpenn g., tommerezh skoazell g.

Zusatzinformationen ls. : titouroù ouzhpenn ls.

Zusatzklausel b. (-,-n) : addiviz g.

Zusatzleistung b. (-,-en) : dreistlead g.

zusätzlich ag. : 1. a-gresk, ouzhpenn, muioc'h, dreistlead, all, da-heul ; *ohne zusätzliche Kosten*, hep ken mizoù, hep advizoù ; *es ist noch ein zusätzlicher Arbeiter gekommen*, erru ez eus ur micherour a-gresk, erru ez eus ur micherour all ; *zusätzliche Arbeit*, labour ouzhpenn g., dreistlabour g. ; *das bedeutet zusätzliche Arbeit*, kement-se a dalvez muioc'h a labour, kement-se a dalvez labour ouzhpenn, setu amañ ur vac'hom, kement-se a dalv dreistlabour, ouzhpenn e rankimp ober neuze ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen*, staliañ an daol evit unan ouzhpenn ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall*, ezhomm 'zo da sevel ur c'hraou ouzhpenn ; *eine zusätzliche Abgabe*, un adtaos g. ; *zusätzliche Notiz*, *zusätzliche Anmerkung*, adnotenn b., notenn ouzhpenn b. ; *zusätzliche Altersversorgung*, leve klokaat g., adleve g. ; [gwir] *zusätzliche Untersuchungen*, un adenklask g., un ditouradur brasoc'h g. ; 2. stagadennet.

Adv. : ouzhpenn, a-gresk, dre soulgresk, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, ouzhpenn-tra, zo-mui-ken, en tu-hont da se, en tu all da se, en tu-hont, e-skeud an dra-se ; *es ist noch ein Arbeiter zusätzlich gekommen*, erru ez eus ur micherour a-gresk, erru ez eus ur micherour ouzhpenn, erru ez eus ur micherour all ; *noch eine Woche zusätzlich und wir haben es geschafft*, ur sizhun muioc'h c'hoazh hag e vo echu.

araog. : *zusätzlich zu ...*, en tu hont da ...

Zusatzlohn g. (-s,-löhne) : gopr klokaat g.

Zusatzmotor g. (-s,-en) : adkeflusker g.

Zusatznotiz b. (-,-en) : adnotenn b., notenn ouzhpenn b.

Zusatznummer b. (-,-n) : adniverenn b.

Zusatzprämie b. (-,-n) : dreistskodenn b.

Zusatzregel b. (-,-n) : adreolenn b.

Zusatzrente b. (-,-n) / **Zusatzrentenversicherung** b. (-,-en) : leve klokaat g., adleve g., dreistleve g.

Zusatzsteuer b. (-,-n) : adtaos g., telloù ouzhpenn ls., tailhoù ouzhpenn ls., dreistgwir g.

Zusatzstoff g. (-s,-e) : arodad g. ; *Lebensmittel mit Zusatzstoff und Gesundheitsanspruch*, louzoù-boued str.

Zusatzverdienst g. (-es,-e) : gopr klokaat g.

Zusatzversicherung b. (-,-en) : kretadurezh kenwarez b.

Zusatzvertrag g. (-s,-verträge) : [gwir] stagadenn d'ar gevrat b., addiviz g., merkad ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.

Zusatzwert g. (-s) : kresk talvoudegezh g., kresk talvoud g., hontwerzhad g., kresk gwerzh g., gwerzh ouzhpennet g., talvoudekadenn b., talvoud ouzhpennet g., dreisttalvoud g.

Zusatzzahl b. (-,-en) : [loto] niverenn ouzhpenn b., niverenn glokaus b.

Zusatzzeit b. (-) : amzer ouzhpenn g./b.

zusauen V.k.e. (hat zugesaut) : P. mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, pemoc'hañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, porc'hellañ.

zuschanden Adv. : *er hat meine Hoffnungen zuschanden gemacht*, rivinet en deus va holl esperañsoù, aet eo va holl spi da gaoc'h-heiz gantañ, lakaet en deus va holl spi da dreiñ (da vont) e gwelien, kaset en deus va holl spi da netra, kaset en deus va holl spi war netra, lakaet en deus va holl spi da vont e kas, lakaet en deus va holl spi da dreiñ e kas, lakaet en deus va holl spi da gouezhañ e kas, goullonderet en deus va holl spi, kaset en deus va holl spi da vann, kaset en deus va holl spi da stoupa ; *er hat seinen Wagen zuschanden gefahren*, findaonet en deus e garr-tan, foeltret en deus e garr-tan ; *zuschanden machen*, kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, peurwastañ, peurderriñ, netraiñ, netraekaat, neantekaat, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, dizober, fontañ, finfontañ, lakaat da c'hwitañ, findaoniñ ; *ein Pferd zuschanden reiten*, regas ur marc'h, mont a-zifronk-marc'h, mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), gwallgas ur marc'h, difindaoniñ ur marc'h ; [kr-l] *Hoffnung lässt nicht zuschanden werden*, gortoz hag esperout a zo eürusted - gedal n'eo ket koll - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veūra ar mesper.

zuschancen V.k.e. (hat zugeschanzt) : *jemandem etwas zuschancen*, dougen dorn d'u.b. evit udb, reiñ sav d'u.b. evit udb, ober (touliañ) evit u.b. ; *jemandem einen Posten zuschancen*, titouriñ ur post-labour d'u.b.

zuschauen V.gw. (hat zugeschaut) : sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet ; *jemandem zuschauen*, sellet ouzh u.b. ; *nicht zuschauen*, disellet ouzh udb.

Zuschauen n. (-s) : sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.

Zuschauer g. (-s,-) : arvester g., arvestiad g. [*liester arvestiadet / arvestidi*], seller g. ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer*, er prosesionoù e veze gwelet muioch a sellerien eget a heulierien ; *liebe Zuschauer*, va sellerien ger ls. ; *die Zuschauer stürmten panikartig zu den Ausgängen*, an arvesterien a skampas bount-divount war-zu an dorioù ezkerzh, an

arvesterien a skampas a-drefu war-zu an dorioù ezkerzh, an arvesterien en em daolas a-rafall war-zu an dorioù.

Zuschauerraum g. (-s,-räume) : sal an abadennoù b., sal arvest b., selaouva g. ; *der Einlass beginnt und im Nu füllen die Zuschauer den Zuschauerraum bis auf den letzten Platz*, digoret e vez an dorioù ha ne vez ket pell an arvesterien o lakaat chek (o leuniañ chouk) sal an abadennoù.

Zuschauertribüne b. (-,-n) : tribunell b., derezioù ls.

zuschaueln V.k.e. (hat zugeschauelt) : stankañ gant paladoù douar, stankañ gant paladoù traezh, douarañ gant ur bal.

zuschicken V.k.e. (hat zugeschickt) : kas, daveiñ, degas ; *geschicktes Informationsmaterial*, kasadenn ditouriñ b., kasadenn gelaouiñ b. ; *jemandem etwas zuschicken*, kas (degas, daveiñ) udb d'u.b. ; *die Prüfungen, die Gott uns zuschickt*, ar c'hroazioù a zeu deomp a-berzh Doue.

zuschieben V.k.e. (schob zu / hat zugeschoben) : **1.** bountañ, serriñ ; **2.** [dre skeud.] tamall, tamall da, teurel war ; *jemandem die Schuld zuschieben*, reiñ abeg d'u.b. / teuler abeg war u.b. / teuler ar fazi war unan all (Gregor), tamall u.b., tamall udb d'u.b., teuler war u.b., teuler ar bec'h war u.b., teuler an tamall war u.b., lakaat udb war gwall u.b., teurel an digarez war u.b. ; *jemandem den Misserfolg zuschieben*, tamall ar c'hwitadenn d'u.b. ; *er schiebt ihnen die Schuld zu*, lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallon warno, teurel a ra ar brall warno ; [dre skeud.] *sie schieben sich gegenseitig den Ball zu*, **a)** teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **b)** an eil a ro lañs d'egile ; *jemandem den schwarzen Peter zuschieben*, **a)** teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall bennak ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; *sie schieben sich gegenseitig den schwarzen Peter zu*, teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **b)** en em zizoer (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur bec'h bennak diwar goust unan all, en em ziaesaat ag ur bec'h bennak diwar goust unan all, dijabliñ ag ur samm bennak diwar goust unan all, dijabliñ diouzh ur samm bennak diwar goust unan all, difoarañ diouzh ur samm bennak diwar goust unan all ; **3.** reiñ, riklañ.

zuschießen V.k.d. (schoss zu / ist zugeschossen) : *er kam auf uns zugeschossen*, dont a reas da gej ouzhomp evel un tarzh avel, dont a reas davedomp d'an druilh (d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, evel an tan, d'an tan ruz), redek a reas en hon arbenn evel un tenn.

V.k.e. (schoss zu / hat zugeschossen) : **1.** bannañ, stlepel, teurel ; *P. jemandem wilde Blicke zuschießen*, delazhiñ selloù taeret war u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., sellet

toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous) ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b. ; **2. Geld zuschießen**, meudañ, fontañ arc'hant, astenn arc'hant, reiñ arc'hant ouzhpenn, pourvezañ arc'hant, dic'hodellañ, P. pochañ, bilheoziñ ; *einem Klub Geld zuschießen*, skoaziadennañ ur c'hleub, yalc'hadiñ ur c'hleub, P. skoazellañ ur c'hleub.

Zuschlag g. (-s,-schläge) : **1.** priz ouzhpenn g., ouzhpennad g., ouzhpennadenn b., astenn g., gourfriz g., dreistpriz g., dreisttaos g. ; *D-Zug-Zuschlag*, ouzhpennad evit an trenioù herrek g., priz ouzhpenn evit an herredrenioù g., astenn evit an herredrenioù g. ; *mit Zuschlag der Kosten*, mui ar mizoù ; *einen Zuschlag bezahlen*, paeañ un astenn ; *Lohnzuschlag*, klokaenn c'hopr b., dreistgopr g. ; **2.** gwerzhidigezh b., debarzhadur g., debarzh g., deroadur g. ; *den Zuschlag bekommen*, tapout ar marc'had ; *einen Zuschlag abringen*, difreuzañ ur marc'had ; *Siemens® hat bei der Ausschreibung den Zuschlag erhalten*, aet eo ar marc'had war zebazh gant Siemens®, aet eo an debarzh gant Siemens®.

zuschlagen V.gw. (schlägt zu / schlug zu / hat zugeschlagen) : **1.** mont d'an taolioù, krafañ, skeiñ, kannañ, lopañ, reiñ kastilhez ; *gleich zuschlagen*, na vezañ evit e zorn, bezañ prim : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, bezañ atav an dorn arak an-unan (*e zorn araozañ, he dorn araozi h.a.*), mont d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, mont diouzhtu d'an taolioù, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b., kregiñ en u.b. hep harzal ; *hart zuschlagen, heftig zuschlagen, kräftig zuschlagen, ganz schön zuschlagen*, bezañ pounner e zorn, skeiñ kalet, skeiñ kreñv, skeiñ c'hwec, lopañ, skeiñ put, darc'haouiñ start, darc'haouiñ kalet, skeiñ mort, skeiñ taer ; *mit aller Kraft zuschlagen, wie wild zuschlagen*, lopañ, c'hwistañ, gwallskaiñ, skeiñ diouzh e washañ, skeiñ evel un dall, skeiñ evel un diskiant, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-dro e zivrec'h, skeiñ hardizh, skeiñ mort, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-dro-vrec'h, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ evel pilat c'hwec, daoudaoliñ, lorgnañ, dornañ, braskannañ, fiblañ, skeiñ da lazhañ, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-fardeglev, distagañ pezhioù taolioù gouest da lazhañ un tarv, skeiñ yac'h, skeiñ kaer ; *wie ein Irrer zuschlagen, wie ein Verrückter zuschlagen*, skeiñ evel un diskiant, skeiñ evel un diskiantet, skeiñ evel un dibouellet, skeiñ evel un egaret ; *rücksichtslos zuschlagen*, kregiñ evel ur c'hi, kregiñ evel chas ; *wie blind zuschlagen*, skeiñ evel un den dall, skeiñ evel un dall, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù n'eus forzh penaos ; *mit voller Wucht zuschlagen*, distagañ ur mell taol gouest da lazhañ un tarv, distagañ ur makez taol, skeiñ hardizh, skeiñ yac'h, skeiñ kaer, daoudaoliñ, skeiñ da lazhañ ; *mit dem Stock zuschlagen*, c'hoari ar vazh ; *mit der Stirn zuschlagen*, maoutañ, tourtañ ; *mit der Hand zuschlagen*, skeiñ gant an dorn ; *schlagt rücksichtslos zu !* skoit hep damant ! darc'haouiñ start hep damant !

2. bezañ a-du ; *zugeschlagen !* graet eo ar gra ! tonket eo ar marc'had ! tonkit em dorn ! darc'haou aze ! ho torn em hini ! dao dezhi ! dao va den ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan !

V.k.e. (schlägt zu / schlug zu / hat zugeschlagen) : **1.** serriñ rust ; *die Tür zuschlagen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor.

2. *jemandem den Ball zuschlagen*, **a)** kas ar vell d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] reiñ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - kas prim

an dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. - distreiñ prim e dorzh en-dro d'ar gêr d'u.b. - kas ar fresk da di Yann - reiñ e begement d'u.b. - reiñ kemm ouzh kemm.

3. *die Zinsen dem Kapital zuschlagen*, lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala.

4. dereiñ, debarzh.

Zuschlagen n. (-s) : **1.** stlak g., strak g., strap g. ; *das Zuschlagen der Tür*, stlak an nor g., strak an nor g., strap an nor g. ; **2.** skoidigezh b. ; *durch beharrliches Zuschlagen*, dre daolioù a-walc'h.

zuschlagsfrei ag. : hep frejoù ouzhpenn, hep mizoù ouzhpenn, hep ken mizoù, n'eus netra da baeañ ouzhpenn.

Zuschlagsfrist b. (-,-en) : termen debarzh g., termen dereiñ g.

Zuschlagsgebühr b. (-,-en) : eiltaos g., ustaos g., dreisttaos g. ; *etwas mit einer Zuschlagsgebühr belegen*, dreisttaosañ udb.

Zuschlagskarte b. (-,-n) : tiked gant ur priz ouzhpenn g., tiked gant un ouzhpennad g.

zuschlagspflichtig ag. : gant un ouzhpennad, gant ur priz ouzhpenn.

Zuschlagsprämie b. (-,-n) : dreistkodenn b.

zuschließen V.k.e. (schloss zu / hat zugeschlossen) : **1.** prenañ, alc'hwezañ, ober un dro alc'hwez [d'an nor], reiñ un taol alc'hwez [d'an nor] ; *wieder zuschließen*, adprenañ, adalc'hwezañ ; *die Tür zuschließen*, alc'hwezañ an nor, alc'hwezañ kloc'h an nor, serriñ an nor gant an alc'hwez, ober un dro alc'hwez d'an nor, prenañ an nor war an ti, sparañ an nor war an ti, stankañ an nor war an ti, prenañ ha morailhañ an nor ; *wie seid ihr reingekommen ? Alle Türen waren doch zugeschlossen !* penaos hoc'h eus gellet dont tre, ha bezañ alc'hwezet an holl zorioù ? ; **2.** klozañ, serriñ, peurglozañ ; *die Augen zuschließen*, serriñ an daoulagad, klozañ e valvennoù.

zuschnallen V.k.e. (hat zugeschnallt) : serriñ, prenañ, bouklañ, lagadenniñ ; *seinen Gürtel zuschnallen*, bouklañ e c'houriz, lagadenniñ e c'houriz, prenañ e c'houriz, serriñ e c'houriz ; *den Koffer zuschnallen*, lagadenniñ ar valizenn, bouklañ e valizenn.

Zuschnallen n. (-s) : bouklañ g., lagadenniñ g.

zuschnappen V.gw. : **1.** (hat zugeschnappt) dantañ, tapout krog, pakañ krog ; *plötzlich schnappte der Hund zu*, a-daol-trumm e krogas ar c'hi gant e zent ; **2.** (ist zugeschnappt) serriñ a-stlap, serriñ a-flav, serriñ a-daol ; *die Tür schnappte zu*, strakal a reas an nor, serriñ a reas an nor a-stlap (a-flav, a-daol).

Zuschneidemesser n. (-s,-) : kontell didroc'hañ b., trañchezour g.

zuschneiden V.k.e. (schnitt zu / hat zugeschnitten) : **1.** [heskennerezh] troc'hañ, didroc'hañ, depailhañ ; *vierkantig zuschneiden*, karrezañ, karreañ ; *einen Baumstamm zuschneiden*, depailhañ ur c'hef ; *spitz zugeschnitten*, beget ; [moull.] *Papier rechtwinklig zuschneiden*, masikodañ paper ; **2.** kmenañ, tailhañ, sevel ; *einen Anzug zuschneiden*, kmenañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant, sevel un abid ; [dilhad.] *fertig zugeschnitten*, prest da wiskañ ; **3.** [dre skeud.] *diese Tätigkeit ist ihm auf den Leib zugeschnitten*, mont a ra brav al labour-se dioutañ, degouezh a ra mat al labour-se dezhañ, dioutañ eo al labour-se, al labour-se a zo rik-ha-rak dioutañ.

Zuschneiden n. (-s) : **1.** troc'h g., troc'hañ g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g., [heskennerezh] depailhañ g. ; **2.** kmenañ g.

Zuschneider g. (-s,-) : **1.** [heskennerezh] *Holzzuschneider*, depailher g. ; **2.** [dilhad.] saver patromoù kemenerezh g.

Zuschneideschere b. (-, -n) : sizailh vras b., gweltre ar c'hemeneg.

Zuschneidesäge b. (-, -n) : [heskennerezh] depailherez b. [*liester depailherezioù*].

Zuschneidetisch g. (-es, -e) : eskemmez ar c'hemeneg.

zuschneiden V.gw. (ist zugeschnitten) : erc'hekaat, erc'hañ, kouezhañ erc'h war an-unan / war an dra-mañ-tra ; *die Wege sind vollkommen zugeschnitten*, stanket eo an hentoù gant an erc'h, goloet (beuzet, kufunet, sebeliet) eo an hentoù gant bernioù erc'h.

Zuschnitt g. (-s, -e) : 1. tailh b., troc'h g., [heskennerezh] depailh g. ; 2. [dre skeud.] gobari g. ; *ein Mann von diesem Zuschnitt*, un den eus ar gobari-se g.

zuschnúren V.k.e. (hat zugeschnürt) : 1. fiseleñniñ, fiseleñ, liammañ, stagañ, poellat, eren, lasañ, sifeliñ, kordennañ, skoulmañ ; *wieder zuschnüren*, adskoulmañ, adlasañ ; 2. [dre skeud.] *die Angst schnürt ihm die Kehle zu*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, gwasket eo e gorzailhenn gant an aon, en em waskañ a ra e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, stennet eo gant ar spont, sklaset eo gant ar spont, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkreiz ; *jemandem die Kehle zuschnüren*, delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ korzailhenn u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. ; *tonlose Stimme aus zugeschnürter Kehle*, mouezh tranket b.

zuschrauben V.k.e. (hat zugeschraubt) : serriñ, biñsañ ; *ganz fest zuschrauben*, peurstardañ, stardañ mort.

zuschreiben V.k.e. (schrieb zu / hat zugeschrieben) : 1. lakaat war gont u.b., lakaat war anv u.b., debarzhañ, deverkañ, derannañ, ardaoliñ ; 2. teurel war, tamall da, tamall, reiñ da, lakaat war gont u.b. ; *jemandem böse Absichten zuschreiben*, teuler an diskred war dezevioù u.b., reiñ da grediñ ne vefe ket eeun a bep hent ratozhioù u.b., reiñ da grediñ e vefe bizet fall u.b., tamall d'u.b. kaout mennadoù fall ; *jemandem die Schuld an einem Fehlschlag zuschreiben*, tamall ur c'hwitadenn d'u.b. ; *er schreibt ihnen die Schuld zu*, lavaret a ra ez int kiriek d'an droug-se, lakaat a ra anezho kiriek d'an droug-se, o lakaat a ra kiriek d'an droug-se, krediñ a ra ez int kiriek d'an droug-se, teurel a ra ar gaou-se warno, tamall a ra anezho war ar gaou-se, tamall a ra ar gaou-se dezho, reiñ a ra abeg dezho war ar gaou-se, teurel a ra warno, teurel a ra ar bec'h warno, teurel a ra ar garez eus ar gaou-se warno, kareziñ a ra anezho, kareziñ a ra ar gaou-se dezho, lakaat a ra ar faot (teurel a ra an tamall, kas a ra an tamall) warno, lakaat a ra ar faot war o c'hont, teuler a ra ar vallon warno, teurel a ra ar brall warno, lavaret a ra ez int kaoz ; *das ist ihm zuzuschreiben*, an dra-se a zo da damall dezhañ, war e wall eo, abeg eo d'an dra-se, arbenn eo d'an dra-se, kiriek eo d'an dra-se da vezañ c'hoarvezet, kiriek eo d'an droug-se, dre an abeg dezhañ eo c'hoarvezet kement-se, dre an arbenn dezhañ eo c'hoarvezet kement-se, abeg eo da gement-se, en abeg dezhañ eo c'hoarvezet an droug-se, ar pennkaoz eo d'an dra-se, kaoz eo eus ar seurt tra, kaoz eo mard eo c'hoarvezet an dra-se, e penn an abadenn emañ, eñ a zo pennabeg a gement-se, c'hoarvezet eo bet kement-se en e faot (dre e faot, d'e faot, d'e wall, dre e wall, dre e wallegezh, en e wallegezh, dre e giriegezh, en e giriegezh, d'e giriegezh, àr e wall) (Gregor), kablus eo d'an dra-se, kablus eo war an dra-se, kablus eo a'n dra-se.

V.em. : **sich zuschreiben** (schrieb sich zu / hat sich (dat.) zugeschrieben) : 1. kemer an enor eus, lakaat war e gont, lakaat

war e anv ; *sich (dat.) ein Verdienst zuschreiben*, kemer an enor eus udb (Gregor), sachañ an enor eus udb d'e du, klask treiñ dellid u.b. all pe tud all evit e c'hloar ; 2. bezañ pennkaoz ; *er kann sich selbst (dat.) die Schuld zuschreiben*, dezhañ eo da voustrañ war e galon, kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn, kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ, pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ, dre e faot eo ha n'en deus den da damall, pennkaoz eo eus e valeur, n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ.

zuschreiten V.gw. (schritt zu / ist zugeschritten) : 1. *auf etwas (ak.) zuschreiten*, kas e dreid war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek (war-zu, war-du, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) udb, durc'haat d'udb, mont da-geñver udb, mont e-keñver udb, durc'haat ouzh udb ; *auf den Wald zuschreiten*, mont war-zu (etrezek, war-du, trema, etramek) ar c'hoad, tennañ d'ar c'hoad, mont da-geñver ar c'hoad, mont da-gaout ar c'hoad, mont war-gaout ar c'hoad, mont a-benn d'ar c'hoad, durc'haat d'ar c'hoad, durc'haat ouzh ar c'hoad ; *auf jemanden zuschreiten*, mont da geñver ouzh u.b., mont war arbenn u.b., mont en arbenn d'u.b., mont a-benn-hent d'u.b., mont da-geñver u.b., mont e-keñver u.b., mont davet (etrezek, war-zu, war-du, da-ziambroug, da-gaout, war-gaout, trema, etramek) u.b., mont penn hent d'u.b., mont war-benn hent d'u.b., mont da benn hent d'u.b., mont da benn an hent d'u.b., mont a-ziarbenn d'u.b. ; 2. mont war-raok ; *wacker zuschreiten*, mont disaouzan war-raok.

Zuschrift b. (-, -en) : 1. lizher g. ; 2. kemennadenn b. ; 3. kinnigadur g., dedi g.

zuschulden Adv. : *sich (dat.) etwas zuschulden kommen lassen*, felladenniñ e doare pe zoare, ober fazi (faot) / kaout fazi (faot) / fellout (Gregor), mankout, faotañ.

Zuschuss g. (-es, -schüsse) : skoaziad b., skoazell-arc'hant b., skoren b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., sikour-arc'hant b., road g. ; *staatliche Zuschüsse für die Industrie*, skoaziadoù evit ar greanterezh ls., skoazell a-berzh Stad evit ar greanterezh b. ; *Ausrüstungszuschuss*, skoaziad aveiñ b. ; *Betriebskostenzuschuss*, *Betriebszuschuss*, skoaziad mont endro b. ; *jemandem Zuschüsse streichen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., dirannañ u.b. eus skoazelloù-arc'hant, dioueriñ u.b. eus skoazelloù-arc'hant, lemel skoazelloù-arc'hant digant u.b. ; *Lohnzuschuss*, klokaenn c'hopr b., dreistgopr g.

Zuschussgeber g. (-s, -) : skoaziadenner g.

zuschustern V.k.e. (hat zugeschustert) : 1. *jemandem etwas zuschustern*, dougen dorn d'u.b. evit udb, reiñ sav d'u.b. evit udb, ober (toullañ) evit u.b. ; *jemandem einen Posten zuschustern*, titouriñ ur post-labour d'u.b. ; 2. meudañ, fontañ arc'hant, astenn arc'hant, reiñ arc'hant ouzhpenn, pourvezañ arc'hant, dic'hodellañ, P. pochañ, bilheoziñ ; *ihr Vater hat zu dem Auto einiges zugeschustert*, un tamm mat a arc'hant he deus bet digant he zad evit prenañ he c'harr-tan.

zuschütten V.k.e. (hat zugeschüttet) : stankañ, leuniañ, kargañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurlleuniañ, peurgargañ, leuniañ chouk, kargañ chouk, rezañ, dallañ ; *ein Loch zuschütten*, leuniañ un toull, kargañ un toull, stankañ un toull, atredañ un toull, atredañ un toull, dallañ un toull ; *einen Brunnen zuschütten*, peurgargañ ur puñs, induiñ ur puñs ; *wieder zuschütten*, adstankañ ; *einen zugeschütteten Graben wieder ausheben*, adtouliañ ur foz, adfoziañ.

Zuschütten n. (-s) / **Zuschüttung** b. (-, -en) : leunidgezh b.

zusegeln V.gw. (ist zugesegelt) : [merdead.] *auf etwas (ak.) zusegeln*, klipenn war udb, klipenn war-zu udb, pennañ war-zu

udb, skeiñ etrezek udb, mont war-zu (da-gaout, war-gaout, trema, etrezek, da-geñver, etramek) udb.

zusehen V.k.d. (sieht zu / sah zu / hat zugesehen) : 1. sellet ouzh, arvestiñ, chom da welet ; *jemandem zusehen*, sellet ouzh u.b. ; *nicht zusehen*, disellet ouzh udb ; *die Frau sah mir weiter zu*, ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout ; *mir ist es völlig unerträglich, zusehen zu müssen, wie diese Menschen langsam verhungern*, ne badan ket mui o welet an dud-se o vervel tamm-ha-tamm gant an naon ; 2. teurel evezh, diwall, eveshaat, ober e ziampech, ober e ziampechoù, ober en doare ma, ober ma, ober diouzh ma, kemer an tu da, kavout an tu da, en em gemer diouzh (+ anv-verb) ; *sehen Sie zu, dass dies nicht wieder vorkommt*, taolit evezh na c'hoarvezfe mui ; *er muss zusehen, wie er damit fertig wird*, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da c'hoari e hent, da zirouestañ e neud), dezhañ d'en em ziboaniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil, gwazh a se evitañ ; *wir müssen zusehen, wie wir auch in der Zukunft ein fleißiges und fähiges Personal bewahren*, deomp-ni da gavout an tu da genderc'hel implijidi aketus ha barrek ; *seht zu, dass nichts angerührt wird*, diwallit na vefe stoket ouzh mann ebet ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts passiert*, taol pled na c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *seht zu, dass sie schnellstens begraben werden*, grit ho tiampech evit o interiñ, grit ho tiampechoù evit o interiñ ; *sieh zu, dass ..., gra ma ... / gra en hevelep feson ma ...* (Gregor), *gra en hevelep doare ma ..., gra en doare ma ..., gra diouzh ma ..., taol evezh e [doare-sujal]*, taol evezh na ..., diwall na ..., diwall a ..., diwall a ri a ..., laka evezh (laka aket) da ..., evesha ma ..., preder ober udb, poagn da ..., bez dik da ..., evesha da ..., kemer an tu da ... ; *seht zu, dass es so bleibt*, grit ma pado ; *sieh zu, dass du mir nie widersprichst*, kemer an tu da asantiñ bepred ganin ; *seht zu, dass alles gut läuft*, grit ma kerzho an traoù ! grit diouzh ma kerzho an traoù ! ; *sieh zu, dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretfes ! evesha a zifretañ ! ; *seht zu, dass die uns nichts klauen*, diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *seht zu, dass er nichts davon erfährt*, mirit na glevfe ger ebet a-zivout kement-se, mirit na glevfe ur c'heuz a-zivout kement-se ; *seht zu, dass das Essen pünktlich fertig zubereitet ist*, grit ma vo davev ar pred d'an eur ganeoc'h, grit diouzh ma vo davev ar pred d'an eur ganeoc'h, eveshait ma vo davev ar pred d'an eur ganeoc'h ; *ich werde zusehen, dass die Milch nicht überkocht*, lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin evezh ma teuo al laezh d'an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan, preder am bo da virout na zeufe al laezh war an tan, lakaat a rin prederi na zeuio al laezh d'an tan.

Zusehen n. (-s) : sellerezh g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g.

zusehends Adv. : a-wel-dremm, a-daol-lagad, splann, buan, a-wel da zaoulagad an dud ; *sein Geld schmilzt zusehends zusammen*, e fortun a zismant evel ur vogedenn, buan e ya e arc'hant digantañ ; *ihr Gesundheitszustand verschlechtert sich (ak.) zusehends*, e welet a reer o fallaat a-wel-dremm, ne ra nemet dismantrañ a wel da zaoulagad an dud ; *zusehends wachsen*, kreskiñ a-wel-dremm.

Zuseher g. (-s,-) : [Bro-Aostria] 1. arvester g., arvestiad g. [*liester* arvestiad / arvestidi], seller g. ; 2. pellarvester g., arvester skinwel g., P. seller g. ; *liebe Zuseher*, va sellerien ger ls.

zusenden V.k.e. (sendete zu / sandte zu // hat zugesendet / hat zugesandt) : *jemandem etwas zusenden*, kas (degas) udb d'u.b.

Zusenden n. (-s) : kasidigezh b., kas g., kasadenn b.

zusetzen V.k.e. (hat zugesetzt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn ; *dabei zusetzen*, [arc'hant] sikour eus e berzh e-unan (Gregor), degas e skodenn, kaout miz, pochañ, bilheouziñ, kaout mizoù, rankout mont d'e yalc'h, diyalc'hañ, rankout mont d'e c'hodell, rankout meudañ ; [kegin.] *dem Teig Hefe zusetzen*, goellañ an toaz ; [gwin.] *dem Wein Weinalkohol zusetzen*, kreñvaat ar gwin ; *dem Wein Gerbstoff zusetzen*, *dem Wein Gerberlohe zusetzen*, tanninañ ar gwin.

V.k.d. (hat zugesetzt) : 1. heskinañ, sorc'henniñ, bountañ, enkaat, enkañ, arabadiñ war, gaiañ, burutellañ, poursuiñ war, derc'hel war, harellat ; *jemandem mit Reklamationen zusetzen*, harellat u.b. gant klemmoù ; *jemandem mit Fragen zusetzen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennoù war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennoù, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, tarabazhiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuzennañ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; 2. [dre astenn.] *jemandem hart zusetzen*, fourgasiañ u.b., amprouiñ u.b., mont dizamant d'u.b., lakaat kalet d'u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, arloupiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, poursuiñ war u.b., derc'hel war u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., bezañ war korf u.b., ober divalav d'u.b., handeñ u.b., hegal ouzh u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., heskinañ u.b., labourat sperev u.b., bezañ war buhez u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ darbar d'u.b.

zusichern V.k.e. (hat zugesichert) : asur, asuriñ, grataat, prometiñ, gwarantiñ ; *er hatte ihnen seine Anwesenheit zugesichert*, prometet en doa dezho ne vankfe ket, prometet en doa dezho ne c'hwitfe ket da zont ; [istor] *seinem Lehnsherrn Gefolgschaft und Treue zusichern*, ober feiz ha gwazoniezh d'e aotrou.

zusichernd ag. : diogelus.

Zusicherung b. (-, -en) : diogelerezh g., kadarnadur g., kadarnadenn b., asur g., diarvar g., promesa b., gouestl g., grataerezh g., ger g., lavar g., gwarant g.

Zusichziehen n. (-s) : frap g., frapadenn b.

zuspachteln V.k.e. (hat zugespachtelt) : stankañ gant ur spatulenn.

Zuspätkommen n. (-s) : dilerc'h g., dilerc'hadenn b., dilerc'hidigezh b., goulerc'h g., dale g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., warlerc'hiezh g., dilañs g.

Zuspätkommende(r) ag.k. g./b. : daleer g., dilerc'her g., goulerc'her g., ruzer g., warlerc'hiad g., dilerc'hiad g., P. momeder g. [*liester momederien*], Yann Diwarlerc'h g. ; *die Zuspätkommenden werden das Nachsehen haben*, gwazh d'an dilerc'herien !

Zuspeise b. (-, -n) : [kegin.] gwarnisadur g.

zusperrern V.k.e. (hat zugesperrt) : 1. stankañ, sparlañ, bardellañ, fardellañ ; 2. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] serriñ, dizamkanañ ; *einen Betrieb zusperrern*, serriñ un embregerezh, dizamkanañ un embregerezh.

Zuspiel n. (-s, -e) : [sport] kasadenn b.

zuspielen V.k.e. (hat zugespült) : 1. *jemandem den Ball zuspielen*, kas ar vell d'ur c'henskipailhad, ober ur c'has d'ur c'henskipailhad ; *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu* 1, [ster rik] bolodiñ a reont ; 2. [dre skeud] *sie spielen sich gegenseitig den Ball zu* 2, a) teurel a

reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; **b**) an eil a ro lañs d'egile, a-dra emañ an eil gant egile, war al lazhe emaint an eil gant egile, kavailhat a ra an eil gant egile, fri ha revr int, kar ha kilhoroù int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu ; *jemandem den schwarzen Peter zuspielen*, **a**) teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar gazez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat udb war gwall unan all ; **b**) en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur bec'h bennak diwar goust unan all, en em ziaesaat ag ur bec'h bennak diwar goust unan all, dijabliñ ag ur samm bennak diwar goust unan all, difoarañ diouzh ur samm bennak diwar goust unan all, difoarañ diouzh ur samm bennak diwar goust unan all ; **3.** *jemandem etwas zuspielen*, pourchas titouroù d'u.b., reiñ titouroù a-gildorn (dre zan dorn, dre guzh, dre zindan) d'u.b.

zuspitzen V.k.e. (hat zugespißt) : begañ, inotiñ, inotat.

V.em. : **sich zuspitzen** (hat sich (ak.) zugespißt) : [dre skeud.] rustaat, gwashaat, stardañ, startaat, dont da vezañ stegnetoc'h-stegnetañ, trenkaat ; *die Lage spitzt sich zu*, kregiñ a ra an traoù da stardañ, ar gor a zeu da vegañ, rustaat (gwashaat) a ra an traoù, stardañ a ra an traoù, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traoù, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ an traoù o korboniñ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, c'hwez ar pebr a zo gant ar wadegenn, dont a ra an traoù da vezañ stegnetoc'h-stegnetañ ; *die Lage hat sich zugespißt*, deuet eo tenn an traoù, deuet eo start an traoù.

Zuspitzen n. (-s) : begañ g., inotiñ g., inotat g.

Zuspitzung b. (-) : gwashadur g., grevusadur g.

zusprechen V.k.e. (spricht zu / sprach zu / hat zugesprochen) : **1.** [gwir] reiñ da, fiziout e, fiziañ e, dereiñ da, debarzh da ; *jemandem etwas zusprechen*, debarzh udb d'u.b., reiñ udb d'u.b. ; *das Kind wurde der Mutter zugesprochen*, fiziet e voe ar bugel e preder e vamm, fiziet e voe ar bugel en e vamm ; *wem werden wir das Sorgerecht für das Kind zusprechen ?* e piv e vo fiziet ar garg eus ar bugel ? ; **2.** kennerzhañ, kalonekaat, frealziñ ; *jemandem Mut zusprechen*, kalonekaat (kennerzhañ) u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, sevel e bouezioù d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., adsevel deltu u.b., kourajiñ u.b. ; *sich gegenseitig Mut zusprechen*, kourajiñ an eil egile.

V.k.d. (spricht zu / sprach zu / hat zugesprochen) : **1.** komz ouzh u.b. e doare pe zoare ; *jemandem freundlich zusprechen*, bezañ hegarat e-keñver (ouzh) u.b., komz en un doare hegarat ouzh u.b. ; **2.** bezañ douget da, bezañ techet da, bezañ troet da, kavout mat, tuiñ gant, bezañ taolet gant ; *dem Wein zusprechen*, bezañ douget d'ar boeson, bezañ taolet gant ar boeson, bezañ taolet da voesoniñ, bezañ mignon d'ar gwin, kavout mat e vanne gwin, karet e vanne, bezañ techet da evañ, bezañ troet da evañ, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ krefiv war ar

boeson, evañ krefiv, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug.

Zusprechung b. (-, -en) : debarzh g., debarzhadur g., deroadur g., dereadur g., fiziadur g.

Zuspruch g. (-s, -sprüche) : **1.** kennerzh g./b., frealz g., souden g. ; **2.** berzh g. ; *großen Zuspruch haben*, ober berzh, bezañ en e verz, plijout kalz, bezañ darempredet-stank, bezañ diskenn el lec'h-mañ-lec'h.

Zustand g. (-s, -stände) : stad b., stuz g., doare g., saviad g., parezon b./g., ratre b. ; *unter menschenunwürdigen Zuständen leben*, bevañ en un doare na zere ket ouzh dellezegezh mab-den ; *gesundheitsschädigender Zustand*, diyac'husted b., diyec'hedusted b. ; *seelischer Zustand*, stad sperzh b., stad vred b. ; *in gutem Zustand sein*, bezañ e terk, bezañ e ratre, bezañ e ratre vat, bezañ e ratre vrav, bezañ e stad vat, bezañ e stad, bezañ en e stad, bezañ a-ratre, bezañ a-blom, bezañ terk, bezañ reizh, bezañ sasun, bezañ war e ahelioù, bezañ e stuz vat, bezañ e doare vat ; *in gutem Zustand halten*, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad vat, delc'her e stad, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, kempenn ; *der Küster ist damit beauftragt, die Kapelle in einem guten Zustand zu halten*, dever ar sakrist a zo kenderc'hel brav ar chapel ; *in schlechtem Zustand*, fiodac'het, erru fall, e stad fall, e gwall zoare ; *verkommener Zustand*, dismantr g., dismantradur g., dishiliadur g. ; *normaler Zustand*, plegenn reol b. ; *in einem jämmerlichen Zustand*, en ur stuz reuzeudik, en ur barezon drist, en ur parezon trist, en ur stad dipitus (truezus, truek, mantrus, fall-mantrus), dipitus e zoare (e stad), doanius e zoare, truezus e stad (e zoare) ; *im wachen Zustand*, ez dihun, war zihun, dihun, digousk ; *in seinem jetzigen Zustand*, in seinem gegenwärtigen Zustand, in seinem aktuellen Zustand, en e stad a-vremañ ; *im Zustand der Schwerelosigkeit*, en anpounnerder ; *Gesundheitszustand*, temz-korf g., temz-yeched g., stad yeched b., stad b. ; *etwas in betrunkenem Zustand begehen*, etwas in besoffenem Zustand begehen, ober udb dre e vezv, ober udb dre voeson ; *ursprünglicher Zustand*, stad deroù b., stad kentañ b., stad orin b. ; [fizik] *stationärer Zustand*, stad kestal b. ; *angeregter Zustand*, stad argrid b. ; *im angeregten Zustand*, argridet, en argrid ; *gasförmiger Zustand*, stad aezhenn b., stad aezhel b. ; *flüssiger Zustand*, stad liñvel b. ; *fester Zustand*, stad sonnel b. ; *magnetischer Zustand*, stad warellel b. ; *magnetisch geordnete Zustände*, stadoù gwarellel urzhiet ls. ; *Eis ist gefrorenes Wasser in festem Zustand*, skorn a zo dour aet en ur stad kalet diwar ar yenien ; *der Übergang von einem flüssigen in einen gasförmigen Zustand*, an tremen eus ar stad liñvel d'ar stad aezhel g. ; [mezeg.] *fiebriger Zustand*, stad terzhiennel b. ; *deliranter Zustand*, stad ambreek b., stad arluzegezh b. ; *stabiler Zustand eines Patienten*, stad kestal ur c'hlañvour b. ; *in welchem Zustand ist er ?* e petore stad emañ ? ; *der Zustand ihres Beines hat sich verschlechtert*, deuet eo he gar da washaat ; *der Zustand des Kranken ist unverändert*, ne ya ar c'hlañvour war du ebet, er mod m'emañ ar c'hlañvour e chom, er stad m'emañ ar c'hlañvour e chom, digemm eo doare ar c'hlañvour ; *sein Gesundheitszustand hat sich leicht verbessert*, un tamm gwellaenn 'zo ; *bei seinem Zustand*, er stad m'emañ, er mod m'emañ ; *am Zustand seiner Zähne kann man das Alter eines Pferdes ermitteln*, diwar dent ur marc'h ez anavez e oad ; *voriger Zustand*, kentstad b. ; *Ausnahmestand*, stad dreistordinal b., stad-difrae b. ; *Belagerungszustand*, stad-seiz b., stad a c'hronn b. ; *Kriegszustand*, stad a vrezel b. ; *Alarmzustand*, stad-diwall b. ; *hier herrschen gesetzlose Zustände*, amañ ne vez dalc'het kont eus lezenn ebet ; *P. das sind mir Zustände !* pebez stlabez amañ !

hag un dizurzh ! bravat stad ! amañ emañ tout an traoù a-stlabez ! amañ emañ tout an traoù strewet a-drak ! amañ ez eus ur stlabez ! amañ emañ an traoù a-borc'hell 'vat ! digempenn eo pep tra amañ ! emañ an traoù a-dreuz-fuilh amañ !

zustande Adv. : *zustande bringen*, kas da benn (da wir, da vat, da bennvat), seveniñ, lakaat klok, pengenniñ, sevel ul labour bennak ; *er wird niemals etwas zustande bringen*, ne dizho ober netra, morse ne dizho ober seurt ; *er bringt eine gute Leistung zustande*, disoc'hoù mat a zeu gantañ ; *zustande kommen*, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet, bezañ skoulmet.

Zustandekommen n. (-s) : 1. skoulmadur ur gra g., sinadur ur gevrat g., skoulmadur un emglev g. ; *zum Zustandekommen eines gültigen Vergleichs beitragen*, reiñ bod d'an dud d'en em glevet, reiñ bod d'an dud da skoulmañ un emglev ; 2. furmidigezh b., stummidigezh b., savidigezh b.

zuständig ag. : atebek, kembeliek, reizh, gwirion, barrek, e karg eus an afer, rekis, perzhiek ; *die zuständigen Behörden*, ar pennadurezhioù kembeliek ls. ; *zuständig für*, atebek war ; *gemeinsam zuständig für*, kenatebek war ; *ist jemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? daoust hag unan bennak en deus karg eus an dra-se ? ; *er ist dafür zuständig*, en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, en e garg emañ an dra-se, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; *ich bin dafür nicht zuständig*, se n'emañ ket e dalc'h ganin, n'emañ ket em c'harg ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket em c'hefridi ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket e-tailh d'en ober, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'emañ ket en dalc'h ganin d'en ober, kement-se n'emañ ket em dalc'h, kement-se n'emañ ket em emell, n'emañ ket em galloud ober an dra-se, n'em eus ket an emell eus an dra-se, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, en dic'halloud emañ, er bloù emañ ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig*, ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher, karg en doa eus ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher ; *zuständige Behörde*, pennadurezh e karg eus an afer b., pennadurezh kembeliek b., gwazadur e karg eus an afer g. ; [polit.] *zuständiger Minister*, ministr (maodiern) en emell (e karg) eus an afer g. ; [gwir] *zuständiges Gericht*, barnadurezh kembeliek b., ensav kembeliek g., lez-varn kembeliek b., lez-varn a zo ganti ar gwir da varn an afer b. ; *ein Gericht für nicht zuständig erklären*, en em zigareziñ ag ul lez ; *ein Gericht für nicht zuständig in einer Sache erklären*, dizarhopañ ul lez-varn diouzh un afer.

Zuständigkeit b. (-) : dalc'h g., kembeli b., beli war un afer b., gwir war un afer g., gwir en un afer g., barregezh b., galloud g., atebegezh b., karg b., perzh g. ; *in jemandes Zuständigkeit fallen*, bezañ e dalc'h u.b. ; *in jemandes Zuständigkeit fallen, etwas zu tun*, bezañ piaou u.b. ober udb ; [gwir] *ausschließliche Zuständigkeit*, kembeli dispellous b. ; *örtliche Zuständigkeit*, kembeli war un afer stag ouzh ur bann resis b., dalc'h war un afer stag ouzh ur bann resis g., gwir en (gwir war, beli war) un afer stag ouzh un dalc'h resis (Gregor) ; *die Zuständigkeit eines Richters ablehnen*, skoniñ kembeli ur barner, en em zigareziñ ag ul lez.

Zuständigkeitsbereich g./n. (-s,-e) : 1. [gwir] dalc'h g. / bann g. (Gregor) ; *im Zuständigkeitsbereich des Berufungsgerichts*, e dalc'h al lez-engalv ; 2. dalc'h g., emell g., karg b., beli b., kembeli b. ; *in jemandes Zuständigkeitsbereich fallen, etwas zu tun*, bezañ piaou u.b. ober udb ; *das fällt in seinen Zuständigkeitsbereich, das gehört zu seinem Zuständigkeitsbereich*, en e zalc'h emañ an dra-

se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; *wenn dies in meinen Zuständigkeitsbereich fällt*, mar bez e dalc'h ganin, mar bez em galloud ; *das gehört zum Zuständigkeitsbereich des Berufungsgerichts, das fällt in den Zuständigkeitsbereich des Berufungsgerichts*, e dalc'h al lez engalv emañ ar prosez-mañ ; *das fällt nicht in seinen Zuständigkeitsbereich, das gehört nicht zu seinem Zuständigkeitsbereich*, kement-se a zo en tu-hont d'e gembeli, P. se n'emañ ket e dalc'h gantañ.

zuständigkeitshalber Adv. : abalamour d'ar gwir war an afer, abalamour d'e wir en afer-se, abalamour d'e gembeli.

zuständig ag. : ... diouzh stad an traoù evel m'emañ.

Zustandsänderung b. (-,-en) : kemm stad g.

Zustandsgemisch n. (-s,-e) : [kimiez] stad kediad b.

Zustandsgröße b. (-,-n) : [fizik] kevreizhenn stad b.

Zustandssumme b. (-,-n) : [fizik] kevreizhenn barzhiiñ b.

Zustandsverb n. (-,-en) : [yezh.] verd stadel g.

Zustandsübergang g. (-s,-übergänge) : [stlenn.] ardrezad g. ; *aufeinanderfolgende Zustandsübergänge*, ardrezadoù kenheuilh ls.

Zustandswechsel g. (-s,-) : kemm stad g.

zustattenkommen V.gw. (kam zustatten / ist zustattengekommen) : bezañ talvoudus, bezañ spletus, talvezout ; *es kommt mir zustatten*, se 'zo mat din, kement-se a ra va jeu, tennañ (ober) a rin va mad eus an dra-se, kement-se a raio va zraoù, kement-se a raio va zreuz, tennañ a rin vad eus an dra-se, ober a rin va gounid eus an dra-se, ober a rin va gounidegezh eus an dra-se, va mad am bo eus an dra-se.

zustecken V.gw. (sticht zu / stach zu / hat zugestochen) : c'hoari ar gontell, c'hoari ar goustilh ; *mit dem Dolch zustecken*, c'hoari ar goustilh, skeiñ gant e c'houstilh, broudañ u.b. a daolioù goustilh.

zustecken V.k.e. (hat zugesteckt) : 1. serriñ gant ur spilhenn ; 2. reiñ dre guzh, riklañ ; *jemandem ein Trinkgeld zustecken*, reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b.

zustehen V.gw. (stand zu / hat zugestanden) : 1. bezañ da, bezañ dleet da, bezañ anavezet da ; *seine ihm nach der Verfassung zustehenden Grundrechte wurden verletzt*, torret e voe ar gwirioù diazez anavezet dezhañ gant ar Vonreizh ; *das steht ihm nicht zu*, n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ ; *was mir zusteht, das mir Zustehende*, ar pezh am eus droed da gaout, ar pezh am eus gwir da gaout, va lod g., ar pezh a zo dleet din, ar pezh a zegouezh din dre wir ; *mehr nehmen als einem zusteht*, kemer dreist e wir, kemer dreist e grog ; *er erließ ihm die dreihundert Franc Entschädigung, die ihm zustanden*, pardonniñ a reas dezhañ an tri c'hant lur digoll ; *der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden*, digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; 2. [dre astenn., gwir] bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ eus ur bann bennak.

zusteigen V.gw. (stieg zu / ist zugestiegen) : pignat e-kerzh ar veaj ; (ist) *noch jemand zugestiegen* ? ha pignet ez eus bet unan bennak a-nevez en tramgarr (en tren) ?

Zustelldienst g. (-es,-e) : 1. kaserezh g., deroerezh g. ; 2. ti dereiñ g., embregerezh dereiñ g.

zustellen V.k.e. (hat zugestellt) : 1. kas, dereiñ ; *noch einmal zustellen*, adkas, addereiñ ; *Post zustellen*, dispartiañ (ingalañ, dasparzhañ) al lizhiri ; *eigenhändig zustellen*, lakaat etre daouarn u.b., dereiñ ; 2. [gwir] kemenn, degemenn, ergemenn, reiñ da anaout, kas paper ; *eine Urkunde durch Gerichtsvollzieher zustellen*, esplediñ ; *das vom Gerichtsvollzieher zugestellte*

Schriftstück, an espled g., al libell g. ; *ein gerichtliches Schriftstück zustellen*, esplediñ.

Zusteller g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., dezouger g., kaser g., deroer g.

Zustellgebühr b. (-,-en) : taos dezougen g., priz dereiñ g.

Zustellpostamt n. (-s,-ämter) : burev dasparzhañ g.

Zustellschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degmer g., testeni degaserezh g., kuitañs b., paper-diskarg g., skrid dereiñ g.

Zustellung b. (-,-en) : dezougerezh g., deroerezh g., dereiñ g., roadenn b., roidigezh b., kasadur g., degasadenn b., degas g. ; *gerichtliche Zustellung*, espled g. (Gregor), libell g., rebuzadur g. ; *Zustellung der Post*, dasparzh al lizhiri g., dasparzhidigezh al lizhiri b., dasparzhadur al lizhiri g.

Zustellungsurkunde b. (-,-n) : [gwir] espled g. (Gregor), libell g. ; *eine Zustellungsurkunde aushändigen*, esplediñ ; *Ausfertiger von Zustellungsurkunden*, espleder g.

zusteuern V.k.d. (ist zugesteuert) : mont war-zu, mont da-gaout, mont war-gaout, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver, mont e-keñver, tennañ etrezek, skeiñ etrezek, teurel etrezek, ober hent war-zu, ober penn war-zu ; *der Küste zusteuern*, auf die Küste zusteuern, mont war-zu (da-gaout, war-gaout, trema, etrezek, da-geñver, etramek) an aod, ober penn war-zu an aod, klipenn war an aod ; *geradewegs auf etwas (ak.) zusteuern*, mont end-eeun d'udb, mont war-eeun d'udb, mont war-eeun-tenn d'udb, mont eeun-hag-eeun d'udb, mont eeun-tenn d'udb, mont eeun-pik d'udb ; *geradewegs auf die Katastrophe zusteuern*, mont eeun-tenn d'e gollidigezh, mont eeun-tenn d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras.

V.k.e ha V.gw. : reiñ e skodenn, skodenniñ, lakaat e damm, kinnig ur skodenn, meudañ, fontañ arc'hant, pourvezañ arc'hant, riklañ arc'hant, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

zustimmen V.k.d. (hat zugestimmt) : reiñ e asant da, grataat, asantiñ da, bezañ a-du gant, bezañ asant gant, aprouiñ, darbenn, sevel a-du gant, toniañ gant, tuañ gant, sevel en tu gant, sevel en un tu gant, mont en tu gant, mont en un tu gant, mont a-du gant, dont a-du gant, dont en tu gant, brallañ war-zu, mont en avel u.b., bezañ aviz a u.b., bezañ ali gant, kouezhañ e lamm u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant, kavout mat, kavout reizh, bezañ a-du gant, bezañ a-unan gant ; *jemandem zustimmen*, asantiñ gant kaoz u.b., fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., harpañ komzoù u.b., skorañ komzoù u.b., harpañ lavarou u.b., skorañ lavarou u.b., tuañ gant u.b., toniañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ gant u.b., bezañ a-du gant u.b., bezañ a-unvan gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *jemandem voll zustimmen*, skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., pouezañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouezañ a-du-kaer gant u.b. ; *ich stimme dir zu*, ali on ganit ; *ich stimme Ihnen voll zu*, *ich stimme Ihnen völlig zu*, emañ plom er soñj ganeoc'h, a-du-kaer emañ ganeoc'h, a-unan-kaer emañ ganeoc'h, bez' emañ a-unan da gement a lavarit ; *grundsätzlich zustimmen*, *prinzipiell zustimmen*, *im Prinzip zustimmen*, bezañ a-du gant ar bennaenn ; *dem Plan zustimmen*, reiñ e asant d'ur raktres, reiñ e c'hrad d'ur raktres, grataat ur raktres, asantiñ d'ur raktres, darbenn ur raktres, bezañ a-du gant ur raktres, sevel a-du gant ur raktres, bezañ asant gant ur raktres ; *er bereut*, *zugestimmt zu haben*, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ

asantet ; *in diesem Punkt stimme ich Ihnen zu*, a-du emañ ganeoc'h war ar poent-se, bez' emañ a-unan ganeoc'h war ar poent-se, aviz on ac'hanoc'h war ar poent-se, asant on ganeoc'h war ar poent-se, asantiñ a ran ganeoc'h war ar poent-se ; *durch Kopfnicken zustimmen*, diskouez bezañ a-du gant un hej penn, hejañ e benn evit asantiñ, ober un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober ur pleg d'e benn evit asantiñ ; *mündlich zustimmen*, reiñ e asant dre gomz, reiñ e aotre dre gomz, asantiñ dre gomz ; *wer schweigt, stimmt zu*, tevel 'zo anv, neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant.

zustimmend ag. : asantus, a-du.

Adv. : evit asantiñ, o tiskouez e asant.

Zustimmung b. (-,-en) : asant g., darbenn g., aotre g., asantadur g., asantadenn b., aotreadenn b., aotreadur g., aotreadurezh b., grad g., gratadur g. ; *vorherige Zustimmung*, kentaotre g. ; *Zustimmung aller*, *einhellige Zustimmung*, *einmütige Zustimmung*, asant an holl g., asantadeg b., aotreadeg b. ; *eine breite Zustimmung finden*, *eine breite Zustimmung erreichen*, *eine breite Zustimmung erzielen*, kaout asant ar braz eus an dud ; *die Zustimmung aller finden*, *die Zustimmung aller erlangen*, lakaat an holl da sevel a-du ; *stillschweigende Zustimmung*, emglev tavel g., asant hep meneg ebet g., asant hep test na skrid g., asant tavel g., asant diskriv g. ; *mit seiner Zustimmung*, gant e asant, gant e aotre ; *seine Zustimmung geben*, reiñ e asant (e aotre, e c'hrad, e c'hrad vat), asantiñ ; *seine mündliche Zustimmung geben*, reiñ e asant dre gomz, reiñ e aotre dre gomz, asantiñ dre gomz ; *jemandes uneingeschränkte Zustimmung erhalten*, kaout asant u.b., meiz ha youl ; *etwas mit Zustimmung aller machen*, ober udb gant grad vat an holl, ober udb gant asant an holl ; [yezh.] *Adverb der Zustimmung*, adverb diogeliñ g.

Zustimmungserklärung b. (-,-en) : asantadur g., asantadenn b., aotreadenn b., aotreadur g., aotreadurezh b.

Zustimmungskundgebung b. (-,-en) : kenyouc'hadennoù ls., kenyouc'hadeg b.

zustimmungswürdig ag. : aprouadus.

zustopfen V.k.e. (hat zugestopft) : stankañ, stouvañ, stoc'hañ, leuniañ, kargañ, bontañ, dallañ ; *ein Loch zustopfen*, stankañ un toull, didoulañ udb, dallañ un toull.

Zustopfen n. (-s) : stankadur g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g.

zustopfend ag. : stankaus, stankus.

zustoßeln V.k.e. (hat zugestöpselt) : stouvañ, tafañ, spoueañ, steviañ, bontañ ; *eine Flasche zustoßeln*, stouvañ ur voutailh, tafañ ur voutailh, spoueañ ur voutailh, steviañ ur voutailh, bontañ ur voutailh ; *eine Flasche wieder zustoßeln*, adstouvañ ur voutailh. **zustoßen** V.gw. (stößt zu / stieß zu / hat zugestoßen) : mont d'an taolioù, krafañ, skeiñ, kannañ, lopañ.

V.k.d. (stößt zu / stieß zu / ist zugestoßen) : degouezhout, c'hoarvezout, kouezhañ, erruout ; *ein Unglück ist ihm zugestoßen*, kouezhet eo ar boch warnañ, erru ez eus gwall gantañ, kouezhet ez eus ur gwalleur warnañ, kouezhet ez eus ur gwalleur gantañ, ur gwalleur a zo degouezhet gantañ, plavet ez eus ur gwalleur warnañ, gwalleru ez eus gantañ, en em gavet ez eus ur walldro gantañ, kouezhet ez eus ur walldro gantañ, fortun a zo erruet gantañ, c'hoarvezet ez eus ur walldro spontus gantañ ; *was ist dir zugestoßen ?* petra a wall ouzhit ? ; *sieh zu, dass dem Jungen nichts zustoßt*, taol pled na c'hoarvezfe mann ebet gant ar paotrig ; *etwas Schlimmes ist ihm zugestoßen*, un dra a vras a zo erruet gantañ, erru ez eus gwall gantañ, degouezhet ez eus netra nemet pep mad gantañ ; *er behauptete steif und fest, dass ihm so etwas nicht zugestoßen wäre*, eñ a zalc'he groñs ne vefe ket erruet kement-

se gantañ ; *das kann einem alle Tage zustoßen*, heñvel tro a c'hallfe c'hoarvezout n'eus forzh peur gant n'eus forzh piv ac'hanomp ; *ich fürchte, dass ihm etwas zustoßt*, aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *fahren Sie vorsichtig, dass Ihnen nichts zustoßt*, bleinit war ho pouez rak na c'hoarvezfe gwall ganeoc'h ; *sollte ihm irgendetwas zustoßen*, ma erru gantañ nemet mad, ma errufe netra nemet pep mad gantañ ; *ich werde euch jetzt erzählen, was mir vor Kurzem zugestoßen ist*, emeon o vont da gontañ deoc'h an dro a zo nevez-c'hoarvezet ganin, emeon o vont da gontañ deoc'h ar blanedenn a zo nevez degouezhet ganin, emeon o vont da gontañ deoc'h ar pezh a zo nevez kouezhet ganin ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen irgendetwas zustoßt*, ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *kein Wunder, dass ihm so etwas zugestoßen ist*, ouzh an tu ma vrall ar wezenn e rank kouezhañ - n'eus ket da vezañ souezhet o welet petra 'zo degouezhet gantañ ; *mir ist etwas Unangenehmes zugestoßen*, ur gwall abadenn a zo c'hoarvezet ganin.

V.k.e. (stößt zu / stieß zu / hat zugestoßen) : serriñ rust, serriñ en ur vountañ warnañ ; *die Tür zustoßen*, heurtañ an nor evit he serriñ. **zustreben** V.k.d. (ist zugestrebt) : *etwas (dat.) zustreben*, bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober devez da seveniñ udb.

Zustrom g. (-s) : engroeziad o teredek g., dered g.

zuströmen V.gw. (ist zugeströmt) : deredek.

zustürzen V.gw. (ist zugestürzt) : *auf etwas (ak.) zustürzen*, delammat war udb, mont a-lamm d'udb, mont a-lemmen d'udb, mont a-lammoù d'udb, strimpiñ war udb, fardiñ war udb, frammañ war udb, sailhañ war (ouzh, gant) udb, plaouiañ war udb., sakiñ war udb, lammat war udb / en em strinkañ war udb (Gregor).

zutage Adv. : *zutage fördern*, 1. [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ an dizolo [war udb], reiñ avel [d'udb], diskouez e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *zutage kommen, zutage treten*, en em ziskouez, en em ziskuliañ, en em lakaat en heol, dont war wel, dispakañ, diflukañ ; 2. [mengleuz.] eztennañ, korvoiñ ; *Erz zutage fördern*, eztennañ kailh, korvoiñ kailh, divengleuziañ kailh, mengleuziañ kailh, gounit kailh.

Zutat b. (-, -en) : 1. [kegin.] gwarnisadur g. ; 2. [kegin.] danvez g, aozenn b., kenelfenn b., temz-boued g., arodad boued g. ; *aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet* ? gant petra eo bet aozet ar chaous-se ? gant peseurt temzoù eo bet aozet ar chaous-se ? ; 3. *Zutaten*, reizhoù ls., rikoù ls., klavioù ls., prestoù ls., dafar g., pourchasoù ls., pourvezioù ls. ; 4. klokadur g., peurglokadur g., ouzhpennadur g., ouzhpennadenn b., astenn g., klokaenn b., stagadenn b.

zuteilen V.k.e. (hat zuteilt) : deverkañ, debarzhañ, debarzh, derannañ, dazlodañ, reiñ da lod da, rannañ da, spisañ ; *jemandem einen Preis zuteilen*, reiñ ur priz d'u.b. ; *jemandem ein Amt zuteilen*, reiñ ur garg d'u.b., aotren u.b., debarzhañ ur garg d'u.b., gervel u.b. d'ur garg, lakaat u.b. en ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b. ; *jemandem Befugnisse zuteilen*, engwiskañ ur galloud d'u.b., galloudekaat u.b. ; *Beamter ohne zugeteilte Dienststelle*, kargiad en amstael g. ; *die Post wird uns unregelmäßig zuteilt*, diblaen e tegouezh al lizheroù ganeomp ; [arc'hant.] *Mittel zuteilen*, derannañ kellidoù ; [stlenn.] *freien Speicherplatz zuteilen*, derannañ memorioù.

Zuteilung b. (-, -en) : debarzh g., deverkadur g., debarzhadur g., dazlodañ g., derannadur g., derannañ g., deroadur g., dereadur g., fiziadur g., ardoaladur g. ; [arc'hant.] *Mittelzuteilung*, derannadur kellidoù g., debarzhadur kredadoù g.

zuteilwerden V.gw. (wird zuteil / wurde zuteil / ist zuteilgeworden) : *jemandem zuteilwerden*, degouezhout (mont) gant u.b., degouezhout d'u.b., en em gavout gant u.b., kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b. ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll*, dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *und wieso wird mir diese Ehre zuteil* ? petra a dalvez din an enor-se ? a belec'h e teu kement-se din ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ? ; *jemandem etwas zuteilwerden lassen*, deverkañ udb d'u.b., debarzhañ udb d'u.b., debarzh udb d'u.b., derannañ udb d'u.b., dazlodañ udb d'u.b., reiñ udb da lod d'u.b., rannañ udb d'u.b. ; *das Wunder der Allgegenwart ist mir nicht zuteilgeworden*, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h.

zutexten V.k.e. (hat zugetextet) : P ; *jemanden zutexten*, 1. borodiñ u.b. gant ur mor a bosteloù, beuziñ u.b. en ur mor a bosteloù ; 2. [dre astenn.] borodiñ u.b. gant e c'hloubous, tarabazhiñ u.b. gant e c'hloubous, terriñ e benn d'u.b. gant e fistilh, arabadiñ u.b. gant e c'hloubouserezh, beuziñ u.b. en ur mor a gomzoù.

zutiefst Adv. : e don e galon, e don e ene, en e greizon, en e askre, e donder e galon, en don eus e galon, betek ar bev ; *zutiefst getroffen*, piket betek ar bev, flemmet betek ar bev ; *diese Nachricht hat mich zutiefst erschüttert*, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, mantret e voe va c'halon gant ar gwall geloù-se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'heloù, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet holl, trefuet holl, mantret holl, nec'het marv, marnec'het) e oan pa 'm boa klevet ar c'heloù-se, gant kalonad em boa klevet ar c'heloù-se, gwall boaniet e oan bet gant ar c'heloù-se, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se, aet e oa ar c'heloù-se betek bouedenn va c'halon, ar c'heloù-se a yeas betek bouedenn va c'halon, gwall stroñset e voen gant ar c'heloù-se ; *ich bin zutiefst erschüttert*, trelatet on, treboulet on, baduellet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, don estonet eo va c'halon, nec'het marv on, marnec'het on, mantret holl on ; *ich bin zutiefst erschrocken*, spontet mik on, spontet kloz on, yenaat a ra va fenn, efreizhet meurbet on ; *das hat mich zutiefst getroffen*, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se a yeas betek bouedenn va c'halon, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, gwall boaniet e voen gant kement-se, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se ! pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, ar c'homzoù-se a sankas ennon beteg ar bev ; *sich zutiefst schämen*, bezañ treantet e galon gant ar vezh, teuziñ (fontañ) gant ar vezh, bezañ goloet a vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, fleriañ gant ar vezh, bezañ un torad mezhek (un troc'had mezhek, ur c'horfad mezhek, ur revriad mezhek, ur vrozhad vezhek) gant an-unan, bezañ ur saead vezhek gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, bezañ mezhek d'an-unan da fontañ, kaout mezhek da fontañ, bezañ devet gant ar vezh, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ mezhek an diaoul gant an-unan, kaout mezhek hardizh, tapout ur c'haouad mezhek, kaout ul lostennad vezhek ; *er schämte sich zutiefst*, ur vezhek vras en doa outañ e-unan.

zutragen V.k.e. (trägt zu / trug zu / hat zutragen) : 1. degas, dezougen ; 2. diskuliañ, flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoullet, restañ.

V.em. : **sich zutragen** (trägt sich zu / trug sich zu / hat sich zugetragen) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, dichenañ, chañsañ, en em gavout, erruout, kouchañ, kouezhañ, paseal, tremen ; *was hat sich zugetragen ?* petra 'zo c'hoarvezet ? petra 'zo degouezhet ? ; *das hat sich erst vor Kurzem zugetragen*, nevez-c'hoarvezet eo.

Zuträger g. (-s,-) : diskulier g., flatrer g., rester g., hibouder g., toupiner g., flatouller g., pakajer g., ridell doull b., liper an darbod g., piler-beg g., lardouzen b., lardigenn b.

Zuträgeri b. (-,-en) : diskuliadenn b., flatrerezh g., gragailh g., hibouderezh g., toupinerezh g., flatoullerezh g.

Zuträgerin b. (-,-nen) : diskulierezh b., flatrerezh g., resterezh b., hibouderezh b., toupinerezh b., flatoullerezh b., pakajerezh b.

zutraglich ag. : spletus, gounidus, emsav, emsavus, lañsus, fonnus, sikourus, skoazellus, skorus, harpus ; *der Gesundheit zutraglich*, diarwez, salvus / yac'hus / yec'hedus (Gregor).

zutrauen V.k.e. (hat zugetraut) : *jemandem etwas zutrauen*, krediñ d'an-unan e c'hall u.b. ober udb, krediñ ez eo u.b. gouest d'ober udb, krediñ d'an-unan ne vo ket udb ouzhpenn d'u.b., krediñ d'an-unan emañ u.b. e doare d'ober udb.

V.em. : **sich zutrauen** (hat sich (dat.) zugetraut) : fiziout war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), krediñ ; *sich (dat.) zu viel zutrauen*, kemer dreist e grog, kaout re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), kemer re a fiziañs en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), fiziout re war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*) ; *das traue ich mir nicht zu*, ne gredan ket (ne fizian ket) ober an dra-se.

Zutrauen n. (-s) : fiziañs b., kred g. ; *Zutrauen zu jemandem haben*, kaout (magañ, lakaat, kemer) fiziañs en u.b., fiziout en u.b. ; *Zutrauen erweckend*, hag a zegas (hag a ro) fiziañs, hag a laka fiziañs da sevel.

zutraulich ag. : fizius, fiziek, tost, nes.

Zutraulichkeit b. (-,-en) : fiziañs b., kred g., nested b.

zutreffen V.gw. (trifft zu / traf zu / hat zutreffen) : 1. bezañ gwir, bezañ reizh, bezañ en e reizh, klotañ ; *das trifft durchaus zu*, *das trifft völlig zu*, reizh eo an dra-se penn-da-benn, emao'h ganti, re wir eo ; *es trifft auch umgekehrt zu / auch das Gegenteil trifft zu*, an eskemm a zo ken gwir all ; *dieses Argument trifft nicht zu*, an arguzenn-se ne dalv ket, an arguzenn-se ne splet ket, gwall gamm (dijao, digompez, amzere, toull, disol, treuzenep) eo an arguzenn-se, an arguzenn-se ne bar ket, diwar-goust un neudenn eo an arguzenn-se.

2. dont da wir, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet ; *das könnte zutreffen*, e c'hallfe bezañ, a c'hallfe bezañ, marteze a-walc'h.

3. [dre astenn.] talvezout ; *das trifft für alle Schüler zu*, kement-se a dalv evit an holl skolidi.

Zutreffen n. (-s) : 1. dikted b., rikelezh b. ; 2. degouezh g., donedigezh b.

zutreffend ag. : 1. dres, ... a glot, dereat, jaojapl, dik, perzh, kantrat, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, a gouezh mat, reizh, gwir ; *eine zutreffende Bemerkung*, un evezhiadenn gantrat b., un evezhiadenn a gouezh mat b., un evezhiadenn eus ar c'hentañ (a sko mat) b. ; *eine zutreffende Antwort*, ur respont a dap g. ; *kreist die zutreffende Antwort ein*, kelc'hit ar respont dereat ; *das ist ebenso zutreffend*, ken gwir all eo ; *teils zutreffend*, damwir, gwir evit un darn, gwir evit ul lod ; *das könnte nicht zutreffender sein*, gwir mat eo ; 2. *in zutreffendem Falle*, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

zutreffendenfalls Adv. : ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregor).

zutreiben V.k.e. (trieb zu / hat zugetrieben) : *jemandem etwas zutreiben*, bountañ udb war-zu u.b., kas udb war-zu u.b., argas udb war-zu u.b., poulzañ udb war-zu u.b.

V.gw. (trieb zu / ist zugetrieben) : *etwas (dat.) zutreiben*, mont d'an driv war-zu udb, drival war-zu udb, drivañ war-zu udb, mont gant red an dour war-zu udb ; *das Land treibt einer Katastrophe zu*, mont a ra ar vro war he c'hement all.

Zutreiben n. (-s) : [hemolc'h] degas-jiboez g.

zutrinken V.k.d. (trank zu / hat zugetrunken) : *jemandem zutrinken*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., trinkañ gant u.b.

Zutrinker g. (-s,-) : trinker g.

Zutritt g. (-s) : 1. mont-tre g., mont e-barzh g. ; *freier Zutritt*, *Zutritt frei*, *kostenloser Zutritt*, mont e-barzh frank g., mont e-barzh dibae g., mont e-barzh evit netra g., mont e-barzh evit mann g., netra da baeañ evit mont tre, mont e-barzh digoust g. ; *Zutritt verboten*, berzet eo mont tre, arabat mont tre, difennet eo mont e-barzh, difennet eo antreal, difennet eo antren ; *Unbefugten ist der Zutritt untersagt*, difennet ouzh an dud diavaez d'ar servij, difennet-groñs eo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo mont tre estreget evit an implijidi, difenn groñs a zo da vont tre estreget evit an implijidi, ouzh an diavaezourien eo difennet strizh mont tre, berzet eo ouzh an diavaezourien mont tre, moned berzet ouzh an arvesterien, berzet ouzh an dud diavaez, arabat da gement den diavaez d'ar servij mont tre, arabat da gement den n'eo ket eus ar servij mont tre, mont tre difennet da gement den n'eo ket eus ar servij ; *bei jemandem freien Zutritt haben*, bezañ deuet mat e ti u.b., bezañ erru mat e ti u.b., kaout degemer e ti u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont, kavout digor (dor zigor) e ti u.b., kaout degemer (degemer mat, dor zigor) e ti u.b. ; *jemandem keinen Zutritt gewähren*, serriñ (prennañ) an nor ouzh u.b., mirout ouzh u.b. a zont tre, nac'h degemer u.b., leuskel u.b. e-tal an nor ; *jemandem Zutritt gewähren*, *jemandem den Zutritt gestatten*, reiñ digor d'u.b. ; *sie verschaffte sich Zutritt bis zu den geheimsten Winkeln des Herzens ihres Freundes*, tregerzhañ a reas kuzhetañ plegoù kalon he mignon ; 2. [Bro-Aostria] diraez g., tremen g., tremenlec'h g.

zutulich ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhiezh-bras, emc'hraus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, jentil, c'hwec, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv, karentezus, seven, madelezhus.

Zutulichkeit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b.

zutun V.k.e. (tat zu / hat zugetan) : 1. serriñ, klozañ ; *die ganze Nacht kein Auge zutun*, chom hep serriñ ul lagad a-hed (hed, dre hed) an noz, na serriñ lagad ebet a-hed (hed, dre hed) an noz ; *die Augen für immer zutun*, serriñ e zaoulagad da viken, mervel, serriñ e lev, tremen eus ar bed-mañ ; 2. lakaat ouzhpenn, ouzhpennañ ; *etwas Wasser zutun*, lakaat ur banne dour ouzhpenn.

V.em. **sich zutun** (tat sich zu / hat sich (ak.) zugetan) : serriñ, klozañ ; *die Tür tat sich hinter ihm zu*, serriñ he doa graet an nor war e lerc'h.

Zutun n. (-s) : emell g., emellerezh g., sikour b., skoazell b., hanterouriezh b. ; *ohne sein Zutun*, heptañ, hep emell eus e berzh, hep n'en dije graet tra ; *durch jemandes Zutun*, dre hanterouriezh u.b., dre voaien u.b., gant moaien u.b. ; *das geschah ohne mein*

Zutun, n'em eus lod ebet en afer-se, n'em eus perzh ebet en afer-se.

zutunlich ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhieq-bras, emc'hraus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, jentil, c'hwek, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv, karentezus, seven, madelezhus.

Zutunlichkeit b. (-) : servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b.

zutzeln V.gw. (hat gezuzelt) : [Bro-Vavaria / Bro-Aostria] P. 1. *an etwas (dat.) zutzeln*, sunañ udb, chugañ udb ; 2. zeal, saozigañ.

zuungunsten araog. (gen.) : *zuungunsten jemandes*, war wall u.b., war goll u.b., diwar-goust u.b., e mizoù u.b., e gaou u.b. ; *zuungunsten vieler Antragsteller*, war wall kalz a vennerien, war goll kalz a vennerien, diwar-goust kalz a vennerien, e mizoù kalz a vennerien, e gaou kalz a vennerien.

zuunterst Adv. : er penn traoñ, en traoñ, en diaz ; *das Oberste zuunterst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, eilpennañ an ti, lakaat an traoù war o c'hement all, ober gardenn, daoubenniñ pep tra, didanfoeltrañ (tanfoeltrañ, tanfoestrañ, difoeltrañ, foeltrañ) kement tra 'zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ.

Zuverdienst g. (-es,-e) : gopr kloaat g.

zuverlässig ag. : solius, sur, assur, dellezek a fiziañs, a fiziañs, fidel evel un alc'hwez, sirius ; *er ist zuverlässig*, kred a c'haller reiñ dezhañ, bez e c'haller mont diouzh e gaozioù, tro 'zo da gaout fiziañs ennañ, un den en e jeu eo, den d'e c'her eo, tu 'zo d'en em fiziout ennañ (Gregor), tu 'zo da gontañ warnañ, tu 'zo da gaout fiziañs ennañ, bez e c'haller fiziout ennañ, bez e c'haller teuler kred war e gomzoù, bez e c'haller krediñ outañ, bez e c'haller krediñ dezhañ, n'eus ket a goad tro ennañ, eeun ha leal eo, un den a fiziañs eo, un den sirius 'zo anezhañ ; *zuverlässiger Arbeiter*, micherour a fiziañs g., micherour a ra pep labour gant preder g., micherour sirius g. ; *ein zuverlässiger Fahrer*, ur blenier skiant-prenet gantañ g. ; *aus zuverlässiger Quelle*, a-berzh-vat (Gregor), assur e vammenn, assur e orin, diarvar e orin ; *zuverlässige Zeugen*, testoù da vezañ kredet (Gregor), testoù dellezek da vezañ kredet. Adv. : hep fellel, hep mankout ; *zuverlässlich machen*, soliusaat.

Zuverlässigkeit b. (-) : 1. soliuusted b., fiziusted b., dalc'husted b., assur g., divarded b., divarder g., diarvar g., starter g., started b. ; 2. gwirionded b., gwirionder g., gwirionez b., gwiriegezh b., eoundez b., onestiz b. ; 3. siriuusted b., parfetegezh b. ; *die Zuverlässigkeit seiner Arbeit*, siriuusted e labour b.

Zuverlässigkeitsprüfung b. (-, -en) : amprouadur an dalc'husted g.

Zuversicht b. (-) : fiziañs b., kred g., spi g., goanag g., deltu g. ; *die feste Zuversicht haben, dass ..., krediñ start e ..., krediñ parfet e ..., krediñ hep lakaat mar e ..., bezañ ken sur ha tra e ..., krediñ hep mar ebet (hep mar na marteze) e ..., bezañ sur ha serten e ... ; voller Zuversicht sein*, bezañ leun a spi (a fiziañs), bezañ sur, bezañ dinec'h, bezañ disaouzan-bras, bezañ dibreder e benn, bezañ sur ha serten, kaout fiziañs ; *jemandes Zuversicht anknacksen*, divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., strafuilhañ spered u.b., terriñ deltu u.b. ; *der Zukunft mit Zuversicht entgegensehen*, bezañ seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, bezañ dienkreiz e-keñver an dazont, kaout fiziañs en dazont ; *Zuversicht durchstrahlt den ganzen Roman*, er romant a-bezh e treuzpar ar fiziañs en dazont ; *Zuversicht auf Gott*, spi e Doue g., fiziañs e Doue b., esperañs e Doue b., esper e Doue g. (Gregor) ; *die Zuversicht verlieren*, koll

kalon, digaloniñ, diskaloniñ, diskalonekaat, dic'hoanagiñ, dizesperiñ, kouezhañ en dizesper, mont en dizesper, fallgaloniñ, mont bihan e galon, mont izel e galon, mont gant an diskalon, digalonekaat, kemer glac'har ha ranngalon, laoskaat, disfiziout, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn.

zuversichtlich ag. : fizius, fiziek, leun a fiziañs, leun a spi, leun a c'hoanag, sur ha serten, seder evit ar pezh a sell ouzh an amzer da zont, dienkreiz e-keñver an dazont ; *zuversichtlich sein*, kaout fiziañs ; *was immer wir auch tun, wir müssen zuversichtlich bleiben*, gant ma raimp, ne gollomp ket fiziañs ; *wir sind jedoch zuversichtlich*, neoazh hon eus goanag, neoazh e fiziomp e troio an traoù da vat.

Adv. : a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs.

Zuversichtlichkeit b. (-) : fiziañs b., kred g., spi g., goanag g., deltu g.

Zuviel n. (-s) : dreistniver g., reñver g., reñverad g., reveur g. ; *ein Zuviel an (dat.)*, ur reveur a ... g., ur reñver a ... g. ; *das Zuviel an etwas (dat.) beseitigen*, *das Zuviel an etwas (dat.) wegstreichen*, divarrañ udb., lemel ar re ; *Zuviel kann nichts schaden*, seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwel eo re eget re nebeut.

Zuvielerzeugung b. (-) : dreistproduadur g., dreistkenderc'h g., dreistkenderc'hañ g.

zuvor Adv. : 1. [amzer] diaraok, a-raok, diagent, a-gent, a-ziagent, ergentaou, dabor, en araog, en diaraog, en diagent, dre ziaraok, a-ziaraok, kent, kentoc'h, kent termen, a-barzh, a-raok bremañ, a-benn bremañ, a-raok hiziv, a-raok neuze ; *am Tag zuvor*, *den Tag zuvor*, d'an derc'hent, en (d'an) deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *zwei Tage zuvor*, kentderc'hent, daou zevezh a-raok ; *die Nacht zuvor*, an noz a-raok b. ; *am Abend zuvor*, d'an derc'hent da noz, d'ar gousper, an nozket, an deiz kent d'enderv-noz ; *ihre Heirat fand am Montag zuvor statt*, hec'h eured a oa bet d'al Lun a-raok ; *unmittelbar zuvor*, *kurz zuvor*, sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok, ur mannig amzer a-raok, ne oa ket pell ; *schöner als je zuvor*, bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; *lange zuvor*, *lange Zeit zuvor*, pell a-raok, a-ziabell, pell kent, kalz a-raok, pell diaraok, pell amzer a oa, pell amzer a vo ; *sich lange zuvor vorbereiten*, en em brientiñ a-ziabell ; *wie zuvor*, evel kent, evel a-gent, evel a-benn, evel kentoc'h, evel a-raok, evel a-barzh, evel diaraok, kement a ... ha kentoc'h, ken ... ha kentoc'h ; *wie er es zuvor tat*, evel ma rae a-barzh ; *einige Monate zuvor*, *ein paar Monate zuvor*, ur mizioù bennak a-raok, ur mizioù bennak kent ; *wir sind nicht weiter als zuvor*, *wir sind genauso weit wie zuvor*, emaomp adarre evel a-raok, n'omp ket barrekoc'h a se, n'omp na gwel na gwazh a se, n'omp ket avañsetoc'h bremañ, n'omp ket savetoc'h ; *zuvor erwähnt*, *zuvor genannt*, meneget en araog, kentlavaret, rakveneged.

2. [egor] er penn a-raok, diaraok, dirak.

zuvorderst Adv. : 1. er penn araokañ, er plas araokañ, er renk kentañ ; *zuvorderst saßen die Ehrengäste*, ar c'houvidi a enor a oa azezet er renk kentañ ; [dre skeud.] *das Hinterste zuvorderst kehren*, lakaat an dindan war-varr, lakaat an traoù bep eil penn, eilpennañ an traoù, eilpennañ an ti, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ (difoeltrañ, tanfoeltrañ, foeltrañ) kement tra 'zo, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor) ; 2. da gentañ-holl, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ-unan, da gentañ-razh, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ

kan, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ ha dreist pep tra, dreist kement 'zo, da gentañ-tout, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial, bepred, gant a ri.

zuvörderst Adv. : da gentañ-holl, da gentañ penn, da gentañ tra, da gentañ-unan, da gentañ-razh, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ ha dreist pep tra, dreist kement 'zo, da gentañ-tout, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial, bepred, gant a ri.

zuvorkommen V.k.d. (kam zuvor / ist zuvorgekommen) : 1. *jemandem zuvorkommen*, diaraogiñ (diarbenn) u.b. (Gregor), troc'hañ a-raok u.b., troc'hañ dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., touzañ ar maout d'u.b. ; *er kam ihm zuvor*, diaraoget e voe gentañ ; 2. *rageveshaat ouzh udb ; einem Wunsch zuvorkommen*, reiñ e c'hoant d'u.b. a-raok dezhañ goulenn, diaraogiñ ezhommoù u.b., diarbenn c'hoant u.b. ; *einen Schlag zuvorkommen*, dihellñ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraat un taol.

Zuvorkommen n. (-s) : diaraogadur g.

zuvorkommend ag. : servijus, hegarat, prest da rentañ servij, karadek-bras, evezhiek-bras, emc'hraus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, jentil, c'hwek, hegar, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv, karentezus, seven, madelezhus ; *jemandem gegenüber besonders zuvorkommend sein*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., ober kalz a vraventez d'u.b., ober min mat d'u.b., ober min mat ouzh u.b., ober fas vat d'u.b.

Adv. : gant karadegezh, gant karantegezh, gant servijusted, gant amc'hrausted, gant hegerated, gant madelezh, grasijs, ent-grasijs, seven.

Zuvorkommenheit b. (-) : amc'hrausted b., servijusted b., arbennegerezh g., braventez b., afesonded b., hegarated b., galanterezh g., galantiz b., madelezh b.

Zuwaage b. (-) : [Bro-Aostria / Bro-Vavaria] ouzhpennadenn digoust profet gant ar c'higer b.

Zuwachs g. (-es, Zuwächse) : 1. kresk g., dreistkresk g., soulgresk g., soulgreskañs b., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., uheladur g., uhelidigezh b., sav g., savidigezh b., uheladenn b. ; *Zuwachs des Lebensstandards*, uhelidigezh ar barr bevañ b. ; P. *Familie Müller hat Zuwachs bekommen*, kresket eo an dud e ti ar Vüllered, kresket eo ar sikour e ti ar Vüllered ; *Bevölkerungszuwachs*, kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b. ; 2. [gwir] gougorfidigezh b.

zuwachsen V.gw. (wächst zu / wuchs zu / ist zugewachsen) : 1. serriñ, kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'henniñ ; *die Wunde wächst zu*, serriñ (kleizhennañ, kigañ, kizañ, teñvañ, kroc'henniñ) a ra ar gouli ; *nicht zuwachsen*, chom digor ; 2. *mit Gestrüpp zugewachsen sein*, bezañ strouezhek, bezañ gounezet gant ar strouezh, bezañ strouezh tout, bezañ leun a strouezh.

Zuwächselein n. (-s,-) / **Zuwächslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Zuwachsrate b. (-,-n) : feur kreskiñ g., feur ar c'hresk g. ; [poblañsouriezh] *natürliche Zuwachsrate*, feur emgreskiñ g., feur kreskiñ naturel g. ; *dramatische Verringerung der natürlichen Zuwachsrate*, enkadenn boblañs b. ; [armerzh] *konjunkturelle Zuwachsrate*, feur kennezañ g.

Zuwahl b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.

Zuwanderer g. (-s,-) : enbroad g., enbroer g. ; *illegaler Zuwanderer*, *irregulärer Zuwanderer*, enbroad amreol e saviad g.

zuwandern V.gw. (ist zugewandert) : enbroiñ.

Zuwanderung b. (-,-en) : enbroadeg b., enbroiñ g.

zuwarten V.k.e. ha V.gw. (hat zugewartet) : [Bro-Aostria] chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout,

gortoz gouzout hiroc'h, gortoz da welet, gortoz, gedal, amzeriñ, amzeriñ, treizhañ diouzh an amzer, chom da c'hortoz.

zuwege Adv. : 1. *gut zuwege sein*, bezañ en e jeu, bezañ en e vleud, bezañ en e goch, bezañ en e ched, bezañ en e lec'h, bezañ en e charreoù, bezañ en e zour hag e c'heot ; 2. *zuwege bringen*, kas da benn (da wir, da vat), kas da bennvat, seveniñ, lakaat klok, pengenniñ ; *er wird niemals etwas zuwege bringen*, morse ne dizho ober seurt, morse ne raio tra a-zoare, morse ne gaso un dra bennak da vat, morse ne gaso un dra vat da benn ; *zuwege kommen*, c'hoarvezout, bezañ kaset da benn (da wir, da vat), bezañ sevenet, bezañ pengennet.

zuweilen Adv. : ur wech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, bep en amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mareoù a vez, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a amzer da amzer, amzer hag amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

zuweisbar ag. : ardaoladus.

zuweisen V.k.e. (wies zu / hat zugewiesen) : reiñ da lod, merkañ, deverkañ, debarzhañ, debarzh, derannañ, ardaoliñ, spisañ ; *jemandem einen Platz zuweisen*, merkañ (diskouez) e blas d'u.b. ; *jemandem ein Zimmer zuweisen*, kambrañ u.b. ; *jedem Spieler eine Position auf dem Spielfeld zuweisen*, renkañ ar c'hoarierien war an dachenn ; *macht die Arbeit, die euch zugewiesen wurde, grit al labour merket deoc'h* ; *er ist nicht imstande, die ihm zugewiesenen Aufgaben zu erfüllen*, n'eo ket lodenn, n'eo ket evit kas e gefridi da benn, n'eo ket evit seveniñ e gefridi, n'eo ket evit kas e gefridi da benn vat, n'eo ket evit pengenniñ e gefridi ; *Ziele zuweisen*, deverkañ amkanioù ; *jemandem ein Amt zuweisen*, reiñ ur garg d'u.b., aotren u.b., debarzhañ ur garg d'u.b., gervel u.b. d'ur garg, lakaat u.b. en ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b. ; *Beamter ohne zugewiesene Dienststelle*, kargiad en amstael g. ; [arc'hant.] *Mittel zuweisen*, derannañ kellidoù ; *die uns zugewiesenen Haushaltsmittel*, ar gronnad kellidoù derannet deomp g.

Zuweisung b. (-,-en) : 1. [arc'hant.] skoazell-arc'hant b., skorenñ b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., road g. ; *Mittelzuweisung*, debarzhadur kredadoù g., derannadur kellidoù g. ; *Zuweisung zu den Rückstellungen*, derannad d'ar pourvezadoù g. ; *zusätzliche Zuweisung*, askouezhad kellidoù g. ; 2. merkañ g., deverkadur g., deverkañ g., debarzhadur g., derannadur g., debarzh g., ardaoladur g. ; 3. [gwir] *Zuweisung des Aufenthaltsorts*, rediezh da chom el lec'h merket gant al lez-varn b.

zuwenden V.k.e. (wandte zu / wendete zu // hat zugewendet / hat zugewandt) : 1. treiñ, diskouez ; *jemandem den Rücken zuwenden*, treiñ kein (e gein) d'u.b. ; 2. gouestlañ ; *einem Kind seine ganze Liebe zuwenden*, gouestlañ e holl garantez d'ur bugel ; 3. *jemandem Geld zuwenden*, pourvezañ arc'hant d'u.b., fontañ arc'hant d'u.b., foñsañ arc'hant d'u.b., reiñ sikour arc'hant (ur yalc'had, skoazell-arc'hant) d'u.b.

V.em. : **sich zuwenden** (wandte sich zu / wendete sich zu // hat sich (ak.) zugewendet / hat sich (ak.) zugewandt) : **1.** treiñ, en em dreiñ, durc'haat ; *sich jemandem zuwenden*, treiñ (en em dreiñ) ouzh (war-du, etrezek, etramek) u.b. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt*, erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon ; *er wandte sich mir zu*, treiñ a reas war-du ennon ; *er stand mir zugewandt*, troet e oa war va zu ; **2.** en em reiñ, en em c'houestlañ, intent ouzh, plediñ gant (ouzh, war), pleal gant, prederiñ gant ; *sich dem Studium zuwenden*, en em reiñ d'ar studioù ; *sich Gott zuwenden*, treiñ e galon ouzh Doue, treiñ ouzh Doue, treiñ war-du Doue, treiñ etrezek Doue, en em dreiñ ouzh Doue, en em dreiñ war-du Doue, en em dreiñ etrezek Doue, en em reiñ da Zoue ; **3.** [dre skeud.] *der Zukunft zugewandt*, troet war-zu an dazont, imbourc'hel, rakwelel, raksellus.

Zuwendung b. (-en) : **1.** sikour b., skoazell b., skorenn b., ro g., roadenn b., road g., roidigezh b., donezon g./b., yalc'had b., skoaziad b., skoaziadenn b., pourvez-arc'hant g., debarzhadur g., derannad g. ; **2.** doug g., dougidgezh b., karantez b., istim b. ; *sich um jemandes Zuwendung bemühen*, klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., klask bezañ deuet mat d'u.b., klask bezañ douget gant u.b., klask bezañ erru mat gant u.b. ; [bred.] *Mangel an Zuwendung*, negez kantaazel b.

zuwerfen V.k.e. (wirft zu / warf zu / hat zugeworfen) : **1.** bannañ, stlepel, teurel ; *jemandem den Ball zuwerfen*, bannañ (kas) ar vell d'u.b. ; *jemandem einen Kuss zuwerfen*, stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant ; **2.** [dre skeud.] *jemandem einen Blick zuwerfen*, ober ur sell ouzh u.b., teurel ur sell ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b., troc'hañ ur sell ouzh u.b. ; *jemandem einen bösen Blick zuwerfen*, troc'hañ ur fall sell ar u.b., troc'hañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) ouzh u.b., delazhañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) ouzh u.b., delazhañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) war u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b. ; *jemandem böse Blicke zuwerfen*, delazhiñ selloù taeret (selloù egaret) war u.b., delazhañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) ouzh u.b., troc'hañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) ouzh u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet drouk ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., troc'hañ selloù du ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemandem einen vernichtenden Blick zuwerfen*, terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwec'h real) ; *jemandem einen schiefen Blick zuwerfen*, sellet a-gorn (a-gorn-lagad, a-dreuz, gant freilh e lagad) ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn ; *er warf dem Mädchen lüsterne Blicke zu*, ober a rae lagadenn d'ar plac'h ; *jemandem verliebte Blicke zuwerfen*, ober lagad d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

zuwider I Adv. : **1.** a-enep, kontrol ; *das Glück war uns zuwider*, krog e oa ar c'hwil ennonp, distroet e oa ar chañs diwarnomp, treiñ a rae ar voul a-enep dimp (en hon eneb), bet hor boa mor hag avel, kavet hon eus bet avel a-benn ha mor diaes ; **2.** [dre

astenn.] *das ist mir zuwider*, faegaegaeg a ran war an dra-se, rukun am bez ouzh an dra-se, hegaz am bez ouzh an dra-se, doñjer am bez ouzh kement-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug (erez) a ro an dra-se din, dislonk am bez pa welan seurt traoù, c'hoant dislonkañ am bez pa welan seurt traoù, c'hoant am bez da zislonkañ pa welan seurt traoù, diegi (lure, kerteri) am bez da gement-se, e chal emañ d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, klouaraat a ran d'ober an dra-se, diegusaat a ran d'ober an dra-se, heugañ a ran oc'h ober an dra-se, en em deriñ a ran d'ober an dra-se, drouk eo ganin gwelet an dra-se, garv eo ganin gwelet an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se ; *dieses Gesprächsthemas war ihr zuwider*, se oa ur gaoz heskin dezhi ; *er ist mir zuwider*, pell emañ diouzh karet anezhañ, hennezh a zo kasaus-bras din ; *er ist mir bis in den Tod zuwider*, kasoni an ifern (kas hag euzh) am eus outañ, kas ar marv a vagan (a goran) outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ, ober a ran faegaegaeg warnañ ; *diese Creme wird einem leicht zuwider*, an dienn-se a zeu buan da zarnueiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, dont a reer buan da fastañ gant an dienn-se, fastus eo an dienn-se.

II Araogenn [drekladenn] (dat.) : a-enep da, en desped da, e-treuzarbenn da, daoust da ; *dem Befehl zuwider*, a-enep d'an urzh (d'ar gourc'hemenn) a oa bet roet dezhañ, en desped d'an urzh roet, en desped d'un urzh kontrol.

zuwiderhandeln V.k.d. (hat zuwidergehandelt) : (dat.) mont a-enep da, mont kontrol da, mankout da, disentiñ ouzh, gwallañ, regiñ, terriñ, treuztremen, troc'holiañ, ober ur c'hloazadenn d'ur reolenn bennak ; *einem Gesetz zuwiderhandeln*, gourzhmonediñ ouzh ul lezenn, terriñ (treiñ diwar, mont dreist, mont a-enep) ul lezenn, mankout d'ul lezenn, tremen ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, tremen hebiou d'ul lezenn (Gregor), mont kontrol d'ul lezenn ; *seinen Gewohnheiten zuwiderhandeln*, terriñ e voazioù, treiñ diwar e voazioù, mont dreist e voazioù, mont a-enep e voazioù.

Zuwiderhandelnde(r) ag.k. g./b. : disenter g., gwaller g., feller g., gourzhmonedour g., torrador g.

Zuwiderhandlung b. (-en) : felladenn b., torridigezh b., torr-lezenn g., treuztremen g. ; *eine Zuwiderhandlung ahnden*, *eine Zuwiderhandlung bestrafen*, kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn.

zuwiderlaufen V.k.d. (läuft zuwider / lief zuwider / ist zuwidergelaufen) : (dat.) diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da neuz, kas da vann, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, mont kontroll da ; *jemandes Plänen zuwiderlaufen*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diarbenn (kontroliañ) raktresoù u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., goullonderiñ tresoù u.b., kas war netra tresoù u.b., kas da netra tresoù u.b. (Gregor) ; *der Tradition zuwiderlaufen*, dic'hizañ ; *das läuft jeder Vernunft zuwider*, sot-mat ha direizhpoeil eo an dra-se - sot ha diboell eo an dra-se - diskiant eo kement-se - un dra diskiant eo, mard eus unan - un dra diskiant eo, mard eus hini - se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat - amañ e koll ar reizhpoeil e gudenn.

zuwinken V.k.d. (hat zugewinkt) : *jemandem zuwinken*, ober ur sin d'u.b., ober sinoù d'u.b., gwignal u.b., gwignal d'u.b.

V.k.e. (hat zugewinkt) : *jemandem einen Gruß zuwinken*, saludiñ u.b. dre wign.

Zuwuchs g. (-es) : kresk g., kreskidigezh b.

zuzahlen V.k.e. (hat zugezahlt) : *etwas zuzahlen*, paeañ udb ouzhpenn.

V.gw. (hat zugezahlt) : paeañ un dra ouzhpenn.

zuzählen V.k.e. (hat zugezählt) : **1.** kontañ, lakaat war ar gont ; **2.** *eine Sache einer anderen Sache zuzählen*, lakaat udb gant udb all, renkañ udb gant udb all, rummañ udb gant udb all, kevrennañ udb gant udb all ; *ich zähle ihn meinem Freundeskreis zu*, lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ e-touez va vignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned.

Zuzahlung b. (-,-en) : keitrann b. ; *Zuzahlung des Patienten bei der gesetzlichen Krankenversicherung*, keitrann an diogeled b.

zuzahlen Adv. : ur wech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, bep en amzer, bep un amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mareoù a vez, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a amzer da amzer, amzer hag amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

zuzeln V.gw. (hat gezuzelt) : [Bro-Bavaria / Bro-Aostria] P. **1.** *an etwas (dat.) zuzeln*, sunañ udb, chugañ udb ; **2.** zeal, saozigañ.

zuziehen V.k.e. (zog zu / hat zugezogen) : **1.** serriñ, stardañ ; *die Fensterläden zuziehen*, serriñ stalafioù ar prenester, prenañ stalafioù ar prenestroù ; *die Vorhänge zuziehen*, serriñ ar rideozioù (ar stignoù), mouchañ ar prenestr, stignañ ar rideozioù ouzh ar prenestr ; *die Schlinge zuziehen*, stardañ ar skoulm red.

2. gervel war e sikour, goulenn ali ouzh, goulenn e ali digant ; *jemanden (hin)zuziehen*, goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *einen Facharzt (hin)zuziehen*, gervel ur mezeg arbennigour war e sikour, goulenn ali ouzh ur mezeg arbennigour, goulenn e ali digant ur mezeg arbennigour.

3. desachañ, dedennañ.

V.gw. (zog zu / ist zugezogen) : annezañ, dont en ul lec'h bennak da chom, dont war amañ, dont war-gaout amañ, enbroañ, entrevadañ, entrevadiñ ; *er ist vor Kurzem zugezogen*, deuet eo amañ da chom n'eus ket gwall bell.

V.em. : **sich zuziehen** (zog sich zu / hat sich zugezogen) : **1.** kigañ, kleizhennañ, kizañ, serriñ, teñvañ, kroc'henniñ ; *die Wunde zieht sich (ak.) zu*, kigañ (kleizhennañ, kizañ, serriñ, teñvañ, kroc'henniñ) a ra ar goul ; *sich nicht zuziehen*, chom digor ; **2.** drusaat, treiñ da fall, faragouilhañ, koumoulañ, mouchañ, koc'hennañ, diaesaat, kargañ ; *es zieht sich (ak.) zu*, erru eo da deñvalaat, teñvalaat a ra, dont a ra an oabl da goumoulañ, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, dont a ra an amzer da stankañ, kargañ a ra an oabl,

mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh ; **3.** tapout, serriñ, dastum, pakañ, gounit ; *sich (dat.) eine Krankheit zuziehen*, tapout (serriñ, dastum, pakañ) ur c'hleñved, tapout e fall, dastum droug, gounit un droug, pakañ un droug, pakañ e valapa (e fall), tapout e jeu, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, klañvaat, mont e-barzh, mont fall ; *ich habe mir eine Erkältung zugezogen*, dastumet (paket, tapet) em eus un taol yen, tapet em eus ur c'horfad, tapet em eus ur c'horfad riv, tapet em eus ur c'horfad anoued, tapet em eus ur barr riv, tapet em eus va skas, tapet em eus va jeu, dastumet (paket, serret, tapet) em eus anoued, dastumet (tapet) em eus riv, tapet em eus paourentez, me a zo deuet ur barr anoued em gouzoug, tapet em eus arwez ; *sich eine Prellung zuziehen*, en em vloñsañ ; *sich eine Prellung am Arm zuziehen*, bloñsañ e vrec'h, bronduañ e vrec'h ; *ich habe mir einen Muskelriss im Bein zugezogen*, me am eus digoret va gar ; **4.** desachañ, dedennañ ; *sich (dat.) eine Wunde zuziehen*, en em c'hloazañ, en em c'houliañ (Gregor), en em vreviñ, c'hoarvezout droug gant an-unan, en em bistigañ, kaout un dapadenn ; *sich (dat.) Unannehmlichkeiten zuziehen*, en em fourrañ e kudennoù, sachañ ar c'harr (tennañ tan, sachañ ar c'hravazh) war e gein, en em ziharpañ, mont da graoña en ur vodenn fall, en em lakaat en ur pleg fall, danzen trubuilh a-benn an amzer da zont, hadañ danvez keuz, hadañ greun keuz, hadañ kerse ; *sie werden sich (dat.) damit eine Menge Ärger zuziehen*, emaint o tarbariñ ur gwall gudenn dezho o-unan, emaint oc'h en em lakaat dindan vec'h, emaint o sachañ bec'h war o c'hein, emaint o sachañ ar c'harr war o c'hein, emaint o sachañ ar moc'h war o zreid, emaint o tennañ tan war o c'hein, emaint o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emaint o hadañ danvez keuz, emaint o hadañ greun keuz, emaint o hadañ kerse, emaint o hadañ keuz, emaint o prenañ kerse, emaint o prenañ keuz, emaint o prenañ morc'hed, trabas o do war gement-se, gwall afer o do da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakint abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg dezho ; *sich (dat.) jemandes Hass zuziehen*, sachañ kasoni u.b. war e benn, ober kaz d'u.b., tennañ droukrañs u.b. war an-unan, tennañ droukrañs u.b. war e benn, dont da vezañ kasaus d'u.b. / dont da vezañ kasaet gant u.b. (Gregor), lakaat kaz da sevel ouzh an-unan ; *er zog sich den Hass aller zu*, an holl a gemeras kasoni outañ, an holl a zeuas da gemer kaz outañ, an holl a gemeras heg outañ, an holl a zeuas da gazañ anezhañ.

Anv-gwan verb II : **zugezogen ein Zugezogener**, un den nevez erruet er vro g., un estrañjour g. / un divroad g. (Gregor), un diavaeziad g., un den a-vaez-bro g., un den a-ziavaez g., un diavaezour g., un estren g., un den eus ar c'hostezioù all g.

Zuziehung b. (-) : **1.** serridigezh b. ; **2.** kuzuliadenn b., skoazell b. ; *unter Zuziehung eines Fachmanns*, goude bezañ goulennet ali ouzh un arbennigour, goude bezañ goulennet e ali digant un arbennigour.

Zuzug g. (-s,-züge) : **1.** dered g. ; **2.** annezidigezh b., enbroerezh g. ; **3.** kresk g., kreskidigezh b. ; **4.** sikour b., skoazell b.

zuzüglich Adv. : (gen.) mui, muioc'h, a-gresk, ouzhpenn, dre soulgresk, estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, zo-mui-ken, ouzhpenn da se, en tu-hont da se, en tu all da se.

Zuzugsgenehmigung b. (-,-en) : aotre d'ober e annez (da annezañ) g., aotre da enbroañ g.

zuzwinkern V.k.d. (hat zugezwinkert) : *jemandem zuzwinkern*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., blinkañ ouzh

u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., teuler ul luchadenn ouzh u.b., ober selladoù d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., ober luchadennoù d'u.b. **Zvieri** g./n. (-s,-) : [Bro-Suis] gortozenn b., adverenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b.

ZVS b. (-) : [berradur evit Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen] kreizenn dasparzh an enskrivadurioù er skolioù-meur alaman b.

zwacken V.k.e. (hat gezwackt) : 1. piñsat, gwaskañ ; 2. vom Neid gezwackt, klañv (krignet e spered) gant an avi, aet gant ar piged.

Zwang g. (-s,Zwänge) : 1. red g., redi g., rediezh b., destrizh g., destrizhadur g., rekiz g., ezhomm g., forsadenn b., rediusted b., nerzh g., feulster g., taerded b., añjomerezh g., heg g., nask g., gwask g., moustr g. ; die Zwänge des Alltags, die Zwänge des alltäglichen Lebens, redioù ar vuhez pemdeziek ls., ar chastreoù pemdeziek ls. ; unter Druck und Zwang stehen, bezañ dindan wask ; jemandem aus Zwang gehorchen, rankout plegañ d'u.b. ; jemandem Zwang antun, a) gwaskañ war spered u.b., aliañ start u.b., ober gwask war u.b., lakaat gwask war u.b., gwaskañ u.b., taeriñ war u.b., c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon) war u.b., gwaskañ war dibab u.b., moustrañ koustiañs u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b. ; b) mont dre nerzh (dre greñv, dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., ober ar c'hreñv war u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., soukadiñ u.b., choukadiñ u.b., ganuzañ u.b., anjomiñ u.b., ober kriz d'u.b., boufoniñ u.b. ; den Tieren sollte man nicht Zwang antun, n'eo ket mat mont d'al loened dre nerzh ; jemandes Gewissen (dat.) Zwang antun, dizalc'hwezañ koustiañs u.b., dialc'hwezañ koustiañs u.b. ; sich Zwang antun, kemer diaez, en em ziaezañ, en em derriñ, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.) evit ober udb., kemer an tu kreñv war e ziegi, en em rediañ d'ober udb, en em balforsiñ d'ober udb, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb a-gasoni, moustrañ war e ziegi (e gerteri, e lure), ober udb dre heg ; durch Zwang, unter Zwang, aus Zwang, dre heg, dre ret, dre griz ha dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout ; frei von Zwang, hep nep redi ; ohne Zwang, a) hep nep redi, hep bezañ dalc'het d'ober kement-se, hep red ; b) ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, plaen evel an dis, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, didroidell, digamambre, dispieg, diorbid, digompliment, divaniel, netra dreist, ront a galon, diheut, dichafoul, dilu, hardizh, her, frank ha libr, libr, frank ha ront ; technische Zwänge, destrizhoù kalvezel ls. ; 2. [gwir] gerichtlicher Zwang, bac'hidigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b., karc'haridigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b. ; 3. [bred.] mac'henn b. ; 4. [fizik, kimiezh] das Prinzip vom kleinsten Zwang, das Prinzip des kleinsten Zwanges, pennaenn ar c'herreizhañ b., ar c'hempouez kimiek g.

zwängen V.k.e. (hat gezwängt) : gwaskañ, moustrañ, mac'hañ, bountañ e-barzh.

V.em. **sich zwängen** (hat sich (tr-t) gezwängt) : sich in den Bus zwängen, en vountañ e-barzh ar bus.

Zwängerei b. (-) : [Bro-Suis] harell g., harellerezh g.

zwanghaft ag. : kleñvedek, klañvus, maniakel, balboriel, mac'hvennel, mac'hennel, mac'hennnek ; zwanghaftes Spielen, estoue ouzh ar c'hoari g. ; zwanghafte Wanderbereitschaft, diarzoug baleata g. ; zwanghaftes Stehlen, laervar g.

Adv. : en un doare kleñvedek, evel un den klañv.

Zwanghuf g. (-s) : [kezeg, loenvezegiezh] blemmoù ls.

zwanglos ag./Adv. : 1. hep nep redi, diendalc'h, diret, hep bezañ dalc'het d'ober kement-se ; 2. ken aes ha tra, ken aes all, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, plaen evel an dis, war blaen, war e blaen, en un doare dichipot, diardoù, distenn, hep geizoù, hep ardoù, didroidell, diroufenn, dibalamour, dispieg, disgwe, didres, digamambre, digompliment, divaniel, netra dreist, diorbid, n'eus ket a gamambre gantañ, ront a galon, diheut, dichafoul, dilu, frank ha ront, frank ha libr, libr, hardizh ouzh an dud, dilent, raktal ; zwanglos werden, diandellat, diardaouiñ ; sich zwanglos bewegendes, leichtfüßiges Pferd, marc'h mistr ha mibin g. ; zwanglose Art, aested b., aezoni b., frankiz b., dibalamour g. **Zwanglosigkeit** b. (-) : 1. dirediusted b. ; 2. aested b., aezoni b., frankiz b., dibalamour g.

Zwangsaffekt g. (-s,-e) : [bred.] kantaезд mac'hennnek g.

Zwangsanneleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest endalc'hus g.

Zwangsarbeit b. (-,-en) : labour forset g., galeoù ls., labour ret g. ; zur Zwangsarbeit verurteilen, kondaoniñ d'ar galeoù, kondaoniñ d'al labour forset ; wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte, wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt, barnet e oa bet d'ar galeoù abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ.

Zwangsarbeiter g. (-s,-) : forsal g. [liester forsalet], galeour g. [liester galeourien].

Zwangsauflage b. (-,-n) : truañ g., droukinnig g.

Zwangsauflösung b. (-,-en) : [gwir] divodañ da-heul un disentez varnerezh g., divodadur da-heul un disentez varnerezh g.

Zwangsbedingung b. (-,-en) : destrizh g. ; [tekn.] holonome Zwangsbedingung, destrizh holonom g.

Zwangsbedürftungen ls. : [bred.] arvar balboriek g., follentez an arvar b.

Zwangsehe b. (-,-n) : dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g., dimeziñ dre heg g., dimeziñ dre rankout g., dimeziñ a-gasoni g. ; die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangsehe schuld, pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Zwangseinweisung b. (-,-en) : serridigezh b., bac'hidigezh b., serriñ g., bac'hañ g., endredad diferadel g.

Zwangseignung b. (-,-en) : diberc'hennañ forset g., diberc'hennadur forset g., diberc'hennadur dre heg g.

Zwangserkrankung b. (-) : [mezeg., bred.] strafuilh mac'hennel g.

Zwangsernährung b. (-) : magadurezh forset g.

Zwangserziehungsanstalt b. (-,-en) : ti-kastiz g., ti sujañ bugale g.

Zwangsfenster n. (-s,-) : [stlenn.] prenestr dizalc'h g.

Zwangsfreiwilliger a.g.k. g. : youlad dibabet g. [liester youlidi dibabet], emyoulad dibabet g., emyoulad anvet a-berzh-kefridi g.

Zwangsgesetz n. (-es,-e) : lezenn redius b., lezenn destrizhus b.

Zwangshaft b. (-) : bac'hidigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b., karc'haridigezh evit rediañ un dleour da baeañ e zle b.

Zwangshandlung b. (-,-en) : [bred.] real mac'hennnek g.

Zwangsheirat b. (-,-en) : dimeziñ dre heg g., dimeziñ dre rankout g., dimeziñ hep asant gwir ha dieub an danvez priedoù g., dimeziñ a-enep da santimant an danvez priedoù g., dimeziñ a gasoni g. ; die Eltern beider Familien sind an dieser Zwangsheirat schuld, pennkaoz eo tud an daou diegezh d'o bugale da vezañ dimezet a-enep o santimant.

Zwangsherrschaft b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.

Zwangshypothek b. (-, -en) : arouestl da-heul un disentez varnerezh g.

Zwangsidee b. (-, -en) : mac'hvennozh g., darvennozh g., marc'henn derc'hañ b., unfroudennegezh b., soñj darvredus g., soñj sorc'hennus g., albac'henn b., sorc'henn b., debr-spered g., heg g., balbori b., atapi g.

Zwangsideen ls. : [bred.] arvar balboriek g., follentez an arvar b.

Zwangsjacke b. (-, -n) : kamizolenn sparlañ b., korfkenn-greñv b., korfenn-greñv b., kamizolenn-greñv b., chupenn sparlañ b., porpant-kalet g., P. chupenn ar prefed b. ; *Verwendung der Zwangsjacke*, kamizolañ g. ; *jemanden mit einer Zwangsjacke fixieren*, kamizolañ u.b.

Zwangskonvektion b. (-, -en) : [fizik] kendoug helc'het g.

Zwangskurs g. (-es, -e) : [arc'hant.] mon-ret g.

Zwangslage b. (-, -n) : rekiz g., red g., redi g., rediezh an darvoudoù b., destrizh g., pleg destrizhus g., ezhomm g., enkadenn b.

zwangsläufig ag. : ret-mat en ober, didec'hus, dibellaus, diflach, distourmus, ken ret ha mervel, forset, rediek, ... na vezer ket evit diarbenn dioutañ, ... a zle c'hoarvezout, ... na vez galloud ebet da virout outañ, tonket, lakaet d'erruout ; *zwangsläufiger Weg*, tremen ret g., hent ret g.

Adv. : dre heg, dre ret, dre heulret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet mat, forset mat, ouzh ar red, gant redi, dre rankout, ken sur ha tra.

Zwangsläufigkeit b. (-) : red g., redi g., rediezh b., rediusted b., rediegezh b.

Zwangsliquidation b. (-, -en) : [gwir] dibennfreuzadur barnerezhel g.

Zwangsmaßnahme b. (-, -n) / **Zwangsmaßregel** b. (-, -n) : diarbenn radius g., diarbenn destrizhus g., darbar destrizhañ g., darbar destrizhus g., diarbenn mougus g., diarbenn mac'homus g., diarbenn mac'hus g. ; *Zwangsmaßnahmen ergreifen*, kemer diarbennoù mac'homus, kemer diarbennoù mac'hus, mont dre heg [d'u.b.], mont dre greñv [d'u.b.].

Zwangsmethode b. (-, -n) : hentenn destrizhus b.

Zwangsneurose b. (-, -n) : [mezeg.] neuroz balboriel b., neuroz mac'hennel g.

zwangsräumen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsgeräumt / hat zwangsgeräumt) : skarzhañ da-heul un disentez varnerezh ; *sein Haus wurde zwangsgeräumt*, skarzhet e voe er-maez eus e di da-heul un disentez varnerezh, diannezet e voe da-heul un disentez varnerez.

Zwangsräumung b. (-, -en) : argasadenn eus al lojeiz da-heul un disentez varnerezh b.

Zwangsrecht n. (-s) : [istor] banaliezh b.

Zwangssterilisation b. (-, -en) : disgouennañ hep asant gwir ha dieub ar gouziaviad g. ; *eugenische Zwangssterilisation*, disgouennañ heouennel g.

Zwangsstörung b. (-) : [mezeg., bred.] strafuilh mac'hennel g., strafuilh balboriel g.

Zwangsveräußerung b. (-, -en) : gwerzh forset b., gwerzhadenn forset b., gwerzhidigezh forset b.

Zwangsverfahren n. (-s, -) : argerzhad freuz-stal g.

Zwangsverschleppung b. (-, -en) : forbannerezh g., harlu g., dispell g., hangasidigezh b., hangasadur g., hangaserezh g., hangasadeg b. [*liester* hangasadegoù].

zwangsverschleppen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsverschleppt / hat zwangsverschleppt) : hangas.

Zwangsverschleppte(r) ag.k. g./b. : den deportet g., deportad g. [*liester* deportidi], hangased g. [*liester* hangasidi].

zwangsversteigern V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwangsversteigert / hat zwangsversteigert) : *etwas wird zwangsversteigert*, gwerzhet e vez udb diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh, graet e vez gwerzhidigezh war udb, lakaet e vez gwerzh war udb, lakaet e vez ar werzh war udb, lakaet e vez gwerzh war u.b., lakaet e vez ar werzh war u.b., lakaet e vez foar war stal u.b., lakaet e vez foar enkantiñ war udb (gwerzhet e vez udb diouzh ar gouloù, gwerzhet e vez udb diouzh ar mouch, gwerzhet e vez udb d'an uhelañ priz, gwerzhet e vez udb d'an uhelañ diner, gwerzhet e vez udb d'an diwezhañ diner, gwerzhet e vez udb d'an diwezhañ imboud, gwerzhet e vez udb en enkant, gwerzhet e vez udb e santaol, lakaet e vez udb e sav-taol, lakaet e vez udb dre sav-taol) da-heul un disentez varnerezh ; *sein Hab und Gut wurde zwangsversteigert*, lakaet e voe foar war e stal, lakaet e voe gwerzh war e stal, lakaet e voe ar werzh war e stal, lakaet e voe gwerzh warnañ, lakaet e voe ar werzh warnañ, graet e voe gwerzhidigezh warnañ.

Zwangsversteigerung b. (-, -en) : gwerzh diouzh ar c'hresk da-heul un disentez varnerezh b., gwerzhidigezh varnerezhel b.

Zwangsverwalter g. (-s, -) : amskaradour g., tredeog g. [*liester* tredeoged], tredeeg g. [*liester* tredeeged], abienner g., azreizher barnerezhel g., leuriad dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnerezhel g., amaezhier barnerezhel g.

Zwangsverwaltung b. (-, -en) : [gwir] amskarad g., tredeogiezh b., dalc'h g., krog g., seziz b., sezi g. ; *jemandes Vermögen unter Zwangsverwaltung stellen*, amskarañ madoù u.b., lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., rekizañ madoù u.b., P. ober ur bragoù paper d'u.b.

Zwangsvollstreckung b. (-, -en) : seziz da-heul un disentez varnerezh b., seziz erounit b.

Zwangsvorstellung b. (-, -en) [bred.] : mac'hvennozh g., mac'henn derc'han b., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., debr-spered g., heg g., darvennozh g. ; *Zwangsvorstellungen*, arvar balboriek g., follentez an arvar b.

zwangsweise Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, dre redi, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, dre zestrizh, dre griz ha dre ret, rediet mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout ; [dre fent] *zwangsweise eingesetzter Freiwilliger*, youlad dibabet g. [*liester* youlidi dibabet], emyoulad dibabet g., emyoulad anvet a-berzh-kefridi g.

Zwangswirtschaft b. (-) : [gwashaus] armerzh steuñvaet g., ekonomiezh sturiet b., sturierezh ekonomikel g., sturierezh armerzhel g., sturiadouriezh b.

zwanzig niver : ugent ; *ein zwanzig Meter hoher Baum*, ur wezenn ugent metr uhelder dezhi g., ur wezenn a ugent metrad uhelder g. ; *er wurde erschossen, wie zwanzig andere danach*, fuzuilhet e voe evel ugent all d'e c'houde ; *etwa zwanzig Wagen, ungefähr zwanzig Wagen*, um die zwanzig Wagen, un ugent karr bennak g., un ugent bennak a girri, un ugentad bennak a girri g., war-dro ugent karr ; *über zwanzig Wagen*, un ugent vras a girri g. ; *je zwanzig davon*, a-ugentadoù ; *zweiundzwanzig*, daou war'n-ugent ; *er ist über zwanzig*, dreist d'e ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e ugent vloaz ; *er ist zwanzig*, en e ugent vloaz emañ, gant e ugent vloaz emañ, ugent vloaz eo, emañ o ren e ugent vloaz ; *er war damals zwanzig*, gant e ugent vloaz edo neuze ; *je einer von zwanzig*, unan a bep ugent, unan diwar bep ugent, unan dre bep

ugent, unan war bep ugent, unan seul ugent ; *einer unter zwanzig*, unan a ugent, unan dre ugent, unan diwar ugent, bep ugent, seul ugent ; *je zwanzig davon*, ugent-ha-ugent, dre ugentadoù ; *einundzwanzig*, unan warn-ugent ; *einundzwanzig Jahre alt sein*, bezañ bloaz warn-ugent, kaout e vloaz warn-ugent ; *sie ist noch nicht einundzwanzig*, homañ n'he deus ket he bloaz warn-ugent.

Zwanzig b. (-, -en) : *die Zwanzig*, an niverenn ugent b., an niver ugent g., an ugent g., an ugentveder g.

Zwanziger¹ ls. : *die Zwanziger*, ar bloavezhioù ugent ls.

Zwanziger² g. (-s, -) : 1. P. bilhed ugent mark g., bilhed ugent euro g., P. tamm a ugent euro g., pezh ugent euro g., tamm a ugent mark g., pezh ugent mark g. ; 2. [Bro-Suis] pezh ugent santim g. ; [tr-I] *der Zwanziger ist gefallen*, emañ ganti a-benn ar fin ! komprenet en deus a-benn ar fin ! plomet en deus a-benn ar fin ! ; 3. paotr ugent vloaz g. ; *er ist in den Zwanzigern*, dreist d'e ugent vloaz emañ, aet eo dreist d'e ugent vloaz, un ugent vloaz bennak a zen eo, un ugent vloaz den eo.

zwanziger ag. digemm : ugent ; *in den zwanziger Jahren*, e-pad ar bloavezhioù ugent ; *die goldenen zwanziger Jahre*, ar bloavezhioù a zirollerezh (1920/1929) ls. ; *für die zwanziger Jahre (1920/1929) war das ein schnelles Verkehrsmittel*, diouzh stad an teknikoù er bloavezhioù ugent ez ae ur c'harbed a-seurt-se buan a-walc'h, evit ar bloavezhioù ugent ez ae ur c'harbed a-seurt-se buan a-walc'h.

Zwanzigerjahre ls. : bloavezhioù ugent ls. ; *ein Rückblick auf die Zwanzigerjahre*, ur c'hillsellad war ar bloavezhioù ugent g.

Zwanzigersystem n. (-s) : reizhiad ugentvedennel b., niveradur ugentvedennel g.

Zwanzigeuroschein g. (-s, -e) : bilhed ugent euro g., P. tamm a ugent euro g., pezh ugent euro g. ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ?

zwanzigfach ag. : ugent evit unan, ugent kement all, ugent gwech kement all, ugent gwech muioc'h.

Zwanzigfache(s) ag.k. n. : ugentkement g. ; *um das Zwanzigfache vermehren*, ugentkementiñ.

zwanzigjährig ag. : ... ugent vloaz, ugent vloaz dezhañ, ugentvloaziek ; *zwanzigjähriges Jubiläum*, ugentveder g.

zwanzigjährlich ag. : ugentvloaziat, ... a c'hoarvez bep ugent vloaz.

zwanzigmal Adv. : ugent gwech.

Zwanzigmarkschein g. (-s, -e) : bilhed ugent mark g., P. tamm a ugent mark g., pezh ugent mark g.

zwanzigste(r,s) ag. : ugentvet.

Zwanzigstel n. (-s, -) : ugentvedenn b. ; *drei Zwanzigstel*, teir ugentvedenn.

zwar Adv. : 1. a-dra-sur, a-dra-wir, evit sur, evit gwir, gwir eo ; *er ist zwar alt aber darum noch recht kräftig*, start (plom, postek, aes) eo war e dachoù c'hoazh daoust dezhañ bezañ kozh, kozh eo a-dra-sur met start eo c'hoazh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh daoust d'e oad, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *er ist zwar klein aber stark*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ, n'eo ket un den bras nemet eo kreñv, bihan eo da welout met kreñv da c'houzout, n'eo ket bras mes kapop, bihan eo hep da-dra bezañ gwan, bihan eo hep bezañ gwan evit kelo, bihan eo hep bezañ gwan evit an dra-se ; *er ist zwar körperlich klein aber geistig groß*, bihan eo da welout, met bras da c'houzout ; *ein zwar bescheidenes aber sauberes Haus*, un ti dister, met dilastez g. ; *er vierliert zwar kein Geld, er macht aber auch keine Gewinne*, na koll na gounit ne ra ; *ich bin zwar beschwipst, aber noch lange nicht besoffen*, mard on drev, ned on

ket mezv ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen, war aber sein Leben lang lernbegierig*, evitañ da vezañ dizesk, en doa bet a-hed (hed, dre hed) e vuhez avi ouzh an deskadurezh.

2. und zwar : pa lavarin mat, pa vo komzet fraezh ; *er kommt doch, und zwar morgen*, dont a ray hep fazi ha warc'hoazh kentañ e vo pa lavarin mat ; *er hat Schulden und zwar so viele, dass ...*, ur bern dleoù en deus dastumet ha kement a zo ma (ha kement a zo ken) ... ; *verschwinde aus meinem Haus und zwar sofort !* krib er-maez va zi !

Zweck g. (-s, -e) : pal g., peurbal g., amkan g., finvezh b., devez g., amboaz g., mennad g. ; *zu welchem Zweck ?* evit ober petra ? perak ? gant peseurt pal ? da be vad ? pe da fin ? pe evit fin ? evit seveniñ peseurt devez ? gant pe devez ? ; *für diesen Zweck bestimmt, für diesen Zweck vorgesehen*, *zu diesem Zweck vorgesehen*, graet diouzh se ; *er verstand nicht, zu welchem Zweck diese Leute zu ihm kamen*, ne gomprenet ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprenet ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprenet ket ar pezh a oa kiriek d'ar re-se dont d'e welet ; *das hat keinen Zweck*, poan kollet eo, ne dalv ket ar boan, n'eo ket ar boan, aner eo deomp en ober ; *zu diesem Zweck*, war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, evit seveniñ an devez-se, evit kas ar mennad-se da benn, evit kement-se / evit-se / rak-se / dre-se (Gregor) ; *zu diesem Zweck vorgesehen, für diesen Zweck vorgesehen*, graet diouzh se ; *es hat wenig Zweck hinzugehen*, ne dalvez ket ar boan mont di ; *einen Zweck verfolgen*, bizañ d'ur pal (Gregor), bizañ da dizhout ur pal, ober devez da seveniñ udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak ; *das hat seinen Zweck erfüllt*, an dra-se en deus graet efed, kement-se n'eo ket chomet diefed ; *das hat seinen Zweck verfehlt*, chomet eo diefed, un taol bouc'hal en dour an hini e oa, un taol bazh en dour an hini e oa, aet eo bet an tenn er c'hleuz, aet eo an traoù er c'harzh, troet eo ar ribotadenn da fall, distignet eo ar stign ; *das ist der Zweck der Übung*, setu dres perak emaoamp oc'h ober kement-se ; *der Zweck heiligt die Mittel*, ne ra forzh an hent gant ma c'heller degouezhout, ne vern an hent gant ma c'heller degouezhout, diouzh o disorc'hoù eo barn an dud, n'eus nemet an disoc'hoù a dalv tra pe dra, an hini en deus c'hoant mogañ e gazh a lavar eo fall da logota, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all, bramm lous ne ra ket trouz ; [preder, E. Kant] *Zweck an sich selbst*, pal en unan g.

zweckbestimmend ag. : palel, finvezhel.

zweckbestimmt ag. : mennadel, mennet, mennozhiet, ratozhiet, diarvenn, diarvennel.

Zweckbestimmtheit b. (-) : [preder.] palelezh b., finvezhelezh b., davedelezh diarvenn b., davediñ diarvenn g.

Zweckbestimmung b. (-, -en) : deverkadur g., deverkañ g.

Zweckbau g. (-s, -ten) : savadur hebleustr g.

zweckdienlich ag. : laziek, azas ouzh ar pal da dizhout, ... a jaoj ouzh ar pal da dizhout, ... a zere ouzh ar pal da dizhout, ... a zegouezh gant ar pal da dizhout, kevazas, diouzh ar pal da dizhout, hebleustr, talvoudus, talvoudek, servijus, arveradus, implijadus, efedus, dereat, azas, reizh, jaojabl, akomod, a-zoare, diouzh an ezhomm a zo, klok.

Zweckdienlichkeit b. (-) : azasted b., talvoudegezh b., efedusted b., servijuster g., servijusted b., dereadegezh b., dereadelezh b., azasded b., reizhded b., jaoj g., jaojadur g.

Zwecke b. (-, -n) : 1. tach-meud g., tach plat g., tach bihan g. ; 2. [louza.] treuzgeot str., ternud str., kagn g.

zweckentfremden V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zweckentfremdet / hat zweckentfremdet) : distreiñ diouzh e implij boutin, dizamkanañ.

Zweckentfremdung b. (-) : implij distroet g., dizamkanañ g.

Zweckforschung b. (-, -en) : imbours'h dedalvezadel g.

zweckgerichtet ag. : mennadel, mennet, mennozhiet, ratozhiet, diarvenn, diarvennel.

Zwecklehre b. (-) : teleologiezh, davedelouriezh b.

zwecklos ag./Adv. : didalvoud, didalvez, ... na dalvez da netra, aner, null, ven, gwenn, goulo ; *jede Klage wäre zwecklos*, klemm ne dalvez ket, ne dalvez ket ar boan klemm.

Zwecklosigkeit b. (-) : didalvoud g., didalvoudegezh b., nullentez b.

zweckmäßig ag. : 1. dereat, a-feson, reizh, azas ouzh ar pal da dizhout, ... a jaoj ouzh ar pal da dizhout, ... a zere ouzh ar pal da dizhout, ... a zegouezh gant ar pal da dizhout, kevazas, diouzh ar pal da dizhout, efedus, laziek, servijus, arveradus, implijadus, ampletus, hebleustr, talvoudus, talvoudek, spletus, poellek, jaojabl, akomod ; 2. palel, finvezhel.

Zweckmäßigkeit b. (-) : 1. azasted b., kevazasted b., talvoudegezh b., spletusted b., efedusted b., jaoj g., jaojadur g., servijuster g., servijusted b. ; *daher ist es legitim, die Zweckmäßigkeit des Verfahrens zu hinterfragen*, en askont da se ez eo reizh lakaat kevazasted an argerzhadur e bili-bann ; 2. [preder.] palelezh b., finvezhelezh b. ; *innere Zweckmäßigkeit*, palelezh a-ziabarzh b., finvezhelezh a-ziabarzh b. ; *äußere Zweckmäßigkeit*, palelezh a-ziavaez b., finvezhelezh a-ziavaez b. ; *immanente Zweckmäßigkeit*, palelezh ebarzh b. ; *transzendente Zweckmäßigkeit*, palelezh trehontus b. ; [E. Kant] *Zweckmäßigkeit ohne Zweck*, *formale Zweckmäßigkeit*, finvezhelezh hep finvezh b.

Zweckmäßigkeitsprinzip n. (-s) : pennaenn ar balelezh b.

Zweckoptimismus g. (-) : gwellwelerezh a-ziavaez kevazas gant ar pal da dizhout g., gwellwelerezh koulzelour g.

Zweckpessimismus g. (-) : hollwashaouriezh azas ouzh ar pal da dizhout b., hollwashaouriezh koulzelour b.

zwecks araog. : (gen.) evit, en amboaz eus, a-wel da ; *zwecks Information*, evit kelaouiñ ac'hanoc'h, kement ha reiñ da c'houzout, deoc'h da c'houzout, deoc'h da c'houzout diouti, evit ho titouriñ, kement ha kelaouiñ ; *zwecks Erfüllung dieser Verpflichtung*, a-benn seveniñ ar gouestl-se.

Zwekursache b. (-, -n) : [preder.] abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b., kehuz davediñ g.

zweckvoll ag. : 1. gant ur pal da dizhout ; 2. azas ouzh ar pal da dizhout g., laziek, diouzh ar pal da dizhout, hebleustr, talvoudus, talvoudek, efedus.

zweckwidrig ag. : diazas, kontrol d'ar pal da dizhout.

Zweckwidrigkeit b. (-) : diazasted b., enebiezh ouzh ar pal da dizhout b.

zwei niv. : 1. daou, div, ur c'houblad g., ur c'houbl g. ; *zwei Pferde*, daou varc'h ls., daou a gezeg ls., un daou a gezeg ; *zwei Kühe*, div vuoc'h ls., div a saout ls., un div a saout ; *zwei hübsche Kinder*, daou vrav a vugale ls. ; *zwei junge Leute*, daou zen yaouank ls., daou yaouank ls. ; *zwei Greise*, daou zen kozh ls., daou gozh ls. ; *zwei Opas*, daouig kozh ls. ; *zwei alte Frauen*, div gozh ls. ; *zwei ihrer Söhne*, daou eus he faotred ls. ; *zwei Eier*, daou vi ls., ur c'houblad viou g., ur c'houbl viou g. ; *einer oder zwei ?* unan pe zaou ? ; *eine oder zwei ?* unan pe ziv ? ; *drei Euro die zwei*, tri euro an daou, tri euro pep daou, tri euro ar re zaou, tri euro an div, tri euro pep div, tri euro ar re ziv ; *zu zweien*, daou-ha-daou, a-zaou, a-zaouiou, a-zaouoù, un daou anezho, div-ha-div, div anezho, un div anezho, a-ziv, a-zivioù, koublad-ha-koublad, a-goubladoù ; *zwei Mal so groß sein wie*, bezañ daou-c'hement da ; *zwei Mal so viel*, daougement all ; *zwei Mal mehr*, an hanter

muioch ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege*, ober a ra d'e vezezh hanter muioch eget e genseurt, ober a ra d'e vezezh daou labour e genseurt ; *er macht die Arbeit von zweien*, *er arbeitet so viel wie zwei zusammen*, *er arbeitet für zwei*, labour daou a ra ; *zwei Tage zuvor*, kentderc'hent ; *alle zwei bis drei Jahre*, bep daou pe dri bloaz ; *das Los zweier Menschen*, tonkadur daou zen g. ; *mit Ausnahme zweier älterer Herren*, war-bouez daou zen erru war an oad ; [mat.] *die homologen Seiten zweier ähnlichen Dreiecke*, tuiou kevelep daou dirc'horn heñvel ls. ; *er bestellte zwei Bier*, lakaat a reas servijañ daou vier ; *in zwei teilen*, divrannañ, rannañ etre daou, rannañ war zaou hanter, daouhanteriñ, hanterañ, diforc'hiñ e daou, ober daou [eus udb] ; *seine Leute in zwei Gruppen (ak.) teilen*, rannañ e dud etre div lodenn ; *in zwei Hälften (ak.) teilen*, daouhanteriñ, hanterañ, rannañ war zaou hanter, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften (ak.) geteilt sein*, bezañ e daou hanter ; *das Zimmer wurde in zwei geteilt*, diforc'het e voe ar gambr e div ; *man kann nicht zwei Herren dienen*, den ebet ne c'hell servijañ daou vestr, den ned eo evit servijañ daou vestr, ne c'haller ket seniñ ar c'hloc'h ha mont d'ar brosesion, unan a zaou, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro ; *nehmt je zwei davon*, kemerit pep a zaou, kemerit daou pep hini ; *gebt ihnen je zwei davon*, roit pep a zaou dezho, roit pep a zaouig dezho ; *je einer von zwei*, unan a zaou, unan dre zaou, unan diwar zaou, unan bep daou, unan seul daou ; *ich werde jeweils zwei Kisten tragen*, daou-ha-daou e tougin ar c'hasedoù-se ; *zwei Drittel davon*, an div drederenn, an daoufarzh ; *das wären jetzt zwei !* dal a zaou ! hag a zaou ! ; 2. [dre skeud.] *zwischen zwei Stühlen sitzen*, bezañ gweget etre div gostezenn, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; *zwischen zwei Fronten geraten*, *sich zwischen zwei Stühle setzen*, rankout en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; *für zwei essen*, plaouiañ, floupañ, kordañ boued, flumañ, pilat, bezañ kleuz betek begoù e dreid, debriñ evel ur marlonk, debriñ evel ul loen, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, pilat boued a-c'hoari-gaer, debriñ alfant, debriñ dislangour, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued, debriñ evel ur roñfl, lonkañ evel ur ranklez (Gregor) ; *jedes Ding hat zwei Seiten*, *jede Sache hat ihre zwei Seiten*, nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - n'eus pesk hep drein - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an toulloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - pep medalenn he deus he zu rekin.

Zwei b. (-, -en) : *die Zwei*, an niverenn daou b., an niver daou g., an daou g., an eilveder g.

zweiachsig ag. : daouahel ; *optisch zweiachsiger Kristall*, strinkenn daouahel b.

Zweiakter g. (-s, -) : [c'hoariva] pezh e daou arvest g., pezh-c'hoari e daou arvest g.

zweiatomig ag. : [kimiezh] divatomennek.

Zweiatomigkeit b. (-) : [kimiezh] divatomennder g.

zweibändig ag. : ... div levrenn, e div levrenn.

zweibasisch ag. : [kimiezh] divvasek.

Zweibein n. (-s,-e) : [armoù, mindrailherez] daoubez g. [*liester* daoubeziou].

Zweibeiner g. (-s,-) : 1. daoudroadeg g. [*liester* daoudroadeged] ; 2. [dre fent] den g., truchon g., daoudroadeg g. [*liester* daoudroadeged], louarn daoudroadek g.

zweibeinig ag. : 1. daoudroadek ; *zweibeiniges Lebewesen*, bev daoudroadek g. ; 2. daoudroadel ; *die zweibeinige Fortbewegung*, an dilec'hiañ war droad g., an dilec'hiañ daoudroadel g.

Zweibeinigkeit b. (-) : daoudroadegezh b.

Zweibettzimmer n. (-s,-) : kambr doubl b., kambr daou wele b., kambr daou zen b.

Zweiblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] *großes Zweiblatt*, [*Listera ovata*] louzaouenn-an-div-zelienn b. ; *kleines Zweiblatt*, [*Listera cordata*] louzaouenn-an-div-zelienn-galonenn b.

zweiblättrig ag. : [louza.] divbetalenn.

Zweidecker g. (-s,-) : [nij.] daoublaeneg g. [*liester* daoublaenegoù].

zweideutig ag. : 1. daougompren, a zaou intent, daou ster dezhañ, troidellek, amc'houlou, amjestr, forc'hellek, forc'hek, amster, amsteriek, displann, kudennek, douetus, silwink ; *zweideutige Rede*, komzoù troidellek ls., komzoù a zaou intent ls., komzoù forc'hellek ls., komzoù silwink ls., komzoù daou ster ls., komzoù daou du ls., komzoù kudennek ls., komzoù goloet ls. ; 2. [dre skeud.] etre kriz ha klour.

Adv. : ent-forc'hellek ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert*, graet en doa a-ratozh-kaer gant gerioù a zaou intent, amsteriet en doa a-ratozh-kaer.

Zweideutigkeit b. (-) : amsteriegezh b., amster g., forc'hellegezh b. ; *die Zweideutigkeit aufheben*, *die Zweideutigkeit auflösen*, diforc'hellekaat, diamsteriekaat.

zweidimensional ag. : 1. divventek, divvent ; [kimiezh] *zweidimensionale Strukturformel*, delun divvent g. ; 2. [mentoniez] **a**) gorreek ; *zweidimensionale Lokalität*, lec'helezh c'horreek b. ; **b**) plaen ; *zweidimensionale Geometrie*, mentoniez plaen b. ; *zweidimensionaler Bereich*, domani plaen g.

Adv. : gant div vent.

zweidrätig ag. : [tredan.] div orjalenn dezhañ.

Zweidrittelmehrheit b. (-) : muianiver en daoufarzh g.

Zweieck n. (-s,-e) : [mat.] gwerzhid b., daougogn g., daougogneg g. [*liester* daougognegoù], daougorn g., daougorneg g. [*liester* daougornegoù] ; *sphärisches Zweieck*, gwerzhid pellenn b., gwerzhid pellennel b.

zweieckig ag. : daougogneg, daougorneg.

zweieiig ag. : [bev.] dizigot ; *zweieiige Zwillinge*, gevelled dizigot ls., gevelled faos ls., dizigoted ls.

Zweieiigkeit b. (-) : [bev.] dizigotiezh b.

zweieinhalb Adv. : daou hanter ; *zweieinhalb Tage*, daou zevezh hanter.

Zweielternfamilie b. (-,-n) / **Zweielternhaushalt** g. (-s,-e) : tiegezh daougar g., tiegezh lieskar g.

Zweier g. (-s,-) : 1. pezh daou bfennig g., pezh a zaou bfennig g. ; 2. [skol] notenn vat b. [*etre 14 ha 16 diwar ugent*] ; 3. [sport] daou g.

Zweierbeziehung b. (-) : 1. buhez a-zaou b., buhez daou-ha-daou b. ; 2. daveadur daouadek g.

Zweierbob g. (-s,-s) : bobsleigh daou blas g.

Zweiergruppe b. (-,-n) : daouad g. ; *Zweiergruppen bilden*, en em goublañ daou-ha-daou, mont daou-ha-daou.

Zweierkiste b. (-) : P. buhez a-zaou b., buhez daou-ha-daou b.

Zweierkolonne b. (-) : *in Zweierkolonne gehen*, mont steudet daou-ha-daou.

Zweierkomplement n. (-s,-e) : [stlenn.] klokaenn da zaou b.

zweierlei Adv. : daou seurt ..., ... a zaou seurt ; *auf zweierlei Art*, en daou zoare disheñvel, e doubl ; *Versprechen und Halten sind zweierlei*, prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet - prometiñ ha delc'her n'int ket ur c'hement - lavaret ha seveniñ n'int ket ur c'hement - lavaret hag ober n'eo ket ur c'hement - lod a gustum en em rivinañ en ur brometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra - lod a gustum touiñ kalz ha delc'her nebeut - aes eo ober leoù, diaesoc'h eo seveniñ avat ; *Überleben und Leben sind zweierlei*, bevata n'eo ket bevañ eo ; P. *das ist zweierlei*, n'eo ket ur c'hement.

Zweierreihe b. (-,-n) : renkadoù daou-ha-daou ls., renknadoù daou-ha-daou ls. ; *sich in Zweierreihen aufstellen*, en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em arenkiñ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *in Zweierreihe aufgestellt*, steudet daou-ha-daou.

Zweierschritt g. (-s,-e) : *in Zweierschritten zählen*, kontañ dre zaouioù, niveriñ dre zaouadoù.

Zweiersystem n. (-s,-e) : [mat.] daoured g., reizhiad daouredel b.

Zweierteam n. (-s,-s) : skipailh daou g. ; *mit jemandem ein Zweierteam bilden*, parañ u.b.

Zweierwette b. (-,-n) : koublad g., pariadenn zaou b.

zweifach ag. : doubl, daougement.

Adv. : div wech, e doubl.

Zweifache(s) ag.k. n. : *das Zweifache*, an daougement g., an daou-c'hement g., an doubl g. ; *das Zweifache zahlen*, paeañ an doubl ; *sie bekommen das Zweifache zurück*, rentet e vo e doubloù deoc'h.

zweifächerig ag. : [bev.] divlog.

Zweifachkombinationstherapie b. (-,-n) / **Zweifachtherapie** b. (-,-n) : [mezeg.] daougurañ g., daougurad g. ; *eine Zweifachtherapie betreffend*, daouguradel.

Zweifachwitwer g. (-s,-) : intañv diwar div wreg g.

Zweifamilienhaus n. (-es,-häuser) : ti div ranndi ouzh e ober g., ti div ranndi anezhañ g.

zweifarbig ag. : daouliv, daoulivek.

Zweifel g. (-s,-) : 1. douetañs b., douet g., amgred g., mar g., arvar g., diskred g., diskredoni b., disfiz g., amgredoni b., amzivin g., entremar g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g. ; *in mir keimten Zweifel auf*, sevel a reas douetañsoù en spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a reas disfiz ennon, kelliñ a reas disfiz ennon, sevel a reas disfiz ennon ; *ohne Zweifel*, *ohne jeden Zweifel*, hep ket a arvar, hep ket arvar, hep arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, hep mar, hep mar ebet, hep nep mar, hep lakaat mar, hep amjestr, ... ha n'eo ket marteze eo, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, kuit a var, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije ; *ohne den geringsten Zweifel*, hep mar na marteze ; *außer Zweifel*, dreist mar, hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, en un doare sur, hep ket a var, hep mar na digarez, n'eus douetañs ebet, a-dra-sur, a-dra-wir, hep kretaat, hep mank, ent diogel ; *es steht außer Zweifel, dass ...*, n'eus mar ebet e ..., n'eus arvar ebet e ..., n'eus na mar na marteze e ... ; *für mich steht es völlig außer Zweifel, dass ...*, anat eo din e ... ; *Zweifel hegen*, *im Zweifel sein*, arvariñ (war udb/u.b.), chom war var (eus udb/u.b.), bezañ war var, magañ (goriñ) douetañs (disfiz, diskred), lakaat mar, kaout un douetañs bennak, kaout c'hwen en e loerou, kaout douetañs, bezañ en entremar, bezañ en arvar diwar-benn udb/u.b., derc'hel douetañs diwar-benn udb/u.b. ; *manche finger*

an, Zweifel an den Absichten der Leitung zu hegen, hiniennou a oa deuet da zisfiziout diwar-benn devez o renerien, lod 'zo a oa savet douetañsoù en o spered a-zivout devez o renerien ; *Zweifel aufheben*, diskoulmañ arvarioù, lakaat aes spered u.b. ; *jemandes Zweifel zerstreuen*, kas disfiz u.b. da netra, kas disfiz u.b. war netra, goulonderiñ disfiz u.b., kas da vann disfiz u.b., skarzhañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., dispenn diskred u.b., lakaat aes spered u.b. ; *es unterliegt keinem Zweifel*, un dra diarvar eo kement-se, n'eus mar (n'eus douetañs) ebet, n'eus arvar ebet, arvar ebet, n'eus na mar na marteze, war an dra-se n'eus marteze ebet, me a bari, pariañ ; *es besteht kein Zweifel mehr*, n'eus arvar ebet ken, n'eus arvar ebet mui, arvar ebet ken ; *darüber kann kein Zweifel bestehen*, kement-se a zo un dra sur, war an dra-se n'eus marteze ebet ; *darüber besteht nicht der geringste Zweifel*, n'eus netra da ziskrediñ war gement-se, n'eus diskred ebet da gaout war gement-se, n'eus douetañs ebet da gaout diouzh an dra-se ; *seine Ehrlichkeit ist über jeden Zweifel erhaben*, hennezh a zo eeun a bep hent, hennezh a zo eeun e pep hent, hennezh a zo eeun evel ur wialenn, n'eus ket tu da ziskrediñ warnañ, andiskredadus eo, ne c'heller ket diskrediñ warnañ, n'eus nemet pep mad da lavaret diwar e benn, ne c'heller ket kaout diskred warnañ ; *etwas in Zweifel stellen* (ziehen), kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ war udb, arvariñ war udb, sevel mar war udb, lakaat mar war udb, bezañ war var ag udb, arguziñ ouzh udb, lakaat udb en arvar ; *seine Ehrlichkeit wird in Zweifel gezogen*, diskred a zo war e eeunded., savet ez eus mar war e onestiz, taolet ez eus bet diskred war e youl vat, taolet ez eus bet disfiz war e onestiz, taolet ez eus bet douetañs war e lealded, magañ (goriñ) a reer disfiziañs e-keñver e eeunded, disfiziout a reer diouzh e onestiz, tapet e vez e kaoz ; *über etwas im Zweifel bleiben*, chom war var eus udb, chom (menel, bezañ) war varteze (dindan zivin, war var, en arvar, war vordo, en amzivin) a-zivout udb, chom en arvar war udb ; **2.** [pred.] arvariñ g. ; *methodischer Zweifel*, *cartesischer Zweifel*, arvariñ hentennek g. ; *systematischer Zweifel*, arvariñ reizhiadek g. ; *wissenschaftlicher Zweifel*, arvariñ skiantel g. ; **3.** [relij.] amgredenn b.

Zweifeldwirtschaft b. (-) : [labour-douar] stuz daou vloavezh g., regad daou vloavezh g., treiñ eostoù bep eil bloaz g.

Zweifelei b. (-) : tech da gaout douetañs diouzh pep tra g., tech da gaout disfiz diouzh pep tra g., doug da arvariñ war bep tra g., doug da vezañ war var a bep tra g.

Zweifelfall g. (-s, -fälle) : afer douetus b., afer arvarus b.

zweifelhaft ag. : martezeüs, disur, douetus, arvarus, arvarek, disfizius, diskred warnañ, ankivil, amwir ; *ein zweifelhaftes Unterfangen*, un devez douetus g., ur mennad arvarus g., un embregadenn arvarus b., un embregadenn hardizh b., ur raktres arvarus g., un devez risklus g., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b. ; *sich mit zweifelhaften Frauen herumtreiben*, gastaoua, gastaouiñ, gagnaoua, redek an douilhez ; *er macht einen zweifelhaften Eindruck*, ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, hennezh ez eus koad a-dreuz ennañ, gwe (tro) a zo en e gordenn, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, treset fall eo, n'eo ket doareet mat, doareet fall eo, doare fall a zo warnañ, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziañs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), n'eo ket arabat kaout diskred war an den-se, hennezh a zo ur minor-plouz, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu den em fiziout ennañ

(Gregor) ; *zweifelhafte Forderung*, kredouriezh arvarek b. ; *zweifelhafter Schulner*, dleour arvarek g.

Zweifelhafte b. (-) : perzh douetus un afer g., perzh arvarus un afer g., arvarusted b., arvaruster g.

zweifellos ag. : divarteze, diarvarus, diarvar, divar, sur, asur, dreist mar.

Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, hep ket arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep amjestr, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, dreist mar, ent diogel, me a bari, pariañ, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije.

Zweifelmüt g. (-s) : [dispredet] **1.** douetañs b., douet g., amgred g., mar g., arvar g., diskred g., diskredoni b., disfiz g., amgredoni b., amzivin g., entremar g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorpul g. ; *keinen Zweifelmüt haben*, na ziskrediñ tamm, na gaout douetañs ebet ; **2.** diziviz g., amzivin g., salaviz b., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., mordo g., lugud g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls., arvar g., pleg da chom dalc'hmat war vordo g., mar g. ; **3.** dic'hoanag g., dizesper g., dispi g., digalon g., dizemper g., ankalez g., estrenvan b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., digonfort g., diskoñfort g., diskoñfortañs b. ; **4.** rec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkrezh g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., damaon g., brizhaon g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trefu g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., goul g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., maritell b., malañjer g., sorb g. ; **5.** [relij.] amgredenn b.

zweifelmütig ag. : [dispredet] **1.** disfizius, diskredik, diskredus ; **2.** divenn, war vordo, amgred, amzivin, arvarek, arvarus, horell, silwink, amziviz, dizibab, mondivis, moliber, diziviz, e salaviz ; **3.** trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, prederiek, prederius, trechalet, chifet, nec'het, nec'hek, morc'hedus, darbarek, tregaset, trefuet, malañjer, malañjerek ; **4.** [relij.] amgredik.

zweifeln V.k.d. (hat gezweifelt) : **1.** diskrediñ, diskrediñ war, douetiñ war, kaout douetañs diouzh, kaout un douetañs bennak, arvariñ war, sevel mar war ; *an jemandem zweifeln*, arvariñ war u.b., chom war var eus u.b., douetiñ war u.b., kaout un tamm douetañs diouzh u.b., diskrediñ war u.b., bezañ disfizius ouzh u.b., derc'hel douetañs diwar-benn u.b. ; *an etwas (dat.) zweifeln*, arvariñ war udb, chom war var eus udb, diskrediñ udb., disfiziout diwar-benn (ag, ouzh, diouzh) udb, bezañ disfizius ouzh udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb ; *daran darfst du nicht zweifeln*, ne c'hellez ket bezañ war var a gement-se ; *wenn Sie daran zweifeln*, ma ne gredoc'h ket ; *manche fingen an, an den Absichten der Leitung zu zweifeln*, hiniennou a oa deuet da zisfiziout diwar-benn devez o renerien, lod 'zo a oa savet douetañsoù en o spered a-zivout devez o renerien ; **2.** [relij.] amgrediñ ; *du Kleingläubiger, warum hast du gezweifelt* ? feiz dister a zen, perak ne c'h ket kredet a-walc'h ?

zweifelnd ag. : **1.** disfizius, amgredik, diskredik, diskredus, en entremar ; **2.** [relij.] amgredik.

zweifellohne Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, ent diogel, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.

Zweifelsfall g. (-s,-fälle) : afer douetus b., afer arvarus b. ; *im Zweifelsfall*, en arvar, ma savfe douetañsoù en ho spered.

zweifelsfrei ag. : diarvarus, direndaelus ; *Holz aus zweifelsfreier Quelle*, koad a orin lec'hiet g., prenn a orin lec'hiet g.

zweifelsohne Adv. : hep arvar, hep ket a arvar, n'eus arvar ebet, arvar ebet, hep mar, hep mar ebet, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, hep ket a var, hep mar na digarez, hep lakaat mar, kuit a var, n'eus douetañs ebet, hep douetañs ebet, hep kretaat, en un doare sur, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, ent diogel, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.

zweifingerig ag. / **zweifingrig** ag. : [loen.] daouvizek.

Zweifingrigkeit b. (-) : [loen.] daouvizegezh b.

Zweifler g. (-s,-) : 1. arvarer g. ; 2. [relij.] amgreder g.

zweiflügelig ag. : 1. a ziv stalaf, a zaou stalaf ; *zweiflügelige Tür*, dor daou stalaf b., dor a ziv stalaf b., dor div bastell b. ; 2. divvalvenn ; *zweiflügeliger Propeller*, biñs divvalvenn b. ; 3. [loen.] divaskellek, dipter.

Zweiflügler g. (-s,-) : [loen.] divaskellek g. [*liester* divaskelleked], dipter g. [*liester* diptered].

Zweifrontenkrieg g. (-s,-e) : brezel war daou dalbenn g.

zweifüßig ag. : daoudroadek.

Zweifüßler g. (-s,-) : daoudroadeg g. [*liester* daoudroadeged].

Zweig g. (-s,-e) : 1. skourr g., brank g., barr g., skoultr g., bod g. ; *dünner Zweig*, bodig g. [*liester* bodouïgou], bleñchenn b. [*liester* bleñchennoù] ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus*, ar wezenn a skign (a strew, a ziruilh) pell he skourroù, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barroù digor ; *die Zweige zittern im Wind*, frizañ a ra ar brankoù gant an avel ; *die Zweige schwanken im Wind*, horjellat a ra ar skourroù gant an avel, brañsellat a ra ar brankoù en avel, brallañ a ra ar skourroù gant an avel ; *der Vogel sitzt auf einem Zweig*, kludet eo an evn war ur skourr, pintet eo al labous war ur brank, branket eo al labous ; *der Vogel ließ sich auf einem Zweig (auf einen Zweig) nieder*, al labous a blavas war ur skourr, al labous a gludas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vrankas ; *der Vogel flog vom Zweig weg*, divrankañ a reas al labous ; *einen Vogel von einem Zweig wegscheuchen*, divrankañ ul labous ; *Buchsbaumzweig*, bodig beuz g., bod beuz g. ; *neue Zweige treiben*, brankañ, skourrañ ; *Tier, das dünne Zweige an den Bäumen frisst*, loen tik g. ; *alle Äpfel, die am selben Zweig hängen*, ur skourrad avaloù g., ur brankad avaloù g., ur barrad avaloù g. ; *Früchte tragender Zweig*, barr frouezhet g. ; *mit grünen Zweigen schmücken*, strujañ, maeñ ; *ein Zweig Petersilie*, ur berisilhenn b. ; *einen Zweig abreißen*, dichontrañ ur skourr, diskolpañ ur brank, diskalfañ ur brank, difloskiñ ur skourr, difronkañ ur skourr, disklosañ ur skourr ; *Zweige an ein Spalier binden*, plezhenniñ skourroù, plioniñ skourroù ; *Zweige von einem Spalier losbinden*, diblezheniñ skourroù, diblioniñ skourroù.

2. eillignezañ b., skourr g., skourrad g., brankad g., brank g., lignez b., lignezañ b. ; *der jüngere Zweig*, ar skourr yaouañ g. ; *der ältere Zweig*, ar skourr henañ g. ; *er entspross einem anderen Zweig der Familie*, savet (deuet) e oa eus ur skourr all eus o familh, savet (deuet) e oa eus ur brankad all eus o familh.

3. gennad g., rann b., skourr g., skourrad g., kevrañ b., naoz b. ; *Gewerbe-zweig*, skourr obererezh g.

4. [dre skeud.] *auf keinen grünen Zweig kommen*, kaout bec'h oc'h ober e dreuz, kaout bec'h oc'h ober e dreuziad dre ar vuhez, kaout bec'h oc'h ober e dreuziad dre ar bed, bezañ chomet berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, na vezañ druz e stal, chom en diaskren, bezañ chomet berr an traoù (ar peuriñ) gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, chom an traoù ken

just ha fri ar c'hazh gant an-unan, chom da c'hoari glac'harig, chom da c'hoari gant glac'harig, chom da hersal mizer, chom da hersal e vizer, chom da stlejañ an diaoul dre e lost, chom da chaokat mizer, chom da fritañ mizer, chom da fritañ paourentez, chom da fritañ laou, chom da ruzañ anezhi, chom da fritañ mizer gant paourentez, chom da zuañ anezhi, chom da zuañ gant ar vizer, chom da vevata, chom da reuziñ, bezañ c'hwezhan dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan.

Zweigabstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g. [*liester* ruzieruzed].

Zweiganstalt b. (-,-en) / **Zweigbetrieb** g. (-s,-e) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

zweigeschlechtig ag. : divrev, divrevek, divrevel, meskrev, meskrevek, hermafrodek, gourwregel, divreizh, baskarin, a ziv reizh.

Zweigeschlechtigkeit b. (-) : [bev.] divrevegezh b., hermafrodegezh b., meskrev g., meskrevegezh b.

Zweigespann n. (-s,-e) : 1. jav a zaou loen-kezeg b./g. ; 2. [dre astenn.] karr daou a gezeg g., karr gant daou varc'h war ambilh g. ; 3. P. daouad g.

Zweigestaltigkeit b. (-) : dimorfism g., divneuziegezh b.

zweigeteilt ag. : 1. daouhanter ; 2. daouek ; *zweigeteilte Gesellschaft*, kevredigezh daouek b. ; 3. daouvleinel ; *zweigeteilte Exekutive*, erounid daouvleinel g.

Zweiggeschäft n. (-s,-e) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., adti g.

zweigipfelig ag. : [mezeg.] dikrotek.

Zweigipfeligkeit (-) : [mezeg.] *Zweigipfeligkeit des Pulses*, dikrotegezh b.

Zweigknospe b. (-,-n) : [louza.] broñs koad g.

zweigleisig ag. : [hentoù-houarn] daouhent, divforzh.

Zweigleitung b. (-,-en) : [tredan.] adlinenn b.

zweigliederig ag. : 1. [loen.] daougenvellek ; 2. [mat.] binomel.

zweigriffelig ag. : [louza.] daoustilek.

Zweigstecher g. (-s,-) : [loen.] ruzieruz g. [*liester* ruzieruzed].

Zweigstelle b. (-,-n) : eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b., izembregerezh g., adti g., amsez b.

Zweigstrom g. (-s,-ströme) : [tredan.] tredan diroud g. ; *die Zweigströme*, skourroù un amred tredan ls.

Zweihals-Rundkolben g. (-s,-) : [kimiezh] boullestr daouc'houzoug g.

Zweihänder g. (-s,-) : 1. [boud bev] daoudorneg g. [*liester* daoudorneged] ; 2. [arm] foulc'h b., kleze bras a zalc'her gant an daou zorn g.

zweihändig ag. : 1. [boud bev] daoudornek ; 2. ... daou zorn, a zaou zorn ; *zweihändiges Schwert*, foulc'h b., kleze bras a zalc'her gant an daou zorn g.

Adv. : gant an daou zorn.

zweihäusig ag. : [louza.] dioek.

Zweiheit b. (-) : 1. daoubenniezh b., daouelezh b. ; 2. [fizik] daouelder g.

Zweiherrschaft b. (-) : [istor] ren daou vrientin g., duomvirelezh b., duomviriezh b.

zweihöckerig ag. : daou dort dezhañ war e gein, daou vos dezhañ war e gein ; *Kamele sind zweihöckerig*, kañvalad a zo daou dort (daou vos) war o c'hein ; *zweihöckeriges Kamel*, kañval Baktria g.

zweihörnig ag. : daougornek, daougorn ; [tekn.] *zweihörniger Spitzamboss*, annev gornek b., bigorn g. [*liester* bigornoù].

Zweihufer g. (-s,-) : [loen.] karneg skalfek e dreid g. [*liester* karneged skalfek o zreid].

zweihundert niver : daou-c'hant.

Zweihundertjahrfeier b. (-, -n) : daougantveder g., gouel daou-c'hant vloaz g.

zweihundertjährig ag. : ... daou-c'hant vloaz, daouc'hantvloaziek.

zweihundertvierzig niver : daouzek-ugent, daou-c'hant daou-ugent.

zweihundertsechzig niver : trizek-ugent, daou-c'hant tri-ugent.

zweihunderttausend niver : daou-c'hant mil.

zweijährig ag. : ... daou vloaz, gourbloaz, daouvloaziat, daouvloaziek ; *zweijähriger Hirsch*, karv gourbloaz g., karv daou vloaz g. ; *zweijährige Stute*, kazeg daou vloaz b., daouvloazadenn b. ; *zweijähriges Fohlen*, daouvloazadenn b.

zweijährlich ag. : daouvloaziek, bep daou vloaz, bep eil bloaz.

zweikammerig ag. : 1. [polit.] divgambrek ; 2. [bev.] divlog.

Zweikammerparlament n. (-s, -e) : [polit.] parlamant divgambrek g.

Zweikammersystem n. (-s) : [polit.] divgambregezh b., renad divgambrek g., renad diazezet war div gambr g. ; *Anhänger des Zweikammersystems*, divgambrelour g.

Zweikampf g. (-s, -kämpfe) : duvell g., emgann-daou g., kann penn-ouzh-penn g./b., emgann penn-ouzh-penn g., krogad penn-ouzh-penn g. ; [istor, gwir] *gerichtlicher Zweikampf*, barn Doue daou zen b., barn Doue dre un duvell barnerezhel b.

Zweikämpfer g. (-s, -) : duveller g.

zweikeimblättrig ag. : [louza.] divhaddeliennek, dikotiledon ; *die Zweikeimblättrigen*, an dikotiledoned ls.

Zweikomplement n. (-s, -e) : [stlenn.] klokaenn da zaou b.

Zweikomponententreibstoff g. (-s, -e) : diergol g.

zweiköpfig ag. : daoubennek, ... daoubenn.

Zweiköpfigkeit b. : daoubennegezh b.

zweilappig ag. : 1. [louza.] divflipennek ; 2. [bev.] daouhoskek ; *zweilappiger Kern*, kraoñell daouhoskek b.

zweilebig ag. : [loen.] amfibiek, divanalek, dour ha douar.

zweilippig ag. : [louza.] divweuzek.

zweimal Adv. : div wech ; *die Glocke schlägt zweimal*, daoudaliñ a ra ar c'hloc'h ; *zweimal so groß sein wie*, bezañ daou-c'hement da, bezañ hanter brasoc'h eget, bezañ an hanter brasoc'h eget ; *einen, der zweimal so groß ist wie ich, würde ich ohne weiteres zur Strecke bringen*, va daou vent a bilfen ; *zweimal so viel*, daougement all, daou c'hement all, daou gement-se, daougement, an hanter muioc'h ; *zweimal zu viel*, un hanter re ; *zweimal mehr*, hanter muioc'h, an hanter muioc'h, un hanter muioc'h, e doubl, e doubloù, div wech kement all, hanter-ouzh-hanter, daou c'hement ouzhpenn ; *zweimal im Jahr*, div wech ar bloaz, div wech er bloaz ; *zweimal täglich*, div wech bemdez ; *er ist zweimal so groß wie ich*, hennezh a zo daou c'hement din-me, hennezh a zo hanter brasoc'h egedon-me, hennezh a zo an hanter brasoc'h egedon-me ; *dieser Eimer fasst nahezu zweimal so viel wie der andere*, ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou-c'hement egile, ar c'helorn-mañ a zo tost da zaou gement egile, ar c'helorn-mañ a c'hall endelc'her tost da ziv wech kement hag egile, ar c'helorn-mañ a c'hall endelc'her tost an hanter muioc'h eget egile ; *er verdient jetzt zweimal mehr*, gounit a ra hanter-ouzh-hanter bremañ, gounit a ra hanter muioc'h bremañ, gounit a ra an hanter muioc'h bremañ, gounit a ra div wech muioc'h bremañ ; *einen Brief zweimal falten*, plegañ ul lizher e pevar ; *es zweimal versuchen*, en em gemer dre ziv wech ; *er hat es zweimal versucht*, klasket en doa dre ziv wech, klasket en doa etre div wech, klasket en doa a-benn div wech ; *er musste zweimal hingehen*, etre div wech en doa ranket mont di ; *er ist zweimal gekommen, um dich zu sprechen*, div wech eo bet amañ o klask war da lerc'h ; *er schafft am Tag zweimal so viel wie sein Kollege*, ober a ra d'e zevezh hanter muioc'h eget e genseurt,

ober a ra d'e zevezh daou labour e genseurt ; *die Arbeit wird dann zweimal schneller erledigt*, neuze ez aio an hanter buanoc'h al labour en-dro ; *er ist zweimal so reich wie sein Nachbar*, doublañ a ra e amezeg ; *er lässt es sich nicht zweimal sagen*, ne vo ket ezhomm lavaret an dra-se un eil gwech dezhañ ; *ich habe es schon zweimal gehört*, klevet 'm eus an dra-se a-benn div wech (etre div wech, dre ziv wech) ; *zweimal mehr Zeit brauchen als sonst*, ober div dro a unan ; *zweimal wöchentlich erscheinend*, divsizhuniek, ... a vez embannet div wech ar sizhun ; *zweimal wöchentlich ausgestrahlt*, divsizhuniek, ... a vez skignet div wech ar sizhun ; *zweimal wöchentlich stattfindend*, divsizhuniek, ... a c'hoarvez div wech ar sizhun.

zweimalig ag. : daou, div, div wech.

Zweimarkstück n. (-s, -e) : pezh daou vark g.

Zweimaster g. (-s, -) : 1. [merdead.] divwern g., brig g. ; 2. tog daougornek g.

zweimonatig ag. : ... daou viz, ... a bad daou viz.

zweimonatlich ag. : bep eil miz, bep daou viz, daouviziek ; *zweimonatlich erscheinende Zeitschrift*, daouvizie g. [*liester* daouviziegoù].

Zweimonatszeitraum g. (-s, -räume) : daouviziad g.

zweimotorig ag. : ... daougeflusker ; *zweimotoriges Flugzeug*, daougeflusker g. [*liester* daougefluskerioù], karr-nij daougeflusker g.

zweinamig ag. : daouanvek.

zweiohrig ag. : divskouarnek.

Zweiparteien- ... daoustrolladek, ... divgevrennek.

Zweiparteiensystem n. (-s) : [polit.] daoustrolladegezh b., divgevrennegezh b., renad diazezet war div gostezenn bolitikel g., renad divgevrennek g., reizhiad daoustrolladek b.

Zweipassbogen g. (-s, -bögen) : [tisav.] gwareg war ziv ranngelc'h b.

Zweifennigstück n. (-s, -e) : pezh daou bfennig g.

Zweiphasenstrom g. (-s, -ströme) : [tredan.] redenn bebeilat b.

Zweiphasensystem n. (-s) / **Zweiphasenwechselstrom** g. (-s, -ströme) : [tredan.] reizhiad daougoulz b.

zweiphasig ag. : [tredan.] ... daougoulz.

Zweiplätzer g. (-s, -) : [Bro-Suis] 1. karr daou blas g. ; 2. karr-nij daou blas g.

zweipolig ag. : ... daouvlein.

Zweirad n. (-s, -räder) : div-rod b., divrodeg g. [*liester* divrodegoù], karbed a ziv rod g., karbed war ziv rod g., rodeg g. [*liester* rodegoù], sikl g., marc'h-houarn g. ; *die Zweiräder*, ar re ziv-rod ls., an divrodegoù ls.

zweiräderig ag. / **zweirädrig** ag. : divrodek, a ziv rod, war ziv rod ; *zweirädriger Handwagen für Surfbretter*, kilhoroù ls., ur c'hilhoroù g. ; *zweirädriger Handwagen*, karigell war ziv rod b., karigell a ziv rod b.

Zweireiher g. (-s, -) : [dilhad.] porpant gant div renkennad nozelennoù g.

zweireihig ag. : 1. [dilhad.] *zweireihige Jacke*, porpant gant div renkennad nozelennoù g. ; 2. [merdead., istor] *zweireihiges Ruderschiff*, divroefiveg b. [*liester* divroefivegoù].

zweirotorig ag. : ... daourotor.

zweisamenlappig ag. : [louza.] divhaddeliennek.

Zweisamkeit b. (-, -en) : buhez nes a-zaou b., buhez nes daouha-daou b.

zweisäulig ag. : [tisav.] daoubeuliek.

zweischalig ag. : [louza., loen.] divgrogennek.

zweischarig ag. : [labour-douar] ... daousoc'h ; *zweischariger Pflug*, daousoc'h g., arar daousoc'h g.

zweischlägig ag. : [mezeg.] dikrotek.

Zweischlägigkeit (-) : [mezeg.] dikrotegez b.

zweischneidig ag. : 1. [kontell, arm] ... daoudroc'h, ... daou du, divzremmet ; *zweischneidiges Schwert*, kleze daoudroc'h g., kleze a ziv zremm g., kleze daou du g. ; 2. [dre skeud.] *eine zweischneidige Angelegenheit*, ein zweischneidiges Schwert, ur gontell daoudroc'h b.

zweischwänzig ag. : daoulostek.

Zweiseit n. (-s,-e) : [mat.] gwerzhid b., daougogn g., daougogneg g., daougorn g., daougorneg g. ; *sphärisches Zweiseit*, gwerzhid pellenn b., gwerzhid pellennel b.

zweiseitig ag. : 1. daouduet, daouduel, ... daoudu, daouek ; *zweiseitiger Vertrag*, kevrat daouduel b. ; 2. ... div bajennad.

Zweiseitigkeit b. (-) : daouduegez b., daouduelezh b.

zweisilbig ag. : divisilabennek.

Zweisitzer g. (-s,-) : 1. karr daoublas g. ; 2. karr-nij daoublas g.

zweisitzig ag. : ... daoublas.

zweispaltig ag. : 1. [moull.] war daou vann ; 2. daouviz, daouveg, for'h'ek.

Zweispänner g. (-s,-) : karr daou a gezeg g., karr gant daou varc'h war ambilh g.

Zweispielermannschaft b. (-,-en) : koublad g.

Zweispitz g. (-es,-e) : 1. [dilhad.] tog daougornek g. ; 2. [morzhol] morzhol daou benn g., mailh-pik g., bioch g.

zweispitzig ag. : daougornek, daouvizek.

zweisprachig ag. : divyezhek, ... div yezh ; *zweisprachige Ausgabe*, embannadur divyezhek g. ; *zweisprachig machen*, divyezhekaat ; [skol.] *zweisprachiger Klassenzug*, *zweisprachiger Studiengang*, *zweisprachige Sektion*, hentad divyezhek g.

Zweisprachige(r) ag. k. g./b. : divyezheger g., divyezhegerez b.

Zweisprachigkeit b. (-) : divyezhegez b. ; *Früh-Zweisprachigkeit*, *frühe Zweisprachigkeit*, *frühkindliche Zweisprachigkeit*, divyezhegez kentrat b. ; *spät erworbene Zweisprachigkeit*, divyezhegez diwezhat b. ; *Frankreich, das Land, das die Zweisprachigkeit bekämpft*, Bro-C'hall, e penn ar stourm a-enep an divyezhegez b.

zweispurig ag. : ... div-forzh.

Zweistärken- : [optik] ... daousti, ... daoustiek.

zweistellig ag. : ... daou sifr ; [mat.] daouadek ; *zweistellige Relation*, daveadur daouadek g. ; *zweistellige Verknüpfung*, niñvadur daouadek g.

zweistimmig ag. : ... div vouezh.

zweistöckig ag. : ... daou estaj, ... a zaou estaj, ... daou solieradur.

Zweistoffbetrieb g. (-) : [tekn.] daoudreloskañ g.

zweistrahlich ag. : [kirri-nij] ... daoureaktor, ... daouzazloc'her ; *zweistrahliches Flugzeug*, daouzazloc'her g. [*liester* daouzazloc'herioù], nijerez daouzazloc'her b.

Zweistrom- : [tredan.] ... daouvarr.

Zweistromland n. (-s) : *das Zweistromland*, Mezopotamia b.

zweistündig ag. : ... div eurvezh, ... a bad div eurvezh.

zweistündlich ag. : bep eil eur, bep div eur.

zweit ag. / **zweite(r,s)** ag. : 1. eil, eilvet, daouvet, divvet ; . *der (das, die) zweite*, an eil g./b., an eilved g./b., an daouved g., an divved b. ; . *der Zweite*, an daouved g. ; *die Zweite*, an divved b. ; . *zum zweiten*, *als Zweites*, *an zweiter Stelle*, *in zweiter Linie*, d'an eil, da eil ; . *aus zweiter Hand*, dieeun, a eil dorn, eildorn, en ur ober tro, diwar ar berchenn uhelañ, dre hanterouriezh unan all ; . *zweites Schreiben*, lizher koun g. ; *zweiter Wohnsitz*, eillannez g., eilti g. ; . *zweiten Ranges*, a-eilrenk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h, eilrenk ; . *in der zweiten Reihe*, en eil renk ; . *der zweite Juli*, an eil a C'houere ; . *Ludwig der Zweite*, Loeiz II [daou] ; . *Nikolaus*

II. (der Zweite), Nikolaz an eil g. ; . *zweite Sprache*, adyezh b. ; . *zum zweiten Mal*, an eil gwech [eo *dezhañ ober udb*], evit an eil gwech, evit an eilvet gwech, evit an eil tro ; . *das zweite Mal*, *zum zweiten Mal*, a-nevez ; . *er verließ zum zweiten Mal das Land*, kuitaat a reas ar vro a-adwezh ; . *zu zweit*, daou-ha-daou, a-zaouioù, a-zaouoù, div-ha-div, a-ziv, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv, a-goublad, a-goubladoù ; . *als Blasinstrumentalisten zu zweit auftreten*, seniñ daou-ha-daou ; . *Abendessen zu zweit*, koan penn-ouzh-penn b. ; . *sie sind zu zweit*, daou emaint, div emaint ; . *den Tisch müssen wir zu zweit tragen*, daou e rankimp bezañ evit dilec'hiañ (diboullañ, divorañ) an daol ; . *zu zweit hinzugehen ist doch angenehmer*, kevannezusoc'h eo bezañ daou evit mont di ; . *Ochsen zu zweit vorspannen*, rollañ ejened, rollañ oc'h'en, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zaouioù, sterniañ ejened a-zaou, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'h'en, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev ; . *ich muss dieses Huhn mit einem zweiten zusammenbringen*, ret e vo din parañ ar yar-se, ret e vo din lakaat ur yar all gant honnezh ; . *je zu zweit*, dre zaouioù, dre zivioù, a-zaouoù, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv, a-goubladoù ; . *das steht an zweiter Stelle*, eilrenk eo an dra-se ; . *eine zweite Jugend erleben*, ragainañ, ragagnat ; . *zweites Lebensalter*, eilvet oad g., eilvet hoal g. ; . *jeden zweiten Tag*, a bep eil deiz, bep eil deiz, pep eil deiz, bep daou devezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; . *jeden zweiten Tag bekomme ich von ihr eine Flasche Milch*, beb eil devezh em bez ur voutailhad laezh diganti ; . *jedes zweite Jahr*, bep eil bloaz, bep daou vloaz ; . *jedes zweite oder dritte Jahr*, bep daou pe dri bloaz ; . *ein zweites Glas trinken, sich ein zweites Glas eingießen*, eilbanneañ, P. adouilhañ ; . *in zweiter Ehe heiraten*, addimeziñ, eildimeziñ, adeurediñ ; . [mezeg.] *Verbrennung zweiten Grades*, devad eil derez g. ; . [istor] *der zweite Weltkrieg*, an eil brezel-bed g. ; . [yezh., Martinet] *zweite Gliederung*, eil kenvelladur g. ; . [yezhadur] *zweite Pluralform*, adliester g. ; . *die zweite Person der Einzahl*, an eil gour unan g. ; . [mat.] *zweite Ableitung*, eil diarrouden b. ; . [treuzdougen] *eine Fahrkarte zweiter Klasse*, ur bilhed evit an eil klas, ur bilhed eil klas g. ; . *zweite Klasse reisen, zweite Klasse fahren, in der zweiten Klasse reisen*, beajiñ en eil klas ; . [tekn., kirri-tan] *den zweiten Gang einlegen, den zweiten Gang einschalten, in den zweiten Gang schalten*, lakaat an eil tizh.

2. [dre skeud.] *zweites Gesicht*, spiswelouriezh b., eil gweled g., dreistgwelerezh g.

3. nevez ; *ein zweiter Goethe*, ur Goethe nevez g.

zweitägig ag. : ... daou zevezh.

Zweitakter g. (-s,-) : karbed daou daol g., karbed daou bred g., karbed daoubred g., karbed daou bred-amzer g.

Zweitaktmotor g. (-s,-en) : keflusker daou daol g., keflusker daou bred g., keflusker daoubred g., keflusker daou bred-amzer g.

zweitälteste(r,s) ag. : eil-koshañ, eil-henañ, hanter-henañ, etre-henañ ; *seine zweitälteste Tochter*, e verc'h eil koshañ b. ; *das zweitälteste von drei Kindern*, ar bugel hanter-henañ g., an eil-henañ eus a dri bugel g., an eil-koshañ eus a dri bugel g., ar bugel etre-henañ g., ar c'hreiz g., ar c'hreiz g. ; *er war das zweitälteste von fünf Kindern*, hennezh a oa an eil eus a bemp.

Zweitanzeiger g. (-s,-) : [tekn.] eil meneger g., eil merker g.

zweitausend niver : daou vil.

Zweitausender g. (-s,-) : menez a dremen daou vil metrad uhelder g.

Zweitausfertigung b. (-,-en) : doubl g., eilskrid g., eilskrivadur g., eilmerk g., eilad g., eiladur g., eilskeudenn b., eiltresadur g., eillivadur g.

zweitausendjährig ag. : ... daou vil vloaz, daouvilvedel ; *zweitausendjähriges Bestehen*, *tausendjähriges Jubiläum*, daouvilved g.

Zweitbesetzung b. (-) : doubladurioù ls., doublerien ls., eilerien g., amsavidi ls., erlec'hidi ls., eilc'hoarierien ls.

zweitbeste(r,s) ag. : eil gwellañ, eilved, daouvet, divvet ; *er war der Zweitbeste in der Schule*, d'an eil edo er skol, da eil edo er skol.

zweite(r,s) ag. : *sellit ouzh zweit*.

zweiteilen V.k.e. (zweiteilt / zweiteilte // hat zweigeteilt / hat gezweitelt) : daouhanteriñ, hanterañ, troc'hañ dre an hanter, troc'hañ dre e hanter, rannañ e div hanterenn, rannañ etre daou, rannañ war zaouhanter, troc'hañ dre an hanter, troc'hañ e daou damm, daoudammañ, divrannañ.

V.em. **sich zweiteilen** (hat sich (ak.) gezweiteilt // hat sich (ak.) zweigeteilt) : daouhanteriñ, en em zaouhanteriñ.

Zweiteilen n. (-s) : 1. divrannadur g., divrannañ g., daouhanteriñ g., daouekadur g. ; 2. [bev.] emrannañ daoubarzh g.

Zweiteiler g. (-s,-) : film kinniget e daou bennad g., film kinniget e div rann g., daoubezg g., dialogezh b.

zweitelig ag. : div lodenn dezhañ, binarel, daouel, divgevrennek, eilveder ; *zweiteliges Frühstückservice*, taoliad-daou b. ; [yezh.] *zweiteliges Prädikat*, prezegad div gedrann g.

Zweiteilung b. (-,-en) : 1. divrannadur g., divrannañ g., daouhanteriñ g., daouekadur g. ; 2. [bev.] emrannañ daoubarzh g.

zweitens Adv. : d'an eil, da eil.

zweitgeborene(r,s) ag. : yaouañ, eil koshañ, eil-henañ.

Zweitgerät n. (-s,-e) : eil ardivink g.

Zweitgläubiger g.(-s,-) : [gwir] kredour a-eilurzh g.

zweitgradig ag. : ... eil derez, ... en eil derez ; [mezeg.] *zweitgradige Verbrennung*, devad eil derez g. ; *zweitgradig verbrannt*, devet en eil derez.

zweitgrößte(r,s) ag. : eil brasañ.

zweithöchste(r,s) ag. : eil uhelañ.

zweitjüngste(r,s) ag. : *der Zweitjüngste*, an eil yaouankañ eus ar vugale g., ar belost, ar belostig g.

zweitklassig ag. : a-eilrenk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h, eilrenk.

zweitletzte(r,s) ag. : eil-diwezhañ ; *der Zweitletzte*, an eil-diwezhañ g., ar belost g., an diwezhañ nemet unan g.

Zweitmarke b. (-,-n) : [kenwerzh.] eilmerk g.

zweitrangig ag. : a-eilrenk, eilrenk, isurzhiet, isurzh, isrenk, dister, bihan.

zweitstärste(r,s) ag. : eil kreñvañ.

zweitönig ag. : daoudonel.

Zweitönigkeit b. (-) : daoudonelezh b.

Zweitor n. (-s,-e) : [tredan.] pevarblein g.

Zweitträger : [tekn.] ... daoudreust.

Zweitträger-Laufkran g. (-s,-krane) : [tekn.] gavr ruilh war zaou dreust b., gavr ruilh daoudreust b.

zweitrangig ag. : a-eilrenk, eus an eil troc'h, eilrenk, is- ; *zweitrangiger Gott*, isdoue g. ; *zweitrangiger Schriftsteller*, skrivagner eilrenk g., skrivagner a-eilrenk g. ; *zweitrangige Frage*, kraf a-eilrenk g. ; *eine zweitrangige Rolle*, ur roll a-eilrenk g., un eilroll g.

Zweitschrift b. (-,-en) : doubl g., eilskrid g., eilskrivadur g., eilmerk g., eilad g., eiladur g., diskrivadenn b.

Zweitstimme b. (-,-n) : [polit.] eil mouezh b.

zweiturbinig ag. : [tekn.] ... divdroellrod.

Zweitürer g. (-s,-) : karbed div zor g.

zweiturig ag. : ... div zor.

Zweitwagen g. (-s,-) : eil karr-tan g.

zweitwichtigste(r) ag. : ... eilroll ; *zweitwichtigster Darsteller*, dremmour eilroll g.

Zweitwohnsitz g. (-es,-e) / **Zweitwohnung** b. (-,-en) : eilti g., eilannez g.

Zweiunddreißigstel n. (-s,-) / **Zweiunddreißigstelnote** b. (-,-n) : [sonerezh] krogenn dridoubl b., palefarzhkrogenn b., kardkrogenn b.

Zweiunddreißigstelpause b. (-,-n) : [sonerezh] kardtav g.

zweiundneunzig niv : daouzek ha pevar-ugent, navgont daou.

zweiundsiebzig niv : daouzek ha tri-ugent, seikont daou.

zweiundvierzig niv : daou ha daou-ugent, pergont daou.

zweiundzwanzig niv : daou war'n-ugent.

zweiundzwanzigste(r,s) niv : *der Zweiundzwanzigste*, an eil war'n-ugent g.

Zweivierteltakt g. (-es,-e) : mentad daou-pevar g.

Zwei-Wege-Übertragung b. (-,-en) : [stlenn.] treuzkas daouank g.

Zweiweiberei b. (-) : divvregiezh b.

zweiwertig ag. : 1. [kimiezh] daoulenus, daouamsav, daouamsavus ; *zweiwertige Antikörper*, antikorfoù daoulenus ls. ; *zweiwertige Säure*, divdrenken b. ; *zweiwertige Base*, divvazenn b. ; *der Sauerstoff ist zweiwertig*, daouamsav eo an oksigen ; 2. [stlenn.] daouadek ; *zweiwertiges Element*, elfenn daouadek b. ; 3. [fizik, kimiezh] daouamsav ; 4. [mat.] *zweiwertige Logik*, poelloniezh daouwerzh b., poelloniezh daouwerzhad b.

Zweiwertigkeit b. (-) : 1. [kimiezh] daoulenusted b. ; 2. [stlenn.] daouadegezh b. ; 3. [fizik, kimiezh] daouamsavusted b. ; *Zweiwertigkeit des Calciums*, daouamsavusted ar c'halkiom b.

zweiwinkelig ag. : daougognek, daougornek.

zweiwöchentlich ag. : beb eil sizhun, beb div sizhun, beb pemzektez, hantervizek ; *zweiwöchentlich erscheinende Zeitschrift*, hantervizeg g. [*liester hantervizegoù*].

zweiwöchig ag. : ... div sizhunvezh, ... a bad div sizhunvezh, ... a bad ur pemzektez ; *ein zweiwöchiger Fischfangzug*, ur mareaj pemzektez g.

Zweizahl b. (-) : [yezh.] niver-daou g., daouder g.

zweizählig ag. : eilveder, daouel, binarel.

Zweizahn g. (-s,-zähne) : [louza.] *nickender Zweizahn*, pederdraenenn stouek b.

Zweizahnwal g. (-s,-e) : [loen.] mezoplodon g. [*liester mezoplodoned*].

zweizehlig ag. : [loen.] daouvizek.

Zweizeiler g. (-s,-) : 1. [barzh.] divwerzenn b., divwerzennad b. ; 2. keloù berr elektronek g.

zweizeilig ag. : 1. [barzh.] ... div werzhenn ; 2. [skrid] ... div linenn.

Zweizimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi daou bezh b., daoubezg g. ; *eine Zweizimmerwohnung mit Küche*, un daoubezg kegin g.

zweizinkig ag. : daouvizek ; *zweizinkige Gabel*, gaolod b., gwif b., forc'h daouvizek b. ; *zweizinkiger Aalstecher*, *zweizinkiger Fischstecher*, pilev g. ; *mit der zweizinkigen Aalgabel Fische fangen*, pilevat.

Zweizylinder g. (-s,-) : P. marc'h-tan g., moto g.

Zweizylindermotor g. (-s,-en) : keflusker daou vailh g., keflusker div sailh g.

zweizylindrisch ag. : ... daou vailh, div sailh.

Zwerchaxt b. (-,-äxte) : [tekn.] daladur b., taladur b., ezev g. [*liester ezivi*], nezev g. [*liester nezivi*].

Zwerchfell n. (-s,-e) : [korf.] lienenn-gig b., kelc'hspurenn b. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatemungsbewegung des Zwerchfells*, an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspurenn ; *das Zwerchfells spielt bei der Einatmung eine*

wesentliche Rolle, a bouez bras eo roll ar gelc'hspeurenn en enanaladur.

Zwerchfellbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] gremogad g.

zwerchfellerschütternd ag. : *ein zwerchfellerschütternder Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz a'n diaoul g., un trouz a'n ifern g., un trouz ifern g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., un todion a'n diaoul, un todilhon g., ur sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, ur fourgas spontus g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz a'r mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g. ; *ein zwerchfellerschütterndes Lachen*, ur c'hoarzh da vouzarañ ur pothouarn g., ur c'hoarzh skiltr g., ur c'hoarzh tregernus g.

Zwerchfellhernie b. (-,-n) : [mezeg.] avelenn gelc'hspeurenn b.

Zwerchfellnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn ar vegin b.

Zwerchpfeife b. (-,-n) : [sonerezh] pif g. ; *auf der Zwerchpfeife blasen*, pifal.

Zwerg g. (-s,-e) : 1. korr g. [*liester* korred], korr g. [*liester* korred], korrigan g., kornandon g. ; 2. [stered.] *weißer Zwerg*, korrsteredenn wenn b. ; *brauner Zwerg*, korrsteredenn c'hell b. ; *roter Zwerg*, korrsteredenn ruz b.

Zwerg : ... korr, ... kraket, ... krak, ... gwrac'h, ... kivin, ... kibin, ... iziliet munut, korr g. a ...

Zwergadler g. (-s,-) : [loen.] erer korr g. [*liester* erered korr].

Zwergampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-logod str., triñchin-koad str.

Zwergapfel g. (-s,-äpfel) : [louza., *Malus pumila*] krakaval g.

Zwergbanane b. (-,-n) : [louza.] krakvananez str.

Zwergbananenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] krakvananezenn b. [*liester* krakvananezenned, krakvananezed], gwez-krakvananez str.

Zwergbaum g. (-s,-bäume) / **Zwergbäumchen** n. (-s,-) : krakgwez str.

Zwergblässgans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz vailh vihan b. [*liester* gwazi bailh vihan].

Zwergböckchen n. (-s,-) : [loen.] 1. [Tragulidae] tragulideg g. [*liester* tragulideged] ; 2. [loen. *Neotragus pygmaeus*] antilopenn roueel b. [*liester* antiloped roueel, antilopened roueel].

Zwergdommel b. (-,-n) : [loen.] bongorz bihan g.

Zwergeiche b. (-,-n) : 1. [louza.] derv kivin str., derv kibin str.

Zwergel g. (-s,-) : [Bro-Austria, loen.] kazh-prad g. [*liester* kizhier-prad], kazhig-prad g. [*liester* kizhierigoù-prad], bleizig-teil g. [*liester* bleizigoù-teil].

Zwergfalke g. (-n,-n) : [loen.] mouchell b., logotaer g.

Zwergfledermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] pipistrell voutin b. [*liester* pipistrelled boutin].

Zwerggalerie b. (-,-n) : [tisav.] garidoù ls., hent-tro g.

Zwerggans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz vailh vihan b. [*liester* gwazi bailh vihan].

Zwerggrindwal g.(-s,-e) : [loen.] krakskoazog g. [*liester* krakskoazoged].

zwerghaft ag. : korr, kraket, krak, kivin, kibin, iziliet munut.

Zwergholunder g. (-s,-) : [louza.] boulskav str., treskav str., skav-bihan str., skiliav str.

Zwerghuhn n. (-s,-hühner) : yar gorr b. [*liester* yer korr].

Zwerghund g. (-s,-e) : korr g. a gi g., ki korr g.

zwerbig ag. : korr, kraket, krak, kivin, kibin, iziliet munut.

Zwergin b. (-,-nen) : korrez b. [*liester* korrezed], korrigez b. [*liester* korrigezed], korriganed b. [*liester* korriganezed], kornandonez b. [*liester* kornandonezed].

Zwergginster g. (-s,-) : [louza.] banal kibin str., banal kivin str., balan kibin str., balan kivin str.

Zwergkalmar g. (-s,-e) : [loen., *Alloteuthis subulata*] *gepfriemter Zwergkalmar*, stivellegenn wenn b., stivell wenn b., stiogan wenn b.

Zwergkiefer b. (-,-n) : [louza., *Pinus mugo*] gwez-pin ar menezioù str., pin kivin str., pin kibin str.

Zwergmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] logod-ed str., logodenn-ed b.

Zwergmäuseschwanz g. (-es,-schwänze) : [louza.] lost-razh g. [*liester* lostoù-razh].

Zwerg-Mehlbeere b. (-,-n) : [louza.] krakkerzhinenn b.

Zwergohreule b. (-,-n) : [loen.] toud korr g. [*liester* touded korr].

Zwergorange b. (-,-n) : [louza.] 1. [gwez] gwez koumkwad str. ; 2. [frouezh] koumkwad str., koumkwadenn b.

Zwergpinguin g. (-s,-e) : [loen.] korrivank g. [*liester* korrivanked].

Zwergplanet g. (-en,-en) : korrbledenn b.

Zwergpomeranze b. (-,-n) : [louza.] 1. [gwez] gwez koumkwad str. ; 2. [frouezh] koumkwad str., koumkwadenn b.

Zwergpottwal g. (-s,-e) : [loen.] c'hezher korr g. [*liester* c'hezhered korr].

Zwergpudel g. (-s,-) : [loen.] ki-rodellek korr g., korr g. a gi-rodellek g.

Zwergsäger g. (-s,-) : [loen.] heskenneg bihan g. [*liester* heskenneged bihan].

Zwergsauerampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-logod str., triñchin-koad str.

Zwergschaf n. (-s,-e) : [loen.] dañvad korr g. ; *bretonisches Zwergschaf*, dañvad korr Enez-Eusa g.

Zwergscharbe b. (-,-n) : [loen.] morvran gorr b., morvaout korr g.

Zwergschimpanse g. (-n,-n) : [loen.] chimpanze korr g. [*liester* chimpanzeed korr], bonobo g. [*liester* bonoboed].

Zwergschnepe b. (-,-n) : [loen.] krakkioe'h g. [*liester* krakkioe'hed].

Zwergschwan g. (-s,-schwäne) : [loen.] alarc'h Bewick g. [*liester* elerc'h Bewick].

Zwergseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] skravig c'hwiton g. [*liester* skraviged c'hwiton].

Zwergsepie b. (-,-sepier) : [loen.] morgad bihan str., morgadenn vihan b.

Zwergsignal n. (-s,-e) : [Bro-Suis, hentoù-houarn] arhent korr g., korrarhent g.

Zwergspitzmaus b. (-,-spitzmäuse) : [loen.] minoc'h korrik g. [*liester* minoc'hed korrik].

Zwerg-Stechginster g. (-s,-) : [louza.] lann gwrac'h str., lann krak str., lann kraket str., lann gwenn str., lann ki str., lann kibin str., lann kivin str.

Zwergstern g. (-s,-e) : [stered.] korrenn g. [*liester* korrennoù], korrsteredenn b. [*liester* korrstered / korrsteredennou].

Zwergstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han bihan g.

Zwergstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] isvrousgwez str., isvrousgwezenn b.

Zwergstrauchtundra b. (-,-tundren) : toundra bodennek g.

Zwergtaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-rous g. [*liester* plomered gouzoug-rous], plomerig rous g. [*liester* plomeriged rous], P. tignouz rous g. [*liester* tignouzed rous].

Zwergtrappe b. (-,-n) : [loen.] otiz bihan g. [*liester* otized bihan].

Zwergwal g. (-s,-e) : [loen.] balum begek g. [*liester* balumed begek].

Zwergwels g. (-es,-e) : [loen.] pesk-kazh g. [*liester* pesked-kizhier].

Zwergwiesel n. (-s,-) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g. [*liester* koantiged], propig g. [*liester* propiged], buan g. [*liester* buaned].

Zwergwuchs g. (-es) : korregezh b.

zwergwüchsig ag. : korr, kraket, krak, kivin, kibin, iziliët munut.

Zwergzikade b. (-,-n) : [loen.] c'hwen-roumarin str.

Zwergzunge b. (-,-n) : [loen.] teod-kazh g. [*liester* teodoù-kizhier].

Zwetsche b. (-,-n) / **Zwetschge** b. (-,-n) // [Bro-Aostria]

Zwetschke b. (-,-n) : [frouezh] kouetchez str., prun du str. ; *gelbe Zwetschge*, mirabel str., prun mirabel str.

Zwetschenbaum g. (-s,-bäume) / **Zwetschenbaum** g. (-s,-bäume) // [Bro-Aostria] **Zwetschenbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] kouetchezenn b. [*liester* kouetchezenned], gwez-kouetchez str., prunenn zu b. [*liester* prunenned du], gwez-prun du str.

Zwetschenmus n. (-es,-e) / **Zwetschenmus** n. (-es,-e) /

Zwetschenröster g. (-s,-) : [Bro-Aostria] koñfitur prun g.

Zwetschenwasser n. (-s,-wässer) / **Zwetschenbrand** g. (-s) / **Zwetschgenschaps** g. (-es,-schnäpse) / **Zwetschenwasser** n. (-s,-wässer) / [Bro-Aostria] **Zwetschenwasser** g. (-s,-wässer) : lambig kouetchez g.

Zwickbohrer g. (-s,-) : gwimeledig b. [*liester* gwimeledigou].

Zwicke b. (-,-n) : 1. [loen., givri, saout] perez c'haonac'h b., gaonac'henn b. ; 2. tach-meud g., tach g. ; 3. turkez b.

Zwickel g. (-s,-) : 1. [tisav.] a) tromp g. [*liester* trompou] ; b) enkognad g., maen-kogn g. ; 2. [dilhad., loeroù-bragoù] korniell b. [*liester* kornielloù] ; *eine Strumpfhose mit Zwickel*, ul loeroù-bragoù gant ur gorniell g. ; 3. [dre skeud.] *ein komischer (ein wunderlicher) Zwickel*, un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., un orio g. [*liester* orioed], un oriaev g. [*liester* oriaevd], un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin a zen g., un orin den g., ur pipi g., ur gwall bipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur march-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g. [*liester* pitaouenneien], ur gwikefre g., un istrelog g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., un istañsour g., ur pitouch g., un termaji g., un ardigell g. [*liester* ardigelled], un diaoul a zen g., un aotrou g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un den espar g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ul labous kailh g.

Zwickelbart g. (-s,-bärte) : bouchig barv g., bouchig g.

Zwickeltag g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, devezh labour etre daou devezh dilabour] pont g. ; *einen Zwickeltag frei nehmen*, ober ar pont.

zwicken V.k.e. (hat gezwick) : 1. piñsat, mentukañ, gwaskañ ; *jemanden zwicken*, piñsat u.b., P. tapout figez d'u.b., tapout kebr d'u.b. ; *jemanden in den Arm zwicken*, piñsat brec'h u.b., mentukañ brec'h u.b., piñsat u.b. en e vrec'h, mentukañ u.b. en e vrec'h ; *einem Nagel den Kopf zwicken*, dibennañ un tach ; *einer Nadel den Kopf zwicken*, dibennañ ur spilhenn ; [istor, jahin] *mit glühenden Zangen zwicken*, gevelliat, turkezañ, tanailhañ ; *das Zwicken mit glühenden Zangen*, an turkezañ g., an tanailhañ g. ; 2. [dre skeud.] *jemanden zwicken*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., atahinañ u.b., inzrougiñ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., tarabazhiñ u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b.

Zwicker g. (-s,-) : lunedoù-fri ls., eillagad g., pevar lagad ls.

Zwickmühle b. (-,-n) : 1. [*eus ar c'hoari alaman* : Mühlespiel] milin doubl b. ; 2. [dre skeud.] gwall blegenn b., enebiezh etre dleadoù b. ; *in der Zwickmühle sitzen, in der Zwickmühle sein*, na c'houzout petra ober ken, bezañ lutet, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan, na tu na tro d'en em dennañ), chom berr, na c'houzout mui pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui pe sant pediñ, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestañ e neud, bezañ e penn e spered hep gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ paket er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn, bezañ er vizer, bezañ berr war e spar, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ karget e vazh a spenn ; *in eine Zwickmühle geraten*, lakaat re hir e viz er gwask, mont da graoñ en ur vodenn fall, en em fourañ e kudennoù, en em lakaat en ur pleg fall, bezañ en avel d'e voue, kouezhañ en un toull fall, mont e geol al louarn, bezañ paket fall, chom e fri er wask, lakaat e lost er vrae ; *jemanden in eine Zwickmühle bringen*, lakaat u.b. diaes, lakaat u.b. nec'het, nec'hiñ (nec'hañsiñ, eogiñ, tregasiñ, chalañ, luziañ, trevelliñ) u.b., ober chal d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., ober fred d'u.b.

Zwacknagel g. (-s,-) : tach-meud g., tach g.

Zwackzange b. (-,-n) : turkez b.

zvider ag. : [Bro-Austria] goefivet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, kintus, kinteu, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, kivioul, put, hegaz, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spenn, ur penn kegin anezhañ, ur razailher anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous.

Zwieback g. (-s,-bäcke/-e) : krazenn b., biskotenn b., baraenn wispid b., gwispid str., gwispidenn b.

Zwiebackfabrik b. (-,-en) : gwispiderezh b., biskoterezh b.

Zwiebackherstellung b. (-) : gwispiderezh g., biskoterezh g.

Zwiebel b. (-,n) : 1. [louza.] **a)** bulb str., P. ognon str. ; *Schuppenzwiebeln*, *schuppige Zwiebel*, bulb skantennek str. ; *Schalenzwiebeln*, *häutige Zwiebel*, bulb tonegek str. ; *Tulpenzwiebeln*, bulb tulipez str., ognon tulipez str. ; *eine Knoblauchzwiebel*, ur penn-kignen g., un torchad kignen g. (Gregor) ; *ewige Zwiebel*, sivolez str. ; **b)** [*Küchenzwiebel*, *Allium cepa*] ognon str., penn-ognon g., ognonenn b., bulb ognon str. ; *Zwiebeln stecken*, plantañ ognon, piketa ognon, lakaat ognon ; *da, wo es trocken bleibt, gedeihen die Zwiebeln am besten*, an ognon a blij sec'hor dezho, an ognon a gar gwell ar sec'hor, an ognon en em blij en douarou sec'h, ar sec'hor a zo mat da ognon, ar sec'hor a zo mat evit an ognon ; *ein Bund Zwiebeln*, ur troñsad ognon g., un duilhad ognon g. ; *ein Zwiebelzopf*, *ein Zwiebelstrang*, ur steudad ognon b., ur blezhenn ognon b., ur blezhad ognon b., ur chapeledad ognon g., ur vrec'h-ognon b. ; *weißfleischige Zwiebel*, ognon gwenn str. ; *rotfleischige Zwiebel*, ognon ruz str. ; *Zwiebeln schälen*, dibluskañ ognon ; *Zwiebeln fein hacken*, miñsañ ognon, klemiñsañ ognon ; *Zwiebeln anbraten, bis sie schön braun sind*, lezel ognon da rouzañ ; *die Blütenstände der Zwiebeln*, pennoù had an ognon ls. ; *die Zwiebeln sind angefault*, krog eo ar breinañ en ognon ; *Perlzwiebeln*, *Silberzwiebeln*, ognon bihan gwenn str. ; 2. [tisav.] bolz ognonheñvel b.

zwiebelartig ag. : ognonheñvel, ognonek, e doare un ognonenn, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant an ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant an ognon.

Zwiebelaußenhaut b. (-,häute) : pluskenn ur penn ognon b., pel ognon g.

Zwiebelbeet n. (-s,-e) : gwelead ognon g., pengenn ognon b., ognoneg b. [*liester* ognonegi / ognonegoù].

Zwiebelblume b. (-,n) : [louza.] plant-bulb str., plant bulbek str., P. plant ognonek str.

Zwiebelfeld n. (-s,-er) : ognoneg b. [*liester* ognonegi / ognonegoù].

Zwiebelfisch g. (-es,-e) : [loen.] bolog g. [*liester* bologed].

Zwiebelflöte b. (-,n) : berlitonenn b.

zwiebelförmig ag. : ognonheñvel, ognonek, e doare un ognonenn, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant ognon ; *in Russland ist die Spitze der Kirchtürme zwiebelförmig*, kloc'hdiou penn ognon eo a vez kavet e Rusia ; [tisav.] *zwiebelförmiger Bogen*, gwareg vriataek b., gwareg kildroek b.

Zwiebelgarnierung b. (-,en) / **Zwiebelgarnitur** b. (-,en) : [kegin.] koazhenn ognon b.

Zwiebelhaube b. (-,n) : [tisav.] bolz ognonheñvel b.

Zwiebelhaut b. (-,häute) / **Zwiebelhäutchen** n. (-s,-) : pluskenn ur penn-ognon b., pel ognon g.

Zwiebelhelm g. (-s,-e) : [tisav.] bolz ognonheñvel b.

Zwiebelknollen g. (-s,-) : penn-ognon g.

Zwiebelkuchen g. (-s,-) : tarteiz ognon str.

Zwiebelkuppel b. (-,n) : [tisav.] bolz ognonheñvel b.

Zwiebelmarmor g. (-s) : marmor ognonek g., maen-marbr ognonek g.

zwiebeln V.k.e. (hat gezwiebelt) : 1. sasuniñ gant ognon, temzañ gant ognon ; 2. P. *jemanden zwiebeln*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., tarabazhiñ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., tregasiñ u.b., eogñ u.b., imoriñ u.b., atahinañ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug

en u.b., harellat u.b., pigosat u.b., gwallgas u.b., anoaziñ u.b., trabasat u.b., darbariñ u.b., klask trabas ouzh u.b. ; *der Lehrer zwiebelt die Schüler*, klask a ra ar c'helenner trabas ouzh ar skolidi.

Zwiebelpflanze b. (-,n) : [louza.] plant-bulb str., plant bulbek str., P. plant ognonek str.

Zwiebelring g. (-s,-e) : [kegin.] ruilhenn ognon b.

Zwiebelröhrchen n. (-s,-) : [louza.] sivolez str.

Zwiebelschale b. (-,n) : plusk ognon str., pel ognon g., toneg vulb b.

Zwiebelstrang g. (-s,-stränge) : steudad ognon b., plezhenn ognon b., plezhad ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. [*liester* brec'hioù-ognon] ; *Zwiebelstränge flechten*, plezhañ ognon.

Zwiebelsuppe b. (-,n) : soubenn an ognon b., soubenn rous b., soubenn ar rouz b., soubenn ar jaodell b., jaodell b., P. soubenn ar vezvierien b.

Zwiebelturm g. (-s,-türme) : kloc'hdi penn ognon g. ; *mit Zwiebeltürmen ausgestattete Kirchen*, ilizoù gant kloc'hdiou penn ognon ls.

Zwiebelwürfel g. (-s,-) : [kegin.] diñs ognon g. ; *die Zwiebelwürfel glasig andünsten, die Zwiebelwürfel hell anschwitzen*, lakaat an ognon troc'h et diñsoù da resediñ hep rouzañ, lakaat an ognon troc'h et diñsoù da veleniñ un tammig.

Zwiebelzopf g. (-s,-zöpfe) : steudad ognon b., plezhenn ognon b., plezhad ognon b., chapeledad ognon g., brec'h-ognon b. [*liester* brec'hioù-ognon] ; *Zwiebelzöpfe flechten*, plezhañ ognon.

Zwiebrache b. (-,n) : [labour-douar, dispredet] eil aradur douar tiriñ en diskar amzer g.

zwiefach ag. : doubl, daougement.

Adv. : div wech, e doubl.

zwiefältig ag. : doubl, daougement.

Adv. : div wech, e doubl.

zwiegeschlechtig ag. : hermafrodek, gourwregel, divreizh.

Zwiegespräch n. (-s,-e) : diviz g., kendiviz g., diviz penn-ouzh-penn g., kendiviz penn-ouzh-penn g.

Zwielaut g. (-s,-e) : [yehz.] divvagalenn b., divsonenn b., diftongenn b., vogalenn doubl b.

Zwielicht n. (-s) : amheol g., damc'houlou g., amc'houlou g., treuzc'houlou g., damskeud g., brizhskeud g., brizhheol g., brizhc'houlou g., damsklêrijenn b.

zwielichtig ag. : 1. arvarus, dispis, diresis, amc'houlou, amjestr, forc'hellek ; 2. [dre skeud.] arvarus, martezeüs, disur, douetus, disfiziuz, diskred warnañ ; *zwielichtige Gestalt*, reilhenn-gailh b., distaoladenn b. ; *der ist ein zwielichtiger Geselle*, ur paotr da zisfiziout dioutañ an hini eo, ur paotr dirankontr eo, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, hennezh ez eus koad a-dreuz ennañ, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, n'eo ket doareet mat, doare fall a zo warnañ, treset fall eo, un neuz fall a zen eo hennezh, neuz divalav a zo gantañ, hennezh a zo ur minor-plouz, un den daoubleg a zo anezhañ, n'eo ket arabat kaout diskred war an den-se, n'eus ket da fiziout ennañ, n'eus ket da gaout fiziñs ennañ, ne c'haller fiziout tamm ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ (dirazañ), tro 'zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket tu d'en em fiziout ennañ (Gregor) ; *da ist etwas Zwielichtiges im Gange*, ur c'hoari bennak a zo en hent - amañ ez eus ur gwall daol d'en em gavout, 'm eus aon - emañ ar forn o c'horriñ, 'm eus aon - amañ ez eus trubuilh e gor, 'm eus aon - bec'h (jeu) a vo a-benn nebeut, 'm eus aon - emañ hon toaz e go, 'm eus aon - pig pe vran a zo - moc'h bihan a zo gant ar wiz - vi pe labous 'zo gant ar yar.

Zwiesel b. (-,n) / g. (-s,-) : 1. [louza.] gwez skalfek str., gwez forc'hek str., gwez forc'hellek str., gwez fourchek str., gwez

fourchellek str., gwez gaolek str. ; 2. [dibr] korbell-dibr b., korbell g., krommellenn an dibr b.

Zwiespalt g. (-s,-e) : 1. dizunvaniezh b., dispeoc'h g., hennon g., diemglev g., gwall intent g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., fuilhadeg b. [*liester* fuilhadegoù], disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., broc'hadeg b. [*liester* broc'hadegoù], broc'h g., broc'had g., broc'hadenn b., diskrap g., jel g., faout ha jel, dael b., jeu b., chav g., reuz g., tousmac'h g., arvelloù ls. ; 2. sach-disach speredel g. ; *der Zwiespalt zwischen Gefühl und Vernunft*, ar sach-disach etre an trivliadennoù hag ar poell g., ar sach-disach etre kalon ha spered g. ; *in einen Zwiespalt geraten*, bezañ lutet, na gavout e zilizioù, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout ober ganti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaiou (eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan), na c'houzout re vat petra ober, na c'houzout mui pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout mui pe sant pediñ, na gavout na tu na paramant, na gavout war peseurt avel sturiañ e vatimant, degouezhout en un hent-dall, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), chom luget da zirouestlañ e neud.

zwiespältig ag. : forc'hellek, kevenep, enep, enebek, enebet, kontrol, rekin, tu-ouzh-tu, eneptuet, gin-ouzh-gin, gourzhebek ; *zwiespältige Gefühle*, kantaezennoù kevenep ls.

Zwiespältigkeit b. (-) : forc'hellegezh b., kontroliezh b., enebiezh b.

Zwiesprache b. (-,-n) : diviz g., kendiviz g., diviz penn-ouzh-penn g., kendiviz penn-ouzh-penn g.

Zwietracht b. (-) : broc'hadenn b., diskrap g., tabut g., breud g., dael b., jeu b., chav g., reuz g., bec'h g., fuilhadeg b. [*liester* fuilhadegoù], dizunvaniezh b., dizunvan g., diemglev g., disparti g., kerteri b., gwall intent g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., disrann g., disranniezh b., dizunanded b., dizunander g., dizunaniezh b., dizunvanded b., dizunvander g., broc'hadeg b. [*liester* broc'hadegoù], broc'h g., broc'had g., tousmac'h g., hennon g., dispeoc'h g., arvelloù ls., droukrañs b., jel g., faout ha jel, glazentez b. ; *Zwietracht säen*, c'hwezhañ trubuilh, c'hwezhañ dizunvaniezh etre tud 'zo, plantañ dizunvaniezh etre an dud, hadañ an dizunvan, c'hwezhañ an tan etre an dud, fichañ trouz ha kasoni e-touez an dud, c'hwezhañ trouz etre an dud, c'hwezhañ an debr etre an dud, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, lakaat droug da sevel etre an dud, lakaat diemglev da sevel etre an dud, lakaat gwall intent etre an dud, lakaat disrann etre an dud, lakaat malis etre an dud, dizunvaniñ an dud, trenkañ ar soubenn etre an dud, ampoezoniñ ar vro, lakaat an disparti etre an dud, lakaat ar gerteri etre an dud, lakaat tabut da sevel, hadañ drailh e-touez an dud, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, c'hoari e gi ; *es hat nie Zwietracht zwischen uns gegeben*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp ; *überall stiftet er nur Zwietracht*, n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz, hennezh a lakafe ar mein d'en em zebriñ gant e emzalc'h disrannus.

Zwietrachtstifter g. (-s,-) : kef-tan g., penn-tan g., hader drailh g., atizer g., atahiner g., hegazer g., chigarder g., kabaduilher g., heskiner g., tager g., kabaler g., iriennet g., toull reuz g., mesker g., dispac'her g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., c'hwezher-tan g., fri-butun g., toul-freuz g., planter reuz g., ficher freuz g., arveller g., rendaele g., trubuilhenn b., dizurzhier g.

Zwilch g. (-s,-e) : lien fetis g., fetisenn b.

Zwille b. (-,-n) : P. 1. [gwez] skalf g., gaol b., kavaz g. ; 2. flech g. ; *Steinwurf mit der Zwille*, flechad g., flechadenn b. ; *einen Stein mit einer Zwille schleudern*, bannañ ur maen gant ur flech.

Zwilling g. (-s,-e) : [gwiad.] lien fetis g., fetisenn b.

Zwilling g. (-s,-e) : 1. gevell g., P. hantergofad g. ; *dizygote Zwillinge*, *zweieiige Zwillinge*, gevelled dizigot ls., gevelled faos ls., dizigoted ls. ; *homozygote Zwillinge*, gevelled homozigot ls., homozigoted ls. ; *monozygote Zwillinge*, *eineiige Zwillinge*, *enzygotische Zwillinge*, gevelled monozigot lies, gevelled wir ls., monozigoted ls. ; *Hans und Anna sind Zwillinge*, Yann hag Anna a zo gevell ha gevellenn ; *sie hat Zwillinge bekommen*, daou vogel he deus bet en ur c'hofad, ur c'hofad daou he deus bet, ur c'houblad he deus bet ; *siamesische Zwillinge*, gevelled siamat ls., breudeur siamat ls., gevelled bet ganet stag o c'horfoù an eil ouzh egile ls. ; *Zwillinge gebärende Mutter*, gevellc'hanerez b., mamm c'hevellc'hanerez b. ; 2. [arm] karabinenn daou denn b., fuzuilh daou denn b./g., fuzuilh a zaou denn b./g. ; 3. [stered.] *die Zwillinge*, an daou Vreur Gevell ls. ; 4. [maenoniezh] makl g., strinkenn vaklek b. [*liester* strinkennoù maklek].

Zwillinge : ... gevell, ... gevellet, ... gevellek.

Zwillingbildung b. (-) : [maenoniezh] maklañ g.

Zwillingbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg c'heveller b., gwareg c'hevell b.

Zwillingbruder g. (-s,-brüder) : breur gevell g., gevell g., P. hantergofad g., hanter grampouezhenn b. ; *Zwillingbrüder*, breudeur eus an hevelep kofad ls., breudeur gevell ls., gevelled ls., koublad paotred g. ; *mein Zwillingbruder*, va breur gevell g., P. va hantergofad g., va hanter grampouezhenn b.

Zwillingfrucht b. (-,-früchte) : [louza.] frouezh gevell str.

Zwillingkristall g. (-es/-s,-e) : [maenoniezh] makl g., strinkenn vaklek b. [*liester* strinkennoù maklek].

Zwillingpaar n. (-s,-e) : gevelled ls., koublad gevelled g.

Zwillinggeschwister ls. : gevelled ls.

Zwillingkirsche b. (-,-n) : [louza.] kerez gevell str.

Zwillingmuskeln ls. : [korf.] kigennoù gevell ls.

Zwillingreifen ls. : rodoù gevellek ls., rodoù gevell ls.

Zwillingsschaft b. (-) : gevelled b.

Zwillingsschwangerschaft b. (-,-en) : [mezeg.] gevellc'haneriezh b., P. kofad daou g.

Zwillingsschwester b. (-,-n) : gevellenn b., gevellez b., c'hoar gevell b., P. hantergofad g., hanter grampouezhenn b. ; *meine Zwillingsschwester*, va c'hoar gevell b., P. va hantergofad g., va hanter grampouezhenn b.

Zwingburg b. (-,-en) : gwikadell b., kastell-kreñv g.

Zwinge b. (-,-n) : [tekn.] 1. envez g., envezenn b., ruilhenn b., kolier g., ailhedenn stardañ b., rondenn b., gwalenn b., ezev g. [*liester* ezivi], kelc'hienn b., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester* kerlennoù / kerlad], kerl g., serjant g., fret g. ; *etwas mit einer Zwinge versehen*, fretañ udb, enveziañ udb ; *das Versetzen eines Werkzeuges mit einer Zwinge*, an enveziañ g., ar fretañ g. ; 2. *Schraubzwinge*, krog-bank g., serjant g. ; 3. *Messerzwinge*, kelc'hig-houarn troad ar gontell g. (Gregor) ; 4. [dre astenn.] intrañv g., biñs-taol b.

zwingen V.k.e. (zwang / hat gezwungen) : forsiñ, palforsiñ, forzhañ, rediañ, sujañ, enderc'hel, delc'her, naskañ, destrizhañ, karnajal ; *jemanden zu etwas zwingen*, rediañ u.b. d'ober udb, sujañ u.b. d'ober udb, palforsiñ u.b. d'ober udb, kanarjiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ war u.b. d'ober udb, ober e zorn d'u.b. ; *zum Gehorchen gezwungen werden*, rankout plegañ ; *den Gegner in (auf) die Knie zwingen*, lakaat e enebour da blegañ,

kaout an tu krefiv war e enebour, kemer e greñv war e enebour, kemer an hol war e enebour, kemer lañs war e enebour, kemer al levezon war e enebour, sevel war var, lakaat e enebour da soublañ (Gregor), lakaat un troad war gouzoug u.b., ledañ e enebour ouzh torgenn, skeiñ e enebour ouzh torgenn, astenn e enebour ouzh torgenn, reiñ douar d'e enebour ; *jemanden zum Gehorsam zwingen*, ober d'u.b. sentiñ, ober d'u.b. soublañ, lakaat u.b. da blegañ, lakaat u.b. da sujañ, delc'her u.b. da sentiñ, rediañ u.b. da sentiñ, forsiñ u.b. da sentiñ ; *zum Gehorchen gezwungen werden*, rankout plegañ ; *sie wollen mich alle zum Gehorsam zwingen*, klask a ra an holl ober o renkoù din-me ; *er will alle zum Gehorsam zwingen*, klask a ra ober e renk (e renkoù) war an holl dud ; *jemanden zur Räumung seiner Wohnung zwingen*, diannezañ u.b., bannañ u.b. eus e ranndi ; *jemanden zu einer Entscheidung zwingen*, rediañ u.b. da gemer un diviz, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., kognañ u.b., serrañ u.b. a bep tu, serrañ an durkez war u.b., enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonou u.b. ; *der Rauch zwang uns zur Flucht*, ne oa ket mui a bad gant ar moged ; *ich werde dich dazu zwingen*, me a breno an dra-se diganit ; *in seinen Bann zwingen*, achantañ, hudañ, boemañ, strobinañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, treiñ ha distreiñ, mezevelliñ, gouestlañ [spered u.b.], trellañ [spered u.b.], chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, filimiñ, fileniñ, tizhout, lorc'hañ, sorsiñ, barn, teuler breoù war, teogiñ u.b. ; [dre astenn.] *der Redner zwang die Zuhörerschaft in seinen Bann*, gouestlañ a reas ar prezegenner e selaouerien gant e gomzoù, boemet (hoalet, filmet) en doa ar prezegenner e selaouerien, lakaat a reas ar prezegenner e selaouerien dindan gazel-ge gant e gomzoù boemus, chalmet e oa santimant ar selaouerien gant komzoù ar prezegenner, gouezet en doa ar prezegenner gounit kalon ha spered e selaouerien.

V.em. : **sich zwingen** (zwang sich / hat sich (ak.) gezwungen) : *sich zu etwas zwingen*, gwaskañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*) evit ober udb., en em rediañ d'ober udb, en em balforsiñ d'ober udb, en em derriñ d'ober udb ; *sich zu doppelter Vorsicht (zu doppelter Wachsamkeit) zwingen*, doublañ da deuler evezh, doublañ da eveshaat, bezañ aketusoc'h-aketusañ da deuler evezh, kreskiñ da eveshaat, souriñ da eveshaat.

anv-gwan-verb II : **gezwungen** oblijet mat da ... ; *ich sehe mich gezwungen*, ..., ar rekiz a ra din ..., endalc'het on da ..., ret eo din ..., rankout a ran ..., rediet on da ..., dalc'het on da ..., tapet on da ..., forset on da ..., oblijet mat on da ... ; *ich tue es nur gezwungen*, dre heg eo ret din ober an dra-se, ober a ran kement-se en desped din, a-gasoni (a-rekin, a-enep va c'halon, da'm diegi, e diegi, dre heg, dre ret) e ran an dra-se, kerteri (diegi, lure) am eus d'ober kement-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, en em derriñ a ran d'ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, klouaraat a ran d'ober an dra-se, diegusaat a ran d'ober an dra-se, drouk eo ganin ober an dra-se, garv eo ganin ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se ; *gezwungen lächeln*, c'hoarzhin digalon, glasc'hoarzhin, c'hoarzhin c'hwerv (glas, plat, gwenn), c'hoarzhin ouzh an avel ; *gezwungenes Lächeln*, c'hoarzh digalon g., glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hwerv (glas, plat, gwenn, ginet) g. ; *eine gezwungene Miene*, un neuz reut b., neuz ar c'hoant kac'hat gantañ war e zremm, ur beg kastrihez g., tres ar c'hoant kac'hat warnañ, ur revr strizh dezhañ, un dremm doaniet ha ginet b.

zwingend ag. : gourc'hemennus, gourc'hemennet, endalc'hus, radius, rekis, ret, destrizhus ; *zwingende Gründe*, redioù ls., redioù

start ls., endalc'hioù ls. ; *zwingender Beweis*, prouenn skarus b., prouenn gendrec'hus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn dizarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b. ; *zwingende Umstände*, *zwingende Frage*, afer a-bouez dreist b. ; *zwingende Notwendigkeit*, rekiz g., rekizenn b., red g., redi g., rediezh b., ezhomm radius g., endalc'hioù ls. ; *Arbeiten ist eine zwingende Notwendigkeit*, rekis eo labourat ; *ein zwingender Blick*, ul lagad tan g.

Adv. : dre heg, dre ret, ouzh ret, diwar ret, diouzh ur red, diouzh ar rekiz, dre ezhomm, rediet mat, forset mat, ouzh ar red, dre redi, gant redi, dre rankout.

Zwinger g. (-s,-) : 1. moger-dro b.

2. tour-meur g., tourell b.

3. toull-bac'h g., karc'har g.

4. kaoued b., toull g., foz b. ; *Bärenzwinger*, toull an arzhed g., kaoued an arzhed b., foz an arzhed b. ; *Löwenzwinger*, kaoued al leoned b., foz al leoned b. ; *Hundezwinger*, loch-ki g., kondi g., kraou chas g. [*liester krevier chas*].

5. stourmlec'h g., lis b.

6. *Dresdner Zwinger*, kastell Dresden g.

Zwingherr g. (-n,-en) : tirant g., droukvac'homer g., gwasker g., destrizher g., mac'her g., moustrer g., mac'homer g., gwaner g., flastrer tud g.

Zwingherrschaft b. (-,-en) : tiranterezh g., mac'homerezh g., gwaskerezh g.

Zwinglyaner g. (-s,-) : [relij.] dalc'hiad Zwingli g.

zwinkern V.gw. (hat gezwinkert) : *mit den Augen zwinkern*, divalvenniñ e zaoulagad, brezilhat e zaoulagad, blinkañ, gwilc'hañ, gwignal an daoulagad, goulazhañ e zaoulagad, gwignal, gwilgat, ober lagadig, brezilhat, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, ober luchadennoù.

Zwinkern n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b., malgudennerezh g.

zwirbeln V.k.e. (hat gezwirbelt) : tortigellañ, gweata, kordigellañ, kordigellat, korvigellañ ; *seinen Schnurrbart zwirbeln*, tortigellañ e vourroù (e vourrennoù), kordigellañ e vourroù (e vourrennoù), korvigellañ e vourrennoù ; *an seinem Bart herumzwirbeln*, kordigellat e varv ; *er hat sich den Schnurrbart hochgezwirbelt*, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vourroù.

Zwirn g. (-s,-e) : neud tro str., P. neud str., neudenn b., poell g. ; *eine Spule Zwirn*, ur ganellad neud b. ; *Zwirn drehen*, nezañ neud, kordennañ neud.

zwirnen V.k.e. (hat gezwirnt) : 1. kordennañ ; 2. [dre astenn.] *die Katze zwirnt*, emañ ar c'hazh o lavaret e Bater, emañ ar c'hazh o tibunañ e Bater, emañ ar c'hazh o paterat (o rouzmouzat, o nezañ).

Zwirnen n. (-s) : kordennañ g.

Zwirner g. (-s,-) : kordenner g.

Zwirneri b. (-,-en) : 1. [stal-labour] kordennerrezh b. ; 2. [micher] kordennerrezh g.

Zwirnerin b. (-,-nen) : kordenner b. [*liester kordennerrezh*].

Zwirnhändler g. (-s,-) : neutaer g.

Zwirnhaspel g. (-s,-) : karr-dibunañ g. [*liester kirri-dibunañ*], karr-dibuner g. [*liester kirri-dibuner*], dibuner g. [*liester dibunerioù*], kaladur g.

Zwirnrad n. (-s,-räder) : kordenner b. [*liester kordennerzioù*].

Zwirnsfaden g. (-s,-fäden) : 1. nadoziad neud b., tamm neud g. ; 2. [dre skeud.] *über Zwirnsfäden stolpern*, c'hwitañ war e grog evit bihan dra ; [dre skeud.] *sein Leben hängt nur noch an einem Zwirnsfaden*, hennezh n'eo ket ken stag ouzh an douar-mañ

nemet gant un drailhenn vuhez, emañ o nezañ e neudenn zuwezhañ, krog-digrog eo e vuhez ouzh un neudenn stoub, e vuhez a zalc'h a-ispih ouzh un neudenn stoub / e vuhez n'eo stag nemet gant un neudennig (Gregor), tro en deus en e chabl, emañ oc'h ober e gozh lien.

zwischen 1. [en egor] etre, kenetre, e pleg, e gwask, e gwaskoù, kreiz-etre, e-kreiz etre, e-kreiz-tre, dre wask, e touez, e-keij, dre-vesk, e-mesk, a-vesk, da-vesk, àr valañs etre ; *Bonn liegt zwischen Koblenz und Köln*, lec'hiet eo Bonn etre Koblenz ha Kolun ; *die Entfernung zwischen A und B*, an hed etre A ha B, an etrehed adalek A betek B, an etrehed eus A betek B ; *zwischen Bank und Tisch*, e pleg an daol, e gwask an daol ; *zwischen Mauer (Wand) und Tisch*, e gwask an daol ; *zwischen Wand und Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *zwischen Himmel und Erde*, en aer, war zibrad en aer, en ebr ag en amzer ; *zwischen den Bäumen*, e gwaskoù ar gwez ; *zwischen den Bäumen hervorblicken*, diskoachañ a-douez ar gwez ; *er schlängelt sich zwischen den Wagen durch*, en em silañ a ra dre wask ar c'hirritan ; *zwischen uns*, etrezomp, etre c'hwi ha me, etre int ha me ; *zwischen uns ist alles aus, es ist aus zwischen uns*, fontet eo an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'hon eus afer ebet mui an eil ouzh egile ; *ich habe ihn dauemd zwischen den Füßen*, etre va zreid e vez e-pad an deiz, atav e vez etre va zreid, etre-treid e vez atav, war va hent e vez atav, hennezh a vez atav o lastrañ, hennezh a vez bepred etre ar beleg hag an aoter ; [dre skeud.] *zwischen den Zeilen lesen*, kompren ster damguzh ur skrid bennak ; *zwischen zwei Stühlen sitzen*, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous, bezañ gweget etre div gostezenn ; *sich zwischen zwei Stühle setzen*, en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; *sie entdeckte etwas Glänzendes zwischen den Steinen*, merzout a reas un dra lugernus e-mesk ar vein ; *zwischen beiden, zwischen den beiden*, etre an daou ; *es kam zu einem kurzen Wortwechsel zwischen den beiden*, un tamm trouz a oa bet etrezo o-daou ; *zwischen zwei Gefühlen hin und her gerissen sein*, daoufromañ ; *er ist zwischen Angst und Vertrauen hin und her gerissen*, en enkreiz hag er fiziañs e vez taol-distaol.

2. [en amzer] etre, e pleg, e gwask, kreiz-etre ; *ein Mann zwischen vierzig und fünfzig*, un den etre daou-ugent hag hanter-kant vloaz ; *zwischen zwei Zügen*, etre daou dren ; *zwischen zehn und elf*, etre dek hag unnek eur ; *zwischen Frühstück und Mittagessen*, kreiz-etre dijuni ha merenn ; *zwischen zwei Mahlzeiten, zwischen den Mahlzeiten*, e pleg ar predoù, e gwask ar predoù, etre ar predoù ; *in der Pause zwischen den zwei Theaterstücken*, e-pad an ehan e gwask an daou bezh-c'hoari.

3. [keñver] etre ; *zwischen euch und mir*, etrezoc'h-c'hwi ha me, etre c'hwi ha me ; *zwischen ihm und seinem Freund besteht ein großer Unterschied*, kemm bras a zo etre eñ hag e vignon, nag un diforc'h etre eñ hag e vignon ! ; *weil das Verhältnis zwischen was gelehrt wird und was gelernt wird, nicht klar definiert ist ... / weil das Verhältnis zwischen dem, was gelehrt wird und dem, was gelernt wird, nicht klar definiert ist ...*, abalamour ne vez ket resisaet splann petra eo al liamm etre pezh a vez kelennet ha pezh a vez desket ...

Zwischenablage b. (-, -n) : [stlenn.] golver g. [liester golverioù].

Zwischenakt g. (-s, -e) : ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etrec'hoari g., dazc'hoari g., etreabadenn b.

Zwischenaktmusik b. (-) : sonerezh kinniget e-pad an ehan-c'hoari g.

Zwischenartikel g. (-s, -) : pennadig ensoc'h et g., ensoc'had g.

Zwischenaufenthalt g. (-s, -e) : ehan g., paouez g., arsav g., tard g., harp g., lojadenn b. ; *irgendwo einen Zwischenaufenthalt machen*, ober ul lojadenn en ul lec'h bennak.

Zwischenbalken g. (-s, -) : [tisav.] sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *etwas mit Zwischenbalken versehen*, sourinañ udb.

Zwischenbemerkung b. (-, -en) : troc'h g., distro prezeg g., kaoz distroellet b.

Zwischenbericht g. (-s, -e) : danevell da c'hortoz gouzout hiroc'h b., rentañ-kont da c'hortoz gouzout hiroc'h g.

Zwischenbescheid g. (-s, -e) : respont da c'hortoz g., respont n'eo ket peurglok c'hoazh g., respont n'eo ket klok ha kempenn c'hoazh g.

Zwischenbilanz b. (-, -en) : danevell arc'hant etre div b.

Zwischenblutung b. (-, -en) : diwadañ er-maez eus ar mizioù g., diwadañ er-maez eus an amzerioù g.

Zwischendeck n. (-s, -s) : etrebourzh g., etrepont g.

Zwischendecke b. (-, -n) : falsset g.

Zwischendeck-Passagier g. (-s, -e) : [merdead.] etrebourzhiad g. [liester etrebourzhiz / etrebourzhidi / etrebourzhiaded].

Zwischending n. (-s, -e) : meskaj etre daou dra g., tra etre daou g., hanterer g. [liester hantererioù] ; *trifft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Zwischending gibt es nicht*, dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet etrezo.

zwischen durch Adv. : **1.** a-dreuz, a-dreuz-kaer, dre greiz, dre greiz-tre, dre e greiz, dre e greizig-kreiz, dre an hanter ; **2.** e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da c'hortoz, da c'hedal ; **3.** ur wech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-dre-wezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, gwech an amzer, bep an amzer, bep en amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, gwezhave, gwezhavez, ur wech dre vare, gwechoù, gwechoù 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwech dre wech, bep ar wech, dre bep div wech, mareoù a vez, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a amzer da amzer, amzer hag amzer, bep un amzer, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, bep eil penn, a-daoladoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-rabinadoù, a-bell-da-bell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-roadoù (Gregor).

Zwischenergebnis n. (-ses, -se) : skor e-kerzh ar c'hoari g., disoc'h e-kerzh ar c'hoari g.

Zwischenernte b. (-, -n) : [labour-douar] eost etre g.

Zwischenerntezeit b. (-, -en) : etregounezad g.

Zwischenetage b. (-, -n) : etresolieradur g., etreleur b.

Zwischenfall g. (-s, -fälle) : darvoud g., darvoudig g., darvoudenn b., c'hoarvezadenn b., taol g., degouezh g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., c'hoarvoud g., teukad g., tro b., trovezh b., c'hoari g. ; *unglücklicher Zwischenfall*, skoilh war an hent g., taol-dichañs g., degouezh chalus g., degouezh chifus g., darvoud gwallc'hañsus g., taol divalav g., strobelloù ls., teukad g., gwalldro b., tro fall b. ; *kleiner Zwischenfall*, skosell dister b., darvoudig g. ; *das ist wohl nur ein kleiner Zwischenfall*, n'eo ket nemet un darvoudig dister ; *unvorhergesehener Zwischenfall*, degouezh dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g. ; *ohne Zwischenfall*, distrobell,

hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, distok, diroufenn, difazi, hep gaou na tro fall ebet, hep droug ebet, kuit a zroug, diampech, dibistig, didrouz, kempenn, brav ha kempenn, lampr, kompez, brav-bras ; *ihre Reise verlief ohne Zwischenfall*, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj, o hent a c'halljont ober brav-bras, n'o doe diaez ebet e-kerzh o beaj ; *es läuft alles ohne Zwischenfall, alles wickelt sich ohne Zwischenfall ab*, mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok) en-dro, tremen a ra pep tra hep spar ebet (hep gaou na tro fall ebet), pep tra a ya plaen evel an dis, mont a ra pep tra kempenn en-dro, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, brav-bras e ya pep tra, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; *es ist alles ohne Zwischenfall gelaufen*, aet eo pep tra a-vod ganeomp.

Zwischenfeld n. (-s,-er) : [tisav.] gorreenn izelvos ur c'houriblenn dorek b.

Zwischenfieber n. (-s,-) : terzhienn kenambroug b.

Zwischenform b. (-,-en) : 1. stumm etreat g., furm etreat b. ; 2. [bev.] furm ardreuzadek b.

Zwischenfrage b. (-,-n) : goulenn g., goulenn digoulz g., goulenn e-kreiz ur brezegenn g.

Zwischengang g. (-s,-gänge) : [kegin.] azmeuz g., etremeuz g.

Zwischengeräusche ls. : [skingomz] adtrouziou ls., trouz foñs g., gwrac'hadoù ls., grizien str., P. mordrouz g.

Zwischengericht n. (-s,-e) : etremeuz g., azmeuz g.

Zwischengesang g. (-s,-gesänge) : kann kinniget e-pad an etreabadenn g.

Zwischengeschoss n. (-es,-e) : etresolieradur g., etreleur b., medzanin g.

Zwischenglied n. (-s,-er) : ailhedenn b., mell g., kenvell g., junt g., koubl g., liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g. [*liester hantererioù*].

Zwischengröße b. (-,-n) : ment etre b., poent treid etre g.

Zwischenhafen g. (-s,-häfen) : porzh-mor etrepaouez g., ehanlec'h g., porzh-ehanañ g.

Zwischenhalt g. (-s,-e) : [Bro-Suis] ehan g., paouez g., arsav g., tard g., harp g., lojadenn b. ; *irgendwo in einem Hotel einen Zwischenhalt machen*, ober ul lojadenn en ul leti bennak.

Zwischenhandel g. (-s) : gwerzh dre hanter vras b., kenwerzh a-hanter-vras g., krennwerzh b. ; *Zwischenhandel treiben*, kenwerzhañ a-hanter-vras.

Zwischenhändler g. (-s,-) : 1. etrepaouezad g. [*liester etrepaouezidi / etrepaouezaded*], paotr ar grignoliañ g. ; 2. gwerzhour dre hanter vras b., krennwerzhour g. ; 3. hanterer g., hanterour g.

Zwischenhandlung b. (-,-en) : darvoud g., degouezh g.

zwischenher Adv. : etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se.

Zwischenhirn n. (-s,-e) : [korf.] treuzempenn g.

Zwischenhirn- : [korf.] ... treuzempennel.

Zwischenkiefer g. (-s,-) / **Zwischenkieferbein** n. (-s,-e) /

Zwischenkieferknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn rakdent g.

Zwischenkiefernaht b. (-,-nähte) : [korf.] mellez etre karvanoù b.

Zwischenknochen- : [korf., mezeg.] ... etreeskernel.

Zwischenknochenmuskel g. (-s,-n) : [korf., mezeg.] kigenn etreeskernel b.

Zwischenkriegszeit b. (-,-en) : etrebrezel g. ; *in der Zwischenkriegszeit*, etre an daou vrezel.

Zwischenlager n. (-s,-) : etrepaouez g., mirlec'h etrepaouezañ g., sanaih etrepaouezañ b., magazenn etrepaouezañ b. ; [nukl.] dastumlec'h etrepaouezañ g.

zwischenlagern V.k.e. (hat zwischengelagert) : [anv-verb hag anv-gwan-verb peurliesañ] etrepaouezañ, kledouriñ da c'hortoz, magazennañ da c'hortoz, sanailhañ da c'hortoz, grignoliañ da c'hortoz, grignoliñ da c'hortoz.

Zwischenlagerung b. (-,-en) : [nukl.] etrepaouezañ g.

zwischenlanden V.k.d. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (ist zwischengelandet) : [karr-nij] ober un ehan berr [*en un aerporzh bennak*] a-raok kenderc'hel gant ar veaj.

Zwischenlandeplatz g. (-es,-plätze) : ehanlec'h g., aerporzh-ehanañ g.

Zwischenlandung b. (-,-en) : ehan berr en un aerporzh g. ; *Flug ohne Zwischenlandung*, nij war-eeun g.

Zwischenlösung b. (-,-en) : diskoulm da c'hortoz gwell g.

Zwischenmahlzeit b. (-,-en) : 1. harzell b., tamm harzell g., gortozenn b. ; *eine kleine Zwischenmahlzeit einnehmen*, gortozennañ, debriñ un tamm harzell ; 2. *kleine Zwischenmahlzeit am Morgen*, adlein b. ; *am Morgen eine kleine Zwischenmahlzeit einnehmen*, adleinañ ; *Mensch bei einer Zwischenmahlzeit am Morgen*, adleiner g. ; 3. *kleine Zwischenmahlzeit am Nachmittag*, adverenn b., azverenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., P. talar bihan g. ; *am Nachmittag eine kleine Zwischenmahlzeit einnehmen*, adverennañ, merennvihan, debriñ merenn-vihan ; *Mensch bei einer Zwischenmahlzeit am Nachmittag*, adverenner g. ; 4. *kleine Zwischenmahlzeit nach dem Abendessen*, adkoan b. ; *nach dem Abendessen eine kleine Zwischenmahlzeit einnehmen*, adkoaniañ ; *Mensch bei einer Zwischenmahlzeit nach dem Abendessen*, adkoanier g.

Zwischenmauer b. (-,-n) : 1. moger voutin b. ; 2. moger dreuz b.

zwischenmenschlich ag. : etredenel, etre an dud, etrepersonel.

zwischenmolekular ag. : etremolekulel.

Zwischenmusik b. (-) : etrec'hoari g., dazc'hoari g.

Zwischenpause b. (-,-n) : astal g., arsav g., ehan g., troc'h g., spanaenn b., ruilh g., tard g., didorr g., etreabadenn b.

Zwischenperson b. (-,-en) : hanterour g., trede g.

Zwischenpfette b. (-,-n) : [tisav.] livenn-gostez b.

Zwischenprüfung b. (-,-en) : rannarnodenn b., arnodenn darnel b.

zwischenrassisch ag. : etregouennel.

Zwischenraum g. (-s,-räume) : etrehed g., hed g., distag g., distok g., esaouenn b., disparti g., tarz g., gwask g./b., skarr g., skalf g., skalfenn b., egorenn b., gaol b. ; [korf.] *Fingerzwischenraum*, gaol etre daou viz b., skalf etre daou viz g.

Zwischenrede b. (-,-n) : troc'h g.

Zwischenredner g. (-s,-) : troc'her komz g., troc'her kaoz g.

Zwischenregierung b. (-,-en) : gouarnamant tremen g., gouarnamant tremeniat g., gouarnamant da c'hortoz g., etrerenn g., etrerennadur g.

Zwischenruf g. (-s,-e) : galvadenn b., troc'h g., estlammadenn b., youc'hadenn b., hopadenn b., huchadenn b.

Zwischenrufer g. (-s,-) : galver g., dislavarer g., troc'her komz g., troc'her kaoz g., fourgaser g., toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fri-butun g., toul-feuz g., ficher feuz g., planter reuz g., dizurzhier g.

Zwischenrunde b. (-,-n) : [sport] hanterc'hourfenn g.

Zwischensaison b. (-,-s) : etrekoulzad g.

Zwischensatz g. (-es,-sätze) : [yesh.] lavarenn gennet b., gennlavarenn b., lavarenn ebarzhet b., ensoc'had g.

zwischenschalten V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwischengestaltet / hat zwischengestaltet) : etrelakaat, dazlakaat, etreskrivañ, toueziañ.

Zwischenschaltung b. (-,-en) : etrelakadur g., dazlakadur g., enlakadur g., etreskrivadur g., dazetreañ g., ensoc'hañ g.

Zwischenschicht b. (-,-en) : 1. gwiskad etre daou g., gwiskad difuiñ g. ; 2. gwelead etre daou g.

zwischenschieben V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan-verb nemetken] (wird zwischengeschoben / hat zwischengeschoben) : etrelakaat, dazlakaat, enlakaat, etreskrivañ, dazetreañ g., ensoc'hañ.

zwischenschulisch ag. : etre skolioù.

Zwischensender g. (-s,-) : adskinlec'h g., adskigner g. [*liester* adskignerioù], adkaser g. [*liester* adkaserioù].

Zwischenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor grubuilh b., krubuilh b.

Zwischenspiel n. (-s,-e) : etrec'hoari g., dazc'hoari g., ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etreabadenn b.

Zwischenspur g. (-s,-s/-e) : [sport] *einen Zwischenspur einlegen*, sprintañ, plantañ ur sprint, plantañ un taol-tizh, sankañ ur pennad tizh, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, mont d'an druilh, mont d'an druilh-drask.

zwischenstaatlich ag. : etrebroadel, etre Stadoù, etregouarnamantel.

Zwischenstadium n. (-s,-stadien) : stad etre div b., stad tremen b.

zwischenstädtisch ag. : etre kêrel, etre kêrioù.

Zwischenstation b. (-,-en) : 1. ehan g., paouez g., arsav g., tard g., harp g., lojadenn b. ; *irgendwo eine Zwischenstation machen*, ober ul lojadenn en ul lec'h bennak ; 2. ehanlec'h g., lec'h-arsav g., lec'h-ehan g., arsav g., kêr arsav b.

Zwischenstecker g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g. [*liester* azasaerioù].

Zwischenstock g. (-s,-stockwerke) : etresolieradur g., etreleur b.

Zwischenstopp g. (-s,-s) : ehan g., paouez g., arsav g., harp g., tard g., lojadenn b. ; *Zwischenstopp machen*, *einen Zwischenstopp machen*, ober un ehan, ober ur paouez, ober un tard, tardañ ; *irgendwo in einem Hotel einen Zwischenstopp machen*, ober ul lojadenn en ul leti bennak ; *einen Zwischenstopp im Hamburger Hafen machen*, ober un diskenn e Hamburg.

Zwischenstromland n. (-s) : takad etrestêrel g.

Zwischenstück n. (-s,-e) : 1. etrec'hoari g., dazc'hoari g. ; 2. [tekn.] kenstagadur g., stag g., junt g., koubl g. ; *abgeschrägtes Zwischenstück*, skarv g.

Zwischenstufe b. (-,-n) : derez etre g., stad etre div b., stad tremen b.

Zwischenstunde b. (-,-n) : [skol] ehan g., etreklas g.

Zwischentauschmittel n. (-s,-) : hanterer [*liester* hantererioù] en amredad ar madoù g. ; *das Geld ist ein Zwischentauschmittel*, bez' eo ar moneiz un hanterer en amredad ar madoù.

Zwischentitel g. (-s,-) : etretitl g.

Zwischentrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Zwischenurteil n. (-s,-e) : [gwir] rakvarnadenn b. ; *einen Prozess durch ein Zwischenurteil beenden*, rakvarn ur prosez.

Zwischenverpflegung b. (-,-en) : harzell b., tamm harzell g., gortozenn b. ; [mintin] adlein b. ; [goude kreisteiz] adverenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b. ; [noz] adkoan b.

zwischenvokalisch ag. : [yesh.] etrevogalennel.

Zwischenwand b. (-,-wände) : speurenn b. [*liester* speurennoù / speurinier], speur b. ; *durch eine Zwischenwand trennen*, speurenniñ, speuriañ ; *durch Zwischenwände getrennt*, speurennek.

Zwischenwelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel etre g.

Zwischenwert g. (-s,-e) : talvoud etreat g.

Zwischenwirbelloch n. (-s,-löcher) : [korf.] toull etre-melloù g.

Zwischenwirbelscheibe b. (-,-n) : [korf.] disk etremellek g., disk etre-melloù g.

Zwischenwirststück n. (-s,-e) : [louza., internodium] hoskad g.

Zwischenzeile b. (-,-n) : etrelinenn b. ; *das Geschriebene in der Zwischenzeile*, an etrelinennad b.

Zwischenzeit b. (-,-en) : etreadeg b. [*liester* etreadegoù], etrevezh g., etrekoulz g., prantad etre g., esaouenn amzer b. ; *in der Zwischenzeit*, e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, e grez kement-se, e pleg an dra-se, da c'hortoz, da c'hedal.

zwischenzeitlich Adv. : e-pad an amzer-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se.

Zwischenzeugnis n. (-ses,-se) : 1. testi labour da c'hortoz g. ; 2. [skol] rentañ-kont disoc'hoù e-kerzh ar bloavezh-skol g. ; 3. [Breizh, skol] rentañ-kont an trimiziad g.

Zwist g. (-es,-e) : broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b. [*liester* broc'hadegoù], diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., chifoni b., mouzherezh g., fuilhadeg b. [*liester* fuilhadegoù], teñvalaenn b., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester* meskadegoù], salamantenn b., gwall intent g., tabuterezh g., breud g., striv g., chikan g., bec'h g., kabal b., kabalad b., kavailh g., diskrog g., distok g., kevenebadur g., kevenebiezh b., diemglev g., dizemglev g., dael b., rendael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., reuz g., freuz g., gourdrouz g., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g., debr g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., troublien b., butun g., glaster g., glazentez b., luz g., jel g., faout ha jel, noaz g., tatin g., tousmac'h g., sach-blev g., sach-kreñ g., arguz g., arguzerezh g., brete g., droukrañs b., trouz g. ; *es gab öfters Zwist unter den Geschwistern*, broc'hadennoù a veze alies etre bugale an ti, diskrap (tabut, breud, dael, jeu, reuz, brouilhes) a veze alies etre bugale an ti, diaesterioù (trouz) a save alies etre bugale an ti ; *es hat nie Zwist unter uns gegeben*, n'eus bet biskoazh ger ebet etrezomp, n'eus bet biskoazh ger distres ebet etrezomp, morse ne veze dizunvaniezh etrezomp.

zwistig ag. : arvarus, nagennus, abegus, breutaus, war arguz, ... a zisparti.

Zwistigkeit b. (-,-en) : broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b. [*liester* broc'hadegoù], diskrap g., diskrog g., distok g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., chifoni b., mouzherezh g., teñvalaenn b., tabut g., tabuterezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [*liester* meskadegoù], breud g., striv g., diemglev g., dizemglev g., dael b., jeu b., chav g., reuz g., bec'h g., rendael b., gourdrouz g., rev g., chikanerezh g., c'hoari g., chabous g., butun g., hennon g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., gwall intent g., glaster g., glazentez b., tousmac'h g., arguz g., arguzerezh g., arvell g., brete g., droukrañs b.

zwitschern V.gw. (hat gezwitschert) : 1. richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, telennañ, kanañ, fistilhañ, ragachat, tikal, rifañ ; *die Drossel zwitschert*, emañ an drask oc'h ober lien ; *die Schwalben*

zwitschern, rifañ (richanañ, geizañ) a ra ar gwennilied ; **2.** *wie die Alten sunen, so zwitschern auch die Jungen*, e-lec'h ma'z a diaoulou kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya ivez - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouz he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouz e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouz tad / merc'h diouz mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - laer diwar laer, mezhvier diwar mezhvier.

V.k.e. (hat gezwitschert) : [dre skeud.] P. *einen zwitschern*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, riñsañ un', heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, tarzhañ un', klukañ ur banne, dourata e bironenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, lopañ unan, lopañ un', touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *eine Pule zwitschern*, riñsañ ur biou, sunañ ur voutailhad.

Zwitschern n. (-s) : geizadeg b. [*liester* geizadegoù], geiz g., geizadennoù ls., kan an evned g., kanadeg an evned b. [*liester* kanadegoù an evned], argan g., kaniri b., richanadeg b. [*liester* richanadegoù], richan g., richanadoù ls., dael filiped b., fistilh evned g., fistilherezh g., pipiadennoù ls., tikerezh g., tikadennoù ls., mouezh al laboused b., ragach g., ragacherezh g. ; *es war eine Freude das melodische Zwitschern der Vögel zu hören*, al laboused a gane dudius, ur yec'hed e oa klevet richan lirzhin al laboused.

zwitschernd ag. : o c'heizañ, o richanañ ; *zwitschernder Vogel*, labous richaner g.

Zwitter g. (-s,-) : **1.** a) den gourwregel g., den divreizh g., marreveg g. [*liester* marreveien], den a ziv reizh g., baskarin-paotr g., pilpaotr g., den hag a zo yar ha kilhog war un dro g. ; **b)** loen gourwregel g., loen divreizh g., loen par-ha-parez g. ; **2.** [loen.] hiron g., loen dilignezet g., loen bastardet g. ; [kezeg] achaped g. [*liester* achapedoù] ; *ein Zwitter von einem Berberpferd*, un achaped diwar ur marc'h barber g.

Zwitterart b. (-,-en) : spesad hiron g.

zwitterartig ag. / **zwitterhaft** ag. : hiron, marrevek.

zwitterig ag. : divrevek, hermafrodek, gourwregel, divreizh, a ziv reizh, hiron, marrevek, yar ha kilhog war un dro, par-ha-parez, baskarin.

Zwitterbildung b. (-) : bastarderezh g., dilignezañ g.

Zwitterding n. (-s,-e) : tra bastardet g.

Zwittergeschlecht n. (-s,-er) : gouenn dilignezet b., gouenn bastardet b.

zwittrig ag. : gourwregel, divrevek, hermafrodek, divreizh, a ziv reizh, hiron, marrevek, yar ha kilhog war un dro, kog-ha-yar, par-ha-parez, baskarin.

Zwittrigkeit b. (-) / **Zwitertum** n. (-s) : divrevegezh b., hermafrodegezh b., gourwregezh b., marrevegezh b.

Zwitterwesen n. (-s,-) : **1.** buhezeg hiron g. [*liester* buhezeged hiron], buhezeg gourwregel g., buhezeg divreizh g., marreveg g. [*liester* marreveien], baskarin g. [*liester* baskarined] ; **2.** perzh ur

buhezeg hag a zo gourwregel (divreizh, hiron) g., divrevegezh b., hermafrodegezh b., gourwregezh b., marrevegezh b.

zwo niv. : P. daou, div.

zwölf niv. : daouzek ; *es ist zwölf Uhr mittags*, kreisteiz eo, kreisteiz eo anezhi, deuet eo ar c'hreisteiz ; *es ist schon zwölf Uhr vorbei*, tremen kreizteiz eo, kreisteiz eo hag un draig bennak ; *es ist fünf nach zwölf*, kreisteiz pemp eo, kreisteiz ha pemp eo ; *es ist Viertel vor zwölf*, kreisteiz nemet kard eo ; *zwölf Uhr nachts*, hanternoz, daouzek eur noz ; *am zwölften dieses Monats*, d'an 12 eus ar miz a zo o ren, d'an 12 eus ar miz-mañ ; *die zwölf Monate des Jahres*, daouzek miz ar bloaz ls. ; *die zwölf ersten Tage des Jahres*, ar gourdeizioù ls., ar gourdevezhioù lies ; *zwölf Jahre*, daouzek vloaz ls. ; *die zwölf Himmelszeichen*, *die zwölf Horoskopfelder*, *die zwölf Horoskophäuser*, kambrou an Heol ls. ; *die zwölf Apostel*, an daouzek abostol ls. ; *die zwölf Schläge des Mittags*, daouzek taol kreisteiz ls., daouzek taol ar c'hreisteiz ls., taolioù ar c'hreisteiz ls., P. an daouzek abostol ls. ; *die zwölf Mitternachtschläge*, daouzek taol an hanternoz ls., taolioù an hanternoz ls. ; *Schlag zwölf*, da daol kreisteiz, d'an taol a greisteiz, d'an taol kentañ a greisteiz, da dap kreisteiz, da greisteiz dik, dik da greisteiz, da greisteiz war ar pik, da greisteiz rik, da greisteiz rik-ha-rik ; *es schlägt zwölf Uhr mittags*, emañ kreisteiz o seniñ, emañ ar c'hreisteiz o seniñ, klevet e vez an daouzek abostol ; *es hat gerade zwölf geschlagen*, kreisteiz sonet eo, skoet eo kreisteiz, sonet eo ar c'hreisteiz ; *zwölf schöne Pferde*, daouzek vrav a gezeg ls.

Zwölf b. (-,-en) : *die Zwölf*, an daouzek g., an niverenn daouzek b., an niver daouzek g.

Zwölfapostellehre b. (-) : [relij.] Oberoù an Ebistel hervez sant Lukaz ls.

Zwölfeck n. (-s,-e) : daouzekkogneg g. [*liester* daouzekkognegoù], daouzekkorn g., daouzektueg g. [*liester* daouzektuegoù].

zwölfeckig ag. : daouzekkogneg, daouzekkornek.

Zwölffender g. (-s,-) : [loen.] karv daouzek kornig g.

Zwölffersystem n. (-s,-e) : niveradur daouzekredel g., niveriñ daouzekredel g., niveriñ dre zaouzek g.

zwölffach ag. : daouzek gwech.

Zwölffingerdarm g. (-s,-därme) : [korf.] duodenom g., daouzegenn b., rann gentañ ar vouzellenn voan b.

Zwölfflach n. (-s,-e) / **Zwölfflächner** g. (-s,-) : dodekaedrenn b., daouzektaleg g. [*liester* daouzektalegoù].

zwölfhundert niv. : daouzek-kant.

zwölffmal Adv. : daouzek gwech.

Zwölfeilenzone b. (-,-n) : takad an daouzek milmor g.

Zwölfsilber g. (-s,-) / **Zwölfsilbler** g. (-s,-) : [barzh.] daouzeksilabenn b.

zwölfsilbig ag. : [barzh.] daouzeksilabennek.

zwölfte(r,s) ag. : daouzekvet.

Zwölfteiler g. (-s,-) : [skinwel] heuliadenn e daouzek rann b., heuliad e daouzek rann g., stirad skinwel e daouzek rann g., feilheton e daouzek rann g. ; [sonerezh, lenn.] daouzekpezh g., dodekalogiezh b.

Zwölftel n. (-s,-) : daouzekvedenn b.

zwölftens Adv. : d'an daouzekvet, da zaouzekvet.

Zwölftonmusik b. (-) : daouzeksonelezh b.

Zwölffeiler g. (-s,-) : [lenn.] daouzekgwerzenn b., daouzegadenn b.

zwote(r,s) ag. : P. eil, eilvet, daouvet, divvet.

Zwutschkerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] P. blogorn g., sioc'han g., krotouz g., torgos bihan g., korrigañ g., targos tra g., marmouz

bihan g., traouilh g., skribiton g., skoanard g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., tamm mous flaer g., kac'her g., boustouv g., c'hwitouz g., c'hwitouz g., bitouz g., fri-karn g., babouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.

Zyan n. (-s) : [kimiezh] kian g.

Zyane b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.

Zyaneisen n. (-s) : [kimiezh] kianidenn houarn b.

Zyanid n. (-s) : [kimiezh] kianidenn b., kianur g.

Zyankali n. (-s) : **1.** [kimiezh] kianidenn galiom b. ; **2.** [kenyezh] kianidenn b.

Zyanogen n. (-s) : [kimiezh] kianogen g.

Zyanose b. (-,-n) : [mezeg.] dulaz g., kleñved glas g., kianoz g.

Zyansäure b. (-) : trenkenn gianek b.

Zyanür n. (-s) : [kimiezh] kianidenn b.

Zygote b. (-,-n) : [bev.] zigot g. [*liester* zigoted].

Zykladen ls. : *die Zykladen*, ar C'hikladez lies. / ar C'hukladez lies., enezeg ar C'hikladez b. / enezeg ar C'hukladez b.

Zyklamen n. (-s,-) : [louza.] bara-an-hoc'h g., flammell b.

zyklisch ag. : **1.** kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiak, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel, korvellek ; *zyklische Arbeitslosigkeit*, dilabour kendroel g. ; [preder.] *zyklische Zeit*, amzer drovezhiak b. ; **2.** [kimiezh] korvellek ; *zyklische Moleküle*, molekul korvellek str. ; **3.** [mat., stlenn.] korek ; *zyklische Gruppe*, stroll korek g. ; *zyklischer Code*, boneg korek b. [*liester* bonegoù korek] ; *zyklischer Punkt*, poent kelc'hat g., kelc'hpoent g. ; *zyklische Kurve*, kikloid g., ruilhanenn b. ; **4.** [mezeg.] *zyklische Krankheit*, kleñved kelc'htroek g. ; **5.** [mor] *zyklischer Abstieg des Tidenhubs*, manaenn b. ; *Beginn des zyklischen Anstiegs des Tidenhubs*, torr-mor g., digor-mor g., teñv g.

Adv. : war-gelc'htro ; *zyklisch ablaufend*, kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiak, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel.

Zyklogenese b. (-) / **Zyklogenesie** b. (-) / **Zyklogenesis** b. (-) : trovezhdedardh g.

zykloidal ag. : kikloidel.

Zykloide b. (-,-n) : [mat.] kikloid g., ruilhanenn b.

Zyklon g. (-s,-e) : **1.** korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., siklonenn b., avel-dro g. ; *tropischer Zyklon*, kelc'hwidenn drovanel b. ; **2.** izelvan g.

zyklonal ag. : [hinouriezh] izelvanel ; *zyklonaler Niederschlag*, koempad a-dalbenn g.

Zyklone b. (-,-n) : takad izelwask mont-dont g., izelvan g.

Zyklop g. (-en,-en) : [mojenn.] kiklop g. [*liester* kikloped], unlagadeg g. [*liester* unlagadeien].

Zyklopenmauerwerk n. (-s,-e) : [tisav.] moger giklopek b.

zyklopisch ag. : kiklopel, kiklopek, ramzel.

Zyklorama n. (-s, Zykloramen) : kelc'hfiñvskeudennoù ls.

Zyklosporin n. (-s) : [mezeg.] kiklosporin g.

zyklothym ag. : [mezeg.] trovezhimorek, trovezhimoroidel, maniakel-gouvidel, maniakel-diwaskadennel, kelc'hnoaek.

Zyklothymie b. (-) : [mezeg.] kiklotimiezh b., trovezhimoregezh b., trovezhimoroidelezh b., trovezhfollentez b., psikoz maniakel-gouvidel g., psikoz maniakel-diwaskadennel g., kelc'hnoa g.

zyklotomisch ag. : kelc'hrannadel.

Zyklotron n. (-s,-s/-e) : [fizik] kiklotron g., c'hwimmer kelc'hiek g.

Zyklotron- : ... kiklotronek.

Zyklus g. (-,Zyken) : **1.** kelc'hiad g., kelc'h g., kelc'htro b., kelc'htroiad b., heuliad g., trovezh b., amzervezh g., amdrou b., kor g. ; *der Jahreszeitenzyklus*, heuliad ar c'houlzoù-amzer g., trovezh

ar c'houlzoù-amzer b., trovezh amzerioù ar bloaz b., kelc'htro ar c'houlzoù-amzer b., distro ar bloaz g./b. ; *Lebenszyklus*, kelc'hiad ar vuhez g. ; *biologischer Lebenszyklus*, kor ar beved g. ; *in einem Zyklus verlaufend*, kelc'hiadel, kelc'hiadek, kelc'htroek, korek, mareadek, prantadek, trovezhel, trovezhiak, war-gelc'htro, o kemer perzh en ur gelc'htro, kendroel ; *Zyklus der Präzession*, arlañs ar c'hedeziou g. ; [mezeg.] *Herzzyklus*, trovezh ar galon b. ; **2.** [kimiezh, fizik] kor g., amred g. ; *Zyklus pro Sekunde*, kor dre eilenn g. ; *Wasserstoffzyklus*, kor an hidrogen g. ; *Wasserzyklus*, amred an dour g. ; **3.** [bev.] kor g. ; *Menstruationszyklus*, weiblicher Zyklus, menstrueller Zyklus, kor miziaouel g. ; *Atemzyklus*, kor an anañ g. ; *Reproduktionszyklus*, Vermehrungszyklus, Fortpflanzungszyklus, kor ar gouennañ g. ; *Ovarialzyklus*, kor vierezel g. ; *biologischer Lebenszyklus*, kor ar beved g. ; *Vegetationszyklus*, kor teñvel g. ; **4.** [stlenn.] kor g. ; *Lesezyklus*, kor lenn g., lenngor g.

Zylinder g. (-s,-) : **1.** kranenn b., kran g., ront g. ; *Schnittkreisfläche eines Zylinders*, diaz ur granenn g. ; [mentoniezh] *gerader Zylinder*, senkrechter Zylinder, kranenn serzh b. ; *senkrechter Kreiszylinder*, gerader Kreiszylinder, kranenn gelc'htreiñ ; *Mantellinie eines Zylinders*, ganerenn ur granenn b. ; **2.** [karr-tan] sailh b./g., bailh g. ; **3.** [benveg] ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g., ruilhenn b. ; **4.** *Lampenzylinder*, gwerenn ar gleuzeur b. ; **5.** *Messzylinder*, amproutenn dereziat b. ; **6.** [tog] tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog moull uhel g., tog foñs hir g., tog pod hir g., tog podenn hir b., pod-hir g., podenn-hir b., tog kernek g., P. tog-ribod g. ; [tog] *Glanzzylinder*, eizhsked g. [*liester* eizhskedoù].

Zylinderblock g. (-s,-blöcke) : [karr-tan] bloc'h ar sailhoù g., bloc'h ar bailhoù g.

Zylinderbohrung b. (-,-en) : [tekn.] trogleuzerezh g., trogleuziñ g.

Zylinderdurchmesser g. (-s,-) : [tekn.] treuz bailh g., treuz sailh g.

Zylinderfläche b. (-,-n) : gorreenn granennek b.

zylinderförmig ag. : krannennek, kranek, kranenneñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù ; *zylinderförmiges langes Stück*, pennad g.

Zylinderhut g. (-s,-hüte) : tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog moull uhel g., tog foñs hir g., tog pod hir g., tog podenn hir b., pod-hir g., podenn-hir b., tog kernek g., P. tog-ribod g.

Zylinderinhalt g. (-s,-e) : [karr-tan] sailhad b., bailhad g.

Zylinderkopf g. (-s,-köpfe) : [karr-tan] penn-bailh g., penn-sailh g.

Zylinderkopfdichtung b. (-,-en) : [karr-tan] joentr penn-bailh g., junt ar penn-bailh g., joentr penn-sailh g., junt ar penn-sailh g.

Zylindermantel g. (-s,-mäntel) : gwiskamant ar granenn g.

Zylinderoberfläche b. (-,-n) : gorreenn granennek b.

Zylinderrad n. (-s,-räder) : rod dentek dent eeun b.

Zylindersamt g. (-s) : [gwiad.] pan g.

Zylinderschloss g. (-es,-schlösser) : potailh kranennek g./b., krogenn-alc'hwez kranennek b.

zylindrisch ag. : **1.** kranennek, kranek ; **2.** [mat.] *zylindrische Spirale*, biñs b. ; **3.** [sonerezh] *zylindrische Ventilbohrung*, toulladur a-gelc'h g., toulladur kelc'hiek g.

Zymbal g. (-s,-e) : [sonerezh] simbalenn b.

Zymbelkraut n. (-s) : [louza., *Cymbalaria muralis*] lin-ar-mogerioù str.

zymisch ag. : [kimiezh] go, goet.

Zyniker g. (-s,-) : **1.** [preder.] dalc'hiad ar ginegezh g., konad g. [*liester* konidi], kineg g. [*liester* kineien] ; **2.** ki g., penn-ki g., spered-ki a zen g., faebuhezegad g. [*liester* faebuhezegidi].

zynisch ag. : 1. [preder.] kinek, konek ; 2. faebuhezek, dichek, digoll, peurzivezh, divezh-ki, divezh-krenn, divorc'hed.

Zygnismus g. (-) : 1. [preder.] kinegezh b., konegezh b. ; 2. peurzivezhded b., spered-ki g., faebuhezegezh b.

Zypergras n. (-es,-gräser) : [louza.] hesk g./str., broen-hesk str., lin-ar-yeun str., lin-ar-geunioù str., boked gwenn g.

Zypern n. (-s) : Kiprenez b.

Zyperngrieche g. (-n,-n) : Kiprian gresian g.

Zyperngriechin b. (-,-nen) : Kiprianez c'hresian b.

Zyperntürke g. (-n,-n) : Kiprian turk g.

Zyperntürkin b. (-,-nen) : Kiprianez turk b.

Zyprer g. (-s,-) : Kiprian g.

Zyprerin b. (-,-nen) : Kiprianez b.

Zypresse b. (-,-n) : [louza.] siprez str.

Zypressenhain g. (-s,-e) : [louza.] siprezeg b. [*liester siprezegi / siprezegoù*].

Zypriot g. (-en,-en) : Kiprian gresian g., Kiprian g.

Zypriotin b. (-,-nen) : Kiprianez c'hresian b., Kiprianez b.

zypriotisch ag. : kiprian-gresian, kiprian.

zyprisch ag. : kiprian.

zyrillisch ag. : kirillek ; *zyrillische Schrift*, skritur kirillek g.

Zyrrillisch n. (-s) : kirillek g.

Zyste b. (-,-n) : [mezeg.] enkaledenn b., nozelenn b., yoc'henn b., yoc'h b., kist g. ; *Ovarialzyste*, kist ar vierez g. ; *Zyste im Perlmuttermantel einer Perlenmuschel*, loupenn berlez b.

Zystein n. (-s) : [kimiezh, mezeg.] kistein g.

zystisch ag. : [mezeg.] kistek.

Zystitis b. (-) : [mezeg.] c'hwezigellad b., c'hwezigellfo g., tanienn ar c'hwezigell b., droug ar c'hwezigell g.

zytogen ag. : kitogen.

Zytokin n. (-s,-e) : [bev.] kitokin g.

Zytokinese b. (-) : [bev.] rannadur kelligel g., emrannadur ar c'helligoù g., emrannerezh ar c'helligoù g., emrannañ ar c'helligoù g.

Zytologe g. (-n,-n) : kitologour b., kelligour g.

Zytologie b. (-) : kitologiezh g., kelligouriezh b., bevoniezh kelligel b.

zytologisch ag. : 1. kelligourel, kelligel, kitologek ; *zytologische Merkmale*, neuizioù kelligel ls., neuizioù ar c'helligoù ls. ; 2. kitologiezhel, kelligouriezhel ; *zytologische Forschung*, imbourn c'helligouriezh g., imbourn c'h kitologiezh g.

Zytolyse b. (-) : kitoliz g., dispennadur ar c'helligoù dre ar gwad g., kelligloezañ g.

Zytomembran b. (-,-en) : [bev., kitologiezh] koc'henn ar gellig b.

zytophil ag. : [bev.] kelligerc'h.

Zytoplasma n. (-s,-plasmen) : [bev.] kitoplasm g.

zytoplasmatisch ag. : [bev.] kitoplasmek.

Zytoskelett n. (-s,-e) : [bev.] kitoskeledenn b.

Zytosol n. (-s) : [bev.] kitozol g.

Zytostatikum n. (-s, Zytostatika) : kitostatikom g.

zytotoxisch ag. : [bev.] kelligipstrius.

zytotrop ag. : [bev.] kelligerc'h.

Zytotropismus g. (-) : [bev.] kelligerc'hañ g.

z.Z. / z. Zt. : [*berradur evit zur Zeit*] evit ar mare, evit ar c'houlz, d'an ampoent, d'ar mare-mañ, evit bremañ, a-benn bremañ, war-benn bremañ, bremañ, evit c'hoazh, evit an deizioù, er mizioù-mañ, er mod 'zo.